היֹה יהיה

אסופת ספרות ספקולטיבית

היֹה יהיה

אסופת ספרות ספקולטיבית

10

עורך: אהוד מימון

האגודה הישראלית למדע בדיוני ולפנטסיה

הֵיֹה יהיה

אסופת ספרות ספקולטיבית

10

עורך: אהוד מימון

Once Upon a Future

Speculative Fiction Anthology

10

Editor: Ehud Maimon

כריכה: עומרי קורש
omrikoresh.com
לוגו האגודה: מיכאל גרוסברג

מסת"ב ISBN 978-965-91529-4-0

האגודה הישראלית למדע בדיוני ולפנטסיה (ע"ר)
www.sf-f.org.il

נדפס בישראל תשע"ט – 2018
© זכויות היוצרים של הסיפורים שמורות למחברים

תוכן

היום אני שלשום / ריקה גרציאני-טייכהולץ	9
גולם במעגל / הילה בניוביץ׳-הופמן	33
כיפת ארגמן / עדי לויה	57
הר הצופים / לילי דאי	89
זולגות המראות מעצמן / קרן לנדסמן	109
בית הסערה / רז גרינברג	121
קש / יעל פורמן	131
הדרקון האחרון שלי / רותם ברוכין	151
חיבור / אורטל פלדמן	229
דְרוֹר של שבת / איתי שלמקוביץ׳	283
עלייתו של ישראמן / נמרוד איזנברג	305

הספר שאתם אוחזים בידכם הוא האסופה העשירית במספר של "היֹה יהיה". לפני עשר שנים יצאנו לראשונה להרפתקה הזו, שלקחה אותנו בדרך של מאות אלפי מילים למחוזות הדמיון והיצירתיות. עשר שנים שבהן זכינו לפרסם סיפורים של עשרות סופרות וסופרים, שבהן ראינו את הספרות הספקולטיבית הישראלית צומחת ומתפתחת לנגד עינינו, הולכת משיא אל שיא. עשר שנים שבהן זכינו אנחנו, האגודה הישראלית למדע בדיוני ולפנטסיה, להביא לכם את הסיפורים האלה.

2018 היא לא רק השנה העשירית לצאתו לאור של "היֹה יהיה", היא גם שנת יובל המאתיים לספר שרבים מחשיבים לספר המדע הבדיוני המודרני הראשון – "פרנקנשטיין" של מרי שלי. מאז ועד היום אנחנו ממשיכים להביט בעולם הסובב אותנו ובטכנולוגיה ולתהות "מה אם", לדמיין אילו שינויים עשויים לחול בעולם זה. למסורת החדשה הזאת מצטרפת מסורת ותיקה יותר, שראשיתה בסיפורי עם ואגדות, והמשכה בפנטסיה המודרנית. הספרות העברית המתחדשת אימצה את שתי המסורות הספרותיות העשירות האלה עוד בראשית המאה העשרים (אם לא קודם), ומאז הן מתפתחות ומשתנות. התוצר של יותר ממאה שנים של ספרות ספקולטיבית עברית מחכה לכם בדפים אלה.

כתמיד חובתי הנעימה היא להודות לכל מי שהיה להם חלק ביצירת ספר זה. ראשית לסופרות ולסופרים שלולא המעוף והדמיון שלהם לא היו לנו סיפורים וספרים לקרוא. תודה לצוות ההגהה – גלי אחיטוב, אלעד אייזן ואיתי צור – שהקדישו שפע של זמן, ידע וכישרון. תודה לעומרי קורש שיצר את הכריכה הנהדרת. תודה לאגודה הישראלית למדע בדיוני ולפנטסיה שמזה עשר שנים עומדת מאחורי המפעל הזה. ותודה לכם, הקוראות והקוראים, בתקווה שתיהנו מקריאת הסיפורים כפי שאנחנו נהנינו להביא אותם לכם.

אהוד מימון

ריקה גרציאני-טייכהולץ פרסמה סיפורים (חלקם בשם ריקה דולב) בכתב העת "חלומות באספמיה" באתר "בלי פאניקה" ובבמות מקוונות נוספות. היא עובדת בימים אלה על ספר ראשון.

היום אני שלשום

ריקה גרציאני-טייכהולץ

יום חמישי 5/11 זמן מפגש

היום אני שלשום. אני שונאת להיות שלשום, אבל זה יום חמישי, ובימי חמישי אני שלשום. מחרתיים אני אהיה היום. היום יושבת בכורסה הנוחה, הכחולה ההיא שעדיין לא קניתי, ומסתכלת עלינו בעליונות. אצלה זה שבת, והיא בטח קמה מאוחר ולא עשתה כלום כל היום. אני אחרי יום עבודה, ואני גם נראית ככה. אני מרגישה מרוטה ואני זקוקה נואשות למקלחת.

אתמול יושבת על הכורסה החומה שיש לי עכשיו. היא בסדר. הכורסה, לא אתמול. אבל אחרי שיושבים בה יותר מדי זמן, כל החלק התחתון של הגוף נרדם, ואני ממש רוצה להחליף אותה ולקנות חדשה, אבל עדיין לא מצאתי את הכורסה הכחולה, וגם אין לי כסף. חדר המפגשים הזה הוא מין תערובת מוזרה של חפצים מכל הזמנים שלנו, גם כאלה שעדיין לא קרו. יכול להיות שאני אספיק לקנות את הכורסה הזאת לפני גיל שלושים, ואולי אמצא אותה רק כשאהיה בת תשעים, אם אני אגיע לגיל תשעים. בכל אופן, אני יושבת על הכיסא, כי אני שלשום, ואני בתחתית ההיררכיה.

אתמול רותחת, היא בדיוק התחילה להכין טוסט כשהיום זימנה אותנו לפה, ועכשיו הטוסט שלה יישרף וכל הבית יסריח, וזאת הייתה פרוסת הגבינה הצהובה האחרונה במקרר. נראה לי שכדאי שאקנה מחר בבוקר עוד גבינה צהובה, ואחכה עם הטוסט עד אחרי הזימון. כמו שאני מכירה את ההתנהלות שלה, זה שאתמול כועסת עכשיו, זה לא אומר שבשבת, כשהיא תהיה היום הכול-יכולה, היא לא תזמן אותי באמצע הטוסט.

״קיבלתי אימייל מאיזה בחור שקרא את הבלוג,״ אני אומרת כשנמאס לי מהוויכוח שלהן. וכשאני אומרת ויכוח אני מתכוונת לזה שאתמול צורחת, והיום עונה לה בקול משועמם שהיא לא ישבה עם סטופר ובדקה באיזו שעה בדיוק היא הכניסה את הטוסט לטוסטר.

״אבל את בעצמך אמרת את השעה אתמול, לא אמרת שזה היה בארבע ועשרים? אז למה זימנת אותי בארבע ועשרים? עשית את זה בכוונה, אני יודעת.״ הסתומה הזאת, אם היא ידעה שמזמנים אותה בארבע ועשרים, למה היא הכינה את הטוסט בכל זאת? לא יכלה להתאפק? זה לא שחסרות לה הקלוריות. אני בוחנת את הכרס שבולטת קצת מעל הג׳ינס ההדוק מדי. היא בהחלט יכולה לוותר על הטוסט.

״אז,״ אני מנסה שוב, ״קרה משהו עם הבחור הזה מהבלוג? מישהי ענתה לו?״ הן מחליפות ביניהן מבטים. אני שונאת שהן עושות את זה.

״קבעתי איתו להיום בערב,״ אומרת אתמול שנרגעת בבת אחת ומחייכת כאילו הם קבעו כבר להתחתן. טוב, מתי בפעם האחרונה היה לה דייט ליום שישי?

״את יכולה לבטל את זה, סתם לוזר,״ אומרת היום ובוחנת את ציפורני ידיה. הלק שלה מתקלף, לא פלא שהפגישה הייתה מחורבנת אם היא הלכה אליה ככה. היא בטח גם לבשה את המכנסיים ההם שמגדילים לה את התחת. כשאני אלך לפגישה הזאת, אני אלבש את הג׳ינס השחור שמונח עלַי ממש טוב. רגע, הוא נקי? אני חייבת לעשות כביסה עוד הערב, ולוודא שהיא תתייבש עד הפגישה.

״הוא דווקא נראה בסדר בתמונה שהוא שלח, מה הבעיה איתו, גמד? שלח תמונה של מישהו אחר?״ אתמול לא נראית כמו מישהי שהולכת לבטל את הפגישה רק בגלל שהיום אמרה לה. מעניין אם היא כיבסה את הג׳ינס השחור, ואני מקווה שהיא תעשה משהו עם השיער שלה, הוא נראה שמנוני ונפוח בו זמנית, אין לי מושג איך הצליחה להביא אותו למצב הזה. אני מעבירה יד בשיער שלי. הוא מלא קשרים, אבל לא מרגיש שמנוני. בכל מקרה, אני הולכת לחפוף גם הלילה, וגם מחר לפני הפגישה, אני לא רוצה להגיע עם שיער כזה לפגישה. ואני חייבת כבר להסתפר.

״הוא נראה די דומה לתמונה,״ מודה היום בזעף, ״אבל לא הצלחתי

להתחבר אליו בכלל, הוא היה די אנטיפת.״ כן, בטח. הרא היה אנטיפת. אני בטוחה.

״אז מה עשיתם?״ אני שואלת, ומרגישה מאוד גאה בעצמי שלא אמרתי ״מה כבר עשית?״, אבל היום מסתכלת בי במבט עקום, ואני יודעת שהיא יודעת שזה מה שרציתי להגיד, כי היא הייתה בעצמה שלשום לפני יומיים, ובטח חשבה בדיוק אותו דבר.

״יצאנו לקפה ועוגה בבית קפה,״ היא אומרת, ״ודיברנו.״ עוגה, יופי. בחיים היא לא תצליח להוריד את השמונה קילו האלה בקצב הזה. בטח זה כבר עלה לתשעה. ״או יותר נכון, בעיקר אני דיברתי. הוא ניסה בהתחלה לשכנע אותי שאפשר לעשות כסף מהפגישות שלנו, וכשלא שיתפתי פעולה וניסיתי להחליף נושא, הוא נעשה דג.״

אתמול מסתכלת עליה, ואני רואה שהיא כבר חושבת שהיום סתם פרנואידית, ושבטח הוא השתתק בגלל שהיא הייתה בלתי נסבלת, ושהיא תהיה הרבה יותר נחמדה ומעניינת. היום יודעת שזה מה שהיא חושבת, אז היא אומרת שנמאס לה מאתנו ומהמפגש המטופש הזה, והופ, אני חוזרת לזמן הרגיל.

יום שישי 6/11, זמן אמיתי

קמתי מאוחר אחרי שנרדמתי אתמול על הספה בלי להתקלח, ואכלתי הרבה יותר מדי. לא היה כמעט כלום בבית, אז אכלתי לחם עם שוקולד. יופי לי באמת. כל הבוקר תכננתי לקפוץ לחנות ולקנות קצת ירקות וגבינות ודברים בריאים, כדי להתחיל שוב את הדיאטה, אבל איכשהו הצצתי קצת בפייסבוק ובטוויטר ובאינסטגרם, ונהיה צהריים, ובסוף הגעתי לשם חמש דקות לפני שהם סגרו, וקניתי מהר ירקות לסלט וגבינה לבנה ולחם קל וכמה שקיות של דברים קפואים לפריזר למתי שאין לי זמן וכוח להכין, ומרוב הלחץ שכחתי את הגבינה הצהובה.

אחרי שחזרתי מהחנות, ושוב לא הספקתי להסתפר, למרות שכל השבוע תכננתי שביום שישי הזה אני מסתפרת, החלטתי שמהיום אני מתחילה להיות בן־אדם. זהו, נמאס לי מהכול. אני מתחילה לעשות ספורט, ולאכול בריא. הנה, יש לי אפילו ירקות. ובאמת הכנתי סלט גדול, והתיישבתי מול המחשב כדי לכתוב בבלוג על המפגש של אתמול.

היה לי קשה הפעם עם הבלוג, כי ידעתי שהבחור הזה, עמית, קורא אותו, ולא רציתי שידע מה אמרנו עליו. אז אלתרתי משהו על הספר שהתחלתי לקרוא השבוע, ודיאטה, וקיטורים על העבודה. זה יצא די דומה לדברים הרגילים שאני כותבת, נראה לי. אלוהים, החיים שלי באמת משעממים, לא פלא שיש לי כל כך מעט קוראים. מעניין מה מתוך עֶרמת הזבל הזו שאני מכנה בלוג גרם לו להחליט לכתוב לי. אולי הוא חושב שאני מספיק נואשת כדי לזנק למיטה עם כל מי שיפגין בי איזה שהוא בדל של עניין.

עוד לפני שפרסמתי את הפוסט החדש, הגיעה הודעה שנייה ממנו, יותר ארוכה מהראשונה.

הוא נשמע נחמד, דווקא, מנומס, כתב בלי שגיאות כתיב. אמר שוב שקוראים לו עמית, ושהוא נתקל במקרה בבלוג שלי, וקרא את כולו מההתחלה ועד הסוף ומצא אותו "מרתק ואפילו די מדהים". הוא החמיא לדמיון שלי ואמר שאפשר לחשוב שהדברים האלה אמיתיים, כי אני משלבת בכתיבה שלי את כל הפרטים הקטנים שהופכים אותם לממשיים. בחור עם יכולת נדירה לזהות איכות ספרותית באשפת הפוסטים שלי, או חנפן חסר בושה? אני לא בטוחה. הוא כתב בסוף האימייל שהוא היה שמח לפגוש אותי אם זה בסדר מבחינתי, ושהוא יכול לשלוח תמונה, אם זה ירגיע אותי שמדובר באדם אמיתי ולא איזה סוטה. כאילו שאפשר לדעת אם מישהו סוטה לפי התמונה שלו.

אני לא יודעת כמה זמן ניסחתי את התשובה אליו, כתבתי ומחקתי. לא רציתי לצאת מתלהבת מדי. בסוף כתבתי לו תגובה קצרה ועניינית, אבל השתדלתי להישמע נחמדה, ואמרתי שאשמח לראות את התמונה שלו ולקבל שם מלא ועוד קצת פרטים עליו, לפני שאני מחליטה. הייתי מוכנה לפגוש אותו גם ככה, זה לא שיש לי תכניות להיום בערב, או לאיזשהו ערב בטווח הקרוב, אבל אם הוא חושב שאני צריכה להיות זהירה, אז זה ייתן לי עוד כמה נקודות אצלו.

תוך חמש דקות קיבלתי תמונה, וקצת פרטים – הוא יהיה בן שלושים ושתיים בעוד עשרה ימים, מטר שמונים ואחת, כותב תוכן לאתרי אינטרנט וגם לאתר חדשות מקומי כלשהו, ועושה עבודות עריכה להוצאות לאור. זה מסביר את היכולת המופלאה שלו לכתוב בעברית

לא עילגת, ומרמז שהוא כנראה לא ממש שוחה בכסף. חיכיתי כמה דקות, בחרתי את התמונה הכי יפה שלי, זאת שחתכתי מתוך התמונה מהחתונה של מירית לפני שלוש שנים, כשהייתי הכי רזה שלי בחיי הבוגרים, אחרי השומרי משקל ההוא שהצליח, וגם יצא שחייכתי שם בלי להיראות כמו רוצחת פסיכופטית.

"למזלך, התכניות שלי להיום התבטלו ברגע האחרון," הוספתי, "אז אם תרצה להיפגש הערב, תעדכן אותי," והוספתי מספר טלפון. התשובה שלו הגיעה לטלפון שלי רבע שעה אחרי ששלחתי את המייל, וקבענו לשעה שבע בבית קפה. פתאום קלטתי שהוא בטח יודע שאני בדרך כלל יושבת לבד בבית בימי שישי, או מקסימום נוסעת להורים, או לבית של אח שלי ואשתו הפוסטמה, כי אני מתלוננת עליהם די הרבה בבלוג. אלוהים, בטח יצאתי מה זה נואשת. כן, בחור אקראי שכתב לי שני מיילים, בוא ניפגש כבר היום בערב, הנה הטלפון שלי!

קמתי בעצבים והלכתי למטבח לחפש משהו לאכול. ממש לא בא לי לאכול עוד ירקות וגבינה לבנה, הייתי צריכה משהו חם ומנחם. נברתי במקרר ומצאתי את הפרוסה האחרונה של הגבינה הצהובה. המחשבה על טוסט חם הייתה כל כך מוחשית. העפתי מבט בשעון, השעה הייתה עשרה לארבע, נשארה לי חצי שעה עד הזימון!

הפעלתי את הטוסטר והכנתי לי טוסט מלכותי עם פרוסת הגבינה האחרונה, עגבנייה וקצת זיתים. זה לא נורא, ולא כל כך הרבה קלוריות כי זה לחם קל, וממילא אכלתי רק סלט לארוחת צהריים. איך שהכנסתי את הטוסט לטוסטר, הרגשתי את המשיכה ההיא, וזומנתי. זונה, היא שיקרה לגבי השעה.

יום שישי 6/11, זמן מפגש

אני אתמול, אני יושבת על הכורסה הפחות נוחה, וברגעים אלה ממש הטוסט שלי נשרף בזמן האמיתי. היום יושבת ומסתכלת עלַי במבט שאומר שהיא יודעת טוב מאוד איך אני מרגישה, ושממש לא אכפת לה. לרגע אני חושבת לשתוק, רק כדי לא לתת לה את הסיפוק, אבל אז אני רואה חיוך קטן ושטני בזווית הפה שלה, ואני מתפרצת.

היא הרי ידעה את השעה האמיתית, היא בכוונה אמרה לי שעה לא

נכונה, ואני כמעט אומרת לה את זה, עד שאני קולטת את המבט של שלשום. היא מסתכלת עלינו בזלזול, ואני יודעת שיש לה ביקורת על איך שאני נראית לפי המבט שלה שמתעכב לי על הבטן, לא הייתי צריכה ללבוש את החולצה הזאת, אני יודעת שהיא נדבקת לי לשומנים ומבליטה לי את כל מה שלא צריך להבליט, אבל לא היה לי שום דבר נקי נורמלי. שיט! שכחתי לכבס את הג׳ינס השחור, אני אצטרך ללכת לפגישה עם עמית עם החולצה מבליטת השומנים והמכנסיים מעצימי התחת. איזה יופי.

אני יודעת ששלשום חושבת לעצמה שהיא תכבס את הג׳ינס, כן, נראה אותך. לפחות אני אדאג שגם לך יישרף הטוסט, סלט בהחלט יספיק לך אחרי הלחם עם השוקולד שתטחני בבוקר. אז למרות שאני מוכנה לחנוק את היום, אני מכניסה לצעקות שלי את הארבע ועשרים, כששתינו יודעות שאני מתכוונת לעשרה לארבע.

הוויכוח עם היום נגמר בכלום, לא שציפיתי למשהו, הרי היא עשתה את זה בכוונה. שלשום בינתיים מנדנדת לנו לגבי ״הבחור מהבלוג״, ובסוף אנחנו עונות לה. אני מציצה לכיוון היום, היא כבר אחרי הפגישה, ואני שואלת את עצמי איך היה, אבל לא שואלת אותה, כדי לא לתת לה את הסיפוק. המבט שלה לא מוצא חן בעיניי. בסופו של דבר היא נואמת לנו את אותו נאום על כמה שהבחור לוזר, ושכל מה שמעניין אותו זה לעשות כסף מהמפגשים, ואיך הפגישה איתו נגמרה בכלום מוחלט. בטח, עם הגישה הזאת, מי ירצה להיפגש איתה פעם שנייה? הוא דווקא נשמע כל כך נחמד באימייל, והוא נראה אחלה בתמונה. לא איזה חתיך, אבל ממש בסדר.

היום נראית כאילו היא מצפה שאני אצא מהפגישה שלנו אל הטוסט השרוף שלי, וארוץ לבטל את הפגישה עם עמית. שם יפה, עמית. אבל היא יכולה לשכוח מזה. גם אם לא ייצא מזה שום דבר רומנטי, הבחור מקושר בכל מיני דברים של כתיבה ותוכן, ואולי הוא יכול להכניס גם אותי לשם, להכיר לי את האנשים הנכונים, הוא הרי טוען שהוא מאוד התרשם מהכתיבה שלי. מצִדי אני מוכנה גם לכתוב מודעות אבל, העיקר להחליף כבר עבודה.

אני לא אומרת כלום, יש סיכוי שיצאתי קצת מתלהבת מולו, אבל הוא

יכול לחשוב שאני פשוט טיפוס נחמד כזה, וספונטני. אני צריכה לחייך יותר, לשאול אותו שאלות על עצמו, בחורים אוהבים לדבר על עצמם, לא? אולי נדבר על כתיבה, שנינו אנשים כותבים, כן, זה יכול לעבוד.

היום מסתכלת עלַי במבט זועף. היא בטח לא חושבת שהיא אשמה בזה שהפגישה נדפקה, היא הרי לא יכולה לטעות. והיא סוגרת את הפגישה.

יום שישי 6/11, זמן אמיתי

ישבתי מול עמית, והרגשתי איך הפגישה שלנו הולכת ודועכת. אין ספק שהבחור נשמע הרבה יותר נלהב באימייל. דווקא התחיל לא רע. הג׳ינס השחור אמנם היה עדיין מלוכלך, אבל הצלחתי למצוא חולצה נקייה יחסית שיושבת עלַי בסדר, ומזל שכבר די קריר בערב, אז לבשתי מעל זה עליונית שמטשטשת את התחת, וגם הספקתי להתקלח, ככה שהשׂיער שלי כבר לא היה שמנוני, ולא נדף ממני ריח של טוסט שרוף.

עמית חיכה לי בבית הקפה, והוא קם כשהגעתי וחייך, ושאל ״ליעד?״ ולחצנו ידיים, אבל הייתה לי הרגשה שהוא מאוכזב. אני לא יכולה באמת לדעת, זו פעם ראשונה שאני רואה את הבן־אדם, אבל הוא נתן לי תחושה שהוא קיווה למשהו אחר. אולי התמונה ששלחתי הייתה מוצלחת מדי, אולי הקול שלי לא מצא חן בעיניו, ואולי הבגדים המטשטשים שלי לא טשטשו מספיק.

התלבטתי ביני לבין עצמי אם להזמין סלט, כראוי להחלטה שלי להתחיל לאכול בריא, אבל לא רציתי לצאת אחת מהבחורות האלה שאוכלות רק סלט, אז כשהוא הזמין קפה עם עוגה, הזמנתי גם אני. רק שהוא בקושי ניקר בעוגה שלו, ואני, שהגעתי לפגישה מורעבת, אחרי שבסוף לא אכלתי כלום אחרי שהטוסט נשרף, טרפתי את עוגת הגבינה שלי תוך פחות מחמש דקות.

לזכותו ייאמר שהוא לא אמר כלום על החזירות שהפגנתי. הוא שאל כמה שאלות מנומסות על איך אני מרגישה, ואיך עובר הסוף שבוע, ומייד עבר לדבר על הבלוג. היום צדקה, זה כל מה שעניין אותו. ניסיתי להתעניין בעבודה שלו, אבל הוא התפייט לו על כמה התיאורים שלי נשמעים אמיתיים, עד שזה גרם לו לתהות אם באמת המצאתי את זה,

ואז צחק ואמר שזה בטוח לא אמיתי, כי אם הוא היה יכול להיפגש עם עצמו מהעתיד, הוא כבר היה מיליונר, ודי ברור שאני לא.

ניסיתי להמשיך לחייך כאילו לא נעלבתי, ואפילו צחקתי לרגע, אבל זה נשמע כל כך מאולץ שהפסקתי והפכתי את זה לשיעול. כאילו, וואו, איזה רעיון חדשני ומדהים! אני יכולה לגלות לעצמי את המספרים של הלוטו, ולהיות עשירה! חבל רק שאי־אפשר לשנות את העתיד, גאון. באמת נראה לו שלא חשבתי על זה? אנשים חושבים שאם הם יִפגשו את עצמם מזמן אחר, ישר הם יהיו החברים הכי טובים שירצו לעשות הכול אחד למען השני, וזה ממש לא ככה. אין אף אחד בעולם שיכול לעלות לי על העצבים כמו שתי האלו. אני כל פעם יודעת מה עומד לקרות, אומרת לעצמי שאני אעשה את זה אחרת, יותר טוב, ובסוף זה קורה בדיוק אותו דבר, אחד לאחד. למה בכלל חשבתי שאני יכולה לגרום לפגישה הזאת להיגמר יותר טוב? היה ברור שהיא תשתבש, כי היא כבר השתבשה.

הייתי צריכה ממש להתאמץ לשמור על פרצוף נחמד, כי רציתי להשאיר לפחות את האפשרות שהוא ישיג לי עבודה בכתיבה. ממש נמאס לי לנסות להיות נחמדה בטלפון לאנשים מעוצבנים שצורחים עלַי בגלל השירות המחורבן של מישהו אחר. "לא אדוני, אני לא יכולה להעביר לך את מר לא-שם-עליך, כי זה בכלל לא המשרד שלו, ומעולם לא פגשתי אותו, וכל מה שאני יודעת עליו זה מה שכתוב לי כאן במחשב. אתה יכול להשאיר הודעה בבקשה?"

אז המשכתי לדבר עם עמית, והשתדלתי לחייך, אבל נתתי לו תשובות מעורפלות. בחלק מהזמן אמרתי לו כל מיני דברים כאילו עמוקים, על איך שלפגוש את עצמך ממש גורם לך לראות את עצמך כמו שאחרים רואים אותך, עם כל המגרעות, ולא כמו בראי או בתמונות, ואז דחפתי הערות כמו "או לפחות זה מה שאני מתארת לעצמי", או "אני שמחה שאתה מתחבר לסוג כזה של כתיבה". אני אלופה בלהגיד כלום בהמון מילים כשאני רוצה, לא סתם קיבלתי מאה בבגרות בספרות. שיתמודד.

מתישהו הוא קלט כנראה שהוא לא יקבל תשובה חד־משמעית, והשיחה התחילה לשקוע. עשיתי ניסיון אחרון לגרום לו לדבר על דברים אחרים, אבל הוא לא שיתף פעולה, התשובות שלו היו כל כך קצרות

וחסרות משמעות, שבאותה מידה הוא היה יכול לענות לי בנהמות או במצמוצים. ישבתי שם, מחייכת כמו אידיוטית ומתאפקת לא לתקוע את הכפית בעוגה שלו שנשארה כמעט שלמה, בזבוז משווע של שוקולד וקצפת. החלטתי לשתוק גם, ולחכות בנימוס עד שהוא יבין את הרמז ויסגור את הפגישה, ואם לא, אז אני אעשה את זה.

אז החלטתי. אני מחליטה הרבה דברים, אבל יש גבול לאיפוק שלי, וגם ליכולת שלי לשתוק ברצף, בייחוד כשאני עצבנית. החזקתי מעמד במשך כמעט שתי דקות של דממה מביכה, ואז נשברתי והתחלתי לברבר בלי שליטה, הפעם בלי לנסות בכלל לשתף את עמית בשיחה. אני לא זוכרת בדיוק על מה דיברתי, עברתי מנושא לנושא באופן אקראי, לכלכתי חופשי על סרטים, ספרים ועל האנשים בחיי ואנשים בכלל, ובין לבין יישרתי לו את העוגה עד שלא נשאר ממנה כלום. בקיצור, עשיתי תצוגת תכלית מפוארת של ליעד הבהמה.

כשהוא אמר "היי, תקשיבי..." ממש זינקתי מהכיסא מרוב הקלה שזה נגמר. חטפתי את התיק שלי כשאני נמנעת מקשר עין, זרקתי על השולחן את החלק שלי בחשבון, ואמרתי כל מיני "כן, בטח, אחלה", והסתלקתי כשהוא עוד היה עסוק במלמולי הנימוסים שלו. השעה הייתה בקושי שמונה בערב ביום שישי, ואני חזרתי לספה שלי, לבד.

יום שבת 7/11, זמן מפגש

אני יושבת על הכורסה של היום, אבל אין לי מצב רוח לזה. תמיד נראה לי שכשאני אהיה היום, אני ארגיש חשובה כי אני יודעת מה עומד לקרות להן, ותמיד זה קצת מאכזב, אבל היום ממש לא בא לי על זה. למעשה, כמעט לא זימנתי אותן. אחרי הפגישה עם עמית אתמול, הכול נראה לי פתאום חסר טעם, כל המפגשים שלנו. בשביל מה אנחנו עושות את זה בכלל?

אם לא היה עובר עלַי יום סופר משעמם, שבו לא עשיתי כלום חוץ מכביסה, אולי הייתי עומדת בזה, אבל בסופו של דבר נכנעתי להרגל של מוצאי שבת, ולזה שלא דיברתי עם אף אחד מאתמול בערב, וזימנתי אותן. חשבתי לשאול מה דעתן שאולי בכל זאת ננסה את הקטע עם הלוטו, אבל למרות זאת הקפדתי לשלוף את אתמול מהטוסט שלה, לפי

התכנון, ועכשיו היא עמדה וצרחה עלַי. לא התרגשתי, היא גם אמרה ארבע ועשרים, והיה ברור לי שמחר, כשהיא תהיה היום, היא תעשה את זה לשלשום, שישבה עכשיו ובחנה אותה במבט ביקורתי. תסתכלי קודם על עצמך, אחותי, את נראית בדיוק כמוה, רק עם בגדים אחרים.

שלשום שואלת על עמית, ואתמול מסתכלת עלַי במבט של ׳נו, ספרי איך הלך׳, ואין לי חשק לעדכן אותן. שיגלו לבד, הקרציות. למה אתמול לא קבעה איתו ליום שני? אז הייתה פגישה אחת, בלי שאני אשמע עליה פעמיים, אלך אליה פעם אחת, ואז אצטרך לדווח עליה, ואני מוצאת את עצמי חוזרת מילה במילה על מה שהיום של אתמול ושלשום אמרו בפעמיים הקודמות שהייתי בפגישה הזאת.

ההבעה של אתמול אומרת ״תשכחי מזה שאני אבטל את הפגישה, והטוסט שלי נשרף ממש עכשיו״, ושלשום בטוחה שהיא לא תחזור על הטעויות שלנו. היא בטח מתכננת ממש עכשיו איך היא תכבס את הג׳ינס השחור. כן, אין בעיה, תראי לנו מה זה.

טוב, די, אין לי כוח לזה היום, אפילו לא בא לי כבר להתנשא עליהן, למרות שהיום תורי. אני קמה ומשחררת אותן.

יום חמישי 12/11, זמן מפגש

שוב אני שלשום. איך, איך לא ניצלתי את השבת שעברה כדי ליהנות מזה שהייתי היום? לפעמים המצבי רוח האלה שלי ממש דופקים אותי. עכשיו אני צריכה לעבור את כל הפגישה הזאת בתור שלשום, ואז את מחר בתור אתמול, לפני שאני אשב על הכורסה השווה.

עמית שלח לי שלוש הודעות השבוע. הוא התנצל על יום שישי, וטען שהוא היה קצת קודר ולא נחמד בגלל שהוא לא הרגיש טוב, והיו לו צרות בעבודה, והוא מרגיש שבאשמתו הפגישה לא זרמה. הוא הרבה יותר נחמד ורהוט בכתב מאשר פנים אל פנים, וכמעט השתכנעתי שהוא ממש מתכוון לזה. אולי אני אחליט לתת לו עוד הזדמנות, אבל רק בגלל העניין של הכתיבה וכל זה, כי ממש ירד לי ממנו בתור דייט. בכל מקרה, לא הרגשתי נוח לפגוש אותו לפני שאתייעץ עם האחרות, אז משכתי אותו עד היום, וחיכיתי לזימון הזה, למרות שאני שלשום.

אתמול והיום עושות הכול כדי לא לדבר על הפגישה-או-לא עם

עמית, ומקשקשות דווקא על הביקור אצל ההורים. אתמול מקטרת איך אמא שוב זרקה הערות על זה שעדיין לא התחלתי את החיים ה"אמיתיים" כי לא עשיתי תואר ואין לי חבר. רגע, באיזה שעה הזימון מחר? קבעתי עם ההורים מחר לארוחת ערב. מתי היום זימנה אותה, בדקה לחצות? אני לא יכולה לשאול, כי אי־אפשר להשחיל מילה. היום נדחפת לשיחה ומקטרת על נועה הפוסטמה ששוב ניסתה לשדך לה את החברים העורכי דין שלה. היא מגלגלת עיניים ואומרת שהיא בחיים, אבל בחיים, לא תצא עם עורך דין.

"אבל מה עם עמית?" אני שואלת בעצבים. אני לא מבינה מה הקטע עם הארוחה המשפחתית עכשיו, יש לנו את הארוחות האלה פעם בשבועיים, ותמיד זה אותם קטעים פולניים, אז דווקא השבוע כשיש משהו יותר מעניין, הן נדבקות לזה? איזה קרציות!

בסוף אתמול עושה לי טובה, עוצרת את הקיטורים המשעממים שלה, ושואלת את היום: "נו, אז ראית אותו בסוף?" היום משתתקת ומחייכת, ואז נשענת אחורה ועושה הפסקה בשביל הרושם. זה לא עושה עלַי שום רושם, כשהיא נשענת ככה אחורה רואים לה התחלה של סנטר כפול. יש תרגילים בשביל זה? אני צריכה לחפש באינטרנט, ואסור לי בשום פנים ואופן להישען ככה אחורה, לא בשבת ולא אף פעם.

היום מזדקפת פתאום בחזרה, ונראית עצבנית. היא נראתה יותר רגועה כשקיטרה על נועה. היא מעבירה מבטי רצח ביני ובין אתמול וסוגרת את הזימון.

יום שישי 13/11, זמן אמיתי

"אתם יודעים שהיום יום שישי ה-13?"

הניסיון שלי להעלות בארוחת יום שישי נושא שיחה שהוא לא אני נכשל בגדול. אבא רק הרים גבה ושקע חזרה לתוך המרק שלו, יוני גיחך וקרץ לי מהצד השני של השולחן. אמא הגיבה מייד, אבל משכה את זה לנושא החביב עליה.

"אז אלה השטויות שמעסיקות אותך," היא קבעה והסתכלה עלַי במבט המאוכזב שלה. אני לא זוכרת מתי הייתה הפעם האחרונה שלא אכזבתי אותה, אולי בכיתה ח' כשהמורה הכריחה אותי להקריא שיר

שכתבתי בשיעור ספרות מול כל בית הספר. היום, את המבט הלא מאוכזב שלה היא שומרת באופן בלעדי ליוני ולנועה ולגוש הנזלת שהם מכנים יובל. הדבר הזה כולה בן פחות משנה, וכבר הוא לא מחבב אותי. ניסיתי להיות דודה טובה ולהחזיק אותו על הידיים כמה פעמים כשהוא היה יותר קטן, והוא מייד התחיל להתפתל ולבכות כאילו אני מנסה לחטוף אותו ולמכור את האיברים שלו בשוק השחור. וזה מה שאמא שלי רוצה בשבילי, שאני אכיר מישהו "נחמד", שזה אומר שיש לו תואר ומקצוע, ורצוי גם דירה, ושאפיק בעצמי יצור קטן שמצד אחד לא ייתן לי לישון, אבל בתמורה יספק לי אינספור שעות של החלפת חיתולים, קינוח אפים, ונדנוד על הידיים תוך השמעת קולות אינפנטיליים.

"זה לא מעסיק אותי," אמרתי, "זה רק משהו שחשבתי שמעניין לציין. יש אנשים שממש חוגגים את זה." למעשה, היה לי רעיון לעשות מסיבת יום שישי ה-13, אבל זה בסוף לא יצא לפועל, כמו כל מסיבות יום שישי ה-13 הקודמות שרציתי לעשות. בעיקר כי אני עצלנית, אבל אני גם לא יודעת את מי להזמין. אני לא יכולה להזמין את היום ושלשום, כי אצלן זה תאריך אחר, ולא ברור לי איך נארגן את הכיבוד לזה בחדר העל־זמני שלנו. ומי בכלל רוצה לעשות מסיבה איתן?

"אנחנו לא חוגגים את זה," אמא אמרה בנימה פסקנית. היא מאוד אוהבת לדווח לי על כל הדברים שאנחנו לא עושים. אנחנו לא זורקים את הנעליים בסלון, אנחנו לא עושים עגילים במקומות מוזרים, ובטח שלא קעקועים, אנחנו לא לוקחים שבוע חופש סתם בשביל לרבוץ בבית מול הטלוויזיה, ומעל לכול, אנחנו לא מבזבזים את החיים שלנו בלי מטרה ובלי בעל וילדים. ניסיתי להמר ביני לבין עצמי אם אנחנו הולכים לדבר עכשיו על הקריירה שאין לי, על הלימודים שאני לא לומדת, או על המחסור החמור בבן זוג.

"נו, חשבת כבר מה את רוצה ללמוד?" יש לנו מנצח! "את יודעת שאנחנו מוכנים גם לשלם את הלימודים וגם לתת לך קצבה חודשית כדי שלא תצטרכי לעבוד." האמת היא שזה החלק שהכי קוסם לי בלימודים, זה שאני לא אצטרך לעבוד במקום הנורא הזה. השבוע היה לי שוב מישהו שהתחזה ללקוח של עצמו, רק כדי לתפוס אותי כשאמרתי בסוף "תודה ויום טוב" במקום "שיהיה לך יום נפלא ומלא בלונים!" ואז צעק

עלַי במשך יותר מעשר דקות. בסוף הזבל הזה גם הגיש תלונה לבוסית שלי.

"חשבתי לעשות תואר ברב־תחומי," אמרתי. באמת הצצתי באתר שלהם, וזה נראה כמו התואר שהכי יתאים לי, אוסף של קורסים מכל מיני תחומים שאני יכולה לערבב להנאתי. קצת ספרות, קצת לימודים קלאסיים, אולי היסטוריה, קורסים שיש בהם סיפורים, ולא עֲרֵמות של נוסחאות ורשימות חוקים.

"הרב־תחומי בהרצליה?" שאל יוני ונראה ממש מופתע.

"הרצליה זה הבינתחומי," אמרתי, ידעתי מה יקרה עכשיו, אבל המשכתי בכל זאת, "לא, הם מלמדים רק דברים משעממים – משפטים, ממשל, מחשבים. אני מדברת על הרב־תחומי במדעי הרוח באוניברסיטת תל־אביב."

"בי איי כללי?" נועה נראתה מזועזעת, כאילו הודעתי להם שהחלטתי לתת את כל הרכוש שאין לי לסיינטולוגיה.

"לא בא בחשבון!" לאמא שלי פתאום לא היה כל כך דחוף שאני אלמד. "אבא ואני התכוונו ללימודים אמיתיים, שאפשר לעשות איתם משהו, מקצוע." זה תמיד אבא והיא. "מה רע במשפטים? או מחשבים? אפשר להרוויח יפה מאוד במחשבים. הבת של גליה ועודד רק בשנה השנייה של מחשבים, והיא כבר מצאה עבודה חלקית." יופי לה, אני די בטוחה שהיא גם מרוויחה בעבודה החלקית הזאת כפול ממה שאני מקבלת במשרה המלאה הדפוקה שלי. התאפקתי ולא אמרתי שאני לא אצטרך לעבוד במשרה חלקית, כי הם הבטיחו לי קצבה. קדושה אני.

"אז, מה שלום יובלי?" הפניתי את השאלה לנועה בחיוך הכי מתוק שלי. "הוא למד משהו חדש?" נועה נפלה בפח, הניחה את המזלג באמצע הדרך לפה שלה, לא סתם היא כזאת רזה, ועוד אחרי לידה, וכולנו זכינו לדיווח ארוך ומפורט של כל הדברים החמודים, החכמים והמאוד מתקדמים לגילו שיובל עשה מאז העדכון האחרון. אני בדרך כלל לא ממש מקשיבה לפרטים, אבל אני די משוכנעת שחלק מהם כבר הופיעו בדיווחים קודמים.

זה לא החזיק יותר מדי, כי איך שנועה סיימה את שירי ההלל לצאצא שלה, היא החליטה שאני כנראה במצב רוח מספיק טוב כדי לנסות

לשדך לי מישהו. היא בכלל מכירה אותי? בקיצור, יש מישהו שעובד איתה, שאח שלו, או בן דוד שלו, בדיוק גמר משפטים. אולי זה היה הבן דוד של השכנה שלו, לא באמת התעמקתי. והוא ממש, ממש נחמד. אבל ממש. שלושה ממשים זה אומר נמוך ומקריח, וכנראה שלא היה לו דייט מאז תחילת לימודי המשפטים. או אי־פעם.

שלפתי מהר את עמית לפני שאמא שלי תתקשר אל הבחור בעצמה כדי לקבוע לי פגישה. "בדיוק הכרתי מישהו," אמרתי בטון הכי אדיש שלי, "אז אני קודם רוצה לראות איך זה מתפתח". זאת הייתה טעות, כי מייד הותקפתי באינסוף שאלות על מה הוא עושה, מה הוא למד, ואם זה רציני. שדרגתי אותו לדרגת כתב בעיתון, המצאתי לו לימודים, והתלוננתי על זה שהם לוחצים מדי, ושמרוב לחץ בסוף הכול ייהרס. הוספתי ופיזרתי רמיזות בפולנית מדוברת שלמעשה הם האשמים הבלעדיים בזה שעדיין לא התחתנתי.

"טוב, בסדר," אמרה אמא, "אבל את באמת צריכה כבר ללמוד משהו אמיתי, ולהתחיל להיות בן־אדם. את לא נעשית יותר צעירה."

יום שישי 13/11, זמן מפגש

טוב, ידעתי שהמפגש היום יהיה בשעה מאוחרת. שלוש דקות אחרי שחזרתי מההורים היום כבר זימנה אותי. מזל שעלה בדעתי לרוץ מייד לשירותים, ושגם הספקתי לצאת בזמן. זה די יפה שמעולם לא זומנתי באמצע מקלחת או בשירותים. אני מתארת לעצמי שאף היום לא הייתה מוכנה לפגוש אותנו בעירום. יש לי צמרמורת רק מלחשוב על זה.

אחרי שנועה הציעה לי את העורך דין הלוזר שלה, ואני אמרתי לכולם שאני נפגשת עם עמית, אמרתי סליחה בנימוס, נכנסתי שם לשירותים וסימסתי לו שאני מוכנה להיפגש מחר וקבענו למתישהו בבוקר. אז עכשיו אני יושבת פה, אחרי שקבעתי להיפגש איתו מכל הסיבות הלא נכונות, ואני לא יודעת מה אני הולכת להגיד לו, או מה אני אלבש. כמובן שידעתי שזה יקרה, כי אתמול, כשהייתי שלשום, הבנתי שקבענו פגישה, אבל עד אותו רגע לא באמת הגעתי להחלטה, ואיכשהו אני תמיד מספיק טיפשה כדי לקוות שאולי הפעם אני אעשה את זה אחרת. עכשיו אני מרגישה קצת מפגרת, כי אין לי באמת מה להגיד לשלשום

על השיקולים לפגישה שקבעתי עם עמית, אז במקום זה אני מדברת על הארוחת ערב.

היום מצטרפת לקיטורים שלי בשמחה, ולמרות הסיפוק מהתסכול הברור של שלשום, נראה לי שיש לה סיבות משלה, ואני שואלת את עצמי מה היא מנסה להסתיר מאיתנו. זה משהו שקרה בפגישה עם עמית? היה פיצוץ? היה משהו אחר? אבל אני לא יכולה לסגת עכשיו, ואני ממשיכה לדבר על אמא ועל נועה, כאילו זה הדבר הכי חשוב בעולם.

כששלשום נראית מספיק מיואשת אני מפסיקה ומבקשת מהיום שתעדכן אותנו. נראה כאילו יש לה משהו להגיד, כי היא נכנסת לפוזה, אוי אלוהים, היא לא זוכרת לא לעשות את הדבר הזה עם הראש? יש לה מין גל הפוך מתחת לסנטר. שתתחיל לדבר כבר, אני לא יכולה לראות את זה.

היום מזדקפת בבת אחת מסתכלת עלינו במבט זועף, ובלי להגיד מילה היא סוגרת את המפגש. איזה דרמה קווין!

יום שבת 14/11, זמן אמיתי

הפעם הגעתי לפגישה עם עמית קצת לפני הזמן. אני לא יודעת למה כל כך נלחצתי מהפגישה הזו. התעוררתי כבר באיזה שבע בבוקר. ביום שבת! אני אף פעם לא קמה לפני אחת עשרה, אבל בלילה, אחרי המפגש, עמית סימס לי ושאל אם עשר זה בסדר. אמרתי שכן, כדי לא לצאת יותר מדי בטלנית, והייתי בטוחה שלא אצליח לקום, והנה בסוף בשבע כבר הייתי מחוץ למיטה.

הספקתי להתקלח, להחליף בגדים כמה פעמים, להסתרק, לאסוף את השיער כי אני יודעת שאולי עכשיו כשהוא רטוב הוא יושב יפה, אבל אחר כך הוא הולך להתנפח תוך כדי הפגישה, ואז שחררתי אותו שוב כי כבר עדיף נפוח מאשר איך שאני נראית באסוף, בייחוד עם הסנטר הכפול הזה שהתחיל לצמוח לי. אני חייבת להסתפר, ואני לא מצליחה להגיע לזה.

קבענו לא רחוק מהדירה שלי, ויצאתי מוקדם כדי ללכת ברגל ברוגע ולא להגיע מזיעה, ובסוף הגעתי עשר דקות לפני הזמן, אז הסתתרתי

ברחוב המקביל בתוך חדר מדרגות, כשמדי פעם אנשים מהבניין עוקפים אותי ומסתכלים עלַי במבטים חשדניים. בעשר וחמישה יצאתי באיחור אלגנטי לכיוון בית הקפה לפגוש את עמית. החרא הזה איחר הפעם אפילו יותר ממני, ככה שיצא שהגעתי לפניו בכל זאת. יכולתי לשבת את הזמן הזה בבית קפה במקום על מדרגות.

כשהוא הגיע כבר הייתי עצבנית על האיחור, אבל הוא התנצל באופן חינני למדי והחלטתי לוותר. בכלל, היה ברור שהוא משתדל הרבה יותר הפעם. הוא ענה על השאלות שלי במשפטים שלמים, נידב מידע מרצונו החופשי, ואפילו זרק כמה הערות סרקסטיות שהצליחו להעלות אצלי חיוכים שהקפדתי להסתיר, שלא יעוף על עצמו. הוא נראה כאילו הספיק לעבור השתלת אישיות במהלך השבוע.

לאור לקחי הפגישה הקודמת, דאגתי להגיע שבעה לפגישה הזו, והזמנתי רק קפה. עמית הזמין שוב עוגת שוקולד עם קצפת, וביקש שתי כפיות. התעלמתי בהפגנתיות מהכפית שהוא הניח לידי, וניסיתי להעמיד פנים שהעוגה לא שם, אבל מדי פעם הוא הדף אותה עוד קצת לכיווני, והסתכל עלַי במבט שלא הצלחתי לפענח.

בסוף נשברתי. "מה אתה מנסה לעשות?" אמרתי. "אני מתנצלת שחיסלתי לך את העוגה בפעם הקודמת, בסדר? אני מבינה שזה ממש מצחיק אותך, אבל די כבר!" עמדתי כבר לקום ולהסתלק בדרמטיות, אבל עמית תפס לי את כף היד.

"סליחה, סליחה, ממש לא התכוונתי להעליב אותך. להפך." הוא אמר במהירות, ונראה כאילו הוא מתכוון לזה. היד שלו הייתה גדולה וחמימה, וזה היה די נעים, אבל השארתי את הפרצוף הכועס. "איך להפך?"

"אף פעם לא ראיתי מישהו אוכל עוגת שוקולד בכזה זעם. זה היה נהדר." הוא חייך אלַי, כשהוא ממשיך להחזיק לי את היד.

"אויש, אל תגיד לי שאתה מאלה שאוהבים שמנות." רק זה חסר לי, מישהו שינסה לפטם אותי עוד יותר.

"לא, זה ממש לא זה, זה הלהט שאת משקיעה בדברים יומיומיים כמו עוגה וספרים גרועים וקיטורים על העבודה שלך. מצדי תאכלי בזעם ברוקולי וחסה. או שתאכלי אותם בהתלהבות, זה גם טוב."

משכתי את היד אלַי בזהירות, הבחור הזה היה מסוכן, אני עוד עלולה להתחיל ממש לחבב אותו. "ברוקולי אני אוכלת בעצב ובייאוש," אמרתי, והוא צחק בקול רם. היה לו צחוק טוב, מתגלגל כזה. לא הצלחתי להסתיר את החיוך שלי.

"מה דעתך להיפגש ביום שני?" הוא שאל פתאום, ולפני שהספקתי לחשוב על סיבה לדחות אותו לסוף השבוע, הוא אמר, "יש לי יום הולדת ביום שני, ואני הולך אחרי הצהריים למפגש של אנשי תוכן וכותבים, וחשבתי שאולי תבואי איתי, ואני אכיר לך את כולם, ואחר כך נלך לסרט או משהו?"

מה יכולתי לעשות? הסכמתי. ואז חיסלתי את העוגה.

יום שבת 14/11, זמן מפגש

שלשום יושבת להוטה כולה בכיסא שלה, רוצה שנגיד לה מה קורה עם עמית. רואים שהיא מתה שניתן לה תירוץ להיפגש איתו. היא לא מעוניינת בו כגבר, רק כקשר אופציונלי לעבודות שקשורות לכתיבה, היא אומרת. בטח, ספרי את זה למישהי שלא מכירה אותך. הרי גם אני וגם אתמול יודעות לזהות את המבט הזה שמנסה להיות אדיש, בזמן שהרגל שלה קופצת בלי הפסקה. מדי פעם היא מניחה עליה את היד ומנסה להרגיע אותה, אבל אחרי דקה זה חוזר לקפוץ.

אתמול מנסה להתחמק ממנה, ומסתכלת עלַי בתקווה שאני אציל את המצב, ואני לגמרי יכולה לעשות את זה. יש לי את הסיפור של הפגישה, והוא טוב לשם שינוי. אבל אני רוצה לתת להן להתבשל קצת. אתמול רואה שאני לא הולכת לחלץ אותה, והיא מתחילה לקטר על הארוחת ערב, ואני מחליטה לעזור לה כי ככה אני גם מעצבנת את שלשום, וגם קצת את אתמול, כי אני יודעת שהיא רוצה שאספר איך הייתה הפגישה, בלי שהיא תצטרך לספר שהיא בסוף הסכימה להיפגש עם עמית סתם ככה, כי הוא נראה די טוב, והיא כבר אמרה למשפחה שהם יוצאים. אחרי העורך דין של נועה, ברור שהיא תשמח להביא לשם יום אחד את עמית, ולהראות לנועה שהיא יכולה לצאת עם בחור שהיא לא צריכה להסתכל מלמעלה על הקרחת שאין לו.

שלשום הולכת ומתפתלת בכיסא שלה בעצבים, ומתישהו גם לי כבר

נמאס לקטר. אני מרגישה שאני לא מקטרת מכל הלב, כי יש לי את כל הקטע של הפגישה עם עמית שאני רוצה לספר, ואמא ונועה הרבה פחות מעצבנות אותי היום מאשר ביום שישי.

אז אני מחליטה להיות נחמדה. אני מתרווחת לי קצת בכורסה, ומתכננת לקפל את הרגליים, כי אני הולכת לספר להן את כל הפרטים, ואז אני קולטת את המבט של שלשום על הצוואר שלי, לכיוון הסנטר, ופתאום אני יכולה ממש להרגיש את הסנטר הכפול מידלדל שם. גם אתמול מסתכלת לאותו כיוון. אלוהים, אני לא מאמינה שנפלתי בזה, יכול להיות שעשיתי את זה גם בפגישה עם עמית, והוא ישב שם והסתכל איך הסנטר הכפול שלי צומח בזמן שטחנתי עוד עוגת שוקולד עם קצפת? ואני ריחפתי לי על ענני המחמאות המפוקפקות שלו, וחשבתי שאני כזו חיננית ושהחזירות שלי חמודה. אלוהים, כמה שאני פתטית לפעמים. פתאום אני מרגישה שהלשון שלי מאובנת, היא שוכבת לי בתוך הפה כמו חשופית מתה, ואני לא יכולה להגיד כלום, פשוט שום דבר, ואני מנתקת את הזימון. שיסתדרו לבד.

יום חמישי 19/11, זמן מפגש

היום מזמנת אותנו כשאני במטבח. אלוהים, מה עובר עליה, היא שכחה איך משתמשים בשעון? אני מתנפלת עליה, מנפנפת בכפית: "השתגעת? מה את מזמנת אותי עכשיו, עמית יושב בסלון מחכה לקפה שלו. תחזירי אותי לפני שהוא ירגיש שנעלמתי!"

היום ואתמול נראות בהלם. "אבל," אומרת היום, "הוא בכלל לא עלה לדירה."

שלושתנו בוהות זו בזו, היום מתאוששת ראשונה.

"תיפטרי ממנו!" היא פוקדת, "אני אזמן אותך שוב בעוד שעה." והיא מנתקת.

יום חמישי 19/11, זמן אמיתי

חזרתי למטבח בדיוק כשהקומקום רתח. שום דבר לא נפל ונשבר כשזומנתי. התחלתי לנשום לרווחה, כשעמית אמר מפתח המטבח: "ליעד, הגיע הזמן לדבר ברצינות."

הצלחתי לא לצרוח בבהלה, ורק הנהנתי והצבעתי על הקפה, וגמרתי למזוג את המים הרותחים לספלים, וגם לא מעט על השיש, בידיים שהצליחו להיות קרות ומזיעות בו זמנית.

״אל תתרגזי,״ הוא התחיל אחרי שהתיישבנו, ובחן את התגובה שלי לפני שהמשיך. הידקתי את האצבעות סביב ספל הקפה שלי והנהנתי. לא יכולתי באמת להבטיח שאני לא אתרגז בהמשך, אבל הייתי מבוהלת מדי, ולא היה לי מושג מה הוא עומד להגיד. שתיקה והנהון נראו לי כמו תגובה ראויה.

״רציתי לספר לך את זה בפגישה הראשונה,״ הוא נשמע מתנצל, זה היה סימן טוב, ״אבל את כל הזמן התחמקת, ולא הצלחתי להבין אם הפגישות שלך עם עצמך אמיתיות, ואם אני לא אצא מטורלל לגמרי אם אני אגיד לך למה באמת כתבתי לך.״

ואז הוא פצח בסיפור ארוך ודי מבולבל על התקפי דז׳ה וו שיש לו כבר שנים, ואיך הוא קרא את הבלוג שלי, וגילה שם ששניים מהתקפי הדז׳ה וו הכי מפורטים ומוזרים שלו קרו באירועים שהשתתפתי בהם, ושסיפרתי עליהם בבלוג. אחד מהם היה ההופעה של רובי וויליאמס.

״לא רק שהיה לי דז׳ה וו מפורט של ההופעה, ושל כל האנשים סביבי, זה שנופף בחולצה מעל הראש מול הפרצוף שלי, וההיא שנפלה עלַי כשנשבר לה העקב,״ הוא אמר בהתלהבות, ״היה לי דז׳ה וו של הדז׳ה וו הקודם שלי. זכרתי את עצמי עומד בהופעה וזוכר שכבר הייתי בה. זה היה מטורף.״

״אוקיי...״ אמרתי, ״ואז החלטת לפגוש אותי, כי...?״

״כי הייתה לי הרגשה שאת גרמת לזה, וכי ידעתי שאת טועה,״ הוא אמר. ״את כל הזמן כתבת שאי־אפשר לשנות כלום, ושזה תמיד יקרה בסוף אותו דבר, אבל בהופעה ההיא, הצלחתי לזוז רגע לפני ששפכו עלַי בירה, וזכרתי בוודאות שהיא נשפכה עלַי בפעמים הקודמות.״

אז הוא רצה לספר לי על כל זה, ולעודד אותי לנסות להשתמש במפגשים שלי כדי לשפר לעצמי את החיים, ואולי מרוב שמחה והכרת תודה אני אשפר גם לו את החיים, או לפחות את חשבון הבנק, שכמו שניחשתי מההתחלה לא היה במצב מזהיר. אבל אז בבית קפה אני חסמתי את כל הניסיונות שלו לדבר על הנושא, וחשבתי שאני נורא

מחוכמת ושנונה. התחלתי להעריך אותו על זה שהוא לא העיף לי סטירה.

"ואז פתאום התחלת לדבר ולדבר ולאכול לי את העוגה, וזה היה נפלא! קודם כל כי סוף-סוף פגשתי את ליעד של הבלוג, ולא את הבחורה שניסתה להיות נורמלית ומנומסת ומשעממת, אבל מה שהיה באמת נהדר זה שבפגישות הקודמות, האחרות לא אכלו את העוגה!"

"מה זאת אומרת?" עכשיו באמת הייתי מבולבלת.

"ישבנו בבית קפה, כשאני זוכר אותנו יושבים בפגישה הזו יותר מפעם אחת, ואומר את אותם דברים שכבר אמרתי, ויודע שהיא הולכת להיגמר בכלום. ובאיזה שהוא שלב ניסיתי לחשוב מה אני יכול להגיד אחרת, משהו שאני יודע שלא אמרתי לך כבר בפעמים הקודמות ושאולי יגרום לך להיפתח, ולא הצלחתי למצוא כלום, ושנינו שתקנו והייתי בטוח שתכף תקומי ותגידי שנזכרת שיש לך משהו, כמו בפעמים הקודמות, ואז פתאום..."

"כן, אני זוכרת," אמרתי מהר לפני שהוא יתאר לי את זה. ניסיתי לחשוב, כשהייתי שלשום באותו שבוע, היום לא סיפרה על העוגה? לא, נזכרתי, היא רק סיפרה שהם נפגשו על קפה ועוגה, וגם על זה הייתה לי ביקורת, כרגיל. ואחרי הפגישה עם עמית חשבתי שהיא פשוט התביישה לספר על התקף החזירות שלה, כמו שאני לא סיפרתי אחרי הפגישה עם עמית כשהייתי היום, כי היה ברור ששתינו נשפוט אותה. ששתיהן ישפטו אותי. לא משנה.

עמית המשיך וסיפר איך ברחתי לו בדיוק כשהוא רצה להציע להיפגש באמצע השבוע, ואיך הוא זוכר את עצמו בפגישה בשבת שאחרי זה, דוחף לעברנו שוב ושוב את העוגה, עד שהוא מצא את ליעד הבהמה. זה לא מה שהוא אמר, כמובן, הוא אמר "ליעד האמיתית", אבל אני ידעתי למה הוא התכוון. ומסתבר שלאחרות הוא לא הציע לבוא איתו ביום שני, ולא הלך איתן לסרט, ולא נישק אותן ליד הכניסה לבניין. הוא ידע את זה, כי לא היה לו דז"ה וו בפגישות האלה, והוא קיווה שאני אגלה את זה במפגש הקרוב כשאדבר עם האחרות. ואז פתאום נעלמתי באמצע הכנת הקפה, וקיצרתי את התהליכים.

הוא הביט בי בציפייה. "וואו," אמרתי, וניסיתי לסדר את כל הסיפור

בראש שלי, ולקלוט את מה שהוא רצה להגיד לי מהיום הראשון. "וואו," אמרתי שוב.

הצצתי בשעון. "תקשיב, עוד מעט היום תזמן אותי שוב."

"אולי אני יכול לבוא?" שאל בתקווה. "אם תתני לי יד, אולי זה יקפיץ גם אותי למפגש שלכן? אני אוכל לספר להן..."

"עמית," השתקתי אותו, משכתי אותו לעמידה, והדפתי אותו לכיוון הדלת. "אתה מאוד חמוד, באמת, אני ממש מחבבת אותך, ואני אשמח להמשיך להיפגש. אבל זה משהו שאני צריכה לפתור ביני לבין עצמי." הצמדתי לו נשיקה מהירה, ודחפתי אותו החוצה. "נדבר יותר מאוחר," הבטחתי לו, ונעלתי את הדלת. הייתי צריכה לחשוב לפני המפגש.

יום חמישי 19/11, זמן מפגש

אני עדיין שלשום, אבל זה בסדר, כי יש לי מידע חדש שאין להיום ולאתמול, וממש לא אכפת לי שאני יושבת על הכיסא.

היום ואתמול מסתכלות עלַי בציפייה, אני עדיין רואה את ההלם והבלבול על הפנים שלהן. לשנייה אחת אני משתעשעת ברעיון למשוך את הזמן כדי לעצבן אותן, אבל מוותרת. "תקשיבו," אני אומרת, "לא תאמינו מה קרה עכשיו."

הן כמעט לא מפריעות לי כשאני מספרת להן. היום מתפרצת פעם או פעמיים, אומרת "אבל, רגע..." ו-"מה? איך..." אבל מייד מתחרטת ומשתתקת, ואני ממשיכה. זו פעם ראשונה במפגשים שלנו שאני נותנת להן דיווח מלא עם כל הפרטים, בלי להסתיר חלקים שמוציאים אותי רע, בלי לנסח ניסוחים מעורפלים, ובלי לעקוץ.

הן ממשיכות לשתוק אחרי שאני מסיימת, ואני נותנת להן זמן לעכל, גם אני הייתי זקוקה לזה.

"אז..." אומרת אתמול לבסוף, "יש משהו בעמית ובדז'ה וו-אים שלו שמאפשר לנו לעשות שינויים?" היא נשמעת לא בטוחה בעצמה, ואני מבינה אותה, גם לי הרעיון הזה נראה לא בסדר כשחשבתי עליו קודם. ההרגל שלי ללגלג על המסקנה שלה ולהוציא אותה טיפשה מנסה להרים את הראש, ואני חובטת בו בלי רחמים. זה בדיוק מה שתקע אותנו כל הזמן.

״זה גם מה שאני חשבתי בהתחלה,״ אני אומרת. ״אבל בזמן שחיכיתי שהיום תזמן אותנו מחדש, הרצתי את זה בראש שוב ושוב, ונראה לי שאולי עשינו שינויים כל הזמן, רק לא הבנו שזה קורה. אולי עמית רק גרם לנו להבין את זה, כי הוא זכר גם את הפעמים הקודמות.״

״כמו עם העוגה !״ אומרת היום בהבנה פתאומית. ״עד שעמית סיפר לך מה קרה, את היית בטוחה שגם אנחנו אכלנו לו את העוגה, כי...״

״כי לא באמת סיפרנו את כל הפרטים אחת לשנייה.״ אתמול משלימה.

אני מהנהנת. ״כי היינו עסוקות בלריב, ולעשות דווקא, ולרדת אחת על השנייה.״

״ועל השלישית,״ אומרת היום.

״ולשרוף טוסטים,״ אומרת אתמול ומעיפה מבט נוזף לעבר היום, אבל היא לא נראית כועסת. אנחנו מחליפות מבטים ומתחילות לצחוק.

״אנחנו כאלה ביצ׳יות מטומטמות,״ אומרת היום בין פרצי הצחוק ומנגבת את העיניים, וכולנו מסכימות.

עד סוף המפגש אנחנו מקבלות כמה החלטות עקרוניות לגבי ההתנהלות שלנו מעכשיו, ומארגנות ניסוי קטן לשבוע הבא. לצורך העניין היום משחררת אותנו ומזמנת אותנו חזרה אחרי דקה, אצלה כבר כמעט חצות. היא מושיטה לי את המספרים הזוכים של הגרלת הלוטו של שבת. לא להאמין כמה שזה פשוט, אנחנו כל כך אידיוטיות.

״לכי מחר על פרס קטן, לא יותר מארבעה נכונים,״ מזכירה אתמול, ואני מהנהנת בלי להגיד לה שאני לא סתומה ושאני זוכרת מה סיכמנו. אם זה יצליח, נלך על הפרס הראשון כשיהיה סכום ששווה את זה.

״אז שבוע הבא, חמישי בשבע בערב, שישי בארבע ועשרים,״ אומרת היום.

״אבל באמת ארבע ועשרים,״ אומרת אתמול, והיום מגחכת ומשחררת אותנו.

יום חמישי 26/11, זמן מפגש

היום אני שלשום, אבל אני לא יושבת על הכיסא. השבוע הכורסה הכחולה התחלפה בכורסה כחולה אחרת. היום עדיין יושבת על הכורסה, אבל אני ואתמול מתרווחות לנו על הספה התואמת שצצה בחדר. יש לנו

גם שולחן קטן, ועליו מונחים שלושה גביעים עם יין.

"לחיי החופש!" אני אומרת, ומרימה את הגביע שלי, ושלושתנו מפגישות אותם בנקישה. היום התפטרתי אחרי שאמרתי להוא שמתחזה ללקוח של עצמו לאן בדיוק הוא יכול לדחוף את הבלונים שלו. טוב, למעשה די פיטרו אותי אחרי שהאפס התקשר לבכות לבוסית שלי, אבל זה חסך לי את הקטע של להתפטר, ואני מרגישה קלה כאילו ירדו ממני שמונים קילו, למרות שהשמונה ההם עדיין מונחים במקומם.

אנחנו לוגמות מהיין, ואני שמה לב פתאום לשינוי, נראה כאילו אני אצליח סוף-סוף להסתפר מחר. אני נשענת לאחור על הספה הכחולה ומחייכת. "יפה לנו קצר."

הילה בניוביץ׳-הופמן היא מתרגמת ועורכת טכנית במקצועה, בעלת תואר שני בלימודי מגדר, כותבת את הבלוג הפופולרי "ואן דר גראף אחותך" וזוכת פרס גפן לשנת 2015. הילה חובבת פנטסיה, מדע בדיוני ואוגרים סיביריים.

גולם במעגל

הילה בניוביץ׳-הופמן

"ברוכה הבאה ל׳בת הים הקטנה׳, אני גאיה. תרצי לשמוע על המנות המיוחדות שלנו?"

גאיה ביטאה את המילים בלי לחשוב, בעיניים עצומות למחצה. היא בהתה בפנקס שהחזיקה, ולא ממש ראתה מה כתבה עליו. ההצגה העצמית במסעדה תמיד גרמה לה להרגיש כמו אוטומטון משומש. היה נדמה לה שזו לקוחה קבועה, כך שהיא בטח מכירה ממילא את הספיישלים (שלא באמת השתנו כל כך הרבה), אבל היות שכבר החלה לשפוך את המלל הקבוע, המשיכה לדקלם בתנופה מוכנית עד שהגיעה לסוף של "...על מצע קרם גזר עם סלט ירוק בצד."

שתיקה חשודה מצד הלקוחה שאליה דיברה גרמה לה להרים מבט מהפנקס ולהתמקד קצת. אוי, יכול להיות שהלקוחה ביקשה לא לשמוע על הספיישלים והיא פספסה ופשוט המשיכה לדבר? אופס. הלקוחה, אישה שמנמנה וחומת שיער כבת ארבעים, נעצה בה מבט שואל בחיוך ידידותי.

"אממ... את בסדר?" שאלה הלקוחה. "את נראית קצת חיוורת. ונראה לי שלא כל כך שמעת שביקשתי רק קפה ועוגת גבינה."

גאיה הסמיקה והשפילה מבט אל חרטומי נעליה, למקום שבו הסוליה קצת התרופפה. שיערה המתולתל גלש והסתיר למחצה את פניה.

"כן, סליחה... פשוט כואב לי הראש, אני קצת לא מפוקסת היום."

"מיגרנה?" התעניינה הלקוחה באותה נימה ידידותית. "לצערי אני מכירה את זה."

"כן..." השיבה גאיה. "אז, רק קפוצ׳ינו ועוגת גבינה פירורים, כן?"

"לא," הלקוחה תיקנה אותה בעדינות, "אספרסו ארוך וגבינה ביסקוויטים." גאיה נאנחה וכתבה את ההזמנה בפנקס.

"אני ממש מצטערת," אמרה, "זה לא היום שלי."

"זה בסדר," השיבה הלקוחה ונופפה בידה לאות ביטול, "קורה לכולם. מקווה שיעבור לך מהר!"

"תודה," השיבה גאיה, אסירת תודה באמת. לא חסרים לקוחות שלא מוכנים לקבל פחות משירות מושלם במאה אחוז, ובמצבה הנוכחי זה פשוט לא היה אפשרי. היא הקלידה את ההזמנה למחשב, התעלמה מלקוח אחר שניסה לצוד את מבטה, והרהרה בשבוע המוזר שעבר עליה.

לפני שבוע החלה לסבול מכאבי ראש קשים, שנחתו עליה משום מקום. אחרי שלושה ימים היא נשברה והלכה לרופאת המשפחה שקבעה: "מיגרנה" ורשמה כדורים שלא ממש עזרו אבל הפכו אותה למטושטשת וכבדה עוד יותר מהרגיל. הרופאה שאלה אם היא סובלת מסטרס לאחרונה, כי סטרס יכול לגרום להתפרצות של מיגרנה. בתגובה, גאיה צחקה צחוק מריר. לאחרונה?

היא לא זכרה מתי לא הייתה בסטרס בשנים שעברו מאז שאבא נפטר. היא ניסתה להתקבל לבית הספר לאמנות "אשכול מילים" במגמת תסריטאות ונדחתה, פעמיים. היא ניסתה לשפר את מצבה במסעדה ולהפוך לאחראית משמרת, ונכשלה. היא פיתחה כל מיני בעיות בריאות לא ברורות שהופיעו בלי אזהרה ולא ממש הצליחה להתמודד איתן. והכי גרוע... כמעט שלא העזה לחשוב על זה, אבל המחשבה טרדה את מנוחתה שוב ושוב.

משהו במיגרנות האלה, בשגרה היומיומית הזו, במסעדה, בשאיפות שלה לחיים... זה פשוט לא הרגיש נכון. משהו היה משובש, משהו לא היה במקום. היא רצתה לספר למישהו כל כך הרבה פעמים, אבל פחדה שיחשבו שהיא יצאה מדעתה. רק זה היה חסר לה, לקבל תווית של משוגעת רק כי היא לא מצליחה להתמודד עם בעיות שיכולות להיות לכל אדם אחר. תפסיקי להתבכיין, נזפה בעצמה, ולכי טפלי בלקוח שמנופף לך כבר חמש דקות. פלא שלא רוצים אותך בתור אחראית משמרת? היא ניגשה לשולחן.

"כן, מה אפשר להביא לך?"

"כמה זמן אני צריך לחכות?" אמר הלקוח בכעס. "אפילו תפריט עוד לא קיבלתי!"

"אני מצטערת, אני לא במיטבי היום. יש לי מיגרנה."

"אם את חולה אז לכי הביתה! ממי שנמצא כאן אני מצפה לקבל שירות!"

גאיה הביאה לו תפריט בשתיקה, פתחה את הפנקס והמתינה בסבלנות להזמנה. כפעולת מרד קטנה, היא החליטה שלא תספר לו על המנות המיוחדות.

"עם מי הפגישה בשלוש, תזכירי לי?"

"גאיה מילינובסקי."

רביד שמע את התשובה וכמעט נחנק מהקפה המשובח ששתה. אלוהים אדירים, רק לא גאיה "משהו עדיין לא יושב לי טוב" מילינובסקי. האישה שישבה מעבר לשולחן ראתה את מצוקתו, קמה ועברה לצִדו ואז טפחה על גבו בעדינות בעודו מכחכח ופולט שברי קללות.

"כן, תיארתי לעצמי שלא תהיה מאושר מזה," אמרה. "אבל היא משלמת הרבה, והיא רוצה עוד שינוי, אז היא שוב כאן וזה מה יש."

השניים ישבו במשרדו המפואר של רביד פרלמוטר, ראש אגף תכנות בחברת "אָנִיפִינִיטִי". המשרד היה מושא לקנאה של לא מעט עובדים, שהיו מסתכלים בעיניים חמדניות על מכונת הקפה המפוארת, הספות המעוצבות, שורת הפרסים שניצבו בגאון לצד דגם מוקטן של "הקובייה" על המדף, והמקרר הקטן שהיה מיועד רק לדברים של רביד. ההנהלה, כך נדמה, הייתה מוכנה לספק כל אמצעי נוחות שרביד דרש כדי להתאים את המשרד לצרכיו, ולא מעט גבות הורמו כשהגיעו השיפוצניקים והוסיפו מקלחון מהודר לחדר השירותים האישי שלו. מצד שני, אף אחד מעמיתיו לא היה רוצה להישאר במשרד ימים ולילות בתקופות לחץ, כמוהו, לחטוף כמה שעות שינה על הספה ולחזור לעבוד. רביד "הקוּטֶר" פרלמוטר היה פרפקציוניסט והיה מסוגל לשגע את כולם על כל פסיק ולוכסן בקוד. ברם, הוא הרוויח ביושר רב ובעבודה מפרכת את המותרות שלו במשרד, ואיש מעובדי החברה לא הכחיש זאת.

עם זאת, נראה שאפילו ל"קוטר פרלמוטר" היו גבולות, והידיעה על הפגישה הצפויה עם הלקוחה הביאה אותו לנקודת שבירה.

"פרידה, אני לא יכול איתה יותר," נאנק רביד. "אני נשבע לך שאפילו לתוכנה כבר נמאס ממנה, ולתוכנה אין רגשות. היא לוקחת את הקובייה היפה שלי והופכת אותה לבלגן אחד גדול."

"אני מבינה," השיבה פרידה, "לכן העבירו את התיק שלה אלַי."

"את מנהלת מחלקת תיאום ציפיות! למה לעזאזל היא לא יכלה להסתדר עם כל מתאמי הציפיות שהקצו לתיק שלה? לא, היא צריכה מנהלת כי היא פסיכית!" רביד העביר את אצבעותיו בתוך בלוריתו ומשך בתסכול. הכאב עזר לו להירגע מעט, והוא המשיך.

"תיק צריך להיסגר תוך חודשיים. חודשיים, גג! שבועיים תחקיר ותיאום ציפיות, שבועיים בניית תכנית, חודש הפעלת קובייה והטמעת שינויים – קלים, שינויים קלים! – במקרה הצורך. וזהו! איך יש לנו לקוחה שעדיין לא מרוצה, חצי שנה אחרי הפעלת הקובייה הראשונה?"

"לא סתם קוראים למקרים האלה 'ביצי יען'," השיבה פרידה. "היא קשה לפיצוח. יש גם לקוחות כאלה."

"זו כבר לא ביצת יען, זו ביצת פלדה! היא לא נורמלית! ראית פעם מקרה כזה?"

"לא," השיבה פרידה בחיוך. "אבל בהתחשב בשירות שאנחנו מציעים, לא מפתיע אותי שיש גם מקרים כאלה."

רביד עיקם את פניו בחיוך מריר. "יופי, עכשיו תתחילי להטיל ספק בכל השיטה שלנו. את מבינה למה אני לא סובל את הלקוחה הזאת? היא מוציאה את כולם מאיפוס."

"אני לא מטילה ספק בשיטה, להפך," ענתה פרידה. "השיטה עובדת, אפילו טוב מדי. לכן אנשים טועים לחשוב שתמיד יש גרסה יותר מוצלחת של עצמם שאפשר להגיע אליה."

"אז למה רובם עוצרים בשינוי אחד או שניים, וזהו?"

"כי הם מבינים את ההשלכות, ואנחנו בדרך כלל מצליחים לשכנע אותם שזה לא רעיון כל כך טוב לקחת סיכון עם החיים שלהם."

"וכי יש להם שמץ של אכפתיות בגוף," סבר רביד, "שלא כמו לאגואיסטית הבלתי נסבלת הזאת." פרידה הרצינה והנהנה.

"כן, זה באמת מדאיג. מתאמת הציפיות האחרונה שלה הסבירה לה שהשינויים שהיא מבקשת יכולים, בפוטנציה, להרוס להשתקפויות שלה את החיים, או לפחות להקשות עליהן מאוד. המתאמת ניסתה להדגיש כמה חשוב לנסות למצוא איזון —"

"מי זאת הייתה, ריקי?"

"ריקי. היא מתאמת הציפיות הכי מנוסה שיש לנו, חוץ ממני."

"והיא לא הצליחה לשכנע אותה?"

פרידה הנידה בראשה לשלילה.

"לא, וזה באמת סימן לא טוב. אני חושבת שהיא קצת סוציופתית, אולי בגלל זה."

"ריקי?"

"לא, מה פתאום ריקי! גאיה."

"אה, נכון. סליחה, אני כבר מבולבל לגמרי," השיב רביד ונאנח.

המזכירה דפקה בדלת, שרבבה את ראשה פנימה ואמרה, "רביד, אל תשכח שיש לך 'ביצת יען' בשלוש. המנכ"ל ביקש שתנסה לסגור את זה הפעם."

"אני מנסה לסגור את זה כל פעם," ייבב רביד בתגובה, "זה לא הולך." המזכירה משכה בכתפיה ונעלמה. רביד פתח מגֵרה בשולחנו, שלף מתוכה חפיסת אופטלגין והוציא כדור אחד. פרידה מזגה עבורו מים לכוס, בלי לומר מילה. רביד בלע את הכדור ונאנח.

"איך את מצליחה לצאת מהפגישות האלה בלי כאב ראש מפוצץ, תגידי לי? רק מהסקירה החוזרת של סכמות הצבעים שלה אני כבר מרגיש את הווירידים פועמים לי במצח..."

"כבר לקחתי כדור לפני חצי שעה כהכנה לפגישה." פרידה חייכה למראה ההבעה המופתעת של רביד. "הקדמתי תרופה למכה. אני מתאמת ציפיות, שכחת?"

"ברוכה הבאה ל'נסיכה והצפרדע', אני גאיה. תרצי לשמוע על המנות המיוחדות שלנו?"

גאיה האזינה לתשובת הלקוחה בחצי אוזן, ושרבטה ציור של ברווזון על הדף של פנקס ההזמנות. הפנקס כמעט ולא שימש אותה לכתיבה,

והיה מלא וגדוש בציורים. לרוב ציירה בעלי חיים חמודים באופן מוגזם, עם עיניים גדולות ונוצצות וחיוך מתוק. היום, לעומת זאת, הברווזון קיבל שיניים חדות, גבות מאיימות ורטייה על עין אחת עם ציור של גולגולת ועצמות מוצלבות. זה לא היה יום טוב לבעלי חיים חמודים.

היא לא ממש הייתה זקוקה לפנקס לצורך ההזמנות. כמו רבים במקצוע שלה, היא פיתחה יכולת לזכור היטב את ההזמנות, אפילו המסובכות ביותר ושל הלקוחות הקרציות ביותר. לא כולם היו קרציות, לחלקם היו אילוצים לגיטימיים כמו צליאק או סוכרת. אלה בדרך כלל התנצלו כששאלו אם יש סוכר או גלוטן במנות, והיו לרוב נחמדים. היא התקשתה בעיקר עם הטיפוסים המטיפים, שנהגו לפצוח בנאומים על כך שכוסברה היא השטן, או ששמן שומשום מונע ספיגה של נוגדי חמצון, או שאם זנב של בצל ירוק נגע במנה שלהם, אין לה תקנה וצריך להשמיד אותה כי הבצל הירוק מרוקן להם את הצ׳י מכל הצ׳אקרות. לא משנה מה הייתה הדרישה, היא הצליחה תמיד לקטלג אותה בראש וכמעט אף פעם לא פספסה: בלי צ׳ילי, בלי ריבת בצל, בלי כוסברה, בלי רוטב סויה... ואת הפלפל החריף בצד, ואם אפשר אז בכלל לא.

״...עם לחם נטול גלוטן, בבקשה,״ סיימה הלקוחה. גאיה הנהנה ופנתה לרשום את ההזמנה במסוף.

בעודה מתקתקת את ההזמנה על המקלדת, חשבה לעצמה שעם הצליאקים, לכל הפחות, היא ממש מזדהה לאחרונה. היא תמיד הייתה גאה בבטן שלה, שהייתה עמידה יחסית, אבל לאחרונה החלה להראות סימנים של עצבנות וקוצר רוח. אמא, כשעוד הייתה בחיים, נהגה לומר שלבני המשפחה יש קיבת ברזל, ירושה מסבא מנחם שנהג לאכול מזונות הרבה אחרי מועד הקלקול שלהם בלי לחטוף ולו שביב של צרבת. מערכת העיכול של גאיה, כך נדמה, שכחה לאחרונה את המורשת המשפחתית.

כשזה קרה בזמן העבודה זה היה ממש לא נעים, והיא כבר הייתה חייבת טובות לכמה חברות שחיפו עליה בזמן שבילתה חלק ניכר מהמשמרת בריצות לשירותים. היא ליטפה את בטנה בהיסח הדעת. אולי זה באמת צליאק? הבדיקות שעשתה עד עכשיו לא היו חד־משמעיות. הרופאה שלה העלתה קשת של אבחנות אפשריות, מקרוהן ועד מעי

רגיז. היא נשאה תפילה בבלי קול שהפעם תצליח לעבור משמרת שלמה בלי לבקר שוב בבית השימוש.

מאיפה זה הגיע בכלל? עד לפני חודש, לא הייתה לה שום בעיה לעבור משמרת שלמה בלי פיפי אפילו. ועכשיו... חצי שעה בלי התכווצויות מביכות הייתה מתנה משמים. ואם כל כך קשה לעבור משמרת בעבודה בתנאים כאלה, איך היא תסתדר בלימודים? בהנחה שיקבלו אותה, כמובן. היא אמורה לקבל ממש כל יום תשובה מבית הספר לאמנות "אלף מילים". אם תתקבל (בבקשה, בבקשה, הלוואי), תצטרך איכשהו לבלות ימים של שבע-שמונה שעות בלימודים. היא השקיעה את ליבה ונשמתה בתיק העבודות שהגישה, וכל כך קיוותה שהפעם תוכל לעשות עם עצמה משהו מעבר למלצרות. מקום העבודה שלה היה ידידותי והיא חיבבה את האנשים שאיתם עבדה, אבל העבודה הייתה מבוי סתום שלא קידם אותה לשום מקום. היא לא הצליחה להתנער מהתחושה המעיקה שהחיים שלה עוד לא ממש התחילו. או שהתחילו, אבל באמצע הדרך משהו השתבש. כאילו מישהו שם לה רגל, תקע מקל בגלגלים, עצר את התנופה. אבל אין טעם במחשבות כאלה, הייתה אומרת לעצמה. זה לא שמישהו שולט בחיים שלה ומשנה דברים כדי לעצבן אותה בכוונה.

"גאיה!"

מנהל המשמרת, יוני, עצר לידה והתבונן בהזמנה שהזינה לתוך המחשב. "מה את עושה? אמרנו שנגמר הלחם נט"ג! אי־אפשר להכין כריכים בלי גלוטן."

"אוף, נכון," נאנקה גאיה, "שכחתי. בדיוק מישהי הזמינה כזה עכשיו!"

"אז תחזרי אליה מהר ותחליפי מנה. קדימה, צ'יק-צ'ק," ציווה יוני בטון נוזף, ונעלם לכיוון המטבח. גאיה קיוותה להגניב ביקור חטוף בשירותים לפני ההזמנה הבאה, אבל החלפת המנה הייתה דחופה יותר. היא ניערה את תלתליה בחוסר אונים, ובאנחה כבושה חזרה לשולחנה של הלקוחה. "סליחה, אני מצטערת, בדיוק נגמר לנו הלחם נטול הגלוטן. תרצי משהו אחר במקום זה?"

"איך זה תמיד קורה לי?" התרעמה הלקוחה. "אין לי מזל, אני תמיד בוחרת במה שאין. טוב, רגע..."

לך אין מזל? חשבה גאיה. מישהו שממש שונא אותי זרק עלַי כאבי בטן משום מקום... אוף, תפסיקי, נזפה בעצמה. החשיבה המאגית הזאת לא עוזרת בכלום. קורה מה שקורה וזהו, אף אחד לא כישף אותך. דברים מחורבנים פשוט קורים לפעמים. תתמודדי עם מה שיש.

הלקוחה פתחה שוב את התפריט והחלה לעלעל בו. גאיה חשה את ההתכווציות המוכרות בבטנה, והתפללה שהלקוחה תגיע להחלטה מהר. ממש, ממש מהר.

החדר נראה כמו מועדון ריקודים פסיכדלי, כאילו אלפי פנסי קסם חוברו יחדיו והופעלו בבת אחת, מטילים אורות במאות ואלפי גוונים מרצדים על הקירות הלבנים. מי שנכנס לחדר כשהקובייה פעלה היה עשוי לחשוב שנסע אחורה בזמן לשיא תקופת הדיסקוטקים, או שנפל לתוך מיצג של אומן אורות או מופע אורקולי שמלווה הופעה של להקת רוק פומפוזית. כל זאת בהנחה שלא היה חוטף סחרחורת ובחילה מהעומס החזותי, מה שאכן קרה לרוב העובדים בתחילת דרכם עם הקובייה. הם היו אמורים לחבוש תמיד משקפיים מיוחדים שסיננו את רוב האור ומנעו נזק לרשתית, אבל לא היה אחד שלא התפתה לשלוח הצצה חטופה אל השפע הצבעוני של הקובייה במלוא תפארתה – אפילו אם נאלץ לשלם על כך בכמה ימי מחלה.

שמה הרשמי של הקובייה היה "פלטפורמת מיפוי וכוונון להשתקפויות יקומים", אבל העובדים הוותיקים נהגו לקרוא לה פשוט "ההונגרייה". כשהאלגוריתם שעליו הייתה מבוססת סירב לשתף פעולה, היו אומרים ש"ההונגרייה שוב השתגעה". כל פאה של הקובייה הייתה באורך וברוחב של חמישה מטרים, וכל צד שלה היה עשוי מאלפי ריבועים של אותו צבע, בשינויי גוון קטנטנים זה מזה, בלתי ניתנים לזיהוי לעין האנושית. רק מבט על הפאה כולה היה מגלה את קשת הגוונים המלאה, מהבהיר ביותר ועד הכהה ביותר. כמו בכל קובייה הונגרית סטנדרטית היו להונגרייה שש פאות: אדומה, כחולה, ירוקה, צהובה, כתומה ולבנה. הצד הלבן היה בסיס הקובייה והיה היחיד שלא היה מחולק לגוונים, כל הריבועים שבו היו זהים. צד זה שימש כ"קבוע" של האלגוריתם. כל שאר החלקים היו ניתנים לתכנות.

רוב הלקוחות לא זכו לראות את הקובייה בפעולה. בצעד נואש ובתקווה לפתור את הבעיה עם "ביצת היען" העקשנית שלו, רביד הזמין את גאיה מילינובסקי לצפות מחדר הבקרה על הקובייה. שורות של קוד ריצדו על המסכים שלצָדם במהירות מסחררת, והקובייה חישבה את הדרך המהירה ביותר להחזיר את הריבוע של כחול 97689 לריבוע של כחול 97687.

"כל צבע משויך לתחום חיים אחר: אדום – בריאות; כחול – יכולות מנטליות; ירוק – חיי חברה; כתום – זוגיות; צהוב – תכונות פיזיות," הוא הסביר. "התכונה שהלקוח רוצה לשנות מקודדת לשני גוונים בצד המתאים. הקובייה מתוכנתת כך שהיא שואפת תמיד להחזיר כל ריבוע למקום הנכון ברצף הגוונים, במספר המהלכים הקטן ביותר." רביד הציץ בגאיה ולמראה ההבעה על פניה התחיל לדבר מהר יותר. "הלקוח מציין תכונה רצויה ותכונה קיימת וכל אחת מקודדת לגוון אחר – בהיר וכהה. ואז מחליפים את הריבועים. האלגוריתם מחזיר כל ריבוע למקום, ותך כדי כך מעביר את התכונה הלא רצויה לאחת מאינסוף גרסאות של האדם באינסוף יקומים."

"נו, אז? מה הקשר של זה אלַי? מה אתה מרצה על כל התאוריות האלה?"

רביד נשם עמוק. "ככל שהתכונה רחוקה יותר, וככל שמשנים יותר תכונות, צריך יותר מהלכים. ולפעמים הקובייה נתקעת ואז מחזירה הודעת שגיאה. אניפיניטי היא החברה היחידה שמציעה אפשרות להחליף תכונות בין אינסוף היקומים והכפילים. אחרים רק משתמשים בפורטלים לחיזוי וצפייה. אנחנו הלכנו צעד אחד הלאה, אבל גם לנו יש מגבלות."

רביד נאבק בעצמו שלא להטיח בלקוחה שהיא מבקשת את הבלתי אפשרי. הצירוף "בלתי אפשרי" היה טאבו בחברת אניפיניטי, ביטוי שנחשב ל"מוקצה" והיה צריך להימנע ממנו בכל מחיר, כדי למכור ללקוחות את האשליה שהכול אפשרי. בפועל, ככל שהתכונה הייתה רחוקה יותר מהאישיות או מהגוף הנוכחי של הלקוח, כך היה קשה יותר להשיג אותה ונדרשו יותר מהלכים ויותר גוונים. ולפעמים, כאמור, אם השינוי היה גדול מדי או שלא תוכנת כהלכה, הקובייה הייתה נתקעת

ומחזירה שגיאה. הקובייה הייתה המצאה פורצת דרך שהשיגה שינויים מעל לכל דמיון, אבל אפילו ל"הונגרייה" היו מגבלות משלה, ואם הופעלה שלא כראוי הייתה גורמת יותר נזק מתועלת, ואת זה רביד ניסה למנוע, במטרה לשמור על שמה הטוב של החברה. מצד שני, גאיה הייתה לקוחה עם השפעה ניכרת – אם היא לא תהיה מרוצה, הדבר עלול לפגוע במוניטין של החברה לא פחות, ולהציב אותה בעמדה נחותה לעומת המתחרים.

אניפיניטי לא הייתה החברה היחידה שמצאה דרך לפתוח פורטלים ליקומים מקבילים. היו חברות שהשתמשו בממשקים הללו כדי לקבל תובנות על פיתוחים עתידיים שלהן, אבל רק "אניפיניטי" הציעה למשוך תכונות של אנשים מיקומים אחרים ולהעביר תכונות לא רצויות לאינסוף הכפילים שהיו לכל אדם ביקומים האלה. עם זאת היה צריך לעשות את זה בזהירות, באיזון הנכון שיפזר את ההשפעה של השינויים הללו בין היקומים כך שתהיה כמעט בלתי מורגשת. סיסמת המכירות של החברה הייתה "להיות מי שתמיד רציתם להיות: אניפיניטי, משדרגת את החיים", ורשימות ההמתנה של הלקוחות היו אינסופיות כמעט כמו מספר היקומים המקבילים שמהם רצו לשאוב את העצמי החדש שלהם. המחיר, כמובן, היה בהתאם, ורק העשירים מאוד יכלו להרשות לעצמם את הטרנספורמציה. רביד נוכח לדעת שבמקרה של גאיה, בעלת המאה הייתה בהחלט בעלת הדעה, וכרגע זו הייתה דעה שלילית מאוד לגבי הביצועים שלו.

ואכן, לנוכח ההסברים הרבים על פעולת המנגנון, גאיה נראתה ספקנית. "אם הקובייה יכולה להביא כל ריבוע לכל מקום שאנחנו רוצים, למה זה משנה? אומרים לה מה לעשות וזהו, לא?"

"תאורטית זה נכון, אבל מדובר במערכת מאוד מורכבת ורגישה, שלכל תנועה קטנה בה יכולות להיות השפעות מרחיקות לכת. הרעיון הוא שצריך לבצע את זה בכמה שפחות פרמוטציות. בכל פרמוטציה, או תמורה, הסיבוכיות של האלגוריתם עולה בצורה אקספוננציאלית כי לקובייה יש יותר פקטורים לשקלל... במילים פשוטות, הסיכון שמשהו ישתבש עולה ככל שמספר הפקטורים עולה."

"ככל שמספר המה עולה? לא הבנתי כלום."

רביד נשך את שפתו התחתונה ונאבק למצוא את ההסבר הפשוט ביותר לטובת הלקוחה, שלא הצטיינה בהבנה טכנית מעמיקה. הוא הקליד משהו במהירות באחד ממסופי הבקרה. תרשים זרימה מורכב הופיע על המסך. רביד הצביע עליו וניסה שוב. "אם את מסתכלת כאן בצד השמאלי של התרשים, את יכולה לראות את ההתפצלות של פרמוטציות אחרי ההפעלה הראשונה. כשממשיכים להפעלה השנייה, כל חץ מייצג העלאה של פרמוטציה בחזקת —"

"אתה מנסה ללמד אותי תכנות עכשיו?" גאיה שיסעה אותו. "בשביל מה אני צריכה לעבור את ההדרכה על המערכת שלכם? אני צריכה שהיא תעבוד, לא אכפת לי איך זה קורה."

רביד הנהן בהשלמה. "אוקיי, אז בואי נחזור לחדר הישיבות ונמשיך שם." הוא קיווה שפרידה, שכבר חיכתה בחדר הישיבות, תמצא את המילים המתאימות שיחדרו לראשה הסתום של הלקוחה. בסתר ליבו ייחל שתפרוץ שרֵפה בבניין, או שיחטוף התקף אפילפסיה בלתי צפוי, או שתתחיל שואה גרעינית — כל דבר שיחסוך ממנו את המשך הפגישה עם גאיה.

אחרי הליכה קצרה השניים הגיעו לחדר הישיבות. רביד החזיק באדיבות את הדלת הפתוחה עבור גאיה, וסגר אותה באיטיות. צליל הלשונית הננעלת במקומה היה כדנדון פעמון אילם שחתם את גורלו האכזר.

הלקוחה הניעה באיטיות את הכיסא המסתובב מצד לצד, מדי פעם הודפת את שׂיערהּ המתולתל אל מאחורי האוזן בהבעה מתוסכלת.

"אז איך היה הסיור בקובייה?" שאלה פרידה בחיוך.

"זאת קובייה. קובייה גדולה וצבעונית. אני לא מבינה בזה כלום ולא רוצה להבין," אמרה גאיה. פרידה הבינה לאן נושבת הרוח. "רביד הסביר לך על הבעיות שבהפעלות מרובות? יש תרשים שמראה את זה בצורה מאוד פשוטה..."

"את עושה ממני צחוק?" גאיה התרגזה. "לא ברור לי בשביל מה אתם סוחבים אותי לדבר הזה ומראים לי שהצעצוע שלכם מסתובב ומדברים לי מעל לראש במונחים מסובכים על פרמוטציות וחזקות ונעליים — למה אתם מנסים ללמד אותי את העבודה שלכם?"

״לא ללמד את העבודה שלנו,״ השיבה פרידה. ״המטרה הייתה פשוט להדגים את הבעייתיות שבבקשה הנוכחית שלך. כלומר, למה אנחנו חושבים שעדיף לוותר עליה. לטובתך. כי המערכת לא בנויה לעמוד בסיכון ברמה כזאת. חשבנו שיהיה יותר קל אם תראי במו עינייך, במקום רק לשמוע אותנו מדברים על זה.״

״אז ראיתי במו עיניי, ואני עדיין לא מבינה למה אתם לא נותנים לי פתרון במקום להמציא עוד ועוד בעיות. אתם מפעילים את הקובייה כל הזמן, למה אי־אפשר להפעיל אותה כמה פעמים ברצף בשבילי?״

״השאלה היא כמה ארוך הרצף הזה, וכמה גורמים מעורבים בכל שלב בפרוצדורה...״ רביד התחיל לומר, אך השתתק כשנתקל במבטה הכעוס של גאיה.

״נסי לחשוב על זה ככה,״ הציעה פרידה. ״את סורגת משהו, ואז מחליטה לפרום את מה שסרגת ולסרוג שוב בצורה קצת אחרת. אם עשית את זה פעם או פעמיים, חוט הצמר לא יסבול יותר מדי. אבל ככל שתעשי את זה יותר פעמים, החוט יישחק ויאבד מהגמישות ומהאיכות שלו. הוא עלול להסתבך, או אפילו להיקרע.״

רביד צהל בתוכו. תבורך פרידה וההסברים להדיוטות שלה, היא קלעה לנקודה. הוא חש מעט מעודד, אך הלקוחה הייתה רחוקה מלהתרכך. ״זה לא מה שאמרתם לי בהתחלה,״ גאיה עיקמה את אפה, ״אמרתם שאפשר למשוך כל תכונה שאני רוצה מהשתקפות כלשהי של עצמי בעולם מקביל.״

״תאורטית, כן,״ השיב רביד. ״בפרקטיקה העניין יותר מורכב —״

״מורכב שמורכב, אתם יכולים לעשות את מה שהבטחתם או לא?״

פרידה השעינה את זרועותיה על השולחן ושילבה את אצבעותיה. ״כל המורכבויות שרביד מזכיר, ושמתאמת הציפיות המקורית שלך דיברה עליהן, הועלו במפורש יותר מפעם אחת. נכון שאנחנו מדברים על קשת אינסופית של אפשרויות פוטנציאליות, אבל **מתוך** הקשת האינסופית הזו כל לקוח בוחר תכונה או שתיים שהן הכי חשובות לו ובזה אנחנו משקיעים את כל המאמצים וכוח הפעולה של הקובייה. בשבילך החלפנו כבר שלוש תכונות, ועכשיו את מבקשת תכונה רביעית, כך שרמת הסיכון...״

"אז יש לי קצת יותר, אז מה? אני משלמת על זה. מה הבעיה להוסיף עוד כמה תכונות?"

"הפעלנו את הקובייה בשבילך שלוש פעמים, בהצלחה רבה," אמר רביד. הוא פרש את כפות ידיו לצדדים ופנה בתחינה אל הלקוחה, "תביני, כל פעם נוספת מעבר לשלוש האלה היא סיכון עצום, לא רק בשבילך אלא גם בשביל ההשתקפויות שלך. צריך למצוא איזון בתוך שרשרת ההסתברויות, כך שהמעמסה של חילופי תכונות לא תפגע יותר מדי בחיים שלהן, ו-"

" ההשתקפויות שלי משלמות לכם?" גאיה קטעה את דבריו בקוצר רוח.

"מה?..." השיב רביד ההמום. פרידה נשענה אחורה בכיסאה ופלטה אנחה חרישית.

"שאלתי אם ההשתקפויות שלי משלמות לכם, כי אתם דואגים להן יותר מאשר לי. ואני הלקוחה שלכם."

"זה לא נכון," רביד הניד בראשו, "אנחנו דואגים לאיזון הכולל."

"ואם יש עוד יקומים שבהם עושים בדיוק אותו דבר? אם להם לא אכפת מאיתנו, למה שלנו יהיה אכפת מהם?"

"כמובן שאי־אפשר לשלול אפשרות כזו," השיב רביד. "בהחלט ייתכן שיש יקומים עם טכנולוגיה דומה לשלנו. אבל אנחנו פועלים מתוך הנחה שיש מספיק יקומים שבהם אין את האפשרות הזו, ומהם אנחנו מושכים את התכונות של ההשתקפויות. בתוך המערכת הזו אנחנו היקום שעורך את השינויים, ולכן אנחנו שואפים לאיזון."

"גאיה," התערבה פרידה, "תביני, אם נגזים בהפעלה של הקובייה או אם משהו ישתבש, זה עלול לחזור אלייך ולפגוע בך."

"באיזו צורה?"

"אם הקובייה תחשב בצורה לא נכונה את ההסתברות לגבי אחת ההשתקפויות, אם היא תבחר בהשתקפות שלא מסוגלת לבצע איתך חילופי תכונות, האלגוריתם יקרוס, ואת עלולה לאבד תכונה רצויה שלך, או שנסיבות החיים שלך ישתנו." גאיה פתחה פיה במחאה, ולפני שהספיקה להשיב, פרידה הרימה יד ועצרה אותה. "ולפני שתגידי לי שזה לא מה שהבטחנו, אני רק אזכיר לך שקוראים לזה 'כשל שיקוף

תמורות', ושכל הסיכונים האלה מופיעים במפורש בחוזה שעליו חתמת."

גאיה סגרה את פיה ועיקמה את שפתיה. מבטה רשף אש. רביד ניסה להנמיך את הלהבות. "תראי, חשוב לי לציין שבאמת הייתה לנו הצלחה יפה עם התכונות שביקשת. קודם כל, את מדווחת שמחלת הקרוהן שסבלת ממנה נעלמה לחלוטין, וכך גם המיגרנות. בנוסף שינינו בהצלחה את צבע העיניים שלך. יש שיפור משמעותי באיכות החיים שלך, וקיבלת גם שינוי אסתטי משמעותי, ואנחנו ממש שמחים שיכולנו לעזור —"

"אז זהו?" התפרצה גאיה. "אתם מחליטים מתי אני צריכה לעצור? אתם מחליטים שאסור לי לבקש להיות יותר אתלטית? קשה לי מאוד לשמור על כושר גופני, ואני רוצה שתהיה לי מוטיבציה להתעמל כל יום. בטוח שיש השתקפות שלי איפשהו שנהנית לעשות ג'וגינג."

"אבל זה משהו שאת יכולה לפתח בעצמך, שיש לך שליטה עליו," ניסתה פרידה לטעון. "כושר ויכולת אתלטית זה משהו שאפשר לעבוד עליו. זה דורש מאמץ, זה נכון, אבל —"

"אני לא רוצה לעבוד עליו, אני רוצה לקבל אותו. בשביל זה אני משלמת לכם, בשביל שאני לא אצטרך להתאמץ."

"אני מבינה, אבל זה עניין שמורכב מכמה גורמים. גם נטייה ספורטיבית מולדת, גם יכולת פיזית, גם —"

פרידה השתתקה כשראתה את גאיה קמה על רגליה ומניחה את רצועת התיק היוקרתי שלה על כתפה. היא שלפה מהתיק זוג משקפי שמש ממותגים, אספה את המכשיר הסלולרי שלה מהשולחן ופנתה אל פרידה. "מבחינתי אין יותר על מה לדבר. כן, גברת לרנר, קראתי את החוזה. כתוב שם שאם אני לא מרוצה, זכותי לדרוש הפעלה נוספת לאחר שהובהרו לי הסיכונים. הבהרתם אותם מעל ומעבר. אני מודעת לסיכונים, עכשיו תשיגו לי את מה שאני רוצה או שאתבע את החברה שלכם על הפרת חוזה. אתם זוכרים שהתאגיד של המשפחה שלי הוא במקרה אחד המשקיעים הכי גדולים שלכם? כי נראה לי ששכחתם. אולי אתם צריכים להתחלף עם השתקפות שלכם ביקום מקביל שיש לה זיכרון יותר טוב?"

ועם העקיצה האחרונה לכיוון פרידה ורביד, היא סובבה את גבה אליהם ויצאה החוצה בסערה, כשהיא טורקת אחריה את דלת חדר הישיבות.

דממה השתררה בחדר, בעוד השניים מנסים לאסוף את מחשבותיהם. לבסוף פרידה דיברה.

"החלפה רביעית באותו רצף, תכונה שמאוד קשה להגדיר לקובייה... מה הסיכוי שזה ישתבש?"

"מניסיון קודם?" השיב רביד, "בערך תשעים ושניים אחוזים."

"ולמרות הסיכון, אתה יכול לעשות את זה?"

רביד תלה בה מבט מיואש.

"יכול? כן. רוצה? ממש לא."

שניהם שתקו עוד רגע.

"יש לנו בֵּרה?" מלמל רביד. "הגברת רוצה לעשות ג'וגינג, ומצָדה שימות העולם."

"אני אשאל את המחלקה המשפטית, אבל... רוב הסיכויים שאין בֵּרה."

רביד הנהן באיטיות. "אז שאלוהים יעזור לנו."

האישה הצעירה רצה במעלה הרחוב מהר ככל שנשאו אותה רגליה. מאחוריה נשמעו מלמולים נרעשים של אנשים מבוהלים, וצליל סירנה של אמבולנס מתקרב חתך את האוויר. על חולצתה התנוסס הכיתוב "מלכת השלג, קסם של מסעדה". עיניה של הצעירה היו קרועות באימה ודמעו ללא הפסקה. היא הגיעה לפתח המסעדה, פתחה בתנופה את הדלת והתפרצה פנימה.

"יוני! יוני!!"

אחראי המשמרת הרים ראש ממקומו ליד דלפק הבר. הצעירה מיהרה אליו.

"יוני," התנשפה הצעירה, "הייתה תאונה... גאיה..."

"רגע, לימור, תנשמי." אחראי המשמרת נבהל ממבטה המבועת של המלצרית. הוא משך כיסא בר והושיב עליו את לימור. אחר כך פנה לברמן. "רונן, תמזוג לה כוס מים. לימור, מה קרה? את בסדר?"

לימור התייפחה. "הייתי בדרך לכאן, וראיתי את גאיה רצה עם האוזניות... היא תמיד רצה לפני משמרת..."

"כן, אני יודע, מה קרה?"

לימור משכה באפה והמשיכה לייבב, כתפיה רוטטות בלי שליטה. הברמן הניח מולה כוס מים, קוביות הקרח שבתוכה קרקשו בעדינות. מבחוץ נשמעו קולות נוספים של סירנות, הפעם של מכוניות משטרה. אחראי המשמרת התחיל להבין מדוע המלצרית נסערת כל כך.

"הסירנות, זה בגללה? בגלל גאיה?"

בתגובה, לימור השמיעה יבבה ארוכה וקברה את פניה בכתפו. יוני משך אותה אליו לחצי חיבוק, ושאל בעדינות, "גאיה נפגעה?"

לימור הרימה את מבטה, עיניה אדומות מבכי, והנהנה. הברמן הושיט לה ממחטת נייר והיא נטלה אותה ביד רועדת, וניגבה את אפה.

"היא חצתה את הכביש ומכונית הגיעה משומקום... שמעתי מכה וזכוכית נשברת, והיא עפה כמה מטרים באוויר... היא נחתה על הכביש, עם הרגליים עקומות בצורה משונה כזאת..." לימור נחנקה מגל נוסף של בכי.

יוני נחרד. "אלוהים ישמור... זה נורא... התקשרת למגן דוד אדום?"

"מישהי שעמדה לידי התקשרה. אני לא יכולתי לזוז, פשוט עמדתי שם... לא הצלחתי לנשום..."

"אני מבין," אמר יוני והניח יד על כתפה. "אוקיי, אני ניגש לשם עכשיו."

"אל תלך," הפצירה בו לימור, מוחטת שוב את אפה. "זה נראה נורא... ומישהו שהיה שם אמר... שהיא גמורה, שזהו, אין מה לעשות."

"אנשים לא תמיד יודעים," השיב יוני וליטף את גבה בעידוד, "אולי היא רק נפצעה. אני הולך לבדוק."

"יוני, היא לא נשמה. הסתכלתי עליה וראיתי שהיא לא נושמת בכלל." כל גופה של לימור רעד, ופניה היו חיוורים כסיד. יוני פנה לברמן, "רונן, תטפל בה בבקשה, אני ניגש לשם. לימור, תחזיקי מעמד."

הצעירה הליטה את פניה בידיה. "אני כל הזמן רואה אותה עפה באוויר..."

"יהיה בסדר, אל תדאגי. תכף אני חוזר." יוני יצא מהמסעדה והלך

בצעד מהיר בעקבות צלילי הסירנות.

כשהגיע למקום, ראה מכונית עם שמשה קדמית מנופצת, שני אמבולנסים, וכתמי דם ושברי זכוכית על האספלט. הצומת היה מוקף בסרטי משטרה. שוטר עצר אותו במרחק כמה מטרים מזירת התאונה.

"אדוני, עד כאן, אי־אפשר להתקרב."

"אני מכיר אותה," השיב יוני, "אני מכיר את הנפגעת, היא עובדת איתי."

השוטר הניד בראשו. "אני מבין, אבל אסור להתקרב. אל תעבור את הסרט בבקשה."

יוני צפה מרחוק וניסה לעמוד על המתרחש. אנשי מגן דוד אדום הקיפו אלונקה מכל עבריה והסתירו את גאיה מעיניו. אחד מהם החזיק מסכת חמצן, ואחרת ביצעה עיסויי חזה. מקצה האלונקה בצבצה עֶרמת תלתלים מוכרת.

דקה אחר כך נשמעו חילופי דברים ביניהם, וכולם הפסיקו ונסוגו. הפרמדיק המבוגר ביותר שלח מבט אל השוטר, והניד בראשו לשלילה. ליבו של יוני החסיר פעימה. הגוף שעל האלונקה נח ללא תנועה, יד אחת שמוטה הצידה, מכוסה בדם.

גאיה איננה.

שבעים ושלוש הודעות אימייל חדשות חיכו לפרידה לרנר בתיבת הדואר הנכנס. בין ההודעות היו דיווחים על התקדמות בתיקי לקוחות, בקשות לקביעת פגישות לתיאום ציפיות, שתי הודעות ממנהל התפעול על השבתה מתוכננת של שרתים ושלל בקשות לקראת פרסום דוח רבעוני. בדרך כלל הקדישה לא יותר מחצי שעה כדי לעבור במהירות רבה על כל ההודעות החדשות ולפנות לעבודת יומה. אבל הבוקר מצאה את עצמה בוהה חמש דקות רצופות בהודעה אחת, קוראת אותה שוב ושוב, ומחייכת חיוך מלא עונג וסיפוק.

חיוכים כאלה היו שמורים בדרך כלל לפתיחת תיק חדש של לקוח מבוקש ונחשק במיוחד, או לסגירה מוצלחת של מפגש תיאום ציפיות מאתגר. הפעם היה מדובר בתשובה לשאילתה ששלחה בערב הקודם להנהלת חשבונות. התשובה, שהתנוססה שחור על גבי מסך, הייתה:

״עקב עיכוב בתשלומים, כל פעילות נוספת בתיק 626 מושעית עד להודעה חדשה.״

פרידה החליטה ששאר ההודעות יכולות להמתין כמה דקות. היא מזגה לעצמה כוס מים, נטלה כדור מולטי־ויטמין, ויצאה ממשרדה לכיוון המעליות. מן הראוי, כך חשבה, להביא בשורות כאלה בהקדם לתשומת ליבם של המנהלים בקומה למעלה, וספציפית לתשומת ליבו של קוטר אחד במשרד פינתי מפואר.

כשיצאה מהמעלית, התנגשה בנטע ממחלקת הנהלת חשבונות, שהחזיקה עֶרמת קלסרים. פרידה התכופפה מייד כדי לעזור לה לאסוף את הקלסרים שהתפזרו על הרצפה. ״סליחה,״ התנצלה נטע, ״בית משוגעים היום. מחר מפרסמים דוח רווח והפסד רבעוני והגיע עדכון שגרם לכולם לצאת מדעתם —״

״כן, אני יודעת,״ השיבה פרידה בחיוך.

״אה, כבר שמעת את החדשות? איזו נפילה. תאגיד ׳מילין׳ הוא אחד המשקיעים הכי גדולים שלנו...״ הטלפון של נטע צלצל. ״כל הבוקר ככה, אני כבר משתגעת,״ רטנה נטע והשיבה לטלפון תוך כדי כניסה למעלית: ״שוקי, אני נכנסת למעלית אז יכול להיות שהשיחה תתנתק. תגיד בבקשה ליהודית ששלחתי לה את...״ דלתות המעלית נסגרו, ופרידה כבר לא שמעה מה נשלח ליהודית.

דקה מאוחר יותר, פרידה נקשה על דלת משרדו של רביד ונענתה בנהמה עמומה. ״אם הבניין לא עולה באש, לא עכשיו!״ היא חייכה לעצמה ופתחה את הדלת בכל זאת. את זה הוא ירצה לשמוע.

רביד הרים את מבטו מעֶרמת דוחות מודפסים. על אחד הדוחות התנוסס עיגול חום, וכוס הקפה האשמה במעשה ניצבה ריקה ומלוכלכת בשובל של אספרסו לצד המקלדת. רביד משך בשיערו בעצבנות ופנה אל פרידה בנימה של קוצר רוח, ״אני מצטער, פרידה, אבל אלא אם באת לבשר לי שאלוהים בכבודו ובעצמו מעוניין בשירותינו, אין לי זמן לזה.״

״אפילו יותר טוב,״ השיבה פרידה. רביד הרים גבה.

״אוקיי, סקרנת אותי. מה יותר טוב מהלקוח ברוך הוא?״

״הלקוחה הפחות ברוכה. שמת לב למה שקרה היום עם הדוח

הרבעוני?״

״את שואלת אם שמתי לב שכל חברי הדירקטוריון מתרוצצים מאתמול בלילה כמו תרנגולות ערופות ומקוננים בקולי קולות על ההפסדים של תאגיד ׳מילין׳, אחד המשקיעים הכי חשובים שלנו, ועל המשמעות של זה לרווח הגולמי ולמחיר למניה? כן, שמתי לב למשהו כזה, ככה בזווית העין. אני מלהטט משש וחצי בבוקר בין תקלות בקובייה לבין חישובי הוצאות תפעוליות. איזה סיוט.״

״מובן לגמרי. אבל אתה זוכר את מי מממן, בין היתר, תאגיד ׳מילין׳?״

רביד הסתכל בה כלא מבין, כיווץ את גביניו והחל להשיב. ״אלא אם את מתכוונת למשכורות של...״ ואז צירף אחד ועוד אחד, פלט ״אה!״ של הבנה, וחיוך זורח מאוזן לאוזן הפציע על פניו.

״אוי, פרידה, מרוב ברדק אפילו לא עשיתי את הקישור. שתהיי לי בריאה, אלה החדשות הכי טובות ששמעתי השנה!״ לפתע לבשו פניו מבט חרד ומודאג. ״רגע, אבל זה ודאי? לגאיה אין יותר מימון, אנחנו לא חייבים לעשות עוד שינויים בשבילה?״

״לחלוטין, קיבלתי אישור ממש לפני כמה דקות מהנהלת חשבונות.״

רביד השמיע אנחת רווחה מהדהדת ונשען אחורה בכורסת המנהלים שלו.

״איזה אושר. יסלח לי הדירקטוריון, בעוד כמה דקות אחזור לשחק עם המספרים האלה ולדאוג לדיווידנדים ולרווח תפעולי, אבל כרגע אני פשוט צף על ענן של צמר גפן מתוק. ברוך שפטרני.״

פרידה חייכה והתענגה בדרכה המאופקת מהחדווה המתפרצת של רביד. אחרי רגע, השפילה את עיניה אל השטיח ואחזה בגב הכיסא שלפני שולחנו.

״אפשר לשבת לרגע? אני קצת עייפה,״ אמרה.

״בטח,״ השיב רביד והחווה על הכיסא בצדו השני של השולחן. ״את באמת נראית קצת חיוורת, הכול בסדר?״

״כן, יש לי אנמיה והיא קצת הרימה ראש בשבועות האחרונים. לא נורא, יעבור.״

רביד הניד בראשו כלא מבין. ״אני חייב לשאול אותך משהו.״

״אם אתה חייב, אז תשאל.״

"קיבלת בונוס על הצטיינות בביצועים כבר פעמיים. היו לך שתי הזדמנויות לנצל את הקובייה כדי לשנות משהו בעצמך. למה לא להיפטר מהאנמיה?"

פרידה היססה לרגע.

"זה בסדר," עודד אותה רביד, "זה לא יוצא מהחדר הזה ואף אחד לא יאשים אותך בחוסר נאמנות לתאגיד. ואני אשמח להקדיש כמה דקות למשהו שהוא לא דוחות פיננסיים."

פרידה חייכה. "זה כבר יוצא לך מכל החורים, מה?" אחר כך הרצינה והשעינה את כפות ידיה השלובות על שולחנו של רביד.

"תראה, מבלי להיכנס יותר מדי לפילוסופיית החיים האישית שלי... האנשים שבאים לכאן ורוצים את העזרה שלנו – רובם משוכנעים שיש רק דבר אחד או שניים שצריכים להשתנות בחיים שלהם, ואז הכול יהיה מושלם באמת. אנחנו עושים בשבילם את השינוי, ובהתחלה הם נמצאים במצב של אופוריה והולכים הביתה שמחים וטובי לב. אחר כך הם חוזרים לשגרה ומגלים שאת מקום הפגמים שהצליחו להיפטר מהם תופסים פגמים אחרים, שאם רק אפשר היה להיפטר מהם אז הכול היה מושלם..."

"כן, אנחנו מזהירים אותם מפני זה בשלב תיאום הציפיות."

"נכון, אבל קשה לחזות מראש מה תהיה העצם שתיתקע לך בגרון אחרי שתיפטר ממה שחשבת שהוא הבעיה הכי גדולה שלך. בכל מקרה, בשלב הזה הם עושים רציונליזציה, ומשכנעים את עצמם שהם בעצם כן מרוצים, למרות שמתחת לפני השטח תמיד יש משהו שמציק להם. רוב האנשים חיים בשלום יחסי עם מצב כזה, במיוחד כי הם יודעים שהם כבר עשו משהו והמשהו הזה כביכול 'תיקן' אותם, אז הם יכולים לשמוח עם עצמם, אם אתה מבין למה אני מתכוונת."

רביד הנהן. "אני חושב שכן. כל עוד הם מאמינים שזה הכי רחוק שאפשר להגיע, זה מספיק."

"בדיוק," השיבה פרידה והמשיכה, "לעומת זאת, קח את מקרה גאיה. זה לא שהיא גילתה עוד ועוד דברים בעצמה שרצתה לשנות או להיפטר מהם – מראש כמעט כל תכונה שלה לא מצאה חן בעיניה. אם כבר, מה שהיא הייתה צריכה לבקש לשנות, זה את חוסר שביעות הרצון

שלה מעצמה. אחרת, אף גרסה של עצמה מתוך אינסוף האפשרויות לא הייתה יכולה להיות טובה מספיק. גם אם היינו מפעילים את הקובייה אלף פעמים רק בשבילה, זה לא היה עוזר."

"אבל את לא רוצה להפעיל את הקובייה אפילו פעם אחת."

"בשום פנים ואופן לא."

"למה? אין לך פגם באופי כמו של גאיה, זה לא שאת לא מרוצה מכל פיפס קטן אצלך. למה לא לשנות משהו שרק ישפר את הבריאות שלך?"

פרידה פרשה את כף ידה בתנועת עצירה. "לא, תודה. אני מעדיפה לא לפתוח את הדלת לנתיב הזה. אין לדעת מה אגלה בעצמי אם אתחיל לנסות לשנות דברים. הרבה יותר טוב לי למצוא איזון עם מה שיש, במקום לדאוג כל הזמן למה שאין, ולפתח אובססיה לפגמים שתהפוך בעצמה לפגם שאי־אפשר להיפטר ממנו."

רביד טלטל את ראשו. "נשמע הגיוני, אבל אני במקומך..."

"אבל היית במקומי לא מעט, אם כבר מדברים על בונוסים. השתמשת בקובייה בשביל עצמך אי־פעם?"

"לא, ממש לא."

"נו, למה?" התגרתה בו פרידה. "אתה, יותר מכל אחד אחר, בטח תדע לנצל אותה בצורה הכי טובה."

רביד נשך את שפתיו וניסה להבליע חיוך. אחר כך השיב, "כי אני, יותר מכל אחד אחר, יודע איך היא עובדת ובאילו מיליון דרכים זה עלול להשתבש... אני לא לוקח סיכון. אבל זה לא בגלל שאני מרוצה מעצמי ומשלים עם מה שיש, כמוך. אני פשוט פחדן גדול."

"או להבדיל, איש חכם," חתמה פרידה את הדיון וקמה על רגליה. "ועכשיו אשוב אל עֶרמת המיילים שלי ואתן לך לחזור אל בעלי המניות וההונגרייה הזועמת."

רגע לפני שנסגרה הדלת מאחורי גבה של פרידה, רביד קרא לעברה, "רק שתדעי, לגמרי שקלתי להשתמש בקובייה כדי להיפטר מגאיה!"

מטרים ספורים משם, באולם הקובייה, האורות המשיכו להבהב וטכנאים חובשי משקפיים כהים התרוצצו סביב בניסיון לתקן את האלגוריתם ולפייס את המכונה התקועה. כשרביד הוזעק והגיע למקום, הוחלט שאין מנוס וצריך לאתחל את המערכת, להחזיר את כל המשבצות

למקומן ולהתחיל מחדש. רגע לפני שיצא אל חדר הבקרה, רביד הגניב ליטוף קטן של חיבה לפינת הקובייה, כממתיק סוד.

"ברוכה הבאה ל'נסיכה על העדשה', אני גאיה. תרצי לשמוע על המנות המיוחדות שלנו?"

גאיה ביטאה את המילים בלי לחשוב, בעיניים עצומות למחצה. היא בהתה בפנקס שהחזיקה, עליו כתבה לעצמה תזכורת: "קול המילים – לבדוק אם יש תשובה". היא לא ממש הייתה זקוקה לפנקס לצורך ההזמנות. כמו רבים במקצוע שלה, היא פיתחה יכולת לזכור היטב את ההזמנות, אפילו המסובכות ביותר ושל הלקוחות הקרציות ביותר. היא התגאתה ביכולת חלוקת הקשב שלה, לכן המשיכה ושרבטה עוד תזכורות: "לדבר עם יוני על המשמרת בשבוע הבא" – "לקנות לחם פרוס" – "לדבר עם אמא בערב".

שתיקה חשודה מצד הלקוחה גרמה לה להרים מבט מהפנקס ולהתמקד קצת. גאיה נזכרה שהיא לקוחה קבועה במקום ונוהגת לשבת באותו שולחן מדי שבוע, עובדת בשקט על המחשב הנייד שלה. אוי, יכול להיות שהלקוחה ביקשה לא לשמוע על הספיישלים והיא פספסה ופשוט המשיכה לדבר? אופס. כנראה שהיא בכל זאת לא במיטבה היום. הלקוחה, אישה שמנמנה וחומת שיער כבת ארבעים, נעצה בה מבט שואל בחיוך ידידותי.

"אממ... את בסדר? ביקשתי רק קפה ועוגה, אבל לא נראה לי ששמעת."

גאיה הסמיקה והשפילה מבט אל חרטומי נעליה, למקום שבו הסוליה קצת התרופפה. היא הדפה את שיערה המתולתל אל מאחורי אוזנה.

"כן, סליחה... אני קצת לא מפוקסת היום. לא ישנתי טוב בלילה."

"מסיבות טובות, לפחות?" חייכה הלקוחה הידידותית.

"עוד לא ברור... אני אמורה לקבל תשובה מבית ספר לאומנות ממש כל יום, אם התקבלתי או לא."

"מותר לשאול איזה בית ספר?" התעניינה הלקוחה.

"קול המילים."

הלקוחה צחקה בלבביות. "מעניין. במקרה אני עובדת שם,

באדמיניסטרציה."

מרוב הפתעה, מחשבותיה של גאיה הצטללו. "אבל את בטח לא... כלומר, יש לך דרך לבדוק מי התקבל?"

"טכנית כן, אבל המכתבים יצאו לפני יומיים כך שבכל מקרה תקבלי מכתב בקרוב... איך קוראים לך?"

"גאיה," השיבה גאיה בחופזה, "גאיה מילינובסקי."

הלקוחה רשמה את השם בעט על המפית. "טוב, נגיד שלא שמעתי את השם הזה ושלא בדקתי שום דבר ברשימה. אבל אני לא יכולה להבטיח לך תשובה חיובית, אוקיי?"

"בטח," השיבה גאיה. היא פנתה ללכת כשהתרגשות גואה בבטנה. אחר כך נזכרה שבעצם לא שמעה מה הלקוחה רוצה. היא חזרה לשולחן, "אז, רק קפוצ'ינו ועוגת גבינה פירורים, כן?"

"לא," הלקוחה תיקנה אותה בפרץ צחוק, "אספרסו ארוך וגבינה ביסקוויטים."

גאיה הנידה בראשה. "אני מצטערת, זה לא היום שלי."

"אל תתייאשי, אולי נגלה שדווקא כן. זה ייקח לי כמה דקות."

גאיה הזינה את ההזמנה במחשב והמשיכה לשרת את השולחנות האחרים בבית הקפה. מדי פעם, תוך כדי האזנה בחצי אוזן להזמנות, שלחה מבט מלא תקווה לכיוון הלקוחה, שישבה מול המחשב הנייד ומדי פעם הקלידה כמה מילים.

היא ניגשה אל הבר לקחת קוקטייל ושני ספלי קפה לשולחן 6. רונן, הברמן, העביר לה עֵרמת מפיות ואמר, "אני חושב שהלקוחה ב-11 רוצה משהו, היא מסתכלת לכאן."

גאיה הסתובבה. עיניה פגשו בעיני הלקוחה.

אחרי רגע שנמשך נצח עבור גאיה, הלקוחה הרימה יד, כשהאגודל מורם כלפי מעלה. ליבה של גאיה ניתר בקרבה. היא התקבלה. היקום סוף-סוף עשה משהו נכון.

היא זינקה ממקומה ומיהרה אל אחראי המשמרת שרכן ליד עמדת האירוח וסידר שולחנות מוזמנים. "יוני, תרשום בבקשה את הקפה והעוגה של הלקוחה בשולחן 11 על חשבון הבית. אני משלמת על זה."

יוני הזדקף ונעץ בה מבט שואל. "למה, יש לה יום הולדת?"

״לא חושבת, לא.״

״יש **לך** יום הולדת?״ התבדח יוני.

״לא! היא עובדת ב׳קול המילים׳. היא בדקה בשבילי עכשיו...״

״נו, ו...?״ שאל יוני. הוא הכיר היטב את הסיפור מהפעמיים הקודמות שבהן גאיה ניסתה להתקבל.

גאיה אחזה בכתפיו של יוני וניערה אותו בחיוך משולהב. ״התקבלתי!!״ השמיעה שאגה מהוסה, מרקדת מרגל לרגל. השניים התחבקו.

״אני באמת שמח בשבילך,״ אמר יוני, ״אבל בואי נשמור את החגיגות לאחר כך? בסוף המשמרת, צ׳ייסרים עלַי.״

״בסדר,״ השיבה גאיה, עדיין מחייכת מאוזן לאוזן. ״אבל תן לי דקה לחגוג, אני מחכה לזה כבר שנתיים.״

״יש לך דקה,״ נעתר יוני. למראה המלצרית המקפצת מעלה-מטה בעליצות, הוא חייך והוסיף, ״בחיי, את נראית כאילו את צפה על ענן של צמר גפן מתוק.״

״אין לך מושג,״ השיבה גאיה, לחייה סמוקות מרוב התרגשות. היא ברחה למקום שקט ליד המטבח, והחלה להקליד בסלולרי הודעה לאמה:

״אמא, נכון שאני תמיד אומרת שאני צריכה רק דבר אחד כדי שהחיים שלי יהיו מושלמים? נחשי מה קרה עכשיו...״

עדי לויה היא שחקנית ואומנית יוצרת שמתגוררת בלונדון. היא הייתה חברת המערכת של "המימד העשירי" וסיפוריה התפרסמו באסופה זו בעבר וזכו בפרסים בתחרויות סיפורים.

כיפת ארגמן

עדי לויה

סיפור זה מתרחש בעולם שבו התרחש הסיפור "מכשפה", שהתפרסם ב"היֹה יהיה" של שנת 2017, אבל עומד בפני עצמו.

האוויר היה דחוס, ומיטל קיוותה לאיזשהו משב רוח שיצנן אותה. הדרך נראתה כל כך ארוכה. המדרכות לוהטות בחום הצהריים, וכל נשימה מגבירה את הבערה בגרון.

היא נכנסה הביתה וטרקה אחריה את הדלת. עורה הצטמרר לרגע מהקרירות הנעימה בתוך הבית. היא רצה לחדר, זרקה את תיק בית הספר על הרצפה ומשכה את חולצת התלבושת האחידה שנדבקה לכתפיה מהזיעה.

"מזליטו? זו את?" קראה אמא מהחדר השני.

"כן," היא צעקה, חוזרת למטבח. "מתי אוכלים?" היא פתחה את המקרר ולקחה את אחד הבקבוקים, פתחה אותו והתחילה לשתות ממנו. איכס, סודה. היא החזירה את הבקבוק ולקחה בקבוק אחר, ניערה אותו כדי לוודא שאין בועות ואז שתתה.

"קחי כוס!" צעקה אמא.

"לא משנה, כבר שתיתי," ענתה מיטל והחזירה את הבקבוק למקרר.

"חשבתי שאת הולכת לסבתא אחרי בית הספר." אמא נכנסה למטבח, הוציאה את הבקבוק הריק מהמקרר וניגשה למלא אותו מהברז.

"חם מדי בשביל שיעור," אמרה מיטל.

"הלוואי והייתה לנו דרך לקרר את עצמנו," אמרה אמא. "אם זה רק היה אפשרי להקיש באצבעות ו — פוף! פתאום היה קריר ונעים." היא חייכה אל מיטל.

"אולי תראי לי איך?" שאלה מיטל. היא התיישבה ליד השולחן ושלפה את השרשרת עם הענבר שנחה מסביב לצווארה, מחכה. אמא לא ענתה. היא מילאה את הבקבוק בשתיקה, סגרה את הברז והכניסה את הבקבוק למקרר. היא הוציאה בקבוק נוסף וניגשה לברז, נשארת בגבה אל מיטל.

מאז שאבא עזב אמא לא הסכימה ללמד את מיטל קסם. מיטל לא ידעה אם היא בכלל מתעסקת בקסם או שהיא נעלה את עצמה בפני העולם הזה. אבא לא היה "משלנו", כמו שסבתא תמיד אמרה. כשמיטל הייתה קטנה אבא תמיד אמר שאמא כישפה אותו והביאה אותו אל הדרום. בהתחלה זו הייתה בדיחה. בהתחלה הם היו מאושרים, שלושתם בבית הקטן שהיה מלא בקסם.

אחרי שאבא קיבל קידום והתחיל בנסיעות הארוכות לעבודה כל יום, הם התחילו לריב. הוא הפסיק לאהוב את הקסם והתנגד לכך שיהיו להם מכשירים קסומים בבית.

וכך מיטל גדלה עם מקרר חשמלי שקירר את האוכל במקום להשתמש בצלחות קסומות שישמרו על טריותו, והייתה צריכה לזכור להכניס את האוכל למקרר. היא למדה מגיל צעיר לחמם אוכל על כיריים של גז אחרת נאלצה לאכול אוכל קר. לא היו לה מסגרות עם תמונות שסיפרו סיפורים, והיא אפילו לא יכלה להביא ספרים קסומים מהספרייה. אפילו הטלוויזיה שלהם הציגה רק קול ותמונה, בלי הקרנת רגשות שגרמו לה להרגיש חלק מהעלילה. היא גדלה עם בוילר שצריך לזכור להדליק בחורף אחרת אין מים חמים ועם מכונית אחת מקרטעת, למרות שלכולם היו שטיחים מעופפים ומטאטאי צעצוע שעפו נמוך. לא הייתה לה אפילו מחברת קסומה שעזרה לה עם שיעורי הבית, או עט שנטען בקסם כדי שירשום בהכתבות בשיעורים.

"אמא?" שאלה מיטל. היא ראתה את אמא מנידה בראשה וסוגרת את הברז. הטבעות על אצבעה הבהיקו לרגע, אבל יכול להיות שמיטל דמיינה את זה.

"אמא, את בסדר?" מיטל שאלה שוב. אמא הסתובבה אליה וחייכה, ואז החזירה את הבקבוק למקרר.

"סבתא מחכה לך." הזכירה לה אמא, מתעלמת מהשאלה.

"אולי בכל זאת תלמדי אותי את?" שאלה מיטל.

"לא, מזליטו. אני כבר לא מקסימה יותר," אמרה אמא. היא הפנתה את גבה אל מיטל, אבל אז חזרה וחיבקה אותה חזק.

"קדימה, סבתא מחכה," אמרה.

"טוב, טוב, הבנתי," ענתה מיטל. "יש משהו לאכול קודם?" היא שאלה.

"סבתא הכינה לך אוכל. קחי לך תפוח או משהו בינתיים."

מיטל לקחה תפוח מהקערה שעמדה על השולחן ולקחה תיק קטן עם הארנק והכרטיסייה שלה.

"אני נוסעת באוטובוס," הכריזה. "חם מדי בשביל ללכת ברגל." היא הביטה באמא עוד רגע ארוך אחד ולא אמרה כלום. אמא החזירה לה מבט. אמא תמיד רצתה שמיטל תלך ברגל אל סבתא כדי לחסוך כסף, ומיטל תמיד רצתה לנסוע באוטובוס כדי לחסוך זמן.

"סעי בזהירות," אמרה אמא לבסוף. "תמסרי ד"ש לסבתא ורעיה."

"דודה רעיה בבית?" שאלה מיטל בהתלהבות. היא לא חיכתה לתשובה ורצה החוצה, כשהיא צועקת "ביי" וטורקת את הדלת מאחוריה.

כשהגיעה לתחנה היא ראתה עוד כמה אנשים מצטופפים ליד הקיר שנתן מעט צל. עמוד התחנה עצמו סנוור אותה בשמש הקופחת, ואף אחד לא עמד לידו. שתי נשים מבוגרות נופפו על עצמן עם עיתונים וגבר מבוגר סיים לקשור פינות במטפחת שלו ושם אותה על הראש, לספק קצת צל.

כשהאוטובוס עצר לידם בחריקה מיטל ראתה שהוא כמעט ריק. בשעת צהריים מאוחרת כזו רוב האנשים התחבאו בבית כדי למצוא קצת הקלה מחום היום, ואיש לא היה בחוץ אם לא הייתה לו סיבה. היא חיכתה בסבלנות שהמבוגרים ימצאו מקום ואז התיישבה ליד החלון ברביעייה הריקה. היא פתחה את החלון עד הסוף והשעינה עליו את מרפקה. מושב הפלסטיק היה חם מהשמש וכשנשענה על החלון היא לפחות נהנתה מהרוח שנשבה כשהאוטובוס נסע.

היא שקעה במחשבות, מסתכלת על הרחובות המנומנמים חולפים על פניה באיטיות, ונהנתה מהרוח על פניה, כשלפתע הרגישה דגדוג

מתחת לזרועה. היא הזיזה את המרפק ונשענה אחורה במושב, והדגדוג הפסיק. היא עצמה עיניים ונהנתה מהרוח, עד שהאוטובוס נעצר ברמזור והיא הרגישה את הדגדוג שוב. בין הגוף שלה למשענת. כאילו משהו זחל על המשענת ונגע גם בצלעות שלה, איפה ש... שם מתחת לחולצה. היא קפצה במושב ותהתה אם באוטובוס יש ג׳וקים או עכברים.

היא בחנה את דופן האוטובוס לידה ואפילו הסתכלה לצדדים ועל הרצפה לוודא שלא זוחל שם שום דבר.

האוטובוס חידש את הנסיעה והיא התרווחה שוב במושבה. האוויר היה כבד והיא רצתה ליהנות מהרוח הקלילה שנשבה על פניה מהחלון.

ושוב – משהו נגע בה. טפיחה עדינה של – משהו. מתחת לזרוע. היא הרגישה את המגע דרך חולצת בית הספר והחזייה שהיא לבשה. היא הצמידה את הזרוע השמאלית לגופה והסתובבה אחורה.

מישהו ישב מאחוריה. נער, מעט מבוגר ממנה, לבוש שחורים ועם חתימת זקן בהירה על סנטרו. הוא השפיל מבטו לרצפה כשראה שהיא מסתכלת עליו, והיא חזרה למושב, עם הפנים קדימה לכיוון הנסיעה, לחייה בוערות מבושה.

היא הצמידה את ידה לגופה בחוזקה במשך כמה דקות, אבל חום היום, הטלטול העדין של האוטובוס והרוח הקלילה מהחלון השכיחו ממנה את מה שקרה, והיא שוב השעינה את היד על החלון.

ושוב האצבעות נוגעות לא נוגעות. מתקדמות אל עבר קדמת גופה.

היא לא העזה לזוז. לא הצליחה לנשום. האוטובוס בלם בפתאומיות והאצבעות נשלחו עוד קדימה.

היא לא ידעה איך, אבל היא מצאה את עצמה רצה אל הדלת האחורית של האוטובוס, יורדת בתחנה ובורחת משם. רק כשהאוטובוס נסע והיא הסתכלה מסביבה לוודא שהנער לא שם, היא גילתה שירדה שתי תחנות מוקדם מדי. אוי לא. סבתא מחכה לה.

היא תהתה אם לחכות לאוטובוס הבא או להתחיל ללכת.

מיטל ראתה אוטובוס מתקרב בקצה הרחוב, אבל במקום לחכות ולראות אם זה האוטובוס שהיא צריכה היא התחילה לצעוד לכיוון הבית של סבתא.

״עדיף ככה,״ אמרה לעצמה. ״לחסוך ניקוב בכרטיסייה.״ הלב שלה

פעם מהר, והיא מצאה את עצמה צועדת בקצב. רגל אחרי רגל. ״לא קרה שום דבר,״ אמרה לעצמה וחצתה את הכביש אל הצד המוצל של הרחוב.

רגל אחרי רגל. בקצב פעימות הלב. לא-קרה-שום-דבר.

היא פנתה כדי לעבור בסמטה המוצלת ונעצרה לרגע.

לא-קרה-שום-דבר, לא-קרה-שום-דבר, לא-קרה-שום-דבר.

בסוף היא המשיכה בדרך הארוכה. סבתא תחכה עוד כמה דקות, לא יקרה שום דבר אם מיטל תאחר.

״סבתא? את בבית?״ מיטל הגיעה סוף-סוף לבית של סבתא. הפנים שלה בערו, הכתפיים שרפו והיא ממש רצתה לשתות. היא נכנסה למטבח ושתתה ישר מהברז.

״צמאה?״ רעיה, אחותה של אמא של מיטל, נכנסה למטבח וצחקה כשראתה את מיטל מתכופפת מתחת לברז.

״חם,״ ענתה מיטל.

״יש לימונדה אדומה. רוצה?״ שאלה רעיה והורידה שתי כוסות מהמדף. בלי לשאול היא מזגה למיטל ולקחה את הכוס שלה לשולחן. בזמן שמיטל התיישבה רעיה העבירה יד מעל לכוס, ומיטל ראתה איך אגלי מים מתעבים על דפנות הכוס והרגישה את הקסם זורם מהטבעת שעל אצבעה של רעיה אל הכוס.

״יא! איך עשית את זה?״ היא שאלה בהתלהבות.

״זה בדיוק מה שאני אמורה להראות לך היום,״ אמרה רעיה. ״רוצה?״ היא הושיטה את הכוס הקרה למיטל, ששתתה אותה בלגימה אחת ארוכה.

״מה זה, הלכת לפה?״ שאלה רעיה. מיטל הנהנה. ״אמא אמרה שלקחת אוטובוס. מה קרה?״ שאלה. מיטל לא ענתה ורק נופפה בידיה כדי לצנן את עצמה. רעיה המשיכה להביט בה ומיטל קמה.

״לא קרה שום דבר,״ אמרה מיטל. ״אני כבר באה.״ היא רצה לאמבטיה לשטוף פנים. היא הרגישה מגעיל. הרגישה שהיא דביקה מרוב זיעה ו... דברים אחרים. ״לא קרה שום דבר,״ היא מלמלה לעצמה, ושטפה את הפנים שוב ושוב, המים הקרים מרגיעים את הצריבה בעיניה.

"מזליטו?" היא שמעה את סבתא קוראת.

"אני באה!" היא קראה ורצה אל המטבח. רעיה וסבתא ישבו ליד שולחן הפורמייקה הלבן, ומיטל ראתה שרעיה מזגה עוד כוס לימונדה. סבתא החזיקה בידה מסבחה מאבני ענבר, כולן בוהקות בקסם לבן טהור.

כמו תמיד, המראה הקסום של סבתא והענברים העביר גל של שמחה במיטל. היא התיישבה ליד השולחן וחייכה אל סבתא.

"איך רעיה קיררה את הלימונדה?" שאלה סבתא.

"אהמ... קסם?!" אמרה מיטל. רעיה הרימה גבה, וסבתא נשמה עמוקות ולא אמרה כלום.

"מזליטו?!" אמרה סבתא כשהשתיקה התארכה. שתי הנשים הביטו בה ומיטל השפילה את מבטה.

"סליחה," היא מלמלה. היא לא התכוונה להתחצף, זה פשוט יצא ככה. היא התאמצה לחשוב על תשובה. החום והזיעה וההליכה התישו אותה, והיא לא הצליחה להתרכז.

"אהמ... אולי..." היא ניסתה לחשוב על משהו. "הלבן מקפיא את האוויר כמו מקרר ואז הלימונדה מתקררת גם?" היא ניסתה למצוא פתרון הגיוני, אלגנטי. ברגע שהמילים יצאו מפיה היא התחרטה. זה נשמע כל כך טיפשי.

"אפשרות אחרת?" שאלה סבתא, שפירשה נכון את ההבעה על פניה.

"הלבן... מקרר את הלימונדה?" שאלה מיטל. זה נשמע לה אפילו יותר מטומטם, אבל סבתא חייכה.

"כן." סבתא המשיכה להסתכל עליה. "ואיך זה קורה?"

מיטל ויתרה. היה לה חם מדי, היא הייתה רעבה והרגישה דביקה ולא שייכת.

"אני לא יודעת, סבתא. אפשר לאכול משהו במקום?" המטבח של סבתא, שתמיד היה כל כך מזמין וביתי היה לה פתאום זר ומוזר. גדול מדי. אחר. היא רק רצתה לחזור הביתה ולהתקלח. לשטוף מעצמה את היום הזה.

"אולי כדאי שנפסיק קצת," אמרה סבתא. רעיה יצאה מהמטבח, והשאירה למיטל כוס לימונדה קרה לשתות. סבתא ניגשה אל הכיריים

והדליקה את הגז מתחת לסירים. מיטל תהתה למה היא לא משתמשת בקסם כדי לחמם את האוכל, אבל לא רצתה לשאול.

"אטריות ברוטב עגבניות?" שאלה סבתא. זה היה המאכל האהוב על מיטל. היא הנהנה, וסבתא ערבבה משהו בסיר.

"עוף?" שאלה סבתא והושיטה לה צלחת. מיטל לקחה את הצלחת והתחילה לאכול, נוגסת בעוף ומלקקת את האצבעות. סבתא הסתכלה אבל לא אמרה כלום. כשמיטל סיימה היא לקחה את הצלחת ומילאה אותה בספגטי. מיטל המשיכה לאכול, עוצרת מדי פעם רק כדי לנשום עמוק ולהמשיך ללעוס.

כשהיא סיימה, סבתא התיישבה מולה עם כוס מים.

מיטל לא רצתה לחזור לשיעור. היא פינתה את הכלים לכיור, ואפילו שטפה את הצלחת בלי שהתבקשה.

סבתא לא אמרה כלום, רק ישבה ליד השולחן וחיכתה.

מיטל הרימה את מגבת המטבח ושקלה לרגע לייבש את הצלחת. סבתא כחכחה בגרונה.

"ההפסקה מקסם נגמרה," אמרה סבתא. "את מוכנה לחזור?" היא שאלה.

מיטל היססה לרגע, אבל החליטה לא לעצבן את סבתא עוד יותר. היא חזרה אל השולחן והתיישבה.

סבתא הרימה את המסבחה והפרידה בין הענברים. כשמצאה את הענבר שרצתה להשתמש בו היא החזיקה אותו מעל לכוס. שאר השרשרת הקיפה את שולי הכוס. היא הביטה במיטל, שנשמה מספר נשימות עמוקות והכינה את עצמה.

"אני מוכנה," אמרה מיטל לבסוף, והרימה את עיניה אל סבתא.

קשר העין ביניהן יצר קסם מיידי. עדין. החיבור היה מוכר וידוע, מנחם אפילו. סבתא הייתה העוגן, ומיטל היוצרת. היא לא ידעה מה לעשות עם הקסם שלה, עד שסבתא תפסה את ידה והנחתה אותה אל הכוס. הקסם המשיך לזרום ביניהן, אבל במקום למלא את הענבר, או פשוט לזרום החוצה ממנה ולרוקן את המאגרים שלה, מיטל השתמשה בקסם שהיה טמון בענבר כדי לקרר את המים. סבתא הראתה לה איך בדיוק להאט את תנועת המים בכוס, עד שאגלי מים התעבו על דפנותיה.

"זהו, מזליטו," אמרה סבתא. "את לא רוצה שהמים יקפאו," הוסיפה. מיטל שחררה את הקסם, וסבתא שתתה לרוויה.

"אפשר לנסות שוב?" שאלה מיטל. היא קמה ומזגה לעצמה עוד מים מהברז, והביאה את הכוס לשולחן. סבתא הושיטה לה את המסבחה בחיוך.

"זה משנה באיזה ענבר אני משתמשת?" שאלה מיטל.

"תגידי לי את," ענתה סבתא. מיטל לא ענתה, והתרכזה בענברים. כל אחד היה שונה מעט מחברו. כולם היו עשויים מגושי שרף שעברו עיבוד מיוחד בקסם. עם השנים והשימוש, אבני הענבר איבדו את הקצוות החדים, והתרככו לכדי שרשרת אחידה במראה. אבל כשמיטל נגעה בהן בזו אחר זו היא הרגישה את ההבדלים. חלק מהאבנים היו חדשות יותר, חלק גדולות יותר מהאחרות. לקסם בהן הייתה תחושה שונה.

כשמיטל הסתכלה על האבנים כולן היו מלאות בקסם לבן וטהור. אבל עכשיו, אחרי שהשתמשה בקסם לקרר את המים עם סבתא חלק מהאבנים היו קרירות יותר למגע מהאחרות. כשעצמה את עיניה והתרכזה היא יכלה לחוש רגשות שונים עולים מהאבנים. חלקן היו יותר... שמחות מאחרות. חלקן יותר עדינות. האבן שהן השתמשו בה קודם הייתה מרוקנת מקסם, אבל עדיין הייתה קרירה למגע. מיטל התרכזה בהרגשה הזו וחיפשה אבן נוספת שהקרינה תחושה דומה.

"זו?" היא שאלה לבסוף, והפרידה את האבן שבחרה מכל השאר. היא החזיקה את המסבחה מעל לכוס, כמו שסבתא עשתה קודם.

"זו," אישרה סבתא. היא הסתכלה בה בציפייה ומיטל התרכזה שוב. היא השתמשה בענבר בתור עוגן הפעם, ורק כיוונה את הקסם לעטוף את המים ולקרר אותם. היא שמעה את השעון מתחיל לצלצל וניסתה להזדרז. בשש בערב סבא בדרך כלל בא מהעבודה והיא לא רצתה לראות אותו היום.

"ששש.... תתרכזי. הזמן לא חשוב," לחשה סבתא. הקול שלה עזר למיטל להתמקד מחדש, והזרם הקסום התגבר. מיטל פקחה את עיניה לבסוף וראתה שהכוס קפאה, וסדק דק חצה אותה לאורכה.

"סבתא! אני מצטערת!" היא קראה.

"הכול בסדר, מזליטו," אמרה סבתא. מיטל הרגישה את הדמעות עוקצות את עיניה. הכול לא היה בסדר והיא לא ידעה אפילו למה. היא ניגבה את הדמעות בכוח מהעיניים באגרופים קמוצים.

"לא הייתי צריכה להקפיא את המים," אמרה.

"בפעם הבאה תצליחי," אמרה סבתא. "וגם אם לא – את תמשיכי לנסות, רק ככה לומדים." היא ניסתה ללטף את כף ידה של מיטל, אבל מיטל משכה את היד והתרוממה.

"אני צריכה ללכת," אמרה.

"אם תחכי עד שסבא יגיע אני אקח אותך," אמרה רעיה מדלת המטבח. מיטל לא שמעה שהיא נכנסה.

"זה בסדר. זה לא רחוק," אמרה מיטל. היא לא רצתה לדבר עם סבא. או עם אף אחד. היא רק רצתה הביתה. היא ראתה את רעיה וסבתא מחליפות מבטים ויצאה מהמטבח, מתכופפת מתחת לידה של רעיה כדי להידחק החוצה.

"ביי! נתראה אחר כך!" היא צעקה מדלת הכניסה.

"מזליטו, חכי רגע!" היא שמעה את רעיה קוראת, אבל התעלמה ממנה וירדה בזריזות את שלוש הקומות עד שהגיעה לרחוב.

החום היה בלתי נסבל, אבל לאחר זמן קצר הרוח התחילה לנשוב. מיטל הלכה בזריזות ובראש מורכן, מחפשת תבניות באבני המדרכה. היא עשתה את דרכה בין הרחובות הצרים והראשיים עד שהגיעה הביתה ומיהרה להיכנס למקלחת. היא התנגבה בזריזות ונכנסה לחדר, מתחפרת מתחת לשמיכה, מחכה להקלה מהמועקה שהשתכנה בין עצמות הבריח. ההקלה לא הגיעה. מאוורר התקרה החשמלי זמזם לאיטו, והיא העבירה את השעות הבאות בבהייה בספרים, בבהייה בשיעורי הבית ובבהייה בתכנית טלוויזיה שחיכתה לה כל השבוע. היא ממש שמחה כשהגיע הזמן ללכת לישון.

למחרת בדרך לבית הספר, באוטובוס, היא לא ישבה ליד החלון, למרות שהיה מקום.

בסוף יום הלימודים מיטל חיכתה לאתי ושושי מהכיתה כדי לנסוע איתן באוטובוס. לשושי היה אודם חדש והיא רצתה לשים אותו לפני הנסיעה

הביתה.

"זה בשביל החתיכים!" אמרה שושי. "מה יקרה אם אני אמצא את אהבת חיי באוטובוס?" אתי צחקה, ומיטל הסתירה את הרעד שעבר בה.

"יצא לי ישר?" שאלה שושי והסתכלה במראה הקטנה.

"יצא יופי," אמרה אתי. "את צריכה עוגן?" שושי הנהנה ואתי יצרה איתה את הקשר. ביחד הן הפעילו את הקסם שהיה מעורב באודם, וכששושי חייכה הופיעו שתי גומות חן בלחייה. היא בחנה את האפקט במראה.

"יפה לי?" היא שאלה את מיטל.

"זה מגניב," אמרה מיטל. "יפה לך עם גומות." היא חייכה אל שושי, שהושיטה לה את האודם.

"רוצה לשים גם?" שאלה שושי.

מיטל הנידה בראשה. "אמא לא מרשה לי לשים אודם," אמרה.

"יואו, איזה מעצבנת," אמרה אתי. "אם אמא שלי הייתה מכשפה הייתי מכריחה אותה להקסים לי את האיפור."

"כן," אמרה שושי. "דוד שלי הביא לי את האודם הזה מתל־אביב. את בטח יכולה לבקש מאמא שלך שתקסים לך את האיפור כל בוקר."

"אמא שלי תוריד לי את הראש אם אני אבקש ממנה להקסים אותי כל בוקר," אמרה מיטל. שלושתן צחקו והלכו לתחנת האוטובוס.

יומיים אחר כך, בסוף השיעור, מיטל ביקשה מסבתא שתראה לה איך היא יכולה להשתמש באודם קסום כדי להוסיף אשליה של גומות חן או של שיניים לבנות וישרות, כדי שתוכל להראות לאתי ושושי.

הפעם הן ישבו בחדר של סבתא, ליד שולחן האיפור הגדול. על השולחן עצמו היו מפוזרות עשרות צנצנות מלאות באבקות, ובמגֵרות משני הצדדים היו כל השיקויים שסבתא השתמשה בהם להכנת הקמעות.

"השיניים שלך יפות כמו שהן, מזליטו," אמרה סבתא.

"בשביל מה את צריכה את זה?" שאלה רעיה. היא רק ישבה איתן הפעם, ולא הסכימה להראות למיטל מה היא עושה לאיפור שלה, למרות שמיטל ידעה שיש לה שיטות משלה להקסים אפילו אודם פשוט.

"לכל החברות שלי יש אודם שעושה גומות חן או שיניים לבנות,"

אמרה מיטל. "או סיכת ראש שמשמרת את הפן בשיער. או – משהו." היא משכה בכתפיה. "אמא לא מרשה לי אפילו לשים אודם. אבל אני רוצה לפחות לדעת איך עושים את זה."

רעיה כחכחה בגרונה. סבתא הניחה יד על זרועה של רעיה.

"אמא שלך צודקת, את באמת צעירה מדי בשביל להתאפר," אמרה סבתא.

"אני בת חמש־עשרה ! אני בתיכון !"

"עדיף לא למשוך תשומת לב מיותרת," אמרה רעיה. הטון שלה העביר צמרמורת בגבה של מיטל.

"את התחלת להתאפר בגילי !" ענתה לרעיה.

"עדיף שלא תיקחי ממני דוגמה," אמרה רעיה.

"מזליטו, יש דברים יותר חשובים שאת יכולה ללמוד," אמרה סבתא.

"למה, איך להקסים קרמים לפנים ולשיער זה לא רווחי מספיק?" שאלה מיטל.

"יש דברים שעדיף שתלמדי כמה שיותר מוקדם –" אמרה סבתא.

"אני לא רוצה לעבוד בעסק המשפחתי !" אמרה מיטל. היא הצביעה על האבנים שהיו מפוזרות על השולחן. הקמעות שסבתא הכינה היו יפהפיים – צמידים מנחושת או רצועות עור מלופפות בדוגמאות מורכבות שהזכירו ענפים של צמח מטפס, ובתוכן היו מקובעות אבני הענבר שהחזיקו את הקסם. הענברים היו בעלי ליבה כפולה – ארגמנית ולבנה. בשיעור היום סבתא לימדה אותה איך להכין מעטפת של קסם לבן מסביב לענבר ארגמני, כדי להסוות את הארגמן. הקסם הלבן לא באמת הספיק בשביל לפעול בקמעות שסבתא מכרה, אבל אף אחד לא יקנה קמע ארגמני. מיטל שנאה את השיעורים האלו.

"זה חלק מהמורשת שלך," ענתה לה סבתא.

"זה רק חלק מהמורשת שלי," אמרה מיטל, "ואני לא רוצה לקחת בו חלק." היא קמה ממקומה ויצאה מהחדר.

"מיטל, חכי רגע !" אמרה רעיה.

הן עמדו במבואה, ידה של מיטל מושטת לידית הדלת.

"אל תכעסי על סבתא," אמרה רעיה. "יש לה את הסיבות שלה למה היא צריכה ללמד אותך את... זה."

"בגלל אמא?" שאלה מיטל.

"גם." אמרה רעיה. "וגם בגלל..." רעיה היססה לרגע. הן שמעו קול קרקוש מפתחות והדלת נפתחה. סבא.

הוא נכנס הביתה וכשראה את מיטל חייך אליה חיוך רחב.

"מזליטו!!" הוא קרא והושיט אליה את ידיו.

מיטל לא הגיבה. היא עמדה קפואה לרגע, מסתכלת עליו. ברגע שלאחר מכן היא חלפה על פניו בלי לומר מילה. היא שמעה את רעיה קוראת לה והתעלמה גם ממנה. היא לא הפסיקה לרוץ כמעט עד שהגיעה הביתה.

במשך כמה שבועות מיטל לא נסעה אל סבתא. אמא דיברה עם רעיה כמעט כל יום, מקפידה להסתגר בחדר השני ברגע שראתה שמיטל בבית.

בבית הספר היא ביקשה משושי שתיתן לה לנסות את האודם. היא גילתה שהשימוש באודם עוזר לרוקן את מאגרי הקסם שלה. בלי שיעורים קבועים עם סבתא לא היו לה הרבה הזדמנויות להשתמש בקסם והיא לפעמים הרגישה כאילו היא מתפוצצת. שושי ואתי עיגנו אותה, והיא הטעינה את האודם בעוד קסם, וגם מילאה לאתי כמה מאבני הענבר שהיו לה, משביעה את שתיהן לסודיות.

"אבל למה את לא חוסכת את כל הקסם הזה בבנק?" שאלה אתי. שלושתן עמדו בתחנה וחיכו שהאוטובוס יגיע.

"אני לא יכולה לפתוח חשבון בנק עדיין, אני לא בת שש־עשרה," ענתה.

"את יכולה לפתוח עם ההורים שלך," אמרה שושי.

"כן, אמא שלי פתחה איתי חשבון לפני שנה," אמרה אתי. "למרות שבינתיים אני בעיקר מוציאה קסם." היא צחקה. "תודה שחסכת לי," היא אמרה למיטל.

"אבא שלי לא מסכים לפתוח לי חשבון," אמרה מיטל.

"ואמא שלך?" שאלה שושי, ואחרי רגע אמרה, "אה, נכון." מיטל סיפרה להן שאמא מסרבת להשתמש בקסם אבל אף פעם לא פירטה. הן לא ידעו שאבא עזב בגלל הקסם. בגלל החמולה. כולם ידעו מי זה סבא,

אבל אף אחד בבית הספר לא ידע שהוא הסבא שלה. מיטל לא ידעה אם ההורים של חברותיה ייתנו להן להמשיך להיפגש אם הם יֵדעו.

"האוטובוס מגיע," אמרה מיטל ומשכה אותן לכיוון הדלת. שלושתן נדחקו פנימה עם כל התלמידים האחרים, ומצאו מקום לעמוד באחורי האוטובוס, דחוקות כנגד החלון.

"ממילא אני משתמשת בקסם בשיעורים עם סבתא," אמרה מיטל לאתי, "אז אין לי מה להפקיד."

"הלוואי שהייתי יכולה ללמוד גם כן," אמרה אתי. "זה קשה?"

"זה קצת כמו השיעורים בבית ספר, אבל אין ממי להעתיק שיעורי בית." מיטל חייכה אליהן. האוטובוס המשיך לנסוע, מתרוקן לאיטו מתחנה לתחנה.

"בבית ספר בעיקר מלמדים אותנו מה לא לעשות," אמרה אתי. "כל החוקים האלו ממש משעממים."

"אבא שלי אומר שזה חוסר אחריות שבכלל מלמדים אותנו קסם בבית ספר," אמרה מיטל.

"הוא בכלל יודע שסבתא שלך מלמדת אותך?" שאלה שושי.

"הוא לא שאל, אז לא סיפרתי לו," אמרה מיטל. האוטובוס עצר בעוד תחנה והיא השתתקה.

"הנה מתפנים מושבים," אמרה אתי והצביעה על הרביעייה בקדמת האוטובוס. היא ושושי מיהרו להתיישב, ומיטל השתרכה מאחור. שושי הייתה צריכה להניח את התיק שלה על המושב כדי למנוע ממישהו אחר להתיישב על ידן.

"נו, מה קורה איתך? בואי!" אמרה שושי, ומיטל התיישבה.

"לא קרה שום דבר," מלמלה מיטל.

"את עדיין כועסת על אבא שלך?" שאלה אתי. מיטל לא ענתה. אתי ושושי החליפו מבטים ביניהן ונשענו לאחור במושבים.

אחרי שהאוטובוס התחיל לנסוע שוב, הן התחילו לדבר ביניהן על הבנים בשכבה. מיטל הביטה מחוץ לחלון אבל לא נשענה לאחור. כשהגיעה לתחנה שלה היא נופפה לשלום לחברותיה וירדה מהאוטובוס.

היא נכנסה הביתה ושתתה מים ישר מהבקבוק, כהרגלה. היא שמעה את אמא מדברת בטלפון בחדר השני, ולכן חיפשה משהו לאכול במקרר

במקום לשאול אותה מה יש.

"מזליטו." אמא נכנסה למטבח. "סבתא מבקשת שתגיעי אליה מהר."

"היום?"

"כן. אני לא יכולה לקחת אותך, אז סעי באוטובוס, טוב?"

מיטל הביטה באמא לרגע. אם היא אומרת לה לנסוע באוטובוס כנראה שסבתא באמת צריכה אותה. היא לא העזה לשאול מה קרה. סבתא כבר תספר לה הכול כשהיא תגיע. היא עמדה ליד המקרר לכמה רגעים, נושמת עמוק.

"יש לך מבחן או משהו? למה את לא הולכת?" שאלה אמא.

מיטל משכה בכתפיה.

"הכול בסדר, מזליטו?" שאלה אמא והניחה יד על מיטל. הטבעות על אצבעותיה זהרו ומיטל נרתעה לאחור.

"את לא חייבת להקסים אותי כדי לדעת אם אני בסדר!" היא אמרה והסיטה את היד של אמא. "את יכולה פשוט לשאול!"

"מזליטו!" אמרה אמא והטבעות על ידה הבהיקו עוד יותר.

"לא, זה לא פייר," אמרה מיטל. "את לא יכולה להחליט שאת משתמשת בקסם רק כדי לבדוק אם אני משקרת, או אם אני בצרות, או אם —" היא הפסיקה לדבר. חוששת לומר יותר מדי.

"אני לא מתכוונת להקסים אותך כדי לדעת אם את משקרת!" אמרה אמא בקול חד, ומיטל תהתה אם אמא משקרת לה. או אולי אפילו לעצמה.

"אני רואה את הטבעות שלך זוהרות! את משתמשת בקסם!"

"את יודעת שזה לא כל כך פשוט כמו שאת מתארת," אמרה אמא.

"בטח שזה פשוט," ענתה מיטל. "או שאת משתמשת בקסם, או שלא." היא הסתכלה על הטבעות של אמא, שבהדרגה התעמעמו ואיבדו את הברק, עד שהקסם הפסיק לזרוח מהן.

"ואם את משתמשת בקסם, אני רוצה שתלמדי אותי," הוסיפה מיטל.

"את יודעת שזה לא כל כך פשוט," אמרה אמא שוב. היא נאנחה. "חשבתי שאת נהנית ללמוד עם סבתא." היא שתקה לרגע ואז שאלה שוב, "קרה משהו?" היא ניסתה להניח את ידה על כתפה של מיטל אבל מיטל התחמקה.

"לא קרה שום דבר," אמרה מיטל.

"דיברתי עם סבא," אמרה אמא. "הוא הבטיח להפסיק ללחוץ עלייך לגבי..." היא היססה. "לגבי העסק המשפחתי."

מיטל גיחכה. "עסק משפחתי? ככה אנחנו קוראים לזה עכשיו?" היא שאלה.

אמא חייכה, אבל העיניים שלה נשארו עצובות.

"אז מה כן קרה, מיטלי?" אמא שאלה. היא אף פעם לא קראה לה 'מיטלי', כמו אבא. היא תמיד השתמשה ב'מזליטו' או, כשהיא כעסה, ב'מיטל'.

"לא קרה שום דבר!"

אמא ניסתה שוב להושיט לה יד, אבל הטבעות שעל ידה זהרו בקסם.

"אמא, די!" קראה מיטל. היא הסתובבה ויצאה מהמטבח. "אני הולכת לסבתא!" היא זרקה אל עבר אמא ויצאה החוצה, לתחנת האוטובוס.

בדרך לתחנה היא ראתה את האוטובוס והתחילה לרוץ. הנהג חיכה לה והיא עלתה, קצרת נשימה, מושיטה לו את הכרטיסייה לניקוב. היא התיישבה ליד החלון, מתנשפת, ופתחה את החלון לרווחה כדי שהרוח תצנן אותה.

באמצע הדרך היא הרגישה שוב את הדגדוגים.

זה היה אפילו יותר גרוע מהפעם הקודמת. הפעם היא קפאה לחלוטין. היא לא הצליחה לזוז, לא הצליחה להזיז את הזרוע ולהצמיד אותה לגוף, לא הצליחה להסתובב אחורה או לקום מהכיסא.

האוטובוס המשיך לנסוע והיא המשיכה לשבת שם בלי לעשות כלום. היא ישבה עד שהאוטובוס עצר בתחנה נוספת ואנשים התיישבו לידה. היא העמידה פנים שהיא מפנה את המקום לאדם מבוגר, והלכה לעמוד ליד הדלת האחורית, לחייה בוערות.

אותו בחור לבוש שחורים ישב שם. או שאולי זה היה בחור אחר? מי מתלבש ככה במזג אוויר כזה? בהזדמנות הראשונה היא ירדה מהאוטובוס ורצה כל הדרך לסבתא. היא הרגישה את הלב הולם בחזה הרבה לפני שהריצה השפיעה על הנשימה שלה. היא הייתה חייבת לספר למישהו. הלוואי שרעיה תהיה בבית.

היא הגיעה מתנשפת, עיניה צורבות. רעיה פתחה לה את הדלת וסימנה לה להיות בשקט.

סבא ישב במבואה עם מישהו, שניהם דיברו בקולות מהוסים.

"מה קורה?" שאלה מיטל.

"סבתא רוצה שתהיי נוכחת בטקס ריפוי," ענתה רעיה.

"ריפוי?" שאלה מיטל. "אבל —" היא היססה. היא לא ידעה מה היא אמורה לעשות.

רעיה ראתה שהיא מתלבטת.

"את עייפה מדי בשביל הטקס?" שאלה רעיה.

"לא, זה בכלל לא מה שרציתי לומר," אמרה מיטל. "לא משנה." היא הוסיפה וויתרה מראש על הקרב. "לא קרה שום דבר," היא אמרה, חוזרת על המנטרה של השבועות האחרונים.

"מזליטו..." אמרה רעיה. הטון שלה השתנה. מיטל ראתה שגם רעיה נסערת, אבל לא היה לה כוח לשאול אותה מה קרה.

"רגע, טקס ריפוי?" פתאום מיטל קלטה מה רעיה מבקשת ממנה לעשות. "אבל זה —" היא הפסיקה לדבר, ובדקה שהגברים בחדר השני לא הקשיבו לה.

"זה חלק מהלימודים שלך," אמרה רעיה. "זה בדיוק כמו עוד שיעור עם סבתא." היא ניסתה להישמע מעודדת.

"אבל..." מיטל לא ידעה מה לומר. היא פתחה וסגרה את ידה, וניסתה להחוות כלפי סבא. היא ניסתה להסביר את עצמה אבל לא מצאה את המילים ובסוף ויתרה ולא אמרה כלום.

"זה דורש שימוש בארגמן, כן," ענתה לה רעיה, משהבינה מה מטריד אותה.

"אבל זה אסור!" לחשה מיטל. היא סוף-סוף מצאה את המילים שניסתה לומר במשך כל כך הרבה זמן. ליבה הגביר את קצב פעימותיו.

"את יודעת שסבתא משתמשת בארגמן לריפוי," ענתה רעיה. "הקסם הזה מציל חיים — זה לא צריך להיות אסור," היא קבעה.

מיטל הרגישה בחילה. עד עכשיו בשיעורים שקיבלה מסבתא הן השתמשו בקסם הלבן בלבד. בבית הספר, בחנויות, ברחוב — כולם השתמשו רק בלבן. היא זכרה איך כל בית הספר דיבר על שמרית,

שהייתה בכיתה מעליה. שמרית הייתה מעורבת בתאונת דרכים קשה, וראתה מישהו נהרג מול העיניים שלה. כתוצאה מכך הקסם שלה הפך לארגמן. היא לא הייתה יוצרת חזקה מלכתחילה, והחליטה שהיא לא רוצה להתעסק יותר עם קסם בכלל אחרי התאונה. בשנת הלימודים הבאה שמרית עזבה את בית הספר והשמועות אמרו שהמשפחה שלה עברה לאזור המרכז, שם אף אחד לא ידע שהיא מייצרת ארגמן.

כשמיטל שאלה את סבתא אם היא יכולה לעזור לשמרית, סבתא לא ענתה. כשהיא התעקשה, סבתא ענתה שיש ברכה בכל דבר, ושכרגע האסון טרי מדי בשביל לחשוב על פתרונות בשביל שמרית.

"תמשיכי להיות חברה שלה, מזליטו," אמרה סבתא. "זה החלק החשוב." סבתא ידעה על מה היא מדברת. הרבה ילדים בבית הספר הפסיקו לדבר עם שמרית בגלל שהיא הייתה מכשפת ארגמן. כולם פחדו ממנה, למרות שרובם לא ידעו בכלל מה זה אומר.

"את מי היא הולכת לרפא?" שאלה מיטל.

"את זוכרת את סימה?" שאלה רעיה. סימה הייתה הבת של השכנים של סבתא. לפני שנה וחצי היא התחתנה ועברה לגור בקיבוץ להבים, עם הבעל האשכנזי שלה. בכיתה של מיטל דיברו על זה שסימה הייתה חייבת להתחתן, אבל אף אחד לא אמר בדיוק למה. ומיטל לא אהבה להקשיב לרכילויות.

"סימה שהתחתנה עם יקי?" שאלה מיטל, למרות שהייתה משוכנעת שזו סימה שרעיה מדברת עליה.

"כן," אמרה רעיה. "היא בהיריון." מיטל הרימה את ידה הימנית אבל רעיה עצרה אותה.

"לא עכשיו," רעיה אמרה בשקט ועטפה את ידה של מיטל בשתי ידיה. מיטל כבר הכינה את הקסם שלה ועמדה לומר את לחש "בשעה טובה", להוסיף ברכה לרך הנולד עם הענבר הלבן שענדה על צווארה. "עדיין לא בשעה טובה," אמרה רעיה בקול נמוך. "זה כבר השלישי שלה. והיא באה לסבתא בשביל לשמור עליו."

מיטל לא הייתה בטוחה שהבינה. הילד השלישי של סימה? בשנה וחצי? איך זה יכול להיות?

"את נכנסת איתי עכשיו לחדר," אמרה רעיה, "ועומדת בשקט בצד,

ולא אומרת כלום.״

מיטל הנהנה.

״באיזשהו שלב, לא בטוח מתי, סבתא תבקש מאיתנו שנהיה עדות שלה. אוקיי?״ הנחתה רעיה. ״את יודעת מה זה אומר?״

״עדות כמו בבית משפט?״ שאלה מיטל. היא לא הבינה איך זה קשור לריפוי.

״לא. הכוונה בלתת עדות לכוהנת היא שהמכשפה שנוכחת בתהליך הריפוי מספקת את העוגן לקסם,״ הסבירה רעיה. ״בין היתר, זה כדי להוכיח שהכוהנת רק מכוונת להיטיב.״

״עם הארגמן,״ אמרה מיטל. היא הרגישה את היובש בפה וניסתה לבלוע. ניסתה להעמיד פנים שהיא בוגרת, ומבינה ומנוסה, אבל הלב שלה פעם בחוזקה.

״בטקס ריפוי תמיד יש שלוש,״ אמרה רעיה. ״הכוהנת ושתי המכשפות שמעגנות אותה.״ היא היססה לרגע.

״אמא תמיד הייתה המכשפה השלישית.״ מיטל הבינה פתאום. רעיה הנהנה.

״את לא אומרת מילה, ורק מעגנת את סבתא כמו שהיא לימדה אותך, בסדר?״ שאלה רעיה.

״מעגנת? אבל... אני יודעת רק לעגן את הלבן,״ אמרה מיטל.

״את תעגני בלבן,״ אמרה רעיה, ״ואני אהיה העוגן לארגמן.״

״את —״ מיטל בקושי נשמה. היא שפשפה את כפות ידיה על הג׳ינס. ״את גם מכשפת ארגמן, רעיה? ממתי?״ היא שאלה בקול דק וגבוה.

רעיה הביטה בה לרגע, עיניהן נפגשו לפני שהסיטה את מבטה במעט.

״כן,״ ענתה רעיה. ״אני גם מכשפת ארגמן.״ היא נשמה נשימה עמוקה וחייכה חיוך קטן, גאה. ״ואני הולכת לעזור בריפוי של סימה.״

״חשבתי שאת שונאת את סימה,״ אמרה מיטל. ״את מוכנה להסתכן ככה בשבילה?״

״מי שמוכן להסתכן בשימוש בארגמן מספיק נואש בשביל שאני אהיה מוכנה להסתכן בשבילו,״ אמרה רעיה. ״וזה בשביל התינוק יותר מאשר בשביל סימה,״ הוסיפה. ״עכשיו — את מוכנה?״

מיטל ורעיה בחנו זו את זו, ורעיה הזכירה למיטל להסיר את כל אבני

הענבר שהיו לה סביב הצוואר ובכיסים. בנוסף לשרשרת היה לה צמיד על יד אחת ועוד כמה אבנים קטנטנות בכיס.

מיטל ערמה את כל האבנים על השולחן הקטן והיא ורעיה הסתובבו זו סביב זו כדי לטהר את עצמן משאריות קסם. כשהיו מוכנות הן נכנסו לחדר.

סימה נשענה לאחור על הכורסה הכחולה של סבא, זו שנפתחה לחצי מיטה. היא לבשה גלבייה לבנה וידיה היו מכוסות בקעקועי חינה. היא הישירה מבט אל סבתא, ומיטל שמה לב שדמעות זלגו מעיניה ללא הפסק. יד אחת שלה הייתה מונחת על הבטן, שהייתה קטנה ועגולה.

ואז מיטל הבינה. משהו לא בסדר עם התינוקות של סימה. עוד לפני שהם נולדים. עוד באמצע ההיריון.

סבתא הייתה ידועה בלחשים ובסגולות לרפואה שלמה שהיא מכרה לכל דורש. היא הכינה קמעות לשמירה על תינוקות בריאים, להקלה על כאבי שיניים ונגד כאבי בטן וחום שלא יורד. היא הכינה תכשירים ושיקויים לשיעול טורדני, לפריחה בלתי מוסברת וכמובן קמעות להצלחה בעסקים, בזוגיות ובפוריות. הליבה הסודית של הקסם של סבתא הייתה ארגמנית, כפי שלמדה מיטל לאחרונה. זה היה הבסיס לאימפריה שסבא בנה. האימפריה שסבא רצה שמיטל תהיה חלק ממנה.

אבל זה לא היה מקור הכוח היחיד של סבתא. היו עוד דברים שהיא עשתה, דברים שאסור לדבר עליהם. דברים שרק מכשפות ארגמן יודעות לעשות. אלו שיודעות לחולל קסמים בבשר החי. אלו שמכירות את המוות.

מיטל תהתה איך רעיה התחילה ללמוד את רזי הארגמן. סיפרו לה שכשסבתא הייתה קטנה, עוד במרוקו, ההורים שלה לקחו אותה לכוהנת ארגמן גדולה שהעבירה אותה טקס מיוחד שהעיר את הארגמן בתוכה. אבל סבתא מעולם לא סיפרה לה מה קרה בטקס הזה, ומיטל לא רצתה לדעת. חוץ מזה, היא אף פעם לא שמעה על נשים שהפכו פתאום למכשפות ארגמן. היא ראתה פעם תכנית בטלוויזיה על המנהג העתיק של שרפת מכשפה על המוקד בעקבות השימוש בארגמן, למרות שכיום השופטים פשוט שולחים מכשפות ארגמן לכלא. וכמובן, שמרית מבית הספר שלה. אבל חוץ מזה – אף אחד.

היא תהתה איך רעיה הפכה פתאום למכשפת ארגמן. מיטל ראתה אותה כמעט כל יום ולא ראתה ששום דבר השתנה. אבל אם היא פתאום מסוגלת לעגן את סבתא בארגמן – משהו בטוח השתנה.

לא היה לה זמן לחשוב על כל זה, כי סימה התחילה לצעוק, וסבתא קראה להן להיות עדות.

מיטל ורעיה עמדו בשני צִדי החדר, כל אחת מספקת עוגן לסוג אחר של קסם. סבתא עמדה בתווך, שוזרת את הלבן ואת הארגמן זה בזה, מעל ומתחת לבטן של סימה ובתוכה. מיטל חשבה לרגע שהיא ראתה את הבטן של סימה בוהקת מבפנים, כאילו היה לה שם בלון ורוד זוהר, עם גוש לבן בצורת צפרדע בפנים. הצפרדע התפתלה לכמה רגעים, ומיטל הביטה בה מוקסמת. האור הלבן מילא אותה והיא כמעט איבדה את העוגן לרגע. סימה צעקה עוד פעם אחת, ואז הבוהק נעלם וסימה התחילה לבכות. רועדת כולה.

מיטל התרכזה בעוגן. היא סיפקה נקודת אחיזה לזרמים האדירים של הקסם הלבן שהתנחשלו בחדר, כמו גלים בלב ים. משב רוח אדיר הגיע משום מקום וסחרר את הגלבייה של סימה, ואז נעלם כלעומת שבא.

סבתא קרסה במקומה ושחררה את האחיזה בעוגן של מיטל. החדר נראה קטן יותר עכשיו, כשהקסם התנדף. שגרתי. החדר שהיא ישנה בו עשרות פעמים, שבו ראתה את סבתא מתלבשת, ראתה איך היא מתאפרת ואיך היא מכינה את השיקויים והלחשים והקמעות. במשך דקות ארוכות הן עמדו שם בשקט. סימה מתנשמת בכבדות, סבתא על הרצפה, מיטל ורעיה עומדות ללא ניע עד שהכוהנת תזדקק להן שוב.

לאט לאט סבתא נעמדה שוב. והושיטה את ידה אל סימה. הן הביטו זו בזו ומיטל חשה את הקסם הלבן נטווה בין שתיהן. קסם הגנה פשוט, חוצץ בין סימה לבין העולם, מגן עליה מפני חבלות ועין הרע. מיטל תהתה לרגע אם היא יכולה לטוות מגן דומה בשביל עצמה, אבל גירשה את המחשבה ברגע הבא. זה לא היה הזמן לחשוב על כאלה דברים.

סבתא עזרה לסימה לקום ולצעוד אל מחוץ לחדר, ורק אז סימנה לרעיה ומיטל שהן יכולות להצטרף אליהן.

בחוץ, הגברים חיכו בדאגה. סבא קד לפני סבתא – הכוהנת – ובעלה של סימה רץ אליה. סימה עצרה אותו, וסימנה לו לקוד לסבתא. יקי נראה

מבולבל לרגע, אבל אז התכופף בפני סבתא ומלמל מילות תודה. רק כשסימה הושיטה אליו את ידיה הוא הזדקף ואסף אותה אליו בחיבוק. הוא נראה מפוחד, ורצה לדבר עם סימה, אבל לא העז לומר מילה נוספת כל עוד סבתא הייתה בחדר.

סבא הושיב את כולם בסלון כדי שסימה תוכל לנוח קצת לפני הנסיעה לקיבוץ, ורעיה לקחה את מיטל למטבח להכין שתייה לכולם.

מיטל הורידה את הכוסות לאורחים מהמדף הגבוה, וראתה שרעיה מוציאה שתי כוסות מהארון של פסח.

"בשביל סבתא וסימה," אמרה רעיה. בזמן שמיטל מזגה לכולם לימונדה אדומה, וקיררה אותה כמו שסבתא לימדה אותה, רעיה רקחה משקה מיוחד מבקבוקי השיקוי של סבתא.

"תעבירי לי את המלח," ביקשה רעיה. ומיטל הושיטה את היד למלחייה.

"לא, את הכלי," אמרה רעיה.

מיטל לקחה את הכלי הגדול למלח בישול שישב ליד הכיריים והעבירה לרעיה. זה היה כלי חרס עם מכסה עץ שהשתלב בתוכו ועם שקע מיוחד לכפית. מיטל אהבה את הכלי הזה. לפחות פעם בשבוע היא הייתה עוזרת לסבתא לרוקן את הכלי משאריות המלח, לשטוף אותו ולמלא מחדש. החלק האהוב עליה היה לשטוף את הכפית הכסופה, שהייתה קטנה יותר משאר הכפיות והתאימה לכלי במדויק.

רעיה השתמשה בכפית כדי להוסיף מלח לשתי הכוסות.

"למה כל כך הרבה מלח?" שאלה מיטל.

"צריך להחזיר את הקסם," אמרה רעיה.

"לאן?" שאלה מיטל. היא לא הייתה בטוחה שרעיה תענה לה בכלל, ולכן שאלה שאלות קצרות.

"סבתא תסביר לך," ענתה רעיה. "עכשיו את רק מסתכלת, לא שואלת שאלות." רעיה נראתה מוטרדת לרגע, אבל כשראתה שמיטל מסתכלת עליה היא חייכה. מיטל חייכה בתשובה והן לא אמרו מילה נוספת.

הן לקחו את השתייה אל האורחים, וסבתא שתתה ראשונה מהכוס המיוחדת. אחרי הלגימה הראשונה היא סימנה לרעיה לתת לסימה את הכוס האחרת. סימה לגמה גם היא, שותה לאט. מיטל תהתה אם היא

בכלל הרגישה בטעם השונה של הנוזל.

רק אחרי שהן סיימו לשתות מיטל ורעיה שתו מהלימונדה, ורק אז יקי וסבא שתו. כשכולם סיימו הטלפון צלצל ומיטל רצה לענות.

"זה נגמר? אפשר לבוא?" מהטלפון בקע קולה של רחל, אמא של סימה. "התקשרתי קודם אבל אף אחד לא ענה." היא נשמעה כאילו היא מצוננת. או כאילו היא בכתה.

מיטל הביטה ברעיה. "זו רחל השכנה," לחשה.

"תגידי לה שהיא יכולה לבוא," אמרה רעיה. מיטל ידעה שבטקסי ריפוי נאסר על מכשפות מאותה המשפחה להיות נוכחות אם הן לא נקראו לתת עדות. מיטל הנהנה.

"את יכולה לבוא," היא אמרה לשפופרת, וכעבור רגע נשמע צלצול בדלת.

מיטל רצה לפתוח את הדלת ורחל נכנסה, עדיין מחזיקה את הטלפון האלחוטי בידה. היא ניגשה לסימה וחיבקה אותה.

"אני מנסה להתקשר כבר שעה," אמרה רחל והתחילה לבכות. סימה חיבקה אותה ורעיה לקחה ממנה את הטלפון והניחה אותו בצד. היא סימנה למיטל לחזור אל המטבח.

"אני לא מבינה כלום," אמרה מיטל. "מה קרה לתינוק של סימה?" היא שאלה. היא מזגה לעצמה עוד לימונדה ושיחקה עם הענבר המרוקן שישב על השולחן. היא רצתה לקרר את הלימונדה, אבל הענברים שלה עדיין היו על השולחן במבואה. היא ניסתה למלא את הענבר בקסם משל עצמה, וגילתה שלא היה לה מספיק קסם. היא הייתה מותשת וגם אם היה לה מספיק קסם, היא לא יכלה להשתמש בו כרגע בלי עוגן חזק.

בלי לומר מילה רעיה אחזה בענבר והתחילה למלא אותו בקסם. קסם לבן, כמו תמיד.

"אז מה קרה שם?" שאלה מיטל כשרעיה סיימה למלא את האבן.

רעיה היססה. "אנחנו לא יודעים בדיוק מה היה לא בסדר," אמרה. "הרופאים לא הצליחו לגלות בבדיקות למה סימה מאבדת את התינוקות שלה באמצע."

"וסבתא כן יודעת?" שאלה מיטל. היא לקחה את הענבר וקיררה את השתייה. רעיה לא ענתה לה ומיטל הסתכלה בה עד שהיא ענתה.

"לא בדיוק," ענתה רעיה.

"אז איך היא יכולה לרפא משהו אם היא לא יודעת מה הבעיה?" שאלה מיטל.

"כישוף ארגמן פועל עם כוח החיים של הגוף," אמרה רעיה. "בסך הכול עזרנו לגוף להמשיך לחיות."

"אבל אם התינוק של סימה עמד למות איך את יכולה להגיד שהוא רצה להמשיך לחיות?"

"זה הקסם שבארגמן," ענתה רעיה ולא הוסיפה. מיטל ניסתה שאלה אחרת.

"יש הרבה אנשים כמו סימה?" שאלה.

"תמיד יש אנשים שרק קסם יכול לעזור להם, הרופאים לא יודעים הכול," אמרה רעיה.

"אז למה סבתא לא עובדת בבית חולים? כמו דוד ניסים?" שאלה מיטל.

"סבתא היא כוהנת, לא רופאה," אמרה רעיה. "וגם דוד ניסים לא מכשף בארגמן. לא בבית החולים בכל אופן," הוסיפה בקול נמוך.

מיטל הנהנה. דוד ניסים הקים עם סבא את העסק המשפחתי. ודרך הקשרים שלו בבית החולים סבא הלך וצבר כוח עבור החמולה.

"אז למה אין רופאים שמטפלים בארגמן?" שאלה מיטל. "ואם אין מספיק רופאים, למה לא נותנים לכוהנות להפוך לרופאות?" היא רצתה לשאול עוד אבל ראתה את הפרצוף של רעיה.

"הם בחיים לא ייתנו לכוהנות להפוך לרופאות," מלמלה רעיה. ועיסתה את הרקות שלה באצבעותיה.

מיטל חשבה על זה לרגע. "אם את תלכי ללמוד רפואה, את תוכלי לרפא אנשים?" היא שאלה את רעיה.

"לא ייתנו לי להתקרב לאנשים אם יֵדעו שאני מכשפת ארגמן," אמרה רעיה. "לא בטוח שייתנו לי להמשיך להיות עובדת סוציאלית," הוסיפה. "אז אל תספרי לאף אחד."

עוד סודות. מיטל נשפה אוויר בחוסר סבלנות.

"אז – אסור לך ללמוד איך לרפא אנשים בגלל שאת מכשפת ארגמן, ואת הולכת לרפא אנשים בכל זאת בגלל שאת יכולה. מה ההיגיון פה?"

היא שאלה. "סבתא עושה את זה. ובטח אחרים גם עושים. אז למה זה לא חוקי?" התעקשה מיטל. היא שוב הרגישה לא שייכת ורק רצתה ללכת הביתה ולהתחבא מתחת לשמיכה. אבל היא ידעה שאחרי שסימה ויקי ילכו הביתה היא תצטרך להישאר לעזור.

"את באמת שואלת? בואי תחשבי על זה רגע ותעני על זה בעצמך." אמרה רעיה. גם היא הייתה חסרת סבלנות.

מיטל אף פעם לא חשבה על זה עד הסוף. בעזרת הארגמן אפשר להשפיע על הגוף. רק על הגוף? היא ידעה שאפשר בעזרתו לרפא חתכים, ושברים, וגם כאבי גרון ואבעבועות רוח. היא נזכרה איך כשהייתה קטנה, אמא תמיד הייתה לוקחת אותה לסבתא כדי שתוריד לה את החום. ותמיד סבא היה מגיע עם סוכרייה על מקל בצבע אדום, ומכריח אותה להבטיח שהיא לא תספר לאף אחד. רק אחרי שהבטיחה הוא היה נותן לה את הסוכרייה. "את לא תספרי לאף אחד כמה שסבתא שלך מקסימה, נכון?" הוא היה שואל תמיד. והיא תמיד הבטיחה לא לספר.

מיטל חשבה על אמא שתמיד ידעה אם היא משקרת או לא. היא חשבה על סבא והעסק המשפחתי. היא תהתה למה זו הפעם הראשונה שהיא שואלת את השאלות האלו, וקול קטן לחש לה שזו לא הפעם הראשונה. זו רק הפעם הראשונה שהיא זוכרת את השאלות.

"זה לא מוסרי להשפיע על אנשים," מלמלה מיטל. רעיה הרימה אליה את מבטה.

"סבתא לא יכולה להשתמש בקסם כדי להכריח אנשים לעשות דברים שהם לא רוצים לעשות," אמרה מיטל בקול. "זה לא בסדר להכריח אנשים לעשות משהו שהם לא רוצים." היא בלעה את הרוק, מנסה בכוח לבלוע את הגוש בגרונה.

"די, מזליטו, הכול בסדר," אמרה רעיה והניחה את ידה עליה. הטבעות על ידה של רעיה הבהיקו בקסם, כמו הטבעות של אמא. מיטל נזכרה בבחור מהאוטובוס. שולח ידיים לעברה בלי שהיא ביקשה. נוגע בה בלי שהצליחה להתנגד או לברוח.

"נראה לך הגיוני שבגלל שאת מכשפת ארגמן את תוכלי להכריח אותי לעשות דברים שאני לא רוצה? להשפיל אותי ככה?" בלי להרגיש

היא נעמדה. "רק בגלל שיש לך כוחות עלַי זה לא אומר שאת יכולה להשתמש בהם!" היא כמעט צעקה את המשפט האחרון. גוש ענקי נתקע לה בגרון והיא הרגישה את העיניים צורבות שוב.

"מזליטו! אני..." רעיה משכה את ידה. לחייה היו סמוקות והיא התנשמה בכבדות. אבל מיטל לא שמה לב.

"אני הולכת הביתה," מיטל הכריזה ויצאה מהמטבח. היא אספה את אבני הענבר שלה ורצה החוצה.

בבית היא שוב התקלחה במים רותחים, ואז קפואים, ואז מים חמים שוב. כשיצאה מהמקלחת היא נכנסה למיטה ולא יצאה עד הבוקר.

סבתא לא התקשרה אליה במשך שבוע. אמא ניסתה לשאול אותה למה היא כועסת על סבתא, אבל מיטל לא ענתה. היא שמעה אותה מדברת עם רעיה כמעט כל ערב ודמיינה איך הן מדברות עליה, אולי אפילו צוחקות עליה. אולי סבתא חושבת שהיא לא יכולה להיות יוצרת. שתחשוב. למיטל היו תכניות שהיא לא סיפרה עליהן לאף אחד במשפחה. היא תעזוב את הבית ותעבור לתל־אביב ותלמד משחק באקדמיה לאומניות המקסם.

אחיה הגדול של רויטל מהכיתה המקבילה עבר לתל־אביב, ורויטל סיפרה שהוא מאוד מצליח ואפילו השתתף בפרסומת בתור ניצב. והוא אפילו לא היה יוצר. רויטל לא אמרה מה זה אומר להיות ניצב, ומיטל לא הייתה בטוחה מה זה אומר, אבל זה נשמע מאוד זוהר. היא לא רצתה יותר לגור בנתיבות. לא רצתה להיות כמו סבתא ולחלק קמיעות כסגולה להצלחה בעסקים ובעצמה להישאר כאן.

אחרי שבועיים הטלפון צלצל וסבתא הייתה על הקו.

"מזליטו, אני צריכה שתבואי עכשיו."

"סבתא יש לי מבחן, אני צריכה ללמוד." שקר. אבל תירוצים שקשורים ללימודים בדרך כלל התקבלו בהבנה.

"מזליטו," אמרה סבתא. בטון המיוחד הזה שגרם תמיד למיטל להנהן ולקחת את התיק. "רעיה תבוא לקחת אותך. תהיי למטה עוד חמש דקות."

מיטל חיכתה וחיכתה, אבל רעיה לא הגיעה. בסוף היא עלתה הביתה

והתקשרה לסבתא שוב.

"איפה רעיה?" היא שאלה את סבתא.

"היא מתעכבת," ענתה סבתא.

"אז לבוא או לא לבוא?" שאלה מיטל. היא לא רצתה לנסוע באוטובוס.

"אל תבואי," אמרה סבתא. "אם רעיה תוכל היא תבוא לאסוף אותך."

מיטל לא הבינה מה הסיפור. אם זה היה כל כך דחוף שהיא תבוא, למה פתאום סבתא אומרת לה להישאר בבית? היא גם התחילה להרגיש את הדחיפות של הקסם שהצטבר בה. היא לא יכלה להמשיך למלא את הענברים של אתי ושושי. מישהו ישים לב. היא שמעה את הדלת נפתחת.

"מזליטו? את בבית?" אמא נכנסה הביתה. "בואי תעזרי לי עם הקניות!"

יחד הן לקחו את כל השקיות מהאוטו, ולא דיברו על כלום. מיטל היססה לרגע ואז שאלה, "אמא? את יכולה לעזור לי לרגע?" אמא המשיכה להכניס את הירקות למקרר, אבל הנהנה, לסמן למיטל שהיא מקשיבה.

"אז... לא הייתי אצל סבתא כבר שבועיים," אמרה מיטל. היא לא ידעה איך להעלות את הנושא. היא הוציאה את הענבר הגדול שהיה תלוי בשרשרת מתחת לחולצה. שתיהן עמדו במטבח, מסתכלות זו בזו.

"את צריכה עוגן?" שאלה אמא לבסוף.

"כן," הודתה מיטל, בולעת את רוקה.

הן התיישבו ליד השולחן במטבח, משני צִדי השולחן. מיטל שמה לב שהידיים שלה רועדות והניחה אותן על השולחן לרגע. היא הסירה את השרשרת מהצוואר והחזיקה אותה בין שתי כפות הידיים. היא עצמה את עיניה כדי לייצב את עצמה. היא השפילה מבט אל הענבר שהחזיקה ביד. זה היה הענבר הראשון שלה, שאמא הכינה יחד איתה כשהיא הייתה בת עשר. הן נסעו ליער להב וחיפשו שרף להכין ממנו את הקמע. אמא הכירה את כל המקומות הטובים. אבא בא איתן, ובזמן שהוא פרש שמיכה לפיקניק אמא הראתה למיטל איך למצוא את הגוש הנכון, ואיך לעבד אותו בעזרת הקסם לכדי ענבר שימושי.

מיטל עפעפה בעיניה במהירות, כדי שאמא לא תראה את הדמעות. היא יישרה את כפות ידיה על השולחן וחיכתה.

"אני מוכנה," אמרה אמא, ומיטל יצרה קשר עין.

שלל רגשות שטף אותה. היא הרגישה כאילו היא בת שלוש, מחזיקה את הידיים של אמא ואבא, רצה איתם והם סופרים עד שלוש ומעיפים אותה באוויר. תמיד בטוחה ומוגנת. עטופה באהבה ובוודאות שיש מישהו שמחזיק אותה. מיטל כל כך התגעגעה לתחושת הביטחון הזו.

היא נתלתה בה. נשענת עליה עוד ועוד. דמעות חנקו את גרונה והקסם זרם ממנה בשצף, אחרי ימים רבים שבהם בקושי השתמשה בו.

הענבר עלה על גדותיו והזרם התדלדל לזרזיף, אבל היא המשיכה לאחוז בחוזקה, לא מסוגלת להרפות מהתחושה הזו. מסרבת לוותר על הביטחון שהעוגן של אמא העניק.

"מזליטו!" אמא הזהירה אותה בקול חד.

מיטל התנתקה מייד, סוגרת את עצמה ואת הקסם שלה מפני העולם.

"תודה," היא מלמלה וקמה מהשולחן. היא ענדה את השרשרת עם הענבר הלבן סביב צווארה ואחזה בו לרגע קטן, מוצאת נחמה בתחושת הביטחון שהשתמרה בקסם.

"מזליטו, מה קרה?" שאלה אמא, ושלחה אליה יד.

מיטל נשארה לעמוד. קפואה במקומה. הרכות בקולה של אמא בלבלה אותה לרגע, והיא לא ידעה אם להתוודות, לספר את הסוד או לשמור אותו לעצמה.

"רבת עם רעיה או משהו?" שאלה אמא.

"מה הקשר לרעיה עכשיו?" מיטל לא רצתה לדבר על רעיה. היא רצתה לספר לאמא, רצתה עוד רגע אחד לסדר את המחשבות, לנשום עמוק לפני שהיא מתחילה לספר —

"הטעם של הקסם שלך מאוד מזכיר אותה," אמרה אמא. היא תמיד חוותה את הקסם הלבן בטעמים. ההצהרה הזאת בלבלה את מיטל.

"את חושבת שאני כמו רעיה?" היא שאלה את אמא.

"לקסם שלכן יש את אותו טעם," אמרה אמא שוב. היא ניסתה לתפוס את מבטה של מיטל אבל היא התחמקה.

"מאיפה את יודעת מה הטעם של הקסם של רעיה?" שאלה מיטל.

"בכלל ראית אותה מאז שהיא הפכה למכשפת ארגמן?" מיטל שנאה את הטון שהיא השתמשה בו. היא רצתה להפסיק. לצעוק "עם חרטות" ולהחזיר את הגלגל לאחור, אבל היא לא ידעה איך.

"ראיתי את רעיה מאז, ועיגנתי אותה מאז. אני יודעת מה עובר על אחותי," אמרה אמא. "למרות שאני לא בטוחה שאת יודעת..." אמא היססה.

"מה, מה אני לא יודעת?" שאלה מיטל. "מה קרה לרעיה, היא הייתה בתאונת דרכים ולא אמרתם לי?" מיטל כעסה כל כך. היא הרגישה את הזעם עולה בה בגלים עכורים, מציף אותה. רק לפני כמה רגעים היא הרגישה מוגנת ובטוחה, והיא כל כך רצתה להרגיש ככה שוב. אבל הרוגע התחלף בים סוער של כעס, אשמה ותחושת בגידה.

"לא, זה לא מה שקרה," אמרה אמא. "אבל היא כן..." היא עצרה שוב.

"אולי די כבר עם כל הסודות האלו!" צעקה מיטל. "או שתספרו לי, או שלא, אבל די כבר לרמוז שקרה משהו בלי להגיד שום דבר. די להסתיר הכול!" הגוש בגרונה חזר וחנק אותה עד שהדמעות התחילו לזלוג שוב מעיניה.

אמא החווירה.

"מתי הפעם האחרונה שאת או רעיה עיגנתן אחת את השנייה?" היא שאלה את מיטל.

"מה הקשר?" מיטל המשיכה לצעוק. "אם קרה לה משהו שהפך אותה לפושעת את לא חושבת שהייתן צריכות לספר לי? אני צריכה לגלות את זה באמצע הטקס של סימה? כאילו שאני לא יודעת שהייתי שם רק בגלל שאת לא רצית לבוא!" מיטל ידעה שהסיבה היחידה שהיא הוזמנה לטקס הריפוי הייתה כי אמא סירבה להשתמש בקסם. בפעמים הנדירות שסבתא נדרשה לטקסי ריפוי היא השתמשה בשתי בנותיה בתור עוגנים, ומיטל נשארה בבית עם אבא.

"תעני לי בבקשה," אמרה אמא, עדיין חיוורת.

"לא זוכרת. מזמן," שיקרה מיטל. "בקושי הייתי אצל סבתא בחודש האחרון. בטח אתן נהנות לדבר עלַי בטלפון כל יום. מרכלות על הבת והנכדה הדפוקה שלכן שרק עושה לכן בעיות."

"בטלפון?" מלמלה אמא.

"כן. בטלפון!" ענתה מיטל. "פתאום מאז שאני לא הולכת לסבתא כל יום את מדברת עם רעיה או עם סבתא כל הזמן. אני שומעת אתכן," היא אמרה. "הקירות בבית לא עבים או משהו."

"מזליטו, זה חשוב," אמרה אמא. "רעיה עיגנה אותך מאז שהיא הפכה למכשפת ארגמן?"

"מה הסיפור הגדול עם רעיה?" התעצבנה מיטל. "למה הדבר היחיד שאכפת לך ממנו זה אם היא השפיעה עלַי עם הארגמן שלה?"

הטלפון צלצל והפר את המתח באוויר. מיטל רצה לחדר וטרקה את הדלת מאחוריה. דרך הדלת הסגורה היא שמעה את אמא מדברת. שוב רעיה מתקשרת. יופי. יש להן הרבה על מה לרכל.

מיטל שכבה במיטה וקראה ספר כששמעה דפיקה בדלת.

"אני לא רוצה לדבר איתך!" היא ענתה. מופתעת מהתעוזה של עצמה היא התיישרה במיטה והסתכלה על הדלת, תוהה מה אמא תעשה.

"מיטלי, אני רוצה לדבר איתך." קולה של רעיה בקע מהעבר השני של הדלת. "אני יכולה להיכנס?"

מיטל היססה. אם רעיה נכנסה הביתה כנראה שמשהו חשוב קרה. מאז שאבא עזב, אמא לא הסכימה שרעיה תבוא אליהן הביתה.

"את יכולה להיכנס," ענתה מיטל. רעיה נכנסה, סגרה אחריה את הדלת והתיישבה על הכיסא.

הן הסתכלו זו בזו ולא אמרו דבר.

"אני רוצה לספר לך משהו," אמרה רעיה לבסוף. "זה... קצת קשה לשמוע. וקצת קשה לספר. אז אני צריכה שתהיי סבלנית ותתני לי לגמור לספר, בסדר?" מיטל הנהנה. מיטל הנהנה ורעיה נשמה עמוק ונשפה.

"זה קצת קשה לי," היא אמרה. רעיה נשמה עוד כמה נשימות ואז התחילה. "את יודעת שאני עכשיו יכולה לקסום בלבן ובארגמן, נכון?" שאלה.

"כן." ענתה מיטל. "ראיתי שמילאת את הענבר במטבח בלבן." היא היססה. "לא ידעתי איך לשאול," הודתה.

"לפני בערך חודשיים יצאתי למועדון." אמרה רעיה. "הייתי עם חברות – זיווה וניצה, זוכרת?" הידיים של רעיה רעדו והיא הניחה

אותן בחיקה. מיטל הנהנה. הלב שלה התחיל לדפוק במהירות והיא ניסתה לנשום בשקט, שרעיה לא תשים לב. "באיזשהו שלב יצאנו כולנו לעשן בחוץ." אמרה רעיה. האצבעות שלה לא הפסיקו לזוז, מתפתלות זו סביב זו במעגלים אינסופיים. "ואז זה קרה." רעיה נשמה נשימה עמוקה. "עישנו בחוץ עם כמה בחורים. התחלתי לדבר עם אחד מהם ואז הלכנו ל... לדבר קצת בצד." רעיה הסמיקה.

"לדבר? !" שאלה מיטל.

"נו, לא לדבר." אמרה רעיה. היא חייכה לרגע אל מיטל. "אבל מה שהוא רצה ומה שאני רציתי היה מאוד שונה." היא הרצינה. "וגם כשאמרתי לו להפסיק הוא המשיך."

קולה נשנק והיא הפסיקה לדבר.

"וככה הפכת למכשפת ארגמן," אמרה מיטל. היא ראתה כמה קשה לרעיה לדבר ולא רצתה לדעת את הפרטים. היא הבינה מה קרה.

"כן. ככה זה קרה," הסכימה רעיה. היא משכה באפה. "בזכות סבתא אני יכולה לשלוט בקסם. לבחור מתי להשתמש בארגמן ומתי בלבן. אני יכולה להפוך לכוהנת." היא הזדקפה והישירה מבט למיטל, חיוך קטן של גאווה ניבט מעבר לדמעות.

"אני מצטערת שזה קרה," אמרה מיטל. היא לא ידעה מה לומר וקיוותה שהשיחה תסתיים. היא לא רצתה לדבר על גברים זרים שעושים כרצונם.

"מזליטו, אני פה בגלל משהו שאמא אמרה." רעיה התיישבה על המיטה ליד מיטל. "היא אמרה לי שהקסם שלך מזכיר את הקסם שלי."

"אני לא מכשפת ארגמן !" פלטה מיטל במהירות, מתרחקת מרעיה אל קצה המיטה. "אני בסדר גמור. הכול בסדר. לא קרה שום דבר !" היא התחילה לרעוד ורעיה הניחה יד על כף ידה.

"אני יודעת," אמרה רעיה. "את עדיין יוצרת, הקסם שלך עדיין לבן. אבל הטעם שלו השתנה." היא השתתקה לרגע. "ואנחנו רק רוצות לדעת מה קרה."

מיטל התחילה לבכות. היא אספה את רגליה אליה והתכרבלה לכדור זעיר ככל האפשר, כורכת את זרועותיה סביב הרגליים, יושבת בתנוחה עוברית. רעיה נגעה בעדינות בכתפה, והניחה לה לבכות. כשהבכי נרגע

קצת מיטל סיפרה לה על הבחור מהאוטובוס.

"תודה שסיפרת לי," אמרה רעיה.

"את לא תספרי לסבתא, נכון? או לאמא?" שאלה מיטל.

"אני חושבת שעדיף שתספרי להן," אמרה רעיה, "אבל אם את מתעקשת, אז לא."

"איך זה יעזור לי לספר?" אמרה מיטל.

"זה עזר לי לספר לך מה קרה לי," אמרה רעיה. "לפעמים עדיף לדבר על זה. לא לשמור סודות." היא חייכה אל מיטל.

"רגע, זה אומר שעכשיו אני אהפוך למכשפת ארגמן?" שאלה מיטל.

"לא!" ענתה רעיה.

"אז למה הטעם של הקסם שלי השתנה?" שאלה מיטל.

"זה שהטעם דומה, זה לא אומר שאנחנו זהות," אמרה רעיה. מיטל הסתכלה עליה, מבולבלת. "זה כמו – תמר ושוקולד," אמרה רעיה. "שניהם מתוקים, נכון?" מיטל הנהנה. "אבל זה לא כאילו שאפשר להתבלבל ביניהם."

מיטל צחקה ורעיה חייכה אליה.

"בואי, תשטפי פנים וניסע לסבתא." היא משכה את מיטל אליה וחיבקה אותה לרגע. "מתחשק לי לנסוע באוטובוס."

הן לא מצאו את הבחור באוטובוס. רעיה התעקשה שהן ייסעו עוד כמה תחנות לכל כיוון, אבל מיטל פשוט ירדה בתחנה של סבתא בפעם השלישית שעברו לידה. כשהן הגיעו לבית של סבתא, רעיה לימדה את מיטל טקס טוהרה פשוט, כדי להגן על הקסם שלה ממה שקרה.

"הלוואי והיה משהו אחר שאפשר לעשות," אמרה רעיה בקול שקט, ומיטל ראתה רעיה אחרת לפניה. פגיעה יותר. שבירה, כמעט.

סבתא נכנסה למטבח ושתיהן השתתקו. מיטל לא אמרה כלום כשסבתא סימנה להן לבוא אחריה לחדר, ולא התווכחה כשסבתא המשיכה ללמד אותה איך לעטוף ענברים ארגמניים במעטה לבן.

במשך חודשיים רעיה הצטרפה למיטל לנסיעות באוטובוס מפעם לפעם. הן לא מצאו את הבחור. רעיה הראתה למיטל כמה לחשים שימושיים לשדרוג האיפור שלה, ומיטל אפילו יצאה לדייט עם אלי מהשכבה

מעליה. רעיה התעקשה לשבת איתם בבית הקפה ואלי לא הזמין את מיטל לדייט שני.

הטמפרטורות צנחו ואפילו ירד גשם מדי פעם. יום אחד מיטל חיכתה בתחנה והתכרבלה עמוק במעיל. מלבדה היו עוד כמה אנשים בתחנה, מצטופפים כנגד המחסה כדי להתגונן מהרוח.

משהו הציק לה בזווית העין והיא הפנתה את ראשה לראות מה קרה.

היא ראתה נערה בגילה מכורבלת במעיל, עומדת בלי לזוז. היא הביטה היישר לפנים ובקושי מצמצה. מיטל הפנתה את מבטה לראות אם האוטובוס מגיע כשלפתע שמה לב שמאחורי הנערה עמד עוד מישהו. נצמד אליה.

הנערה עמדה קפואה אבל מיטל ראתה שהעיניים שלה מבריקות מדמעות.

ברגע שהבינה מה קורה מיטל התחילה לצעוק. היא רצה אל הבחור ובעטה בו, צועקת כל כך חזק שגרונה כאב.

הבחור נפל על הרצפה מעוצמת המכה, ומיטל המשיכה לבעוט בו. היא נעלה נעלי ספורט רכות, שלא ממש פגעו בו, והוא מיהר להתרומם והתחיל להתרחק מהמקום.

"פחדן עלוב!" מיטל צרחה אחריו. "נראה אותך גיבור עכשיו!"

הנערה שהוא הציק לה התרחקה מהבחור ברגע שמיטל בעטה בו. אחרי שראתה אותו מתרחק היא התקרבה אל מיטל, מנגבת את עיניה במהירות ומחייכת.

"תודה," היא אמרה. "אני חושבת שהוא הלך."

"שילך ולא יחזור," אמרה מיטל.

"הם תמיד חוזרים," אמרה הנערה והתחילה לבכות.

"ואני תמיד אבעט בהם," אמרה מיטל. היא ניגבה את הדמעות מעיניה באגרופים קפוצים. האוטובוס הגיע לתחנה והן עלו עליו יחד.

מיטל נעצרה באמצע המעבר. הנערה נעצרה מאחוריה. שתיהן החליפו מבט והנהנו. הן המשיכו באוטובוס הריק ובחרו את המושבים שלהן, מקפידות לשבת מאחורי הבחור לבוש השחורים שישב מייד אחרי הרבייעייה הראשונה.

לילי דאי אוהבת מדע בדיוני ופנטסיה מאז שהיא זוכרת את עצמה וכותבת מאז לא הרבה זמן אחר כך. סיפורה "במקום בו מאבדים ספרים" זכה בפרס גפן. לילי ייסדה את "הרחפת הקלה", תא הסטודנטים חובבי המדע הבדיוני והפנטסיה הירושלמי.

הר הצופים

לילי דאי

היא כנראה בחרה שוב בפנייה הלא נכונה. למרות שכבר כמה חודשים היא מסתובבת בבניין המבוכי הזה, ונדמה לה שברמה הבסיסית היא כבר מבינה אותו, בכל זאת מצאה עצמה לפעמים באזור לא מוכר. כמו עכשיו. היא מודה, בינה לבין עצמה, שזה מלחיץ. קצת.

"אידיוט מי שתכנן את הבניין הזה," היא מסננת לעצמה מתוך הרגל, מביטה סביב, מנסה למצוא רמזים למיקומה המדויק. כל המסדרונות נראים זהים. היא הולכת לאורכם זמן מה, אבל נראה שאינם מובילים לשום מקום. אבל זה לא יכול להיות, היא נוזפת בעצמה. מסדרונות חייבים להוביל למקום כלשהו. זה מה שעושה אותם למסדרונות, ה... חיבוריות, בין מקומות שאינם מסדרונות. לא?

למה היא עשתה את זה? מה היה לה לחפש במבוך המחבר בין הבניינים? מה היה לה רע לצאת למעבר הבין־פקולטאי? האם הניסיון לקצר את הדרך היה שווה את זה, באמת? היא רוצה לבכות, ומתביישת בדחף הילדותי הזה. היא זוכרת שכשהולכים לאיבוד עדיף להישאר במקום עד שימצאו אותך, אבל היא גם יודעת שאיש אינו מחפש אחריה. למה שיחפשו? היא לא בטיול אי־שם במעלה הר גבוה, רק בקמפוס בסך הכול.

היא מחליטה להעריך את התאורה ולמצוא את דרכה אל הקיר החיצוני. אם תלך לאורכו – זה הרציונל, לפחות – בשלב מסוים תגיע לשער כלשהו, לדרך החוצה – החוצה! הביתה! לשמש, לאוויר... קלסטרופוביה הולכת ומשתלטת עליה.

משהו בה עדיין דבק במחשבה שאם רק תבין איך בנויה האוניברסיטה

תצליח להתמצא. אבל למרות שניסתה עוד מהיום הראשון ללימודים, לא הצליחה ליצור בעיני רוחה דגם תלת־ממדי הגיוני של הבניין. בכל פעם שחשבה שהצליחה, התבוננה במקרה מחוץ לחלון ומצאה עצמה מתבוננת בכל החלקים הלא נכונים. הקמפוס היה פרדוקס מרחבי, והיא ניסתה נואשות שלא להאמין שחלקים ממנו זזו כשלא הסתכלה. גם עתה, כשהיא צועדת בהחלטיות לאורך הקיר החיצוני ומחפשת את הדרך החוצה, התחושה הזו של אבנים מתגנבות מאחורי גבה מזדחלת על עורה ומעוררת בה חלחלה. היא מסתובבת במהירות. הכול נותר כשהיה. היא עדיין לא מזהה היכן היא. היא עוצמת את עיניה. פוקחת אותן. ממשיכה לנוע בכיוון האור, עד שהיא מוצאת חלון. היא נעה מחלון לחלון, בכיוון קבוע. היא תמצא את דרכה החוצה בסופו של דבר. מתישהו תהיה יציאה. הקיר החיצוני הולך ומתפתל פנימה לתוך עצמו, כמו פיתולי המוח. היא לא רוצה לדעת, לא רוצה להבחין, שהזמן עובר, שהמרחק שעברה הולך וגדל, שלא ייתכן שהוא מוכל כולו באוניברסיטה, שהיא שטח סופי, חייבת להיות, לא ייתכן שלא תהיה...

היא מבחינה מזווית העין בדמות יושבת ולועסת סנדוויץ׳ בשעמום מיואש. ליבה מחסיר פעימה. למרות כל התכניות שחלפו במוחה בשעות האחרונות למקרה כזה בדיוק, השאלה שנפלטת מפיה חצי מגומגמת לא קשורה למציאת דרכה החוצה.

״סליחה, איפה הקפיטריה?״ הרעב המנקר בה משתלט על המילים שיוצאות מפיה, מעוות אותן לצרכיו.

״כאן, בסביבה.״ מחייכת אליה הסטודנטית חיוך מריר, מריר אפילו יחסית לסטודנטית מדוכאת שחיה על סנדוויצ׳ים עבשים. ״איפשהו בכיוון ההוא,״ היא מנופפת בידה בכיוון לא מוגדר. ״לפחות בפעם האחרונה שנתקלתי בה.״

היסוס רגעי, ואז ״אולי את יכולה להראות לי?״ וכדי להידמות נורמלית: ״אני כל כך גרועה בלנווט...״

צחקוק קודר נמלט מפי הסטודנטית.

״גם את, מה? ממתי את כאן?״

״לא יודעת. כמה שעות, אני חושבת. איפה זה ׳כאן׳, בדיוק?״

״לא ברור. מתמטיקאי שנתקלתי בו פעם אמר שלדעתו המסה

הקריטית של האוניברסיטה יצרה קרע בזמן מרחב, ואיזה סוציולוג טען שזו הזיה קולקטיבית. אלה ההסברים הכי הגיוניים ששמעתי בינתיים. אני עוד רואה אותם לפעמים. הסוציולוג כבר לא מדבר, אבל."

היא נזכרת בסטודנטים האבודים שראתה לפעמים חולפים על פניה ברחבי הקמפוס, ועל פניהם ההבעה המיואשת הזו בדיוק, וחשד קודר מתגנב למחשבותיה. "וכל שאר הסטודנטים? מה איתם?"

"כמה מהם נקלעים לכאן, לפעמים. לא הרבה אנשים נכנסים מרצונם למבוך. ניסיתי כמה פעמים לעקוב אחריהם החוצה, אבל..."

הסטודנטית מושכת בכתפיה, תנועה שמסמנת בבירור שהגיע הזמן להמשיך הלאה, ומשתתקת.

אין דרך החוצה. היא מאמינה לה, לא יכולה שלא להאמין לה, אבל... היא רק הלכה קצת לאיבוד, זה הכול. אין מה לפחד. לא חסרים סטודנטים מוזרים בקמפוס. זה כל מה שזה היה. זה לא ייאוש, מה שהיא מרגישה, רק רעב ועייפות. היא תמשיך לחפש את דרכה החוצה, ובסוף תמצא. ואולי את הקפיטריה התועה. היא רעבה כל כך.

אני מקווה שקיים גיהינום, ומי שתכנן את המקום הזה נמק בו, היא חושבת לעצמה בפעם העשירית בשעה האחרונה. הזוויות בין הקירות לתקרה נראות לה משונות, אך היא לא מצליחה להחליט אם הן תמיד היו כאלה או שזה משהו ייחודי ל"כאן". אבל אין "כאן". היא רק הלכה קצת לאיבוד, זה הכול. תכף כל המסדרונות יחזרו למקומם והיא תזהה איפה היא וכל זה יהיה רק אחר הצהריים המוזר ההוא בו הצליחה ללכת לאיבוד במסדרונות האוניברסיטה. רק עוד סיפור מצחיק על יכולות הניווט הגרועות שלה. היא מצמידה את ידה אל הקיר ועוקבת אחריו, שיטה ידועה לניווט במבוכים, וממשיכה ללכת.

היא מתיישבת בעייפות בקצו של מסע נוסף. גם הפעם לא מצאה את הדרך החוצה. כבר קרוב ליומיים היא כאן, כך לפחות מספרים לה השינויים באור המגיע מהחלונות. כבר ארבע פעמים נתקפה ייאוש וטיפסה אל חלון כלשהו, רק כדי לגלות שהוא בקומה הראשונה, ופונה לחצר פנימית – שולל ממנה באחת את כל הדרכים החוצה עליהן יכלה לחשוב. היא לא לבדה. יש כאן עוד אנשים, היא נתקלת בהם מפעם

לפעם וכולם מקרינים אותה אפתיה מיואשת, חוסר רצון או יכולת לקום ולחפש את דרכם החוצה. גם לה זה יקרה, היא יודעת. היא יכולה להרגיש את זה מגיע. התקפי החיפוש שלה, הריצה במעלה ובמורד מדרגות, מחלון לחלון, בין המסדרונות המזוותים, הולכים ומתקצרים. הייאוש ממתין לה בסבלנות, כיודע שאין טעם לבוא לקראתה, לחפש אותה, היא כבר תמצא אותו. היא מרגישה כמו ילדה קטנה ואבודה, עשרים ואחת שנותיה כמו נמוגו בפני המקום הזה, הנורא, והיא רק רוצה שמישהו ימצא אותה ויוביל אותה החוצה, לא משנה לה מי, היא תפסה עצמה אפילו במלמול תפילה מגומגמת – לכל כוח עליון שלא יהיה.

הרעב עוד מנקר בה, שומר אותה ערנית לשינויים העדינים בסביבה, שהחלה ללמוד להבחין בהם. עדיין לא נתקלה בקפיטריה, והיא מתחילה לחוש חלשה. לפחות המבוך מנוקד בחדרי שירותים רבים, שמהווים גם מקור למים, אחרת כבר מזמן הייתה קורסת. צל קלוש, כשל ענן העובר לפני השמש, ממלא את אחד המסדרונות, מסמל את האפשרות שעתה הוא פִּתחו של מסלול חדש, המוביל אולי לקפיטריה הנודדת. היא כבר לא מאמינה שיש דרך החוצה, אבל אוכל... היא מנסה להתעלם מהספק שלוחש לה שאין דרך הגיונית לספק אוכל למקום הזה, ובוחרת להאמין בתוקף שקפיטריה זולה ומצוידת היטב ממתינה לה במקום כלשהו. והרי היו באמת שמועות שטענו שהתקיימה כזו, פעם, באוניברסיטה. הגיוני שכאן היא מסתתרת.

היא נושמת עמוק, מחפשת בתוכה את הכוח לצאת לסיבוב נוסף במסדרונות האינסופיים, וקמה. אם היא תפסיק לזוז היא תמות. היא הולכת והולכת מה שנדמה כנצח, תמיד בקו ישר ואיכשהו בכל זאת במעגלים, ואז היא מוצאת את עצמה מול מרפסת קטנה שיכלה להישבע שלא הייתה שם רגע קודם לכן. היא מטיחה את עצמה בדלתות הזכוכית ללא שליטה והן נפתחות בפניה והיא מתבוננת, כרגיל, בחצר פנימית וסגורה, אבל לא אכפת לה. האוויר... הוא צלול כל כך שהוא מכאיב לריאותיה, קר ורטוב, רמזים קלושים של ערפילים מרחפים אליו מהעולם שבחוץ. טיפות גשם זעירות וחדות מתנפצות אל פניה ועורה. היא נרעדת – החורף תפס אותה לא מוכנה. כשנכנסה לבניין, היה זה יום שמש חמים והחולצה הדקה שלעורה לא חוצצת באמת בינה לבין

הצינה. כמה זמן היא כאן? באמת רק יומיים? הקור חודר, אבל היא לא מסוגלת לחזור פנימה. בהתנשמויות עמוקות היא מחליפה את האוויר המשומש והעבש שבריאותיה בזה הרווי בניחוח המשכר של הגשם, ובעיניה, כשהיא מביטה לשמים, משתקפים העננים בדמעות של חופש. היא מנסה למצוא אחיזה כלשהי, לטפס על הקיר – אם רק תצליח להגיע לגג היא בטוחה שתוכל לצאת מכאן, אבל קירות האבן חלקים ונטולי פגמים ולא מציעים כל אחיזה. כשהקור יגבר מעבר ליכולתה לשאת אותו היא תידחף שוב פנימה, למבוך, אך בינתיים, ברגע זה ממש, היא בחוץ. היא לא מסוגלת לוותר על זה עדיין. הרעד הולך ומתפשט מגבה אל גפיה, עד שהקור מגרשה שוב פנימה, אל החמימות המחניקה של המבוך. בפנים מקדם אותה ריח של קפה שהיא מוכנה להישבע שלא היה שם קודם. היא עוקבת אחריו לקפיטריה קטנה, עגלה בעצם, כמה סנדוויצ׳ים לא מאוד טריים למראה ומכונת קפה. היא קונה כמה סנדוויצ׳ים, כל מה שהיא יכולה להרשות לעצמה, דווקא ביום בו הלכה לאיבוד שכחה את כרטיס האשראי בבית, ורק במזל יש לה קצת כסף מזומן. את הסנדוויץ׳ הראשון היא בולעת בביס אחד. היא מביטה בשני ברעב, אך מחליטה לשמור אותו לאחר כך. היא צריכה לקצוב את האוכל שלה כאן. ללא תקווה היא שואלת את המוכר בקפיטריה אם הוא יודע מה הדרך החוצה. הוא צוחק במרירות.

היא שוכבת על ספסל עץ נמוך שעשתה כמיטב יכולתה להפוך למיטה מאולתרת וריפדה בצילומים וסיכומי שיעורים. ראשה נח על תיקה, שרוקן מכל החפצים הקשים או החדים ששכבו כעת בערֵמה על הרצפה. היא מתבוננת בפלאפון שלה, הכבוי, שעוד לפני שהבטרייה נגמרה הפסיקה להדליק אותו מדי פעם ולבדוק אם יש, אולי, קליטה. זו הייתה תקווה קלושה, שלא החזיקה מעמד לאורך זמן. מיום ליום הצטמצמו אמונותיה ורצונותיה לתוך עצמם, לרמה הבסיסית ביותר. היא רוצה החוצה. היא רוצה חופש. היא רוצה אוכל, אוויר, עט חדש. מעולם לא התחברה במיוחד לתרבות הצריכה וצעצועיה, וסממניה הלכו ונשרו ממנה עם כל רגע שעבר. היא מניחה לעיניה להיעצם בעייפות, ושומעת שוב את הצחקוק שעקב אחריה כל היום – עד כדי כך שבילתה יותר

משעה בחיפוש אחרי מראה, רק כדי לוודא שזו לא היא שמצחקקת ללא הפסקה. מי שזה לא יהיה שעוקב אחריה, הוא לא יהיה המטורף הראשון שפגשה כאן. רבים פנו לדרך ההתמודדות הפשוטה יחסית הזו. היא לא יכלה שלא להודות שזה נראה מפתה לעִתים, אך מיאנה להיפרד סופית מתחושת המציאות שלה, שהייתה מעורערת מאז ומתמיד, ובאופן פרדוקסלי הלכה והתחזקה כאן, בלב האבסורד המתריס בפניה.

"זה באמת מפריע לי לישון. אולי תלך לצחקק לאנשים אחרים?" היא אומרת בעייפות.

"אני מצטער," הצטחק אליה הקול, וסטודנט עייף למראה הופיע מעבר לפינה. "אני לא שולט בזה. את יודעת שאין דרך החוצה?" והוא שב לצחוקו ההיסטרי, המבועת.

היא מחייכת אליו ברחמים. לחדשים תמיד קשה להתמודד.

"לא, סתם החלטתי לעבור לגור על הספסל הזה, כי הוא כל כך יפה בעיניי."

הצחוק שלו נרגע מעט, הופך לגיחוך לא רצוני.

"למה אתה עוקב אחַרַי?"

"נראית כאילו את יודעת לאן את הולכת. חשבתי שתובילי אותי ליציאה."

"אין יציאה, למיטב ידיעתי. אני, לפחות, לא הצלחתי למצוא כזו."

"כמה זמן את כאן?"

"מספיק זמן כדי להפסיק לספור. ואתה?"

"אני לא יודע." הוא מגחך, וגיחוכו נמלא דמעות, רוטט בצחוק מיואש מתחת לפני השטח.

"שב," היא אומרת, מפנה לו חצי ספסל, וכשהוא מתיישב ופורץ בבכי משתנק, היסטרי לא פחות מצחוקו קודם לכן, היא כורכת את זרועותיה סביבו, כמרגיעה ילד קטן. "ששש..." היא לוחשת, לא מסוגלת לדבר, לא מסוגלת לשקר לו שיהיה בסדר, שאין לו מה לדאוג. "ששש, די, תנשום עמוק." ואז היא עושה את הבלתי ייעשה במקום הזה, בו אספקת המזון הבאה בסימן שאלה תמיד והקפיטריה לעולם אינה באותו המקום בו הייתה קודם, ומציעה לו סנדוויץ'. עיניו בוערות ברעב, וכל ההיסטריה נמחקת ממנו, מפנה את מקומה לאותו דחף קיום ראשוני.

היא מביטה בו, מחויכת, ומרגישה זקנה כל כך, כאילו חייהם של דורות רבים חלפו עליה כאן, בשום מקום. לרגע היא משתעשעת במחשבה לאמץ אותו, שיפר את שיגרת בדידותה, אך העתיד נמתח לפניה, יום אחר יום במבוך, והיא יודעת שזו הבדידות שמשמרת את שפיותה ואת זיכרונותיה מהעולם האחר, שבחוץ.

"אתה צריך ללכת עכשיו," היא אומרת, מנסה למסוך איזו חביבות בקולה. היא לא רוצה לפגוע בו. "כל אחד צריך למצוא בעצמו את הדרך שלו לשרוד במבוך."

היא משתעשעת לפעמים ברעיון לכתוב סיפור על המבוך, סיפור שיהיה אלגוריה לחיים שבחוץ, למאבק לשרוד, למצוא סיבה לחיות בקשרים ובמפגשים האקראיים שנוצרים בין אנשים... או בעצם, פשוט לכתוב סיפור על המבוך, לא אלגוריה לכלום, סתם גיבוב מילים שיבטא את הקלסטרופוביה המחניקה שהוא, את השנאה שלה אליו, את הימים החולפים, בזה אחר זה, באיטיות משוועת, לפרוק את עצמה אל הנייר. אך העט האחרון שלה מאיים להיגמר, והדפים אף הם משאב יקר המציאות, והיא מוצאת שהיא מספרת לעצמה סיפורים על העולם שבחוץ דווקא, כמעט שלא מאמינה באמת שהוא קיים ואיננו פרי דמיונה הקודח, סיפורים שתמציתם שיר הלל לאוויר הצלול שבחוץ, לספרים, לנופים, לגינות, למיטה שלה ולמקלחת, לאוסף המחברות המלאות בכתב יד עכבישי וצפוף, יומניה בהם תיעדה את כל הרעיונות והרגעים שלא רצתה לשכוח, זיכרונות שהתעמעמו כל כך כאן, במבוך, דווקא עכשיו כשהם מחוץ להישג ידה. היא מספרת את סיפור חייה לעצמה, שוב ושוב, ולפעמים גם לאחרים – מחליפה איתם סיפורים על העולם בחוץ כאילו היו מטבע עובר לסוחר, כבר לא ממש מצליחה לזכור אילו מהסיפורים קרו לה, אם בכלל, ואילו שמעה מזרים במבוך, מה דמיון ומה מציאות, ואולי אין מציאות, אולי רק המבוך קיים. היא נאחזת בזרים במבוך לרגע, שניים, שואבת מהם נחמה וחום וקירבה אנושית ומאבדת אותם שוב, מניחה להם לצאת מטווח ראייתה ויודעת שייעלמו ולא מנסה להדביק את הפער.

•

העולם מסתובב מעט, הבחילה גוברת מרגע לרגע. היא לא רצתה לדעת מה גרם לאחד החדשים להביא איתו בקבוק טקילה לאוניברסיטה, לא שאלה שאלות כשהם ישבו, ארבעה מהם, כל אחד תורם את האוכל והשתייה שברשותו למעגל, והשתכרו, למרבה הזוועה, בשיא הקלישאתיות – כדי לשכוח.

בחוץ היא מעולם לא הרגישה רצון מיוחד לשתות, והאלכוהול משפיע עליה מהר ובאכזריות. היא נאבקת בבחילה ומתבוננת בשלושת השיכורים השרועים סביבה. הכסף שלה עומד להיגמר. האם באמת בזבזה מזון יקר המציאות על התחושה העלובה הזו של מחלה מסוחררת? ובעצם, הכסף עומד להיגמר לה כבר הרבה זמן – הרבה מאוד זמן – אבל הוא לא נגמר. היא לא ממש מבינה את זה, אבל בכל פעם שפגשה את הקפיטריה היה לה בדיוק מספיק כסף לקנות אוכל ושיישאר מעט עודף. אולי הקפיטריה נמצאת במקום ובזמן שבו יש לה כסף, היא תוהה לעצמה – ולכן לא משנה כמה פעמים תשתמש בו, הוא תמיד יהיה שם. או אולי מישהו מתגנב בלילות וממלא את הארנק שלה... היא לא מצליחה להחליט איזה רעיון פחות הגיוני, ומחליטה שאולי עדיף לא לחשוב על כך. היא מניחה את ראשה בחיקו של אחד האבודים האחרים, והוא מלטף את שיערה בעדינות. היא עוצמת את עיניה. העולם מסתובב. היא בוכה. אף אחד לא מנסה להרגיע אותה. מה יוכלו לומר?

היא שומעת מעבר לפינה מעין מלמולים בניגון מוכר, ונסוגה לאחור. זו הייתה תפילה, בבירור, אך תפילה למי? במפגשים האקראיים עם תושבי המבוך האחרים כבר יצא לה להיתקל, כמה פעמים, במיתוס המקומי על תלמידי התאולוגיה שהתקבצו לכת והחליטו לעבוד אלוהים אחר אלוהים עד שיימצא זה שישלוף אותם מהגיהינום הזה. אי־אפשר לדעת כשנתקלים בהם, אמרו השמועות, אם הם בדיוק באל שדורש החזרה אלימה בתשובה של כל מי שייתקלו בו, או בכזה שמעדיף קורבנות אדם דווקא. היא לא ידעה אם האמינה בקיומם, אך לא פסלה את הרעיון לחלוטין. במבוך, ידעה, כל דבר כמעט יכול לקרות. ובכל מקרה, גם אם הם לא מקור התפילה שלפניה, היא השתדלה להימנע מהמתפללים.

החזרה בתשובה במבוך התאפיינה בנואשות קיצונית, אלימה ופצועה. היא העדיפה לדבוק במטורפים, שהיו, ככלל, עדינים יותר, ושגאולתם לא הייתה תלויה מעולם בשאלה אם ימירו אותה לאמונתם או לא. הניגון שמעבר לפינה משתנה, אקורד הרמוני של קולות זרים חודר אל תוך הכרתה העייפה, המעורפלת תמידית. משהו בשלמות המוחלטת של הצליל מוביל אותה במורד המסדרון המפותל. היא מגיעה לרחבה קטנה, התקבצות של אנשים שיוצרים מעין חצי מעגל מאולתר סביב ארבע נשים ושני גברים ששרים, בתיאום שלא ייאמן, שיר שהיא לא מכירה, מוזיקה כנסייתית כלשהי. היא שואפת אוויר בדממה, הצלילים ממלאים אותה וזולגים מעיניה בדמעות חמות.

"הם טובים, לא?" לוחש לה מישהו, קולו היבש מחלל את דממת הקדושה ששוררת בקהל. הפליאה כנראה ניבטת מפניה בבירור. "יש להם הרבה זמן להתאמן כאן." היא מהנהנת בהיסח הדעת ומתמכרת למנגינה. המקהלה עוברת שיר אחר שיר. הם שרים בדבקות, בתשוקה, חייהם תלויים בכך – לעיניה הבוחנות ברור להכאיב ששלמות הצליל היא המטרה שבחרו לעבור בעזרתה מרגע אחד לרגע הבא.

"היינו בדרך להופעה," יספרו לה אחר כך, לאחר שהצליל האחרון נמוג, ועָמו מחיאות הכפיים הנלהבות. "היינו באיחור, והחלטנו לקצר דרך המבוך. מזל שכל התווים היו איתנו..."

"כמה זמן אתם כבר כאן?" היא שואלת, חרדת קודש עוד ממלאת את קולה וגרונה, זכר הצלילים עוד מפעם באוזניה.

"מי יודע?" אחת מהם מושכת בכתפיה. "מספיק זמן כדי להפוך לטובים יותר מרוב מה שקיים בחוץ. בגלל זה אנחנו שרים רק עמוק בלב המבוך. פעם משכנו מישהו פנימה בטעות." היא רומזת בראשה למישהו בחבורה המלווה אותם.

"אני לא מתחרט!" הוא קורא לכיוונם, כבר מכיר את השיחות האלו, יודע מה כוונת המבטים המופנים לעברו. חברי המקהלה מחייכים.

"ובכל זאת," אומר אחד מהם, "אנחנו מנסים להיזהר יותר, עכשיו."

אחת מהם שולפת מתיקה בזהירות עֵרמת ניירות.

"אולי במקרה את מכירה את המילים של השירים האלה?" היא שואלת. הרשימה המבולגנת מכילה עשרות שירים, פופולריים יותר

ופחות, בכל הסגנונות המוזיקליים. "אנחנו כל הזמן מנסים להרחיב את הרפרטואר שלנו." היא מחייכת.

למשך זמן – כמה זמן? היא תוהה עדיין, לפעמים, אפילו כאן – היא מצטרפת לחבורת המעריצים, נודדת איתם מהופעה להופעה, מתמכרת לצלילים העדינים. היא חיה משיר לשיר, קיומה מושהה בתקופות הדממה הארוכות, כל השירים שהיא מצליחה לזכור מוספים באדיקות לרשימה. אך היא לא אחת מהם, גם אם היא רוצה להשלות את עצמה שכן, ולבסוף גם המוזיקה לא יכולה להחזיק בה עוד, והיא שבה למצבה הטבעי, לבד.

היא מתגעגעת לנסיעות הליליות. לכבישים הבינעירוניים החשוכים, הריקים בשעות לפנות בוקר המאוחרות. עם חלונותיה פתוחים מעט – מספיק כדי לשמוע את האוויר החולף במהירות סביב המכונית, אך לא מספיק כדי להקפיא את אצבעותיה העוטפות בקלילות את ההגה – נתנה לרגלה ללחוץ עוד ועוד על הדוושה, מאיצה בידיעה הבוטחת שכל השוטרים ישנים להנאתם.

היא התמכרה למהירות, לטוטליות שבמתכת הדוהרת כנגד הרוח והאספלט השחור, דמות הפרש הבודד דיברה לנשמתה הרומנטית. בשתיים בערך, פעם בכמה חודשים, הייתה נכנסת לאוטו ונוסעת – לאן שלא יהיה. שום דבר אחר לא סיפק מרגוע לנפשה הסוערת. מה לא הייתה נותנת עכשיו עבור מכונית וכביש המשתרע אל האופק.

היא נשברת.

על הרצפה, מכורבלת בצמוד לקיר, בוכה באנקות מכאיבות, לא מסוגלת עוד להתמודד עם האובדן – את כולם היא איבדה במחי רגע, את הוריה, משפחתה, חבריה, החתולים שלה... את עצמה איבדה, ולא לדעת. היא שפויה כל כך שזה כואב, ההיגיון הקר חוצב בה, תולש את בשרה מעליה קרעים-קרעים. היא רוצה לצרוח, להמשיך ולצרוח עד שהאוויר ייגמר לה, ריאותיה יתכווצו ויתקמטו ואחריהן גופה כולו, ככלי מרוקן. היא רוצה לצרוח למוות. היא שוכבת שם ומחכה שהכול ייגמר. היא לא תקום יותר. זהו.

•

"אני חושב שאני יודע איך לצאת מפה," הוא אומר, אחרי שדחף את רגליה מעט, מפנה לעצמו מקום, והתיישב על הרצפה לצִדה. מה יש לסטודנט הזה, היא תוהה לעצמה. הוא לא רואה שוויתרתי? היא מתעלמת מקיומו בהפגנתיות.

"שעונים," הוא קובע. "צריך לאסוף שעונים," הוא ממשיך, חותר באומץ כנגד שתיקתה הרועמת. הרעיון מגוחך כל כך שהוא קוסם לה לרגע, והיא לא יכולה שלא להעריך את הניתוח המדויק של מצבה – נואשת מספיק כדי לשתף פעולה עם כל דבר, כמעט.

"שעונים," היא מהדהדת, לא מצליחה להתאפק.

"כן."

"זו התכנית הגאונית שלך? לאסוף שעונים?"

"אנחנו בקרע בחלל ובזמן, כן?"

"נניח." משכה בכתפיה. היא לא הייתה מוכנה להתחייב להסבר אחד, מבחינתה האופציות נותרו פתוחות כולן.

"השעונים – הם חיבור לזמן ששם. בחוץ."

היא נעצה מבט בשעון שלו, שלא נראה מרשים במיוחד. "זה מה שיוציא אותנו החוצה?"

"כן. כלומר, אם נאסוף מספיק מהם הם יוכלו לשמש מין מצפן, הכוונה לממד שלזמן שלו הם שייכים."

אה, חשבה לעצמה, הוא מהקמפוס האחר. מעניין איך הוא נקלע לכאן.

"אני לא חושבת שיש דרך החוצה."

"שווה לנסות, לא?"

"אין טעם. אנחנו נמות כאן, במקום הזה."

"זה לא ישנה," הוא עונה, ודמעות עולות בעיניו. "אי־אפשר למות כאן. כלומר, אפשר למות כאן, בטח שאפשר, אבל... מוות, את מבינה, זה... אם החיים שלנו הם קו של זמן, מלידה עד מוות, מוות זה הסוף, נכון?"

היא מהנהנת בהסתייגות, מנסה לשער לאיזו נקודה הוא מנסה להגיע.

"אבל אנחנו לא נמצאים על רצף הזמן הלינארי." הוא מביט בה, מחפש את ההבנה בעיניה. "הזמן כאן הוא מעוות, את יודעת את זה, גם

את שמת לזה לב. לא? אם הזמן הוא לא לינארי, גם אם תמותי את יכולה להמשיך להתקיים, בנקודות הזמן בהן – אם הזמן היה רציף – עוד לא מתת."

"איבדת אותי," טענה בתוקף, למרות שבצבצה בה הבנה של הטיעון, הבנה נוראית, מפרקת. האם אין שום דרך להימלט מהמבוך, לא משנה כמה נואֶשֶׁת?

"תראי, נגיד שאת מתה, כאן ועכשיו. זו נקודה בזמן. בנקודה הבאה בזמן, את לא תהיי. אבל במבוך זו לא תמיד הנקודה הבאה בזמן שמגיעה. לפעמים זו הנקודה שקודם, לפעמים זו הנקודה האחרונה שבה היה לך כסף לאוכל בקפיטריה... מבינה? את עדיין תהיי במבוך, נראה לי שאפילו לא תדעי ש..."

"אז אתה אומר שאולי אני כבר מתה, ואני לא יודעת את זה?" היא מגחכת במרירות. "זה דווקא מתאים לי. ממש."

הם שותקים כמה שניות.

"שעונים," היא אומרת. הוא מהנהן.

האם היא בכלל רוצה לצאת? היא תוהה. מה מחכה לה בחוץ ששווה לקום מהרצפה בשבילו? לנוע שוב, לקוות שוב, לעבור את כל תהליך ההתייאשות מחדש...

מקלחת, היא עונה לעצמה. מקלחת ארוכה, חמה ונהדרת.

אוכל שלא מגיע עטוף בניילון נצמד.

מיטה.

הספרים שלה.

האם היא חושקת בכל זה מספיק להירתם לרעיון הדבילי הזה?

"כמה רעיונות כאלה ניסית עד עכשיו?" היא שואלת.

הוא מחייך אליה. "זה משהו לעשות."

"כן, כנראה. יש לך משהו לאכול?"

"לא, אבל נראה לי שהבחנתי בקפיטריה מזווית העין, בדרך לכאן. שנלך?"

היא מתרוממת לישיבה, נותנת לו את ידה והוא מושך אותה לעמידה.

"אז מה אתה בכלל עושה כאן, בהר הצופים?" היא שואלת, כשהם צועדים במורד עוד אחד מהמסדרונות של המבוך, הזהים כל כך זה לזה.

״הולך לאיבוד.״ הוא מגחך אליה, והיא חושבת שאולי דווקא יהיה לה משעשע לבלות איתו יום-יומיים ולחלוק באובססיית השעונים שלו.

״סליחה?״

הנערה על הספסל אמנם לא יושבת בתנוחת הבודהה המפורסמת, אך פניה משקפים את אותו ריחוק. עיניה הפעורות נדמו מזוגגות מעט, ואילולא התנודות הקלות, הקצביות, שהעידו על האוויר הנכנס ויוצא מריאותיה, לא היה אפשר לדעת בבטחה אם היא חיה או לא. בחברה מנומסת, בעולם שבחוץ, הם היו מתרחקים, אבל כאן... הוא מניח את ידו בעדינות על הכתף העדינה ומנער אותה קלות.

״סליחה?״

העיניים החומות, העמוקות עד אין חקר, נעצמות בפתאומיות, והעולם כולו נדמה כחשוך יותר לפתע, כאילו אבד לו מקור תאורה עיקרי. כשהן נפקחות שוב החיים זורמים לתוכן, ממלאים אותן בנצנוצים ירוקים-זהובים, כאילו שמש קיצית פגעה בהן. היא מחייכת, חיוך שהתממש מתוכה, מזדחל, נחבא, לא מורגש כמעט עד לרגע בו היה שם, כאילו היה שם תמיד.

״זה נחמד. לא ציפיתי לכם. אני עב.״ ומוסיפה, בחיוך שלא ניתן לטעות ולחשוב שהוא מתנצל, ״אמא שלי הייתה מכורה לשמים. נולדתי בקיץ, והיא התגעגעה לעננים.״

״כן...״ מגיעה התשובה המהוססת, דחיקה קלה במרפק מהסה את הסטודנט שהאובססיה לשעונים בוערת מעיניו. ״שם יפה.״ הדברים מלווים בחיוך שאינו מזויף, בדיוק, אך הוא נדמה מאומץ, אולי בגלל מחסור באימון.

״אנחנו מחפשים את הדרך החוצה!״ מתפרץ לפתע הסטודנט.

״כמובן,״ אומרת עב. ״אין לי שעון.״

״איך ידעת?״ הוא צועק. ״כבר ניסו את זה?! זה עובד?!״

ושוב החיוך מפציע בה, איטי.

״זה משנה?״

הם שותקים לרגע.

״את לא רוצה לצאת?״ היא שואלת את עב לבסוף, ועיניה אומרות,

אפילו אני רוצה לצאת, אז איך יכול להיות שאת לא?

"למה? כל מה שאני צריכה נמצא כאן."

"ואת לא מתגעגעת לכלום?" ואז, בהשראה רגעית, "לעננים?"

עב מצטחקת, הצחוק בוקע מתוכה ומזין אותה בו־זמנית. "אני לא באמת אוהבת עננים. את יודעת כמה צחקו עלי ביסודי עם השם הזה? זה היה לפני כל ה'ים', 'זהב', 'צדף', 'קטיפה'. רק אני הייתי תקועה בתור ענן, ורוב האנשים אפילו לא ידעו שזה מה שאני. כנראה שאני קצת נוטרת טינה."

"אבל – לצאת..."

"אי־אפשר באמת לצאת מכלא שנמצא בראש של עצמך." הם מביטים בה בבלבול. "תסתכלי מהחלון," עב עוצמת את עיניה שוב. "מה את רואה?"

"כלום." מגיעה התשובה. "חושך."

עב פוקחת את עיניה, מחייכת עדיין.

"ומה את רואה עכשיו?"

"אותו דבר."

"אותו דבר?"

"אמרתי לך – סתם, גינה."

"תארי לי," דורשת עב ברעבתנות, האודם בשפתיה מבריק לפתע כשהאור פוגע בו בזווית אחרת.

"שקדייה שמתחילה לפרוח. ספסל. קצת דשא, כמעט מת. לא משהו עוצר נשימה."

"אני אוהבת שקדיות," אומרת עב, ופונה לסטודנט. "גם אתה רואה שקדייה?"

הוא מביט בה, לא מבין מה היא רוצה, בדיוק, מנסה לרמוז בעדינות שאם אין לה שעון אולי כדאי שילכו.

"מה אתה רואה כשאתה מסתכל החוצה?" היא מקשה.

"סתם, כמה עצים, שיח ורדים לא בעונה. מה כבר אפשר לראות?"

"דרך חלונות? הכול." עב מושכת בכתפיה. "ולא כל יום יש לי את ההזדמנות להתבונן בעולם דרך עיניים אחרות."

"אבל את כבר יודעת מה יש שם."

"כן, אבל אף פעם לא היה לך ספר שידעת בעל פה, ובכל זאת נהנית לקרוא שוב? אז מה אם אני מכירה את הסוף?"

מבטה של עב מתחיל להתמקד פנימה שוב. הם מביטים בה זמן מה, כמעט נכנעים לדחף להתיישב למרגלותיה וללמוד ממנה שלווה וקבלה. אבל לא נראה שהיא מעוניינת במיוחד ללמד אותם, והם נעים הלאה.

"זה עצוב." היא אומרת. "יצא לי לפגוש כבר כמה אנשים כאלה, שמתנתקים כדי להתמודד. חבל, היא נראתה מעניינת."

"לא היה לה שעון," הגיעה התשובה הצפויה. "אבל כן, היא נראתה נחמדה," הוסיף, בכל זאת.

"היא הזכירה לי מישהו, אבל אני לא מצליחה לזכור את מי..."

היא נאבקת בזיכרון המתעתע למשך עוד כמה רגעים, ואז מנקה את מחשבותיה. שעונים, היא מסדירה את מחשבותיה בכיוון הרצוי, חוזרת לתלם. לא שזה יעזור, אבל... שעונים.

"אתה חייב לתת לנו את השעון!" הצעקה הייתה קצת יותר אלימה מכפי שנראה לה שהוא מסוגל. הייאוש... הוא משנה אנשים, חשבה לעצמה, אולי גם אותי, איך אפשר לדעת? היא ניסתה לא להיראות מאיימת, אך ידעה שקשה להימנע מכך בפוזה הזו, שניהם סוגרים עליו, בחור שברירי למראה לחוץ לפינה, ידו של הסטודנט שלצידה מושטת, רעבה לשעונים, דורשת.

"לא..." הוא לוחש, במחאה, בהתרסה, בתחינה, בחשש, מצליח להביע במילה את מכלול קשת הרגשות כולה. היא לא יכלה שלא לחוש הערכה.

"אנחנו צריכים אותו," ניסתה להסביר, "כדי לצאת."

"קיבלתי אותו מאחותי," הוא אומר לפתע. "מאחותי הקטנה. לפעמים אני שוכח..." היא דימתה שהבחינה בדמעות בעיניו. "ואז הוא מזכיר לי. הוא קוצב לי את הזמן שעובר עליה, בלעדיי."

"אז אולי תבוא איתנו?"

ראשו נע בפראות מצד לצד. זה היה המקום האחרון בו ראה אותה, הסביר, כשבאה איתו ליום הפתוח, ואז, לרגע, יצאה מתחום ראייתו והוא אבד לה. והיא הבינה – כשהולכים לאיבוד צריך לחכות במקום

אחד, שימצאו אותך, חשבה, ולא אמרה לו שכאן איש לא יודע לחפש, שרק ההולכים לאיבוד נאספים פה לאיטם.

"בוא." היא מושכת את הסטודנט שלה משם, למרות ניסיונותיו להיאבק. אין טעם לנסות, או בעצם עדיף לא להמשיך לנסות – בסוף הם רק ייקחו את השעון בכוח, גוברים עליו, והיא כבר הותירה מאחוריה אנשים שבורים רבים מדי. ומי שמתהלך במסדרונות האלה גם כך שביר למדי. יהיו שעונים אחרים, כנראה, ובכל אופן ככל שידחו את רגע האמת ידחו גם את האכזבה, ומה יניע אותה כשהשעונים יתבררו כעוד מבוי סתום?

"כמה שעונים יש לנו?" הוא שואל.

"חמישה־עשר. זה מספיק?"

"לא יודע."

היא עוצרת, מחכה להסבר שידעה שיגיע. שלא כהרגלו, הוא שותק. היא מתיישבת על הרצפה, מוציאה מכיסיה את אוסף השעונים שצברו ופורשת אותם לרגליו. הוא מביט בהם בריכוז, אך לא מגיב מעבר לכך.

"הם לא מראים את אותה שעה."

"אני יודע." הוא מתיישב לידה.

"אולי צריך לתאם ביניהם?"

"לא!"

"אוקיי..." היא רוצה לשאול למה לא, רוצה להבין את ההיגיון המוזר שלתוכו בנה את התיאוריות שלו, אבל כבר אין לה כוח לשאול. הכוח שהפיח בה איסוף השעונים הולך ואוזל. היא מקרטעת דרך אוסף הנקודות בזמן שהוא חייה כמעט ללא רצון או מחשבה. במכניות אספה את השעונים, ישבה כשעצר, קמה ללכת כשהמשיך, שוב אבודה. עיניה החלו לשקף את אותו ניתוק מהמציאות שרווח בין שוכני המבוך, והוא יודע שאין לו זמן רב לפני שבאחת העצירות היא תשב ולא תקום עוד, תינטע במקומה ומוחה ייכבה. הוא מתבונן בשעונים בכל כוחו, אך עתה, כשהם ברשותו, הוא לא יודע מה לעשות בהם.

"לא עוד הרבה שעונים, לדעתי," הוא אומר, אולי כדי למשוך זמן, אולי מתוך אמונה אמיתית, ואולי פשוט כדי לא לוותר על התקווה היחידה שהייתה לו. "אולי שניים, או שלושה... תשעה שעונים לכל

אחד, זה צריך להספיק.״
היא מהנהנת במכניות. זה לא שיש לה ברירה.

מה הם לא עשו עבור השעונים האלה. החליפו אוכל, דפים, אפילו עט יקר מציאות, התחננו, בכו, נתנו טובות הנאה מכל סוג – זו לא המציאות, ניחמה אותו, ולכן זה לא באמת. שעון לשעון הם צברו את האוסף שלהם, קבעו לעצמם מספר יעד, פילסו דרכם מבעד לאוויר המחניק, הסמיך של המבוך אל המטרה – החוצה, הביתה. הוא היה מספר לה, כשעצרו לאכול או לישון, סיפורים ישנים על נוסעים בזמן, על אנשים שנרדמו למאה שנים במיתולוגיה כזו או אחרת, וכששבו לכפרם הכול היה שונה... הוא ניסה להכין אותה, הבינה. מי יודע לאיזה זמן שייך כל שעון. הוא הסביר לה על חזרה לעבר, פרדוקסים, לולאות זמן. על כל אלה שהפכו לסבא של עצמם או הרגו את אמא שלהם. הוא הרכיב עבורה את סרטי בחזרה לעתיד, לפחות שני הראשונים, ציטוט אחר ציטוט. בדרכו שלו ניסה לצייד אותה למקרה שיצליחו לצאת, אך לא הביתה. לגבי האפשרות האחרת, הסבירה הרבה יותר, שלא יימצא להם פתח החוצה, עם או בלי השעונים, לא נאמרה מילה. לחשוב על זה היה לא-הישרדותי. מנהגים לא-הישרדותיים קרסו במבוך במהירות. ואז, יום אחד, היו להם מספיק שעונים. נקודת ההכרעה.

היא עומדת שם, חמישה שעונים על אמה שמאל – הצד של הלב, הוא אמר, והיא ידעה שהוא מאלתר אך כבר לא היה לה אכפת – וארבעה על אמה ימין, קרבית ומוכנה ומבועתת.

הם ניסו לחלק ביניהם את השעונים כך שהאוסף של כל אחד מהם יהיה מתואם ככל האפשר – אסור לכוון אותם מחדש, הסביר לה, כי אז הם כבר לא יַראו את הזמן בחוץ. היא משכה בכתפיה, תנועה חלקה, חיננית ומאומנת היטב של אדישות. מה שתגיד, רק קח אותי הביתה.

הוא נרכן לנשק אותה, כנראה ראה יותר מדי סרטים, ואולי פשוט נקשר אליה בכל הזמן – או זרימה דמוית זמן של רגעים, או איך שלא רצה להגדיר את מה שעבר או לא מאז נפגשו – שבילו יחד. היא נרתעה, אינסטינקטיבית. הוא ויתר, זה היה יותר בשביל התבנית הסיפורית מאשר מתוך צורך אמִתי. מה עכשיו, שאלה, והוא ענה לה שתיתן

לשעונים להוביל אותה, שתעצום עיניים ותחוש את המשיכה בנימי נפשה, אז היא אמרה לו שילך להזדיין עם הניו-אייג׳יות שלו ושהיה נחמד להכיר, ועשתה מה שהוא אמר. נימי נפשה משכו לתוך קיר, והיא פלטה רצף של קללות, חי יותר מכפי שהייתה לה האנרגיה להשמיע מאז הלכה לאיבוד. זה נראה לה סימן טוב, והיא פנתה אליו לחלוק את הבשורה, אבל או שהוא התרחק מדי ואבד לה במבוך, או שהוא הצליח לצאת. עכשיו היו רק היא ותשעת השעונים.

היא מתבוננת במחוגי השניות שבשעונים הלא דיגיטליים מסתובבים לאיטם, בקצב כמעט אחיד. היא נזכרת לפתע מדוע שנאה שעונים, בחוץ, איך כבלו אותה לזמן ולמקום, ותהתה אם שעון היה עוזר לה להישאר במרחב המוכר, מחוץ למבוך.

מה תעשה כשתצא, אם תצא? הרי להמשיך ללמוד היא בשום אופן לא מסוגלת, רגלה לא תדרוך שוב בבניין הזה. אולי תחסוך קצת כסף ותלך לאיבוד בארץ אחרת, תחליף מבוך במרחבים? אולי סתם תתכרבל במיטה ולא תצא? ומה לעזאזל לוקח לנימי נפשה זמן רב כל כך, היא נטועה במקומה, התקווה הולכת ונוזלת ממנה, נקווית סביבה בשלולית ככל שמפלסה בה יורד, למרות ניסיונותיה הנואשים להסיח את דעתה מכל זה.

תמיד חשדה שהגיעה לקיום הזה עם נימי נפש פגומים.

היא מנסה לתעות במסדרונות בעיניים עצומות, מגששת. אחרי שעובר זמן מספיק, היא מורידה, לאט ובטקסיות, שעון שעון, ומנפצת אותם לתוך הקיר של המסדרון. מחוגים שבורים ורסיסי זכוכיות מנקדים אותה, זוחלים לתוך עורה, הופכים חלק ממנה, אחד מנימי נפשה נפצע מרסיס תועה חד במיוחד ודם מתוק-שקוף מציף את פנימיותה. השעון האחרון נותץ, והיא מטיחה את ראשה בקיר החלק בהתעוותויות של בכי בלתי נשלט.

כשהיא שבה להכרתה מישהו עומד מעליה, בעצם רוכן, מנסה לבדוק באצבעות מגששות, מגושמות, אם יש לה דופק. לא המישהו אותו ציפתה לראות. לא פנים מוכרים כלל, בעצם. לא מרופט מספיק להיות תושב ותיק של המבוך.

״את בסדר?״

"לא יודעת."

הוא נוגע בראשה בעדינות, ואצבעותיו שבות לטווח ראייתה מוכתמות בדמה. היא יודעת מה הוא רואה. חתכים קטנים של זכוכית, ופצע פעור ומדמם במקום בו פגע ראשה בקיר באותה הטחה אחרונה שגזלה ממנה את ההכרה, לוקחת עִמה את הכאב של הקיום בשלווה דמוית מוות. היא לא בטוחה שהיא שמחה להתעורר. היא מביטה בפניו. במבטו, שנעדרו ממנו סימני הטירוף של ראשית המבוך או הייאוש של אחריתו. ידיה נשלחות לאחוז בזרועו בדחיפות, והוא נרתע מעט.

"מאיפה הגעת? מהר! אנחנו צריכים לחזור!"

"מאיפה הגעתי?... מאיפה אני בארץ? מיישוב קטן בצפון, לא רחוק מחיפה. לחזור לאן?"

"המסדרון! מאיזה מסדרון הגעת?!" היא קמה בקושי, מסוחררת, כפות ידיה נחתכות מרסיסי הזכוכית, נעליה משמיעות עליהם קולות פצפוץ, ונשענת עליו בכבדות, אולי יותר בכבדות מכפי הצורך.

"את צריכה בית חולים. היציאה של חברה היא הכי קרובה להדסה, זה בכיוון..."

"לא!" צעקה, בדחיפות, בייאוש, רק אל תנסה להבין את זה, רצתה לומר לו, אל תתמזג עם הכיוונים, אבל הוא לא יבין. "פשוט תסתובב ותחזור בדרך שבאת. בוא. מאיזה כיוון הגעת? מאיזה מסדרון?"

"משם, אבל..." היא מתחילה לדדות בכיוון והוא ממהר אחריה, לתמוך בה, כל כך מצפוני, כל כך טהור ולא נגוע באפתיות המבוכית. זה היה מקסים בעיניה, לו עצרה לחשוב לרגע על משהו שהוא לא הדרך החוצה, הבטחת החופש שנדפה ממנו. ואז היא עוצרת.

"אתה תוביל." היא קובעת. הוא לא מתווכח.

היא בוערת בהתרגשות, בתהייה אם הוא שייך, עדיין, לעולם שבחוץ, או שהמבוך כבר סובב אותם מכל הכיוונים. נדמה לה שהיא יכולה לחוש במבוך מנסה, בכל דרך אפשרית, להחזיק בה, למשוך אותה בחזרה. המתח בשיריה גורם לה למעוד. הנה הפתח של הפורום, מרכז העצבים של האוניברסיטה, היא עוד זוכרת אותו, מזהה, וממנו המדרגות לתחנת האוטובוס, אוטובוס ייקח אותה הביתה... היא צועדת פנימה והסחרחורת מכריעה אותה, מדמדמת ומטושטשת היא משביעה

את האנשים שנזעקו לעזור שיוציאו אותה החוצה מהיציאה הכי קרובה בלי שום קיצורי דרך, נאבקת בניסיונותיהם להרים אותה עד שהבטחתם המבולבלת נשמעת באוזניה, ומרשה לעצמה להתעלף בזרועותיהם.

הניסיונות הנואשים שלה להזהיר מפני המבוך נתפסו כתוצאה של פגיעת הראש החמורה, שחשדו שגרמה לעצמה, או אולי מהטראומה – היא לא מוכנה לדבר על מה שעבר עליה בזמן בו נעדרה. גם החשש ממקומות סגורים שפיתחה, וההתעקשות שלה לא לשוב לעולם לאוניברסיטה, קיבלו את אותו ההסבר. איך תוכל להסביר להם, לספר להם על הייאוש, על האופן בו המבוך מכבה אותך, לאט, מבפנים, על הידיעה המוחלטת שאת רק צעד אחד מהעולם המוכר, רק מאמץ קטן ותהיי בטוחה? המבוך משאיר אותך תמיד שם, כל כך קרובה ואבודה לחלוטין. זר לא יבין זאת. כל מי שהיא יכולה לדבר איתו נותר מאחור, במבוך. היא לא מתגעגעת, כלל וכלל לא, אך בתוך תוכה היא יודעת שלשם היא שייכת, שרק במזל הצליחה לרמות את גורלה, שהמבוך עוד אורב לה, ממתין בסבלנות אין קץ לרגע של היסח דעת. רק רגע אחד של היסח דעת, זה כל מה שדרוש כדי ללכת לאיבוד.

הסטודנט שהציל אותה מבקר אותה לפעמים, חש כנראה אחראי לה, והיא אוהבת אותו באותה מסירות שאפשר לחוש רק כלפי מי שהציל אותך מנצח של ייסורים. מדי פעם היא מנסה לשכנע אותו שיפרוש מהלימודים, שרק במקרה ניצל ממלתעות המבוך, והוא מחייך אליה ומתעלם. אבל הוא ממשיך לבוא. את הסטודנט ההוא, האחר, על שעוניו, לא ראתה שוב מעולם, לא ידעה אם ניצל או לא, וגם לו ידעה – לא הייתה יוצאת לחפש אותו.

קרן לנדסמן היא אמא, רופאה וסופרת, בסדר משתנה. היא זכתה בפרס גפן על סיפוריה "הגורגונה של הייזנברג" ו"לבד, באפלה" ועל ספרה הראשון "שמים שבורים". ספרה השני, "לב המעגל", יָצא לאור השנה.

זולגות המראות מעצמן

קרן לנדסמן

יש דברים בתוך המראות. הם נוזלים החוצה בלילה, כשאני מציצה בחצי עין עצומה והם לא יודעים שאני מסתכלת עליהם. אני יכולה לראות אותם מזדחלים מקצה המראה, לאורך הקיר, ומתנקזים ליד הרצפה בשלולית שקשה להבדיל בינה לבין הריצוף. אלעד התעקש שהריצוף יהיה אפור. אם הוא היה מסכים למרצפות לבנות כמו שרציתי הוא היה יכול לראות את השלוליות האלה בכל הבית. אבל הוא לא רצה משהו שיראו עליו כתמים. הוא פחד שאני ארגיש שאני חייבת לשטוף את הרצפה, ולכן רצה משהו שיֵראה נקי כל הזמן. או מלוכלך כל הזמן, כמו שאמא שלו אמרה בפעם היחידה שהיא באה לבקר. היא אמרה ש"דווקא נחמד שהרצפה לא נראית מבריקה", ואחר כך שאלה מה אני נותנת לאורי לאכול, והגתה את השם שלו לא נכון. קוראים לו אוֹרי. האוֹר שלי. לא אוּרי, כמו בשיר של רחל. למה שארצה לקרוא לבן שלי על שם שיר שבו הדוברת היא עקרה? אני בכלל לא כזו. רציתי את אוֹרי, ושמחתי כשהוא הגיע, אבל לא השתוקקתי אליו כאישה שלא יכולה להביא ילדים וכל המאהבים שלה היו נשואים ופלרטטנים.

השלוליות נספגות בין המרצפות לקיר. אם אני אזוז, אם אני אשמיע קול, הדברים ינזלו חזרה למראה. עשיתי את זה בפעם הראשונה שראיתי אותם. הערתי את אלעד והכרחתי אותו להדליק את האור והדברים לא היו שם. לא סימנים לאורך הקיר, לא מראה שהפנים שלה רוטטות, ולא שלוליות. כלום. הכול נסוג חזרה למציאות שאותה אלעד מכיר. אחר כך אלעד בדק שאני בסדר, ולא העזתי להעיר אותו שוב. כי כשהדברים חוזרים למראה אחר כך הם כועסים עוד יותר. הם מציגים מציאות יותר מעוותת ממה שהם הציגו קודם. כשהם רגועים הם מראים אותנו כמעט,

אבל לא לגמרי, כמו שאנחנו. לאלעד במראה יש נקודת חן נוספת. אלעד לא יודע את זה, כי הוא לא מכיר את הפנים שלו לא במראה. אבל אני כן. ולאלעד במראה יש נקודת חן במקום שלאלעד במציאות היה פירור לחם בפעם הראשונה שהוא הביט במראות בבית הזה. אני חושבת שזה מה שהדברים עושים. הם לוקחים את מה שהראינו להם ומשמרים אותו, כדי שלא נדע שהם שם. בגלל זה אני לא מראה לאורי את עצמו במראה. אף פעם לא. גם כשאמא של אלעד הרימה אותו ואמרה שהוא ילד יפה ורצתה להראות אותו לעצמו, לקחתי אותו ממנה וצעקתי שאני לא מרשה, ולאלעד היה את החיוך המתנצל הזה שיש לו בכל פעם שאני אומרת משהו שהוא לא יכול להסביר, ואחר כך אמרתי שאני לא רוצה שאורי יתרגל לבבואה שלו, והדגשתי את השם שלו. או-רי. אבל זה לא עזר. אמא של אלעד המשיכה לקרוא לו בשם הלא נכון, ואחר כך עזבה.

השלולית כמעט מוכנה. הנזילה של הדברים איטית יותר עכשיו. כשהנזילה תיעצר לגמרי השלולית תהפוך לעיגול שמשקף כל מה שסביבו, ואז תגלוש בבית עד שתמצא מקום להישאר בו. יש לנו שלוליות כמעט בכל מקום בבית. אני לא יודעת מה אעשה כשאורי יתחיל לזחול. כשאני מניחה משהו על השלוליות הן רק מפעפעות עד החלק העליון ונשארות שם. השלכתי מגבות וסמרטוטי רצפה בכל הבית, וזה לא עזר. הדברים פעפעו למעלה, וברגע שניסיתי להרים את הסמרטוטים מהרצפה, הדברים נטפו חזרה לשלולית. בגלל זה אני מתעקשת שכולם יהיו עם נעליים בבית. הם לא נדבקים לסוליות. מזל. ככה אני יודעת שהדברים מוגבלים לבית שלי. הייתי זורקת את כל המראות מהבית אבל אני מפחדת שזה יגרום לאלעד לכעוס עלַי. ואולי זה רק יגרום לדברים להגיע לבתים אחרים. ואולי הדברים רק מנצלים את המראות והם קשורים לבית שלנו, ואם אזרוק את המראות הם ימצאו דרך אחרת לחדור לכאן, והפעם לא אדע מאיפה, ולא אוכל להיזהר.

אורי משמיע קול בעריסה לידי. אני מושיטה יד לאט ומוצאת את המוצץ שחמק. אמרו לנו שהוא חייב לאכול בלילה, אבל אם אני זזה הדברים באים אלַי. הם מרגישים תנועה. הם ייצמדו למיטה ולא ייתנו לי לרדת. או יטפסו על העריסה. מי יודע מה הדברים יעשו אם אורי יסב את תשומת ליבם? עדיף שאורי יאכל רק במשך היום. ולא אכפת

לי שהאחות בטיפת חלב אמרה שהוא לא עולה מספיק במשקל ושלחה אותי לבירור גדילה, ושאלעד מספר לכולם שהילד שלנו כמעט לא בוכה בלילה והוא לא מבין למה כולם מתלוננים על תינוקות שלא נותנים לישון.

השלולית מוכנה. היא מתחילה לנזול לאורך הרצפה. כשהיא חומקת מתחת לדלת אני יורדת מהמיטה ומשחילה את רגליי לנעלי הבית הפרוותיות, נזהרת לא להשמיע רעש. חשוב לדעת לאן השלולית נוזלת, שלא אופתע בבוקר. אורי ממלמל מתוך שינה, ואני מהדקת את המוצץ לפיו. אלעד נוחר. נחירות לא מפריעות לדברים. רק רעשים בלתי צפויים. בגלל זה אלעד ואני לא רבים בלילה. אלעד חושב שזה כי הוא מצליח לפייס אותי, כי תמיד ברגע שמחשיך אני מפסיקה לריב, אומרת לו שהוא צודק והולכת.

פעם אחת אלעד ואני רבנו בלילה, כשהוא לא ראה את השלולית בחושך, ואלעד צעק שנמאס לו שאני מבודדת את עצמי מהעולם וממציאה סיבות להישאר בבית וצריכה לצאת החוצה, והשלולית עצרה באמצע ההחלקה שלה. כשקפאתי והבטתי בה, הרגשתי את הדברים מביטים בי בחזרה. אלעד חיבק אותי והתנצל, והשתתקנו והשלולית המשיכה לנזול. למחרת היא הייתה במרפסת, והדברים עדיין הביטו אלַי. אני לא יוצאת יותר למרפסת.

יש שובל צמיגי של שאריות נוזל כסוף שמתווה את הדרך של השלולית בדירה. היא חומקת סביב כיסא הילדים מפלסטיק, עוקפת את שולחן האוכל הגדול ונכנסת לחדר האמבטיה. השובל שלה משורטט בין הצעצועים שהתפזרו אחרי האמבטיה האחרונה של אורי, כי אלעד עשה לו אמבטיה. זה היה אחרי שהחשיך, ואני הייתי חייבת להיות במיטה ולפקח על המראה בחדר השינה. המראה באמבטיה מוארת כל הזמן, אז דברים לא נוזלים ממנה. רציתי שנישן עם אור דולק, אבל אלעד לא הסכים. אפילו לא בשביל אורי. הוא התפשר על אור באמבטיה ובמסדרון, אז המראות שם מוגנות. רק המראה בחדר השינה נמצאת בחדר חשוך בלילה.

השלולית החדשה נדבקת לאמבטיה. היא נראית כמו חלק כהה של הריצוף. כשהדברים מתקבעים למקום הם מפסיקים לנזול בבית. אני

מוודאת שהיא לא זזה יותר, ואז חוזרת למיטה. אורי עם מוצץ בפה. אלעד לא נוחר. אין שום דבר שנוזל מהמראה. בהתחלה חשבתי להאכיל את אורי בלילה, אחרי שהדברים מתקבעים, אבל אי־אפשר לחזות מתי אורי יתעורר, ולא רציתי להרגיל אותו. מספיק לילה אחד שבו הדברים יתחילו לנזול מאוחר יותר, ומי יודע מה יקרה. אני חוזרת למיטה, מלטפת את אורי פעם אחרונה, מציצה למראה, והולכת לישון.

בבוקר אלעד רוטן שהאמבטיה שוב מלוכלכת ואני מבטיחה לו שאני אנקה אותה, ואורי שותה שני בקבוקים כשאני מכינה קפה שלא אספיק לשתות כי צריך להחליף לאורי ואז להכין לו עוד בקבוק, ואלעד אומר שאני צריכה לצאת מהבית, אולי ללכת איתו לג׳מבורי, ואני מחייכת ואומרת שאנסה ואלעד יוצא לפני שאני אומרת לו שבג׳מבורי יש מראות בשירותים ואפילו שאני חושבת שהדברים רק אצלנו בבית, אני לא בטוחה בזה. לא במיליון אחוז, ואני לא מוכנה לסכן את אורי ככה.

אני משאירה את אורי בעריסה, ומדליקה לו את המובייל. זה מובייל מפלסטיק לבן אבל לא מבריק ואין בו השתקפויות. גם בספרון הבד אין מראה. אמא של אלעד קנתה לו ספרון של פרצופים שבסופו הייתה מראה מנייר כסף ופלסטיק שקוף שלא הצלחתי לקרוע, ולכן ציירתי עליה בגואש אטום שחור. חשבתי לזרוק את הספר מהבית, אבל אם הדברים יכולים לעבור בין מראות, זה עלול להוציא אותם מהבית שלנו, ואני לא מוכנה לפתוח להם פתח לבתים אחרים.

אני מנסה לנקות את השלולית, אבל כמובן שזה לא עובד, ובסוף מניחה מעליה את השטיחון הדביק. השלולית לא מפעפעת דרך הפלסטיק. מזל שזו שלולית קטנה יחסית. בעוד כמה זמן עוד דברים יֵצאו מהמראה וייצמדו אליה והיא תגדל.

אמרתי לאלעד שאני רוצה לעבור דירה. אמרתי לו שאני לא מרגישה בטוחה כאן, אבל הוא לא הקשיב לי. ״עד שחסכנו״, הוא צעק עלַי באחת המריבות של הבוקר, כי זה היה אחרי שלמדתי לא לריב איתו בערב. ״יש לנו משכנתה. ויש גנים קרובים ובתי ספר, ואני לא מוכן שנחזור שוב ל...״ הוא לא היה צריך לסיים את המשפט, כי ידעתי שהוא לא מוכן לחזור לעיר שממנה הגענו, שברחנו ממנה אחרי שאלעד קרא

את הסיפור בעיתון על המטפלת שהכתה את הילדים בגן שלה, ובלילה לא הייתה תאורה ברחוב. ולא היה אכפת לי, ואז אלעד צעק שלא אכפת לי מכלום ושאני בקושי שמה לב למה שקורה סביבי, ואני צעקתי שאני מטפלת באורי ושהוא חוזר מאוחר ולא רואה את כל מה שאני עושה, ואז הוא צעק שהוא חייב להרוויח מספיק עבור שנינו ושוב דיבר על המטפלת ההיא, ואני צעקתי, והוא יצא מהבית ונשארתי עם אורי בבית והשלולית במרפסת העלתה אדוות והייתי בטוחה שעוד דברים יֵצאו ממנה, אבל זו הייתה רק רוח והיא עברה והשלולית התייצבה מחדש.

בצהריים אנחנו יוצאים לגן שעשועים. יש לי מסלול מיוחד שבו אני לא עוברת ליד חלונות ראווה או תחנות אוטובוס. לאוטובוסים יש מראות ענקיות. מראות הצד של מכוניות לא מספיק גדולות להעביר דברים, אני חושבת, אבל אוטובוסים בטוח כן. אז אני נמנעת מהם, רק למקרה שדבר נדבק למשהו בי. שרוול, או שולי המכנסיים, או אפילו חיתול של אורי. אילו יכולתי הייתי נשארת כל היום בבית, אבל אלעד קבע בשבילי פגישה בגן השעשועים ודרש שאצא. הוא אמר שזה חשוב לי וחשוב לאורי שיפגוש ילדים אחרים, אפילו שהוא רק בן ארבעה חודשים.

אני מוצאת את קבוצת האִמהות על הדשא בפארק. כל אחת וקופסת הפירות החתוכים שלה, חלק עם קרקרים, חלק עם גבינות. התינוקות נראים ענקיים, גדולים בהרבה מאורי. אמא אחת, בקוקיות ומשקפיים ומנשא כתום זרחני, מפנה לי מקום. "אני אפרת. ואת?"

"דפנה," אני אומרת ומתיישבת. "וזה אורי." אני מלטפת את ראשו של התינוק שישן כרגע.

אפרת פוצחת במונולוג שמתחיל בשמו של הבן שלי, שמסתבר שדומה מאוד לשם שהיא תכננה עבור הבן שלה שהתגלה כבת, ומשם חולפת דרך נושאים כמו איכות המשפחתונים בסביבה, משך חופשת הלידה ובת הזוג שלה, שבמקום לנצל את חופשת הלידה חזרה לעבוד מייד, ולא תומכת בכלל.

"היא חוזרת בחמש כל ערב, את מבינה? ואמרתי לה שאני לא מוכנה להישאר עד השעות האלה לבד. מה, להכין אוכל וזהו? לא נשאר לנו זמן זוגי. את מבינה? אבל היא לא מוכנה להקשיב. ככה זה איתה. היא

רואה את הקריירה שלה וזהו.״

״אלעד...״ אני מתחילה להגיד שהוא חוזר אחרי שבע ואני לא יכולה להקדיש זמן זוגי, אבל אפרת כבר מזמן לא מדברת על סידורי הערב שלהן אלא מפליגה למכולת שהתחילה להביא קינואה אורגנית אבל לא קמח שקדים, ואמא אחרת מצטרפת עם המלצה לחוגי תינוקות ואני שותקת מאותו רגע ועד שהפגישה מסתיימת שעה מאוחר יותר, ורק טועמת מדי פעם מהאפרסק החתוך שמשחים באוויר רווי המלל.

אלעד חוזר מוקדם מספיק לעשות אמבטיה לאורי ולאכול איתי לפני שאני הולכת למיטה. אני אומרת שאני עייפה כי היה יום ארוך, ואלעד רוצה שאספר לו מה עשינו בפארק ואיך היה, ואני מנסה לדבר איתו בזמן שאני הולכת לחדר השינה להשגיח על המראה. אני לא חושבת שהדברים יֵצאו כשאלעד עדיין מסתובב בבית. הם מעדיפים לצאת כששקט. אבל אי־אפשר לדעת. אני אומרת שהיה נחמד, אבל קצת חם, ומעלה חלקי משפטים שאפרת סיפרה על בת הזוג שלה, ואלעד מעודד אותי לדבר עוד. הוא אפילו נכנס איתי למיטה ומחבק אותי, ומלטף את השיער שלי, ואומר שהוא כל כך שמח שיצאתי מהבית, ושהוא ישמח שאצא שוב, כי בטח שזה עשה לי טוב ולאורי טוב, ואני שוקעת בחיבוק שלו ומתנמנמת עד שאני שומעת את קול הלחישה הרגיל של הדברים ומתעוררת להשגיח עליהם, בזמן שהשלולית נוצרת ואלעד ואורי ישנים ואני היחידה ששומרת עליהם.

אלעד הצליח למצוא את הטלפון של אפרת, והיא קובעת איתי פגישות נוספות עם התינוקות. אני לא מוכנה להיפגש בבתי קפה, כי יש שם מראות בשירותים, ואני לא מוכנה להיפגש בג׳ימבורי, והיא מבינה שאני רוצה רק גני שעשועים או פארקים פתוחים, ורק קרוב לבית. ספיר שלה בת ארבעה חודשים, והיא נראית כמו תינוק הצמיגים המנופח שהייתי רואה על משאיות, כשעוד הייתי מביטה אל מכוניות בלי חשש. אפרת מסבירה לי שזו לא סתם ספיר, אלא דמות טלוויזיונית שחשובה לה ולבת הזוג שלה, ולפני שאני מסבירה למה קראנו לאורי כך היא חוזרת לדבר על חייה, ועל הזמן הזוגי שהן הצליחו למצוא סוף-סוף בשש בבוקר, וממשיכה הלאה ברצף המלל לתאר את כל מה שקורה בחייה.

אחרי חודש אני כבר יודעת למנות את כל המריבות שהיו לאפרת בחודש הזה, כמה גרמים ספיר עלתה בכל ביקור בטיפת חלב ולאיזה גנים היא תלך. נושא השיחה היחיד שאני מעורבת בו הוא אורי. אפרת מודאגת כי נראה שהוא גדל לאט מדי יחסית לספיר שלה, ובכל פעם היא מציעה טיפול אחר. הומאופתיה, אוסטואפתיה, רייקי, דיקור ותטא הילינג. את כולם היא מעלה כאפשרות שתשנה את החיים שלנו, ולכולם אני מגיבה באותו הנהון וחיוך, ומבטיחה שהפעם אתקשר למטפלת המ-ה-מ-מ-ת שאפרת ממליצה עליה באותו חום שהיא המליצה על כל המטפלות המהממות הקודמות, ואפרת נרגעת ומציעה לי תפוח או פריכית, ואז מעירה שנהיה קודר ואולי יתחיל גשם, ורגע אחר כך, בלי לחשוב, אני מזמינה אותה אלינו.

אפרת ואני עולות במדרגות הביתה. אני אומרת שזו רק קומה שנייה, ואפרת אומרת שהיא שמחה שהיא החליטה לצאת עם מנשא ולא עם עגלה, ושכמה טוב שאני עושה משהו עבור הבריאות שלי, ואולי גם היא תתחיל רק לעלות ולרדת במדרגות, ונאנקת כשספיר מתנועעת במנשא.

אני פותחת את דלת הבית, ובוחנת את הרצפה בזמן שאפרת הולכת לסלון ומתירה את המנשא שלה. השלולית היחידה בסלון קרובה לטלוויזיה, ומזרן הפעילות שלנו רחוק ממנה. אני מניחה את אורי על המזרן, ומציעה לאפרת תה או קפה, ויודעת שהיא תגיד שרק מים, ואולי משהו מתוק ליד, ואני שמחה שאלעד קנה אתמול תמרים כדי לשמח אותי, ומכינה לנו מגש, וכשאני מסתובבת חזרה לסלון אני רואה את אפרת כורעת ליד השלולית, ופני השלולית נעים אליה.

"תתרחקי מזה!" אני צועקת, אבל אפרת לא נעה. השלולית רוטטת מולה, ואפרת מושיטה אליה אצבע, ואני רצה ודוחפת אותה הצִדה, ואפרת מתנערת וצועקת עלַי שאני מטורפת, ומה אני מתנפלת עליה, והולכת אל ספיר ומתכופפת להרים אותה, ורגע לפני שאני מאפשרת לה לנטוש אני מבחינה שיש כתם בשולי המכנסיים שלה.

"לא!" אני אוחזת בה.

"מה לא, מה לא?" היא צועקת אלַי בחזרה. "פסיכית אחת, מה את דוחפת אותי?"

"יש לך..." אני מגששת אחרי מילים. "את ראית ש..." אני מחווה אל

הטלוויזיה.

"תראי, זה שאת מוכנה לחשוף את הילדים שלך לג'אנק למוח הזה, זו בעיה שלך. מה זה כל הבייבי מוצרט הזה? אמרתי לך, זה לא באמת מפתח את המוח, זה בעיקר..." היא פוצחת שוב במונולוג שלה, ואני רק בוהה בעיניה, שמאחורי החום שלהן מתחילות לנצנץ, ורגע לאחר מכן הדברים מסתכלים אלַי ממנה.

אסור לה לצאת מהבית שלי.

העיניים של אפרת רוטטות. הדוק העדין עליהן משקף את דמותי בצורה מושלמת.

אני חייבת למצוא דרך להוציא את הדברים מתוכה.

"אני מצטערת," אני אומרת, בעיקר כדי למשוך זמן, "אני צריכה... אני רציתי... הכנתי כבר שתייה ותמרים."

לרגע אני מקווה שזה יספיק. אפרת תישאר כי היא מנומסת מכדי לדחות אותי. אבל הדוק מתערפל והיא אומרת, "בשום פנים! אני לא נשארת כאן דקה אחת נוספת!" ומנסה להתנער ממני ולהרים את ספיר, ואני אוחזת אותה בשתי ידיי ועוצרת אותה, והיא כמעט נופלת, ומתחילה לצעוק, אבל זה לא הקול שלה. זה קול מעוות וחסר צורה, וספיר ואורי צועקים, ואני מושכת את אפרת בכוח כדי שלא תיגע בספיר ותעביר את הדברים אליה, ואפרת נופלת לאחור וראשה נחבט ברצפה ונשמעת אנקה מתוכה והיא שוכבת על הרצפה ועיניה עצומות.

אין דם. אני יכולה לראות את זה. אין דם בשום מקום.

הרעש של החבטה עדיין מהדהד בתוכי, וספיר ואורי בוכים, ואפרת לא נעה, ואין דם. בסרטים תמיד יש שלולית דם מתחת לראש של מישהו שנפגע, ואין דם בכלל. אין שום דם בשום מקום, והבכי של שני התינוקות מתחזק, ואני רואה נקודות שחורות בכל מקום, ובחוץ יש רעם מתגלגל, ואפרת עדיין שוכבת על הרצפה ואין שום דם.

הדברים עדיין בתוכה, ואני לא מעזה לגעת בה ולבדוק מה שלומה. השלולית רוחשת, אבל לא נעה. אני צריכה להישאר ולנסות להעיר את אפרת. אני צריכה להגן על התינוקות מפני השלולית. אני צריכה להזעיק עזרה. אני צריכה לברוח.

קודם כול התינוקות. אחר כך השאר. אני מרימה את אורי ראשון,

מתוך הרגל. אבל אורי לא זוחל עדיין, וספיר כבר מתנועעת. הם עלולים לגרום לשלולית לנוע אליהם כשאני לא בסביבה. השלוליות אף פעם לא זזו בעבר, אבל הדברים גם אף פעם לא נכנסו לתוך מישהו בעבר. אני לא יכולה לדעת מה יקרה כשלא אהיה בסביבה. אני מרימה את ספיר ביד אחת ותומכת אותה על האגן שלי, ואת אורי ביד השנייה. הוא נשען עליַ, כמו תמיד. ספיר מתפתלת מעט, ואני מהדקת את ידי סביבה.

"ששששש..." אני לוחשת להם. פני השלולית רוגשים. הבכי של התינוקות בטח העיר את הדברים. אני אקח את הילדים לעריסה של אורי. לא, למיטה שלו, שעמדה ריקה מהרגע שהוא נולד, בחדר ללא מראות. אשים אותם שם, ואז אחזור לדאוג לאפרת. אני מצליחה להסתובב עם שני התינוקות עליַ, ומבחינה שהרצפה מוצפת. קשה לקלוט את זה ברגע הראשון, כי השלוליות נטמעות כל כך טוב בצבע המרצפות, אבל במבט השני זה ברור. השלוליות מכל הדירה שוטפות לכיוון הסלון וחוסמות את דרכי לחדר הילדים. אני פוסעת לאחור. הן מתקבצות. אני לא מעזה להסתכל אל המרפסת. פני השלוליות רוחשים כשהן מתאחדות, וברור לי שהן בדרכן לאפרת. אני פוסעת לאחור. הדברים לא מבחינים בי. הם ממהרים לכלי הקיבול החדש שלהם. אני לא יכולה לעזור לה. אני לא יכולה לעשות כלום. אני לא יכולה לנעול אותה בדירה, ואני לא יכולה לפגוע בה. יש לה ילדה. ומה אם היא תתעורר? ומה אם הדברים יעירו אותה? אני חייבת להגן על התינוקות. זה הכי חשוב.

אני אקח את התינוקות מכאן. זה מה שאעשה. ארחיק את הילדים ממנה ואחר כך אחשוב מה אפשר לעשות. אני לא אצליח להגיע רחוק עם שני תינוקות בשתי הידיים. אני לא אצליח אפילו לרדת במדרגות. אני חייבת להשתמש בעגלה. אבל העגלה במרפסת. לא. רגע. השלולית מהמרפסת גם היא זורמת אל אפרת השרועה על גבה.

אני מהדקת את אחיזתי בשני הילדים, ועוקפת את האגם שנקווה סביב ראשה של אפרת. אני מצליחה להגיע למרפסת. העגלה של אורי שם, עדיין מכוסה בשמיכה שאלעד הניח עליה כדי למנוע מאבק למלא אותה. אני מניחה את שני התינוקות על השמיכה, והם נרגעים. מצחיקים כאלה. ספיר כנראה רואה אבק בפעם הראשונה בחייה, עם איך שאפרת מגדלת אותה. אני מצליחה להוריד את השמיכה מהם, והתינוקות

מתחילים לרייר אחד אל השני ולנסות לתפוס את האצבעות שלהם. לרגע, אני אמא לשניים.

הרגע חולף.

אני אצטרך לרדת במדרגות עם שני תינוקות בעגלה. במעלית יש מראה גדולה, ואני לא יודעת כמה רחוק הדברים יגיעו. אני יכולה לרדת בהליכה לאחור. הגלגלים של העגלה עשויים מפלסטיק, ואני עדיין בנעלי הספורט שלי. סוליית גומי בלי חורים. אני אהיה בטוחה.

אני מסובבת את העגלה אל הסלון.

בכניסה לדירה עומד אלעד.

המפתח עדיין בידו. הוא אומר שהוא לא הצליח להתרכז בעבודה ולכן חזר מוקדם הביתה, והקול שלו נעצר באמצע המשפט והוא מסתכל אל אפרת והוא מסתכל אלַי ושוב אל אפרת והוא בטוח מסוגל לראות את הדברים עכשיו. הוא מסתכל אל אפרת, והוא חיוור לגמרי, ומתחיל להגיד מה קרה כאן ואיך זה יכול לקרות ומה קורה, והוא בסך הכול יצא מוקדם מהעבודה, והשלולית שוצפת להקיף את אלעד הוא לא מבחין בה. הוא לא רואה את הדברים. אני מתחילה לצעוק אליו, ואלעד מרים את רגלו לדרוך בשלולית שהוא לא רואה, ואני צורחת, ואלעד מניח את רגלו בשלולית, והיא נסוגה ממנו.

השלולית נסוגה ממנו.

אני בוהה באלעד. מרים עוד רגל. פוסע לפנים. השלולית נסוגה. בכל מקום שהוא דורך יש עיגול ריק מדברים. רק מרצפות אפורות. הדברים מפנים לו מקום והוא דורך בדיוק במקום הזה והוא מסתכל אלַי והעיניים שלו לא נוצצות. העיניים של אפרת היו נוצצות אחרי שהיא נגעה בשלולית, אבל העיניים שלו לא נוצצות, הן העיניים של אלעד. אני מנסה להגיד שהדברים בסלון, ולא מבינה איך זה נשמע לי הגיוני. דברים שיוצאים ממראות. אני מסתכלת בעיניים של אלעד ומבינה שהכול היה דמיון. שום דבר מזה לא נכון. אין דברים שיוצאים ממראות. איך יכולתי בכלל לחשוב ככה. זה הכול בדמיון שלי. הכאבתי לאפרת בגלל הדמיון שלי, וכמעט ברחתי עם ספיר ועם אורי מהבית. אורי. התינוק המסכן שלי. הרעבתי אותו במשך חודשים בגלל הדמיון שלי, ודמעות מתחילות לזלוג מעיניי, ואלעד מושיט לי יד ואני כמעט

מתקרבת אליו.

כמעט.

כי אני רואה את הדמות שלי משתקפת בעיניו, ואני יכולה לראות, עמוק בפנים, נצנוץ.

הדברים בתוכו.

ואני נסוגה ממנו, והבעת הפנים שלו משתנה, והוא כבר לא מכיל ונחמד. השיניים שלו נחשפות, ואני שומעת נהמה עמוקה, כמו הנהמה שאפרת השמיעה, והוא מושיט אלַי יד וברור לי שברגע שהוא ייגע בי הדברים יחדרו גם לתוכי, וממני לאורי, ואני לא מוכנה. אני חייבת להגן עליו. אני דוחפת את העגלה קדימה, ופוגעת באלעד, ואלעד כושל לאחור, ואני עדיין רואה איך הדברים מפנים לו דרך. אני עוקפת את אלעד עם העגלה ורצה לפנים. הדברים משמיעים קול תסיסה כשאני חוצה את השלולית עם העגלה, ובפעם הראשונה אני דורכת על הדברים ומרגישה איך הם מנסים להיצמד אלַי ולא מצליחים, ואני חוצה אותם ורצה אל הדלת, ואלעד תופס את הזרוע שלי ואני מסתובבת להכות אותו, להשתחרר ממנו, לפני שהדברים יחדרו אלַי, והעגלה מסתחררת, ואורי וספיר מתחילים לבכות, והעגלה פוגעת בטלוויזיה, שהמסך שלה משקף את אלעד ואותי ואת העגלה, והמסך נשבר.

לרגע, הכול שקט. אורי וספיר מפסיקים לבכות. אלעד מביט בי. ידו נשמטת. רחש התסיסה נעלם.

"אנחנו בודדים," הוא אומר, וקולו בין לחישה לנהמה. "חשבנו שתביני. חשבתי שאת תביני."

וחתיכה מהראש שלו מתרסקת לרצפה, והוא חלול מבפנים, כמו בובת משחק מחרסינה, והוא מתפורר. על הרצפה הדברים מתאחדים עם החתיכות שהיו אלעד, ומתאדים. הם מתאדים מאפרת והם מתאדים ממסך הטלוויזיה המנופץ, ואני יודעת שהפתח לעולם הזה, או מה שלא היו המראות בבית שלי, נאטם, כי הוא לא היה רק במראות, אלא אלעד משך אותם אליו, ואני רוצה לשאול מתי הוא הניח להם להיכנס אליו, וזה מאוחר מדי, כי הוא כבר חתיכות על הרצפה שהוא בחר כדי להסתיר את מה שהוא היה, את מי שהוא היה, ממני.

וכשהכול מתפוגג, ואף אחד מהדברים לא נותר בבית, אפרת

ממצמצת ומתיישבת. "פסיכית אחת!" היא צועקת עלַי, ומרימה את ספיר מהעגלה, וספיר מתחילה לבכות שוב, ואוֹרי מתחיל לבכות כי ספיר בוכה, ואני קורסת לישיבה על הרצפה בצבע שאלעד בחר כי הוא חשב שכך הוא יוכל להסתיר את מי שהוא היה, את מה שהוא היה, ואני לא יודעת מתי הדברים מצאו אותו ומילאו אותו. מתי הוא אִפשר להם למלא את כולו. אבל אני יודעת שהם חיפשו עוד מישהו, להיות בודדים ביחד, ואני מתחילה לבכות, מוקפת בשברי החיים שהיו לי.

דוקטור רז גרינברג הוא חוקר קומיקס, אנימציה ותרבות חזותית ומרצה באוניברסיטה העברית ובאוניברסיטת תל אביב. ספרו העוסק ביצירות הבמאי הייאו מיאזאקי התפרסם בהוצאת בלומסברי אקדמיק. הוא פרסם סיפורים בכתבי עת בישראל ובחו"ל וזכה בפרס על סיפור קצר שלו מטעם הוצאת "בארדס אנד סייג'ס".

בית הסערה

רז גרינברג

"הראית את ילדיי, נכרי?"

הרמתי את ראשי, שהיה רכון במהלך רוב אותו יום בניסיון כושל להתגונן מפני הסערה, וראיתי אישה בין טיפות הגשם. שיערה השחור ובגדיה הלבנים היו ספוגים במים כמו אלה שלי, אך היא עמדה מולי זקופת קומה, מבטה איתן, ולא נראתה כאילו היא מוטרדת ממזג האוויר. בקולה ובעיניה ניכרה תקווה כמעט ילדותית שאשיב בחיוב. התקשיתי לנחש את גילה: פניה היו שילוב מוזר בין עדינות נעורים לחריצים נוקשים של דאגות המבוגרים.

"עזבתי את הכפר האחרון בו ביקרתי לפני כמעט שבוע. לא פגשתי מאז ילדים, או מבוגרים, בטרם פגשתי בך," השבתי.

היא השפילה את מבטה, מאוכזבת, ואז הפנתה אלַי את גבה ונטשה את השביל. לרגע חשבתי ללכת בעקבותיה, אך ביודעי כי עיר הבירה נמצאת במרחק שעות ספורות של הליכה החלטתי להמשיך בדרכי. ידעתי כי את המחיר על הצעידה הארוכה בגשם אשלם בכך שאחלה, וכי מוטב לי להגיע לעיר הבירה בה נמצאים אנשים היכולים לטפל בי, ולא להיות מוטל חולה בצד הדרך.

לאחר שעה נוספת של צעידה שוב הוסחה דעתי. עיר הבירה טרם נראתה באופק, אך מבנה משונה במרחק קצר מהשביל משך את תשומת ליבי. זה היה מבנה פשוט, גס ואפילו מכוער במקצת – גג משולש, ששני חלקיו לא היו בגודל שווה, שעון על ארבע קורות עץ גדולות ופרוץ לחלוטין לפגעי מזג האוויר. התבוננתי בו לכמה רגעים ועמדתי להמשיך

בדרכי, כאשר לפתע האיר ברק את השמים ויכולתי לראות כי מתחת לגג המבנה ישבו ארבעה אנשים, חשופים לצליפות הרוח והגשם. לאחר עוד רגע של היסוס, נטשתי את השביל וצעדתי אל המבנה.

יכולתי לשמוע את ארבעת האנשים בתוכו משוחחים כאשר התקרבתי, אך הם השתתקו כאשר הבחינו בי. מצמצתי בהפתעה כאשר הבנתי מי הם. נוכחותם הייתה מחזה שטרם ראיתי כמותו במהלך נדודיי.

הם נותרו דוממים והרכינו את ראשיהם כאשר נכנסתי תחת גג המבנה. לרגע חשבתי לעזוב אותם לנפשם ולחזור לשביל, אך סקרנותי גברה עלַי. ניגשתי אל האישה לבושת בלויי הסחבות וחובשת הכובע המחודד שהעידו על היותה בת אדמה. הוצאתי אריח נחושת מארנקי ושמטתי אותו לרגליה. "משלם אני מס זה בהודיה על הטוב שהאדמה המבורכת נתנה לי, ובתקווה שתקבל אותי ברחמים עם מותי," אמרתי, פסעתי צעד לאחור והפניתי אליה את גבי.

לאחר מכן ניגשתי אל האיש שפניו נחבאו עמוק בתוך הברדס השחור של אוצרי החוכמה. הוצאתי אריח נחושת נוסף מארנקי, כרעתי ברך מולו והחזקתי את האריח מול פניו. "תורם אני תרומה זו כדי להרבות חוכמה בארץ, וכדי שזו תביא את השלום והפריחה." הוא לא הרים את ראשו בתגובה לדבריי, אך הושיט אלי את כף ידו, ואני הנחתי בה את האריח.

קמתי על רגליי, ופניתי אל האישה שהסינר המוכתם, סמל המנודים, היה כרוך סביב גופה. הוצאתי שני אריחים מארנקי, כרעתי על שתי ברכיי, והנחתי אותם לרגליה. "אסיר תודה אני על מלאכתם של פושטי העורות, מטהרי השופכין והמנודים באשר הם. חיי טהורים בזכות נכונותם לעסוק במלאכות אלה." היא התכופפה, הרימה את האריחים ובחנה אותם במשך דקה ארוכה לפני שהנהנה.

קמתי וניגשתי אל הגבר שישב בקצה המבנה, רחוק מכל האחרים, עוטה גלימה אדומה של שופטי הארץ ומביט בי בפנים אדישות. לא הוצאתי אריחים מארנקי עבורו — עצם הושטת יד לעבר הארנק בנוכחותו תהיה רמז מעליב מאין כמוהו. פשוט השתטחתי על הקרקע, פרשתי את ידיי לרווחב והמתנתי. המכה, כואבת ומטלטלת, ניחתה רגע לאחר מכן. קמתי על רגליי, והבחנתי כי המבט האדיש לא מש מפניו.

״ברוך הבא, נכרי,״ אמרה בת האדמה. ״רואה אני כי היטבת ללמוד את כללי הטקס שלנו בעת נדודיך.״

״הקפדתי ללמוד על כללי כל אחת מדרכיכם,״ אמרתי בעודי מחווה בידי לעבר הנוכחים. ״אך רק כעת נפלה בחלקי ההזדמנות לחזות במפגש בין דרכים אלה.״

״דרכינו אכן אינן נפגשות לעִתים קרובות,״ נשמע מאחורי קולו של שופט הארץ. ״האם אתה יודע מהו הבית בו אתה נמצא?״

״אינני יודע.״

״זהו בית סערה,״ אמרה המנודה. ״בשעת סערה נפגשות בו הדרכים, כדבריך, ואנו מספרים בבריאת העולם.״

״מדוע דווקא בשעת סערה?״

״כי בשעה זו נברא העולם,״ השיבה בת האדמה. היא החוותה על הקרקע. ״שב, אספר לך כיצד קרה הדבר.״

התיישבתי. היא הוציאה שקיק מאחד מכיסיה והחלה לפזר מתוכו חול על הקרקע, מחווה שכבר ראיתי כמה פעמים בקרב בני האדמה כאשר הם נושאים דרשה או מברכים. לאחר שהשקיק התרוקן, היא פתחה בסיפורה. ״כאשר התעוררה לראשונה אֶקָה משנתה, היא לא ראתה סביבה דבר פרט לאדמה צחיחה שדבר לא חי בה. היא נדדה בארץ ימים רבים, כפי שאתה נדדת, נכרי, אך הארץ הייתה מתה ושוממה. לבסוף פגשה היא את גילַן המבורך, שכמוה נע ונד בארץ השוממה, וביקש לחלוק את ברכותיו. יופייה של אֶקָה כבש מייד את ליבו של גילן, והוא מיהר להציע לה מנחה, צרור גרגרים. הוא הבטיח לה כי אם תבלע גרגרים אלה לא תדע עוד רעב. היא לקחה מידיו את הצרור. אך כשפגש בה גילן ביום המחרת, ראה כי היא כחושה ומורעבת. הוא הציע לה את נאד המים שלו, והבטיח לה כי אם תשתה ממנו, לא תדע זִקנה. היא לקחה מידיו את הנאד, אך כשפגש בה ביום שלמחרת, ראה כי שִיבה זרקה בשִיערה וקמטים נחרשו בעורה. בידיים רועדות הוא הציע לה שקיק ובו פירות, והבטיח לה כי אם תאכל פירות אלה לא תדע עוד מחלה. אך כשפגש בה ביום שלמחרת, ראה כי היא קודחת ומדממת, על ערש דווי. כאשר שאל אותה בקול חנוק מדוע לא הועילו לה ברכותיו, השיבה כי מעולם לא קיבלה אותן — את כולן קברה באדמה. לפני מותה,

השביעה אותו שיקבור גם אותה באדמה המבורכת."

בת האדמה מלמלה תפילה קצרה בעקבות אזכור השם המפורש, וחזרה לסיפורה.

"וכאשר קבר גילן את אהובתו באדמה, פילח רעם אדיר את השמים. סערה עזה פקדה את הארץ, ממלאת נחלים ונהרות במים, מצמיחה שדות חיטה ויערות עצי פרי. וכך, בזכות הברכות אותן סירבה אקה לקבל, פרתה האדמה לבני האדם."

בת האדמה סיימה את סיפורה ורעם אדיר טלטל את קורות בית העץ, כאילו מאשר את דבריה. לאור הברק הבחנתי בקמטי חיוך בזווית פיה.

"זו הסיבה שטקס עונת הזריעה מתחיל בקבורת שקיק פירות באדמה," אמרתי, וליבי החל להלום. הבנתי כי הידע אותו חיפשתי בנדודיי נמצא כעת בהישג ידי.

הקמטים בזווית פיה של בת האדמה הפכו לחיוך רחב. "האם השתתפת בטקסי הזריעה, נכרי?"

הנהנתי. "השתתפתי בהם, אך לא הוסבר לי פשרם, למרות שניסיתי לשאול את החוגגים. אך מדוע בעצם יש צורך בזריעה?"

החיוך נעלם מפניה של בת האדמה. "למה כוונתך?"

"אם אקה נתנה את ברכותיו של גילן לאדמה, האם החיטה אינה אמורה לצמוח מעצמה? האם העצים אינם אמורים לתת פרי לאורך כל השנה?"

עיניה בערו בזעם. "אתה מעז ללעוג למעשיה של אקה כאן, תחת קורות בית הסערה, נכרי?"

"לא," אמר אוצר החוכמה לפני שהספקתי לנסח דברי התנצלות מבוהלים. "הוא פשוט ניחן בהיגיון הבריא שהטלת ספק היא חלק ממנו, במיוחד כשהדבר נוגע לסיפורי מעשיות לילדים, גם אם מזג האוויר ניאות לקחת בהם חלק. בוא אלי, נכרי, ואספר לך כיצד באמת נברא העולם."

התיישבתי מולו, והוא פרש מולי מגילה קטנה ועליה כתב קטן וצפוף. הוא החל לספר את סיפורו תוך שהוא מצביע מדי פעם על מקומות שונים בכתוב. "כאשר התעוררה אקה, כל שאר בני האדם היו עדיין שרויים בשינה עמוקה. גילן המבורך בא אליה, סיפר לה כי נכבש

ביופייה ולכן העיר אותה. הוא הציע לה מנחה בתמורה לאהבתה – תפוח אדום ובשל – אך היא דחתה אותו, ואמרה כי בתוך שנה תוכל ללמוד את סודות האדמה, לשתול ולגדל תפוחים בעצמה. גילן צחק, ואמר לה כי לא תצליח ללמוד סודות אלה גם בעוד מאה שנים. אך כעבור שנה אכן כוסתה הארץ בעצי תפוחים אותם שתלה אקה. גילן פנה שוב לאקה והציע לה מנחה אחרת – הלהבה הבוערת, שתחמם אותה ותגן עליה. היא דחתה אותו שוב, ואמרה כי בתוך שנה תוכל ללמוד את סודות האש, ולהצית להבות כאלה בכוחות עצמה. גילן שוב צחק, ואמר לה כי לא תצליח ללמוד סודות אלה גם בעוד אלף שנים. אך כעבור שנה אכן הוארו שמי הלילה באור המדורות אותן הבעירה אקה לאורכה ולרוחבה של הארץ. לאחר שגילן הבין כי מנחותיו אינן יכולות להתחרות בחכמתה של אקה, הוא הציע לה ללדת את ילדַיו כדי שיישאו את שמו ושמה לאחר לכתה, וירשו הן את חכמתה והן את ברכותיו. אך אקה סירבה ואמרה כי היא תעיר את כל בני האדם האחרים, תלמד אותם מחכמתה והם אשר יישאו את שמה אחריה ללא צורך בברכותיו של גילן. ושוב צחק גילן, ואמר כי אקה לעולם לא תוכל להעיר את בני האדם. אך בטרם סיים את דבריו הניפה אקה את ידה אל השמים וזעקה בקול. רעם אדיר המבשר על בואה של סערה טלטל את הארץ, ובני האדם התעוררו ונסוגו מאימת הגשם אל המדורות אותן הבעירה אקה ומתחת לעצי התפוח שפירותיהם היו להם למאכל."

"אם כן," והמראות בהם חזיתי בנדודיי עלו לנגד עיניי, "העץ הבודד שננטע לצד כל ספרייה בארצכם..."

"הוא עץ תפוח. לציון חוכמתה של אקה, נכרי."

בת האדמה השמיעה נחרת בוז. "אוצרי החוכמה אינם נוטעים דבר, נכרי. הם זקוקים לנו, בני ובנות האדמה, כדי לטעת את העצים ליד ספריותיהם. הספרים עליהם הם שוקדים אינם מעניקים מזון ומחסה ליושבי הארץ. החוכמה אותה הם טוענים שקיבלו מאקה אינה אלא דיוני סרק שאין להם קץ ובהם הם עוסקים לילות כימים בזמן שאנו דואגים לארץ הזו וליושביה."

אוצר החוכמה פנה ממני כדי להשיב לבת האדמה. קולו היה ענייני וקר. "אלמלא אותם דיוני סרק, כפי שכינית אותם, לא את ולא חברייך

הייתם מצליחים לגדל אפילו שיח, היות שלא היה לכם מושג היכן לנטוע אותו, מתי, וכמה וכיצד להשקות אותו. חכמתה של אקה היא זאת המאכילה את יושבי הארץ."

נחרת בוז נוספת נשמעה בעקבות הדברים, הפעם מעברה של המנודה. "אין ספק כי מאז שאקה העירה את בני האדם האחרים, אין יודעים עוד רעב או קור בארצנו!"

"האם אינך אסירת תודה לאקה?" שאלתי בתמיהה.

"כמובן שאני אסירת תודה, נכרי, אך לא מהסיבות אותן מנה אוצר החוכמה בסיפורו."

ניגשתי אליה, והיא הושיטה לעברי את ידיה. הבחנתי בלכלוך ובצלקות שכיסו אותן. הנחתי את ידיי בידיה, כפי שעשיתי בשיחותי הרבות עם מנודים אחרים, והיא פתחה בסיפורה. "אקה אכן גאלה את בני האדם, אך החוכמה אותה היא לימדה לא הייתה חוכמה הנלמדת בספריות אלא זו הנלמדת במקומות הבזויים ביותר. כאשר אקה התעוררה, גילן המבורך נשבה ביופייה וביקש ממנה להיות לזוגתו. הוא הבטיח לה נעורים ויופי נצחיים אך היא דחתה את חיזוריו. גילן זעם על דחייתה, ונשבע כי הוא יכה את בני האדם במחלות עד שתיעתר לו. כך נפלה על בני האדם מגֵפת הרעב התמידי, שגרמה לגופם לדחות כל מזון שבא לתוכו ואיימה לכלותם. אקה פשטה את עורות הבהמות שהיו למאכל בני האדם וטיהרה את בשרן, וכך יכלו הם שוב לאכול לשובע. אך כאשר הם ראו אותה מוכתמת בדם הבהמות, סירבו בני האדם לתת לאקה לחיות בקרבם. גילן שב לאקה ותבע את עלבונו – כיצד היא יכולה לדחות את חיזוריו ולהציל דווקא את בני האדם הבזים לה? אך היא עמדה בסירובה לו. שוב הטיל גילן בזעמו מגֵפה על בני האדם, מחלה איומה שכילתה את גופם מבפנים. אקה קברה את כל קרבנות המגֵפה, עד שלא נותרו עוד חולים בה בקרב בני האדם. אך כאשר הם ראו אותה מזוהמת מאפר הקברים, שוב סירבו בני האדם לתת לאקה לחיות בקרבם. ושוב תבע גילן את עלבונו ממנה, ושוב השיבה את פניו ריקם. בזעמו, שלח גילן מגֵפה נוספת להכות בבני האדם – מגֵפת הזוהמה והלכלוך. אז קראה אקה לסערה גדולה, שגשמיה טיהרו את הארץ וניקו את פניה ואת פני בני האדם. כעת הכירו בני האדם באקה

ובגדולתה, אך אקה עצמה, רטובה עד לשד עצמותיה, חלתה ומתה. וכך עד היום רק מעטים מקרב בני האדם הולכים בדרכה במלאכות הבזויות שבלעדיהן לא היה העולם חי.״

קולות של שאט נפש נשמעו מצד כל הנוכחים בתגובה לדברים אלה. המנודה הזעיפה את פניה. ״הם יכולים להתעלם מכך כאוות נפשם, אך כפי שאמרת כאשר הצעת לי את אריחי הנחושת, נכרי, בזכות המנודים הם יכולים לשבת בספריותיהם ולדון בהבלים, או לזרוע ולקצור בשדותיהם.״

״אך האם באמת הייתה זו כוונתה של אקה?״ שאלתי.

״למה כוונתך נכרי?״

״משמעתי את סיפורך, אני מבין כעת מדוע אתם לובשים את הסינרים המוכתמים בעודכם מסייעים בקבורת המתים, בטיהור השפכים ובמלאכות הבזויות. אך את הנידוי מקרב יושבי הארץ בחרתם לקבל עליכם. אך את ודאי שמעת את אלה הטוענים כי הופעתכם אינה מכבדת את המתים אותם אתם קוברים, שהיא תורמת לא מעט להפצת מחלות...״ קולי גווע כאשר הבחנתי בסומק המכוער המציף את פניה.

״הישמר לך, נכרי,״ היא אמרה בלחש. ״אישה הלובשת סינר מוכתם בדרך כלל גם נושאת עמה מאכלת.״

צחוק מתגלגל נשמע בתגובה משופט הארץ. ״אין לך ממה לחשוש, נכרי. זכור, נדרי המנודים אוסרים עליהם לנהוג באלימות, או להעניש את אלה הראויים לעונש.״

המנודה התבוננה בו בתיעוב. ״הנדרים שנדרתי אינם אוסרים עלַי להעמיד במקומם נכרים חצופים המחללים את הקודש.״

״הבלים,״ אמר שופט הארץ. ״בדברי הנכרי לא היה כל חילול קודש, כי לא במלאכות בזויות בראה אקה את הארץ, כי אם במשפט צדק.״

״האם היא הייתה המאשימה או הנאשמת במשפט זה?״ שאלתי.

״המאשימה,״ הוא השיב, והחווה לי בידו להתקרב אליו.

פניתי לשבת מולו והישרתי מבט לתוך עיניו, כדי שלא יהיה ספק בכנותי. הוא הנהן בשביעות רצון ופתח בסיפורו. ״כך אירעו הדברים. כאשר התעוררה אקה משנתה, היא גילתה כי בני האדם הסובבים אותה מתהלכים כעיוורים ואינם רואים את הנעשה סביבם. גילן המבורך

התרברב בפניה כי הוא גנב את מאור עיניהם, והותיר רק לה את כוח הראייה לאחר שנפל שבי ביופייה, כדי שתחזה בזיו פניו ותתאהב בו. בזעמה, הכריזה אקה כי כעונש על מעשה הגנֵבה יוכל גילן לראות רק את הסבל והכאב בעולם, ולא את יופייה. חזיונות הסבל רדפו את גילן במשך ימים אחדים, ולאחר מכן הוא התחנן לסליחתה של אקה ולביטול עונשו. אקה הסכימה לבטל את העונש, בתנאי שישיב לבני האדם את מאור עיניהם. גילן עשה כדבריה ועונשו בוטל, אך מתוך רצון לנקום באקה גנב מבני האדם את בינתם, והם התהלכו כמטורפים ברחבי הארץ. הוא סיפר לאקה על מעשה הגנֵבה, והכריז כי רק אם תסכים להיות זוגתו הוא ישיב לבני האדם את אשר גנב. אקה הכריזה כי כעונש על מעשה הגנֵבה, יסבול גילן מכל הפחדים והמכאובים שרדפו את דעתם של בני האדם אותה הוא גנב. לאחר ימים אחדים בהם הפחדים והמכאובים העבירו אותו על דעתו, שוב ביקש גילן להשיב את אשר גנב בתמורה לביטול עונשו. אקה הסכימה לבטל את העונש, אך כאשר הושבה לבני האדם בינתם היא ניצבה בפניהם, הצביעה על גילן והאשימה אותו בגנֵבת מאור עיניהם ובינתם. המון רב של בני אדם פנה בחמת זעם להתייצב מול גילן, והכריח אותו לוותר על ברכותיו ולהעניק אותן לארץ. ולאחר שוויתר על ברכותיו, נאספו העננים מעל ראשו של גילן, וסערה גדולה החלה לרדוף אותו עד שעזב את הארץ לבלי שוב. וכך זכו בני האדם במזון, בשתייה ובהגנה.״

שקט השתרר בבית הסערה כאשר סיים שופט הארץ את סיפורו. בדממה רדופת הרוחות, זכרתי מראות נוספים שראיתי בדרכי.

״במהלך נדודיי,״ אמרתי, ״ראיתי אדם הנרדף אל מחוץ לכפרו על ידי המון משולהב, שהתנפל עליו וקרע ממנו את בגדיו ורכושו בטרם עלה בידו לברוח. האם הוא...״

״היה סמוך ובטוח, נכרי, כי אותו איש זכה למשפט צדק לפני שנגזר דינו,״ אמר שופט הארץ בשלווה.

״אך איזה מעשה מצדיק גזר דין חמור שכזה?״

״גנֵבה, ככל הנראה. זוהי אחת העברות החמורות כידוע לך. הגנבים הם כולם ממשיכי דרכו המשוקצת של גילן המבורך. בוודאי שמת לב במהלך נדודיך כי למטלטליך לא נשקפה כל סכנה.״

"אין לזה דבר וחצי דבר עם טקסי הצדק האלימים שלכם," אמרה בת האדמה. "בזכותה של אקה החכמה, ארצנו התברכה בשפע, ואין כל צורך בגנֵבה."

"השפע הזה הושג בזכות בעלי המלאכות הבזויות," אמרה המנודה.

"כך או כך, אין לשפע הזה כל קשר לנדירות מעשי הגנֵבה בארצנו," אמר אוצר החוכמה. "הייתה זו החוכמה אותה לימדה אקה שהובילה אותנו אל דרך הישר."

"סלחו לי," אמרתי וקמתי על רגליי בדיוק כשהיה נדמה שהם עתידים לשקוע בוויכוח קולני, שבו היו מורגלים. "אני סבור ששמעתי די הצורך."

"האם אנחנו משעממים אותך, נכרי?" שאלה בת האדמה בכעס.

"לא," אמר שופט הארץ. "הביטי בפניו. הוא למד משהו מן הדברים ששמע מאיתנו."

"אכן," אמר אוצר החוכמה. "האם החלטת מי מאתנו צודק?"

"אמור לנו," דרשה המנודה. "מי מאתנו הצליח לשכנע אותך?"

"צר לי," עניתי, "אך אני סבור כי תשובתי לא תספק אתכם."

"שב!" צעק אוצר החוכמה והכה באדמה שלצָדו. "אינך יכול לעזוב אותנו דווקא כאשר..." דבריו נקטעו בקול רעם שפילח שוב את האוויר וטלטל את קורות בית הסערה. דממה נפלה על הארבעה, והם הרכינו את ראשם בזה אחר זה כאשר יצאתי בחזרה אל השביל.

האישה שחורת השיער המתינה לי על הדרך אל העיר. "הראית את ילדיי, נכרי?" היא שאלה שוב.

הנהנתי. "ראיתי אותם," השבתי. "הם עובדים את האדמה, ומודים על הנהרות והנחלים שמשקים אותה. הם מרבים חוכמה בארץ, ובזכותה אין הם יודעים רעב וקור. הם אינם בוחלים בפשיטת עורות בהמות ובקבורת מתיהם, כי הם יודעים שגם המלאכות הבזויות ביותר הן מיסודות החיים בארץ. והם שופטים בחומרה אך בצדק זה את זה."

חיוך הופיעה על פניה של האישה, שנעורים וזִקנה השתלבו בהם. וכאשר חייכה, פסק הגשם, קרני שמש ראשונות הופיעו בשמים וחשפו את עיר הבירה באופק. לפתע כבר לא נראתה דרכי לשם ארוכה כמקודם.

ספרה הראשון של יעל פורמן, "ילדי בית הזכוכית", יצא לאור בשנת 2011 וספרה השני, "קרעי עולם", התפרסם באוקטובר 2017. היא מפרסמת בקביעות באסופה זו, ובבמות מקוונות ומודפסות. סיפורה "חלום של גבר" מתפרסם בימים אלה באסופת הסיפורים הישראליים המתורגמים Zion's Fiction.

קש

יעל פורמן

צליל בכי ילדותי נישא באוויר ונקלט באוזניו הרגישות. לא היה זה הבכי היחיד שהוא קלט. באותו הלילה בכו ילדים רבים. אחד לא חש בטוב, האחר חטף מנה הגונה מאביו הקפדן, שלישי נותר רעב אחרי ארוחת הערב ולא היה במטבח מזון נוסף בשבילו. אבל הבכי האחד הזה היה שונה מההמולה הרגילה. השדון התמקד בו, התכוון אליו.

הצליל בא מטירת המלך. מי בוכה שם? ממתי יש שם ילדים?

השדון עבר בין הצללים, חדר אל הטירה באין רואים, והלך אל החדר שממנו הגיעה ההתייפחות המרה. הדלת הייתה נעולה, אך הוא עבר בעדה. מראה משונה נגלה לעיניו. במרכז ניצב פלך טוויה גדול. מסביבו היה החדר מלא בערמות של קש. ליד הפלך ישבה על הרצפה ילדה כבת שתים־עשרה, אולי שלוש־עשרה, והתייפחה. הוא התקרב אליה בלאט. הילדה לא שמה לב אליו.

"שלום," אמר השדון.

ראשה של הילדה התרומם בחטף והיא צווחה.

"הכול בסדר. אל תפחדי," אמר השדון.

"אתה שדון?" שאלה הילדה.

"כן," אמר השדון.

היא נרתעה והוא הוסיף, "אני אף פעם לא פוגע באנשים, אני מבטיח. רק רציתי לדעת מדוע את בוכה."

הילדה ניגבה את פניה בשמלתה המלוכלכת. שׂיערה היה בהיר ופרוע. עיניה הכחולות גדולות. אפה קטן ומחוטב. נמשים מעטים עיטרו את

לחייה. אם ינקו ויסדרו אותה היא תהיה יפהפייה. השדון לא היה בטוח שזה לטובתה.

"המלך..." היא ייבבה ותלתה בו מבט רטוב, "הוא רוצה שאני אטווה את כל הקש הזה לזהב."

"מה?" הופתע השדון.

"אבא שלי אמר לו שאני יכולה לעשות את זה," היא אמרה. "אני אפילו לא יודעת איך טווים חוטים רגילים. אבא שלי טוחן קמח. אני עובדת איתו בטחנה." דמעות חדשות זלגו מעיניה.

"ואמרת למלך?" שאל השדון.

"הוא לא האמין לי. הוא הביא אותי לפה ואמר שיהרוג אותי אם לא אטווה את כל הקש לזהב עד הבוקר."

השדון נאנח. ילדה מסכנה. כשהמלך חסר הרחמים מאיים להרוג מישהו, הוא הורג אותו.

"למה אביך אמר לו דבר כזה?" שאל.

"אני לא יודעת. הוא אוהב להמציא עלַי סיפורים. תמיד מספר שאני יכולה לעשות כל מיני דברים מופלאים. לפני שאמא שלי מתה היא תמיד אמרה לו שיום אחד מישהו יחטוף אותי כי יחשוב שאני יכולה לעשות קסמים, אבל הוא לא הקשיב לה."

האב חסר אחריות. המלך מרושע. איזה סיכוי יש לקטנה הזו ביניהם?

"אני יכול לעזור לך," אמר השדון.

"אתה יודע איך טווים קש לזהב?" שאלה הילדה.

"כן."

"מה אתה רוצה שאעשה בתמורה?" היא שאלה.

הוא לא רצה שהיא תרגיש חייבת לו.

"בוודאי יש משהו שאת יכולה לתת לי בתמורה," הוא אמר.

"את השרשרת שלי," היא אמרה, והסירה מצווארה שרשרת בלוטים על חוט. השרשרת הייתה מכוערת להפליא אבל הילדה אמרה, "הכנתי אותה בעצמי!"

"לכבוד יהיה לי לקבל את השרשרת היפה שלך בתמורה למשימה כה פעוטה," אמר השדון ולקח את השרשרת. הוא נטל אלומת קש, התיישב בכיסא והפעיל את גלגל הטווייה. אניצי הקש התלכדו לחוט זהב דק.

"הביאי לי קש," הוא הורה. הילדה התרוצצה בין העֲרֵמות לבין גלגל הטווייה, זרועותיה עמוסות גבעולים, והוא טווה הכול לחוטי זהב עדינים ויפים. כל הלילה הם עבדו וכשהנץ הבוקר אזל הקש והחדר היה מלא בסלילי זהב זורח.

"תודה לך!" אמרה הילדה, וחיבקה אותו. הוא ליטף את ראשה ואמר, "ועכשיו עלַי ללכת לפני שהמלך חוזר." הוא פנה אל הקיר. היא עוד הספיקה לקרוא אחריו, "מה שמך?" אך הוא עבר דרך הקיר והתרחק.

כשחזר לביתו תלה את שרשרת הבלוטים על הקיר. מזכרת מהילדה שאת חייה הציל.

שוב ירד הלילה. שוב יצא השדון לתור את ארץ האנשים. שוב צליל הבכי. אותה ילדה, הוא זיהה. מדוע היא בוכה שוב?

הוא מצא אותה בארמון, כלואה בחדר גדול יותר, עם יותר קש. אותו פלך טוויה.

"באת להציל אותי!" היא קראה, רצה אליו וחיבקה אותו.

"הוא רוצה עוד זהב?" שאל השדון.

"כן. יהרוג אותי אם לא אטווה הכול עד הבוקר. ניסיתי לחקות את מעשיך אבל לא הצלחתי."

"ברור שלא. צריך לדעת קסמים," אמר השדון.

"תעשה את זה שוב בשבילי?" היא התחננה. "אני אתן לך את הטבעת הזאת." היא הסירה מאצבעה טבעת עץ חלקה.

"גם אותה הכנת לבד?" שאל.

"כן."

הוא השחיל את הטבעת על אצבעו הקטנה והתיישב ליד הפלך. שוב עבדו שניהם כל הלילה – הילדה מביאה לו את הקש והוא טווה. כשהקש אזל, השמש כבר זרחה.

"עלי ללכת," אמר השדון.

"תודה לך תודה לך תודה לך," אמרה הילדה. היא ניסתה שוב לחבק אותו, אך הוא התרחק ממנה במהירות. צעדים נשמעו מעבר לדלת, ושמש ארץ האדם שחדרה מבעד לחלון החלה לצרוב את עורו. הוא החליק דרך הקיר בזמן שהדלת נפתחה, ונמלט במהירות בחזרה לארצו

לפני שיהיה מאוחר מדי. השמש שם הייתה נעימה, והוא ישב למרגלות העץ כדי להתאושש מהמאמץ. הטווייה הייתה מתישה.

כשירד הלילה, שוב נשמע צליל הבכי הנורא, והשדון עשה דרכו בחזרה לארמון. הפעם מצא את הילדה באולם גדול מלא קש. נקייה, מסורקת, לבושה בשמלה מגוהצת, ובוכייה כרגיל. רק עיניה הנפוחות פגמו ביופייה.

"אין די במה שכבר הכנתי?" השדון היה מיואש. כמות הקש באולם הייתה גדולה אפילו בשבילו.

"הוא אמר שזה המבחן האחרון," אמרה הילדה. "אם לא אעמוד בו הוא יהרוג אותי."

"אבל אם יהרוג אותך הוא לא יקבל עוד זהב. מדוע הוא ממשיך לאיים עלייך?"

"הוא אמר שאם לא אעשה כרצונו זו בגידה, ובוגדים דינם מוות. ואם אעשה כמצוותו הוא יתחתן איתי. כי אני יפה."

"מה? את לא צעירה מדי בשבילו?"

"אבי אמר לו שכבר הגעתי לפרקי."

השדון נחרד למחשבה אבל לא היה זמן לבזבז על תהיות כאלה. הוא התיישב ליד הפלך והורה לילדה להביא לו קש.

"אבל מה אתן לך בתמורה?" שאלה הילדה. "לא נשאר לי דבר. ואתה רוצה משהו משלי."

"אני מוכן לקבל תשלום דחוי," אמר השדון. "אקח את הצאצא הראשון שייוולד לך," התבדח.

"מוסכם!" אמרה הילדה.

"מה?" השדון הופתע, אך הילדה מיהרה ודחפה קדימה עֶרמת קש, והוא שקע במלאכת הטווייה. לא הייתה דקה לבזבז. הלילה חלף במהירות. הוא והילדה עבדו כסערת חורף, וכשעלה הבוקר, השתרעו שניהם תשושים ליד הפלך. הוא לא יצליח לחזור ככה הביתה, ידע, כשהשמש כבר גבוהה בשמים. למזלו החלון באולם הזה היה צפוני. השמש לא תצרוב אותו. אבל הוא ייאלץ להסתתר כאן עד הערב. ללא יכולת להגן על עצמו אם יתגלה.

"כשהמלך יבוא," הוא מלמל, "תגידי לו שבלילה הבא לא תוכלי להפוך קש לזהב כי את מותשת, ואת זקוקה למנוחה ארוכה מאוד. אם הוא יכלא אותך שוב, אני לא אוכל לעזור לך. אני מוכרח לנוח."

"אני אגיד לו," אמרה הילדה. "תודה לך." היא לחצה את ידו.

הדלת חרקה, והוא נחפז להתחפר בערמות הזהב.

"טוות הזהב המופלאה שלי, עשית זאת שוב!" הכריז קול רם.

השדון הציץ בזהירות בין חוטי הזהב וראה את המלך, גבר גדול כבן ארבעים, לבוש בגדי ארגמן עשירים וגלימת המלכות על כתפיו, פוסע פנימה. הילדה קפצה על רגליה וקדה לו.

"הוד מלכותך," אמרה בקולה הדק, "אני מקווה שהשבעתי את רצונך. לא אוכל לטווח עוד זהב בחודשים הבאים. הלילות האחרונים היו מתישים."

"אין עוד צורך," אמר המלך. "טווית לי מספיק זהב לשנים. אני המלך העשיר בעולם!"

השדון נשם לרווחה. הוא חיבב את הילדה ולא היה בטוח מה יעשה אם המלך ידרוש ממנה עוד זהב.

"ועכשיו אשא אותך לאישה!" המשיך המלך. "את תהיי מלכתי המופלאה, מלכת הזהב היפהפייה!"

הם יצאו יחד מהאולם. השדון התחפר עמוק יותר בין החוטים ונמנם, מותש כולו, עד שירד הערב. כשהשמש שקעה, חזר לביתו.

הוא המשיך לעקוב אחרי הילדה בסתר. המלך נשא אותה לאישה כעבור שבועות ספורים בטקס רב הדר, שלא מעט מהזהב שנטווה בוודאי הושקע בו. הילדה כמעט נעלמה בתוך השמלה המוזהבת שהולבשה בה, ועמדה מפוחדת ומבוהלת לצִדו של המלך המבוגר מול הכומר. השדון צפה בטקס מרחוק, ולא הצליח לשמוע את הסכמתה לנישואים. בפעמים הבאות שעבר בארמון כדי לראות אותה היא הייתה מוקפת תמיד במשרתים ובנות לוויה מבוגרות ממנה, שׂיערה עשוי היטב, נזר זהב עדין לראשה, אך על פניה הייתה ארשת תמידית של חשש. כעבור כמה חודשים ראה שבטנה מתחילה לתפוח.

לכן היא חוששת, חשב. היא בטוחה שהוא עומד להגיע ולקחת את

בנה כשייוולד כפי שסוכם ביניהם. הוא רצה להתקרב אליה ולהרגיעה אך היא הייתה בחברת אנשים כל העת. לא עזבו אותה לנפשה לרגע. אפילו בלילות ישנה איתה בת לוויה בחדרה המלכותי. הוא שקל להשאיר לה מכתב על הכרית, אך לא היה בטוח שהיא יודעת לקרוא. אולי המכתב ייפול לידיים לא נכונות.

מועד הלידה הגיע אך להפתעתו לא נערכו חגיגות בארמון. השדון ניסה להבין מדוע. אולי המלכה לא רצתה חגיגות כדי שהוא לא יגיע ויחטוף את הוולד בהיסח הדעת. כאב לו שהיא חושבת שהוא מסוגל למעשה כזה, אבל היא הרי טרם התאוששה מהלידה, צריכה להתמודד עם רגשות האם החדשים, הלא מוכרים. הוא בא לארמון, אך היא עדיין הייתה מוקפת באנשים כל העת, סגורה בחדרה עם התינוק החדש ומשרתות מסייעות. מדי כמה לילות ניסה לפגוש אותה לבדה.

פעם אחת סוף-סוף הצליח. הוא נכנס לחדרה המפואר והיא נמנמה בכיסא הנדנדה ליד העריסה, דאגה על פניה. איש לא היה איתה.

"שלום," הוא אמר בשקט, מקווה שלא יבהיל אותה.

היא פקחה את עיניה ומבטה הרדוף ננעץ בו.

"אתה," היא אמרה. דמעות עלו בעיניה. "חיכיתי לך," אמרה. "כל הימים האלה, חיכיתי לך. הבטחתי לך את הצאצא הראשון שלי."

"זה בסדר," הוא נחפז לומר והרים את ידיו בתנועת הרגעה. "באתי להציע לך להחליף את התשלום במשהו אחר. לא אקח את ילדך."

"לא?" היא שאלה וקמה מהכיסא. "אבל זו הייתה העסקה שלנו."

היא רכנה והרימה תינוק עטוף בשמיכה.

"אינך יכול לחזור בך!" היא אמרה, הדמעות זולגות מעיניה והושיטה לו את החבילה.

"מה?" הוא נבהל, "את רוצה שאקח את הילד?"

"בעלי, המלך, הוא רצה בן," אמרה המלכה. "אבל נולדה לי בת. הוא זעם. הוא היכה אותי."

"היכה אותך?"

"הוא שונא את התינוקת. אמרתי לו שהילד הבא יהיה בן, אבל הוא אמר שאני לא אטפל כראוי בילד אם אהיה עסוקה בילדה המיותרת. אני מפחדת שהוא יפגע בה. בבקשה, קח אותה כמו שרצית אז תמורת

הזהב.״ היא ניסתה לדחוף את התינוקת לידיו, אך הוא נרתע ממנה.

״זו הייתה הלצה,״ אמר. ״לעולם לא אעשה דבר כזה.״

״אתה התקווה היחידה שלי, המושיע שלי,״ היא אמרה. ״בבקשה קח אותה. קח גם אותי. בבקשה.״

״אבל את מלכת הארץ. אני לא יכול לחטוף את המלכה.״

״אם לא תיקח אותי איתך, בסופו של דבר הוא יהרוג אותי.״

״למה?״

״הוא בזבז את כל הזהב,״ לחשה המלכה.

״טוויתי לו די לכל חייו.״

״כמעט הכול נגמר. הוא פיזר אותו לכל עבר. אתמול הוא אמר שחלפה שנה ונחתי מספיק. הוא רוצה לאסוף עוד קש. אמרתי לו שאני לא יכולה לטוות זהב כשאני מיניקה, אז הוא שלח לחפש מינקת, ואמר שאם לא תימָצא מינקת הוא ידאג שלא יהיה צורך עוד להיניק. בבקשה, קח אותה וקח אותי כדי לטפל בה. אעשה כל מה שתרצה. אבשל, אנקה. הכול.״

״אני לא זקוק למשרתים.״

היא אימצה את התינוקת אל ליבה, הרכינה את ראשה ולחשה, ״בבקשה אל תשאיר אותי ואת הבת שלי פה איתו.״

תחינתה נגעה לליבו. אבל בנות אנוש בארץ השדונים? מה יהיו ההשלכות?

״אולי אקח אותך ואת התינוקת לבית אביך?״ הציע.

המלכה הנידה בראשה. ״זה המקום הראשון שהוא ישלח לחפש בו,״ אמרה. ״ואבי השקרן והפחדן אפילו לא ינסה להגן עלַי. בגללו הסתבכתי מלכתחילה. לפני כמה ימים, כשאמרתי לו שבעלי היכה אותי, הוא אמר שאני צריכה להיות אסירת תודה שהמלך בחר בי ולשמוח שאני המלכה, ולהביא לו בן בפעם הבאה.״

השדון נאנח. מה יעשה? הוא לא יכול להשאיר אותה שם.

״אני לא יודע מה ארץ השדונים תעשה לך ולילדה,״ אמר. ״זה לא מקום לאנשים.״

״חיים שם או מוות כאן,״ אמרה המלכה. ״בבקשה.״

הוא הושיט לה את ידו. ״בואי,״ אמר.

~~~~

עפרונית שלחה את ידה הקטנה קדימה ומישׁשׁה את קורי הקסם שבאוויר. היא תפסה את הקור המתאים, משׁכה בו וליפפה אותו סביב הפרח המיובש שאחזה בידה. עלי כותרתו הדהויים הסמיקו והבריקו, התעבו כשׁהמים חזרו לפרח, התנפחו ונפתחו. היא הצליחה.

״אמא,״ היא קראה, ורצה לתוך הבית הקטן שׁלהם, ״תראי, הצלחתי!״

אִמהּ, המלכה של ארץ בני האדם, ועקרת הבית של דוד עוצלי, ישׁבה ליד הפלך שׁלה וטוותה חוטי צמר. היא תמיד נהגה לספר איך למדה לעשׂות את זה אחרי שׁבאה לגור פה, כשׁעפרונית עוד הייתה תינוקת קטנטנה.

״הצלחת להחיות את הפרח היבש?״ שׁאלה.

״כן,״ אמרה עפרונית והושׁיטה לה את הפרח.

אמא נשׁאה את ראשׁה. היא חייכה ואמרה, ״אהובה שׁלי, את כל כך מוכשׁרת.״

היא קמה מעבודתה, לקחה את הפרח המשׁוקם והכניסה אותו לאגרטל הפרחים באמצע השׁולחן. הפעם היו בו ענפים סגולים ואדומים, והפרח התנשׂא מעליהם בודד וגאה.

הבית שׁלהם היה היחיד שׁהיו בו רהיטים. הוא גם הבית היחיד שׁהיה נקי ומצוחצח תמיד. דוד עוצלי לקח את עפרונית לפעמים לבתים של שׁדונים אחרים, וכולם היו מטונפים כאילו לא שׁמעו שׁם על מים, סבון ומברשׁות. כששׁאלה אותו הודה דוד עוצלי שׁגם הבית שׁלו, שׁנחפר בתוך גזע עץ ענק, לא היה נקי במיוחד בעבר, אך כשׁהביא לשׁם את אִמהּ של עפרונית, היא הכריזה שׁאי־אפשׁר לגדל תינוקת בזוהמה כזאת וקרצפה את המקום מרגע שׁהתעוררה ועד שׁנרדמה ואז מרגע שׁהתעוררה שׁוב ושׁוב. לאחר מכן שׁכנעה אותו בהדרגה לייצר או להביא מארצות האדם רהיטים, תנור בישׁול, גיגית לרחצה וכביסה, אגרטלים, ושׁאר אביזרי נוחות וקישׁוט שׁבזכותם חשׁה כאילו היא בארצה ולא בארץ השׁדונים. לפחות כל עוד לא יצאה החוצה אל השׁמשׁ האדומה והחיוורת, הצמחים בעלי העלים בכל הצבעים, הפיות שׁלחשׁו באוזניה עלבונות, העכבישׁים המדגדגים ושׁאר מיני חיות שׁהיו משׁונות בעיניה. אִמהּ העדיפה לשׁבת בבית.
~~~~

״זה לא היה כך במקום שגדלתי בו,״ הייתה אומרת, ומסתפקת בכך.

עפרונית חשה משיכה עדינה בקורי הקסם ומיהרה החוצה. כמו שחשבה, דוד עוצלי חזר מסיור בארץ האדם. זה אומר שהלילה שם נגמר ויחלוף זמן עד שיוכל לצאת לשם שוב, אם ירצה. גם הוא וגם אמא ניסו להסביר לה מה זה לילה, אבל היא לא הבינה. איך ייתכן שהחשכה באה ובולעת את האור? היא קפצה במקום ונופפה בהתלהבות. הוא ראה אותה ונופף בחזרה.

לשדונים היו צורות וצבעים שונים. לדוד עוצלי היה עור חום, והוא היה גבוה מעט מאֵמהּ של עפרונית, רזה מאוד. בזכות שתי ידיים, שתי רגליים וראש, מסודרים באותה צורה כמו של אֵמהּ, הוא הסתובב כמעט בחופשיות בארצות האדם, לבוש בסרבל כחול וסרט באותו הצבע מסתיר את אוזניו הבולטות מעל ראשו. אחד משכניהם, שדון ירקרק בעל שש רגליים מסודרות סביבו כאילו היה עכביש, סיפר לה שביקר בארצות האדם רק פעם אחת ותוך כמה רגעים המון מפוחד הגיע ורגם אותו באבנים. מאז הוא לא עזב עוד את ארץ השדונים.

״דוד עוצלי!״ היא צעקה כשהוא התקרב מספיק כדי לשמוע אותה. ״הצלחתי!״

״מה הצלחת?״ קרא בחזרה.

״להחיות את הפרח המת!״ היא רצה פנימה, הוציאה את הפרח מהאגרטל, ורצה בחזרה החוצה. הוא נטל ממנה את הפרח ובחן אותו היטב באור האדום.

״יפה מאוד,״ אמר. ״עבודה מושלמת. תראי לי באיזה קור השתמשת.״

היא פיתלה את אצבעותיה בין קורי הקסם עד שאיתרה את הנכון. ״בזה,״ אמרה.

״זה באמת הכי מתאים,״ הסכים דוד עוצלי, והיא חייכה בגאווה.

הוא פרע את שׂיערה ונכנס לבית. היא מיהרה אחריו. אֵמהּ של עפרונית הרימה את עיניה מעבודתה וחייכה חיוך עגום.

״כל פעם אני חשה כאילו אתה נעדר זמן רב יותר מאשר בפעם הקודמת,״ היא אמרה.

דוד עוצלי הניח את תיקו על הרצפה. ״אולי נעדרתי זמן רב יותר הפעם,״ אמר. ״אורך הלילה שם משתנה לפי עונת השנה.״

אמא קמה, זנחה את הטוויה ואמרה, "אבל אני לא יודעת כמה זמן עובר בכל פעם. אי־אפשר למדוד פה את הזמן. קמנו וישנו וקמנו וישנו, וחששתי שאולי חייליו של בעלי..." קולה גווע.

דוד עוצלי התקרב אליה, והניח יד עדינה על לחְייה.

"אין סיבה לדאוג לי," אמר. "את יודעת מה ביכולתי לעשות. אני יכול להמם את חייליו ולהימלט ברגע."

"אלא אם השמש תעלה."

הוא אימץ אותה לליבו ואמר, "אני חייב לבקר בארצות האדם. אני אוהב לעזור לאנשים, ולהביא לך צמר ופריטי מזון שאת אוהבת להכין מהם את העוגות הנהדרות שלך."

אֵמהּ חייכה. "באמת הכנתי עוגה חדשה," אמרה.

דוד עוצלי הודה שארוחותיו השתפרו מאז שאֵמהּ של עפרונית הגיעה לביתו. לפני כן הוא היה אוכל שאריות מזון של בני אדם שהיה אוסף במסעותיו הליליים בארצותיהם או צמחים שליקט בארץ השדונים. אבל כעת הוא היה מביא מצרכים לאמא והיא הייתה מכינה ארוחות נהדרות. גם עכשיו היא הוציאה מהתנור את העוגה ופרסה להם פרוסות עבות.

היא ודוד עוצלי התיישבו ליד השולחן העגול, קרובים מאוד זה לזו. עפרונית התיישבה מולם.

"הוא עוד מחפש אותי?" שאלה אֵמהּ בקול חלוש.

"אנשיו עדיין סורקים בית אחרי בית," אמר דוד עוצלי.

"כל כך הרבה שנים, והוא טרם התייאש," היא מלמלה והרכינה את ראשה.

שיערה צנח על פניה, ודוד עוצלי שלח יד עדינה כדי להסיט אותו הצידה. הוא תמיד היה מאוד עדין עם אֵמהּ. נתן לה כל מה שביקשה. הניח לה לעשות בבית ככל העולה על רוחה.

"את זוכרת מה הסברתי לך, ליזה יקרה?" שאל.

"הזמן חולף שם לאט יותר," אמרה אמא.

"כאן בתך המוכשרת חגגה שש שנים," אמר דוד עוצלי. "שם חלפו פחות משנתיים."

"ובעלי המלך עוד חושב שאולי אנחנו מסתתרות שם," אמרה אֵמהּ, "ואינו מעלה בדעתו שבתו הופכת בהדרגה לשדונית."

עפרונית, שהייתה שקועה בפרוסת העוגה שלה, זקפה את ראשה, חייכה חיוך רחב ואמרה, "באמת?" היא כל כך קינאה בשדוניות, בצבעיהן העזים, בצורותיהן המעניינות. בחוש המיוחד שלהן לקורי הקסם. הן עשו הכול יותר בקלות ממנה. שדוניות שהכירה כבר עברו דרך קירות, והיא הצליחה רק עכשיו להחיות פרח. יהיה נפלא אם היא תהפוך לשדונית, כמו כולן כאן.

"היא לא הופכת לשדונית," אמר דוד עוצלי לאכזבתה.

"אבל אני רוצה להיות שדונית," מלמלה עפרונית.

"היא עושה קסמים כמוך," אמרה אמא.

דוד עוצלי נשען לאחור.

"זה לא הופך אותה לשדונית, רק לבת אדם שמבחינה בקורי הקסם," אמר, "אבל אם את כה מודאגת, אולי נבדוק שוב אם יש מקום בשבילכן בארצות אחרות? שבהן בעלך לא מושל?"

"אני מפחדת."

"הוא לא יכול לשלוח את חייליו לארצות הרחוקות."

"גם אתה לא תוכל לבוא במהירות לארצות הרחוקות," אמרה אמא. "הסברת לי זאת בעצמך. הן רחוקות מכדי להגיע אליהן בלילה ולחזור לפני שהשמש עולה. אם הוא שלח אנשים לחפש גם שם, והם ילכדו אותי, אתה לא תדע."

"אפשר לפחות לבדוק אם יש מקום בטוח," אמר דוד עוצלי. "הארץ הזו לא טובה לך."

"היא טובה ובטוחה לילדה," אמרה אמא, ועפרונית הנהנה במרץ. זו לא הייתה הפעם הראשונה שהרעיון עלה, ואִמהּ אחוזת האימה תמיד פסלה אותו.

"ומתי תיקח אותה לבקר בארצות האדם?" שאלה אמא.

"לא לפני שהיא תלמד לנוע על קורי הקסם," אמר דוד עוצלי, ובקולו ניכרה עייפות, כאילו נאלץ לחזור על דבריו פעמים רבות.

"היא חייבת להכיר את המקום שהיא באה ממנו," התעקשה אמא. "לפגוש בני אדם אחרים."

"היא חייבת להיות מסוגלת להימלט במהירות בעת הצורך. מה אם מישהו יזהה אותה כבתו של המלך?"

אמא הרימה את קולה. "היא לא יכולה לגדול בלי להכיר בני אדם!"

"היא באמת לא תגדל אם המלך יתפוס אותה!"

הוויכוח נמשך, ולראשונה מאז שעפרונית זכרה את עצמה, אִמהּ לא קיבלה את מבוקשה. דוד עוצלי, רגוע כתמיד, עמד על דעתו. לבסוף אִמהּ השעינה את ראשה על ידיה והשתתקה.

"היא תהיה בסדר, יקרה שלי," אמר דוד עוצלי וליטף את שערה. "ואני אקח אותה לשם מיד כשהיא תלמד לנוע על קורי הקסם."

עפרונית סיימה את פרוסת העוגה שלה ויצאה החוצה לשחק עם הפיות הקטנות שעופפו באוויר. הן לחשו עלבונות באוזניה, והיא צחקה והעליבה אותן בחזרה, ואז גם הן היו צוחקות ומדלגות בין קורי הקסם ומרטיטות אותם ואם הייתה שמה בקורים את ידה הם דגדגו את עורה. היא לא רצתה לבקר בארצות האדם. לפי סיפוריה של אִמהּ המקום היה משעמם ומלא באנשים רעים כמו אביה החמדן וסבה השקרן. היא העדיפה לשחק עם ידידיה הקסומים.

~~~~

כשהייתה עפרונית כבת שתים־עשרה, היא למדה לטוות חוטים בעצמה בפלך של אמא, כדי שאמא תוכל לארוג אותם לבדים עם הנול הקטן שדוד עוצלי הביא לה, ולאחר מכן לתפור מלבושים לשלושתם, מפות קטנות לשולחן, וסדינים להניח על מצעי השינה. בתחילה נהנתה עפרונית מהמלאכה החדשה, אך כעת כבר נמאסה עליה העבודה. היא חשבה לומר לאמא שהיא לא רוצה יותר לטוות חוטים לאחר שהיו להם די מלבושים וכיסויים אלא שאמא החלה לתפור מלבושים גם לכמה שדונים ושדוניות שכנים שביקשו, ועפרונית רצתה לעזור להלבישם.

דוד עוצלי נכנס לבית בדיוק כשפיהקה.

"את משועממת, עפרונית?" שאל.

"כן," אמרה עפרונית. "טווית החוטים נמאסה עלי."

"מתוקה שלי, את לא חייבת לעזור לי," אמרה אמא ממקומה ליד הנול.

עפרונית החלה לקום, אך דוד עוצלי אמר, "שבי שם עוד רגע, נראה אם ביכולתך לבצע משהו מעניין."

עפרונית חזרה והתיישבה ושאלה, "מה?"
~~~~

"את זוכרת איך אמך ואביך נפגשו?" שאל דוד עוצלי.

"אבא כלא את אמא בחדר והורה לה לטוות זהב מקש או שיהרוג אותה," אמרה עפרונית.

"נכון. ואמא שלך לא ידעה אפילו איך מפעילים את הפלך."

"ומה זה היה עוזר לה? ממילא לא היה עולה בידיה להפוך קש לזהב כי היא לא רואה את קורי הקסם. אתה באת להציל אותה."

"אבל את יכולה."

"להפוך קש לזהב?" היא התלהבה.

דוד עוצלי הנהן.

"איך עושים את זה?"

"את יכולה להבין בעצמך."

עפרונית התרכזה. היא בחנה היטב את הפלך. את סיבי הצמר שבידה. את קורי הקסם שחצו את האוויר. היא פרטה באצבעותיה על קורי הקסם עד שאחד מהם רטט ולרגע נראה כמו סיבי הצמר. היא הבינה. עליה לטוות את קור הקסם ביחד עם סיבי הצמר. היא הזינה את הסיבים, לפתה את קור הקסם, וטוותה הכול ביחד. חוט כסף יצא מהמכונה, והיא הפסיקה.

"למה זה לא הצליח?" שאלה עפרונית.

"זה הצליח," אמר דוד עוצלי. "את טווה חוטי כסף."

"אבל רציתי זהב."

"השתמשת בקור הקסם הלא נכון. נסי את זה שסמוך אליו. את יכולה להפוך כל דבר לכל דבר, את רק צריכה לבחור את הקור המתאים."

עפרונית פרטה שוב על הקורים, עד שאיתרה את המתאים, שילבה אותו בעבודת הטווייה, וחוט זהב דק יצא מהמכונה.

~~~~

דוד עוצלי ערך חישובים מסובכים והחליט לחגוג לליזה את שנתה השלושים. עפרונית לא אהבה לאפות, אך בכל זאת אפתה עוגה גדולה כדי לשמח את אִמהּ. דוד עוצלי הזמין כמה מהשדונים השכנים למסיבה בגינה. בעל שש הרגליים הביא לה צמח שהפיות המעליבות לא אוהבות את ריחו. שדונית סגולת כנפיים שלעִתים הצטרפה לארוחות בביתם הביאה כף המערבבת בעצמה את המאכלים. עפרונית נתנה לה שרשרת
~~~~

זהב שהכינה מחוטים שטוותה בעצמה, ודוד עוצלי נתן לה חליל קסום המנגן מעצמו מנגינות מארצות האדם. ליזה לא הצליחה לעצור את דמעותיה כששמעה אותו מנגן.

"אמי הייתה שרה לי את השיר הזה כשהייתי קטנה," אמרה, ודוד עוצלי חיבק אותה ברוך.

כשהאורחים הלכו ואִמהּ התעייפה, עפרונית ניקתה וסידרה, בעוד אמא ודוד עוצלי ישבו בפנים ושוחחו בקולות נמוכים. אִמהּ שמחה מאוד על החליל, אך כל מנגינה נוספת שבקעה ממנו הניבה מעיין דמעות חדש. עפרונית לא הבינה מה מרגש בו. המוזיקה שלו צרמה לאוזניה, לא כמו המנגינות הנחמדות שהשדונים שרו וניגנו שהיו מרוממות את הרוח, מקפיצות את הרגליים ומשתיקות את הפיות המעליבות שהיו רוקדות בין קורי הקסם למשמען. נפשה קצה מלנקות ולסדר כל הזמן רק כדי שאמא תשלה את עצמה שהיא עדיין בארצות האדם. היא לא העזה לומר זאת לאִמהּ, אך היא חיבבה את הבתים המלוכלכים ונטולי הרהיטים של השכנים, ותהתה לעתים איך נראה הבית לפני שדוד עוצלי הביא אליו אותה ואת אמא. הטבע בוודאי משל בו, הזכיר לשדון שהוא חלק ממנו, חי בין קורי הקסם כמו הפיות המעליבות, העכבישים העוקצניים והלחשנים הרמאים. כעת היה הבית מסודר ונקי, כאילו דחה את הטבע.

עפרונית סיימה את שטיפת הכלים, ניגבה אותם והשיבה אותם לארון. הבית העיק עליה והיא החליטה לצאת לגינה כדי ליהנות מהשמש ולהתחרות בעלבונות עם הפיות המעליבות. בהיסח הדעת חלפה דרך הקיר, מול עיניהם של אמא ודוד עוצלי שישבו שקטים ומחובקים ושהיא שכחה שהם שם.

"כמה זמן את יודעת לעשות את זה?" שאל דוד עוצלי שבא אחריה. אמא יצאה מהדלת והצטרפה.

"כבר אה... זמן מה..." היא השתהתה. "לא אמרתי לכם?"

"לא," אמר דוד עוצלי.

"אה... שכחתי?" היא מצמצה.

"לא ייתכן ששכחת דבר כזה. למה לא אמרת, ילדה שלי?" שאלה אמא.

"כי אז את תרצי שדוד עוצלי ייקח אותי לבקר בארץ בני האדם..." מלמלה.

"עלייך לדעת מאין באת," פסק דוד עוצלי. "נלך כשהשמש תשקע בארצות האדם."

"זה הגבול בין ארצנו לבין ארצות האדם," אמר דוד עוצלי. עפרונית הסתכלה סביב. הנוף לא היה שונה מהרגיל. עצים ססגוניים, קורי קסם מסביבם, משתלבים ומתפתלים. עכבישים קטנים קופצים מאחד לאחר. פיה דילגה הלוך ושוב בין שני קורים, צבעי כנפיה משתנים בכל דילוג. פלג מים זוהרים התפתל על האדמה והשקה את העשב הכחול.

"מה מיוחד כאן?" היא תהתה.

"את רואה את הקור הזה?" שאל דוד עוצלי, וליטף באצבעותיו את אחד מקורי הקסם.

"השחור?" שאלה עפרונית. אף פעם לא ראתה קור קסם שחור.

"הוא מחליף את צבעו כשהלילה יורד בארצות האדם. ואז אפשר לעבור מכאן לשם. הניחי עליו את ידך ועשי כמוני."

היא הניחה את אצבעותיה על הקור השחור. דוד עוצלי משך בו, והיא עשתה כמוהו, ונעה על גביו למרחק קצר. חשכה הקיפה אותם, כאילו עפרונית כיסתה את ראשה בשמיכה. היא התנשמה.

"היכן השמש?" שאלה.

"היא מסתתרת עכשיו," אמר דוד עוצלי וקולו נשמע חיוור בחשכה העמוקה. "זו ארץ בני האדם. השמש באה והולכת, לא קבועה בשמים כמו אצלנו."

עיניה של עפרונית הסתגלו, והיא ראתה אורות קטנים מעליה רחוק בשמים. וגם את קורי הקסם זורחים קלות סביבה.

"למה לא באנו כשהשמש בשמים?" שאלה.

"השמש שלהם לא טובה לנו," אמר דוד עוצלי. "היא משביתה את קורי הקסם, ועלולה להרוג שדונים. היא צורבת את העור."

"לי היא לא תזיק," אמרה עפרונית.

דוד עוצלי הנהן. "אך לא תוכלי להשתמש בקורי הקסם כשהשמש זורחת. בואי, אקח אותך לראות את המקום שבו נולדת."

הם נעו במהירות על גבי קורי הקסם עד שניצבו מול הארמון. עפרונית הסתכלה בהשתאות במבנה הענק והמרשים עם הצריחים והדגלים המתנופפים לאור השמש הזעירה שנגלתה בשמים מאחורי ענן. זה בוודאי הירח שאִמהּ סיפרה לה עליו כשהייתה קטנה.

"לא ידעתי שאפשר לבנות בית כה גדול," אמרה. "מדוע בני האדם בנו את זה?"

"כדי להוכיח את גבורתם על הטבע," אמר דוד עוצלי. "הם לא כמונו, שחיים בתוך עצים ובכוכי סלע או באדמה. הם חוצבים אבנים מתוך האדמה ועורמים אותן יחד, והעשירים והחזקים בונים את הבתים הגדולים ביותר."

"ואבי הוא עשיר וחזק?"

"הוא המלך של הארץ. על פיו יישק דבר. הוא המחליט והקובע."

"למה צריך שיהיה מי שמחליט עבור כולם?"

"ככה הם בני האדם. זקוקים למנהיג שיוביל אותם."

הם נכנסו פנימה דרך אחד הקירות והסתובבו במסדרונות החשוכים. כשאדם עם נר בידו התקרב אליהם הם הסתתרו בצללים וחזרו להלך אחרי שעבר. הכול היה גדול ומקושט, כאילו הבית הקטן שלהם התרחב למפלצת.

"מה זה אומר שאבי עשיר?" שאלה עפרונית.

"זה אומר שיש ברשותו זהב רב," אמר דוד עוצלי.

"זהב יפה, אבל מה מיוחד בו?"

"בני האדם מעריכים אותו מאוד. גם אבנים מסוימות. מי שאוחז בהם הוא עשיר ויכול להחליף אותן בכל דבר שנפשו חשקה בו."

"זו הסיבה שהוא רצה שאמי תטווה עבורו זהב מקש?"

"הקש צומח. כולם יכולים להשיגו. עליו רק לתת הוראה ואנשיו אוספים הרבה קש."

"ואת הזהב קשה להשיג? הוא חשב שאִמי תספק לו זהב במהירות ובקלות, אבל היא לא כאן. מה הוא עושה כדי להשיג זהב?"

"את מה שעשה לפני בואה. עושק את אנשי הארץ. הוא הכביד את המסים כדי למלא את חדר האוצר. האנשים גוועים ברעב והוא לוקח מהם את מה שהם מייצרים ומוכר תמורת זהב. את הזהב הוא מבזבז

ואז עושק עוד. לפעמים אני מנסה לעזור לאומללים ביותר ולתת להם דברים, אך הוא לוקח הכול."

"והוא עדיין מחפש את אמי, אז היא לא יכולה לחזור."

"את יודעת שאני אוהב את אמך, נסיכתי," אמר דוד עוצלי. "אבל לא טוב לה בארצנו. היא דועכת. ואני לא יכול להיות איתה פה ולשמור עליה מפני אביך בגלל השמש."

"מדוע אינך גורם לאבי להניח לה?"

"אני בא לפה לעזור. אני לא מזיק לאנשים. בואי, אראה לך כיצד חוזרים הביתה."

~~~~

הערב ירד בארצות האדם והנסיכה שאיש לא הכיר פסעה לתוך הארמון. היא לבשה שמלה מרהיבה שתפרה עבורה אִמהּ. את שׂיערה הארוך סירקה ואת ראשה עיטרה במקלעת זהב עדינה. לרגליה לא נעלה דבר. יחפה פסעה מעדנות במסדרונות, ידיה מלטפות את קורי הקסם שרק היא ראתה ומסיטות ממנה את המכשולים. אנשי המלך ביקשו לעוצרה, אך נדבקו לקיר ולא יכלו עוד לנוע.

דלת אולם המלך הייתה מוגפת, אך עפרונית פתחה אותה בתנועת יד ופסעה פנימה. המלך קם ממושבו, פניו סמקו והוא הכריז, "מי זו שנכנסה מבלי שהוזמנה?"

"שלום, אבי," אמרה עפרונית וקדה לפניו.

"אביך?" התיז המלך.

"הבת של ליזה, מלכתך. בִּתך הבכורה," אמרה עפרונית.

"מה השקר הזה?" זעק המלך, "בִּתי ילדה קטנה."

"גדלתי בארץ השדונים, אבי, שם אמי מסתתרת מפניך," אמרה עפרונית. "הזמן חולף שם מהר יותר. לאחרונה מלאו לי שמונה־עשרה, אך פה חלפו רק שנים ספורות."

המלך גירד בראשו כמנסה להבין את כוונתה, ואז התקרב אליה וסקר אותה בעיון.

"את דומה לליזה מלכתי," הוא הסכים, "והיא הייתה צעירה ממך כשנעלמה."

"ברחה," אמרה עפרונית, "כי איימת לפגוע בי."
~~~~

״לא הספקתי לקרוא לך בשם,״ אמר המלך.

״קוראים לי עפרונית,״ היא אמרה.

״איזה מין שם זה?״ סינן המלך.

״שם שבחר עבורי השדון שנתן מחסה לאִמי כל השנים האלה,״ אמרה עפרונית.

״שדון עלוב נתן שם לבת מלכות?״ התיז המלך, זועם.

״אם שמי אינו נושא חן בפניך, תוכל לתת לי אחר,״ אמרה עפרונית.

״עפרונית הוא לא שם ראוי לנסיכה,״ אמר המלך. הוא הקיף אותה, מביט בכולה.

״גדלת להיות נערה יפה,״ אמר, ״ועכשיו את רוצה מקום בביתי. את אמנם דומה לליזה, אבל איך אדע שאמת בפיך?״ שאל המלך.

עפרונית חייכה אליו ואמרה, ״אני יודעת לטוות קש לזהב!״

עבדו המשרתים כל היום וערמו קש באולם והציבו בו פלך. לפנות ערב חזרה עפרונית והלכה עם אביה אל האולם המלא.

״אם תטווי את כל הקש הזה לזהב עד אור הבוקר, אקבלך לביתי במקום אמך,״ אמר המלך. ״ואם לא, אדע ששיקרת ואהרוג אותך על חוצפתך!״

הוא נעל את הדלת ועפרונית חייכה. היא פרטה על קורי הקסם והפלך התרומם באוויר, נישא אחריה כשפסעה בעד הדלת הסגורה והלכה אל חדר אוצרות המלך, המלא בכלי זהב ואבנים טובות. שם הניחה את הפלך, לקחה לידיה כלי זהב, והחלה לעבוד.

כשהחל הבוקר לעלות, עזבה עפרונית. היא חייכה כשעברה חזרה לארץ הפיות, למחשבה על אביה נכנס אל חדר האוצר וזועק כשעיניו מבחינות בערֵמות הקש שגדשו אותו. מכתב השאירה אחריה על הפלך המיותם. ״אבי,״ נאמר בו, ״בגלל כל הרעות אשר עשית, מהיום כל זהבך יהפוך לקש, אלא אם תוותר על כס מלכותך.״

כשירד הלילה שוב, שבה עפרונית אל הארמון. המלך הסתובב במסדרונות כסהרורי, שומרים סביבו, נחוש בדעתו ללכוד את עפרונית ולהוציא אותה להורג.

עפרונית עברה דרך הקיר והסתובבה בארמון עד שמצאה את החדר ובו תכשיטי הכתר. היא היממה את שני השומרים באמצעות קורי הקסם. אז הביאה את הפלך שנותר בחדר האוצר, ופצחה בעבודה.

בלילה שאחריו לא נמצא פלך בארמון, ועפרונית חזרה מבלי לטוות דבר. אבל בלילה הבא, הביאה את הפלך של אִמהּ, והפכה לקש את כל הזהב החדש שהביאו אנשי המלך לארמון. לאחר מכן, משלא נמצאו עוד חפצי יוקרה לטוות לקש, פשטה על המזווה והפכה את כל תוכנו לקש. עדיין נותרו כמה שעות לפני שהיה עליה לחזור, ולכן לקחה את הפלך שלה אל חדרי המלך והפכה לקש את כל בגדיו, את מיטתו, את התמונות הרקומות אשר קישטו את הקירות, את הווילונות, את כלי הנוי והקישוטים.

כשכמעט סיימה להפוך את השטיח לקש נכנס המלך אל החדר, לטש עיניו בעֵרמות הקש וזעק בקול גדול. עפרונית צחקה מול פניו.

"מכשפה," הוא קרא, ושלף את חרבו, "השיבי הכול לקדמותו או שאהרוג אותך!"

עפרונית הניעה את קורי הקסם, והמלך רותק אל הקיר ולא היה יכול עוד לנוע. היא חילצה את החרב מאצבעותיו הקפואות, טוותה אותה בפלך לקש מול עיניו ההמומות, ואז חזרה ונתנה בידו את הקש ונישקה אותו נשיקה לועגת על לחיו.

"שלום, אבי," אמרה. "אחזור גם מחר ומחרתיים, ובכל יום, עד שתוותר על כס מלכותך."

היא יצאה דרך הקיר עם הפלך והמלך נשאר דומם עד שהשמש זרחה והשביתה את קורי הקסם.

בכעסו הגדול עדיין לא שעה לאזהרתה והיא שבה לילה אחר לילה, וטוותה לאט ובקפדנות כל חפץ בארמון לקש. המלך קצף וגעש על שומרי הארמון. הוא שלל את משכורתם, והביא חדשים במקומם, והחליף מדי שבוע את ראש המשמר, ועדיין איש לא הצליח לתפוס את עפרונית.

רוגזו וצערו של המלך הלכו וגברו. כבר לא נותר כמעט דבר בארמון, והמלך הסתובב במסדרונות לבוש בבגדיו האחרונים, נוהם וזועם.

המשרתים שנאבקו בערֻמות הקש ברחו מפניו. לא נותרו עוד דלתות. כס המלכות הוחלף בערֻמות קש. המלך לא קיבל את ארוחתו, כי לא נותר עוד במה לבשל ובמה להגיש, ולא היה מה להבעיר באח למעט קש. מפקד המשמר החדש נקרה בדרכו.

"איפה המכשפה?!? מדוע היא לא מתה?!?" זעק המלך, הטירוף מהבהב בעיניו.

"החיילים נמלטו כולם, מלכי," אמר מפקד המשמר. "היא הפכה את כל כלי נשקם לקש. ואת מדיהם. בשעה שלבשו אותם. הם מוכים אימה. אין ביכולתי לעשות דבר, מלכי. איני יכול לעצור בעדה."

והמלך צרח, ותלש את שערו וזקנו, וקרע מעליו את בגדיו, והוסיף וקרע בידיו את עורו שלו מעל גופו, ומפקד המשמר ניסה לעצור בעדו, אך המלך בטירופו היה חזק ממנו, וקרע מעליו את איבריו שלו, עד שנפח נשמתו ומת.

כאשר הארץ נותרה יתומה, שבה המלכה ליזה והתקבלה בכבוד גדול. היא ישבה על כס המלכות, שאותו השיבה עפרונית לקדמותו, והייתה למלכה טובה ואהובה על כל עמה.

במהרה בחרה נסיך שישב לצידה, וילדה לו בנים ובנות, אך שמועה נפוצה בעם שלעִתים בלילות מבקרת את המלכה בִּתה הבכורה, והיא מלווה בשדון, ובשעת מחסור הם טווים יחדיו קש לזהב עבור הממלכה.

ועפרונית חיה בארץ השדונים באושר ועושר עד עצם היום הזה.

רותם ברוכין היא מחזאית, במאית ותסריטאית, בוגרת החוג לקולנוע באוניברסיטת תל-אביב. מחזותיה הוצגו בתאטרון צוותא, במרכז הגאה ובפסטיבלים. היא זכתה בפרס גפן על סיפוריה "במראה", "הפוך, לקחת", "וויסקי בקנקן" ו"מציאות ואבדות".

הדרקון האחרון שלי

רותם ברוכין

אטלנטיס החלה להיראות סוף-סוף באופק, אי של ירוק וזהב במרחק. ההקלה שחשתי הייתה עצומה. הספינה ששטנו בה הייתה ספינת תענוגות שאכלסה מאות נופשים, והייתה אמורה לשוט ממש חלק, אבל מובן שאני הרגשתי בחילה. למדתי כבר לזהות את הסימנים – בטן מתערבלת, תחושת חוסר יציבות, ראש כבד, צמר גפן בין האוזניים. רק המחשבה על הסצנה שאבא יעשה אם אקיא גרמה לי להמשיך להתרכז באופק ובנשימות עמוקות. קיוויתי שהפנים שלי לא ירוקים.

"גאיה! תראי!"

התכווצתי, אבל אז צל נפל עלינו, והסקרנות גרמה לי לאזור כוחות די כדי להרים את ראשי.

הדרקון היה גדול כמעט כמו הספינה עצמה, וכשהתקרב אלינו במעופו, אור השמש הוחזר מהקשקשים הירוקים-כסופים שעל גופו. כמה מהנוסעים צרחו. הוא נהם, נהמה גרונית שנשמעה קצת כמו צחוק, ואז כנפיו העצומות נפרשו, והוא עף הרחק מאיתנו.

"ראית את זה? ראית את זה?" אבא לא דיבר אלַי הפעם, אלא לדוקטור אזולאי – לשמחתי, בגלל שהספינה הטלטלה מעט כשהדרקון התרחק, ולא היה לי ספק שהפנים שלי ירוקים עכשיו. למרות הבחילה, לא השבתי את מבטי אל האופק. ראיתי כבר דרקונים בעבר, אבל אף פעם לא כל כך מקרוב, ולא כל כך גדולים ומרשימים. פתאום הרגשתי כאילו היינו בסיפור אגדה.

"הוא כמעט הטביע את הספינה!" אמר אבא לדוקטור אזולאי, והתחושה התפוגגה מייד. "חשבתי שאמרת שהמסע הזה בטוח!"

"היא לא הטביעה את הספינה, דורון." דוקטור אזולאי חייכה אל אבא את החיוך הידעני שלה, חיוך שכבר ידעתי שיש לו השפעה מרגיעה עליו. הלוואי שלי היה חיוך כזה. "זו ג'אוואראטס. היא דרקונית זקנה עם חוש הומור מעוות, והיא נוהמת ומבהילה כל ספינת תיירים שמגיעה לאטלנטיס. אני חושדת שחברת הספנות משלמת לה כדי להיות חלק מהאטרקציה."

"משלמת," אמר אבא, מופתע. "דרקונים מקבלים יורו? דולר?"

"סחר חליפין, אם אני לא טועה," אמא פצתה פה לראשונה – כמוני, היא הייתה מרותקת אל הדרקון – הדרקונית, בעצם. "נכון, דוקטור?"

"כן. הם מסרבים להחזיק מטבע אחיד, מה שקצת מסבך את המסחר איתם. זה עניין של צרכים – בשר, למשל..." אבא עיווה את פניו, ודוקטור אזולאי המשיכה, "מתכות יקרות, שירותים שונים שקל לנו לספק להם..."

כמו מה? ניקיון? רפואת שיניים? רציתי לשאול, אבל פחדתי שישימו לב כמה רע הרגשתי. אבא, לפחות. אמא עדיין הביטה בדרקונית. "מרתק," היא מלמלה.

"תמיד התעניינת בדרקונים, נאווה?" שאלה דוקטור אזולאי, וחיוכה התרכך.

"מאוד. רציתי להיות חוקרת דרקונים," אמרה אמא בהיסח הדעת. "אבל בשביל זה צריך לחיות באטלנטיס, ו..." היא השתתקה והביטה בי, וקצות אוזניה האדימו. "...ממילא זה היה סתם חלום של ילדים. את יודעת, כמו בשיר הזה? 'כל אחד רוצה להיות זמר, אם לא זמר אז שחקן, אם לא שחקן – דרקונן'..." היא צחקה. זכרתי את הפעם הראשונה שבה השמיעה לי את אריק אינשטיין שר את השיר הזה. הוא היה אחד האהובים עליה. "זו הייתה סתם פנטסיה. חוץ מזה, אני ממש אוהבת את המחקר בגן הזואולוגי..."

התפללתי שתפסיק כבר, אבל היא המשיכה, כמו תמיד כשהרגישה עצבנית או אשמה, וידעתי שהיא מיד תסביר לדוקטור אזולאי שילדה אחת זה באמת ממש מספיק והיא בשום פנים ואופן לא רצתה שלושה או ארבעה ילדים, מה פתאום – אבל אבא קטע אותה, למרבה החסד, ואמר, "אני לא מבין למה לא יכולנו להגיע בטיסה."

"נו, באמת, דורון," נזפה בו אמא, אבל ההבעה שלה הייתה מלאה בהקלה והכרת תודה. "אסור לטוס לאטלנטיס. אתה מדמיין לעצמך את היצורים העצומים האלו מקפידים על מסלולי הטיסה שלנו? אפילו מאז שהמרחב האווירי של אטלנטיס הוכרז מורשה לדרקונים בלבד, קרו עדיין התנגשויות בגלל טייסים טיפשים שניסו לעשות קיצורי דרך —"

שאגה עצומה קטעה אותה. כמה ילדים צעקו בבהלה, אבל כשהדרקון הגיח מעבר לעננים הופתעתי לגלות שהוא היה קטן בהרבה מג'אוואראטס — אולי בגודל של אוטובוס או שניים — ומכוסה בנוצות, לא בקשקשים. הוא התהפך באוויר מעל הספינה, והבהלה של הילדים הפכה לקריאות התפעלות. האקרובטיקה הייתה בשבילנו, הבנתי.

"מי זה?" שאל אבא.

דוקטור אזולאי חייכה. "אפילו אני לא מכירה את כל הדרקונים באטלנטיס. אבל הרבה מהם אוהבים לעשות הצגות בשביל בני אדם."

הדרקון דאה מעל הספינה, הביט מטה וקולו הרעים שוב באנגלית מושלמת וצחה: "ברוכים הבאים לאטלנטיס, בני ובנות אנוש! ברוכים אתם בבואכם!"

מחיאות כפיים ותרועות התלהבות עלו מהסיפון כתגובה. רק ארבעתנו שתקנו. הדרקון עף הלאה, לעבר האי הירוק-זהוב, לעבר הר הגעש הפעיל, ראשו המושחר, המערות העצומות בצדדיו שמהן עלו דרקונים, החוף שעליו הם השתזפו, מתחפרים בחול הזהוב-שחור. מלמולים נרגשים נשמעו ככל שהתקרבנו אל האי. רוב הנוסעים בספינה הצטופפו כעת על הסיפון כדי להביט. לשמחתי, הם שמרו על מרחק ממני.

דוקטור אזולאי כרעה לצד כיסא הגלגלים שלי. "זה קצת כמו להיות המנקה בדיסנילנד, לא?" היא לחשה, וגרמה לי לחייך. היא לא חשבה שצריך להיזהר כל הזמן על הרגשות שלי, כמו אבא ואמא, והיא לא חשבה שאסור לצחוק במצבי. חיבבתי אותה.

"מעניין אם יש דרקונים נכים," אמרתי, ואז קלטתי. "לא, ברור שאין."

"דווקא יש להם נכויות," אמרה דוקטור אזולאי, וקמה על רגליה. "בדרך כלל, נכויות פיזיות שנגרמות מתאונות. לא הגנטיקה שלהם ולא המדע שלנו מסוגלים להחליף כנף של דרקון שנקטעה."

״אפשר להחליף נושא?״ אבא רטן. ״גאיה לא רוצה לשמוע על דברים כאלו.״

ברור שהוא יודע את הרצונות שלי יותר טוב ממני. הזעפתי פנים והבטתי שוב קדימה. עוד ועוד דרקונים מילאו את השמים ככל שהתקרבנו, מגוון עצום של צבעים, צורות וגדלים, עד שאפילו הנערים והנערות המבוגרים ממני הצטרפו אל הילדים ורצו מצד לצד לאורך הסיפון כדי להביט בהם. אבא הסתכל עלַי, ואף על פי שהבחילה שלי החלה להתפוגג, לא פגשתי את מבטו. שנאתי לראות את הרחמים בעיניו. מיקדתי שוב את מבטי באופק והתעלמתי ממנו.

~~~~

עברתי את המסע לאטלנטיס עשרות פעמים, עם עשרות מהמטופלים שלי. זו היתה הפעם הראשונה שבה חיכה לנו תור בנמל. שני אנשי צוות של הספינה הנחו אותנו אל תוך האנגר גדול שבתוכו התפתלה שיירת אנשים אינסופית עד למקום מושבו של פקיד אחד ויחיד. לעזאזל. חשדתי שהאמריקאים עמדו מאחורי הרעיון המגוחך הזה. אם זה היה תלוי בהם, הדרקונים היו נאלצים להחתים את הדרכונים שלנו עם הטפרים שלהם.

רוב הנוסעים שהיו איתנו על הספינה כבר עמדו בתור, ודורון דחף את הכיסא של גאיה לקצה שלו. היא לא געֲרה בו והודיעה שהיא יכולה לגלגל את עצמה לבד, סימן מובהק עד כמה הייתה מותשת. נאווה הלכה לנופף מול הפקיד בתג ״פטור מתור״, אבל אם החשדות שלי היו נכונים האמריקאים לא יקבלו את זה – הם ירצו אישור שככל הנראה אפשר להנפיק רק אצלם, והמראה של נערה בכיסא גלגלים לא ישנה את דעתם. נטשתי את התור והלכתי בחזרה לנמל, לחפש מישהו שאני מכירה. לא היו בני אדם רבים בתפקידי קבע על אטלנטיס, והכרתי את רובם.

״דוקטור אזולאי!״ מישהו קרא מאחורַי, וזה לא היה קול אנושי. הסתובבתי, ואף על פי שהייתי מוכנה לכך, נרתעתי לאחור כשהדרקון, שהיה בסך הכול בינוני בגודלו – לא גבוה יותר מבניין דו־קומתי – התנשא מעליי, קרוב מאוד. ״סליאן, נכון?״ שאלתי. האמת היא שזכרתי את שמו, אבל הייתי צריכה לומר משהו מהר כדי לחפות על העובדה שהבהיל אותי. לא רציתי שידאג.
~~~~

"נכון," ראשו התכופף אלַי. "את יכולה לעשות בשבילי שיחת טלפון?"

האנגלית שלו השתפרה מאז הפעם האחרונה שהייתי כאן. אולי גם זו הייתה השפעת האמריקאים. היא בוודאות הייתה מספיק טובה בשביל להשתמש בחייגנים הקוליים שהותקנו בקרבת מרכז האי עבור הדרקונים. חייכתי ושלפתי את הטלפון שלי. "בטח. אבל אתה יכול גם לעשות לי טובה?"

סליאן לא רק ידע לנקוב עבורי בשמותיהם של בני אדם שהכרתי שהיו בנמל, הוא גם סיפר לי שג'ונאס הגיע לא מזמן כדי לאסוף משלוח של ציוד רפואי מאחת מספינות התובלה. מיהרתי ליציאה מהנמל, ותפסתי אותו בדרך לטנדר שלו – זיהיתי אותו מאחור, בחלוק לבן, נושא חבילה כבדה בידו האחת, ופניו קבורים למחצה בקלסר שאחז בידו השנייה.

"דוקטור ג'ונאס!"

הוא כמעט מעד, ואז הרים את ראשו מהקלסר, ועיניו חייכו אלַי מאחורי המשקפיים הגדולים שלו. "אה, דוקטור אזולאי!" הוא הניח את החבילה והושיט לי יד ללחיצה. חייכתי אליו בתשובה. הספקתי כבר לשכוח איך שמי נשמע במבטא בריטי. "לא ידעתי שאת באה החודש. איזו הפתעה נעימה!"

"תודה, נחמד לראות גם אותך." בפעם הראשונה שנפגשנו חשבתי שהוא פשוט אנגלי מנומס, אבל במפגשים האחרונים שלנו התחלתי להבין שהוא באמת חיבב אותי. "רציתי לשאול אם אתה יודע משהו על התור."

"אה, כן." הוא עיווה את פניו. "האמריקאים."

ידעתי. היה לזה ניחוח של בירוקרטיה שלא היה ניתן לטעות בו.

"הדרקונים לא מתעניינים בהחתמת דרכונים, והאמריקאים לא יכולים מבחינה דיפלומטית לעקוף את ההחלטה שלהם. אבל הם נפנפו מול האו"ם באיזשהן סטטיסטיקות מומצאות על מספר המהגרים הלא חוקיים שניצלו לרעה את חוקי הביקור באטלנטיס, ובסוף הדרקונים נכנעו, כנראה רק כדי שיפסיקו לבלבל להם את המוח, ואישרו להם להציב 'תא רישום'."

"יש שם רק פקיד אחד," אמרתי. "ותור עד קצה ההאנגר."

"ועוד באת ביום טוב." ג'ונאס כרכם את פניו. "לפני שבוע הגיעו כמה קרוזים במקביל. התור נמשך לאורך כל המעגן."

חרקתי בשיניי. "זה חוקי, השטות הזו?"

"את יודעת איך דרקונים מתייחסים לחוקים." הוא סגר את הקלסר שלו. "בכל מקרה, את חוקרת ורופאה ויש לך תקן חלקי במעבדה שלנו. אני די בטוח שאת לא אמורה לעמוד בתור הזה."

"אני לא דואגת לעצמי."

הוא חבט במצחו. "יש איתך מטופלת, מן הסתם. אני מתנצל. בואי, ננסה לטפל בזה ביחד." אבל הוא לא נראה אופטימי.

הפקיד עשה פרצוף של בירוקרט כשהבאנו אליו את המסמכים של משפחת דהאן ואת התיק הרפואי של גאיה. ג'ונאס התעקש בנימוס בריטי, ואני התעקשתי בחוצפה ים־תיכונית, ובסופו של דבר שיטת החוקר הטוב והחוקר הרע עבדה. שמעתי מלמול של התמרמרות עובר בתור כששלושה אנשים קודמו לראשו, אבל הם השתתקו כשראו את כיסא הגלגלים.

"אידיוטים. הלוואי שיטבעו במרק," מלמלתי.

גאיה הרימה את ראשה והביטה בי, חיוך רפה על שפתיה. היא נראתה חלשה, כאילו עדיין סבלה ממחלת הים שניסתה כל כך להעמיד פנים שלא חשה לאורך כל תשעת ימי ההפלגה. "זו קללה אמיתית כאן?"

לא בדיוק, אבל שמחתי להסיח את דעתה. "זה קרה לפחות חמש פעמים בהיסטוריה של אטלנטיס, מאז שבני אדם, ברוב חוכמתם, הכירו לדרקונים את הרעיון המשונה של מרק. ראית פעם קערית מרק של דרקון?"

גאיה צחקקה. "אבל יש כאן מסעדות של בני אדם, לא?"

"ברור, אבל האנשים האלו לא באו בשביל לאכול במסעדות של בני אדם. הם באו בשביל לישון על זהב במאורה, להתקלח במפלים של הדרקונים ולשחות בקערית מרק בגודל של בַּרֵכה. זה נשמע לך כיף, לשחות במרק?"

"כן. אבל לשחות תמיד נשמע לי כיף," הודתה גאיה, מטלטלת את קווצות שִׂיערה הקצרצר. התכווצתי. כמובן שלשחות זה כיף בשבילה.

זה היה חסר רגישות מצִדי. "מצד שני, לישון על זהב במאורה נשמע מאוד לא נוח."

"זה מאוד לא נוח," הבטחתי לה.

"פשוט תתעלמו מהם," אמר דורון, קולו מתוח. "אנחנו יכולים להזמין מונית למלון שלנו? מונית של בני אדם, אם אפשר?"

התכוונתי לומר שמן הסתם אין מוניות של דרקונים, אבל לא הייתי משוכנעת שאני צודקת. לא הייתי כאן חודשים, ובקצב שבו התיירות באטלנטיס התפתחה, איש עסקים ממולח בהחלט היה יכול בינתיים לסגור עסקה עם דרקון בגודל בינוני ומטה ולתלות עליו שלט "חווית ההסעות האטלנטית המושלמת". זה היה יכול להיות להיט.

בנסיעה, גאיה ישבה דוממת ונראתה מותשת. אפילו להחזיק את צווארה זקוף דרש ממנה מאמץ בשלב הזה, והיא נשענה כנגד החלון. נאווה, לעומתה, פטפטה עם הנהג בהתלהבות, אותה התלהבות שדבקה בה מרגע שהתחלנו לדבר על אטלנטיס כמקום שבו ייערך הטיפול של גאיה. האנגלית שלה, הבחנתי, הייתה מעולה – לא כמו של עובדת מקומית בגן הזואולוגי, אלא כמו של אקדמאית ותיקת כנסים, אשת העולם הגדול. נזכרתי בשיחה שלנו קודם, כמה ניסתה שלא להראות את ההתלהבות הרבה שלה מהדרקונים. הבטתי בגאיה, בגפיה הנוקשים, ונמלאתי ברגשות המבלבלים שכבר היו מוכרים לי, שילוב של צער, חיבה ואשמה. הצטערתי שהדהאנים לא הגיעו אלַי שנים קודם, שאני לא הגעתי אליהם. רציתי להבטיח לנערה שהכול יהיה בסדר, שהיא עמדה להתחיל בחיים השניים שלה, בחיים שהיו אמורים להיות לה. רציתי לחבק אותה, אבל לא היינו קרובות מספיק בשביל מחוות חיבה כזו.

"אלו משאבות לחץ, נכון?" נאווה הצביעה על המתקנים העצומים הסמוכים לחוף, שנראו כמו שילוב של צינורות כיבוי ומקלחות. "הדרקונים באמת משתמשים בהן?"

"כן, גברת," לנהג היה מבטא מזרח אירופי שלא זיהיתי. "במיוחד אלו שעובדים עם בני אדם. אחרת מתלוננים שהם מסריחים." הוא צחק. "יש שמועות שחלק אפילו הסכימו לשמוע על סבון. פעם ראשונה

שלכם כאן?״

״כן. תמיד רציתי לבוא.״ עיניה של נאווה נצצו. ״זו הכניסה למאורות?״ היא הצביעה לעבר אחת מהמערות העצומות, הרחק במזרח, סביב ההר.

״אחת מהן. הזקנים יותר משתמשים באלו שקרובות יותר למרכז הר הגעש. רוצים להיות קרובים ללבה.״ הוא הציץ בפניה של נאווה, וככל הנראה פירש את התלהבותה כפחד. ״אל תדאגי, גברת, זה לא מסוכן לנו. כשיש חשש להתפרצות הדרקונים מזהירים ומפנים את האי.״

״אני לא דואגת,״ הבטיחה לו נאווה. ״מה זה?״ היא הצביעה לעבר האחו הגדול והירוק שניצב בינינו לבין ההר, בו רעו פרות וכבשים.

״המכלאה.״ הנהג הזעיף פנים. ״אתם צמחונים, גברת?״

״כן,״ אמרה נאווה.

״גם אני. לא הייתי מתקרב לאזור הזה במקומכם. אפילו הדרקונים הצמחונים לא מתקרבים אליו.״

״אני מבין שדרקונים אוכלי בשר לא אוהבים את התחליפים שלנו,״ מלמל דורון.

״הא! אפשר לספור על יד אחת את הדרקונים שמוכנים לאכול תחליפים. הם טוענים שיש לזה טעם של סלע. אם הייתי האו״ם, כבר הייתי מטיל עליהם סנקציות: או שיאכלו תחליפים, או שיגבילו התרבות של דרקונים אוכלי בשר —״

״רגע, מה זה?״ נאווה הצביעה לעבר החממות שבצד הדרך, שאור השמש המסנוור לא אִפשר לראות מבעדן — לפחות לא לפני שנתקרב.

״הא, זה דווקא מעניין.״ הנהג חייך. ״זו המדגרה. יש סיור, אתם יכולים להירש... אהה...״ הוא הביט על גאיה במראה והאדים. ״נראה לי שהוא לא נגיש. אני מצטער, חמודה, לא חשבתי.״

״הם לא כאן לתיירות. זה ביקור רפואי,״ אמרתי.

״אה!״ הנהג חייך אלַי. ״שמעתי על זה! משהו עם חלק מהמוח של הדרקון שמשתילים במוח של בן־אדם, נכון?״

לא התכוונתי להתחיל לתקן את כל הטעויות העובדתיות בדבריו. ״בערך.״

״כן, כן, שמעתי על זה! את אחת מהרופאים? כל הכבוד לך!״

"תודה," אמרתי בקצרה, והצבעתי לעבר המדגרה. "גאיה, תראי, אפשר לראות את הביצים מכאן. האדומות הקטנות הן של דרקונים מזרח־אסיאתיים, אין כאן הרבה כאלו. ואת רואה את אלו שליד האפורות הענקיות, הכחולות הבהירות מצד ימין, המנוקדות? אלו ביצים מאותו הזן של הדרקון שיעזור לך."

גאיה הביטה בביצים דרך יריעות הפלסטיק, אבל עיניה לא הראו אפילו רבע מההתלהבות של אמה. "מאוד ריק שם," היא אמרה. "חשבתי שדרקונים דוגרים על הביצים שלהם."

"זו חממה, גיא-גיא," אמרה נאווה לפני שהספקתי לענות. "זו כמו מדגרת שמש. ויש בה גם גופי חימום חשמליים, אם אני לא טועה?"

"יפה מאוד," שיבח אותה הנהג. "זה לא בדיוק חשמל, זאת אומרת, זה חשמל אבל הם מפיקים אותו עם אש או משהו. אל תבקשי ממני להסביר את זה..."

מקצרות אנרגיה פירואלקטריות, למען האמת, אבל לא התכוונתי לנדב את המידע – גם אני לא ממש רציתי שיבקשו ממני להסביר. הם המשיכו בשיחה עד שהגענו למתחם המגורים הראשי של בני האדם. זה לא היה בדיוק מתחם – כמה בניינים, רובם מלונות ובתי הארחה לתיירים. היו עוד כאלו ליד החוף ובעומק האי, אבל זה היה המתחם הקרוב ביותר למעבדה, והמרחקים היו חשובים על האי. כאן, למרבה המזל, הכול היה מוכן ומסודר לבואם של גאיה ומשפחתה – חדרים נגישים בקומת קרקע, ארוחת צהריים מאוחרת, מיטות רכות ונוחות. וידאתי שיש להם הכול ונפרדתי מהם כדי ללכת אל חדר הצוות הנטוש שלי, שהיה פחות מפנק, כמובן, אבל לפחות נקי וחמים, ואף אחד לא העלים את החלוקים שלי מהארון כמו בפעם הקודמת שהעזתי בחוצפתי הרבה להיעדר מהאי לכמה חודשים. אכלתי במהירות את המנה הפושרת שחיכתה לי על השולחן, והשתדלתי לא להביט בסדינים הנקיים ובכריות הרכות והמזמינות שחיכו לי על המיטה. הייתי צריכה להגיע למעבדה ולראות שהכול מוכן, שאף אחד לא השתלט על העמדה שלי, שכל מה שאני צריכה נמצא במלאי, והכי חשוב – שארונטאייל הגיע להירשם בשבוע האחרון ולעבור את המבדקים השגרתיים. הוא היה אמין וניתן היה לסמוך עליו, בדרך כלל, אבל פעם אחת הוא נעלם

לי בעונת ייחום, ונתקעתי במשך שלושה ימים עם מטופלת בת שמונה שסבלה מפגיעה מוחית בעקבות דלקת קרום המוח לפני שהדרקון הואיל בטובו לחזור, מתנצל בלי הפסקה בפני הטכנאים המשועשעים כשזנבו שמוט – המקבילה הדרקונית של הסמקה.

סיימתי לארוז את התיק שלי ועמדתי לצאת מהחדר. הרמתי את הטלפון וראיתי שמישהו התקשר אלַי בזמן שאכלתי. חזרתי למספר, ופניה של גאיה הופיעו על הצג. "גאיה? הכול בסדר? קרה משהו?"

הקמט הקל במצחה היה הסימן היחיד לחוסר שביעות רצונה. קיללתי את עצמי בשקט. כבר ידעתי שהיא שונאת שמתייחסים אליה כאילו היא עשויה מזכוכית. "אני מתכוונת, בדרך כלל אחד ההורים שלך מתקשר אלַי."

"כן. הם עייפים. הם רצו לישון."

"את לא עייפה?"

היא עיוותה את פניה שוב, אבל נדה בראשה. "חשבתי..." היא היססה, ואני חיכיתי בסבלנות. "מותר לי לפגוש אותו?"

"את מי?" שאלתי, אבל הבנתי עוד לפני שסיימתי לשאול. "את ארוונטאייל?"

היא הנהנה. "חשבתי שאם זה בסדר אני אשמח להכיר אותו לפני הניתוח."

ילדים ובני נוער רבים הוקסמו מהדרקונים ורותקו אליהם, ובמקרה של גאיה, שבוודאי חוותה מגיל צעיר את ההתלהבות והריתוק של אמה לגבי דרקונים, זה היה כמעט מתבקש. אבל מעטים מהמטופלים והמטופלות הצעירים שלי ביקשו לפגוש באופן אישי את התורם שלהם. היססתי, בעיקר כי הרגשתי שמגיע לה דרקון מרגש יותר. "אני אשמח לקחת אותך אליו, אבל אני לא חושבת שהוא יעניין אותך במיוחד. הוא זקן רטנן וישנוני."

"גם סבא שלי. זה בסדר."

חייכתי. למה לא, בעצם? ארוונטאייל לא גר רחוק מאוד מהמעבדה, וגם ככה התכוונתי לבדוק שהמתקן לכיסא הגלגלים עובד. "ההורים שלך הסכימו שאקח אותך?"

"בטח," היא אמרה, מהר מדי.

חייכתי. היא הייתה שקרנית גרועה מאוד. "אני חושבת שעדיף שאדבר איתם, בכל זאת."

פניה הזדעפו. "את ביקשת רשות לכל דבר שעשית בגיל שלוש־עשרה, דוקטור?"

"לא," הודיתי. "אבל..." היא המתינה, מחכה שאגיד שזה שונה, כי לי לא היה שיתוק מוחין. היא טמנה לי את המלכודת הזו באופן מושלם, הבנתי. כבר ידעתי שהיא נערה חכמה מאוד.

"אם הם שואלים, אני אומרת להם שאמרת שהם הסכימו," איימתי.

"ברור. במיוחד כי הם הסכימו." היא חייכה אלַי.

"בסדר. אני רק צריכה שנעבור במעבדה קודם כדי שאוכל לעשות כמה בדיקות לקראת ההשתלה, ואז ניסע לפגוש את הדרקון שלך. אבל את באמת יכולה כבר להפסיק לקרוא לי דוקטור. ימית זה בסדר."

החיוך שלה היה רק עיוות קל של השפה העליונה, אבל כבר ידעתי לזהות אותו. "אז את תקראי לי גיא-גיא."

כמו שאמא שלה קוראת לה. חייכתי בחזרה. "אני אצלך עוד רבע שעה, גיא-גיא. תהיי מוכנה."

מצחה שוב התקמט קלות, והיא הנהנה וסיימה את השיחה.

~~~~

דוקטור אזולאי – ימית, כמו שהיא ביקשה שאקרא לה – אספה אותי בג׳יפ, כזה עם זרוע מכנית שמרימה את הכיסא שלי כך שלא יהיה צריך לקפל אותו כמו במונית. זה כנראה לא היה אמור להפתיע אותי שיש לה ציוד כזה בהתחשב בסוג האנשים שהיא מטפלת בהם. גם במעבדה הגדולה שהיא לקחה אותי אליה היה מספיק מרחב לכיסא גלגלים, ויכולתי לגלגל את עצמי באופן חופשי ולהסתכל קצת בזמן שהיא בדקה את הציוד ודיברה עם החוקרות והחוקרים האחרים. לא הבנתי בדיוק מה הם עשו, אבל זה עדיין היה מעניין להסתכל עליהם עובדים. הם התעלמו ממני, שגם זה היה נחמד – בדרך כלל מבוגרים במצב כזה היו רצים לשאול אותי אם אפשר לעזור איכשהו ואז הולכים אחַרי גם אם ביקשתי שלא יעשו את זה. אחרי שהסתובבתי קצת מצאתי חלון שהשקיף על האי והתמקמתי מולו. ראיתי ממנו את המדגרה, כמה מפתחי המערות על ההר, ובעיקר הרבה דרקונים, מכל הסוגים והמינים.
~~~~

דרקונים עפו סביבנו גם כשיצאנו מהמעבדה ונסענו לכיוון המערות. אחד מהם טס מעל המכלאה וחזר כשפרה גועה בין טפריו. השתדלתי לא להסתכל. שניים מהם, קטנים יותר, נסקו זה לצד זה ונראה היה שהם מתווכחים. עוד דרקון מכוסה נוצות הנמיך לקראת נחיתה לא רחוק מאיתנו, וכשגופו נטה הצִדה לנחיתה הבחנתי שהוא נושא אישה כהת עור על גבו. דרקון אחר, גדול וכבד כל כך עד שלמרות שטס גבוה מעלינו הרגשנו את משק כנפיו, עף בקצב קבוע לעבר האוקיינוס, מחובר לרתמה שנשאה משא כבד. משק כנף קרוב במיוחד גרם לימית לתקן את מסלול נסיעתה, והיא האטה, פתחה את החלון והציצה החוצה ולמעלה. "סימיאר!" היא צעקה. "את מוכנה להיזהר?!"

לא ידעתי מה הפתיע אותי יותר, שהדרקונית הייתה נקבה – למרות שהיה ברור לי שחלקן נקבות, וזכרתי במעורפל שסממני המין לא היו קלים לזיהוי אצל רוב הדרקונים – או שימית דיברה אליה בעברית.

"סססללללייייחחחחההההה," נשמעה התשובה מלמעלה, רועמת – לא שמעתי מעולם מישהו מושך כך את ההברות במילה 'סליחה', ובכל זאת, הדרקונית הצליחה להישמע מעט מבוישת. משק כנפיים אדיר נוסף, שנראה כאילו היה כרוך במאמץ רב, גרם לחול להתעופף סביב הג'יפ, ואז הדרקונית התרוממה גבוה יותר, והרוח שככה.

"את לימדת אותה עברית?"

ימית חייכה ונדה בראשה. "היא למדה לבד. דרקונים יודעים הרבה שפות. לא סיפרו לכם בבית הספר?"

"סיפרו. אבל חשבתי שזה שפות עתיקות כמו לטינית, או לפחות שפות נפוצות כמו סינית."

"היא יודעת גם אותן. אני חושבת שכשאת בת יותר מאלף, לימוד שפות הוא עוד דרך להעביר את הזמן."

"היא בת אלף ועובדת בסבלות?" פתאום ריחמתי על הדרקונית הזקנה.

ימית הנהנה. "גם דרקונים צריכים להתפרנס. לא לכולם יש מזל להיות מתאימים להשתלות כמו ארוונטאייל. אל תדאגי, אם היא לא הייתה מספיק חזקה כדי לעבוד, הדרקונים האחרים היו דואגים לה."

הבטתי אל סימיאר המתרחקת. למדתי על הסכמי המסחר עם

אטלנטיס, כמובן, אבל לא זכרתי הרבה מהם. במה שנוגע לדרקונים, ההיסטוריה הייתה הרבה יותר מעניינת מהפוליטיקה והכלכלה. נהגתי לקרוא הרבה סיפורי דרקונים בגיל צעיר, ספרים היסטוריים על התקופה הארתוריאנית, כשבני אדם נלחמו בדרקונים, ועל תקופות מאוחרות יותר, כשדרקונים נלחמו לצד בני אדם משני צִדי הקרב. נהגתי לחלום על זה. הפסקתי כשהתבגרתי והבנתי שאנשים כמוני ממילא לא רכבו מעולם על דרקונים.

לא זכרתי מה מקור הפרנסה העיקרי של הדרקונים במאה השנים האחרונות. ידעתי שבני אדם שילמו הרבה כסף על הקשקשים שלהם, שהיו חומר חזק ויציב מאוד, וכך גם על עור שנשר או נוצות. תהיתי מה דרקונים היו צריכים, חוץ מאוכל. "מה הוא מקבל בשביל זה? ארוונט..."

"ארוונטאייל," ימית חייכה. "כל מה שהוא רוצה, פחות או יותר. הוא זקן, והוא לא זז הרבה, אז רוב הזמן זה בשר מובחר וזהב. פעם אחת הוא ביקש טלוויזיה. הוא היה סקרן."

"ומה קרה?"

היא צחקה. "הוא התמכר לנטפליקס לתקופה מסוימת. אבל זה עבר לו. כשהבאתי אליו את המטופל הקודם הוא בעיקר נמנם. למעשה, זה רוב מה שהוא עושה באופן כללי. אם את מצפה לשיחה מרתקת, את הולכת להתאכזב," אמרה ימית. "הוא גם מדבר רק אנגלית, ודי בסיסית."

"האנגלית שלי טובה," אמרתי. "ולא התכוונתי לבקש לרכוב עליו או משהו." החוויתי אל כיסא הגלגלים.

"גם כשתוכלי, אל תבקשי," היא הזהירה. "זה נחשב בעיניהם לחוצפה, כאילו רומזים שהם חיות משא או משהו, כמו בימי הביניים. דרקון מציע לאדם לרכוב עליו רק אם הם קרובים מאוד."

נזכרתי בדרקון עם הנוצות שנחת לידנו ובאישה שהיתה על גבו, אבל האמת היא שרציתי יותר לשאול על ארוונטאייל. "את מכירה אותו הרבה זמן?"

"מאז שהצטרפתי למחקר. הוא היה חלק מהמחקר גם בתקופתם של החוקרים שקדמו לי, כמובן. גם הוא כמעט בן אלף."

"הוא התורם היחיד שלכם?"

היא נדה בראשה לשלילה. "התחום של תרומת תאי גזע מדרקונים רק הולך ומתפתח. יש כאן המון מעבדות מחקר בשנים האחרונות, ויש דרקונים שונים שמתאימים כתורמים לבעיות ולמחלות שונות. אפילו אני עובדת בשגרה עם עוד שניים-שלושה דרקונים, ואנחנו מתעסקים כמעט רק במחלות מולדות. האמת שאנחנו מתחילים עכשיו מחקר די מהפכני שאמור לגרום לנסיגה של אלצהיימר."

"את תהיי חלק ממנו?" שאלתי. העיניים שלה נצצו כשהיא דיברה על המחקר. כמו העיניים של אמא כשהיא דיברה על דרקונים.

היא נדה בראשה, והחיוך נעלם מעיניה. "בתחילת הניסויים יש הרבה שלבים קריטיים, שדורשים מחויבות מלאה וזמינות מלאה למחקר. זה אומר לגור באטלנטיס לפחות שנה-שנתיים. זה לא מתאים לכל אחד."

הופתעתי. עד עכשיו היה מובן מאליו בעיניי שהיא חיה כאן, לפחות חלק מהזמן. המעבדה, ההיכרות שלה עם אנשי הצוות. אפילו הדרך שבה היא נהגה בג'יפ המרוט בשביל העפר הצר, וידעה להימנע מכל הבורות בדרך. "למה?"

שלושה דרקונים צהובים בגודל של סוסים – כנראה גורים – שיחקו וקפצו זה על זה, מתגלגלים אל תוך הדרך. ימית עצרה, חיכתה והביטה בהם. אישה כהת עור בבגדי ריצה שבאה מצִדו השני של השביל עקפה בסיבוב גדול את השלישייה ונופפה לשלום לימית כשחלפה על פנינו, מחייכת. היא נופפה בחזרה בחוסר התלהבות.

"סליחה," אמרתי. "לא התכוונתי לחטט."

"לא, גיא-גיא, זה לא..." היא הביטה בי וחייכה, אבל החיוך לא הגיע לעיניה. "אני פשוט לא בטוחה שאני יכולה לנסח את זה במילים. זה כמו... קראת את גוליבר בארץ הענקים?" הנהנתי, והיא המשיכה. "ככה זה לגור כאן, לפחות בשבילי. אני מעדיפה לבלות רבע מהחיים שלי במסע לכאן ובחזרה מאשר לגור כאן. אטלנטיס יוצרת אצלי... חוסר שקט."

הבטתי בדרך החסומה על ידי גורי הדרקונים. "כי בכל רגע דרקון יכול לדרוס אותך תוך כדי משחק?"

"לא," היא אמרה. "כלומר, כן, אבל רובם מאוד זהירים איתנו. הם מתייחסים אלינו יותר בזהירות משאנחנו מתייחסים לחתלתולים בני

יומיים, ולא הייתה כאן תאונת דריסה או מעיכה כבר עשור. אטלנטיס אפילו נחשבת לאחד ממקומות המחיה הכי בטוחים לבני אדם – אין כאן כמעט מכוניות, והן אחד מגורמי המוות הנפוצים בעולם.״ היא היססה שוב. הדרקונים המשיכו לשחק בשביל, וכשהבינה שהם לא עומדים לזוז היא עקפה אותם בזהירות. התכווצתי כשהג׳יפ היטלטל בדרך הלא סלולה. ״בעיניי, לגור כאן זה קצת כמו להיות אסטרונאוטים. כל בוקר את מתעוררת בתחנת החלל, והיקום מול העיניים שלך, והוא ענק ומלא בכוכבים, ואת קטנטנה וחסרת משמעות. אז נכון שגם כשאת על כדור הארץ את יודעת את הדברים האלו, בדיוק כמו כשאת גרה בישראל ויודעת שיש בעולם דרקונים שיכולים לדרוך עלייך בלי לשים לב אפילו. אבל יש הבדל בין לדעת את זה לבין לחיות בתוך זה.״

״כשאת כאן את מרגישה נכה,״ אמרתי.

היא התכווצה. ״לא נכה, אבל... קטנה. אני תמיד קטנה מדי, והכול כאן תמיד גדול מדי. לא רק הדרקונים עצמם. המערות שלהם. הכלים שהם משתמשים בהם – הם לא מאמצים הרבה מהתרבות שלנו, אבל הדברים שהם כן – קעריות מרק, למשל, או מסכים – חלק מהדרקונים משתמשים בהם לקריאה, אבל אני ואת לא היינו מצליחות לראות את האותיות כי זה כמו להסתכל על מגדל אייפל מלמטה.״

ניסיתי לדמיין את זה, ולא הצלחתי. ״מזל שיש להם קוראים אלקטרוניים. מפעל דפוס בטח היה פושט רגל אם הוא היה מנסה להדפיס להם ספר.״

״יש דרקונים שמחזיקים במערות כמה ספרים קדומים שנוצרו בשבילם. צריך מנוף כדי להרים אותם.״ היא נקשה באצבעותיה, כאילו נזכרה במשהו. ״שמיכות!״

מצמצתי. ״דרקונים מתעניינים בשמיכות? אין להם חום גוף גבוה באופן טבעי?״

״בדיוק! את בת שלוש־עשרה ואת יודעת את זה, אבל דרקונים בני מאות שנים? מספיק שאיזה אידיוט אחד יגרום לדרקון אחד להתעניין בשמיכות, חצי מבני האדם באטלנטיס מתעסקים באיך להזיז שמיכה בגודל ובמשקל של הכנסת. וכל כמה חודשים זו שטות חדשה. מישהו מייצר כובע לדרקונים וכמה דרקונים נדלקים על זה, ואז את צריכה

לנסוע בסיבוב כדי לעקוף כובע בגודל של בית. מישהו מייצר מברשת שיניים לדרקונים, ואף אחד מהם לא מעוניין, אז הדבר העצום הזה נתקע בנמל חודשים ואת צריכה לעבור לידו...״ היא נדה בראשה. ידעתי שהיא מדברת על משהו שבאמת מפריע לה, אבל לא יכולתי שלא לצחוק כשדמיינתי אותה נוסעת סביב מברשת שיניים ענקית. היא הביטה בי, ואז צחקה גם היא. ״כן. זה מטופש. זה בדיוק העניין. ויש בני אדם שמתים על זה. זה גורם להם להרגיש שכל העולם הוא משחק ושהם ילדים שוב. ויש כאלו שלא יכולים לסבול את זה.״

חיכיתי שהיא תאמר שיש גם בני אדם שהם באמצע. אבל היא לא אמרה.

ארוונטאייל היה עצום יותר מכל דרקון שאי־פעם ראיתי. הוא נמנם על קרקע געשית שחורה, קרובה למרגלות הר הגעש. הקשקשים שלו היו כחולים-ירוקים, כמו המים סביב אטלנטיס. היה נדמה לי שלמדתי בשיעורי ביולוגיה שדרקונים כחולים-ירוקים היו דו־חיים, ויכלו לחיות מתחת למים, אבל העדיפו רוב הזמן את היבשה. ימית הסיעה את הג׳יפ בזהירות לקראתו, ולאחר רגע הבנתי למה: נחרה עלתה מהחוטם העצום שלו, והמכונית נדחפה לאחור כמו עלה יבש.

״אני לא מאמינה שהוא נרדם! אמרתי לשומר להגיד לו שאנחנו באים,״ ימית מלמלה.

״שומר?״ שאלתי. ״יש כאן מישהו ששומר על הדרקונים?״

״אה, לא, לא, רק קוראים לזה ככה.״ היא חייכה. ״זה יותר כמו מרכזן. מתקשרים אליו כשצריך משהו מאחד הדרקונים שחיים כאן, רחוק ממתקני החיוג הקוליים המרכזיים. היי! ארוונטאייל!״ היא צעקה דרך החלון, ואז צפרה כמה פעמים. הדרקון אפילו לא הפסיק לנחור. ימית החנתה את הרכב ויצאה ממנו. היא הלכה סביב הדרקון במעגל רחב, נזהרת לא להיקלע למסלול האוויר החם שננשף דרך נחיריים שהיו כמעט בגודל שלי. היא הגיעה לצד חוטמו, שהיה גדול וגבוה ממנה, וחבטה בו בעדינות. ״ארוונטאייל!״

שום תשובה לא נשמעה. היא ניסתה שוב, עם מכה חזקה יותר וצעקה רמה יותר, ואז שוב. לאחר כמה ניסיונות היא נאנחה, הביטה ברכב ובי,

ושוב בדרקון.

"זה בסדר," קראתי לעברה דרך החלון. "ראיתי אותו. זה מספיק."

"מה פתאום. הבאתי אותך עד כאן. רדי מהרכב, אני אעיר אותו." היא נאחזה בקשקשים הכחולים-ירוקים והחלה לטפס על ראשו של הדרקון. לחצתי כדי להוריד את הכיסא שלי, אף על פי שחששתי קצת. אוזנו של ארוונטאייל הייתה משולשת, דמוית אוזן של סוס, ובגודל של סוס שלם. ימית תפסה בקצות האוזן, משכה אותה וצעקה אל תוכה, "ארוונטאייל!"

לא ידעתי אם הרגש שחשתי היה קרוב יותר להערצה או לבהלה. ארוונטאייל נהם והניע את ראשו כאילו כדי לגרש יתוש. ימית, שככל הנראה צפתה זאת, כבר הייתה בחצי הדרך למטה, וקפצה לקרקע כשהתחיל לנוע. "קום, דרקון עצלן שכמוך!" נזפה בו, וכמעט לא האמנתי שרק לפני עשר דקות היא סיפרה לי עד כמה גודלם של הדרקונים מפחיד אותה.

ארוונטאייל פקח עין אחת, עצומה, כחולה-מימית, שהתמקדה בי.

"למה אתה מעיר אותי, ילד?" הוא שאל, והנהמה שלו הייתה עמוקה כל כך שהשׂיערות על עורפי סמרו. בקושי הצלחתי להבין אותו — לאנגלית שלו היה מבטא משונה, קצת כמו אנגלית בריטית, אבל עתיקה יותר.

ימית התייצבה בינינו ושילבה את זרועותיה על חזה. "היא לא העירה אותך. אני הערתי אותך."

העיניים שלו התמקדו בה. "אה. ימית." הוא ביטא את השם שלה בצורה מוזרה. "למה את והילד הזה מעירים אותי?"

"היא לא ילד," ימית נעה הצִדה כדי שארוונטאייל יוכל להביט בי. פתאום שמתי לב שהיא עדיין לובשת את החלוק מהמעבדה, ותהיתי אם זה בגלל שחששה שהדרקון לא יזהה אותה. "יש לה שׂיער קצר, אבל היא ילדה. נערה."

"זה בסדר," אמרתי. הדרקון אפילו לא הביט בי.

"קוראים לה גאיה," המשיכה ימית.

"אתה יכול לקרוא לי גיא-גיא," הוספתי.

הוא לא הגיב, לא הביט בי אפילו. ימית אמרה, "היא המטופלת שלי."

"הממ," ארוונטאייל נהם, ועינו העצומה התמקדה בי לרגע קצר לפני שחזרה לנוח על ימית. "אני מקווה שאת מכניסה את המחט הפעם. ג'ונאס גרם לי להתעטש במשך שבוע."

"ארוונטאייל," ימית אמרה, וקולה יגע כאילו ניהלה את השיחה הזו פעמים רבות, "היית מצונן. זה לא קשור לג'ונאס."

"המממממ," הוא נהם, עמוק וארוך יותר הפעם. "מה אתם רוצים?"

"נימוס, בתור התחלה?" אמרה ימית מבין שפתיים הדוקות.

ארוונטאייל השמיע עוד נהמה ועינו הפקוחה החלה להיעצם.

ימית נאנחה והביטה בי. "מצטערת, גיא-גיא. הזהרתי אותך. זה המקסימום שתוכלי לקבל ממנו."

תהיתי אם ארוונטאייל לא נעלב, אבל עינו כבר נעצמה והוא החל שוב לנחור.

"זה באמת בסדר," אמרתי, וזו הייתה האמת. לא ציפיתי להרבה יותר מאשר לספק את הסקרנות שלי, ובוודאי שלא ליצור ידידות נפש עם דרקון בן אלף שלא באמת ראה בי יותר מאשר מקור הכנסה. ולא שילמו לו כדי שיהיה חביב אלַי. "זה יכאב לו?" שאלתי כשהתחלנו לנסוע בחזרה.

"התרומה?" ימית חייכה. "רק קצת, בדיעבד. זו דקירה מאוד קטנה, והיא נעשית בהרדמה מקומית."

"אבל זו בטח מחט ממש גדולה, לא?"

"כן. היא צריכה לחדור את הגולגולת שלו. אבל היא גם מאוד מדויקת. האמת שזה אפילו לא אני או ג'ונאס שמכניסים את המחט, אנחנו רק שולטים בזרוע המכנית שעושה את זה." היא העיפה בי מבט. "אל תדאגי, אותך לא ידקרו. אנחנו לוקחים את תאי הגזע, מעבירים אותם למבחנה, ממיינים אותם ומפיקים מהם תמיסה..."

הפסקתי להקשיב. שמעתי חלק מההסברים בעבר, ולמען האמת, גם אחרי שפגשתי אחרים ואחרות שהטיפול עזר להם, חלק ממני עדיין סירב להאמין, סירב אפילו לקוות לחיים אחרים שבהם אוכל להתקלח במקלחת רגילה, להשתמש בשירותים רגילים, לעלות על הרכבת בלי עזרה, ללכת, לרוץ. מאז שזכרתי את עצמי, חלמתי בלילות על ריצה.

•

"הפרוצדורה", כמו שימית קראה לה, אפילו לא כאבה: שני אחים עזרו לי לשכב על המיטה, ימית אמרה לי להטות את הראש אחורה והראתה לי את מכל התרסיס הקטן, שנראה בדיוק כמו תרסיס רגיל לאף. היא חיכתה שאגיד "עכשיו", וריססה ממנו לתוך האף שלי. היו לו גם ריח וטעם דומים לתרסיס רגיל לאף. השתעלתי קצת, בלעתי, וזה היה הכול.

"את בסדר?" ימית שאלה.

"כן," מלמלתי. "רק יש לי טעם מגעיל בפה."

מישהו, כנראה אחד האחים, הציע לי מיץ תפוזים עם קשית. זה עזר לטעם.

"תשכבי עוד כמה דקות, ואז את יכולה לשבת," אמרה ימית.

"מתי נדע אם זה הצליח?" אבא שאל.

"זה מאוד אינדיבידואלי," אמרה ימית. "אבל עם שיתוק מוחין, בדרך כלל אחרי כמה ימים של פיזיותרפיה וטיפול בגירוי חשמלי לשרירים אפשר להתחיל להניע את הרגליים. ההשתלה עוזרת גם עם האלסטיות של השרירים, אבל בכל מקרה לא הייתי מצפה לשום תוצאה לפני שיעברו כמה ימים. תצטרכו להתאזר בסבלנות."

~~~~

"דוקטור אזולאי?"

הרמתי את עיניי. ג'ונאס עמד בדלת, מציץ מבעד לזגוגיות המשקפיים העבות שהגדילו את עיניו. הוא חייך אַלַי. "היית כאן אתמול כשהלכתי הביתה ואת כאן הבוקר לפני שהגעתי. אני מתחיל לחשוב שאת מחביאה שק שינה מתחת לשולחן."

צחקתי. "אתה יודע כמה פרויקטים מחכים לי. ואם זה לא מספיק, כולם קפצו עלַי כשנכנסתי, כולל פרופסור ליו — אתה מכיר את ה'אני רק צריך עשר דקות מזמנך' שלו..."

"שלוקחות חמש שעות בממוצע." ג'ונאס צחק. "את חסרה לנו כאן."

סומק טיפס בלחיי, ורציתי לומר שהמעבדה חסרה גם לי. אהבתי את העבודה, את המדענים והמדעניות, אפילו את טכנאי המעבדה הזעפן. חיבבתי את פרופסור ליו, שהיה ראש מעבדה רציני ומסור ונלהב. חיבבתי את ג'ונאס. רציתי לומר גם את זה. במקום זאת, שתקתי ולגמתי מהקפה שלי. החיוך של ג'ונאס נעלם. "סליחה. לא התכוונתי ל..."
~~~~

היה משהו חמוד באנגלית המגומגמת שלו, ביציבה שהייתה פתאום חסרת ביטחון. הוא הוציא מכיסו ריבוע של בד דק, הסיר את משקפיו והחל לנקות אותם, למרות שהיו נקיים להפליא, כמו תמיד. "מה שלום המטופלת שלך?"

הסטת נושא מאוד לא בריטית מצִדו. "בינתיים אין הרבה שינוי, אבל עברו רק שישה ימים. היום עוד לא ביקרתי אותה בבית, אבל היא כאן עכשיו עם איילין, אז אני אקפוץ לומר לה שלום כשהן יסיימו. זה מזכיר לי, אתה יודע אם הפרופסור בדק את ארוונטאייל? שכחתי לשאול אותו."

"הוא בדק. עד כמה שהזעפן הזקן הסכים שיבדקו אותו." ג'ונאס גלגל את עיניו, תנועה דרמטית משהתכוון בגלל המשקפיים הגדולים. "אני לא יודע איך את סובלת אותו. כבר מזמן אמרתי שכדאי להוציא אותו מהמאגר ולהוסיף דרקון אחר."

"הוא לא כל כך נורא. ונתוני ההצלחה בהשתלות שלו גבוהים מאוד. אז הוא לא הגיע לביקורת?"

"רק פעם אחת."

נאנחתי. "אני אדבר עם השומר במערות ואבקש שיגיע."

"לא, לא, אין צורך. הוא לא באחריותך. תישארי כאן מספיק כדי לראות את הבקיעה שאמורה להתחיל בשבוע הבא?"

"ראיתי אלף בקיעות." חייכתי אליו.

"לא כזאת. אלו ביצי דרקונים מזרח־אסיאתיים. בדרך כלל צריך לעבור חצי עולם כדי לראות את זה. כלומר, חצי עולם מכאן, זה יותר קרוב אלייך..."

"לא הייתי בשום מקום באסיה חוץ מישראל," אמרתי לו. זה לא היה מדויק, למדתי סמסטר אחד באוניברסיטת דמשק, אבל ידעתי שזו לא הנקודה. "בכל מקרה, אני מעדיפה להתקדם בעבודה."

"אני מצטער שאת כל כך שונאת את אטלנטיס," הוא אמר בשקט.

נאנחתי וסימנתי לו לשבת לידי. "אני לא שונאת אותה, טוני. היא פשוט... גורמת לי לחוש לא בנוח. וחוץ מזה, חלק גדול מהחיים שלי בישראל. יש לי שם קליניקה, מטופלים, משפחה – כלומר, הורים..." תהיתי למה הייתי צריכה לתקן את עצמי, בעצם.

״אני מבין. כולנו מרגישים ככה לפעמים. זה לא חריג, להרגיש חוסר נוחות ליד דרקונים.״ הוא היסס, ואז דיבר במהירות, כאילו חשש לאבד את הביטחון שלו. ״פשוט, כל פעם שאת כאן... את משתלבת כל כך טוב במעבדה, את עוזרת כל כך הרבה כמעט בלי לשים לב, ואז את צריכה ללכת שוב. היית יכולה כבר לעמוד בראש מעבדה משלך, אם לא היית מבלה חצי מהחיים שלך בנסיעות.״

רציתי לומר משהו לא ראוי שאמא שלי הייתה אומרת, אבל ממילא לא היה לו תרגום לאנגלית. התלבטתי לרגע בין שני תרגומים מאופקים יותר, ״אתה שוכח את מקומך״, ו״אתה מניח הרבה הנחות״, אבל הרגע חלף, ולא יכולתי לגעור בו עוד, והכעס רק הצטבר בפנים, במקום שאליו היה מופנה ממילא. סגרתי את המחשב הנייד שלי בתנועה חלקה וקמתי.

״חכי,״ הוא קם מיד בעקבותיי. ״לא התכוונתי לומר שאת לא חוקרת טובה או לא רופאה טובה, או שאת לא משקיעה במחקר את מה שכל אחד אחר כאן משקיע —״

״אני יודעת למה התכוונת, דוקטור ג׳ונאס,״ אמרתי תוך כדי הליכה אל היציאה, בלי להביט בו.

צרחה נשמעה. שנינו קפאנו, והוויכוח נשכח מיד. היו מעט מאוד סיבות לצרחה אנושית באטלנטיס, והן בדרך כלל היו קשורות לתאונת דרקונים — לא התאונות הקטלניות שעליהן סיפרתי לגאיה, אבל גם לשבור רגל בגלל מכת זנב תועה של דרקון היה נורא למדי. רצתי אל המסדרון, ליבי הולם בקול, ושמעתי את ג׳ונאס רץ מאחוַרַי. ירדנו בריצה במדרגות, וכשהגענו למסדרון שהוביל אל הלובי, הבחנתי שרק חדר אחד מואר, והבנתי פתאום את מקור הקול. נעצרתי בבת אחת, וג׳ונאס התנגש בי.

״מה —״

״זה בא מפיזיותרפיה.״ הצבעתי. ״אפשר ללכת לראות שהכול בסדר, אבל כנראה אם קרה שם משהו, זה משהו טוב. אני מעדיפה לא להבהיל אותם.״

כמעט הרגשתי את אנחת הרווחה חולפת בגופו. ״אני יכול לבוא איתך?״

הנהנתי. התקדמנו חרישית במסדרון, עד שהיינו בעמדת הצצה אל

החלון בדלת הסגורה. גאיה, נאווה ואיילין הפיזיותרפיסטית היו כולן בגבן אלינו, ונדרש לי רגע להבין שהן היו כמעט באותו גובה. גאיה עמדה, נתמכת על ידי שתי הנשים האחרות, אבל מהזווית שבה עמדנו נראה היה שהיא נשענה לפחות חלקית על רגליה. דורון, אביה, עמד מצִדו השני של החדר, ודמעות זלגו במורד פניו המזוקנים. הוא לא ראה אותנו – מבטו היה ממוקד אך ורק בבתו, כאילו חזה בנס. אבל זה לא היה נס. זה היה מדע, וזה היה נפלא בהרבה בעיניי.

"הבנת שזה בא מכאן," אמר ג'ונאס בשקט, כאילו ירא להפר את הדממה. "הם בדרך כלל צועקים?"

הנהנתי. "כמעט תמיד. הספקתי לשכוח."

~~~~

איילין הקדישה לי שעות בכל יום. היא החמיאה לי על ההשקעה בתרגילים שהיא נתנה לי, והזהירה שלא אתיש את עצמי. היה קשה לזכור את הגבולות שקבעה. רציתי להצליח בטיפול יותר מכל דבר אחר בעולם. בפעם הראשונה בחיי, הגוף שלי ציית לי – לא לחלוטין, אמנם – עדיין לא הצלחתי לעמוד לאורך זמן, ללכת, או לקום ולהתיישב לבד. איילין חייכה ואמרה שללמוד ללכת זה מתיש מאוד ו"יו ניד פיישנס, גאיה". לא הייתה לי סבלנות. חלומות הריצה חזרו לרדוף אותי בלילה – רצתי בהם שעות ארוכות, מבלי להתעייף, מבלי להיחלש, ואף על פי שידעתי באופן הגיוני שריצה אינה כזו, שהיא כוללת גם כאבים וצמא וקוצר נשימה, בחלומות המשכתי לרוץ, והאדמה חלפה מתחת לרגליי כאילו עפתי.

ימית ביקרה אותי בכל יום, לפעמים פעמיים ביום. כשהתחלתי סוף-סוף ללכת, בצעדים קטנים ואיטיים וכואבים ובעזרת קביים, היא ביקשה מאמא ואבא רשות לקחת אותי לסיור בקיעה פרטי. מתברר שבתור תיירים היה מותר לנו להירשם רק לראות את הסיור מרחוק, אבל היא הייתה יכולה לקחת אדם אחד קרוב יותר. אמא הסכימה לפני שאבא הספיק להביע את כל החששות שלו, למרבה המזל. ימית עזרה לי ללכת בזהירות רבה בחממה הלוהטת, בין הביצים שעדיין לא היו קרובות לבקיעה, עד לחממה הגדולה יותר שבה התנשאו גבוה מעל הביצים שני דרקונים ארוכים, שחורים ולבנים, נחשיים למראה ואפילו גדולים
~~~~

יותר מארוונטאייל. נראה היה שהם מתווכחים, אבל לא הצלחתי להבין מילה. כמה גברים ונשים בחלוקים לבנים עמדו לצַדם, צופים בביצים מבלי להתערב בוויכוח. ימית פתחה בשבילי כיסא מתקפל לא רחוק מהם, ועזרה לי לשבת עליו. "אם יהיה לך קשה תגידי, ונחזור מיד. את בסדר בינתיים?"

הנהנתי, ושאלתי, "את בסדר?" היא נראתה אדומה ומיוזעת, והרגשתי שזה לא רק אשמת החום במדגרה. עיניה תעו מדי פעם לדרקונים העצומים המתווכחים. "זה בגלל מה שאמרת לי אז? שהם כל כך גדולים?"

היא בהתה בי לרגע, ואז חייכה חיוך רפה. "לא חשבתי שזכרת. כן. לא הייתי בבקיעה של ביצים גדולות כבר די הרבה זמן. שכחתי כמה הדרקונים שלהן גדולים. בכל מקרה, אל תדאגי לי. כבר הייתי בנוכחות של דרקונים גדולים יותר."

הבטתי בדרקונים העצומים. לא הצלחתי לדמיין גדולים מהם. "הם לא מפחדים שהגורים יבקעו ויראו בני אדם? שהם ייקשרו אליהם יותר מדי או משהו?"

ימית חייכה. "זה לא באמת עובד ככה. ששש, תראי, הראשון מתחיל לבקוע."

היא צדקה – אחת הביצים השחורות-לבנות העצומות החלה להיסדק, ובתגובה אחד הדרקונים הדף קלות את האחר והנהן לאחד הרופאים, שהקליד משהו על הטאבלט שהחזיק. מוזיקה קלאסית מילאה את החממה. ימית הסוותה את פרץ הצחוק שתקף אותה בשיעול.

כשיצאנו מהמדגרה, גילינו שדרקונים רבים התאספו סביב החממה החיצונית והציצו בסקרנות אל תוך משטח הפלסטיק השקוף למחצה. הם היו גדולים מספיק כדי שיהיה אפשר לפלס ביניהם דרך בקלות, אפילו עם הקביים שלי. קשקשי ירוק-כחול תפסו את עיניי לפתע. "היי, ימית, זה לא ארוונטאייל?" שאלתי.

היא עצרה והסתובבה, בוחנת את הדרקון הגדול שעמד בגבו אלינו. לרגע חשדתי שהיא תצחק עלַי ותגיד שכל הדרקונים נראים לבני אדם אותו דבר, אבל אז היא חייכה. "יפה! שמת לב לזנב שלו בפעם הקודמת?"

"הזנב?" הבטתי בזנב, שהתנדנד מצד לצד, והבחנתי שחלק מהקשקשים היו בצבע כהה יותר, כמעט שחורים. המשכתי להביט עד שהבנתי מה ראיתי – כתמים שחורים, עגלגלים, כמעט זהים בצורתם. "מה קרה לו? הוא נכווה?"

"בכוונה. הם עושים את זה לעצמם."

"מה?" כמעט התכווצתי מתוך הזדהות. "הם חורכים לעצמם את הזנב?"

ימית הביטה בי וחייכה. "זה לא שונה מקעקוע או פירסינג, גיא-גיא."

שקלתי את זה לרגע וניסיתי לסגל את נקודת המבט החדשה. "אז זה סוג של אופנה?"

"יותר כמו מנהג, אני חושבת," אמרה ימית. "כלומר, נראה שזה לא ממש נפוץ, אבל כן מקובל בכל הגילאים והזנים של הדרקונים. ראיתי גם זקנים וגם צעירים עם זה. אני חושבת שזה מסמן גיל או מעמד או טקס חניכה כלשהו שהם עברו, אבל אני מודה שלא התעמקתי. אולי אמא שלך יודעת יותר."

"אולי." הבטתי בארוונטאייל, בעיגולים השחורים הגדולים. למען האמת, הסימנים לא נראו לי קישוטיים כמו פירסינג או קעקוע, וגם לא כמו סימני מעמד. הם נראו כמעט כאילו נועדו להיות צלקות מכוערות, והזכירו לי משום מה ספר ישן שקראתי פעם, על נער בגילי שידיו תמיד היו אדומות ממכות סרגל. זכרתי שכשאבא מצא את הספר אצלי הוא הזדעזע והעלים אותו.

"גיא-גיא?" קולה של ימית נשמע מאחוַרי, רחוק משציפיתי. הסתובבתי, וגיליתי שהיא עמדה ליד הג'יפ שלה והסתכלה עלַי, מופתעת כמוני. לא שמתי לב שהיא המשיכה ללכת, והיא לא שמה לב שנשארתי לעמוד. מיהרתי לדדות לכיוונה על הקביים, אבל היא הדביקה אותי באמצע הדרך.

"הסתכלת על ארוונטאייל כל הזמן הזה? את רוצה להגיד לו שלום?" היא שאלה, ובלי לחכות לתשובה לשאלות שלה, קראה "ארוונטאייל!"

לא ציפיתי שהדרקון יגיב, אבל במפתיע, ראשו התרומם מבין סבך ראשי הדרקונים שהצטופפו זה לצד זה מעל החממה. הוא הביט בנו ונהם, אבל הנהמה נשמעה פחות עוינת מאשר בפעם הקודמת שנפגשנו.

אולי בגלל שלא הערנו אותו הפעם. להפתעתי, הוא הסתובב, ניתק מהקבוצה – במאמץ מסוים, כיוון שהיא הייתה צפופה מאוד – והפנה את גופו לעברנו. המרחב סביב המדגרה היה צפוף ומלא בדרקונים, ולרגע הוא התנשא גבוה מעל ראשינו, ותהיתי אם הוא מצפה שננהל שיחה בצרחות. אבל בסופו של דבר הוא הצליח להשתחל ולהוריד את מרבית גופו אל הקרקע, כך שראשו היה קרוב אלינו. זה לא היה תמרון חינני, וראשו צנח קרוב מאוד אלינו בבת אחת, מעלה מעט אבק סביבנו. ימית נרתעה, ואז, פניה סמוקים, התקרבה בחזרה אל הדרקון. "מה אתה עושה כאן, יצור מגודל?" היא שאלה, אבל הייתה חיבה מסוימת בקולה. "חשבתי שאתה לא מתעניין בבקיעות."

"לא ראיתי הרבה בקיעות של ליונגים. יש יותר מהם במזרח אסיה." ואז, להפתעתי, הוא פנה אלַי. "ומה שלומך, גיא-גיא?" הוא שאל, והאנגלית שלו נעשתה ברורה יותר, ככל הנראה בשביל להקל עלַי. חשתי סומק מטפס לאוזניי. לא חשבתי שהוא יזכור שביקשתי ממנו לקרוא לי ככה. ובהחלט לא חשבתי שהיה ברור כל כך שהתקשיתי להבין את האנגלית שלו. "אני בסדר. המצב שלי משתפר מיום ליום, בזכות ימית ובזכותך," אמרתי. "ומה איתך? עדיין כואב לך?"

הוא צחק. "זה הפסיק לכאוב בערך שעתיים אחרי שהיא הוציאה ממני את המזרק המחריד הזה." הוא הפנה את מבטו אל ימית, שחבטה קלות באפו.

"אבל הוא קיטר בכל ביקורת אחר כך," היא הבטיחה לי.

ארוונטאייל נשף, נשיפת צחוק ומורת רוח, ומשהו במשב הרוח החמה הפתאומי שהופנה ישירות אלינו הפר את היציבות שלי לרגע. הקב השמאלי נשמט מאחיזתי. ימית זינקה אלַי, אבל ארוונטאייל היה מהיר ממנה. אצבע ארוכה ועצומה, שרוחבה כמעט כגובהי, הושטה ועצרה את נפילתי. הוא קיפל קלות את מפרק האצבע, כך שיתמוך בי מכל צדדיי. לא היה לי מושג שדרקון מסוגל לתנועות עדינות כאלו. במפתיע, הקשקשים על פנים אצבעו היו חמימים ורכים. ימית מיהרה להרים את הקב ולסייע לי להתייצב. "תודה, ארוונטאייל," היא נשפה. "יופי של אינסטינקטים. גאיה, את –"

"אני- אני- בסדר," התנשמתי כשמצאתי סוף-סוף את קולי. הבטתי

בעינו הקרובה של ארוונטאייל, באישון הכהה העצום שהתמקד בי. ״תודה רבה, ארוונטאייל.״

״אוף, לא הייתי צריכה להביא אותך לכאן,״ אמרה ימית. ״אני בטוחה שאיילין הייתה נוזפת בי אם היא הייתה רואה כמה התשתי את הרגליים שלך היום —״

״איילין אמרה שכדאי שאני כל הזמן אתאמץ ואנסה דברים חדשים,״ קטעתי אותה, וניסיתי לגרום לקולי לא להישמע עצבני. ״היא אומרת שהרגליים שלי מתפקדות הרבה יותר טוב משהיא ציפתה בשלב הזה.״

״אלו חדשות טובות,״ אמר ארוונטאייל, ופניתי להביט בו שוב. למרות שעמדתי יציב כעת, הבחנתי שהוא עוד לא משך בחזרה את האצבע שעדיין תמכה בגבי. ״אני מניח שתעזבו בקרוב.״

״בעוד שבוע-שבועיים הם כבר יוכלו להמשיך את הפיזיותרפיה עם מומחים בישראל,״ ימית אישרה. היא הביטה ברגליי, עדיין מודאגת. ״בכל מקרה, אנחנו באמת חייבות ללכת. תודה שוב, ארוונטאייל.״

הוא הנהן, ורק רגע לאחר מכן, כאילו נזכר בכך, משך בזהירות את אצבעו. למרות תמיכתה של ימית ותמיכת הקביים, הרגשתי פתאום כאילו רגליי היו יציבות פחות בלי תמיכתו.

״תביאי אותו לומר שלום לפני שאתם עוזבים,״ הוא אמר, ואז החל, לאט-לאט, בזהירות אין קץ, להרים את ראשו.

״אותה,״ קראה אחריו ימית. ״כבר אמרתי לך, השׂיער שלה קצר אבל היא בת...״ ראשו של ארוונטאייל כבר התרחק מאיתנו, ולא היה נראה ששמע אותה. היא נאנחה. ״אני מתנצלת. הוא דרקון חכם מאוד, אבל הוא לא מסוגל לקלוט דברים ממש פשוטים.״

״לא בטוח שזו אשמתו,״ אמרתי לה. ״באנגלית כל הקטע של כינויי גוף פחות בולט בשיחה. ואנחנו ממש קטנים בעיניו, אז זה הגיוני שהוא לא קולט.״

״אל תצדיקי אותו,״ היא רטנה, ואז חייכה אלַי. ״נראה לי שאת הראשונה ששברה את העור הקשיח של הדרקון הזה. הוא בחיים לא ביקש ממני ביוזמתו להביא אליו מטופל.״

״אמא,״ שאלתי כמה שעות מאוחר יותר, בזמן ארוחת ערב. ״את עדיין

רוצה להיות חוקרת דרקונים?״

שניהם בהו בי מעל הצלחות שלהם, ואז זה בזה, מה שרמז לי שהם לכל הפחות דיברו על זה כבר פעם אחת מאז שעברתי את ההשתלה. אמא חייכה. ״גיא-גיא, זה ממש מתחשב מצִדך לשאול. אבל לא, כרגע אני לא שוקלת הסבת מקצוע. לעבור לאטלנטיס זו החלטה גדולה, בשביל כולנו.״

״אבל זה תמיד היה החלום שלך,״ אמרתי. ״ואבא יכול לתכנת בכל מקום, לא?״

״אולי,״ אבא חייך אלַי. ״אבל מה איתך? בא לך לגור פה?״

הוא לא שאל ברצינות. שמעתי את זה בטון שלו. הם כבר החליטו. אבל אני עניתי ברצינות, בכל זאת. ״לדעתי יהיה ממש מרגש לגור פה, לפחות לתקופה.״

״בתור תיירים החיים במקומות שמבקרים בהם תמיד נראים מרגשים,״ אמא אמרה. ״אני חושבת שהם בעיקר יהיו משעממים במקרה שלך.״

״שמת לב שיש כאן דרקונים, נכון?״ שאלתי, ושניהם צחקו. אבא זרק עלַי את אחד מהצ׳יפסים שלו, אבל הוא לא התקרב אפילו לפנים שלי.

״יש פה דרקונים,״ הוא אמר ושפך קטשופ על שאר הצ׳יפס בצלחת שלו. ״אבל בקושי יש ילדים בגילך, גאיה. בקושי יש כאן אנשים בכלל. אלו לא חיים לנערה מתבגרת.״

״נו, באמת, אבא. זה לא שממש היו לי חיים רגילים לפני ההשתלה,״ אמרתי. ״ולא אכפת לי ללמוד עם מורים פרטיים או באינטרנט.״

״זה טוב לדעת,״ אמרה אמא, ״אבל העדיפות הראשונה כרגע היא את, גיא-גיא. אחרי שתבריאי, אחרי שתתרגלי מחדש לשגרה — אנחנו נשקול את זה מחדש, כמשפחה.״

״למה כל כך חשוב לכם שאני אהיה כמו כולם?״ אמרתי, ודחפתי את הצ׳יפס שלי מעליי. ״למה שאני אלך לחוג מחשבים או ציור אם במקום זה אני אוכל ללמוד לעזור במחקר במעבדה של ימית?״

״זה היה רעיון של ימית?״ שאלה אמא, קולה חד.

״היא אפילו לא יודעת על זה!״ צעקתי וקמתי מהשולחן. לקחתי את הקביים, יצאתי החוצה ואפילו הצלחתי איכשהו לטרוק את הדלת. שמעתי את השתיקה הנדהמת מאחורַי. אף פעם לא עשיתי משהו כזה —

לא רק לקום ולטרוק את הדלת, כמובן, אלא לריב איתם ככה. העובדה שהם כבר דיברו על כל זה והחליטו בלעדיי שלא נעבור לאטלנטיס הייתה מכעיסה כל כך.

ואולי זה היה משהו אחר. נשמתי עמוק את אוויר הלילה הקריר וניסיתי להירגע. אנחנו גרים בישראל. החיים שלנו שם. גם אם היינו מחליטים לעזוב, זה לא היה מחר. אולי בניתי לעצמי פנטזיה יפה בראש, חלום מושלם אפילו יותר מחלומות הריצה שלי, שבו אנחנו עוברים למקום שבו אף אחד לא הכיר אותי מקודם, מלפני. שבו יש לי התחלה חדשה אמיתית. והאמת היא שזה היה ילדותי מצדי. השענתי את הקביים על קיר הבית, ובזהירות רבה, כמו שאיילין הראתה לי, התכופפתי על ברכיי. נגעתי בדשא הרטוב מטל. הוא היה קריר. קמתי שוב, במאמץ, והתיישבתי על אדן החלון הנמוך. כל אלה היו פעולות שרק לפני כמה ימים לא יכולתי לעשות. המציאות הזו באמת לא הספיקה לי?

אמא ואבא עמדו במטבחון הקטן של החדר שלנו. שניהם הביטו בי כשנכנסתי. "סליחה," אמרתי, ורציתי לומר משהו נוסף, אבל לא ידעתי מה. אבא חיבק אותי ראשון, ואמא הצטרפה לחיבוק. הנחתי את הקביים בצד וחיבקתי אותם בחזרה.

"הכול בסדר, גיא-גיא," היא אמרה, ואבא הוסיף, "שמרנו לך צ'יפס."

שבוע לאחר מכן, אחרי שאיילין העבידה אותי בפרך וימית העבירה אותי טיפול אינסופי של גירויים חשמליים ברגליים, כמעט שלא היה לי עוד צורך בקביים. יכולתי ללכת, יכולתי לרדת במדרגות בזהירות, יכולתי לקפוץ בזהירות, ולמרות שזה כאב, אפילו יכולתי לרוץ קצת. ימית ואיילין אמרו שתיהן שההתקדמות שלי מדהימה, וזה לא הספיק לי. רציתי עוד. עשיתי את התרגילים של איילין כל יום עד שקרסתי מעייפות.

יומיים לפני שהגיע מועד העזיבה שלנו, כשהתחלנו לארוז את המזוודות, אבא קיפל את כיסא הגלגלים וסגר אותו באזיקונים כדי שיהיה אפשר להסיע אותו בקלות בחזרה. כשראיתי אותו סגור הרגשתי פתאום מועקה, כאילו איבדתי משהו. זה היה הגיוני. הכיסא היה חלק בלתי נפרד מהחיים שלי. כמובן, המועקה לא התעמעמה רק בגלל

שקיבלתי אותה והשלמתי איתה. היא רק נעשתה גרועה יותר, והפכה לתחושה של כאב ממשי בחזה. סיפרתי על זה לימית למחרת בבוקר. היא נתנה לי שם של פסיכולוגית מומחית בהסתגלות כדי שאוכל ללכת אליה אם אצטרך. היא גם ביקשה שאעדכן אותה מה שלומי, והבטחתי שאעשה את זה. תהיתי לעצמי אם אולי הפרידה מימית היא זו שהגבירה את הכאב. נפגשנו רק כמה פעמים לפני הנסיעה, אבל במסע לאטלנטיס ובשבועות האחרונים בילינו הרבה זמן יחד והתקרבנו. לא ציפיתי להיקשר אליה, כיוון שידעתי שהטיפול שלה חד־פעמי. ואולי זו הייתה בכלל אטלנטיס, שהלכתי והתאהבתי בה, בנופים שלה, ביופי שלה, בזרות שלה, אפילו בסופות החול המסתחררות שעלו לאוויר בכל פעם שדרקון המריא בקרבת מקום – כבר ידעתי כמה צעדים אחורה ללכת כדי לא להשתעל, בהתאם לגודל הדרקון. אולי זו הייתה האהבה לדרקונים. אולי ירשתי אותה מאמא.

בלילה האחרון שלנו על האי התקשיתי להירדם. הגשם היכה על החלון שלי, והכאב בחזה שלי העמיק והפך לחור. אמא ואבא ישנו, ולא רציתי להעיר אותם. במקום זאת, גזרתי את האזיקונים מעל כיסא הגלגלים, פתחתי אותו והתיישבתי בו. זה לא הקל על ההרגשה שלי. תחושת האובדן הייתה חזקה כל כך, כאילו חיית המחמד האהובה עלַי מתה, אולי אפילו קרוב משפחה. ישבתי בכיסא זמן רב, דמעות בעיניי, ורק כשהזריחה החלה לעלות הצלחתי להתנמנם. בין עֵרות לשינה, חלמתי שהכאבים בחזה התגברו, מציפים את גופי, מקצות האצבעות והשׂיער ועד לצלעות ולאיברים שלא היו לי מעולם. כשאבא מצא אותי בכיסא והעיר אותי, זכרתי רק שחלמתי חלום משונה שאני במטוס שטס מעל אטלנטיס, למרות שידעתי שזה לא אפשרי, לא רק בגלל כל העניין עם המרחב האווירי, אלא בגלל שכל החלונות היו פתוחים והגשם והרוח היכו בפניי, אבל זה היה החלום המציאותי ביותר שאי־פעם חוויתי, ועדיין זכרתי את אטלנטיס מתחתיי, ירוקה וזהובה.

"גיא-גיא!" איילין פרשה את זרועותיה ושׂיערה הג'ינג'י עטף אותי לרגע כשחיבקה אותי. "אר יו רדי טו גו הום?"

"נו," הודיתי, ואמא צחקה מאחוֹרַי. אבא חייך, אבל חיוכו היה

מאולץ. "גאיה יותר מדי נהנית פה."

"תודה רבה שטיפלתם בה כל כך יפה," הוסיפה אמא.

"רגע, אנחנו עוד לא בפַרְדות," איילין קרצה אלַי, "אנחנו עכשיו בביקורת אחרונה, ואז אני אלמד אתכם כמה תרגילים שצריך לעשות כל יום בזמן שאתם על הספינה."

הנהנתי אליה, אבל הגרון שלי היה חנוק. הלכתי אל שני המעקות ואחזתי בהם כדי להראות לאיילין את הקפיצות לגובה ולרוחק שהיא לימדה אותי. ניסיתי להתרכז במאמץ הפיזי, אבל דווקא הוא הזכיר לי את החלום. שביבים מתוכו צפו אל תוך מחשבותיי, שיבשו את הראייה שלי, ופתאום הבנתי – לא הייתי על מטוס בחלום. הייתי דרקון. ידעתי שאני הוא, והוא ידע שהוא אני, וידעתי שהוא עף, שאני עף – שנינו עפנו יחד מעל האוקיינוס, הכנפיים שלנו נפרשו ברוח ודאינו מעלה, ושאגנו שאגה עצומה של צער שטשטשה את עיניי בדמעות, ובכל זאת הכנפיים הכו באוויר, טסו הלאה, ואני – הוא – לא, אני – הוא עף. הייתי עייף, ידעתי שאני צריך לנחות, שהוא צריך לנחות, שאנחנו לא צעירים כמו שהיינו, אבל היינו חייבים להמשיך לעוף –

"גאיה?" זו הייתה ימית. לא ידעתי מתי היא נכנסה. היא עמדה מולי, בין המעקות, ותפסה את זרועותיי, כמעט מטלטלת אותי. "גאיה? גיא-גיא? תסתכלי עלַי, גאיה!"

היא לא הייתה לבד. איילין, אמא ואבא עמדו סביבי, כולם מבוהלים וחיוורים. "מה קרה?" שאלתי.

"קפאת על המעקה, בעמידה, והתחלת לבכות," ימית אמרה. בהיתי בה.

"גאיה, מה קרה לך?" שאל אבא. "למה לא ענית לנו?"

"ממש נבהלנו, גיא-גיא," אמא אמרה, וידה הייתה חמה מדי על כתפי.

נשאתי את עיניי שטופות הדמע וניערתי את ראשי. "ארוונטאייל," אמרתי.

"מה?" שאלה ימית.

"לא לקחת אותי לבקר אותו לפני שנלך. הבטחת."

היא היכתה על מצחה בידה. "אוי, לעזאזל. אני מצטערת, גיא-גיא.

שכחתי. מתי הספינה שלכם יוצאת?"

"שלוש שעות," אמר אבא, והסתכל על שעון הקיר. "אבל אנחנו צריכים להיות שם באחת וחצי, זה קצת צפוף. גאיה, מה קרה?"

"שום דבר!" אמרתי בכעס, בבכי, וימית הניחה את ידה שוב על זרועי, אבל ניערתי אותה, והתכופפתי מתחת למעקה כדי לעקוף אותה, כדי שתפסיק להביט בי, אבל כולם הביטו בי עכשיו, בדמעות שזלגו על לחיי, ופתאום החדר היה קטן מדי, צפוף מדי, ולא היה לי מספיק אוויר לנשימה, מספיק מרחב כדי לפרוש כנפיים, כדי למתוח את הזנב –

ואז הרגשתי אותו מגיע, מתקרב, מנמיך את כנפיו לנחיתה – ועוד לפני שמשק הכנפיים שלו נשמע, עוד לפני שהרוח כמעט תלשה את הווילון מעל החלון בקליניקה של איילין, ידעתי.

אמא, אבא ואיילין היו מבולבלים ומבוהלים מכדי לנסות לעצור אותי, אבל ימית זינקה אל הדלת, וזה היה מאוחר מדי. כבר רצתי, על רגליים שרצו כל כך לרוץ שנים רבות כל כך, מהר ככל שיכולתי – הם לא יתקשו בכלל להדביק אותי, ידעתי, אבל לא עצרתי – המשכתי לרוץ דרך הלובי, פרצתי דרך דלתות הכניסה של הבניין ורצתי אל הדרקון שלי.

חיבקתי את חוטמו בכוח, והוא עצם את עיניו ונהם, נהמה שרק לפני כמה ימים הייתה נשמעת באוזניי מאיימת, או לפחות רוטנת, אבל עכשיו ידעתי שהיא מלאה געגוע וכיסופים, ואצבע עצומה ומכוסה קשקשים נשלחה להיכרך בעדינות אין קץ סביב גופי, בחיבוק, חיבוק שלא הבנתי עד כמה חסר לי, וכנף עצומה בהרבה ממנה עטפה אותנו, מכסה אותנו מפני העולם. רגליי שרפו, מאיימות לקרוס, אבל לא היה לי אכפת.

"גיא," ארוונטאייל מלמל, והרגשתי את נשימתו מקיפה אותי כשדיבר, חמה ורכה. "גיא. ידעתי. לכל הרוחות."

"מה קורה כאן?" לחשתי, אבל באותו רגע, גם אני ידעתי.

"הוא מדבר עברית? הדרקון מדבר עברית?" שמעתי את אמא מאחורי מסך הכנף, ואז אור השמש חדר מאחוריי כשמישהו דחק הצִדה את קצה הכנף – ימית, הנחתי, כי לאמא ואבא לא היה אומץ לעשות זאת בעצמם. כשהיא דיברה, שמעתי את הפחד בקולה. "לא. הוא לא מדבר עברית. הוא אף פעם לא דיבר עברית קודם."

וזו אכן הייתה עברית. מושלמת, רהוטה, ובכל זאת זרה על שפתיו, כאילו לא התנסה בה. לא הבחנתי בכך קודם. אפילו לא שמתי לב שהוא דיבר במילים. לא הרפיתי מהחוטם הענקי, לא פקחתי את עיניי העצומות. ידעתי עכשיו למה חלמתי על מעוף. ובאותו רגע, בין עיניי העצומות לעיניו העצומות של ארוונטאייל, ובין נשמותינו הפקוחות לרווחה, ידעתי גם על מה לא העזתי לחלום. יכולתי לשקר לעצמי, אבל לא לדרקון שלי.

לא, אתה לא יכול, הוא הגיב, קולו רועם במחשבותיי, ולא ידעתי עוד באיזו שפה אנחנו מדברים, אם הייתה זו שפה כלל. סיבכת אותנו בצורות אימומות, נערי.

אבל הוא לא ריפה את החיבוק, ולא הרפה ממני.

~~~~

התקשרתי מהמעבדה לנמל ודיברתי עם הקברניט של הספינה וביקשתי ממנו להתעכב, אבל הוא לא היה יכול לחכות לנצח. בסופו של דבר, שעות אחרי שהספינה הפליגה בלי בני משפחת דהאן, הצלחתי לשכנע את גאיה לעזוב את ארוונטאייל לשעה אחת כדי לדבר עם סשה, הפסיכולוגית היחידה על האי. היה קשה כמעט באותה המידה לשכנע את סשה לבוא – גם כשהבינה את חומרת המצב, היא הזכירה לי שהיא התמחתה בפסיכולוגיה של דרקונים ולא של בני אדם, והתעקשה שהיא יכולה לטפל רק באנגלית או ברוסית, ושגאיה צריכה מטפל בעברית. הסכמתי עם כל מה שהיא אמרה, למען האמת, אבל המטרה שלי לא הייתה באמת הטיפול, שלא היו לי תקוות שיסייע. פשוט רציתי זמן כדי לדבר לבד עם ארוונטאייל, בלי גאיה ובלי אביה ההיסטרי ואמה שהטיחה בי האשמות. אם אף אחד מהם לא יֵצא מהחדר באמצע הטיפול, סשה תשוחח במשך ארבעים וחמש דקות עם גאיה ומשפחתה, ואז עוד ארבעים וחמש דקות עם גאיה עצמה. קיוויתי שזה יספיק.

ארוונטאייל הצטנף בצד הדרך, בקרבת הבניינים, כדי לאפשר מעבר למכוניות. היה מקום נוח יותר עבורו להתפרש במרחק כמה עשרות מטרים, אבל הוא נותר קרוב ככל האפשר למבנה שבו גאיה הייתה. עיניו היו עצומות, והוא נראה אומלל. סחבתי לעצמי כיסא מתקפל – הייתי עייפה מדי לעמוד – והתיישבתי מולו. הוא פקח עין אחת והביט בי. לא
~~~~

הופתעתי שהוא לא ישן. "מה עשית?" שאלתי, קולי שקט וחד. ידעתי שהוא ישמע אותי מצוין.

"מוזר, התכוונתי לשאול אותך בדיוק אותו דבר." משאית עברה מצִדו האחר של חוטמו, והוא הצטנף קרוב יותר לבניין. הוא עצם את העין האימתנית שוב, והבנתי פתאום עד כמה קרוב אליו אני יושבת. לא ידעתי אם לא הייתי מבוהלת כיוון שהוא נראה מעורר רחמים כל כך, או כיוון שכעסתי כל כך.

"שום דבר לא השתנה בפרוצדורות שלנו, ארוונטאייל, ואתה יודע את זה." סיננתי אליו. "אתה תרמת תאי גזע למטופלים שלנו עשרות פעמים, אולי יותר."

"נכון," הוא אמר. "את מנסה להגיד שמשהו השתנה בי? אולי החליפו אותי בלי ששמתי לב?"

"אל תתחכם. אם זה לא אנחנו, זה חייב להיות אתה. מה קרה בדיוק? נקשרת לגאיה? רצית שהיא תישאר איתך? נעשית בודד לעת זקנה?" הטחתי בו.

"את זו שהביאה אותו לבקר אותי," הוא אמר.

"אותה," אמרתי. "כבר אמרתי לך, ושלא תעז לומר שזו אשמתי —"

הוא נהם נהמה עמוקה שהעיפה את שיערי אל תוך פניי. לא רמה, אבל גרונית מאוד, ומלאת תסכול. "את באמת חושבת שרציתי את זה? שהייתי כובל את עצמי לילד בן שלוש־עשרה מרצון, שהייתי גוזר עליו את זה? שהייתי גוזר את זה על עצמי? נשבעתי שלא להיכבל שוב לעולם!" קולו הלך והתחזק, עד שבסופו של דבר נאלצתי לכסות על אוזניי. הוא הבחין בכך, השתתק ועצם שוב את עיניו. "סליחה, ימית," אמר, והבחנתי שהוא ביטא את שמי באופן מושלם כעת, כמו דובר עברית מלידה.

נגעתי ביד עדינה בחוטם העצום, החם. "אז צדקתי," אמרתי בלחש. "זו באמת כבילה."

"כן." גם הוא לחש, או לפחות עשה את המקבילה הדרקונית ללחישה.

"ואתה לא גרמת לה."

"לא," הוא ענה, בקול שקט עוד יותר.

"ואנחנו גם לא גרמנו לה. אז מה היה יכול לגרום לה, לכל הרוחות?

כבילה לא יכולה לקרות סתם בגלל תרומת תאי גזע, וגם אם גאיה הייתה יודעת איך יוצרים אותה, אין סיכוי שהיא הייתה —״

״הוא,״ אמר ארוונטאייל.

״למה אתה ממשיך להתעקש על זה? !״ הפעם אני הרמתי את קולי. ״אתה חושב שאני לא יודעת לזהות ילדה, נערה, אישה? זה הגזע שלי, לא שלך ! כבר הסברתי לך, אתה אולי רגיל לכך שרק לגברים יש שיער קצר, אבל —״

״זה לא קשור לשיער,״ ארוונטאייל קטע אותי. ״גיא הוא נער.״

״לא, הוא לא. כלומר, היא לא ! תפסיק לבלבל אותי !״ קמתי על רגליי. ״תקשיב, אני לא מאמינה שאף אחד לא לימד אותך ביולוגיה אנושית עד היום, אז הנה שיעור אנטומיה בסיסי מאוד: לנקבות אנושיות יש רחם, נרתיק, שחלות. לזכרים יש —״

״הוא זכר,״ אמר ארוונטאייל. ״זאת אומרת, אני יודע שהוא לא זכר מבחוץ, אבל מבפנים הוא כן.״

קפאתי, אבל מחשבותיי המשיכו לרוץ קדימה בלעדיי. הרגשתי חלשה פתאום, כאילו מתג ההבנה שנדלק בתוכי נאלץ לכבות את הכוח שלי כדי לפעול. צנחתי בחזרה אל תוך הכיסא וקברתי את פניי בידיי. ״או, לעזאזל. לעזאזל. זה לא יכול להיות. לא.״

חשתי את חוטמו של ארוונטאייל דוחק בי בעדינות. הדפתי אותו מעליי. ״אתה מכיר את תקנות המין? לא, למה שתכיר? זה בטח היה לפני שהתחלת להיות תורם. זה היה גם לפני תקופתי.״

״מה התקנות האלו אומרות?״ ארוונטאייל שאל.

נדתי בראשי. לא היה לי די כוח להסביר. אצטרך להסביר את זה כל כך הרבה פעמים בימים הקרובים, ידעתי, וזו אפילו לא הייתה הבעיה. הבעיה האמיתית הייתה הכבילה, שהייתה בעלת השלכות עצומות, וגרוע מכול, לא הכרתי שום דרך לנתק אותה. לאט-לאט, נחה עלַי ההבנה הסופית והמוחלטת שגם אני, כמו משפחת דהאן, איאלץ להחמיץ את הספינה שעמדתי לעלות עליה מחר, ולהישאר באטלנטיס לזמן בלתי מוגבל. הרגשתי את מעט הכוחות שנותרו לי אוזלים, אבל ארוונטאייל עדיין הביט בעיניו הגדולות, מלאות ההבעה. הגיע לו הסבר. ״שמת לב פעם שאנחנו תמיד מביאים לך מטופלות נקבות?״ שאלתי.

"כן. חשבתי שאולי אלו מחלות מוח רק של נקבות," ארוונטאייל הודה.

פרצתי בצחוק, אבל תוך פחות מדקה הוא הפך לבכי.

"אוי," אמר ארוונטאייל פתאום. "גיא עצבני עלַי. אני חושב שלא הייתי אמור לספר לך את מה שסיפרתי."

הבכי הפך שוב לצחוק, אבל לא לזמן רב.

עשרות זוגות עיניים ננעצו בי כשעליתי בחזרה למעבדה. לאף אחד או אחת מהם לא היה אפילו די נימוס להעמיד פנים שהיו מרוכזים בעבודה ולא צפו בכל ההתרחשות – בגאיה רצה אל ארוונטאייל, בשלושתנו מנסים להפריד ביניהם, בסשה מדברת עם הדרקון ועם הנערה עד שהסכימו להיפרד, בשיחה שלי עם ארוונטאייל. לא הייתה להם דרך לשמוע את חילופי הדברים, כמובן, אבל זה רק גרם להם להיות סקרנים יותר. הצצתי בשעון הקיר. סשה כבר הייתה בפגישה שלה עם גאיה, מה שאומר שהיא שחררה את ההורים. אבל הייתי משוכנעת למדי שהם לא יעזבו את חדר ההמתנה ויבואו לחפש אותי – אחרי החוויה המערערת הזו, הם ירצו להישאר ליד גאיה. זה עדיין לא הותיר לי מספיק זמן כדי להיות מנומסת בעצמי.

"ג'ונאס! איפה פרופסור ליו?"

הוא זינק מהמיקרוסקופ, והמשקפיים שלו נפלו במורד מצחו וצנחו על השולחן. מובן שהוא היה היחיד שכן טרח להעמיד פנים שהוא עובד. אולי הוא אפילו עבד באמת. הוא בטח חשב שזה עניין של נימוס בסיסי. "אה- אה- הוא, אה –" הוא ניסה לדבר בזמן שידו גישושה בעיוורון על השולחן. "הוא בשטח, הלך לסקור את ה-"

"ואף אחד מכם לא חשב לקרוא לו?" קטעתי אותו.

"לא ידענו בדיוק מה הלך שם," אמרה אחת הדוקטורנטיות, לורה. "ולא היינו בטוחים ש... אלוהים, ימית, מה הלך שם?"

"אחר כך," סיננתי. בהיעדרו של הפרופסור, ג'ונאס היה הבכיר ביותר במעבדה. בקושי נתתי לו רגע למצוא את משקפיו לפני שתפסתי את זרועו וגררתי אותו אחַרי לאחד מחדרי העבודה הריקים. "הם כבולים זה לזה," אמרתי ברגע שסגרתי את הדלת מאחורינו. "גאיה וארוונטאייל.

נוצרה ביניהם כבילה.״

עיניו של ג׳ונאס, שנראו ממילא גדולות מאחורי הזגוגיות העבות, התרחבו עוד, מה שהזכיר לי את עיניו של ארוונטאייל וגרם לי לכעוס שוב. ״מה? מתי הם הספיקו לבקש את הטקס? ולעבור את כל ההליכים? גאיה בכלל בגיל המותר לכבילה בישראל —״

״לא, ג׳ונאס, הם לא נכבלו מרצון!״ קראתי. ״הם נכבלו בגלל ההשתלה!״

הוא נד בראשו. ״בלתי סביר בעליל. לא הייתה לנו כבילה בטיפול מאז...״ הוא כיווץ את מצחו, מנסה לחשב.

״תקנות הפרדת המין בניתוחים. עשר שנים,״ אמרתי ביובש. בדקתי את זה לפני שדיברתי איתו, מן הסתם.

הוא החווה לעברי. ״כן. בדיוק. תקנות המין. הוא זכר. היא נקבה. הם יכולים להיכבל זה לזה רק מבחירה, באמצעות טקס. כבילה בין בני מין שונה היא בלתי אפשרית במסגרת השתלה. זו הסיבה שתקנות המין קיימות.״

הוא דיבר באותו ביטחון מוחלט של מדען שקרא כל מילה שנכתבה בתחום המומחיות שלו, שהריץ כל ניסוי, שבדק כל פרוטוקול. רציתי כל כך להאמין לו, להאמין למדע. המדע היה נכון. המדע היה אמין. המדע היה מדויק.

והמדע השתנה כל הזמן. זה היה החוק הראשון של פרופסור ליו.

עצמתי את עיניי לרגע ארוך ואחרון של שקט, ונשמתי עמוק. ״אני חושבת שנצטרך... לשנות את התקנות,״ אמרתי. ״אני חושבת שנצטרך להגדיר אותן מעכשיו ׳תקנות המין והמגדר׳.״

״המגדר?״ ג׳ונאס אמר. ״אני לא מבין.״

גם אני לא, חשבתי, אבל אמרתי רק, ״תגיד לפרופסור ליו לחזור הכי מהר שהוא יכול.״

פגשתי את סשה בלובי, בדרך לפגישה הבאה שלה, היא הייתה מוטרדת מאוד. היא כבר חשדה בכבילה, כמובן — אם היא לא הייתה מסוגלת לזהות מאפיינים כל כך מובהקים, זה היה הופך אותה לפסיכולוגית דרקונים גרועה מאוד — אבל היא לא רצתה לתת את האבחנה לגאיה

ומשפחתה. זה היה הדבר הנכון לעשות מבחינה מקצועית, אפילו הדבר האתי לעשות – בדרך כלל נוירולוגים או פסיכיאטרים אבחנו כבילה, לא פסיכולוגים – אבל כנגד כל תקווה, ייחלתי לכך שהיא בכל זאת אמרה משהו, שהיא חסכה לי את השיחה הזו. אלא שזה היה התפקיד שלי לנהל את השיחה הזו. גאיה הייתה, לפני הכול, המטופלת שלי.

ה... מטופל שלי, הזכרתי לעצמי, מנסה לסגל את דפוס החשיבה שלי. זה היה הגיוני, לכל הרוחות. ברגע שחיפשתי את הסימנים, הם היו שם. השׂיער הקצר – חשבתי שהוא פשוט קצר בגלל נוחות, אבל כבר טיפלתי בנערות אחרות עם שיתוק מוחין קשה יותר שהיה להן שׂיער ארוך ומטופח, והיו לבושות בשמלות ובחצאיות – לא בבגדים הנעריים, הכמעט גבריים האלו. וכשארוונטאייל טעה לחשוב שהיא נער, לא היה אכפת לה. והיא כרכמה את פניה לעִתים קרובות כשדיברו אליה בלשון נקבה. והיא העדיפה "גיא-גיא" על גאיה.

הוא העדיף, כלומר. לעזאזל. נשמתי עוד נשימה עמוקה, כאילו חששתי שאטבע, ונכנסתי לחדר בו חיכתה לי משפחת דהאן.

~~~~

אמא ואבא התנפלו על ימית בצעקות ברגע שהיא נכנסה. לא חשבתי שהפסיכולוגית הזו שהביאו לנו הרגיעה אותם באמת, אבל קיוויתי שהם לפחות יעמידו פנים. לפחות אמא. ימית נתנה להם לצעוק דקות ארוכות ועמדה מולם, שותקת, פניה חיוורים, שפתיה מהודקות. רציתי להתערב, אבל הייתי עייף כל כך, והרגליים שלי עדיין כאבו כל כך.

היא כועסת עַלַי, אמרתי לארוונטאייל בדממה.

היא לא כועסת עליךָ, קולו היה רך בראשי, גם כשנשמע חזק כמו רעם. אני חושב שהיא כועסת על עצמה. היא כועסת שהיא לא ידעה.

אפילו אני לא ידעתי, אמרתי. זאת אומרת, ידעתי, אבל עד שאתה לא באת, לא באמת אמרתי את זה לאף אחד. והיו לי בעיות אחרות לדאוג להן, ו-

"גיא-גיא?" אמרה ימית, ונשמעה כאילו חזרה על שמי כבר כמה פעמים. ניערתי את ראשי.

"כ-כן? מה?"

"בדיוק כמו קודם, עם איילין," אמר אבא, ונשמע שוב על סף דמעות.
~~~~

"מה עשיתם לה?"

"שאלתי אם אני יכולה להכין למישהו קפה או שוקו," אמרה ימית. היא התעלמה מאבא, ודיברה רק אלַי. עכשיו הבחנתי שהיא החזיקה בידה מגש קטן עם מוצרים מישראל – קפה שחור של עלית, שוקולית, אפילו עוגיות מלוחות של עבאדי. תהיתי איפה היא החביאה אותן כל השבועות האלו.

"אני אשמח לשוקו," אמרתי בשקט.

ימית פסעה אל המטבחון בקצה החדר והניחה בו את המגש. היא מילאה מים בקומקום והעמידה אותם להרתחה. "דורון, נאווה?"

אמא ואבא החליפו מבטים. "שחור בלי כלום בשבילי," אמרה אמא. "שני סוכר, וחצי חלב-חצי מים בשבילו."

ימית מילאה את ארבעת הספלים, וכולנו חיכינו בדממה אינסופית שהקומקום ירתח. לא העזתי לדבר שוב עם ארוונטאייל מחשש שאחמיץ עוד דברים שיאמרו לי. לאחר מה שנראה כמו נצח, נשמע סוף-סוף קול המתג של הקומקום. ימית מזגה את המים הרותחים, והוציאה שקית חלב לא מוכרת מהמקרר המשרדי הקטן שבמטבחון.

"זה לא סויה, נכון?" אבא שאל. "אני לא שותה חלב סויה."

"זה חלב דרקונים, למען האמת," אמרה ימית, ומילאה את הספל שלו ראשון. אבא נשנק.

"היא צוחקת, דורון," אמרה אמא, קולה עצבני. "דרקונים הם זוחלים, לא יונקים. אין להם חלב."

נאבקתי כדי לא לצחוק. זה היה קשה.

ימית חייכה והניחה את המגש על השולחן. היא לא התיישבה בכיסא שסשה ישבה בו קודם, אלא על הכורסה הקרובה אלַי. "אני מתנצלת. לפעמים אני מתחילה עם בדיחות גרועות כש..."

"...כשיש לך חדשות רעות?" אמא ניחשה, עדיין באותו טון יבש.

ימית נשמה עמוק. "אני יודעת שאתם רוצים מאוד לדעת מה קרה עם גיא-גיא. יש לי השערה מבוססת כרגע, שעוד לא זכתה לאישוש סופי מראש המעבדה, אבל בגלל שגם ארוונטאייל אישר אותה, ובגלל שמגיעות לכם תשובות, אני רוצה לחלוק אותה איתכם, תחת כל ההסתייגויות." היא עצרה ונשמה עמוק שוב. "אתם יודעים מה זו

כבילה?״

נשפתי על השוקו שלי כדי שלא יבחינו איך התכווצתי. ארוונטאייל גם השתמש במושג הזה, והייתה לי תחושה שהוא שונא אותו כמוני. משהו בו היה... מעליב.

עיניו של אבא היו ריקות, אבל אמא הנהנה מיד. ״קשר עמוק מאוד בין דרקון לאדם, שמתבטא בקרבה, בחוסר יכולת להיפרד לזמן ממושך ובטלפתיה. הוא היה נפוץ מאוד בימי הביניים, אבל בימינו נחשב לא מקובל חברתית, וקשה מאוד לקבל אישורים —״ היא פנתה להביט בי, וראיתי את ההבנה נוחתת עליה כמו דרקון במשקל בינוני. ״אבל...״

״לא אמרתם לנו שום דבר על זה!״ אבא הרים את קולו. ״לא אמרתם שום דבר על הסכנה, על האפשרות ש-״

״למען האמת חתמתם על זה כשהסכמתם לטיפול,״ אמרה ימית. ״זה באחד מתתי־הסעיפים של מיליוני תופעות לוואי שונות. אבל זה בדיוק העניין. מדובר בתופעה בעלת סיכוי כל כך קטן להתממש, אחד למיליונים —״

״את מדברת עם הדרקון, גאיה?״ אמא פנתה אלַי, עיניה מבריקות פתאום. ״בראש שלך?״

״ברצינות, נאווה?״ שאל אבא, ואמא השתתקה ושתתה את שארית הקפה בכוס שלה בלגימה אחת.

״סליחה,״ אמרה לאחר רגע. ״אתה צודק. השאלה החשובה, דוקטור אזולאי, היא איך זה קרה? ויותר חשוב, איך אנחנו הופכים את זה?״

ימית שוב נשמה עמוק. התחלתי לחשוש שהיא תגיע להיפר ונטילציה. ״כבילה לא רצונית לא קרתה כבר עשרות שנים, מאז ה... ה... טעויות בתחילת המחקר. אנחנו עדיין חוקרים איך זה התרחש, איך גיא-גיא נכב- כלומר איך הדרקון וגיא-גיא נכבלו יחד, אבל ברגע שיהיה לנו קצה חוט, וברגע שנבין איך גיא-גיא... כלומר, איך אפשר לנתק את גיא-גיא ואת ארוונטאייל...״

״אז אין לכם שום מושג איך להפוך את זה,״ אמרה אמא.

״יש דרכים לנתק כבילה,״ אמרה ימית, והפעם הייתה ודאות בקולה. ״אבל נצטרך לחקור אותן, לבחון איזו מהן תתאים, לחפש מומחים בתחום. ובכל מקרה מדובר בפרוצדורות יותר פולשניות, שלא הייתי

רוצה להעביר את גיא-גיא עד שלא... עד להתאוששות מהניתוח...״

באותו רגע הבנתי שהיא לא השתמשה בכינויי גוף כשהתייחסה אלַי. היא עשתה הכול כדי לא להשתמש בלשון נקבה, כדי לכבד את מה שארוונטאייל סיפר לה, בלי שתצטרך... מה היה הביטוי? להוציא אותי מהארון? הכעס שחשתי כלפיה התנדף בבת אחת. ניסיתי לתפוס את עיניה, אבל היא השתדלה מאוד שלא להביט בי, שלא למשוך אלַי תשומת לב. ראיתי את הייאוש על פניה, ונמלכתי בדעתי. ״אין לי שום רצון להפסיק את זה,״ דיברתי, בפעם הראשונה, ושלושתם פנו אלַי.

״גאיה, עם כל הכבוד, זה לא נתון לדיון,״ אמר אבא. ״אנחנו ההורים שלך, ואת בת שלוש־עשרה —״

״כמעט ארבע־עשרה,״ החזרתי. הנחתי את ספל השוקו. ״ואל תכעסו על ימית. זאת לא אשמתה. זאת אשמתי.״

דממה השתררה בחדר.

״גאיה, את לא מנסה לומר שגרמת לזה, נכון?״ שאלה אמא בלחש.

״לא, זה מגוחך. גם אם היית רוצה, לא היה לך מושג איך... צריך הרבה יותר מסתם תרומת תאי גזע כדי להיכבל לדרקון, אני זוכרת את זה —״

״בדרך כלל, כן,״ אמרה ימית. ״אבל גיא-גיא, הכעס של אמא ואבא של... הכעס שלהם מוצדק, ואני הייתי צריכה לדעת —״

״לא היית יכולה לדעת. אני לא רציתי לדעת בעצמי.״

כולם בהו בי. אמא ואבא בחוסר הבנה. ימית באימה. ״גיא-גיא, ממש לא חייבים להיכנס לזה עכשיו —״

״אולי די עם הגיא-גיא הזה כבר?״ אמר אבא, זעם עצור בקולו. ״אני לא חושב שיש לך זכות לכינויי חיבה כרגע —״

״די, אבא,״ אמרתי. ״וכן, צריך להיכנס לזה. זה בגללי, לא? הסיבה שזה לא קרה כבר יותר מעשור זה כי הבאתם אל ארוונטאייל רק מטופלות נשים. זה מה שהוא אמר.״

״גיא-גיא,״ ימית לחשה, כמעט על אוזני. ״כשאמרתי לא חייבים, התכוונתי שממש עדיף שלא. זה לא הזמן. כולכם מעורערים מכל מה שקרה. תן להם ולעצמך זמן, אם אתה רוצה נקבע שוב עם סשה —״

״זה מה שהוא אמר?״ הדהד אבא אחריה. ״מתי הוא אמר את זה, בדיוק? ומה את לוחשת לה שם?״

"מה זאת אומרת, רק נשים? רק נשים מבוגרות?" אמא, כרגיל, הייתה חדה יותר. "אבל רוב הפרוצדורות האלו נעשות על ילדים ונוער. אני טועה?"

ימית נדה בראשה, ייאוש בעיניה. לכדתי את מבטה. "תסבירי להם," ביקשתי. "עדיף שהם ישמעו את ההסבר שלך קודם, לפני שאני אספר להם הכול."

היה ברור שימית לא הסכימה איתי, אבל היא כיבדה את בקשתי ופנתה אל אמא ואבא. "יש תקנות לגבי תרומות גזע של דרקונים. הן נקראות 'תקנות הפרדת המין בניתוחים'. הן מגדירות שדרקון ממין זכר יכול לתרום רק לאדם ממין נקבה, ודרקונית ממין נקבה יכולה —"

"מה כל זה קשור?" אבא קטע אותה. "גאיה, מה קורה פה?"

"אני אסביר לכם," אמרתי. "אבל אתם תצטרכו להקשיב עד הסוף, בלי הפרעות."

"אולי עדיף שאני אלך." ימית התרוממה מהכורסה, אבל נשענתי ותפסתי את היד שלה.

"לא, תישארי," אמרתי. "בבקשה." ניסיתי להימנע מקולי להישמע מתחנן מדי, אבל נכשלתי נחרצות. מי שבאמת רציתי לצַדי באותו רגע היה ארוונטאייל, אבל מלבדו ימית הייתה בת הברית היחידה שלי.

היא הביטה בי, ואז הנהנה והתיישבה שוב. לא הרפיתי מידיה. אמא ואבא בהו בנו ושתקו. אלוהים, מה הם בטח חשבו. ואיך מסבירים להם דבר כזה, איך מתחילים בכלל.

שתקתי עוד רגע עד שהבנתי שלא אמצא דרך טובה באמת, לפחות לא בדקות הקרובות. אבל ידעתי לפחות על דרך מוכרת. "אמא, אבא," אמרתי, והבטתי בהם. "יש לי משהו לספר לכם."

קשקשיו הכחולים-ירוקים של ארוונטאייל נצצו לאור השקיעה. היה בדמותו העצומה משהו מנחם, כאילו לעומת הגודל שלו כל צרותיי התגמדו. הוא נשאר מצונף בין הבניינים לשביל, עיניו עצומות, כפי שנותר בכל השעות האחרונות. ידעתי שהוא ער, אבל הוא לא נע, מתוך תקווה שייראה פחות מאיים. רציתי לרוץ אליו, אבל לא הייתי בטוח שאני מסוגל לרוץ שוב, ומלבד זאת הרגשתי כאילו כל מחווה כזו רק

תחזק את הרושם שלי כשטוף-מוח, שכבר התחיל להתעורר אצל אמא ואבא. במקום זאת, הלכתי לצִדם, לעבר ארוונטאייל, צעד אחר צעד, איטי ומענה.

"שלום," אמרה אמא, קולה רשמי ומתוח. ארוונטאייל פקח את עיניו, לאט מאוד, ואבא בכל זאת זינק לאחור. "לא הכרנו באופן רשמי. אני נאווה. זה דורון. אנחנו ההורים של גאיה."

"גיא," תיקנתי. אמא ואבא העמידו פנים שלא שמעו אותי. כעס הציף אותי, אבל ארוונטאייל שלח אלַי בקשה, כמעט תחינה. לקח לך שנים להשלים עם זה. תן להם יותר מאשר כמה שעות.

הוא צדק, כמובן. ומעבר לכך, הבנתי פתאום שזה היה חשוב לו. הוא רצה שהמשפחה שלי תחבב אותו. או לפחות, לא תשנא אותו.

"שלום," רעם ארוונטאייל, בקול החלש ביותר שגרונו היה מסוגל להפיק. "אני מאוד שמח לפגוש אתכם. זו מילה יפה, שלום. אין לה שתי משמעויות כאלו באף שפה אחרת שאני מכיר."

עד לפני כמה ימים לא הייתי מאמין שארוונטאייל היה אחד מאלו שמקשקשים כשהם מתוחים. אמא בחנה אותו מקצה הזנב ועד קצה הקרניים, והרגשתי כיצד הוא מתכווץ תחת מבטה. "אתה באמת מדבר עברית בגלל גיא-גיא?" היא שאלה, ושמחתי שהיא לא התעקשה על 'גאיה', לפחות.

"כן," אמר ארוונטאייל. "אבל אני גם יודע קצת ארמית. יש נקודות דמיון."

"ארמית," מלמל אבא. "כמה שפות אתה יודע?"

"עשרים ושלוש. לא המון בשביל דרקון זקן," אמר ארוונטאייל.

"כמה זקן?" שאלה אמא. למה הם היו צריכים את החקירה הצולבת הזו?

"תשע מאות שלושים ושבע שנים," אמר ארוונטאייל, ושלח אלַי עוד מחשבה מרגיעה, אבל הדפתי אותה הפעם. לא רציתי לתת לו להרגיע אותי. עינו האחת פנתה להביט בי, והרגשתי את הפליאה שלו. משכתי בכתפיי. כעסתי עליהם. הייתי עייף כל כך, וכל מה שרציתי היה להתכרבל עם הדרקון שלי וללכת לישון. רציתי שיניחו לנו.

"נאווה, דורון?"

אמא ואבא הסתובבו. ימית עמדה מאחורינו, ונראתה עייפה בדיוק כמו שהרגשתי. "דיברתי עם בית ההארחה. הבית שלכם לכמה זמן שתצטרכו אותו. המעבדה משלמת, כמובן."

"היא גם משלמת על ימי העבודה שאני מפסיד?" אבא סינן. "ומה זה לכמה זמן שתצטרכו אותו? כמה זמן זה ייקח?"

"כבר אמרתי לכם, אני צריכה להתייעץ עם ראש המעבדה," אמרה ימית, ונימה של חוסר סבלנות התגנבה אפילו לקולה. לא יכולתי להאשים אותה – היא נאלצה לחזור על התשובה הזו לפחות חמש פעמים בשעות האחרונות. "ברגע שנדע משהו אני אדווח לכם."

"אפשר ללכת הביתה?" ביקשתי. "הרגליים שלי ממש כואבות."

זו הייתה האמת. נשענתי שוב על הקביים, ובכל זאת, הרגשתי כאילו רגליי לא יוכלו לשאת אותי עוד זמן רב. אמא הביטה בי לרגע, ואז פנתה אל ארוונטאייל. "אני מבינה ש... הכבילה מקשה עליכם להיות רחוקים פיזית. אתה מוזמן לבוא איתנו."

הוא מצמץ, סימן שרק אני – ואולי ימית – ידענו לפרש כהפתעה. הם רצו לקחת אותי בכוח, הסברתי. ימית אמרה להם שזה עלול לגרום לי נזק בלתי הפיך. ושאתה עלול... להגיב בקיצוניות.

לא הייתי פוגע בהם. הם המשפחה שלך, ארוונטאייל מחה.

אני חושב שגם ימית חשבה ככה. אבל אני שמח שזה מה שהיא אמרה להם.

"תודה רבה על ההזמנה. תרצו שאקח אתכם לשם?" עוד לפני שסיים את המשפט, כבר התקדמתי לעברו. רק כשידי נחה על כף הרגל הקדמית העצומה – במקום הנוח ביותר לטיפוס, כך ידעתי מבלי ששאלתי – הבחנתי שאמא ואבא לא ענו, והצצתי לעברם. פניהם היו חיוורים וחמורי סבר. הם לא הבינו עד כמה ההצעה הייתה נדיבה, עד כמה היא הראתה על אמון וכבוד כלפיהם.

"המונית כבר מחכה להם, ארוונטאייל," אמרה ימית, וחסכה מאמא לומר משהו שללא ספק היה מעליב אותו, גם אם לא הייתה מתכוונת לכך.

הצער שטף אותי לרגע, גדול מכפי שהיה אמור להיות, מעורבב בצערו של ארוונטאייל.

״גאיה,״ התרה אבא, ואז היסס. ״גיא-גיא,״ הוא אמר, משתמש בפעם הראשונה בשם החיבה של אמא אלַי. ״אנחנו הולכים. קדימה.״

ארוונטאייל הדף אותי בעדינות לעברם בעזרת חוטמו. הוא חיכה עד שנתרחק מספיק לפני שהמריא, ודאה כל הדרך קרוב מאוד, כמעט מספיק כדי להחריד את נהג המונית.

היו כל כך הרבה ״פעמים ראשונות״ בשבוע האחרון. הפעם הראשונה שכפתרתי לבד מכנסיים. הפעם הראשונה שרצתי. הפעם הראשונה שירדתי שתי קומות במדרגות. הפעם הראשונה שהתייחסתי לעצמי בתור ׳אתה׳. וכמובן, הפעם הראשונה שחלקתי את מחשבותיי עם דרקון.

עוד פעם ראשונה, הרגשתי, לא תשנה כלום. חדר השינה שלי היה בקומת קרקע. אמנם היו מדרגות בכניסה לבית ההארחה, מה שאומר שהחלון היה גבוה יותר מהצד השני, אבל למטה הייתה מדשאה, וידעתי שהדשא רך. גם אם אפול, שכנעתי את עצמי, זו לא נפילה קשה, לא כזו שאפשר להיפגע ממנה. טיפסתי על הכיסא, התיישבתי על החלון והעברתי במאמץ את רגליי לצַדו השני —

חכה! קולו של ארוונטאייל היה מלא דחיפות ובהלה, ומיד בעקבותיו שמעתי ענפים דקים של שיח נשברים ונמעכים בקרבת מקום, וכפה עצומה, מושטת כלפי מעלה, התמקמה מתחתיי, סנטימטרים ספורים מכפות רגליי השלוחות. מה אתה עושה? נזפתי בו.

מה **אתה** עושה?! התוכחה בקולו הייתה גרועה בהרבה משלי. אתה לא יודע לקפוץ! ואתה בטח לא יודע לנחות.

לפחות אני לא מעיר את כולם! הבטתי אחורה, אל הבית. שום אור לא נדלק מתחת לדלת הסגורה. אולי אמא ואבא ישנו חזק, לשם שינוי. בכל מקרה, ילדים קטנים בהרבה ממני עושים את זה כל הזמן ולא קורה להם כלום. מקסימום נחבלים קצת בברכיים.

ילדים קטנים בהרבה לומדים לעשות את זה בגיל צעיר בהרבה, ובדרך נחבלים קצת בברכיים. אתה רק למדת ללכת לפני שבועיים. הרגליים שלך אפילו לא חזקות כמו שלהם.

הוא צדק, אבל לא רציתי לתת לו את הסיפוק ולהודות בכך. נאחזתי

בקצה הציפורן הארוכה והמחודדת שלו והחלקתי בזהירות לתוך הכפה העצומה, שכל המשפחה המורחבת שלי הייתה יכולה לשבת בתוכה בנוחות.

זה לא רעיון טוב, הזהיר ארוונטאייל. אם הם יקומו ויגלו שאתה לא כאן...

אז בוא רק נשב כאן על הדשא קצת, ביקשתי. ואז תחזיר אותי פנימה.

הוא הנהן, והאכזבה בתוכו הייתה הד לאכזבתי שלי. אבל הוא היה המבוגר האחראי מבין שנינו, והוא צדק.

איך ידעת שאני יוצא? שאלתי כשהוא נשא אותי לדשא. חשבתי שהצלחתי להסתיר את זה ממך.

הצלחת, הוא הודה. לא שמעתי כלום עד שעמדת לקפוץ. אבל יש לי קצת יותר ניסיון ממך בתקשורת הזו.

הוא פרש את ידו, וירדתי אל הדשא, שהיה רטוב מעט. אוויר הלילה היה קר, והצטערתי שלא חשבתי להביא שמיכה, אבל ארוונטאייל הקיף אותי בגופו החם, ומיד היה לי נעים שוב. וזה לא היה רק זה. היה לי... טוב. לראשונה מאז הבוקר, הרגשתי שלם. הרגשתי שליו.

לא הצלחתי לישון, הודיתי. זה תמיד כל כך גרוע?

לא. זה נעשה קל יותר עם הזמן, אמר ארוונטאייל. זה עניין של הרגל ושל אימון, וגם של שמירה על אורח חיים תקין, שבו, באופן טבעי, אי־אפשר להיות ביחד כל הזמן. הוא היסס. אבל תמיד מעדיפים את זה. תמיד כשנמצאים בנפרד חושבים על זה.

מילים כמו "מעדיפים" או "חושבים" היו רחוקות כל כך מהרגשות שהציפו אותי הבוקר, כשגיליתי מה קרה לנו. כמעט לא האמנתי שזה היה רק הבוקר, אבל זכרתי היטב את התחושה, כאילו משקל כבד נח עלַי וחונק אותי לאַטו עד שאני לא מצליח לנשום, כאילו הרגליים שלי אבדו לי שוב.

זו מחויבות גדולה, אמר ארוונטאייל. צריך בדרך כלל מבדקי התאמה וניסיון חיים כדי להתמודד איתה. אני די בטוח שבגיל שלך זה לא חוקי ברוב המדינות, לפחות במאות השנים האחרונות.

יש כבולים אחרים על אטלנטיס?

להפתעתי, ארוונטאייל נהם. נהמה חרישית מאוד, ובכל זאת, נהמה.

אל תקרא לזה כבילה, גיא. זה מושג שבני אדם המציאו כדי ליצור אצל בני אדם אחרים דימוי של כת, או של משהו שכופים עליך. הדרקונים לא קוראים לזה ככה.

נזכרתי בתחושה שלי שהמילה הזו הייתה לא נכונה, לא מתאימה. זו הייתה הקלה גדולה לדעת שהדרקונים לא השתמשו בה. אז... איך אתם קוראים לזה? שאלתי.

אין לזה ממש תרגום לעברית, הודה ארוונטאייל. אין לזה אפילו תרגום מתאים לאנגלית. היו כל כך מעט בשנים האחרונות שרצו בזה. וכן, רובם חיים כאן, איפה הם עוד יחיו? העולם שלכם לא מאוד פתוח בפני דרקונים.

לא. אני מניח שלא. לא יכולתי לדמיין את ארוונטאייל בבית שלנו בהרצליה, בטיילת בתל אביב, או על החוף בחיפה. בקושי יכולתי לדמיין אותו על גבעה מרוחקת ברמת הגולן. ידעתי שהמחשבה הייתה צריכה להעציב אותי, אבל היא לא העציבה. הייתי בטוח שנמצא דרך להישאר קרובים.

הלוואי שהייתה לי האופטימיות שלך, גיא-גיא, הוא מלמל, ונראה עצוב פתאום. הוא הצטנף סביבי. נשענתי עליו. הוא היה חמים ונעים ועצום, ומהר מאוד הבנתי עד כמה הייתי עייף ותשוש.

כראי שאחזיר אותך לחדר שלך. ההורים שלך ידאגו.

עוד מעט, מלמלתי.

אני מנחש שיהיה לנו יום ארוך מחר. די בטוח שידקרו אותנו הרבה, אמר ארוונטאייל.

אני לא מפחד ממחטים, אמרתי, וכמעט הרגשתי את הפיהוק אפילו במחשבותיי. ארוונטאייל עמד לנסות שוב לשכנע אותי, אבל אז נמלך בדעתו וכיסה אותנו בכנף שלו.

חיבור, הוא אמר, ממש לפני שנרדמתי. זה התרגום הכי טוב שאני יכול לחשוב עליו. דרקון ואדם, מחוברים זה לזה.

חיבור, חזרתי, כמעט מתוך שינה. כן. זה נשמע נכון. זה התאים.

~~~~

פרופסור ליו היה נלהב להגעיל כשסיפרתי לו על גיא, כמובן. כעסתי עליו, אבל רק קצת. ידעתי שהוא לא מתכוון להיות חסר רגישות – הוא
~~~~

פשוט לא היה יכול שלא לראות את המשמעות המדעית של "התגלית המדהימה הזו", כמו שהוא כינה אותה. בהתחלה הערכתי את העובדה שהוא לא אמר "התקלה הנוראה", ואז הבנתי שהוא באמת מאמין שמדובר בתגלית מדהימה.

"מגדר כבסיס לכבילה לא מכוונת," הוא אמר. "זה מרתק. המאמר הזה יתפרסם ב'לאנסט', וכמות המחקרים העתידיים —"

"פרופסור, אני לא כותבת שום מאמר עד שאנחנו לא פותרים את הבלגן הזה," אמרתי, אולי יותר בתקיפות מכפי שהייתי צריכה, אבל זה עזר. הוא התעשת מיד, מצחו התקמט וגבותיו הדקיקות כמעט התחברו.

"כן, את צודקת כמובן. גאיה —"

"גיא," תיקנתי. "הוא קורא לעצמו גיא עכשיו."

"גיא הוא המטופל שלנו," הוא תיקן, ולרגע מעט קינאתי בו על כך שלא הכיר את גאיה, והמעבר היה טבעי כל כך עבורו. העובדה שלא דיבר עברית עזרה, כמובן. "ואם הוא וארוונטאייל רוצים לנתק את הכבילה, כמובן שנצטרך לעזור להם. נדחה כל מטלה לא דחופה כדי לחקור את הנושא."

לא היו הרבה מטלות לא דחופות במעבדה, אבל המשמעות הייתה שאקבל לפחות כמה עובדים וטכנאי מעבדה שיעזרו לי, ואולי שניים-שלושה מאסטרנטים. הערכתי את זה. יכולתי לבקש יותר, אבל זו הייתה התחלה טובה. "בסדר. יש לך איזשהו כיוון? רעיון?"

הוא פכר את אצבעותיו. ידעתי שזה לא סימן טוב. "לא הייתה לנו כבילה לא רצויה כבר מעל עשור," הוא הודה. "מאז ההגדרה של תקנות המין. וגם אז היא הייתה נדירה מאוד."

"התחום שלנו התפתח הרבה בעשור," אמרתי.

"גם תחום חקר המחלות התפתח," אמר הפרופסור. "אבל אף אחד לא פיתח טיפול חדש לצפדינה."

הבנתי למה הוא התכוון. לא היה טעם לפתח טיפול לבעיה שהיה קל כל כך למנוע אותה. "ואיך פתרנו את זה אז, במקרים הראשונים?" שאלתי.

פכירת האצבעות אמרה לי שאני לא רוצה לדעת.

•

״טיפול בשוק חשמלי,״ נאווה אמרה, הראשונה שהתאוששה מהשתיקה הנדהמת. היא בסך הכול חזרה על דבריי, אבל ביטאה את המילים כאילו אמרה ״מוות בתלייה״. לא יכולתי להאשים אותה.

״למי משניהם?״ שאל דורון.

״לגיא,״ אמרתי, מועכת דשא בקצה נעלי השמאלית. ״תאי הגזע נמצאים אצל גיא.״

״לא,״ אמרו ארוונטאייל, גיא ודורון כמעט באותה שנייה. הרגשתי כאילו אני בהופעת מקהלה לרגע.

״זה מגוחך. אין לכם משהו פחות ברברי?״ נאווה הניחה את כוס הקפה שלה על מה שחשבה שהוא שולחן הקפה, אבל היה למעשה קצה הזנב של ארוונטאייל. הקפה הרותח זלג על הקשקשים הירוקים-כחולים. ארוונטאייל הפגין שליטה עצמית מרשימה ורק התכווץ קלות, אבל גיא זינק כאילו הכיש אותו נחש. ״אמא!״ הוא מחה, ושפך במהירות את כל קנקן המים על זנבו של ארוונטאייל, שוטף היטב את המקום בו פגע הקפה השחור הרותח.

״מה?״ היא מצמצה. ״אוי, סליחה, ארוונטאייל, אני מתנצלת כל כך...״

היא הייתה כנה, לפחות, ולא רק בגלל חיבתה הכללית לדרקונים. היא הרימה קופסת טישו מהשולחן ולרגע נראתה כאילו עמדה לנגב את שאריות הקפה, אבל אז נמלכה בדעתה והעבירה את הקופסה לגיא.

״זה כאב?״ דורון הביט בדרקון בפליאה. ״אבל דרקונים נושפים אש.״

״הזנב רגיש יותר, דורון,״ אמרה נאווה בעדינות. ״הוא לא עומד בחום גבוה.״

״הכול בסדר,״ אמר ארוונטאייל בטון מרגיע. נדהמתי שוב לראות את הדרקון הרטנוני, הנרגן והעצל שהכרתי משתנה בימים האחרונים והופך ליצור מתחשב, עדין, מנומס, שניסה נואשות למצוא חן בעיני משפחתו של גיא. והכבילה עשתה הרבה יותר מכך – ארוונטאייל נע בחן, בחיות, כאילו השיל מאות שנים מגילו. ידעתי שהיו לו כבילות אחרות לפני גיא, ותהיתי ביני לביני אם גם הן גרמו לו להרגיש כך.

״לא, זה לא בסדר. זה ממש כאב, אמא,״ אמר גיא. פניו היו חיוורים.

הוא הביט בארוונטאייל. "אל תעשה את זה. אל תנסה להחביא את הכאב ממני —" הוא השתתק, כאילו ארוונטאייל קטע אותו, אלא שהדרקון לא אמר מילה.

אבל הוא אמר, הבנתי מייד. הנער והדרקון הביטו עוד רגע זה בעיניו של זה, ואז ניתקו את מבטם. "אני לא רוצה להתנתק מארוונטאייל," אמר גיא לבסוף, שובר את השתיקה הלא נינוחה.

דורון כחכח בגרונו. "אתם לא יכולים פשוט להוציא את תאי הגזע ולהחליף אותם בתאים של דרקון אחר?" שאל.

נדתי בראשי. "זה בלתי אפשרי. הם כבר מוטמעים. הטיפול בנזעי חשמל לא נעים, אבל למען האמת, הכאב מינורי מאוד. זה לא כמו בסרטים. יש טשטוש, יש חומרי הרדמה, ובפעמים שבהן הטיפול נוסה, הכבילה בדרך כלל נותקה כבר כשהתחילו עם מתח חשמלי נמוך, כך שממילא לא הייתה סיבה להגיע לעוצמות שיכאיבו למטופל."

"בפעמים שזה נוסה," אמרה נאווה, קולה קר. "לפני יותר מעשור, את מתכוונת."

"זה בדרך כלל לא נעשה בטעות," אמר ארוונטאייל. "ה... כבילה."

הנהנתי. "בדיוק. המקרים שקרו במסגרת המחקר שלנו הם כמעט התיעוד היחיד לתופעה. אני לא אומרת שאין דרך אחרת לנתק את הכבילה, אבל אנחנו לא מכירים דרך כזו. אם הייתי חושבת שיש לי סיכוי למצוא אותה, הייתי נוטשת את המחקר שלי ומתחילה לחפש. אבל מחקרים כאלו עלולים לקחת שנים. עדיף להשתמש בדרך שאנחנו מכירים עכשיו, כשהכבילה עוד חדשה ויהיה קל יותר... לנתק אותה."

"אנחנו לא רוצים להתנתק," אמר גיא.

"ואתם בטוחים שזה לא... יחזיר אחורה את כל המצב של גיא-גיא?" נאווה שאלה. "אין סכנה של איבוד תחושה בגפיים?"

"שום סכנה," אמרתי. "שיתוק המוחין נרפא כמעט לחלוטין. המעקב ימשיך לאורך כל הטיפולים, כמובן —"

"הטיפולים? ברבים? כמה טיפולים נצטרך?" שאל דורון.

בהיתי בקפה שלי. "שלושה היה המספר הקטן ביותר שאי־פעם היה בו צורך. המספר הממוצע הוא חמישה."

"אתם מתכוונים להמשיך להעמיד פנים שאני אוויר?!" צעק גיא.

הרמתי את ראשי. הוא טיפס על כפתו הקדמית של ארוונטאייל כדי להדגיש את ההצהרה – אבל התוצאה הייתה הפוכה, כיוון שהוא התקשה בכך ובקושי הצליח לעמוד ישר. "אני לא רוצה מכות חשמל! אני לא רוצה שום טיפול! ארוונטאייל ואני לא רוצים לנתק את החיבור בינינו!"

"זו לא החלטה שלך, גאיה," אמרה נאווה, וקולה היה קשה כפלדה. "את קטינה. אנחנו ההורים שלך. אנחנו מחליטים מה טוב עבורך, בין אם את רוצה –"

"אתה! אני בן! תפסיקי להתייחס אלַי כמו בת, זה מעליב אותי!" צעק גיא.

"גיא-גיא," אמר אבא והניח יד על זרועה של אמא. "תשמע, דיברנו אתמול בלילה עם פסיכולוג שאמא מכירה, מישהו מאוד נחשב, פרופסור. הוא אמר ש... כלומר... ש..."

נשטפתי פתאום בתחושה מבשרת רעות, ולגמתי מהקפה שלי כדי להתכונן.

"הוא אמר שלכל קשר לא טבעי חדש בחיים יש תמיד תחושה של אמת אבסולוטית, וצריך לראות אם תרגישי – כלומר, אם תרגיש ככה אחרי שלא תהיה כבול."

שנאתי להיות צודקת. התנחמתי לרגע בכך שלפחות הרמתי את הקפה, כי זנבו של ארוונטאייל הפך את שולחן הגינה הקטן שהונח על הדשא. "אתם טוענים שהחיבור בינינו גרם לזה?" הוא שאל, זועם לא פחות מגיא עצמו, שנאלם דום מרוב כעס. "אתם טוענים ש... ש'הפכתי' את גיא לבן?"

דורון נרתע, אבל נאווה התייצבה מול הדרקון, נעמדת על רגליה. "אנחנו אומרים שיש סיכוי מסוים שתרומת תאי גזע שמרפאת את גאיה ושמחברת אותה לדרקון מביאה איתה עוד תכונות, כן," אמרה נאווה. "ואנחנו לא מאשימים אותך, ארוונטאייל, אנחנו יודעים ששום דבר מזה לא קרה בכוונה, ואנחנו יודעים שזה אף פעם לא קרה עם התרומות שלך."

לא הייתי צריכה להתערב בזה. הייתי צריכה לשתוק ולחכות שזה ייגמר. באתי לכאן לדבר איתם על פרוצדורה להפרדת כבילה, לא על

זהות מגדרית.

"אני בן, אמא," אמר גיא בפשטות, כאילו הצהיר שכדור הארץ מסתובב סביב השמש. "תמיד הייתי בן. החיבור רק גרם לי לראות את זה באופן ברור יותר, זה הכול."

היה אסור לי להתערב בזה. הייתי צריכה לשתוק ולחכות. זה הכול.

"אני מבין שאת... אתה מרגיש ככה עכשיו, גיא," אמר דורון בשקט. "ואם נצליח לשבור את הכבילה, ועדיין תרגיש ככה, נקבל את זה."

לשתוק. לשתוק. "זו לא הכבילה," שמעתי את עצמי אומרת. לכל הרוחות. "כבילה לא יכולה לשנות זהות מגדרית. היא לא יכולה לשנות את המהות של האדם, את האופן בו הוא תופס את עצמו."

כל הזעם על המדשאה הופנה אלַי. "הפסיכולוג שדיברנו איתו —" התחיל דורון.

"הוא טיפל פעם בכבילה?" קטעתי אותו.

השתיקה שלהם הייתה בדיוק התשובה שציפיתי לה.

"אז הוא לא מבין בזה שום דבר," אמרתי. "כאן, באטלנטיס, תמצאו את האנשים – והדרקונים – המומחים ביותר בכבילה. אם תרצו לשמוע דעה נוספת, אני יכולה לקחת אתכם לדבר עם כבולים אחרים. אבל לא רק שאין לנו שום סימוכין מדעי למה שהפסיכולוג שלכם אמר – ואגב, זה חוסר אחריות מוחלט מצִדו לייעץ לכם בנושא שאין לו מושג בו – אבל מעבר לכך, כל הבדיקות שביצענו, כולן מעידות על כך שצדקתי בהשערה הראשונית שלי, שהכבילה התרחשה אך ורק בגלל שגיא תמיד ראה את עצמו כנער, חשב על עצמו כנער והרגיש שהוא נער."

"דוקטור אזולאי," אמרה נאווה, קולה קפוא. "אני מצטערת, אבל זה דיון משפחתי שאנחנו צריכים לנהל לבד. תודה לך על המידע בקשר לטיפול ההפרדה. אנחנו נחזור אלייך."

"אני לא מסכים," אמר גיא. "אני אקח את ארוונטאייל ואברח, ואתם לא תמצאו אותנו לעולם."

אף אחד לא היה מסוגל להתייחס לאיום הזה ברצינות. ארוונטאייל שקל מאתיים טונות. לווייתנים היו מסוגלים לראות אותו מהחלל. ואף אחד לא ייתן לשניים האלו מקלט במדינות שבהן גיל ההסכמה לכבילה היה גבוה משל גיא. הם יצטרכו לעוף עד סין כדי למצוא מקום שבכלל

ישקול לקבל אותם.

וזה, הבנתי פתאום, היה קו ההגנה האחרון שנותר לי.

"נאווה, גיא באחריותכם כי הוא קטין, אבל הוא עדיין המטופל שלי," אמרתי. "ובתור הרופאה שלו, אני חושבת שהדבר הנכון עבורו, ועבור ארוונטאייל, הוא לעבור את פרוצדורת ההפרדה."

ארבעה זוגות עיניים בהו בי. נשמתי עמוק והנחתי את הספל שלי – כלומר, ניסיתי להניח אותו, אבל אז נזכרתי שהשולחן היה הפוך. ארוונטאייל הפך אותו בחזרה בקצה זנבו, בלי להביט כלל. זה היה מרשים למראה, אבל כשהנחתי את הספל על השולחן, הוא החליק ונפל לדשא. ממילא לא רציתי את שארית הקפה שלי. "גיא. הסיבה ששטתם חצי עולם לאטלנטיס, הסיבה שהחלטתם לעבור את הטיפול בתאי גזע, הייתה כדי לתת לך חיים נורמליים. הכבילה לא יכולה לאפשר לך חיים כאלו. זה משהו אחר להחליט להיכבל כשאתה בגיר, אחרי ששקלת את ההחלטה, אחרי שהבנת את ההשלכות. אבל בגילך, זה פשוט לא מציאותי. אתה אפילו לא יודע עדיין איך זה להיות ילד רגיל, איך זה ללכת לטיולי בית ספר בלי שבילי נגישות, לים בלי שביל גישה לכסא גלגלים, ללונה פארק... הכבילה לא תאפשר לך את כל אלו. הדבר הנכון לעשות יהיה לפרק אותה."

"אני לא ילד. ואני לא רוצה להיות רגיל," גיא אמר, והביט בי בעיניו הכהות. כל מילה שלו הייתה כמו מדקרת אשמה. "חשבתי שאת בצד שלי."

"אני בצד שלך, גיא!" העברתי את ידי על פניי. מהרגע שהגעתי הנה, השיחה הזו הייתה כמו שדה מוקשים, והנה, סוף-סוף, הפעלתי את הגדול מכולם, ובכוונה תחילה. ארוונטאייל הביט בי גם הוא, ולא יכולתי לנחש מה הוא חושב. "אתה חייב להבין, יש סיבה שרוב המדינות קובעות גיל מינימלי לכבילה. זה עניין של בגרות, של יכולת להתמודד עם החוויה הזו –"

"ארוונטאייל אמר שזה נעשה קל יותר."

"אני לא מדברת רק על היכולת להתרחק זה מזה," אמרתי. "אני מדברת על מה שאתה מרגיש." הצבעתי על הרקה שלי. "הכבילה, מה שאתם מרגישים כרגע... זה במוח. זה כימי. זה סרוטונין ודופמין. זה מה

שגורם לכם להרגיש קרובים זה לזה.״

״זה לא עושה את זה לא אמיתי,״ אמר ארוונטאייל.

״זה אמיתי מאוד. זו בדיוק הבעיה.״ הבטתי בדרקון. ״כשהבאתי את גיא בפעם הראשונה לפגוש אותך, רק רצית שנעזוב אותך בשקט. עכשיו, אתה בקושי מסוגל לישון רחוק ממנו. מתי היית במערה שלך בפעם האחרונה?״

ארוונטאייל שתק. צעדתי לפנים, עד שהייתי ממש מולו. נגעתי בעדינות בחוטם שלו. גיא נע על מקומו בחוסר נוחות. ״ארוונטאייל. בניגוד לגיא, אתה חווית את זה בעבר. אתה יודע לזהות כבילה. אתה יודע מה היא עושה לך, לבן האדם שלך,״ שמרתי על קולי שקט, רך. ״אני יודעת שזה לא הוגן להפיל עליך את האחריות, אבל גיא קטין, וזה אומר שאתה צריך לקבל את ההחלטות הקשות ולהיות הבוגר. אתה יודע שאתה אפילו לא יכול ללכת איתו הביתה?״

״למה לא?״ שאל ארוונטאייל בשקט.

״אתה מעל הגודל המותר בישראל,״ אמרה נאווה. ״אנחנו מדינה עם סף צפיפות גבוה לשטח קרקע ומרחב אווירי, ולדרקונים מעל גודל מסוים אסור לשהות בה בדרך קבע...״

גיא הביט בה, והיא השתתקה. הוא פסע לפנים, דחף את ידי מהדרקון שלו והביט שוב בנאווה. ״אז אני אשאר באטלנטיס. מצִדי שיחזרו לישראל בלעדיי —״

״וכמה זמן תישאר באטלנטיס? כל החיים שלך?״ שאלתי. ״כי אין הרבה אפשרויות אחרות לדרקון בגודל של ארוונטאייל. יש גדולים ממנו, נכון, אבל הוא שייך לקטגוריה של הדרקונים הגדולים, מה שאומר שבין בני האדם הוא תמיד יהיה גדול מדי. גם במדינות שבהן אין סנקציות, רוב העולם יהיה סגור בפניכם. ארוונטאייל לא יכול לגור בקרבת ערים, אפילו קטנות. ובאטלנטיס תמיד יהיו יותר דרקונים מאנשים. אתה תמיד תרגיש זר, אחר, קטן מדי, ובסופו של דבר, בודד.״ ניסיתי לאחוז בכתפו, אבל הוא ניער אותי.

״אני לא כמוך. אני לא שונא את אטלנטיס,״ הוא אמר. התכווצתי. הוא ניגב את עיניו בשרוולו. ״ואני לא אהיה בודד כל עוד יהיה לי את ארוונטאייל. אתם לא יכולים להכריח אותנו...״ ובאותו רגע כל

הצבע התנקז מפניו. הוא הסתובב במקומו, כמו בובה על ציר, והביט בארוונטאייל. "לא. לא, ארוונטאייל. אל תקשיב לה."

דממה השתררה סביבנו, אף על פי שהיה ברור ששיחה שלמה מתרחשת בלעדינו. דורון ונאווה לא העזו להוציא הגה, למרות שחשדתי שהדרקון והנער לא ישמעו אף אחד מאיתנו גם אם ננסה להתערב. הדממה הייתה בלתי נסבלת. "לא," גיא אמר. "לא. תפסיק. אתה נותן לה לשכנע אותך, אתה לא... !" הוא נד בכוח בראשו, ודמעות מילאו את עיניו. "תפסיק עם זה. היא טועה. זה לא יהיה דבר אחראי או בוגר, וזה לא מה שאתה רוצה —" הוא הניח את ידיו על אוזניו. "די כבר ! די !" הוא צרח. "תסתום כבר ! די !"

ארוונטאייל התכווץ, עדיין דומם כמו קבר. גיא בהה בו, עיניו קרועות, ואז הסתובב בלי מילה ורץ בחזרה אל הבית. הבטתי בארוונטאייל וראיתי בעיניו עד כמה הוא רצה לעוף או לרוץ אחרי בן האנוש שלו. אבל הוא קרע את מבטו מהנער המתרחק, השפיל את מבטו, הצטנף אל תוך עצמו ולא אמר דבר. המשכנו לעמוד סביבו בשקט. דורון חיכה עוד רגע ואז הלך אחרי גיא. נאווה היססה. "אתה בטוח ש..."

"לא. אבל אם היא... אם הוא ירצה לדבר, אני אהיה מחוץ לחדר שלו," אמר דורון בשקט.

התקרבתי לארוונטאייל ונגעתי בחוטם העצום, המושפל. הוא עצם את עיניו, ויבבה קטנה, שהזכירה לי כלב עזוב, בקעה עמוק מגרונו. דרקונים לא בוכים, ידעתי. לא היו להם בלוטות דמעות. אבל העיניים שלי נמלאו דמעות עבורו.

יד נוספת הייתה פתאום ליד ידי שלי, על אפו של ארוונטאייל. נאווה. "תמיד חשבתי שדרקונים הם יצורים אציליים בהרבה מאיתנו," היא אמרה בשקט. "אני לא יודעת מה אמרת לו, ואני לא יכולה לתאר לעצמי כמה זה היה קשה עבורך. אני יכולה רק להודות לך, ואני יודעת שזה לא יספיק."

~~~~

סגרתי את התריס ואת הווילון כדי לא לראות את ארוונטאייל על הדשא. לסגור את המחשבות שלי מפניו היה הרבה יותר קשה. לקח לי זמן להבין איך עושים את זה, ואז גיליתי שהבעיה האמיתית הייתה שהיה
~~~~

צריך לחזק כל הזמן את הסגירה ולהדק אותה. אם לא הייתי עושה את זה כל רבע שעה, הייתי מתחיל לשמוע אותו. הוא לא ניסה לדבר איתי. למעשה נראה היה שהוא ניסה לתת לי להתרחק. אבל הצורה הטבעית ביותר של קשר כזה הייתה לשמור עליו פתוח. לשמוע מחשבה תועה, להרגיש רגש תועה – זה פשוט היה חלק מהחיבור. שמעתי תיפוף קל על הגג. גשם, קל מאוד. התנגדתי לפיתוי לפתוח את החלון ולהניח לו לשטוף את פניי הרטובים.

דפיקה נשמעה בדלת. "גיא-גיא?" אמא. לעזאזל. "אני יכולה להיכנס?"

מחיתי את עיניי שוב. לא רציתי שהיא תיכנס, אבל ידעתי שמתישהו אצטרך לדבר עם אחד מהם, והעדפתי לדבר עם אמא. ידעתי שהיא לא תבכה, לפחות – מספיק שאני בכיתי בלי הפסקה.

"תעשי מה שאת רוצה," אמרתי. "את גם ככה עושה את זה, לא?"

היא נכנסה, אוחזת בחבילה חדשה של טישו בידה הימנית ובטרופית בידה השמאלית. היא התיישבה על כיסא מולי, הניחה את הטישו על המיטה לידי, והציעה לי את הטרופית.

"אני לא בן שלוש!" הדפתי אותה מעליי.

"את תמיד אהבתְ טרופית," אמא אמרה, ואז, כששתקתי, "אתה. אני מצטערת, גיא-גיא –"

"ימית צודקת, את יודעת. גם אם תעבירו אותי את הטיפול הזה, הזהות שלי לא תשתנה," אמרתי. "לא משנה לאיזה פסיכולוג תגררו אותי, אני אשאר בן."

"אנחנו לא נגרור אותך לשום פסיכולוג. אם זה לא ישתנה אחרי הפרדת הכבילה, אנחנו נקבל את זה. ואני מנסה לזכור להתייחס אליך בלשון זכר. מה שהתחלתי להגיד היה שאני מתנצלת שייקח לי זמן להתרגל –"

"אל תקראי לזה כבילה."

אמא לקחה את הטאבלט שלי מצד המיטה. "זו לא מילת גנאי. זה נחשב פעם לכבוד גדול, להיכבל לדרקון. בשביל שני הגזעים."

"זו תמיד הייתה מילת גנאי בשביל הדרקונים. הם אומרים 'חיבור'."

היא העלתה תמונה בטאבלט וסובבה אותו אלַי. "אומרים שחלק

גדול מהכיבושים של יוליוס קיסר התאפשרו בזכות ראלוטיון, הדרקון שלו."

העפתי מבט בתמונה. הדרקון היה בקושי חמישית מגודלו של ארוונטאייל, והאיש שרכב עליו היה לבוש בחצאית וקסדה עם ציצה. "הבגדים שלו מגוחכים."

"גם לאטילה ההוני היה דרקון. פאגארטס." היא הקליקה שוב, והחליפה תמונה. "צמא דם יותר ממנו, לפי הסיפורים. הוא היה אוכל את הקורבנות של בן האדם שלו. והיה גם את הדרקון של גרייס או'מאלי – בטח לא דיברו אתכם עליה בבית ספר. היא הייתה פיראטית מאירלנד, והיה לה דרקון ימי, רק קצת יותר קטן מארוונטאייל..." היא קימטה את מצחה והמשיכה לדפדף. היה כנראה קשה יותר למצוא תמונה רלוונטית.

"דרקונית, את מתכוונת?" שאלתי, למרות שלא רציתי שהיא תחשוב שאני מתעניין.

"אה, לא, לא. כבילה יכולה להתרחש גם בין מינים הפוכים," היא אמרה, והעניין שלי התעורר.

"באמת?"

"בטח. פשוט לא כמו שאתם עברתם את זה – בצורה הרבה יותר מלוכלכת, בדרך כלל. החלפת דם, אם אני זוכרת נכון. אבל זה גם השתנה בין תקופה לתקופה. המצרים הקדמונים היו..." היא הרימה את ראשה מהטאבלט, הביטה בי ואז החזירה את עיניה מטה. "לא משנה. שליש מהניסיונות היו מצליחים, במקרה הטוב. אבל אם הם הצליחו, זה היה כבוד גדול. כמובן, אלו היו זמנים אחרים. הרבה דברים נחשבו מכובדים אז. לכבוש ארצות. להחריב תרבויות. לבנות מגורים עצומים לדרקון שלך במרכז העיר ולהאכיל אותו בעבדים שלא היו מספיק צייתנים."

"זו בדיוק הייתה התכנית שלי, אמא, איך ידעת?"

"גיא-גיא..." היא הניחה את הטאבלט בצד. לא התכוונתי להקל עליה.

"אם תעשו את זה, אמא, זה יהיה כמו לקחת ממני את הרגליים שלי שוב."

היא התכווצה וניסתה ללטף את שיערי. העפתי את ידה מעליי. "אני מאמינה לך שאתה מרגיש ככה, שאתה חושב שהקשר עם ארוונטאייל

הוא הדבר הכי טוב והכי חזק בחיים שלך —״

״את לא יודעת איך אני מרגיש. אין לך מושג. אף פעם לא היה לך מושג, לאף אחד מכם !״

ראיתי שזה הכאיב לה, ולא הצטערתי.

״אני יודעת שאתה לא תסכים איתנו אף פעם, אבל אני מקווה שעוד כמה שנים תבין למה אנחנו עושים את זה, ותסלח לנו. זו לא הייתה החלטה קלה בשבילנו, גם אם היא נראית ככה. וזו לא הייתה החלטה קלה גם בשבילו.״ היא החוותה לעבר החלון.

שתקתי.

״אתה תילחם בנו ?״ היא שאלה בשקט.

״מה הטעם ? אם זה מה שארוונטאייל רוצה, אני לא יכול להילחם.״

״אני לא חושבת שתצליח לשכנע אותו. לא בגלל שהוא לא רוצה להישאר כבול... כלומר, מחובר אליך. אני חושבת שהוא החליט בשביל שאתה לא תצטרך לבחור.״

״כן. לכולכם נורא אכפת ממני. לך, לאבא, לימית, אפילו לדרקון שלי. וזה לא מעניין אף אחד מכם מה אני רוצה.״

לא היה לה עוד מה לומר. ישבנו בשתיקה. הדמעות שלי התחילו שוב לזלוג, וניגבתי אותן בכעס עם השרוול שלי, מתעלם מחבילת הטישו הסגורה. הגשם התחזק. שמעתי אותו מכה על החלון. הבטתי על התריס הסגור, ואמא עקבה אחרי מבטי. ״הוא דרקון ימי-למחצה,״ היא אמרה. ״הוא כנראה אוהב גשם.״

״הוא לא,״ אמרתי.

״אתה בטוח ?״

פתחתי את הווילון כדי שהיא תוכל לראות את מה שידעתי שתראה: ארוונטאייל הצטנף לכדור, כמו חתלתול, וכיסה על ראשו עם כנפיו. לא, הוא בהחלט לא נהנה מגשם.

״אני מבינה.״ מצחה של אמא התקמט. ״אתה רוצה ללכת להביא לו, אה, שמיכה או מטרייה או... אוהל ?״ היא נדה בראשה. ״לא, זה לא יעזור. הוא עצום. אפילו אוהל קרקס בקושי יכסה רבע ממנו. אלוהים, למה הוא לא היה יכול להיות קטגוריה A. הגודל הממוצע שלהם הוא בין סוס לפיל —״

לא הקשבתי לה עוד, ובקושי שמתי לב שקטעתי אותה. "אני חייב ללכת אליו, אמא, בסדר?"

היא הנהנה. לפחות היא סמכה על ארוונטאייל עכשיו, אולי יותר מאשר עלַי. "תלבשי... כלומר, תלבש מעיל, גיא-גיא."

לא לבשתי מעיל. לא רק כדי להכעיס אותה, ולא רק כדי להכעיס את ארוונטאייל, אלא בגלל שידעתי שאם אחלה, הם ייאלצו לדחות את הטיפולים.

ארוונטאייל לא סתם כעס, הוא נהם עלַי בזעף כשהתקרבתי, נוטף גשם אפילו מההליכה הקצרה לאורך המדשאה. הוא בא לקראתי ופגש אותי באמצע הדרך – יותר קרוב לבית, למען האמת, כיוון שההליכה במדשאה הבוצית הייתה קשה עבורי. הוא סגר את כנפיו סביב שנינו והציע לי את כפו, חמימה ויבשה. התיישבתי בתוכה, אסיר תודה על המנוחה אחרי ההליכה הקצרה כל כך והקשה כל כך. שתקנו. ארוונטאייל לקח אותנו שוב אחורה, למקום בו ישב קודם לכן.

"אסור לך להיות קרוב למגורים?"

הוא הנהן. "באו אנשים חדשים אתמול. הם התלוננו שאני חוסם את הנוף ושהילדה שלהם מפחדת ממני. ימית דיברה עם המנהל של המבנה, אבל אפילו עם הכסף שהמעבדה משלמת להם, לא נראה לי שהוא מסכים שאני אשאר כאן עוד הרבה זמן."

"אז לך למערה שלך," אמרתי.

הוא עצם את עיניו הענקיות לרגע ארוך. "אני לא יכול."

"כי אתה כבול אלַי," אמרתי, משתמש בכוונה במילה הלא נכונה. "כי לקחתי ממך את החופש שלך."

הוא נהם. זה היה לא הוגן, וידעתי את זה. לא היה אכפת לי. החולצה שלי הייתה ספוגת מים. הורדתי אותה בלי לחשוב וסחטתי אותה מעבר לכפה שלו, על הדשא. הבטתי בגוף שלי לפני שהחזרתי אותה, בניצני החזה הנשי שרק לאחרונה התחילו להופיע. שנאתי אותם מהיום הראשון. אמא רצתה לקחת אותי לקנות גוזייה, אבל ביקשתי ממנה את הגופייה הכי צמודה ומשטיחה שאפשר. רציתי להעלים אותם.

"אני יודע איך זה להרגיש לא בנוח עם הגוף שלך," מלמל ארוונטאייל.

הרמתי את ראשי וצמצמתי את עיניי. "אל תקשיב למחשבות שלי!"

"אל תשדר אותן כל כך בקול!" הוא ענה.

"עוד מעט אתה לא תשמע אותן בכלל!" צעקתי.

ארוונטאייל השמיע שוב את אותה יבבה ששמעתי כשעזבתי אותם לפני כמה שעות. היא הייתה אומללה כל כך, כואבת כל כך, שהיא קרעה את הסגירה הרופפת של מחשבותיי. השתנקתי כשמשקל של כאב וצער ואובדן ואבל צנחו עלַי כמו כל משקלו של ארוונטאייל. לא, לא כמו. זה היה משקל אמיתי, משקל נורא. נשענתי אחורה, כמעט נופל, נאבק לנשום.

ובבת אחת, הכול הפסיק. "גיא! גיא. סליחה, אני... אני לא הצלחתי להחזיק את זה. אני מצטער כל כך. אתה בסדר?" ארוונטאייל נשף אוויר חם על פניי, וכופף את אצבעותיו, תומך בגבי, כמו באותו יום, ליד המדגרה. לרגע, ניסיתי להתאושש, להתרכז בנשימה, כעת כשהמשקל העצום הוסר סוף-סוף מלִבּי, מכתפיי. פניי היו מכוסים דמעות כשהרמתי אותם אליו.

אתה לא רוצה להפריד בינינו, אמרתי.

באמת חשבת שכן? הוא ענה, פגוע, נעלב.

ידעתי שאתה חושב שאתה עושה את זה בגללי, אבל חשבתי ש... שאולי... החוויתי על עצמי. אני קטן, אתה גדול, יש לך חיים כאן באטלנטיס, וזה נפל עליך בלי שביקשת, ולקח את החופש שלך... ו...

גיא. הוא השתיק אותי, גם במחשבות וגם בגופו, כשהצמיד את חוטמו לפניי. חיבקתי אותו, ולרגע פשוט אחזנו זה בזה. החיים שלי באטלנטיס הם לא מה שאתה חושב. הם מעניינים, לפעמים, אבל רוב הזמן הם שגרתיים ומעייפים ובודדים, ובעיקר מאוד מאוד ארוכים. הייתי מחובר לבני אדם לפניך, אבל האמת היא שהיה לי נוח לשכוח. אני בן כמעט אלף שנים, אבל כבר מאה עשרים ושתיים שנים לא חייתי, לא באמת. עכשיו אני חי שוב.

וזו הייתה האמת. ידעתי את זה. באותם רגעים, כשהוא היה חשוף בפניי, רגשותיו היו ברורים כשמש. הוא רצה להיות מחובר אלַי. הוא רצה את זה יותר מכל דבר בעולם. "אבל... אם זה כל כך טוב..."

"פעם, לחיבור הייתה משמעות. זה היה הדבר הכי טוב שהיה יכול

לקרות לדרקון ולאדם. היה קשה להתחבר, והיינו מוכנים לעבור הרבה בשביל להצליח. היום, דווקא כשזה כל כך פשוט, זה הפך להיות כל כך מסובך. המילה האחרת, כבילה, הפכה לנפוצה, למרות שהדרקונים יודעים שהיא שגויה במהותה, רק מעטים מהם יודו שלהיות מחוברים היה הדבר הכי טוב שקרה להם."

"למה?" שאלתי. "מה אכפת לכם מה בני האדם חושבים?"

הוא נד בראשו. "זה לא רק מה שאתם חושבים. העולם השתנה. יש כל כך הרבה מכם, והמספר שלנו נשאר כמעט אותו דבר. וגם אתם השתניתם. אתם לא זקוקים לנו באותה מידה. פעם היינו הגנרלים וספינות המשא ומשחתות הקרב. היום אתם צריכים אותנו בעיקר לתרומות קשקשים ולמחקר רפואי. אתם גרים בערים, צפופים יחד, ואנחנו צריכים מרחב. החיבור מצמיד יחד צד אחד גדול מדי ושני קטן מדי, כשכל מקום שבו נגור יפגע באחד מאיתנו או בשנינו, ובסופו של דבר נצטרך לחיות בניתוק משתי החברות, הדרקונית והאנושית, ושתיהן יראו בנו פראים. וזו אחת האמיתות המוחלטות של החיבור – הוא הופך אותך ליצור הכי מאושר עלי אדמות, וליצור הכי בודד עלי אדמות."

"אבל יש כמה כאלו באטלנטיס," אמרתי בשקט.

הוא הנהן. "יש. יש דרקונים שעדיין זוכרים, שלא הדחיקו כמוני, שעדיין מחפשים אדם שירצה להתחבר אליהם. יש גם דרקונים צעירים, שלא חוו את הקשר, ומחפשים אותו מסקרנות. יש אפילו בני אדם כאלו, שמגיעים לכאן לחפש את החיבור. אתה יודע ששני בני אדם או שני דרקונים לא יכולים להתחבר? רק אדם ודרקון מסוגלים לכך. כשהייתי קטן הייתה אגדה ישנה שאמרה שפעם, בני אדם ודרקונים חלקו נשמות, ומאז הם מסתובבים בעולם ומחפשים את חצי הנשמה האבודה שלהם."

"ככה אני מרגיש," אמרתי לו.

"גם אני." הוא נשם עמוק ושתק עוד רגע. "אבל אני לא אעמוד בזה, גיא. לא שוב."

"לא תעמוד במה?" שאלתי, אבל עוד לפני שסיימתי את השאלה, הוא נע קלות על מקומו, מרים מעט את ידו כדי להישען לאחור ולאפשר לזנב שלו להיכנס מתחת למעטה הכנפיים. הוא הרים אותו, מקרב אלַי את הכתמים השחורים העגולים, הצרובים בזנבו. לא האמנתי שהוא

מסוגל לאקרובטיקה כזו.

"אקרובטיקה. מהנער שבקושי מסוגל ללכת בבוץ בלי להחליק," הוא עקץ אותי, וחייכתי. "אתה יודע מה הם?"

"ימית אמרה שאתם עושים אותם לעצמכם. כמו קעקועים." ספרתי את העיגולים השחורים. ארבעה. גדולים מספיק כדי שאוכל לשבת בתוכם, אם הייתי אוסף את ברכיי אל חזי. נגעתי בעדינות באחד מהם. ארוונטאייל התכווץ. "סליחה," אמרתי מיד. "זה כואב?"

לא. הם ישנים מאוד. וכן. אנחנו עושים אותם לעצמנו. הוא משך את קצה זנבו קרוב יותר אלַי. הכתם שעליו נראה חדש יותר, כהה יותר.

מתי עשית אותו? שאלתי.

לפני מאה עשרים ושתיים שנים, ענה ארוונטאייל. וארבעה חודשים, ושבעה־עשר ימים.

נגעתי בכתם. ארוונטאייל התכווץ שוב, ואז הבנתי. אתם מצלקים את עצמכם כדי לזכור את בני האדם שהיו מחוברים אליכם.

הוא הנהן. אלו בני האדם שאיבדתי. חלקי הנשמה שנלקחו ממני. הכישלונות שלי.

נדתי בראשי. הם מתו באופן טבעי. אנחנו חיים פחות שנים מכם. אלו לא כישלונות.

זה לא משנה. איבדתי אותם.

והוא האמין בכך, האמין באמת. ידעתי את זה, כיוון שגישתי אחרי הכאב והאובדן והצער שהסתיר ונעל ממני, והרגשתי אותם. דמויותיהם של בני האדם שהיו מחוברים אל ארוונטאייל – שהיו בני האדם שלו, כפי שהיה הדרקון שלהם – הדמויות האלו היו חדות ומדויקות בזיכרונו, במחשבותיו. ראיתי אותם, את פניהם, את חייהם, את כל מי שהיו. הם לא היו מפורסמים, ושמותיהם לא היו מוכרים. אחת מהן הייתה משוררת עלומה, אחר היה לוחם שנשכח, אחרת מכרה פרחים לפני שפגשה את ארוונטאייל. לא נותר מהם דבר בעולם, זכר, מילה בספרי ההיסטוריה. הם חיו רק בזיכרונו, בנפשו. והם בערו כמו שריפה. דמויותיהם מעולם לא התעמעמו. לא חלף רגע מבלי שחשב עליהם. כשצרב את עצמו, כשהבעיר את גופו באש שלו עצמו, הייתה בכך הקלה עבורו, רגע אחד, יום אחד, שבוע, חודש, שנה, שבהם הכאב בגופו היה

נורא יותר מהכאב בנפשו. וסוף-סוף, הבנתי הכול, הבנתי מה הסתיר ממני. סוף-סוף, סלחתי לו. זה לא רק בשבילי, אמרתי. זה גם בשבילך. אתה לא מסוגל לעבור את זה שוב.

מחשבותיו היו מלאות בושה, אבל גם הקלה. הוא רצה כל כך לספר לי. החיים שלכם קצרים כל כך. גם אלו שחיו זמן רב מתו איתי, וכולם היו מחוברים אַלַי עד רגע מותם. בכל פעם שאחד מהם הלך, חלק מהנשמה שלי מת איתו. אני לא אשרוד את זה הפעם, גיא. לא נשאר בי מספיק. לאבד את בן האדם שמחובר אליך... אתה לא יכול לדמיין כזה דבר.

אני כן, אמרתי, והתכוונתי לזה. ארוונטאייל השפיל את מבטו. אבל לא כעסתי עליו עוד. חשתי רק חמלה. קמתי על רגליי במאמץ, וחיבקתי את חוטמו, והוא השמיע עוד יבבה אחת, אחרונה. עמדנו חבוקים למשך זמן רב.

~~~~

דורון ונאווה הביאו את גיא בבוקר. ארוונטאייל נחת עוד לפני שהם יצאו מהמונית. השניים היו צמודים זה לזה לאורך כל ההסברים של פרופסור ליו. ידו של ארוונטאייל הייתה סביב גיא, מגוננת, וידו של גיא תמיד הייתה על הדרקון שלו.

הפרופסור, שלמרבה הקלתי הצליח להבין את משקל התהליך שעמדנו לבצע עבור המטופלים שלנו, ולא להיראות נרגש ונלהב כפי שחש, הסביר כיצד תתבצע ההפרדה. "בניגוד לכבילה, זה לא יקרה בהדרגה," הוא אמר. "הכבילה תתנתק עם כל שוק חשמלי, ותחזור אחרי כמה רגעים. אחרי כל שוק זמני הניתוקים ילכו ויגדלו, עד שבסופו של דבר הכבילה לא תחזור. השוקים הם כמו 'ג'אמפ-סטארט' למוח, בעצם." זו הייתה דרך יפה לומר שגם אנחנו, שגם המדע, לא בדיוק הבין איך טיפול בנזעי חשמל עובד. "אחרי כמות שוקים מסוימת, תהיה התנתקות קטנה, ואז ההפרשים ילכו ויגדלו, עד שבסוף הניתוק יהיה מוחלט. כשזה יקרה, זה עלול להיות די מבהיל," הוא הוסיף. "המטופלים הקודמים אמרו שנוצרה אצלם תחושה של ריקנות פתאומית."

גיא חייך חיוך יבש. "באמת? ככה הם תיארו את זה? זה ממש... ממש..." הוא נתקע, מחפש את המילה באנגלית.
~~~~

"אנדרסטייטמנט," אמר ארוונטאייל, ותרגם עבורו לעברית, "לשון המעטה."

"באנגלית זה נשמע יותר חזק," אמר גיא.

"כמה זה יכאב?" שאלה נאווה.

"לא מאוד," הרגיע פרופסור ליו. "הטשטוש עוזר. וממילא מתחילים מוולטים נמוכים ומעלים לאט-לאט. אנחנו רוצים את השוק החשמלי הנמוך ביותר שאפשר לייצר בו פרכוס. הרבה פחות גרוע מלהתחשמל מטוסטר מקולקל. קרה לך פעם?" הוא שאל את גיא, ומיד הוסיף, בלי מחשבה, כהרגלו, "לא, אני מניח שלא, בהתחשב בכך שלא היית מאוד עצמאי עד לאחרונה —"

"פרופסור," אמרתי, נחרדת על כך שהעזתי לקוות שהוא פיתח טאקט. "רצית להזהיר גם את ארוונטאייל."

"אה, כן, כן!" הוא פנה אל הדרקון. "המטופלים הקודמים אמרו שהיה להם קשה... לשמור על מחסום בין המחשבות שלהם ושל בני האדם שלהם כשזה קרה. סירפאנט, למשל – בטיפול השלישי היא ביקשה שנטשטש ונקשור אותה, כי היא כמעט שברה את הכנף. יהיה מסובך בהרבה לטשטש ולקשור אותך, אבל אם תרצה, כמובן שאפשר לעשות זאת."

"סירפאנט צעירה. לא היו לה בני אדם מחוברים בעבר," אמר ארוונטאייל, והבחנתי שהוא משתמש בהגדרה הדרקונית, ההגדרה שלא הכרתי עד אתמול. "יש לי יותר ניסיון בשמירה על המחסום. אבל אתרחק מכאן בכל זאת כדי שאם אחווה כאב לא אסכן מישהו אחר."

"לא רחוק מדי," ביקש גיא. ידו עדיין הייתה צמודה לחוטמו של הדרקון, והוא הביט בו בתחינה.

"לא רחוק מדי," חזר אחריו ארוונטאייל בשקט.

גיא נראה כמו נער בן שלוש־עשרה שנשא על כתפיו את משקל כל העולם. הוא הקשיב לכל ההסברים של פרופסור ליו בפנים חתומים. הוא הנהן בכל המקומות הנכונים. הוא היה שקט ודומם ורציני. רציתי לומר משהו, ולא ידעתי מה. שהוא לא חייב לעשות את זה אם הוא לא רוצה? הוא היה חייב לעשות את זה. ההורים שלו היו האפוטרופסים הרשמיים שלו. הם הסכימו שזה הדבר הנכון. אני, בתור הרופאה והמטפלת שלו,

חשבתי שזה הדבר הנכון. פרופסור ליו חשב שזה הדבר הנכון. אפילו ארוונטאייל, שהיה כבול אליו, חשב שזה הדבר הנכון. היחיד שהיה נכון להיאבק על זכותו להישאר כבול לדרקון שלו היה גיא. ואפילו הוא, כך נראה ביממה האחרונה, השתכנע. ולמרות שידעתי, שהאמנתי באמת שאנחנו עושים את הדבר הנכון, הרגשתי כאילו אני מוליכה אותו אל קברו. הוא וארוונטאייל נפרדו בחיבוק ארוך. נאווה ודורון נגעו לפרידה בחוטמו של הדרקון. ארוונטאייל המריא לאוויר. גיא ליווה אותו במבטו עד שנחת לא רחוק מאיתנו, בשטח פתוח, רחוק מספיק מהבניינים ומהכביש. דורון הניח את ידו סביב כתפו של גיא, ונכנסנו לבניין.

עיניו של גיא, שהיו עצומות למחצה אחרי שהטשטוש החל להשפיע, התרחבו קלות כשמכת החשמל הראשונה עברה בגוף שלו. מכשיר הניטור שראשו נח בתוכו צפצף, מראה את הזינוק בפעילות המוח. הפסקה, ועוד מכה. הוא אחז בידו של אביו מצִדו האחד, וידו האחרת גישושה ואחזה בידי. שנינו עטינו כפפות גומי. עוד מכה העבירה עווית בגופו של גיא. זה לא מאוד כואב, הזכרתי לעצמי. הוא מטושטש. והטשטוש לא רק מקל את הכאב, הוא מרפה את השרירים שלו. הוא יהיה בסדר. מרחוק, היה נדמה לי שאני שומעת שאגת כאב.

בהפסקה הראשונה בשוקים החשמליים, גיא נשנק והחל לבכות.

"תפסיקו," אמר דורון מייד. "די. מספיק להפעם."

גיא ניסה לומר משהו, אבל נאלץ לעצור ולהוציא מפיו את נשך הפלסטיק שמנע ממנו לנשוך את לשונו. "זה בסדר. פשוט... לא הרגשתי אותו פתאום. כלומר, הרגשתי אותו, ואז פתאום... לא."

"ככה זה אמור להיות, גיא," אמרתי בשקט.

"אני יודע. פשוט נבהלתי. הרגשתי כל כך לבד פתאום, והיה כל כך שקט וריק..."

"אתה מרגיש אותו שוב עכשיו?" שאלתי.

הוא הנהן ומחה את עיניו. "כן. אתם יכולים להמשיך."

המשכנו. הוא המשיך להתכווץ, עוויתות בלתי רצוניות חולפות מדי פעם בגופו, ושאגות מרוחקות מלוות אותן כהד ממרחק.

ארוונטאייל חיכה לגיא בחוץ, ונראה עייף כמו שכולנו הרגשנו. גיא

כמעט נפל אל תוך גופו. הבחנתי שהיה לנו קהל. אחרים, בני אדם ודרקונים, צפו בנו, חלקם מרחוק, חלקם מקרוב יותר. ארוונטאייל עקב אחרי מבטי והתכווץ. "הרסתי כמה עצים," הוא הודה. "אני כנראה לא טוב בזה כמו שחשבתי. אולי באמת תתנו לי טשטוש וריסון בפעם הבאה."

הוא היסס, ועניתי לשאלה שלא נשאלה. "רק בעוד יומיים. צריך לתת לגוף שלו זמן להתאושש."

ארוונטאייל הנהן, והושיט אצבע ארוכה לעטוף את גיא. "אתה בסדר?" שאל בשקט.

גיא הביט בו לרגע, עפעפיו כבדים. רגליו רעדו, והוא התיישב בתוך ידו של ארוונטאייל ונשען על אצבעו. הם נראו מתורגלים בכך. "יש לי בחילה," מלמל. "אתה בסדר?"

"כן. רק הרגע שהתנתקנו..." ארוונטאייל השתהה. "זה היה קשה."

לשון המעטה, כמו שהוא עצמו אמר קודם. וגיא צדק. זה נשמע חזק יותר באנגלית.

"אני לא מצליח לדבר איתך," גיא מלמל. "רק לשמוע, אבל לא לדבר."

"זה רק הטשטוש," אמרתי. "זה יעבור. הכבילה מסתיימת בבת אחת, או שזה סימן שהיא לא הסתיימה."

"זה בסדר," ארוונטאייל אמר. "אני שומע אותך."

לא הייתי בטוחה שגיא הבין את כוונתו. הוא נראה כמעט כאילו לא ידע איפה הוא. "לא הייתי בטוח אם עדיין תאהב אותי כשלא נהיה מחוברים," הוא מלמל, ופתאום הרגשתי שמשהו בסיטואציה כולה היה אינטימי מדי עבור כולנו, הצצה לקִרבה שלא היינו חלק ממנה, שלא יכולנו לחוות ושלא היינו אמורים לראות. הסטתי את מבטי, פניי אדומים. ארוונטאייל נאלם דום, וראיתי על פניו שלא מצא את המילים כדי להביע את מה שחש. בסופו של דבר הוא כנראה הצליח למצוא אותן, כי גופו של גיא נרגע, והוא התחיל לבכות שוב ונצמד אל הדרקון. הוא השתתק אחרי זמן קצר, והם המשיכו לעמוד יחד. עיניהם היו עצומות, וראשו של גיא נשען כנגד לחיו של ארוונטאייל.

"גיא-גיא," אמר דורון בשקט. "המונית כאן."

"עוד לא, אבא," גיא אמר בלי להסתובב, קולו רפה. "אני מרגיש ממש לא טוב. אם אני אעלה עליה עכשיו אני אקיא."

"חכו עוד קצת," הצעתי. "הטיפול עלול לגרום לבחילות, לבלבול ולעייפות. ובכלל, כדאי שגיא יאכל משהו. הוא היה בצום שתים־עשרה שעות."

"אכלתי שני טוסטים במטבחון," אמר גיא. "אני לא יכול יותר מזה. אני באמת אקיא."

"אולי..." ארוונטאייל היסס. "אולי אני יכול לקחת אותו הביתה? זה יהיה בסדר?"

גיא נראה כאילו ההצעה הפיחה חיים בגופו השבור. הוא הביט אל דורון ונאווה, פניו מלאים בתקווה, וידעתי שהם לא יוכלו לסרב.

"זה לא יעשה לו עוד יותר בחילה?" שאל דורון, ספקן.

"דרקונים עפים בצורה די יציבה, במיוחד הגדולים," אמרתי. "וארוונטאייל ייקח אותו הביתה תוך חמש דקות, לא חצי שעה כמו המונית, אז זה דווקא עדיף. האמת שסביר להניח שהוא יכול לקחת את כולכם —"

"לא, לא, זה בסדר." נאווה נופפה בידה. "זה אדיב מאוד מצִדך, ארוונטאייל. אני מניחה שיש לך דרך לאבטח אותו? רתמה או משהו כזה?"

"יש לנו כמה רתמות מגנטיות במחסן, תן לי לבדוק," מיהרתי לומר, לפני שארוונטאייל יאמר שהוא התכוון פשוט להחזיק את גיא היטב בידיים שלו בזמן שהוא עף מאות מטרים מעל הקרקע.

~~~~

הטיפול הראשון היה נורא. השני היה גרוע, אבל התחלתי להתרגל להרגשה. הטיפול השלישי היה כמעט שגרה. הכרתי כבר את השלבים: המיטה, זריקת הטשטוש, המכשיר המוזר שנסגר סביב הראש שלי וצפצף, ההתכווצויות שהיו יותר הד של כאב מאשר כאב אמיתי, ובכל זאת המשיכו להדהד בראשי שעות לאחר מכן. הטשטוש. הבחילות. כאבי הראש. החולשה, שלקחה ממני שוב את היכולת ללכת יותר מכמה צעדים. הבלבול, שנמשך שעות אחרי הטיפול — הייתי נתקע, מחפש את המילים, שוכח לפעמים על מה דיברנו בבוקר או מה אכלתי
~~~~

אחרי הטיפול או לאן טיילתי עם ארוונטאייל אתמול. בבוקר שאחרי הטיפול השלישי התעוררתי מוקדם, פתחתי את החלון, וכשראיתי את ארוונטאייל מנמנם על הדשא, לרגע ארוך לא הצלחתי להיזכר בשמו. הפחד הנורא והוודאי שאאבד אותו היה איום כל כך, שכמעט הופתעתי כשהוא פינה מעט מקום לפחד חדש – האימה הצורבת והמשתקת שאשכח אותו. הסתרתי את הפחד החדש מארוונטאייל כמיטב יכולתי.

אבל קשים יותר מכל היו רגעי ההתנתקויות. ההמתנה הדרוכה, העצורה, הבלתי נסבלת עד שארגיש את ארוונטאייל שוב, עד שאשמע אותו שוב במחשבותיי. ההמתנה ארכה זמן רב יותר ויותר בכל פעם שנותקנו זה מזה. לקראת סוף הטיפול השלישי היא הייתה ארוכה כל כך שהייתי בטוח שזה נגמר, שהם הצליחו, וכשהרגשתי שוב את ארוונטאייל, בכיתי מרוב הקלה.

בין הטיפולים, היינו יחד. עפנו הרבה. הרתמה המגנטית הייתה קלה לתפעול, ואחרי שתרגלנו אותה כמה פעמים, הייתי מסוגל לרתום את עצמי אליו תוך שתי דקות. היה לי עדיין קשה לטפס עליו, אבל גילינו שהוא מסוגל להרים אותי בתוך כף ידו ולהניח אותי על גבו. במפתיע, גיליתי שהתעופה עזרה לבחילה, ואפילו הייתה מחזירה לי צלילות מסוימת.

ארוונטאייל לקח אותי לכל מקום באטלנטיס – לראות את המערה שלו, את הר הגעש שבמרכז האי, את המאורות הישנות, את הספרים העתיקים, לשחות באגם. אפילו צללנו בים פעם אחת, קרוב מספיק לפני המים כדי שארוונטאייל יוכל לעלות בחזרה לפני שנגמר לי האוויר.

הם לא ניסו להפריד בינינו, והייתי אסיר תודה על כך. שמעתי את אמא שואלת את ימית אם זה רעיון טוב שאנחנו מבלים כל דקה ביחד, אם זה לא יעשה הכול גרוע יותר, קשה יותר. לשמחתי, ימית אמרה לה שזה לא יכול להיעשות גרוע יותר, שהפרדה של כבילה היא ממילא אחת החוויות הקשות ביותר שדרקונים ובני אדם חווים, כמו לאבד אמא או בן או אחות, ולכן כל מה שמקל עלינו לשרוד את ההתנתקות הזו היה רק לטובה.

באחד הטיולים שלנו, ארוונטאייל נחרד וכמעט התהפך באוויר כשנשמע קול צפירה. מה זה היה? הוא שאל, מזועזע.

זה קול שמשאית עושה, אמרתי. מכונית גרולה. נשענתי מעבר לרתמה, סקרן. מכוניות לא היו נפוצות באטלנטיס, משאיות עוד פחות, וצפירות – אני חושב שזו הייתה הראשונה ששמעתי. שכחתי עד כמה אני רגיל לקול הזה, אבל הוא ללא ספק הטריד את ארוונטאייל. הוא הנמיך עוף, וראיתי את מקור הצפירות – דרקון בינוני בגודלו, מכוסה נוצות, חסם את השביל, ונהג המשאית, שלא היה יכול לעקוף אותו, צפר, הוציא את ראשו מהחלון וצעק בקול.

מה קורה שם? שאלתי.

אני לא יודע, אמר ארוונטאייל, והחל לנחות. כשהתקרבנו, הבנתי שאני מכיר את הדרקון. ראיתי אותו ביום הראשון שלי באטלנטיס, מהג׳יפ של ימית. אישה רכבה עליו אז.

סליאן ומישל, אישר ארוונטאייל, ולא היה צריך להוסיף עוד דבר. כשנחתנו, ראיתי את מישל מתקרבת, וזיהיתי אותה – היה לה עור כהה, והיא לבשה, כמו אז, בגדי ריצה וחבשה אוזניות גדולות. היא התקרבה בריצה אל הדרקון, וסליאן פנה לעברה, כל גופו נע לאסוף את בת האנוש שלו. נהג המשאית המשיך לצפור, אבל השניים לא התייחסו אליו כלל. כשהם התחבקו, היה נדמה לי שאני מרגיש שמץ של קנאה מארוונטאייל – סליאן היה מסוגל כמעט לכרוך את ידו סביב מישל, ולא רק אצבע אחת.

בטח יש למישל ממש בחילה כשהם עפים, אמרתי לו. ימית אמרה שדרקונים גדולים עפים הרבה יותר יציב.

ארוונטאייל שלח אלַי את המקבילה המנטאלית של גלגול עיניים, יחד עם שטף של חיבה. נעשינו טובים יותר בשיתוף רגשות בימים האחרונים, מספיק כדי שאצטער שגם זה ייעלם בקרוב.

״הוא רק רצה שתתקשר אלַי,״ אמרה מישל לנהג המשאית. ״הוא לא יכול להפעיל טלפון.״

״אין לי זמן להתקשר אלייך,״ אמר נהג המשאית. ״אני צריך להביא את המשלוח הזה למחסנים. אתם לא שומעים זה את המחשבות של זה או משהו?״

״כן, אבל לפעמים כשאני רצה ושומעת מוזיקה חזקה, הוא קורא לי ואני לא מצליחה לשמוע אותו,״ הסבירה מישל. ״הוא קצת דאגן, אני

מצטערת —״

״לחסום לכל רכב שעובר כאן את הדרך כל כמה שבועות ולדרוש שמישהו יתקשר אלייך זה לא דאגנות! זו הפרעה לתנועה!״ צעק נהג המשאית, וצפר שוב כדי להדגיש את דבריו. סליאן נע ממסלולו במהירות, והמשאית המשיכה הלאה, מעלה עננת אבק בפניהם של השניים. הדרקון התכווץ, אבל מישל ליטפה את חוטמו הארוך, את הנוצות על ראשו, ואחרי רגע הם התרוממו לאוויר – בלי רתמה, הבחנתי. מישל חייכה אלינו כשחלפו על פנינו ונופפה. ״היי!״ היא צעקה. ״גיא, נכון?״

לרגע, רק בהיתי בה. הם יודעים עלינו?

״כן, זה גיא,״ אמר ארוונטאייל במקומי. בניגוד למישל, הוא לא נאלץ לצעוק מעל הרוח, אבל קולו בכל זאת נשמע תקיף, כמעט מגונן, כאילו אמר ׳זה גיא **שלי**׳.

אין הרבה מחוברים חדשים, הוא הוסיף, בתגובה לשאלה שלי. ורכילות נודדת מהר.

״איך מתקדמים הטיפולים?״ שאלה מישל. בהיתי בה. לא ידעתי מה מוזר יותר, שמחוברת אחרת מדברת איתי בנינוחות על טיפולים בשוקים חשמליים, כאילו שאלה איך הייתה ארוחת הבוקר שלי, או שהשיחה מתנהלת בזמן שהדרקונים שלנו מנופפים בכנפיהם כדי להישאר במקומם באוויר.

״הטיפולים... מתקדמים,״ אמרתי, ולא הצלחתי להימנע מקולי להישמע מאולץ.

סליאן נהם, והתכווצתי. ארוונטאייל נהם בחזרה, חזק מספיק כדי שהדרקון הקטן יותר יירתע מעט.

״תפסיקו עם זה, שניכם,״ נזפה מישל, ושמעתי לראשונה מעט מבטא צרפתי, שבלט בגלל הכעס בקולה. ״סל, זה לא הוגן. הוא רק ילד.״

״הוא מחובר שנותן לבני אדם אחרים להחליט עליו,״ אמר סליאן, קולו נמוך ומאיים.

״יש לו הורים,״ אמר ארוונטאייל, ושמעתי יותר משהרגשתי את זעמו הולך ומתגבר.

״בני אדם,״ סליאן השמיע נחרה שלא היה אפשר לטעות בה. ״אולי

גם תבקש מהם רשות כשאתה רוצה לעוף? אולי תשאל אותם מתי מותר לך לנשוף אש?"

"סליאן!" מישל אמרה בכעס. ארוונטאייל לא אמר עוד דבר, אבל הפעם בהחלט הרגשתי את הזעם נבנה מאחורי מחסום רגשותיו.

"ואתה יותר גרוע ממנו," המשיך סליאן. "אתה יודע שלאף אחד אין זכות חוקית להפריד ביניכם, שדרקון ואדם מחוברים שייכים רק זה לזה, לא לאף אחד אחר!"

קפאתי. ארוונטאייל, על מה הוא—

הפעם ארוונטאייל לא נהם. הוא שאג. צעקתי ונצמדתי אליו כשהסתער על סליאן בטפריו. סליאן השמיע קול צווחה וצלל מטה. הוא היה מהיר יותר מארוונטאייל — או שאולי ארוונטאייל רק רצה להבריח אותו, תהיתי מבלי שאצליח לפענח את התשובה — אבל מישל פלטה זעקת בהלה, וראיתי את אחיזתה בנוצות מתרופפת ומחליקה. היא לא הייתה קשורה. "ארוונטאייל!" צעקתי, אבל סליאן כבר התהפך באוויר וקלט את בת האדם שלו בזרועותיו, מבלי שיאט אפילו את נפילתו. הם עפו הרחק מאיתנו במהירות.

ארוונטאייל? שאלתי. הוא שתק והמשיך לעוף הלאה. הוא אמר את האמת? אתה האפוטרופוס החוקי שלי באטלנטיס? מחשבותיו היו סגורות בפניי, אבל השתיקה הייתה כמו הודאה. למה לא סיפרת לי?

אתה כועס? הוא שאל לבסוף, אחרי זמן רב בו המשכנו לעוף — בשלב הזה, חשדתי שהוא עף הלאה רק כדי שלא יצטרך לנחות ולהביט בפניי.

לא, אמרתי, וזו הייתה האמת. ממילא לא יכולתי לשקר לו. אני עצוב. זה לא היה משנה כלום בשבילי. לא הסכמתי בגלל ההורים שלי. הסכמתי בגללך. הייתי מוכן לברוח איתך לכל מקום שתרצה.

האוקיינוס השתרע מתחתינו. ארוונטאייל דאה נמוך, מעביר את זנבו על פני המים החלקים, מעלה בועות וגלים שנותרו מאחורינו כשעפנו הלאה.

ידעתי שזה יהיה קשה, הוא אמר. לא ידעתי שזה יכאב כל כך.

למה אתה לא נותן להם לטשטש אותך? שאלתי.

הוא צחק, בקול, וזנבו היכה במים, מתיז גל גדול על שנינו. לא הכאב הזה. בכל פעם שאתה מתנתק ממני, זה כמו דקירה, עמוק בתוך הראש

שלי. ואז היא עוברת, ואז דוקרים אותי באותו מקום שוב, ושוב, ושוב. וכל פעם זה חזק יותר, וזה כואב יותר, וכשנתנתק סופית – אני חושב שארגיש אותה כל הזמן.

לא הצלחתי להדחיק את הקנאה הפתאומית, הלא הגיונית שחשתי, וידעתי שגם ארוונטאייל הרגיש אותה. גם אתה הסתרת מפניי דברים, הוא אמר לאחר רגע. חשבתי שאתה לא מסוגל.

למדתי. עצמתי את עיניי ונשענתי לפנים, מצמיד את לחיי לגבו. הטיפולים פוגעים בזיכרון שלי. לפני כמה ימים לקח לי זמן לזהות אותך. אני מפחד כל כך לשכוח אותך, לשכוח את כל זה.

שוב אפף אותי עצב נורא, ודמעות הציפו את עיניי לפני שארוונטאייל הצליח להשתלט על רגשותיו. לא, ביקשתי. אל תעשה את זה. בוא נפסיק להסתיר דברים זה מזה.

הוא לא אמר דבר, אבל לאט-לאט, הכאב שב. עצמתי את עיניי ונשמתי לאט, צמוד עדיין אל גבו, ושיתפתי איתו גם את הכאב שלי, ערבבתי את העצב שלנו יחד, ויחד, לאט-לאט, הצלחנו לשאת אותם. ופתאום הבנתי שהעצב המשותף הזה יישאר גם אחרי שנתנתק, שתמיד אהיה קצת עצוב. להפתעתי, מצאתי בכך נחמה. בדיוק כמו הצלקות של ארוונטאייל שמנעו ממנו לשכוח, ידעתי שגם העצב הזה היה כמו צלקת עכשיו, ושלא אשכח אותו, שלא אשכח את הדרקון שלי.

אתה יכול להראות לי אותם שוב? ביקשתי. את בני הארם שלך? אני רוצה לזכור גם אותם.

גל נוסף של צער הציף אותו, אבל הוא עשה כבקשתי, והפעם, לא הראה לי הבלחות קצרות, רגעים בודדים. כשעפנו מעל הים, חייתי חיים שלמים של ארבעה אנשים, חיים שהיו קצרים כמו רגע עבור ארוונטאייל, ובכל זאת היו עולם ומלואו עבורו. ראיתי אותם גדלים, מתבגרים, מזדקנים. רכבתי איתם על גבו של ארוונטאייל. שוחחתי איתם בדמותו. הייתי עד לרגעי הבכי והצחוק, האובדן והאושר. במיוחד האושר. היה כל כך הרבה אושר. ואז הוא טבע, שוב, בצערו של ארוונטאייל. צער על חיים קצרים כל כך שחטף וגנב מבעליהם כי היה מרוכז באושרו שלו –

לא. רגע. ניערתי את ראשי ומיקדתי את מחשבותיי, מפריד אותן בעדינות ממחשבותיו שלו. אתה טועה, אמרתי. אתה לא חטפת או גנבת

מהם כלום. אתה נתת להם את החיים הכי טובים שהם יכלו לדמיין.

הם לא יכלו לדמיין חיים אחרים, הוא ענה. בדיוק כמו שאתה לא יכול.

הם יכלו, אמרתי לו. הם פשוט לא רצו אותם. פיי-אן לא חשבה שבלעדיך היא הייתה מתפרסמת. טונאווק לא האמין שבלעדיך הוא היה יכול להביא עוד ילדים. סיאנה לא תהתה אם הייתה מתחתנת. הם לא הצטערו על שבילו את החיים שלהם איתך.

אתה לא הכרת אותם, הוא ענה, כמעט כאילו מיאן להרפות מהכאב. אתה לא יודע.

אני יודע. התרכזתי שוב בזיכרונות, ומצאתי את הרגעים הקטנים שלא הבחין בהם, את ההחלטות הקטנות שבני האדם שהיו מחוברים אליו החליטו, החלטות שהוא החמיץ בגלל גודלו או בגלל שלא הבין את המשמעות עבורם, או פשוט בגלל שהחיים שלו היו ארוכים כל כך שהוא לא היה מסוגל לראות את כל אותן עשרות הזדמנויות קטנות שבהן בחרו בו, שוב ושוב ושוב. החזרתי לו את הזיכרונות יחד עם הידע שלי, כמו עשרות סימניות קטנות שהנחתי בתוך כל אחד מהספרים של חייהם. הרגשתי כיצד הוא משתהה, בוחן את הזיכרונות מחדש, קורא אותם דרך עיניי. לאט-לאט, הצער, שהיה נהר פרא גועש בתוכו נרגע והפך לנחל שליו, נחל שלא יחדל לעולם לזרום, אבל לא יסחף אותו איתו עוד. אפילו קצב המעוף שלו נרגע.

וגם אצלי משהו נרגע. הפחד, הבנתי. חשבתי שהכאב והעצב יעזרו לי לזכור, אבל כשהם דעכו, גם הפחד לשכוח דעך איתם. השלווה שמילאה אותנו כשעפנו יחד מעל האוקיינוס תפסה את מקומם, נחרתה בזיכרוני, יחד עם כל מה שידעתי, עם כל מי שהייתי, עם כל מי שידעתי שאני. לא פחדתי עוד לשכוח.

וגם ארוונטאייל לא פחד עוד. השלווה בתוכו לא הייתה עוד כמו נחל, אלא כמו אגם, ופתאום הרגשתי את הגיל שלו, את החוכמה, את הידע. היה עוד כל כך הרבה שרציתי להכיר, כל כך הרבה שרציתי ללמוד ממנו, כל כך הרבה זיכרונות שרציתי לראות. אבל לא שקעתי שוב לתוך העצב. לא היה לו מקום בתוך השלווה שלנו. ובתוך אותה שלווה רוגעת ונפלאה, כמעט שלא הרגשתי את ההחלטה נרקמת בתוכו,

באיטיות, אבל בביטחון. כשהבחנתי בה סוף-סוף היא כבר הייתה מוחלטת, ודאית, כמעט כמו שהייתה ההחלטה שקדמה לה. השלווה שלי התחלפה בבת אחת בהתרגשות. אצרתי אותה בתוכי לרגע, בהיתי באוויר ולא העזתי לקוות. וברגע הבא, התקווה, פתאומית ומתוקה מדי ומופלאה, הפכה לדאגה נוראה.

ארוונטאייל, אתה בטוח?

הוא לא ענה, אבל לא הרגשתי אפילו צל של ספק בתוך השלווה הדוממת, הבטוחה. אותה השלווה שנתתי לו. הוא שינה את מסלולו והסתובב בחזרה לכיוון אטלנטיס. קודם למעבדה של ימית, ידעתי, ואז לאמא ואבא.

מה עם כל מה שסיפרת לי בפעם הראשונה שדיברנו על להתנתק? שאלתי בשקט. שום דבר לא השתנה.

הכול השתנה, הוא אמר.

אמרת שלא תעמוד בעוד מוות, לחשתי.

אני אהיה בן יותר מאלף כשתמות. זה יספיק. לא אחרוך כתם חמישי בזנב שלי, גיא. אתה תהיה בן האדם האחרון שלי.

לא נותרו לי עוד התנגדויות. לא נותרו לי עוד מילים כלל. בסופו של דבר, ארוונטאייל היה חייב לעצור לפני שהגענו למעבדה. בכיתי כל כך הרבה שהוא פחד שאפול מהרתמה, והיה צריך לעצור ולחבק אותי לפני שנמשיך. כמה דרקונים צעירים ששיחקו על החוף שאלו בסקרנות אם אני בסדר, וארוונטאייל הסביר להם, בטון של דרקון שהשלים עם טירופו של בן האדם שלו, שלפעמים היצורים המשונים האלו בוכים גם כשהם שמחים.

~~~~

"אני לא מבין, דוקטור אזולאי." עיניו של ג'ונאס נראו רחבות כעיני ינשוף מאחורי זגוגיות משקפיו. "מה זאת אומרת, החוק הדרקוני? ממתי יש לדרקונים חוקים?"

"הם לא קוראים לזה חוק," אמרתי, "אבל הם מאוד רציניים לגבי כבילות. אסור לאלץ אדם ודרקון להפריד כבילה בשום אופן. ההחלטה צריכה להתקבל באופן הדדי על ידי שני השותפים לכבילה. אם הם מחליטים באופן הדדי להישאר כבולים —"
~~~~

״אבל הוא קטין! ואזרח ישראלי!״ ג׳ונאס מחה, מדפדף בקלסר שהנחתי על השולחן שלו.

הנהנתי. ״אבל אנחנו באטלנטיס, והדרקון שהוא כבול אליו אטלנטי. האם לבית משפט בישראל יש סמכות להחליט מה יקרה לו?״

הוא הרים את עיניו מהקלסר. ״ויש לו?״

משכתי בכתפיי. ״אין לי מושג. אני לא עורכת דין. ובתור המטפלת שלו, אני מנועה מלקחת צד. אבל כשבני אדם מנסים לכפות את החוק שלהם על דרקונים... לפני מאה שנה, זה היה נגמר במלחמה. עכשיו זה ׳רק׳ משבר דיפלומטי עצום ובלגן תקשורתי שישראל לא יכולה להרשות לעצמה. אני מאמינה שגם ההורים של גיא מתחילים להבין שזה רק יחמיר את המצב, ושאם הם לא רוצים לאבד את הבן שלהם הם יצטרכו לכבד את הרצון שלו. וגם ארוונטאייל וגיא לא מוותרים. אתמול הם לקחו את ההורים שלו לפגוש את סליאן ומישל – אתה מכיר אותם?״

הוא הנהן, אבל עדיין נראה מוטרד. ״ימית. גיא בן שלוש־עשרה. באמת אפשר לסמוך על הרצון שלו?״

חייכתי. ״בתור המטפלת שלו, או...?״

״בתור ימית,״ הוא ביקש, וסגר את הקלסר.

לקחתי את הקלסר והחזרתי אותו לשולחן שלי, שהלך והתמלא בבלגן. לא הייתי מרוצה מזה, אבל לא מוטרדת מספיק כדי להתאמץ להשתלט על הבלגן, לפחות בינתיים. הייתה לי יותר מדי עבודה. ״גיא הוא נער מבריק. אבל אתה צודק, הוא צעיר, ואני עדיין לא משוכנעת שהוא עושה את ההחלטה הנכונה. אבל בשורה התחתונה, כבילה היא משהו שאנחנו לא באמת מבינים, לא מסוגלים באמת לשפוט. אולי אחרי שאלמד את הנושא, בעוד כמה שנים, אחליט לנסות לשכנע אותו שוב להתנתק מארוונטאייל. אבל אני לא מתכוונת עוד לגבש דעה בלי כל הנתונים. אני מתכוונת לחקור, ללמוד, ולהתייחס לזה כמו עוד מחקר, בלי דעות קדומות. קח למשל את מה שסשה אומרת על ההשפעות החיוביות של הכבילה הלא מכוונת – גיא אומר שהיא גרמה לו להפסיק לשקר לעצמו. בין השנים שסבל משיתוק מוחין לבין הזמן שהיה עובר בהתאוששות ממנו, סביר להניח שהיו עוברות עוד שנים לפני שהיה

יוצא מהארון —״

״רגע,״ הוא הפסיק אותי. לפחות שלושה משפטים אחרי שציפיתי לכך. לפעמים הוא באמת היה מאוד איטי. ״כשאת אומרת לחקור וללמוד, את מתכוונת שתעשי את המחקר הזה... פה?״

חייכתי. ״אין לי ברֵרה. אשרת התיירים של ארוונטאייל בישראל תקפה רק לשבועיים.״

הוא עדיין הביט בי בעיניים הגדולות האלו שלו, וריחמתי עליו. ״כן, טוני, אני נשארת פה. אני אצטרך לסגור קצוות בקליניקה שלי בישראל, אבל חשבתי על זה הרבה, והתייעצתי עם ההורים שלי. גם הם חושבים שזו ההחלטה הנכונה. וקשה לי באטלנטיס, זה נכון, אבל... אני חושבת שהמחקר המגדרי הזה חשוב מספיק, שההשלכות שלו חשובות. אני אתרכז בעבודה, ואתמודד עם חוסר הנוחות שלי, ולאט לאט, אני מקווה שהוא יעבור.״

עיניו נצצו מאחורי משקפיו העבים, והוא משך אותי לחיבוק לא-בריטי בעליל. חייכתי וחיבקתי אותו בחזרה. ״זה נפלא, ימית. אני שמח כל כך לשמוע.״

״אני שמחה שאתה שמח, כי רציתי להזמין אותך למסיבת יום הולדת מוקדמת לגיא פלוס מסיבת אישור התקן שלי. אפיתי עוגה והכול.״

הוא חייך שוב, והבחנתי שדרך זגוגיות המשקפיים העבות הצלחתי לראות את הסומק בקצות אוזניו. ״אני אשמח להצטרף אליכם.״

״מעולה.״

סימנתי לו לפתוח עבורנו את דלת המקרר כדי שאוכל להוציא ממנו את העוגה. נהניתי לראות את עיניו מתרחבות כשבהה בה. ״למה היא כל כך גדולה?״

משכתי בכתפיי. ״חשבתי שגם ארוונטאייל ירצה לטעום.״

״עוגות לדרקונים. אני ממש מקווה שזה לא יתפוס כמו המרק. רק זה חסר לנו.״ הוא פתח עבורי את דלת המעבדה.

חייכתי אליו את החיוך הכי תמים שלי. ״אני שמחה שזה מצחיק אותך, כי אתה תהיה זה שיצטרך לנסוע עם הדבר המגוחך הזה על הברכיים כל הדרך.״

~~~~
~~~~

"אני לא מבינה," אמרה אמא, מביטה מטה במשטח העץ המכוסה מסגרות-מסגרות, שביניהן פסענו. "אתה כתבת את השירים האלו, גיא?"

"לא," הסברתי שוב. "פיי-אן כתבה אותם. ארוונטאייל פשוט זוכר אותם."

"ומה אלו?" שאל אבא, מצביע על שורות המסגרות הקטנות יותר שבקצה המשטח הגדול. "אתה רוצה לומר לי שהוא זוכר איך לייבש פרחים?"

הוא אפילו לא השתהה רגע, כמו שבדרך כלל עשה לפני שדיבר אלַי בלשון זכר. הבטתי בו, נרגש, ואז הבנתי שהוא עדיין מחכה לתשובה. "כן, הוא זוכר. סיאנה לימדה אותו." צפיתי את השאלה הבאה, והצבעתי על המפות המצוירות בפינה הדרומית. "וזה מסלול הכיבוש של טונאווק. הוא היה לוחם באימפריה האצטקית רוב החיים שלו. גם כתבתי על המסעות שלו. לא היה מקום על הקירות, אבל שלחתי חלק מזה לחוקרים בישראל, הם אומרים שזה תיאור הרבה יותר מפורט מרוב מה שהם מקבלים מדרקונים."

"הוא זוכר שירים שנכתבו במאה ה-13," אמר אבא. "מסלולים יבשתיים, וייבוש פרחים."

"והרבה דברים אחרים," אמרתי. "עוד לא מצאנו צמחים שאפשר לשחזר איתם את הבשמים של עבדול-נור, אבל —"

"אני חושבת שיש לי מעבדה להמליץ לך עליה לגבי זה," אמרה ימית, ועיסתה את עורפה. "גיא, זו תערוכה נהדרת, למרות שאני מודה שאני אצטרך להפסיק להסתכל עליה בקרוב, כי ייתפס לי הצוואר."

"השירים האלו די טובים," אמרה אמא, שכבר ישבה על הקרקע וקראה. "אבל... ימית צודקת לגבי הנוחות של התערוכה. ואל תתאכזב אם לא הרבה אנשים יגיעו לבקר לתערוכה באטלנטיס, גיא-גיא."

"אנחנו לא עושים את זה בשביל האנשים," אמרתי וחייכתי, מחווה על המשטח סביבנו. "אנחנו עושים את זה בשביל הדרקונים. אנחנו רוצים שהם יבינו שאף אחד מאיתנו לא חושב על החיבור בתור קשר לא טבעי או מטריד, בתור משהו שצריך להחביא. אנחנו רוצים שהם יתחילו סוף-סוף לחשוב על לציין את המחוברים שלהם, להנציח אותם.

שהם יבינו שיש להם סיפורים לספר, ושזה בסדר לספר אותם. שזה בסדר לזכור אותם."

שלושתם הביטו בי בפליאה. ימית התאוששה ראשונה וחייכה אלַי. "זה רעיון נפלא, גיא. ואני חושבת שגם אנשים יתעניינו בו. זה יהיה שווה את הצוואר התפוס."

אמא הייתה נרגשת מכדי לדבר. אבא נראה כאילו הוא מחפש את מילותיו. "אם יש משהו שאפשר לעזור בו, גיא..."

חייכתי. "באמת?"

אבא ואמא הנהנו בתיאום. הרמתי את יריעת הפלסטיק הגדולה מהפינה. "אכפת לכם לכסות את המשטח? לארוונטאייל נמאס לחכות לי, הוא רוצה לים ועכשיו."

"הוא אפילו לא פה..." אמרה אמא, ואז הצל הגדול המוכר כיסה אותנו, והרוח הייתה חזקה מכדי שאשמע את המשך המשפט. תפסתי את התיק עם בגד הים שלי, נופפתי להם לשלום ורצתי. שמעתי אותם צוחקים מאחורַי, ותהיתי אם יום אחד, כשאהיה גדול, אבין את הבדיחה. ארוונטאייל הרים אותי לגבו, נופף לאחרים בזנבו, ובלי מילה נוספת, נסקנו אל השמים.

אורטל פלדמן הוא סטודנט למתמטיקה, חובב בלוז, וקורא אדוק של ספרות ספקולטיבית מאז שלמד לקרוא. סיפורו הראשון התפרסם בכתב העת "בלי פאניקה" ב-2017.

חיבור

אורטל פלדמן

I

"מנדל, כבה את האור," ביקשה חניאל. פרקי אצבעותיה התהדקו על השמיכה המשוכה מעל ראשה.

הייתה עייפות בקולה, הבחין מנדל בעודו מושיט את ידו אל המתג, אך לא ישנוניות, והוא ידע שעבר עליה לילה נוסף של נדודי שינה.

כשאצבעותיו של מנדל על המתג, הוא נזכר בסיפור ההוא, הישן, על האיש שנקטף ממעגל הפיות. מנדל ידע שהסיפור ישן, כי דוקטור ברוך היה נוהג להיזכר בו בחיבה נוסטלגית, ודוקטור ברוך היה זקן מאוד כבר כשהכיר אותו.

"האם כבר סיפרתי לך את הסיפור הישן על האיש שנקטף ממעגל הפיות?" דוקטור ברוך היה שואל את מנדל, ומנדל היה נד בראשו באופן בלתי מחייב. מנדל שמע כל אחד מסיפוריו של הזקן פעמים רבות. לרוב סיפוריו של דוקטור ברוך חסרה התחלה או סוף, או אפילו מידה מזערית אך מחייבת של קוהרנטיות. סיפורים רבים לא היו סיפורים כלל.

"מנדל, האור," חזרה תחינתה של חניאל ממעמקי השמיכה.

מנדל לחץ על המתג הידני. הלחצן רופף מעט, ולעִתים נדרשה לחיצה ארוכה כדי לגרום לו לשתף פעולה.

אור השמש, מפוזר באחידות על פני שמי סתיו אפרוריים, הכה בו בחוזקה כשיצא מהדירה. הרחק תחתיו עלו ערפילים תכולים מתוך פירים גדולים בקרקע. הם התערבלו סביב הבנייה הצפופה ועלו מעלה בדפוסים מורכבים. היה להם ריח מובחן, בהיר, של זמזום קל אך צורם.

המראה, כהרגלו, חרה למנדל. היה נדמה לו שהצבעים רוויים מדי, הנוף בהיר אך דל. כמו תמונה חשוכה שמישהו ניסה להבהיר בחוסר

מיומנות בתוכנה לעריכת תמונות.

הזמזום לא נמשך זמן רב. הוא נבלע במהרה ברעש מתגבר של חריקת מתכת מכיוון מסילת הרכבת. הרעש קטע בחדות את מצב רוחו המהורהר של מנדל, וגרם לו להזדקף בבהלה ולהביט לשני כיווני המסילה בחיפוש אחר הרכבת.

"זו הַרְהֶרֶת," אמר לו פעם אוריאל, אחיה של חניאל. "מחלה חשוכת מרפא, חוששני. פספוס רכבות הוא תסמין מובהק שלה." לאוריאל היה קול מונוטוני ואדיש, וכשהוא הוסיף "אם לא תשגיח על עצמך, אתה עלול להרהר את עצמך למוות," מנדל לא ידע אם הוא אומר זאת בקלילות של הומור קודר או ברצינות תהומית. הגבול הזה, לכל דבר ועניין, מעולם לא היה קיים עבור אוריאל.

הרכבת עצרה בתחנה ומנדל דידה, עדיין מסונוור מאור הבוקר, לכיוון דלת הקרון. כצפוי לשעה מוקדמת, מרבית המושבים היו פנויים, ומנדל התמקם אי־שם בצדו האחורי של הקרון. הוא התרווח והניח לאפלוליות היחסית של הקרון להרגיע את עיניו. פנים הקרון היה ארוך, שקט וחשוך.

כמו מנהרה אפלולית בהר, חשב מנדל, בעוד הַרְהֶרֶת עולה בהתקף נוסף.

המסילה התפתלה בין הבניינים, דרכם ותחתיהם. רטט עדין חלף דרך המושב ועזר למנדל להתנער משאריות התחושה המנומנמת. רכס החרמון הבליח באופק, צלו העמום גוהר מעל תערובת של בניינים כסופים ואפורים. קרע דק במעטה העננים חשף שלושה כוכבים מעל הרכס. ניצוצות קלושים שהתעקשו להישאר לאחר שעת הסגירה.

"ריכוז, מנדל." חורב פגש אותו מייד עם צאתו מהקרון אל תוך בניין המשרדים. קומת הלובי המתה קולות נעליים מתרוצצות ודיבורים קצרים וחדים.

"מנדל, אתה איתנו?" חזר חורב בעצבנות, בעוד עובד קצר רוח מפלס את דרכו ביניהם.

"אתה נראה די לחוץ היום," אמר מנדל. "יותר לחוץ מהרגיל, בכל אופן. מישהו חשוב מגיע?"

"כן. מגיעים אורחים מלמעלה." חורב החל ללכת לכיוון המעליות, ומנדל מיהר לעקוב אחריו. "הם יהיו כאן בצהריים," המשיך חורב. "והמנהלים ביקשו שתהיה נוכח."

"אני?" השתומם מנדל.

"כן. רוצים שתכין דוגמיות ותעביר את המצגת הרגילה. בגלל זה שלחו אותי לכאן. רצו לוודא שהגעת."

"יכולת להתקשר."

"והיית עונה?"

בשתיקה שהשתררה מנדל חש שהוא נדרש לומר משהו. הוא אמר, "יום יפה היום, לא?" ואז הוסיף, "מה שלומך?"

"בא לי למות," השיב חורב ביובש. הוא סובב את ראשו לעבר מנדל. "יש לך חולצה אחרת במשרד?"

"לא."

חורב צקצק בלשונו. "מה יהיה, מנדל. תמיד באותה חולצה, במסיבות ובלוויות."

"אף פעם לא הייתי בלוויה."

חורב השאיל למנדל אחת מחולצותיו, חולצה חומה ומחויטת. היא הייתה חדשה יותר מחולצתו של מנדל, ומקצב התופים החרישי שהפיקה היה מהיר מעט יותר מזה שאליו היה מורגל, אבל בכל מובן אחר נראתה למנדל זהה לחולצתו שלו.

"תודה," אמר מנדל. ואז הוסיף, "כדאי שאתחיל לעבוד על הדוגמיות."

"בסדר, לך ללקט פטריות," התרצה חורב. "רק תשתדל לא ללכלך את החולצה."

האוויר במעבדה של מנדל תמיד היה חם ומהביל. היה לו ניחוח קל של עץ רקוב אחרי הגשם, ריח אשר תמיד נשמע למנדל כמו רעש מנוע, נמוך ושקט.

רעש דומה היה נוכח תמיד בחדריו של דוקטור ברוך, ומנדל תמיד דמיין לעצמו שזה אותו הרעש בדיוק, מופק על ידי מנוע יחיד וגדול, הנשמע רק במקומות השקטים ביותר. המנוע השקט של העולם.

מנדל זכר היטב את היום שבו פגש את דוקטור ברוך על צלע ההר. היה זה יום שמשי, ומנדל הבחין ממרחק רב בדוקטור ברוך היורד בשביל לכיוונו. דוקטור ברוך לבש מעיל שלג אפור ועבה, וברדס לבן כיסה את רוב פניו. יתרת פניו הייתה מכוסה במשקפי שמש עבים. הוא צעד בשלג באיטיות, בצעדים מחושבים וכבדים.

"צהריים טובים," הוא אמר למנדל. הייתה לו אינטונציה משונה, שגרמה לו להישמע כמו דמות מסרט עתיק. "אתה מחפש אותי?"

מנדל השיב בחיוך נבוך ומהוסס.

"בוא," אמר דוקטור ברוך, קולו חם וידידותי, "אכין לנו תה."

הוא הוביל את מנדל במעלה השביל אל שער ברזל מתפורר. מבעד לשער הבחין מנדל בחורבות בנייני בטון נמוכים, שעונים על צלע ההר. דוקטור ברוך פתח את מנעול השער ופנה לכיוון הבניין היחיד שעדיין עמד על תִלו. הוא פתח דלת פלדה כבדה והחווה בידו למנדל להיכנס.

פנים הבניין היה חם, מהביל וחשוך. כשהתרגל מנדל לאור העמום, ראה שהבניין נמשך אל פנים ההר, כמו מחילת בטון ארוכה ורחבה. מאוורר גדול היה מותקן מעל הדלת, להביו הכבדים מסתובבים בתנועות איטיות ועצלות. דוקטור ברוך נטל את המעיל של מנדל ותלה אותו לצד מעילו שלו. שערו של דוקטור ברוך היה לבן ועבה, ומסופר בתספורת קצרה שהלמה את פניו המרובעים. הוא היה מגולח ברשלנות, שערות לבנות סוררות צומחות מצווארו ומלחייו. הוא הוביל את מנדל אל מטבחון צדדי, שאת רוב שטחו מילאה עגלה גדושה בעציצים ממוספרים שהכילו פטריות שונות, והשניים התיישבו על זוג כיסאות מטבח שנדחסו בין העגלה לכיור.

"זה מקום נחמד," אמר מנדל. "וביתי," הוסיף.

דוקטור ברוך הנהן קלות. "נדרשה לא מעט עבודה כדי להפוך אותו לכזה," הוא אמר. "אבל כעת הוא חמים ומרווח, ומספק את כל מחסורי."

"למעשה," הוא הוסיף, "אני יוצא החוצה רק כאשר מגיע מישהו לבקר."

"אני מניח שלא מגיעים לכאן מבקרים רבים," אמר מנדל.

"נהפוך הוא," רטן דוקטור ברוך. "אני מתגורר על ההר הכי גבוה

באזור. ועם כל הצליינים שבאים לחפש אותי, אני כבר יכול לשים שלט 'המרפאה של דוקטור ברוך' בתחילת השביל."

הדבר נשמע תמוה למנדל. החרמון שכן באזור קינון של פטריות קריפטוקוקוס גאטי. התפרצויות עונתיות של נבגים הפכו את ההליכה בשטח ההר להזמנה לשיעולים, לכאבים חדים, לפריחות, לפצעים מוגלתיים, לסינוסיטיס, ולעתים, אם הנבגים חדרו את מחסום הדם-מוח, אף למוות.

אולי לדוקטור ברוך יש הגדרה שונה לביקורים תכופים, חשב מנדל. "ומדוע לא להתקין שלט?"

"כי באתי לכאן כדי למצוא שקט," השיב דוקטור ברוך. "לא בונים בית על הר מבודד ומסוכן כדי למשוך מבקרים, נכון?"

"אתה מצליח לעזור לאלו שמוצאים אותך?" שאל מנדל.

"לחלקם, אני מקווה," השיב דוקטור ברוך, קולו שטוח. "אתה מבין, אני רופא. אני יודע לרפא מחלות רבות. אבל הם אף פעם לא באים לחפש אותי מסיבות רפואיות," הוא שתה לגימה קצרה מתה הפטריות. "ובכל זאת, הם תמיד נחושים בדעתם שיש לי את כל הפתרונים למכאובים שלהם." הוא נאנח. "כל כך נחושים."

"אני מניח שהאגדות מושכות אותם," אמר מנדל.

"אגדות?" שאל דוקטור ברוך, ומנדל הבחין לראשונה בחיוך קל.

"מספרים שאתה זקן מאוד," אמר מנדל בזהירות.

"בזאת הם צודקים," אמר הרופא. "חייתי חיים רבים לפני שמצאתי מקלט בהר."

הוא התבונן במנדל בשעשוע, בעודו מחכה לשאלה המתבקשת.

"כיצד חיית זמן רב כל כך?"

"הייתי מצפה שהאגדות יספרו על כך," דוקטור ברוך מזג לעצמו כוס נוספת של תה.

"הן מספרות," הודה מנדל. "באריכות, ובגרסאות רבות וסותרות." מנדל הפנה את מבטו אל הערוגה הקטנה שליד החלון. "אגדה אחת מספרת שאתה מגדל פטריות קסומות."

דוקטור ברוך צחקק. צחוקו היה חמים ומלבב, וגרם למנדל לחייך.

"גם בזאת הם צודקים," אמר דוקטור ברוך. "אני מיקולוג, פירוש

הדבר הוא שאני חוקר פטריות. עבורי כל הפטריות הן קסומות."

"אני מבין," השיב מנדל. "גם אני מיקולוג."

מנדל נמנע מלציין שהמיקולוגיה עברה כברת דרך ארוכה מאז שמישהו קרא לה בשם הזה. התחום התרחב והעמיק, ובמרוצת השנים התפצל לענפים מדעיים עצמאיים. מנדל התקשה תחילה לבחור בתחום מחקר. הוא דילג בין מעבדות רבות לפני שהשתקע לבסוף במחקר שעסק בדפוסי צמיחה.

"מצוין," אמר דוקטור ברוך, חיוכו מתרחב. "זה יקל מאוד על התקשורת שלנו. לרוב קשה לי מאוד להסביר לאורחים שלי את המורכבות והיופי של המיקולוגיה."

"דוקטור ברוך, סלח לי," הקשה מנדל, "אני עדיין לא מבין כיצד חיית זמן רב כפי שאתה טוען."

"ובכן," אמר הרופא, חיוכו נסוג והבעתו מתנדפת כליל מפניו, מותירה אחריה רק קמטים מרוקנים מתוכן, "בהינתן התנאים הנכונים, אתה יכול לגרום לפטריות לאכול כל דבר."

הוא הישיר מבט לאה אל מנדל, כמי שנדרש להסביר את אותו הסבר פעמים רבות. "במילים אחרות, יש גרעין אמת באגדה."

"מנדל, אתה מוכן?" קריאתו של חורב הדהדה מפנים המעלית ובין הצינורות הרבים שעברו במעבדה.

מנדל אסף את הדוגמיות ונכנס בידיים עמוסות עציצי פטריות למעלית.

מבטו של חורב היה תלוי באוויר. "בדרך לכאן הבנתי מה הבעיה שלך, מנדל," הוא אמר. "אתה מזדקן מהר מדי."

מנדל לא השיב, וחורב המשיך. "זה האופן שבו אתה מדבר," הוא הסביר, "פולט משפטים כמו 'יום יפה היום'."

מנדל כיווץ את גבותיו. "לא זכור לי ששמעתי אדם זקן משתמש במשפט שכזה."

"זה לא משנה," התעקש חורב, "עצלות מחשבתית כזו היא בדיוק מסוג הדברים שגורמים לאנשים להזדקן מהר." חורב נטל שאיפה עמוקה, כאילו עמד לבשר למנדל חדשות רעות. "אתה שקוע בעולם

מושגים צר מאוד," הוא אמר. "אתה חייב לאתגר את הגבולות שלך, לפרוץ את המעטפת של עצמך."

"הממ," השיב מנדל, ואז הוסיף, "ואיך, למשל, אתה פורץ את המעטפת של עצמך?"

"למשל," אמר חורב בסיפוק, כאילו חיכה זמן רב לשמוע את השאלה, "לאחרונה הצטרפתי לארגון סודי ושאפתני, שמתכנן לשנות את הסדר העולמי."

"ולמה שתספר לי את זה?" שאל מנדל ביובש.

"זה לא ברור?" היתמם חורב. "אתה החבר הכי טוב שלי."

מנדל חשב על כך לרגע. "אתה אידיוט," הוא הסיק.

"אני יודע," השיב חורב בעצב. "אני מנסה לטפל בזה. התייעצתי על כך עם הנציגה שהגיעה היום מלמעלה, אבל היא אבחנה אותי כמקרה אבוד."

המעלית עצרה בקומת אולם האירוח. הרעש חדר מבעד לדלתות המעלית הסגורות. רעש של קרקושי מזלגות על צלחות, מילים מחושבות והערות שנונות.

"סיפרתי לה עליך," אמר חורב, כממתיק סוד.

"למי?"

"לנציגה מלמעלה, טמבל," השיב חורב. "היא רוצה לפגוש אותך."

חורב שיחרר את מנדל מעול הדוגמיות. "היא הייתה ליד הדלת קודם," הוא אמר למנדל בידיים עמוסות, מחווה בראשו לכיוון דלת המרפסת. "ומה שלא תעשה," הוסיף חורב, "אל תדבר איתה על מזג האוויר."

מנדל מצא נציגה מחכה בסבלנות לצד היציאה למרפסת. נראה היה שהיא בשנות העשרים המאוחרות לחייה. תווי פניה היו פשוטים, עיניה ערניות וחייכניות. היא אחזה בכוס יין, שצבעו תאם להפליא את צבע התג שעל חולצתה המחויטת.

לינור נו, היה כתוב על התג, אסטרופיזיקה.

"אתה מנדל?" היא שאלה אותו.

"כן," אמר מנדל, והשתתק.

"אז, מנדל," היא אמרה בחגיגיות, כאילו הייתה זו פגישה שתוכננה

זמן רב. מנדל תהה מה סיפר לה חורב, "אתה איש הפטריות."

"אם לדייק," הסתייג מנדל, "כמעט כל מי שעובד בבניין מתמחה בפטריות, בדרך זו או אחרת."

"אני בטוחה שיש די עבודה לכולם," לינור החוותה בהינד ראש לעבר האולם ההומה. "אתה יודע, די קשה למצוא משהו שלא מייצרים מפטריות. כבר אי־אפשר אפילו לצרוך אלכוהול זול ללא הנפלאות שאתם מזקקים אצלכם במעבדות." היא הרימה את כוס היין שלה כדי להדגים את דבריה.

"למעשה, זה אינו אלכוהול," אמר מנדל.

לינור שמרה על חיוכה. "כל עוד זה משכר, אני לא רואה סיבה להיכנס לדקויות."

"זו נגזרת דלה של פסילוציבין," התעקש מנדל. "שהשפעתו על כימיית המוח שונה לחלוטין מזו של כהלים נפוצים."

היא הביטה בו בשעשוע, אדישה לשתיקה שהחלה לבסס את מקומה, כמו שלולית אפורה שנקוותה לאיטה ביניהם.

"חורב אמר... רצית לדבר איתי על נושא מסוים?" הוא מלמל. על אף שידע כי השאלה בוטה מדי, הוא לא רצה להניח לסיבת הפגישה להמשיך להתבוסס בשלולית.

לינור לא נרתעה. "ההנהלה מנסה לקדם חזון מסוים, ובמידה מסוימת החזון הזה נשען על העבודה שלך. אז הדרג המנהלתי רוצה להכיר את הנפשות הפועלות."

הוא ראה בעיניה עייפות, מבט ששבע מפגישות הנהלה רבות מדי. "אתה מומחה להצמחה של פטריות בתנאים עוינים, לא?"

"אני מתמחה בחקר דפוסי גדילה של פטריות," הוא הסביר. "פטריות מוצאות דרכים חכמות מאוד לעקוף את המכשולים שהתווך שבו הן צומחות מציב בפניהן."

"שמעתי דברים מעניינים על התחום הזה. השלכות מסקרנות לפיתוחים חדשים."

"חצי מהשמועות לקוחות מתוך נאומים שחוקים, והם רחוקים מאוד מלהתממש," אמר מנדל. "החצי השני הוא הבלים."

"אתה לא מחבב כל כך את למעלה, נכון?" היא רכנה קדימה, כאילו

כדי לשתף אותו בסוד. "או שאולי אתה לא מחבב אותי באופן אישי. אבל אני תמיד מעדיפה לחשוב שזה המקרה הראשון."

מוחו תר אחר המענה הרצוי. עיניו כבר חיפשו את חורב, בתקווה שיציל אותו מהמשבר הדיפלומטי המתפתח.

"העוינות הזו יותר נפוצה משאתה חושב." לינור הישירה מבט אל המשקפיים העבים של מנדל. "אולי אתה חושב שאנחנו צבועים, או אפילו מושחתים. אולי אתה פשוט לא אוהב את האופן שבו למעלה מנהלים דברים." עיני השקד החומות שלה סרקו את פניו ללא בושה, ומנדל השפיל את מבטו. "ואולי אתה חושש שנגנוב אותך."

מנדל עיווה את פניו בחמיצות. "שתגנבו אותי?"

"אתה חושש שנפענח את הדברים שמרכיבים אותך, שהופכים אותך להיות אתה," היא הסבירה. חיוך ציני הופיע בזווית פיה. "ואז, מה? נשכתב אותך? נחליף אותך במשהו טוב יותר?"

הוא משך בכתפיו. "אני לא חובב גדול של שינויים," אמר, מנסה להיראות אדיש ככל שעלה בידו.

לינור החוותה קלות בראשה לעבר המרפסת. "בוא," אמרה בפיוס. "יש מזג אוויר לא רע היום."

מזג האוויר בחוץ היה נעים ושליו. הזמזום החרישי של ערפילי הצהריים היה מבורך אחרי הרעש הצורם של האולם.

"אני יודעת שזה יישמע לך נדוש להפליא," אמרה לינור, מטלטלת קלות את כוס היין שלה, "אבל יש דברים שמוטב שישתנו."

מנדל שקע בהתבוננות מעמיקה בעובש שעל משקוף דלת המרפסת.

"למשל, אנחנו יכולים לתקן את בעיית הסינסתזיה שלך," היא אמרה. "זה אפילו לא דורש ניתוח פולשני."

מנדל כיווץ את גבותיו. הוא הסיר את משקפיו והעמיד פנים שהוא בוחן את העדשות.

"חורב סיפר לי שאתה שומע ריחות," היא הסבירה.

"תודה על הדאגה, אבל אני מודע לטיפולים הקיימים," אמר מנדל, משיב את המשקפיים לעיניו. הוא הבחין שהיא נרתעה קלות מהקרירות שבה אמר את הדברים, ומיהר לרכך אותם. "קראתי במאמר שיש לטיפול שלכם למעלה מאלפיים השפעות שונות, שליליות ובלתי הפיכות, על

עצבי השמיעה.״

״אלפיים,״ היא אמרה בשעשוע. ״נשמע כמו מאמר מקיף מאוד. אתה בטח האדם היחיד שקרא אותו.״

״אני והמומחה שכתב אותו.״

״הוא נשמע קצת מריר, המומחה הזה,״ העירה.

״לא מריר. זקן,״ הוא השיב. ״זקן מאוד.״

מנדל הישיר מבטו אל לינור. היא נראתה נינוחה להפליא. אישוניה לא הצטמצמו, גבותיה לא התכווצו. אף עווית לא הופיעה בזווית פיה בניסיון לשמור על ארשת מנומסת. מנדל היה מורגל היטב בסימנים האלו בבני שיחו, והיעדרם עורר בו אי־נחת. לינור נותרה כשהייתה כשפגש אותה, ורק צוואר היה מוטה קלות, במחווה עדינה של תהייה. הדבר גרם למנדל לחוש חשוף בפניה, ובמידה רבה גם מטופש מאוד. הוא מצא עצמו תוהה אם יש תוכן של ממש להתנגדות הנחרצת שלו, והחל להבין שהוא זקוק בדחיפות לנושא שיחה אחר.

״שמעת פעם על נמלים זומביות?״ שאל לפתע.

לינור נדה בראשה לשלילה.

״יש מקומות רחוקים ואקזוטיים, שבהם פטריות צומחות מתוך ראשן של נמלים.״

לינור התבוננה בחמיצות בכוס יין הפטריות שלה, ואז הניחה אותה על המעקה.

״הפטרייה משתלטת על מוח הנמלה, גורמת לה לטפס מעלה, גבוה ככל האפשר,״ המשיך מנדל, ״וכשהנמלה מגיעה לקצה יכולת הטיפוס שלה, הפטרייה פורצת ממצחה של הנמלה, ומפיצה נבגים לכל כיוון.״

״ולמושבת הנמלים אין דרך להתגונן מהאיום הזה?״ היא שאלה.

״לא,״ השיב מנדל. ״לא מעבר להרחקה של הנמלים הנגועות מהמושבה. רחוק דיו כדי שהרוח לא תישא חזרה את הנבגים.״

״ובאנקדוטה הזו,״ תהתה לינור, שמץ התגרות בקולה, ״אתה הנמלה הזומבית שמפחדת מגילוי?״

״חשבתי שאני בכלל פוחד שתגנבו אותי,״ השיב מנדל, מישיר מבטו אליה. ״ומלבד זאת, אני לא מראה יוצא דופן בנוף שלי. את האסטרופיזיקאית שמנסה להתמזג בכנס שמוקדש לחקר הפטריות.״

משהו חלף בעיניה. כאילו גרם שמים, רחוק וכבד, חלף על פני תודעתה והטיל צל כבד.

"אני אסטרופיזיקאית בתואר בלבד," היא אמרה, "כבר שנים שאני ממלאת משרות ותקנים שונים ומשונים, ומכיוון שנציגות סמלית בכנס לא דורשת כישורים מיוחדים, מצאתי את עצמי כאן."

חורב הגיח מאחורי הדלת. "אתה מוכן למצגת?" הוא שאל את מנדל.

מנדל הנהן ונפרד בחיוך מנומס מלינור. בדרכו לבמה הוא הביט לאחור ומצא את עיניה של לינור מישירות אליו מבט מתוך הקהל המתקבץ. הבעת פניה גרמה לו להירתע בבהלה. הוא ראה בעיניה סקרנות, ואף מידה מסוימת של חיבה.

"לימדנו את הפטריות להיזון מכל דבר ולייצר כל דבר," דקלם מנדל את שורות הסיכום של המצגת הגנרית, "ובתוך כך יצרנו מחזור אקולוגי חדש ומרתק."

נשמעו מחיאות כפיים מנומסות, ובתוך הקהל המתפזר חזרה לענייניו ראה מנדל את חורב מפלס את דרכו לבמה.

"יש לי וידוי," הוא אמר למנדל. "אתה לא החבר הכי טוב שלי."

מנדל משך בכתפיו. "אני יכול לחיות עם זה."

"אני מתכוון למה שדיברנו במעלית," חורב הנמיך את קולו. "לגבי מה שסיפרתי לך על התחביב החדש שלי." חורב נטל נשימה עמוקה. "סיפרתי לך את זה כי השליט הבלעדי של אותו ארגון מדובר רוצה לפגוש אותך, מנדל."

"אותי?" השתומם מנדל בפעם השנייה באותו היום. "אני לא חושב שאני מעוניין."

הוא תכנן לשוב מוקדם לדירתו, לחלוק את אירועי היום עם חניאל ולהשקיט את מוחו בשתיית ספל תה חמים. המחשבה על נסיעה נוספת ועל פגישה עם אישיות מפוקפקת גרמה לו להיאנח קלות.

זה היה מסוג הדברים שאוריאל היה עושה, חשב מנדל. מתחקה אחר רמזים עמומים לקנוניות, לאגודות סודיות ולאגדות אורבניות.

היו מקרים שבהם אוריאל היה מוצא משהו, ומסעו היה מסתיים במקום מפוקפק כזה או אחר. לא פעם, בדרך כלל בשעת לילה מאוחרת,

מנדל מצא את עצמו נוסע לחלץ את אוריאל מתוך תחנת כוח נטושה, או מתוך חלל סודי במערכת הביוב. אוריאל היה משתף אותו ואת חניאל בכל גילוייו ומפציר בהם להצטרף אליו בחיפוש הבא. מנדל, שמאז ומעולם העדיף לסגור מעגלים מאשר לפתוח אותם, סירב תמיד.

"זו רק פגישה אחת," התעקש חורב. "אתה חייב לי. השאלתי לך חולצה כשהיית צריך."

"לא רציתי את החולצה שלך."

"אז למה לקחת אותה?"

מנדל נאנח. השיחה שלו עם לינור התגלגלה שוב ושוב במוחו, והוא היה עייף מכדי להמשיך את הוויכוח.

"פגישה אחת," חזר חורב בנחרצות.

עמוק בנבכי הבטון והאשפה, בין שכונות מגורים מטות ליפול ותלים נמוכים של מה שאולי פעם היה זבל, נחבא לו פארק. זה היה פארק נשכח מלב, אך בדרך נסתרת הצליח לשמר את צביונו כפינה שקטה בליבו של הרעש. הפארק היה עתיק, וכל דבר עתיק, הוא היה מלוכלך ומוזנח, שבריר ופגום, ודברים רעים הסתתרו בהריסותיו.

אדמת הפארק ומימיו, שפעם נקראו מורעלים, הפכו במרוצת הזמן לבית מחסה חיוני עבור סוגים אחרים של הוויה. זקיפי פטריות גדולות, בני מטר או שניים, צמחו כמו ניבים אפורים מתוך הביצה שבמרכז הפארק. עורבים מתים, רגליהם סבוכות בשרכים ובענפים הקמלים והמעוותים, היו תלויים כפירות עבשים מצמרות עצי הטקסוס.

מנדל לא היה בפארק מזה זמן רב. הוא תעה הלוך ושוב בין הבניינים והשקעים, וכשלבסוף הגיע למחוז חפצו, מצא שזיכרונו הכזיב אותו. אולי מכיוון שמאז ומעולם ביקר בו רק בלילה, הוא תמיד ראה את הפארק כמקום אפור עם משקעים טחובים ומלוכלכים. האפור אמנם היה צבע דומיננטי בפארק, אך פרט אליו מצא מנדל כחול עמוק שנטף בטיפות גדולות מעלי העצים, ששורשיהם נעלמו בשלוליות בוציות של כתום עכור. הכתום זרם לאיטו אל תוך ביצה גדולה, חצה את שוליה הזהובים והתמזג בזרם אדום כהה שבעבע ממרכזה.

שפע הצבע ערער לרגע את מנדל. תמונה צבעונית אחרת עלתה

במוחו. זו של חלל חשוך ושקט, פטריות משונות צומחות מקירותיו כמו אבני חן יקרות. ושם, עמוק בחושך, היה שמץ של אור זרחני, מבשר רעות.

משהו הגיח מאחורי אחת מערֵמות הזבל של הפארק. צביר סחבות מטונפות בצורת אדם, שתנועתו הזכירה למנדל תנועת אמבה במים. כשהתקרב לכיוונו, הבחין מנדל בפה עם שפתיים חיוורות שניבטו מבעד לחור באחת הסחבות.

לרבים הוא היה מוכר כבדיחה, לא יותר מאנקדוטה שעולה מפעם לפעם בשיחה. שליט שחי באשפתות ומנהל משם את העולם. "השליט" היה גם התואר שבו היה מוכר לכול. חסידיו, מעטים ככל שיהיו, קראו לו תמוז.

הוא הסתובב לעבר עץ העורבים, התבונן בריכוז בהיצע, וגנח בסיפוק. "אה, האחד הזה טרי," הוא אמר בקול מחרחר בעודו קוטף עורב שמנמן ומניח אותו על צלחת פלסטיק מלוכלכת ששלף מתוך הסחבות. עלים מתים רשרשו ונוצות שחורות צנחו ברכות על הבוץ. הוא הניח את הצלחת על שולחן פיקניק מתקפל שעמד בין העצים.

"אומרים שזו ציפור חכמה, לא?" הרהר השליט בעודו שולף מתוך סחבותיו סכין גדולה. "אבל ציפור שרואה את החברים שלה לכודים בענפים, מתים, ובכל זאת בוחרת לנחות על אותו עץ... לא נשמע חכם במיוחד, אה?"

אחת מרגלי העורב פרפרה קלות. התנועה החזירה את תמוז מהרהוריו, והוא נעץ את הסכין מתחת לצוואר העורב.

"פעם היה לי חבר שאהב עורבים," אמר תמוז. הוא ביתר את הבשר לנתחים גדולים ותחב אחד מהם לפיו. "הוא היה אופה להם קרקרים מיוחדים, כאלה עם כל הערכים התזונתיים שהם צריכים." הוא הניע את ידיו כשדיבר, וטיפות קטנות של דם התעופפו לכל עבר. "אבל החיות המפגרות האלה לא נגעו בכלל באוכל שהוא הכין. הוא ניסה הכול. אפילו בנה לעורבים פינת האכלה שלמה. רק כשהוא התחיל להוסיף דם לקרקרים, העורבים הסכימו בכלל לטעום אותם. הייתה לו צנצנת קטנה של דם שהוא היה שואב כל כמה זמן מעצמו, וכל בוקר הוא היה מטפטף כמה טיפות ממנה על הקרקרים. פסיכי, נכון?" הוא גיחך בחיוך אדום.

מנדל חייך בנימוס חזרה.

"הוא מת מסיבוך של קדחת הקנדידה האלימה, לפני חמש שנים," נאנח תמוז. "גם העורבים שלו מתו מזה, לידיעתך. מסתבר שהזן שהוא היה חולה בו עובר גם דרך הדם."

"הממ," השיב מנדל.

"אתה מקשיב לי, מנדל?" שאל תמוז. שפתו השמאלית השתרבבה בחוסר שביעות רצון. "כי אני אומר דברים חשובים, ואתה לא נראה כמו בחור מרוכז במיוחד."

"מצטער," אמר מנדל. "הנוף הזה מסיח את דעתי."

תמוז הטה קלות את ראשו. "אתה אוהב את הפארק?"

"אני לא בטוח," אמר מנדל בכנות. "אני אוהב את העובדה שהוא ואחרים כמוהו קיימים. איים של טבע פראי ששרדו בתוך הבנייה הצפופה של חיפה."

תמוז תחב חתיכה נוספת לפיו. בשר העורב היה רווי ורידים כחולים ועבים. "כמו אזורים שנשארו לבנים וריקים בקנבס עמוס בציורים על ציורים על ציורים," תמוז הצביע לעבר עֲרמות הזבל. "ובכל זאת, הצבע הצליח לחלחל פה ושם לאזורים הריקים."

הוא חזר והביט במנדל, ומבטו השתהה עליו זמן רב. "אבל אולי הצבעים השתנו," הוסיף. "אולי לבן הוא כבר לא הצבע של הקנבס הריק. צבעים זה עניין של התבוננות. אתה מבין למה אני מתכוון?"

"אני חושב שאני מבין." מנדל כיווץ את גבותיו. "אתה אומר שהתבוננות היא סובייקטיבית. שאולי הדברים אינם כה גרועים כפי שמקובל לחשוב."

"לא," תמוז נד בראשו, מאוכזב. "אתה מעוות את מה שאני אומר. למה כל כך קשה לאנשים להבין את זה?"

ידו של תמוז שטה על פני השטח של השולחן, ציפורניו מותירות שובלים אדומים על הפלסטיק הלבן. היה נדמה למנדל שהשליט מנסה לתפוס באופן ממשי רעיון חמקמק שמונח לפניו. ואולי היה משהו בווריד‌יו הכחולים של העורב, שגרם לתמוז להאמין שבאמת ישנם רעיונות ממשיים אך חמקמקים על שולחנו.

"זו לא אשמתך. אנשים, גם כאן וגם למעלה, פשוט לא מבינים את

זה," תמוז הרפה מהחיפוש ונשען בגבו על גזע העץ. הוא בחן לרגע את מנדל במבטו, נאנח, ושילב את ידיו על בטנו.

"מנדל, אני צריך שתבין את מה שאני עושה כאן."

מנדל שקל זמן רב את מילותיו, ובדיוק כשעמד לפצות את פיו, המשיך תמוז. "אני לא שואל את עצמי אם העולם טוב יותר או טוב פחות היום. זו שאלה שטחית ולא מעניינת. אני מתעניין באופי של השינוי."

"השינוי?" שאל מנדל. הוא מצא שהשיחה הולכת וחומקת ממנו.

"כן, השינוי של כל זה," תמוז החווה בתסכול לכל עבר. "לפעמים השינוי הזה איטי מדי בשביל שנשים לב אליו, אבל הוא תמיד שם, ובני אדם הם חלק ממנו. אתה מבין?"

מנדל נד בראשו בתנועה לא מחייבת.

"אנשים ממשיכים להחזיק בתפיסות הישנות שלהם, הרבה אחרי שפג התוקף שלהן," הסביר תמוז. "לא יודע. אולי זה משהו שקשור לשימור עצמי." הוא משך בכתפיו. "אז אתה מבין, שיפור והידרדרות כפי שאנחנו מכירים אותם כבר לא רלוונטיים. כמו חיים או מוות, אור או חושך, קנבס נקי או קנבס משומש. כל אלה נשחקו כבר מזמן."

"מצטער, אני עדיין לא רואה כיצד אני יכול לעזור."

"וזו הבעיה, מנדל. זה בדיוק מה שאני מנסה להבין – איך אתה משתלב כאן." תמוז תלה את מבטו מעבר לכתפו של מנדל, כאילו חשב שמנדל מחביא את התשובות מאחורי גבו. אך מנדל כלל לא הבין באילו תשובות השליט מעוניין, ולכן פשוט הנהן בנימוס.

תמוז נאנח. "בסדר, נראה לי שדיברנו מספיק ליום אחד." הוא נופף בסחבותיו בגסות לעבר מנדל, כאילו ניסה לגרש חתול. "נדבר שוב בקרוב."

ערפילים בכחול כהה החלו להתאבך מתוך פירים רחבים ועמוקים בקרקע. הרכבת שבה נסע מנדל חלפה דרך אחד מהם, והזמזום שעלה ממנו הצליח לחלחל אל תוך רעשי השקשוק והטרטור של הרכבת. מנדל נאנח. הוא ניסה לדמיין את הצלילים הרכים של דירתו. את הנוכחות העדינה של חניאל בדמות ניחוח כמעט בלתי מורגש, שהיה צריך להכיר היטב כדי לזהות שהוא שם. הניחוח קידם את מנדל כבר מדלת הדירה,

וכאשר השתהה, שואף אותו עמוק לריאותיו, היה יכול לשמוע בו צלילי פריטה נוגים.

חניאל חזרה כשעה אחריו. הם התיישבו תשושים בסלון, היא עם ספל חלב והוא עם ספל תה. הוא סיפר לה על אירועי היום, מתאר באריכות את השליחויות שנכפו על חורב ואת הפגישה עם לינור. המילים יצאו ממנו בשטף, והוא עצר רק כדי לחדש את הספלים שלהם. הוא חש צביטה של רגשות אשם על כך שהאריך בדברים. חניאל נראתה עייפה מאוד, עפעפיה כבדים ואצבעותיה חופנות את שולי השמיכה שלה, אך היא התאמצה להישאר קשובה גם כששחזר לפרטי פרטים את חילופי הדברים שלו עם תמוז.

"לינור נשמעת נחמדה," אמרה חניאל, מחזיקה בספל הרותח באמצעות השמיכה הדקה.

"הייתה לנו שיחה ארוכה להפליא."

"אתה מחבב אותה?"

מנדל גירד בעורפו. הוא נזכר בשיחה שלהם במרפסת, במבט שעקב אחריו אל הבמה.

"אני מניח שכן," הוא אמר לבסוף. "יותר מדי דברים קרו בזמן קצר מדי. יש לי הרבה חומר למחשבה."

"אתה לא חושש?"

"מתמוז?"

"מתמוז. מלמעלה. מנקודת המפגש בין שניהם."

"אין נקודת מפגש כזו," אמר מנדל, ובתוכו גישש אחר זיכרון תחושה של פחד מהמפגש עם תמוז. הוא לא מצא כזה. למעשה, הוא לא מצא כלל רגשות מהמפגש בפארק. בהלה הזדחלה במעלה גרונו. הפגם הזה במערכת הניווט – היעדרו של רגש מנחה – הפחיד אותו. הוא חש כאילו איבד לפרק זמן קצר את תחושת גופו שלו. כמו אדם שהתעורר מאוחר מדי, אחרי שאוכל הנבלות כבר החל בעבודתו.

"אתה לא חייב לפגוש אותו שוב," אמרה חניאל, שהבחינה בהבעתו המעורערת.

"אני חושב שמוטב לא להתעלם ממנו."

"אתה חושב שהוא מסוכן?"

"קשה לומר," הוא השיב, "אני מודאג יותר מהעובדה שהוא רצה להיפגש דווקא איתי. נראה שהוא ממוקד בי."

"אולי הוא מנסה לפתות אותך להיפגש שוב." מבטה חדר את האדים שהתעבו על משקפיו ופגש בעיניו.

התחושה מבשרת הרעות של פורענות קרבה כבר החלה לשכוך, אבל מנדל המשיך לחוש את משקלה בקרבו. תרחישים רעים התגלגלו במוחו בזה אחר זה, כל תרחיש מופרך והרסני יותר מקודמו.

מה אם הפגם ההוא במערכת הניווט הוא חלק מתופעה גדולה יותר? הוא תהה.

"משהו רע קורה," אמר מנדל לבסוף, "ויש לי תחושה שזה יקרה בין אם אהיה מודע לכך ובין אם לא. אם זה נתון לבחירתי, אני מעדיף לדעת." הוא שתה לגימה מהתה שלו. "איום מיידי תמיד נראה לי פחות נורא מאיום עתידי."

"תמיד היית שונה מאוריאל מהבחינה הזאת," אמרה חניאל, מבטה שקוע בספל התה שלו. "אוריאל העדיף תמיד לדחות את ההתמודדות עם הסכנות והאיומים לעתיד. עתיד רחוק, אם אפשר."

הם השתתקו לזמן מה, ולאחר כמה דקות הבחין מנדל שחניאל נרדמה. הוא קם וניגש אל מתג האור.

"תשאיר את האור," היא אמרה בקול מנומנם. "אני רוצה לקרוא קצת לפני שאלך לישון."

וכשידו של מנדל על המתג, הוא נזכר בסיפור הישן על הנער שנקטף ממעגל הפיות.

II

"נער, איש, מה ההבדל?" אמר דוקטור ברוך בזעף. "מה שחשוב זה שהבחור שנקטף ממעגל הפיות היה צעיר."

על אף שעברו שנים רבות מאז שעזב את ההר, האינטונציה של הרופא הזקן סירבה לסור מזיכרונו של מנדל. זה היה כאילו מישהו חרט בנימי נפשו את הריי"ש הגרונית והה"א המודגשת, את מנגינת הדגשים והמילים שהתחברו או התנתקו בדרכים זרות ומשונות.

"אי־שם, בארץ רחוקה, יש יער," סיפר דוקטור ברוך. "ובמרכז היער

צומח עץ טקסוס קסום. גם אם אינך יודע היכן בדיוק מרכז היער, קשה לפספס את העץ העתיק. האדמה שסביבו עקרה וכהה, כי הדברים, צומחים, הולכים, או זוחלים, נמנעים מלהיכנס אל מעגל הפיות שצומח למרגלותיו."

הבוקר, כהרגלו, היה בהיר מדי. מנדל צפה בערפילים המתאבכים סביב החרמון בתערובת של געגוע וכאב.

אבל מנדל לא רצה לשוב אל ההר. אפילו אם דוקטור ברוך עדיין היה שם, אפילו עבור השגרה הנעימה והשלווה שמנדל היה נואש כל כך לשחזר. הוא נזכר בתחושת הפורענות הקרבה שהרגיש אמש. אי־שם, הוא הרהר, באדמה שבין חיפה לבין ההר, יש משהו רעב המצמיח את מחושיו באיטיות.

"זה חי?" שאל חורב בעניין, בעודו דוקר את המייסיליום באצבעו.

מנדל כיווץ את גבותיו בזעף. "תזכיר לי מה המשרה שלך?"

"יועץ ארגוני," אמר חורב מבלי להתיק את עיניו מהמייסיליום. "אני מייעץ. לפעמים אני מארגן." הוא זקר גבה. "אז זה החומר שממנו צומחות פטריות?"

"זו טעות נפוצה," אמר מנדל בסבלנות. "זו הפטרייה, או לפחות רובה. פטריות מהסוג הזה מתחילות את מחזור החיים שלהן מתחת לאדמה. המייסיליום צומח באיטיות במעגלים, מפרק את הרקב והפסולת שבאדמה ומפרה אותה תוך כדי. ככה נוצרים מעגלי פיות – אותם צבירי פטריות שצומחים במעגל מושלם ללא סיבה נראית לעין. אתה מבין, המייסיליום מצמיח –" מנדל הבחין שחורב איבד את פתיל השיחה. מבטו של חורב עדיין היה נעוץ במבחנות.

"מנדל, אנחנו חברים טובים?" הוא שאל לפתע.

"אני מניח," השיב מנדל. "למה?"

"השליט אומר שהבדידות היא לא וואקום חברתי," אמר חורב, דוקר שוב את החומר הלבן-אפרפר שצמח באיטיות בדפוס של שורשים צפופים. "לבדידות יש נפח, ומשקל, וכשנותנים לה מרחב תמרון היא מעכלת את כל מה שמסביבה."

מנדל זקר גבה. "אתה נמצא יותר מדי זמן בקרבת תמוז."

"אני אדם רדיקלי עם צרכים רדיקליים," אמר חורב, ללא שמץ של התגוננות בקולו. "ובכל אופן, אני לא טועה. תראה אותי, אני מתפתח. אני מאתגר את הגבולות של עצמי. פריצה של —"

"— פריצה של המעטפת מעכבת את הזִקנה," השלים מנדל בלאות.

"ואם כבר הזכרת את השליט," הוסיף חורב, "הוא רוצה לפגוש אותך שוב. היום."

"היום," חשב מנדל בקול. "אני פוגש את לינור היום בצהריים."

חודש עבר מאז פגישתו הראשונה עם לינור. הם נפגשו פעם נוספת, שבועיים לאחר הכנס. היא הגיעה לפגישה רשמית עם הנהלת החברה שבה עבד, ובאה לבקר אותו במעבדה שלו לאחר מכן. ביקורה הפתיע אותו, והוא היה מתוח מכדי לנהל שיחה רגועה. פגישתם הייתה סדרה של שאלות שטחיות ושתיקות מביכות.

היא שלחה לו הודעה באותו בוקר, סיפרה לו שהיא בדרכה מלמעלה ושאלה אם ירצה להיפגש בצהריים. הוא היה מופתע שהיא עדיין מעוניינת לראותו, ומיהר להשיב בחיוב.

"אתה מחבב אותה?"

הוא תהה אם העניין שלה בו יתפוגג לפתע באחת מפגישותיהם העתידיות. חלק ממנו ראה את המפגש הראשון שלהם כמעין אשליה, כישוף ארעי של זמן, מקום ומילים, שעתיד לחלוף בהינתן שינוי קל באחד הגורמים. חלק אחר בו כמעט ונכנע לנימוקים דמיוניים וקודרים הרבה יותר. דפוסי המחשבה השונים התחרו בקולניות על תשומת ליבו, והתחושות נמסכו זו אל תוך זו עד שהיו לעיסה סמיכה ואפרורית.

הוא ניסה להפריד את הלכי המחשבה השונים כמיטב יכולתו, לנהוג בכל מחשבה בהיגיון ובשיקול דעת. אך במהרה הבין שהדבר רק מחמיר את המצב, והוא הסב את מחשבותיו לאפיקים אחרים.

הוא חשב על למעלה.

במרוצת השנים, מנדל נחשף פעמים רבות לתאוריות שונות בדבר מקום הימצאו של למעלה. החל בהרים מלאכותיים ושמורים וכלה בתחנות חלל סודיות. לאוריאל, עם העניין הכפייתי שלו באגדות אורבניות

ובקונספירציות, הייתה חיבה מיוחדת לתאוריות המיקום המופרכות ביותר שיכול היה למצוא. הוא חיפש מבנים בלתי נראים במיקומים עתיקים ותר אחר איים נעלמים באופק. הוא היה מכוון את הטלסקופ שלו לעבר השמש השוקעת, רושם לעצמו הערות על אורות מנצנצים וכתמים מסתוריים.

אולי משהו מהסקרנות הטבעית של אוריאל חלחל אל מנדל, שכן הוא מצא את עצמו תוהה בנושא לא פעם. הוא אף שאל את דוקטור ברוך באחת משיחותיהם היכן לדעתו נמצא למעלה. דוקטור ברוך חייך בשעשוע והצביע על התקרה. הרופא אמנם התעניין במחקרים שלמעלה פרסמו, אבל לא במען המפרסם. באופן כללי, מנדל למד שלאחר הפעם הרביעית שבה זייף דוקטור ברוך את מותו, הוא בחר לכל דבר ועניין לפרוש מהעולם, והתעדכן בנעשה בו לעִתים רחוקות מאוד.

"הדבר שהפריע לי יותר מכל," הוא סיפר למנדל, "יותר מאובדן האנשים, יותר מאובדן הזהות, היה השקט." הזקן נטל נשימה עמוקה. "רגע אחד הכול סביבך רועש ומקרקש והומה, ורגע אחר כך הכול נעלם. לא מת, לא גווע, אלא פשוט נעלם כלא היה. כאילו במקום כלשהו מישהו כיבה את הטלוויזיה על הערוץ שהיה חייך," הוא החווה בידו לעבר המסך השחור שעל הקיר. "אז לאחר הפעם הרביעית, אמרתי לעצמי די, מספיק עם הטלוויזיה."

דוקטור ברוך נדד זמן רב בין בניינים עתיקים במחוזות נטושים, עד שלבסוף מצא עצמו בשערי המוצב הנטוש שעל הרכס. הוא לא היה זקוק להרבה. גינת הפטריות שלו ומי ההר סיפקו את כל מחסורו. במשך שנים רבות הקשר היחיד שלו עם העולם החיצוני היה חיבור רשת ישן, והוא נעזר בו כדי ללמוד על ההתפתחויות והשינויים האחרונים, ומפעם לפעם אף פרסם מאמר בנושא זה או אחר. אולי הייתה זו הזִקנה, שכמו צייד עקשן עקבה אחריו עד לכאן, ולכדה אותו לבסוף דחוק בפינה הזו של העולם, או שאולי הריחוק מהאנושות החל לתת בו את אותותיו, אך דוקטור ברוך מצא עצמו מפרסם פחות ופחות מאמרים עם השנים, וכאשר נשרף חיבור הרשת שלו בערב סוער אחד, הוא לא טרח להחליפו באחר.

הימים המשותפים של מנדל עם דוקטור ברוך היו ברובם נעימים.

השניים היו אוכלים ארוחת בוקר מוקדמת, ולאחר מכן מקדישים את שעות הבוקר לגינון ולעבודה במעבדת הפטריות. מנדל עזר לזקן לנטר את החום והלחות ובדק את קצב הצמיחה של המושבות, והשניים היו מחליפים עצות ודעות בקשר לטיפוחן.

"אין טעם לנקות את הפטריות לפני תהליך הזיקוק," אמר דוקטור ברוך, כשהרים מהרצפה פטרייה שמנדל הפיל בשעה שניסה להסיר ממנה את העפר.

"לפטריות אין בושה," הסביר דוקטור ברוך. "הן סופגות הכול מסביבתן. מינרלים ורעלנים. ויטמינים יחד עם איזוטופים רדיואקטיביים. מעט עפר לא ישנה לכאן או לכאן." הוא הפך את הפטרייה שמנדל הפיל, בוחן מקרוב את סימן הפגיעה שלה.

"תראה את גוון הכחול הזה," אמר דוקטור ברוך בעיניים בורקות, מצביע על סימן החבורה הכחול שהחל להופיע בחלקה העליון של הפטרייה. "זה המדד הכי טוב לאיכות הפטרייה, אתה יודע."

"הפטריות האלו אכילות?" שאל מנדל.

דוקטור ברוך הניד בראשו.

"הן נראות זהות לפטריות שאכלנו בבוקר," העיר מנדל.

"בכל הקשור לפטריות, מומלץ שלא להסתמך על החושים, אלא להיצמד לנתונים," אמר דוקטור ברוך. "הטעם, המראה והריח של פטריות רעל הטעו חוקרים מנוסים רבים."

מנדל התכוון להעיר ששתי ההמלצות סותרות זו את זו, אך בחר לוותר. הם עבדו עוד כמה דקות באווירה שלווה, בעוד דוקטור ברוך מהמהם לעצמו נעימה מתוך סרט עתיק.

"שגית פעם בזיהוי של פטרייה?" שאל מנדל לפתע.

"פעם אחת," הודה דוקטור ברוך. "הצרה עם פטריות רעל היא שאפילו הסימפטומים שלהן מהתלים בך. המורעל עשוי לחוש בהקלה מסוימת בסימפטומי ההרעלה. אבל הסימפטומים חוזרים בסופו של דבר, ובעוצמה רבה יותר."

לאחר ארוחת הצהריים היה כל אחד מהם פונה לענייניו. דוקטור ברוך היה מסתגר באחד מחדריו, ומנדל היה שוקע באחד הספרים שהשאיל לו הרופא, או משוטט לאורכה של מחילת הבטון. הוא לא חשש

מהליכה בשטח ההר. דוקטור ברוך חקר לעומק את דפוסי ההתפרצות של הנבגים השונים, ואטם את מערכות האוורור כשהיה צורך בכך.

ככל שהתקדם אל תוך עובי ההר הפכה הדרך מסובכת יותר להליכה. דוקטור ברוך שיקם רק חדרים מועטים, וכולם בקרבת הכניסה לבניין. מנדל נאלץ לפלס לעצמו דרך מעל שברי בטון, סלעים ממוטטים ולוחות ברזל חלודים. מדי פעם היה נתקל בחדר צדדי, אבל תמיד היה זה חדר שירות כלשהו, או חדר ציוד עתיק. חדרי הציוד היו ריקים ברובם, כאילו על מנת להותיר מקום לדממה הדחוסה שמילאה את כל החללים הקטנים בעומק המנהרה.

לאחר זמן מה השקט היה מתחיל להכביד עליו, ומנדל היה שב בזהירות על עקבותיו, חזרה אל חלקה הביתי של המנהרה.

שעות הלילה המוקדמות היו שקטות ושלוות. לפעמים דוקטור ברוך היה מספר כמה מסיפוריו, או שהשניים היו צופים בסרט ישן.

מנדל ידע שהסרט בו צפו באותו ערב היה מוכר היטב לדוקטור ברוך. הוא למד לזהות את תחושת הנוסטלגיה שבערה בלהט כמעט פנאטי בעיניו של דוקטור ברוך. דמעה בודדת זלגה במורד עינו בעת שכתוביות הסיום עלו, ומנדל תהה מתי הייתה הפעם האחרונה שבה דוקטור ברוך צפה בסרט ההוא, ומי היה לצִדו.

מנגינת כתוביות הסיום, חרישית ונעימה, התקרבה לסיומה.

"דוקטור ברוך," אמר מנדל בזהירות, "אולי הבדידות אינה מיטיבה עמך."

"הבדידות אינה נטל עבורי," השיב דוקטור בָּרוּךְ בְּרוּךְ. "אני מטפח אותה, כמו גנן. מחד אני שומר עליה בסביבה בריאה ונוחה לצמוח, ומאידך אני לא נותן לה לגדול בצורה פראית."

"אבל למה לטפח את הבדידות מלכתחילה?" שאל מנדל.

"אתה לא תבין," אמר דוקטור ברוך. "עבורך העבר הוא דבר קיים. עובדה מוצקה, על אף שמעולם לא היית עד לו. אתה יכול להמחיש אותו לעצמך, דרך הכתבים והסרטים ושאר דרכי התיעוד. אתה יכול להעמיד פנים שאתה מבין את ההחלטות והקשיים של האנשים שחיו מאות שנים לפניך. אחרי הכול, גם הם היו בני אדם, ממש כמוך." דוקטור ברוך הישיר את מבטו. "אבל אינך מכיר את האופן שבו העבר משתקף לפתע.

לו היית מכיר, היית יודע שלעבר אין יותר ממשות מלסיפורי המעשיות העתיקים שאני מספר. הוא לא יותר מהסבר לוגי להווה. לכן האחריות שלי לשימור אינה מוגבלת רק לשימור עצמי."

לאחר שעזב את ההר, מנדל תהה פעמים רבות אם היו בדבריו של דוקטור ברוך סימנים מבשרי רעות לבאות. אך גם אם היו כאלה, הוא היה שקוע בעניינים אחרים מכדי להבחין בכך. עבודתם המשותפת במעבדת הפטריות הסבה למנדל שלווה שלא ידע מזה שנים רבות.

"הכול אצלך קשור לפטריות, אה?" הקניטה אותו לינור.

"ואצלך הכול קשור לכוכבים."

רוח חזקה נשבה מהים, הולמת בספסל החשוף עליו ישבו. שקית הנייר שבה נח בקבוק היין שהביאה לינור רשרש בפראות. מנדל הביט בו בדאגה מסוימת. הוא מעולם לא שתה קודם בשעות הצהריים, והבקבוק כבר היה מרוקן עד חציו.

"אני לא חסידה גדולה של אדמה." היא נטלה שאיפה מהסיגריה שלה. "ידעת שההרכב הכימי האנושי קרוב יותר לזה של השמש, מאשר לזה של האדמה? אם אתה שואל לדעתי, האדמה מוערכת קצת יתר על המידה."

לינור נשפה את העשן, נשענה לאחור ועצמה את עיניה.

"ניסית לדמיין פעם את הרעש של השמש?" היא שאלה. "אתה יודע, אם היה תווך של אוויר בינינו לבין השמש, רעש ההיתוך של הליבה היה מחריש אוזניים. תחשוב על זה. מיליארדי שנים של רעש בלתי פוסק."

"ומה יקרה אחרי שיחלפו מיליארדי השנים?"

"השמש תאדים, תתנפח, ותצלה את הכול לערֶמת אפר יבש," היא השיבה מבלי לפקוח את עיניה. "אני מניחה שזה ישפיע על צליל הרעש."

הרוחות החלו להתחזק, אך לינור לא הראתה סימנים של אי־נוחות. מבטו של מנדל, סחרחר מעט, נדד אל טורבינת הרוח שניצבה בעומק הגלים. היא התנודדה קלות ברוחות החזקות, באופן שמנדל לא הבחין בו קודם.

"על מה אתה חושב?" היא שאלה.

"כלום."

לינור זקרה גבה. "מוזר. חשבתי שאתה מהטיפוסים האלו שקשה להם לחשוב על כלום," היא אמרה.

מבטו היה שקוע לזמן מה בכפות ידיו השלובות. "חשבתי על טורבינת הרוח ההיא," הוא אמר. "חבר טוב שלי נפל משם. תהיתי אם היו רוחות חזקות באותו יום."

הוא ואוריאל שטו פעמים רבות לראות את הטורבינה. בעבר, לפני שהפרויקט ננטש, זו הייתה הטורבינה הגדולה ביותר במזרח התיכון. או כך לפחות טען אוריאל. מנדל תמיד היה שקט מאוד כשהתקרבו. היה בטורבינה משהו מאיים, בלהבים העצומים והמתים, בגובה ההוא שגימד אותם ואת הגלים. בפערי הצבע והצורה שבין הים האחיד לבין המגדל המוזר למראה הזה, שתמיד נראה כאילו הוא עומד על סף קריסה. אבל על אוריאל הייתה למגדל השפעה הפוכה. מנדל זכר במיוחד ערב אחד שבו אוריאל, שיכור וחמוש בחבילה של כוסות חד־פעמיות, טיפס לראש הטורבינה ומנדל אחריו. אוריאל פסע הלוך ושוב על המשטח הרחב שעל גג הטורבינה, מפזר כוסות פלסטיק מטה על הגלים הרחוקים (ועל ראשו של מנדל, שעדיין טיפס בסולם באותה שעה), בעודו צועק בגרון ניחר "תמות כבר, כוכב לכת מתועב!" וצוחק בטירוף שהדהד בקורות המתכת בין רעם אחד למשנהו.

"איך קראו לו?" שאלה לינור.

"זו רק הפגישה השלישית שלנו," אמר מנדל בחיוך רפה, "ואת כבר רוצה לשמוע על טראומות נעורים?"

"בוודאי," היא אמרה. "אם אני רוצה לגנוב אותך, אני צריכה להכיר אותך קודם, לא?"

הוא שקל לרגע את העניין. אולי היה זה מבטה, אולי היין ששתה, אבל הוא לא מצא בעצמו התנגדות.

"כילדים היינו בלתי נפרדים," הוא סיפר. "אני, חניאל ואוריאל. אמם של חניאל ואוריאל נהגה לקרוא לי 'התאום השלישי' שלה, ונדמה שלעולם לא הייתי רחוק מדי מהם."

"זה נשמע נורא, לאבד חבר קרוב כל כך."

מנדל היסס. "זה לא היה," הוא אמר בשקט. "הרגשתי אמפתיה כלפי

חניאל. כאבתי את כאבה, ועשיתי כל מה שיכולתי כדי להקל עליו. אבל לא מצאתי כאב דומה אצלי על היעדרו של אוריאל." מנדל כיווץ את גבותיו, כאילו ניסה להיזכר במשהו חמקמק. "זה הטריד אותי בהתחלה. תהיתי אם אני פשוט דוחה את האבל, מתחמק מהכאב באמצעות הלוואת שקט נפשי שתשולם עם ריבית והצמדה. אני לא אוהב לדחות דברים, במיוחד כשאני לא יודע מתי תגיע שעת הפירעון שלהם." הוא הישיר את מבטו אל לינור. "אבל אז הבנתי, עד כמה שלא נעים להודות בדברים האלה, שאולי אני סתם מנפח דברים. אולי – בשבילי – המוות של אוריאל לא היה הדבר הנורא והקשה שחשבתי שהוא צריך להיות. אחרי הכול, אני מחשיב הרבה אנשים לחברים. את רובם לא פגשתי שנים רבות, וכנראה לא אפגוש לעולם." הוא שתה לגימה מהבקבוק. "יהיה נחמד לפגוש אותם יום אחד במקרה ברחוב, אבל גם אם לא – זה לא יהיה סוף העולם מבחינתי. הדבר היחיד שמבדיל מפגש מקרי כזה עם כל אחד מאותם מכרים אבודים לבין מפגש עם אוריאל, הוא שבמקרה השני אהיה מופתע מאוד."

"מה היית אומר לו?" היא שאלה, ושתתה גם היא לגימה ארוכה מהיין. "אם פתאום היית רואה את אוריאל, סתם ככה, ברחוב. על מה הייתם מדברים?"

"זו תהיה שיחה מביכה," השיב לאחר מחשבה ארוכה. "אני כנראה אומר משהו בסגנון: 'בחיי, אוריאל. כולם אמרו לי שאתה מת, ואז אוריאל היה מושך בכתפיו בצניעות ומסביר לי שזה לא עניין כזה גדול."

מנדל דמיין את אוריאל מושך בכתפיו, מחייך את חיוכו החמים, היציב מדי. 'באמת שאין סיבה להשתומם, ידידי משכבר הימים', היה אומר אוריאל. 'המוות הוא כבר לא מה שהיה. אדם מבקש להיבלע בהמיה של המנוע השקט של העולם, ומגלה שהיא מלאה בזמזומים ובקרקושים'. בעיני רוחו מנדל ראה את אוריאל רוכן קדימה ולוחש על אוזנו 'זה בגלל עודף הרפש. הוא נכנס לתוך כל המנגנונים העדינים. אל בין גלגלי השיניים של המנוע. דופק את כל העסק'.

"איך אוריאל היה מסביר את החזרה שלו?" שאלה לינור, קוטעת את הרהוריו.

'כל שדרוש הוא מעט כושר ניווט, חוסן נפשי ותעוזה', היה משיב

אוריאל. ׳כל אותם דברים שחסרים לי, כשחושבים על זה׳. אוריאל היה מישיר מבט עדין ואומר ׳או אולי עוד יש מקום להשתומם׳.

״הוא לא היה מסביר,״ אמר מנדל, בתשובה לשאלתה. ״הוא היה מושך בכתפיים פעם נוספת, מתחמק בחיוך, וממשיך לאן שהתכוון ללכת מלכתחילה.״

הם השתתקו, ולראשונה מזה זמן רב, השתיקה הטרידה את מנוחתו של מנדל.

״שמעת פעם את הסיפור על האיש שנקטף ממעגל הפיות?״ הוא שאל לפתע.

״זה עוד סיפור שמערב פטריות רצחניות וחרקים אומללים?״

הוא הניד בראשו לשלילה. ״זו הייתה אנקדוטה. אני מדבר על סיפור,״ הוא אמר. ״אגדה מארץ רחוקה, על שני נערים שיצאו לעבוד ביער עתיק. הם נרדמו ביער, אבל רק אחד מהם התעורר. האחר נעלם.״

״איך קראו להם?״ היא שאלה.

״אני לא יודע,״ אמר מנדל בכנות. ״האיש שסיפר לי את הסיפור שכח את שמותיהם שנים לפני שהכרתי אותו. הוא אמר לי שהשמות אינם חשובים,״ נזכר מנדל, ״רק צריך לזכור שאחד מהם היה זהיר פחות מהאחר.״

״אני מניחה שהבחור שנעלם היה הזהיר פחות.״

״זה מובן מאליו.״

״אז מה קרה אחר כך?״ היא שאלה.

המילים נעצרו על לשונו של מנדל. הוא חש שהרחיק מדי במחשבותיו. הדרכים המוכרות נעלמו, ואת מקומן תפס חלל חשוך ומחניק.

״במחשבה שנייה, זה לא סיפור מוצלח כל כך,״ אמר לבסוף. ״מאכזב וחסר פואנטה. כמו מחשבות שנדמות עמוקות וכבדות עד שאתה אומר אותן בקול.״

״אני אשמח לשמוע אותו בכל מקרה,״ אמרה לינור. ״במקרה הגרוע ביותר, תהיה לי עוד סיבה להקניט אותך.״

״לא שיש לי מחסור בסיבות, לידיעתך,״ היא הוסיפה, מועכת את מסנן הסיגריה אל תוך המאפרה. הייתה טקסיות מסוימת בתנועה הסתמית הזו שלה, כאילו אלו מילות הסיום של אירוע חשוב וממושך. לאחר רגע

נוסף היא אספה את חפציה מהספסל. מאז פגישתם הראשונה, מנדל התקשה להבחין אם דיבורה ומעשיה קלילים או כבדים. הוא הרגיש שהוא מתבונן באחד מאותם ציורי אשליות בעלי משמעות כפולה, שאהב בילדותו.

"אתה חייב לי סיפור, מנדל," אמרה לו לפני שהלכה. ועל־אף שאמרה זאת בחיוך, כהערת אגב סתמית, מנדל חש שהוא נכרך במחושים עבותים של חוב כבד.

הרכבת לא הקלה על תחושת סחרחורת השכרות שהרגיש. ידיו אחזו בידיות הפלסטיק של המושב כאילו חייו תלויים בכך.

בכל השנים שבהן מנדל התגורר בחיפה, תמוז לא היה עבורו יותר מעובדה אזוטרית על עיר מגוריו. אזכור שולי בשיחת חולין, שממנה מנדל היה מתנער במשיכת כתפיים. עתה הצטער שלא הקדיש מחשבה רבה יותר לנושא בעבר.

במהלך השבועות האחרונים הוא ניסה לגבש דעה מנומקת על השליט ועל משנתו, אך הוא מצא שאינו יכול לקבוע יותר משתי עובדות – האחת, שפגישה נוספת עם תמוז תהיה טעות מקצועית ואישית; והשנייה, שהוא אינו מחבב את השליט. די היה בשתי העובדות הללו כדי לגרום למנדל לחזור ולהבטיח לעצמו להימנע מפגישה נוספת, אם וכאשר אפשרות לפגישה כזו תשוב ותעלה.

ובכל זאת, הוא מצא את עצמו בדרך לפגישה נוספת עם תמוז.

הוא נזכר בלילה שבו סיפר לחניאל על הפגישה הקודמת. בתחושה המטרידה ששבה להציק לו, ההרגשה שמוחו בגד בו ונטש את משמרתו על מערכת ההנחיה שלו עצמו. הוא לא יכול להניח לכך לקרות שוב. יש דברים מסוכנים בחושך. דברים שצומחים לאט ומכרסמים את דרכם אליו בחשאיות. הטרדה הזו הפכה לאימה של ממש כאשר הרהר לעומק בעניין הלא מוסבר שתמוז המשיך לגלות בו, ותרחישים קודרים שבו להתרוצץ במוחו.

הימנעות מפגישה נוספת, חשב מנדל, כמוה כנטישה חוזרת של המשמר. אלא שהפעם הדבר ייעשה במודעות מלאה ובכוונה תחילה.

רק עוד פגישה אחת, הוא אמר לעצמו, אשמע מה שאשמע ממנו

ואמשיך הלאה.

"בפני שיבה תקום." הכריזה הקלטת כרוז הרכבת. קולו העתיק של הכרוז היה שליו וחכם. כאילו גילה אמת נסתרת והוא חולק אותה עם הנוסעים על ספל תה.

מנדל נאנח. באותו רגע הוא לא ביקש דבר פרט לספל תה, חם ומנחם.

מנדל הריח את תמוז עוד בטרם ראה אותו. מסחבותיו נדף ריח חזק של קופסת טונה מקולקלת.

"אה, מנדל!" אמר תמוז בחיוך של שיניים חומות ורקובות. הוא שלף מתוך סחבותיו כוס חלב מלאה כמעט לחלוטין.

"אתה רוצה קצת?" הוא שאל. "זה חלב טוב. הם זרקו משאית שלמה בגלל חשש לחדירה של קנדידה לאחד המכלים." הוא הצביע על השביל שהתעקל מעבר לערֵמת פסולת גבוהה. "אני מתכוון מילולית. מישהו נטש כאן משאית תקינה, עמוסה במטען של חלב. כנראה שהם ממש מפחדים מהזיהום הזה, אה?"

תמוז רוקן את כוס החלב אל תוך גרונו. "ידעת שהם משנעים את החלב במכלים קטנים? מכלים קטנים," הוא אמר בחשיבות, "מונעים מהחלב לקצוף."

מנדל לא ידע כיצד להשיב. הוא הדחיק את הדחף הנואש לתלות מבט שואל באוויר, ובמקום זאת נעץ את מבטו במי הביצה המבעבעים. תמוז חיכה שניות אחדות ואז רטן.

"מנדל, אתה יודע מה הבעיה עם סוף העולם?"

מנדל היה יכול לחשוב על כמה וכמה בעיות, אך תמוז לא חיכה לתשובה. "הבעיה עם סוף העולם היא קנה המידה שלו. דברים שנגמרים בקנה מידה אסטרונומי, שמשנים את התפיסות הבסיסיות שעליהן בנויה התרבות שלנו... איך אתה יודע מה צריך לזרוק ומה צריך להשאיר?"

הוא השליך את כוס החלב הריקה לערֵמת אשפה קרובה. "זאת סיבה טובה להתעניין בשינויים שקורים. כמו ההתפתחות הזאת עכשיו בממשקים עצביים. שמעת על זה?"

"נדמה שתמיד יש איזו התפתחות חדשה בממשקים עצביים," אמר מנדל. הוא מעולם לא התעניין במיוחד בתחום הזה.

"הפעם זה שונה. מישהו למעלה פיתח משהו חדש," אמר תמוז, קולו חורק בהתרגשות. "הם מתכננים לחבר מוח למוח. ליצור רקמה של עצבים ומעבדים שתתפרש על האנושות ותדחוף את כולנו למחוזות חדשים." תמוז ירק את המילים בבוז, כאילו הקריא אותם מתוך מכתב נאצה שנשלח אליו. "אני עדיין לא יודע את כל הפרטים. התיאורים שהגיעו אלַי לא מסבירים הרבה. אבל נראה שהדבר הזה, החיבור, יאפשר לאנשים גישה לתובנות ולרגשות של אנשים אחרים."

"ואתה חושש שהם יותירו את כל מי שאינו מלמעלה מאחור?" שאל מנדל.

"להפך," אמר תמוז. "אני פוחד שהם ינסו לצרף את כולם."

"נשמע מעט מופרך," אמר מנדל בכנות. "אבל גם אם זה נכון, הייתי מצפה שתעודד את ההתפתחות הזו, אחרי כל מה שאמרת על טיב השינוי ועל אימוץ פלטת צבעים חדשה."

"לא, לא," קצף תמוז, "זה לא באמת שינוי."

"קץ הברירות, הם קוראים לזה במזכרים של ההכנות לשיווק. מטומטמים," השליט פלט אנחה גרונית עמוקה. "המאבק בבדידות, החתירה לאלמוות... כל אלו מטרות עתיקות שכבר מזמן איבדו רלוונטיות. אבל הן עדיין מוכרות היטב, למטה ולמעלה."

"מצטער, אני לא בטוח שאני מבין," אמר מנדל.

"חלומות עתיקים שמתגשמים הם אות שמבשר רעות. כשהחלומות והמציאות שלך מתחילים להתערבב, כנראה שהשפיות שלך מתחילה להתערער," תמוז פלט צחוק מחרחר. "ופתרון לבעיית הבדידות הוא חלום ישן מאוד של האנושות. להגשים אותו זה אומר לדרוך במקום, להיכנע להגדרות ורעיונות שכבר לא צריכים להשפיע עלינו."

מנדל זקר גבה בספקנות.

תמוז גנח בייאוש. "אני לא יודע למה אני טורח איתך, מנדל," הוא אמר. "נו, בעצם אני כן יודע. זה בגלל שהם טורחים איתך."

מנדל נדרך מייד. אם תמוז הבחין בהתפכחות המהירה ההיא, הרי שהוא לא הביע סימן לכך. הוא חזר והביט לכיוונו של מנדל, במה שמנדל ניחש שהיה מבט חדור. "אתה שומע הרבה דיבורים על מטרות גבוהות כמו ניקוי וטיהור, אבל תתפלא לגלות כמה מעט מחשבה

מוקדשת לזבל שנזרק. בגלל זה יש לי יתרון לא הוגן. אני נמצא בקצה המקבל של אוטוסטרדת המידע.״ הוא קם והחל לדדות בקוצר רוח. ״ככה למדתי שלמצלה מתעניינים מאוד בשלומך. השם שלך צץ מחדש כל הזמן. כמו פטריית טי רוברום עקשנית, ותאמין לי, יש לי ניסיון קשה איתה.״

״אני לא מבין. באילו הקשרים עולה שמי?״ הוא שאל.

תמוז משך בכתפיו. ״כל מיני. מתי הגעת, לאן אתה הולך, על מה אתה מדבר עם אנשים בסביבה שלך.״

״למה שהם יתעניינו בי?״

״אנחנו נבין את זה. ביחד, אני מקווה.״

אך לפני שמנדל הספיק לומר משהו נוסף בנידון, תמוז כבר גירש אותו בתנועות ידיים מהפארק.

חניאל ומנדל לא טרחו לציין מדי שנה את יום מותו של אוריאל. הייתה לוויה, שנבצר ממנדל להשתתף בה. סיפרו לו שזו הייתה לוויה מנומסת ושקטה, ושכולם היו אדיבים ונינוחים. איש לא התייפח או פרץ בזעקות שבר. מנדל תהה אם כך נראות כל הלוויות של אלו שמתו מסיבוכים של הרהרת. הוא הניח שלא.

חניאל מעולם לא טרחה לארגן אזכרה לאחר הלוויה. כשמנדל גישש לסיבה, היא הסבירה שאינה רואה קשר ראוי לציון בין מותו של אוריאל לבין מיקום כדור הארץ סביב השמש. וכך התאריך הגיע מדי שנה, בא והלך כמו אורח לא רצוי שזוכה לקבלת פנים של שתיקה רועמת. השנה, יום המוות היה יום עמוס במיוחד באירועים, ומנדל נזכר בתאריך רק בערב, כשצעד בשביל הגישה לדירתם.

כהרגלו, הוא חיפש את האור בסלון ביתם, ותחושת חמימות התפשטה בחזהו כשהבחין בו.

סלון דירתם הכיל רק ספה ישנה, מוקפת בערֵמות גבוהות של ספרי קריאה. הוא אהב לאתר מִדֵי יום את התמורות בערֵמות הספרים, לנסות ולהבחין אילו ספרים היא קראה מאז הפעם האחרונה שהתבונן. חניאל קראה כמעט מִדֵי לילה, אבל רק לעִתים רחוקות התמסרה לספר בודד. לרוב הייתה קוראת עמודים אחדים, או אפילו פסקה בודדת, לפני

שהייתה מחליפה ספר.

חניאל הייתה, כך הבחין, במצב רוח מרומם יחסית. הוא ראה בעיניה ניצוץ חמים של ריגוש. התלקחות ספונטנית שחיממה גם אותו. אך כמו תמיד, הניצוצות הללו לוו במדקרת כאב מבישה. מנדל תמיד ראה את הזמנים שבהם הייתה מאושרת כבגדר חידה. הדבר ההוא, שהציף או כיבה אותה, היה תעלומה מוחלטת עבורו.

הם התיישבו כהרגלם על הספה, הוא שותה בזהירות מספל התה שלו, והיא אוחזת בכוס של שוקו חם.

"יש חשד לחדירה של קנדידה לחלב," הוא אמר, וחניאל הנהנה קלות. חניאל לא שתתה שוקו כלל, אבל היא אהבה את הריח המהביל מהספל הגדול, ואת תחושת החמימות בין ידיה. מנדל ידע זאת היטב, אך בחר להזהיר אותה בכל אופן, למקרה שהיא תחרוג ממנהגה רק הפעם.

"פגשת את תמוז היום," היא ציינה. "יש לך שוב את המבט המעורער הזה. ואת הריח."

היא צדקה. ריח הפארק דבק לבגדיו וצרם לאוזניו. הוא ידע שגם אם יתקלח תכופות, הוא ימשיך לשמוע אותו ימים רבים נוספים.

"קיוויתי שהפגישה איתו תפיג את החששות שהיו לי," אמר מנדל. "זה לא עבד כפי שציפיתי."

הוא התכוון להחליף נושא ולשאול אותה על אירועי היום שלה, אך בדיוק כשעמד לפצות את פיו, הוא הבחין שניצוץ הריגוש שהיה בעיניה חמק ונעלם מבלי שהבחין בכך.

"על מה את חושבת?" הוא שאל בעדינות.

"כלום, לא משהו מיוחד," היא השיבה.

"היו לי חילופי דברים דומים היום עם לינור. היא אמרה לי שאני מסוג האנשים שקשה להם לחשוב על כלום. אני חושב שזה תקף גם לגבייך."

חניאל נשכה את שפתה, מתלבטת, ואז אמרה "זה הרפש."

"רפש?" שאל מנדל.

"לא יודעת," היא אמרה חרש. "נכון שכל התכנסות של יותר מדי אנשים יוצרת זוהמה?"

״נניח.״

״פעם הרפש הזה היה גלוי. הוא זרם ברחובות צרים מדי, או הוטל מהחלונות. אחר כך הרפש חלחל עמוק יותר, למים, לאוכל ולאוויר. וכשטיהרנו גם אותם...״ היא עצרה ושאפה שאיפה עמוקה מהשוקו.

״הרפש לא נעלם,״ היא חרצה, ״הוא לא יכול להיעלם. אז הוא נמצא עכשיו ברובד אחר, רובד שעדיין לא גילינו.״

מנדל הישיר את מבטו אל עיניה. ״למה זה מטריד אותך?״

״כי לפעמים יש לי תחושה מוזרה כזו, כאילו יש משהו שם למטה, מתחת לאדמה,״ היא אמרה. ״משהו שניזון מכל הרפש והריקבון. ובכל יום הוא מרגיש קרוב יותר אל פני השטח.״

חניאל הישירה מבטה לעיניו. הוא רצה לומר משהו, כל דבר, אבל פיו נותר חתום, והוא השפיל את עיניו. ואז הרגע חלף, ומשהו במבטה נסוג לאחור, מעבר להישג ידו.

״אני חושבת שמוטב שאלך לישון היום מוקדם,״ היא אמרה. היא נפרדה ממנו בחיוך קלוש ופנתה לחדרה.

מנדל נותר לשבת זמן רב בסלון, מתבונן ארוכות בערֵמת הספרים הגבוהה שמולו.

III

״האם שמעת את הסיפור על האיש שנקטף ממעגל הפיות?״ שאל אוריאל פעם, לפני שנים, ומנדל הניד בראשו לשלילה.

״זה סיפור ששמעתי מזקן חכם שמגדל פטריות קסומות על הר מבודד,״ אמר אוריאל.

משהו בקולו של אוריאל טרד את מנדל. אמנם אוריאל היה אדיש וזחוח כתמיד, אבל היה נדמה למנדל שאדישות אחת התחלפה באחרת, זרה. וכשאוריאל שאל ״תרצה לשמוע את הסיפור?״ מנדל חשב שהוא מזהה תחינה עולה מגרונו.

מנדל לא היה בטוח מדוע יצא למסע אל ההר לאחר מותו של אוריאל. הוא לא חש צער, והמועקה שבהשתתפות בלוויה לא הייתה, לדידו, סיבה מספקת לצאת למסע מסוכן שכזה לבדו.

זה הגיוני, שכנע מנדל את עצמו, זה מסוג הדברים שאנשים עושים

כדי להתמודד עם אבל. מסעות הם דרך מקובלת לחלוטין להתאבל, אין ספק בכך. ולאחר שישולם חוב הידידות לזכרו של אוריאל, יהיה ניתן לשוב לשגרה ללא נקיפות מצפון נוספות.

הבניין שבו עבד מנדל רחש דיבורים בהולים. אמש התגלו קשריו של חורב עם ארגונו של תמוז, והוא פוטר מייד, באישון לילה. כעת כל מכריו של חורב תוחקרו, ומנדל בילה את רוב שעות הבוקר בהמתנה לפגישה עם החוקר החיצוני שהחברה שכרה. מחשבותיו חזרו לסיפוריו של דוקטור ברוך, מגלגלות אותם שוב ושוב במוחו.

"זו מחלה כזו של סיפורים ישנים," אמר פעם דוקטור ברוך. "כשהם היו חדשים, היה אפשר לספר אותם רק פעם אחת. אבל בחלוף השנים סיפרו אותם כל כך הרבה פעמים, עד שהסיפורים עצמם התרגלו להישמע שוב ושוב. משהו בהם התנוון, ועכשיו כבר לא ניתן לספר אותם רק פעם אחת."

אולי זו הייתה הסיבה שבגינה דוקטור ברוך חזר על חלק מסיפוריו שוב ושוב, הרהר מנדל. סיפורים על יצורים קסומים ויערות עתיקים, ירוקים מאוד.

דהיית הירוק החלה בסביבות שנתו המאה ותשעים של דוקטור ברוך. הצומח מעולם לא נעלם לגמרי – לא הייתה הכחדה המונית. מחזורים אקולוגיים פשוט הפכו איטיים יותר ומורכבים פחות. הצבעים התמזגו זה אל תוך זה, והיה קשה יותר לדעת מה היה בעבר ירוק. במשך שבעים השנים הבאות דוקטור ברוך נדד בעקבות מצבורי הירוק הברורים יותר, מאתר את אותם יערות עתיקים שהיו עמוקים דיים לשרוד לפי שעה.

"הרעיון להפוך שוב את הירוק לדומיננטי היתל בי," סיפר דוקטור ברוך. "על פניו, זו נשמעה כמו משימה גדולה ממידותיו של כל אדם. ועדיין, המחשבה שאוכל להיכנס אל תוך אותם יערות ולהביא מתוכם משהו מהותי שנחשב כבר אבוד... הפיתוי היה גדול מדי. מיותר לציין שלא נחלתי הצלחה. אמנם חזרתי עם פטריות חדשות ושמעתי אגדות אבודות, אבל מעולם לא הצלחתי להפריד מחדש את הצבעים, או אפילו למנוע את ערבובם."

מנדל זכר היטב את הבוקר שבו התעורר ולא מצא את דוקטור ברוך

באף אחד מחדריו. לאחר חיפוש ארוך, הוא מצא את הזקן יושב על מרפסת אחד הבניינים ההרוסים שבמתחם המוצב, גוש בטון לא יציב תלוי על בלימה מעל ראשו. גופו של דוקטור ברוך היה קפוץ. הבעתו הייתה טרודה, ונראה שלא הבחין כלל בבואו של מנדל. דוקטור ברוך דחק את עינו אל תוך עדשת טלסקופ שהיה מכוון מטה.

מנדל עקב אחר כיוון התצפית של הטלסקופ. רמת הגולן הייתה פרושה מתחתיהם, השרידים החלודים של חוות הטורבינות על הר בני רסן בולטים באדום כהה, ומאחוריה הבנייה הצפופה של הגליל, צבועה בצהוב הרך של אור הבוקר. מנדל אף הבחין ברצועה הנוצצת, נטולת הצבע, של הים.

"יום יפה היום, לא?" אמר מנדל.

"היכן הפטריות שלי, מנדל?" שאל דוקטור ברוך באומללות. "לפטריות יש דרכי הפצה פנטסטיות. היית מצפה שמשהו ממה שפיתחתי ימצא את דרכו החוצה. אבל אני לא רואה שום זכר להן שם בחוץ." הוא דחף בזעף את הטלסקופ ממנו.

"יש היום קצת רוח. אולי עדיף שנישאר בתוך המנהרה?" העיר מנדל.

"הנצת הקריפטוקוקוס גאטי כמעט הסתיימה. השהייה בחוץ לא תהיה קטלנית במשך הימים הקרובים," דוקטור ברוך ירק את המילים בכעס, באופן שמנדל לא ראה קודם בזקן. "לכל היותר נספוג נזקים נוירולוגים זניחים בהחלט."

"אולי מוטב שנתחיל לעבוד במעבדה?" ניסה מנדל שנית, אבל דוקטור ברוך רק המשיך לשבת שם בזעף, כמו ילד שגילה כי ארגז הצעצועים שלו נעלם.

מנדל התייאש לבסוף, וחזר לבדו לבניין הראשי. בהיעדר חלופה טובה יותר, הוא החליט לנצל את שארית היום לשוטטות במנהרה.

באותו היום הוא הרחיק הרבה יותר ממסעותיו הקודמים. נדמה היה למנדל שהאוויר נעשה דחוס יותר, ועמד בו ריח עבש מהרגיל. הוא החל חושש לבריאותו, סקרנותו הולכת ומפסידה בקרב מול יצר השימור שלו. אבל תחושתו הייתה שהוא קרוב לקצֵה של המנהרה. אם כבר הגיע עד לכאן, הוא חשב, מוטב כבר לראות את המקום שבו היא מסתיימת. זרמי מים דקים חלפו בנקבים שבין הקירות, מטפטפים על סלעי מערה

חלקים. התאורה הלכה והתמעטה ככל שהתקדם, עד שנפסקה כליל. דוקטור ברוך הקפיד על צריכת החשמל בהר, ונמנע מבזבוז. מנדל נעזר בפנס דינמו ישן שמצא באחד מחדרי הציוד כדי להמשיך ולהתקדם בחשכה המתגברת.

תחושתו הכזיבה אותו לחלוטין. המנהרה רק נמשכה ונמשכה, והחשכה שלפניו המשיכה להתריס בפני פנס הדינמו הקטן של מנדל. אך כשכבר גמר אומר לשוב על עקבותיו, הוא הבחין בניצוץ אור ירקרק בחשכה.

מנדל האיץ את קצב הליכתו. הוא טיפס מעל ארון קיר ישן שהיה סבוך בתוך גדר תיל, ומצא את עצמו בתוך חלל בטון גדול. עובש צמח כלפי מעלה על קירות הבטון המתפוררים, תופר את הסלע הטבעי ואת התקרה המלאכותית. מנדל הפנה את הפנס שלו כלפי מטה, וראה.

הכול.

הצבעים והצורות הלמו בו בכמות ובמגוון. היו שם פטריות ג׳לי בצהוב עמוק, צומחות מתוך מצע של עץ רקוב; רודוטוס פלמאטוס בורוד עסיסי; פטריית החלב הכחול הרחבה; וכמובן ההיידנלום פאקי, שצמחה כמו אבני אודם מתוך קירות החלל. במרכז החלל היה מעגל מושלם וריק. היקפו היה מואר באור ירוק, זרחני אך קלוש, שנבע, כך מנדל הערין, מקנוקנות של פטריות ממשפחת הפקועיים.

מנדל הבחין שהפטריות צמחו באזורים מוגדרים היטב, ואם נוצרה חפיפה במקומות מסוימים, הרי שתמיד המעבר היה אלגנטי ואסתטי: אמנית קיסרית לצד אמנית קשקשנית; חריפית אדומת רגל ואחלמית עירומה סדורות בדפוסים מורכבים באחת הפינות.

גן כזה דורש טיפול מסור ותכוף, הרהר מנדל, תוהה כיצד דוקטור ברוך מפלס את דרכו לשם בגילו המופלג.

אולי הוא חפר מנהרות סודיות בקירות, הוא חשב בשעשוע. המחשבה על דוקטור ברוך מתגנב בלילות דרך דלתות סתרים הייתה אמנם מגוחכת, אך בה בעת גם הולמת להפליא.

מנדל מעולם לא סיפר לדוקטור ברוך על ביקורו במערת האוצרות. היה נדמה לו שפלש למקום אישי מאוד, גן פרטי שהיה נחלתו הבלעדית של הרופא. ומלבד זאת, דוקטור ברוך היה שקט מאוד מזה מספר ערבים.

כעבור ימים בודדים מנדל כבר ידע שהזקן גוסס.

חדר האוכל שבבניין של מנדל היה ממוקם בקומת הקרקע, בסמוך למעבדה שלו. מנדל נהג לאכול בו את ארוחת הצהריים שלו ליד שולחן פינתי קטן עם כיסא יחיד. הוא לא נהנה מארוחות הצהריים, הקרקוש התמידי של מזלגות, סכינים ומיתרי קול תמיד העלה בו בחילה, ובאותו יום הקרקוש היה רועש מהרגיל. הוא חזר וחשב על מה שסיפרה לו לינור בפגישתם האחרונה. דמיונו נדד שנים רבות קדימה, אל עתיד רחוק שבו כל הערוצים כבר כבו מזמן. שבו הבניין שלו היה לעיי חורבות אפורות, הכיסאות נמסו לעיסה מאובקת, ובמקום שפעם הייתה תקרה, בערו שמים בכתום ובאדום. מנדל ניסה לדמיין את השקט של העתיד, שקט נצחי ומוחלט שפירק ובלע את כל האנשים והדרישות וההרהורים.

במוחו, השקט התמזג עם המהום חרישי, נמוך ואחיד, של מנוע נצחי.

"מנדל?" הקול הענייני משה את מנדל מתוך המים העמוקים של העתיד. הוא התבונן באיש שהזדקר מעליו בחשש השמור לאלו שנבלעו במחשבותיהם ופספסו את סוף העולם.

"כן?" השיב מנדל בהיסוס, מזלגו עדיין תלוי באוויר.

"לא השבת לשאלון שנשלח אליך בנוגע לעובד שפוטר," אמר האיש.

"אני לא בודק הודעות לעִתים קרובות," הסביר מנדל. ליבו הלם בחוזקה בחזהו. הוא תהה אם פניו מאדימים.

האיש מלמל משהו לעצמו, והלך באותה פתאומיות שהופיע.

מנדל הניח את המזלג על הצלחת. התרחישים הגרועים ביותר התגלגלו לנגד עיניו. הוא דמיין כיצד גורמים עלומים קושרים לו עבירות שונות ומשונות כתוצאה ממפגשיו עם תמוז. הוא דמיין חקירה נוקשה שבסופה יישלח אל מחנה שכתוב סודי של למעלה, שבו אנשים בחלוקי מעבדה יגנבו אותו. הוא דמיין את לינור מביטה בו דרך חלונות זכוכית עבה, ומבטה הבוחן פוגש במבטו החלול.

"מנדל, אתה לא חושב שזה מוזר שאנחנו נפגשים רק בצהריים?" שאלה לינור.

"אני פנוי ביום חמישי בערב, אם תרצי להיפגש."

היא הנידה בראשה בחמיצות ופלטה אנחה ארוכה. "אתה חסר תקנה, מנדל," היא שתתה לגימה ארוכה מהיין, "אבל לפחות אתה יודע לשתות."

היין שהביאה עִמה היה שונה. הוא השפיע על מנדל משמעותית יותר מבפגישתם הקודמת, ומנדל החל לחשוד שמעמדה החוקי של נגזרת הפסילוציבין ששימשה בייצור היין הנוכחי הייתה מפוקפקת במקרה הטוב.

הוא התבונן בלינור שישבה בקצה האחר של הספה המשרדית. הוא נהנה לעקוב אחר תנועת עיניה, שהתחקו אחר האותיות הקטנות בפוסטר התלוי על דלת המשרד הנטוש לפי שעה.

"אני יכול לשאול אותך משהו?"

לינור זקפה את ראשה בעניין. לרגע הוא הצטער ששאל. הוא החל לתהות אם עדיף שישאל שאלה אחרת, עניינית יותר. למעשה, כל שאלה נראתה כמו שאלה טובה יותר עכשיו.

כאילו קראה את מחשבותיו, אמרה לינור, "לעזאזל, מנדל, פשוט תשאל את מה שהתכוונת לשאול."

"למה את לא עוסקת באסטרופיזיקה?"

"אתה ממש יודע איך לשלהב את האוירה, אה, מנדל?"

"בסדר," היא אמרה, ונשמה נשימה עמוקה. "מגיל צעיר רציתי להיות חוקרת. דמיינתי את עצמי כפיזיקאית נלהבת שפותרת את תעלומות היקום בזו אחר זו. יכולתי להיות החוקרת הזו."

היא השתהתה לרגע. "יש אלגנטיות באסטרופיזיקה. אתה מסיק כל כך הרבה על המקום שלך ביקום רק על ידי התבוננות בניצוצות אור קלושים בשמים. אבל זה לא היה מה שחיפשתי. חיפשתי להמשיך את התחושה הראשונית ההיא שהייתה לי. אני לא יודעת להגדיר אותה בדיוק..."

"את יכולה לנסות," אמר מנדל, "אני מבטיח לנסות להבין."

"זו תחושה שאתה עומד לפני אוקיינוס, או אולי לפני תהום עמוקה. שאתה נמצא מול משהו מונומנטלי, גדול ועתיק. משהו שמגמד את קנה המידה שלך, במרחב ובזמן. זה הריגוש שבידיעה שיש שם, בחוץ, עולם מורכב ומוזר, גם אם אדיש לחלוטין לקיומך."

היא נאנחה. "אבל ככל שהשנים עברו, גיליתי שחומר הלימוד פשוט... משעמם אותי. והשעמום גבר באופן ישיר למידת הידע שצברתי, עד שלא מצאתי יותר עניין במחקר מאשר בצחצוח שיניים. ובשונה מצחצוח שיניים, תעלומות היקום הן נצחיות. אתה מבין את הבעיה?"

היא שתתה לגימה נוספת, ארוכה כפליים מהקודמת. "אמרתי לעצמי שזה בסדר. אתה יודע, אנשים משתנים, תחומי העניין שלהם עוברים תמורות. חשבתי לעצמי שזה תהליך טבעי, קצת כמו מה שיקרה לשמש. המימן משמש לה כדלק במשך מיליארדי שנים, אבל הוא ייגמר בסופו של דבר. וכשזה קורה, אחרי תקופת אי־יציבות קצרצרה, היא פשוט מתחילה להשתמש בדלקים אחרים, כמו הליום. נכון, השמש כבר לא תהיה אותה שמש, אבל היי, יש דברים שמוטב שישתנו, לא?"

"אבל כשזה יקרה, השמש לא תתנפח, תאדים ותשרוף את כולנו לאבק?" תהה מנדל.

לינור האדימה. "בסדר, אולי זו לא המטאפורה הכי מוצלחת. זו לא הנקודה. הנקודה היא שלא היה שום הליום. חיכיתי כמה שנים, אבל שום דבר אחר לא הגיע להחליף את החלומות הישנים שלי. ועכשיו הכול היה צחצוח שיניים. מצאתי את עצמי ממלאת יותר ויותר משרות זמניות, שבכולן הפגנתי כישורים טובים יחסית. אנשים התחילו להפנות אלַי כל דבר שהם לא ידעו לטפל בו. אז אחרי זמן מה התחלתי לברור בעצמי את הפרויקטים הזמניים שלי, ועם השנים זה הפך לתפקיד הלא מוגדר שלי.

"מוזר לספר את זה דווקא לך," היא אמרה בחיוך מתנצל. "אתה, שלא הנדת עפעף כששמעת על המוות של חבר קרוב. ואני מספרת לך על משברי זהות. הסוד הכי אפל שלי הוא תהיות על קריירה אבודה, ואני מדברת עליו כאילו מדובר בעניינים של חיים ומוות."

"אני מבין," אמר מנדל, והשתתק.

הם שתו זמן־מה בדממה. עם כל לגימה, הלכה והתחזקה במנדל התחושה שזו פגישתם האחרונה. זו הייתה תחושה חסרת בסיס, ובכל זאת הוא התבונן בבקבוק היין המתרוקן כאילו היה שעון חול מאיים. מנדל לא זכר כיצד התחיל לספר לה על היער העתיק מהאגדה. היה זה

כאילו מישהו השתלט על לשונו. מילה רדפה מילה, ובטרם עברו דקות מעטות, הוא כבר סיפר לה את הסיפור הישן על האיש שנקטף ממעגל הפיות.

זה סיפור על יער עתיק וצפוף, ששימש מחסה לעצים רבים ששמרו והסתירו זה את זה: לעצי לבנה צעירים ומלבלבים; לעצי אורן כבדים ומתים; ולעצי הטקסוס הנצחיים, שכהרגלם שמרו על עמימות קנאית בכל הקשור למצב קיומם הנוכחי.

לפני שנים רבות יצאו שני נערים ליער. הם הלכו שעות רבות, מפלסים את דרכם בצמחייה העבותה שהחביאה את השבילים, עד שלבסוף אִתרע מזלם, והם מצאו עצמם במרכזו של היער.

קשה לטעות בייחודו של עץ הטקסוס השוכן במרכז היער. ענפיו העתיקים רחבים מאוד, והאדמה שסביבו עקרה וכהה, כי הדברים — צומחים, הולכים, או זוחלים — נמנעים מלהיכנס אל מעגל הפיות אשר צומח למרגלותיו.

השניים החליטו לעצור ולנמנם מעט תחת הענפים המתפתלים. האחד נרדם שעון על גזע העץ העתיק, והאחר על האדמה הרכה שבתוך מעגל הפיות. לאחר זמן מה התעורר הראשון, וגילה כי חברו נעלם. הוא היה מופתע מכך, אך הסיק שבוודאי יש הסבר הגיוני לעזיבתו הפתאומית, ושם פעמיו חזרה אל הכפר. אך גם שם לא היה זכר לחברו, ובתשובה לשאלות המצטברות בדבר היעלמות הנער, הוא השיב תשובות שונות ומבולבלות, והבטיח שזה ישוב בקרוב.

אך החבר הנעלם לא שב גם ביום המחרת. או אז תחקרו אנשי הכפר את הנער בחומרה, וזה התוודה במהרה על כל פרטי המקרה.

אנשי הכפר החלו בחיפושים מדוקדקים בכל חבל הארץ. החיפושים נמשכו ימים ולילות רבים, וככל שהחיפושים התארכו, הלכו וגברו החשדות כנגד הנער שחזר לכפר. הוא תמיד מיעט במילים, והנטייה שלו לשקר רק כדי להימנע מהסברים ארוכים הייתה כעת בעוכריו. הנער החשוד, מודע היטב לרגשות הסובבים, עשה מה שכל בר־דעת היה עושה בזמנו, ועל אחת כמה וכמה כשתחושת חבל התלייה המתהדק סביב צווארו הולכת והופכת מוחשית מיום ליום. הוא פנה למכשף, וזה

הדריך אותו כיצד להשיב את חברו.

"בדיוק שנה מהיום שבו נעלם, לך אל המקום שבו אבד הנער. ודא שזהו המיקום המדויק והשעה הנכונה, אבל הישמר מלדרוך בעצמך בתוך מעגל הפיות. עמוד על גבול המעגל, והנער יצא לרקוד בחברת הפיות. כשתראה אותו קרוב דיו כדי לאחוז בו, קטוף אותו מתוך המעגל מהר ככל יכולתך."

שנה ארוכה חלפה, ובסיומה יצא פעם נוספת הנער אל היער, וציית להוראות המכשף כלשונן. תקוותיו התגשמו, וכשהופיע הנער למולו, הוא קטף אותו במהירות מאחיזת הפיות. גופו היה קל להפליא.

"אלוהים אדירים!" זעק המחלץ. "כמה כחוש וחיוור הנך! ואינך רעב?"

"אין כאן סיבה להשתומם, ידידי משכבר הימים," אמר הנער שנעלם בקולו המרגיע והמוכר. "שהרי יש לי, כאן באמתחתי, את שאריות ארוחת הצהריים שלי. הארוחה שאכלתי בטרם נרדמנו."

אך כשחיפש בתיקו, הוא לא מצא שם שאריות אוכל. הוא לא מצא שם דבר.

"מוזר מאוד," הוא אמר. "אז אולי עוד יש מקום להשתומם."

הוא הישיר מבטו אל חברו. "ובכן," הוא נאנח, "אני מניח שהגיע הזמן לשוב הביתה."

הנער לא ידע שחלפה שנה מאז שנעלם. מראהו היה שלדי, וברגע שטעם מזון, הוא החל להירקב. גופו התכסה במהירות בעובש, ובמהרה התפורר לאבק.

אוויר הפארק היה חמים ולח, והגביר את ריח הריקבון ששרר במקום. הצחנה התמידית, אותה צחנה שמנדל למד לזהות עם השליט, קידמה אותו אפילו מעבר לערֵמות הזבל. הוא מצא את תמוז יושב בשיכול רגליים במרכזו של מעגל פטריות שמפיניון, לא רחוק מגדת הביצה.

"אומרים שמוטב להימנע מלהיכנס לתוך מעגל פיות," העיר מנדל. הפארק הסתחרר סביבו ועיניו איימו להיעצם בכל רגע. הוא העביר את משקלו מרגל לרגל כדי לשמור על שיווי משקל. "אומרים שזה מביא מזל רע."

"באמת?" אמר תמוז ביובש, ונשאר במקומו. "שב," הוא פקד. "כל פגישה אתה עומד. זה לא מנומס וזה גורם לי להרגיש עצבני."

מנדל הסתכל סביבו בחיפוש אחר משטח שלא היה בוצי לגמרי, ולבסוף התיישב בטעות בתוך ערֵמה מהבילה של חומר שחור וצמיגי.

תמוז התבונן ממושכות במנדל. "משהו מפריע לך," הוא אמר.

"אני יכול לשאול משהו?" אמר מנדל בקהות חושים. "אני בא לכאן די הרבה, אבל אני לא חושב שזה מועיל – לא לך ולא לי."

"אולי אני רוצה שיהיה לי מקור בתוך החברה שלך," אמר תמוז.

"היה לך את חורב בשביל זה."

"בדגש על לשון עבר," תמוז זקר את אצבעו. "תמיד עדיף להחזיק כמה עובדים, לא להסתמך רק על אחד. אבל חוץ מזה, אני לא צריך אנשים בתוך החברה בשביל לאסוף מידע." ידו של תמוז נופפה בעצלות על נוף ערֵמות הזבל. "יש לי כאן את כל המידע שאני צריך."

"אז בשביל מה אתה צריך אותם?"

"כדי לפעול," השיב תמוז. "אמרתי לך, אני נמצא בקצה אחד של דרך חד־סטרית. אני צריך עזרה, ויש לי הרגשה שאתה תוכל לעזור לא מעט. סביר שהם ישתפו אותך במשהו בקרוב. כמות ההתכתבויות לגביך עלתה לאחרונה. זו גם הסיבה שהם תפסו את חורב. הבן־אדם אידיוט, אבל לא מספיק כדי להיתפס," הוא העיר. "קצת אשמתי, כשחושבים על זה. אני זה שאמר לו להסתובב ליד הבחור הכי פופולרי בבניין."

מנדל השפיל את מבטו לידיו. הן היו מכוסות באותו חומר שחור שבו התיישב, ותחושת השמנוניות המחליאה בין אצבעותיו הקשתה עליו להתרכז. הוא תהה כיצד אוריאל היה מגיב במקומו לדברים.

תמוז הטה קלות את ראשו, כאילו הוא שוקל מה לעשות בגור כלבים אבוד. הוא דידה לעבר מנדל והתיישב גם הוא על הערֵמה המהבילה, בקרבה שהפכה את הצחנה שהדיפו סחבותיו לבלתי נסבלת. ריח של בשר רקוב ביום חם, עולה בקקופוניה מזעזעת של חריקת כינורות חשמליים.

"יהיה בסדר," חרחר תמוז, מנסה להישמע מעודד. "התמודדתי עם דברים גרועים יותר בעבר."

הוא טפח בגמלוניות על כתפו של מנדל ושלח אותו לדרכו.

•

האור דלק בסלון ביתם.

מנדל היה תשוש. הוא צעד באיטיות, חושב על היום שבו התגבש הרעיון במוחם לעבור לגור יחדיו. זה קרה זמן קצר לאחר שחזר מההר. שניהם היו מודאגים זה ממצבו של זה, ולכן ההחלטה לעבור לגור באותה דירה נראתה הגיונית, ואפילו מתבקשת.

חניאל ישבה בסלון ביתם, ספר עב כרס על ברכיה, והוא התיישב לצִדה.

"אני מצטער על אתמול," אמר. "נכנסתי למקום אישי."

היא חייכה קלות. "אתה יודע שאתה לא צריך להתנצל על זה."

הוא סובב את ראשו אליה וחיפש את מבטה, שעדיין היה קבור בספר שעל ברכיה. "הדבר ההוא שאוכל את כל הרפש והריקבון," הוא שאל, "אותו מנוע שקט של העולם... זה אחד מאותם דברים שאוריאל היה מדבר עליהם, נכון?"

"אני מצטערת שהעליתי את זה," אמרה. "זה לא היה הוגן כלפיך."

"זה בסדר. למען האמת, אני חושב על זה די הרבה לאחרונה."

היא סגרה את הספר. "אולי אנחנו חושבים על המנוע הזה בצורה שגויה," היא אמרה, "אולי הדבר הזה הוא כמו הפטריות שלך. אוכל את כל הדברים המתים כדי לאפשר לדברים חדשים לצמוח."

"הבעיה עם פטריות," אמר מנדל, מצטט את דוקטור ברוך, "מתחילה כאשר הן מתחילות להיזון מדברים שאינם מתים."

הוא השעין את ראשו על משענת הספה ועצם את עיניו.

"יום ארוך?" היא שאלה.

"אין לך מושג."

"אתה רוצה לדבר על זה?"

הוא רצה, אבל לא מצא בעצמו משאבים לשוב ולדבר. אירועים מהעבר הקרוב והרחוק התערבלו במוחו, קוצפים ומקרקשים, מחשבותיו צפו ונעלמו לסירוגין, כמו סירות קטנות בים סוער. הוא חש את חניאל מניחה את ראשה על כתפו.

מנדל לא ידע מתי שניהם נרדמו. הוא התעורר בחשכה, בשקט מוחלט. נדרשו לו כמה שניות להבין שהוא שוכב על הספה. לחיו הייתה

מונחת על עורפה של חניאל, חזהו צמוד לגבה. צלילי פריטה עדינים עלו מעורה. הם היו ברורים יותר מבדרך כלל, ומנדל חש שלראשונה הוא מסוגל לשמוע בתוכם מנגינה רציפה. הוא עצם את עיניו והאזין כמיטב יכולתו.

דרך עפעפיו העצומים הוא חש באור הבוקר הגובר. האור הזדחל בעדינות מפתיעה, ובאותם רגעים הוא התקשה להאמין שקרני האור העדינות הללו יהפכו יום אחד לחרון אדום שישרוף את האדמה.

במשך זמן רב הוא נזהר שלא לזוז אפילו במקצת, לקטוע את הרגע.

IV

היה עליו לקום. הייתה לו פגישה עם לינור בצהריים. הייתה לו פגישה עם תמוז לפנות ערב. היו לו רכבות לתפוס והרהורים להרהר ופטריות לגדל, ולטוב או לרע, הייתה עת מוגדרת לכל דבר.

הוא יצא מהדירה בשקט מוחלט, מבלי להדליק את האור או לעבור בשירותים.

מנדל מצמץ תחת אור השמש הקופחת. דמות מוכרת נעה לכיוונו על שביל הגישה באותה תנועת אמבה שלמד להכיר גם מרחוק. מנדל התבונן בו בחשדנות, כאילו היה תעתוע מוזר, בעוד תמוז קרב אליו באיטיות מייסרת. הוא הלך ישירות מעל רשת מתכת של פיר בקרקע, חולף דרך עננה בצבע תכלת שגרמה לו להשתעל בכבדות ליחה כחולה.

"כן, אני יודע שאנחנו אמורים להיפגש רק בערב," אמר תמוז, עדיין משתעל, "אבל היו כמה התפתחויות בלילה. לפי מה שגיליתי, הם מתכוונים להשיק את החיבור כבר היום, אז אנחנו מוכרחים לפעול מהר. אין זמן לזהירות."

"לפעול?"

"אתה יודע, הדבר הזה שאתה עושה כדי שמשהו יזוז. דיברתי על זה בפגישה האחרונה שלנו," התיז תמוז בעצבנות. "אז אני צריך לדעת עכשיו אם אתה מתכוון לעזור."

אור הבוקר הכביד על מנדל. הוא צמצם את עיניו והחביא את מבטו בין נעליו. "האם שמעת פעם את הסיפור על האיש שנקטף ממעגל הפיות?" הוא שאל.

עווית הופיעה בזווית פיו של תמוז. תימהון? תהה מנדל.

"זה סיפור על שני אנשים. האחד נלכד במעגל קסום והשני חילץ אותו," אמר מנדל. "העניין הוא שאני ממשיך להיזכר בסיפור הזה," הוא עיסה את העור שסביב עיניו העייפות. "היה לי חבר טוב. אני חושב שהיית מחבב אותו. הוא אהב להתחקות אחרי אגדות אורבניות, ולפעמים גם מצא את האנשים שמאחורי האגדות. הוא גם היה פזיז, ולא פעם הייתי צריך לחלץ אותו מכל מיני מצבים משונים."

הדחיפות והכעס העצור של תמוז נעלמו לחלוטין. הוא עמד כפוף מעט, כמו מהמר שרואה את הסוס שלו מאט לקראת סוף המרוץ.

"אתה מבין," המשיך מנדל, "אני חושב שבמקום למשוך את אוריאל החוצה מהמעגל, הוא משך אותי, ועכשיו אני בעולם שלו. אני חושב שאוריאל היה יכול לעזור לך. וגם אם לא, הוא היה מחייך את החיוך האדיש שלו וממשיך הלאה, כאילו דבר מזה לא אמיתי, ובסוף הכול היה מסתדר מעצמו."

מנדל הישיר את מבטו, מחייך חיוך קלוש. "אני חושש שאינני יכול לעזור לך, אדוני השליט."

שתיקתו הלא אופיינית של תמוז נמשכה. מנדל ציפה שהשליט ישתולל, יתיז רוק ויפריח איומים מסוכנים. אבל במקום זאת הוא רק אמר חרש, בקולו הגרוני, "אנחנו עומדים לשלוח מכאן את כל החלומות המקולקלים. את כל הרעיונות שהחמיצו. ואז נביא חלומות חדשים, טריים. אתה בטוח שזו ההחלטה שלך?"

"אני יודע שאני לא נראה במיטבי כרגע," מנדל חייך בהתנצלות. "לא החלפתי בגדים מאתמול, ולא ישנתי הרבה. האמת היא שאני גם ממש חייב להשתין, אז אני די ממהר להגיע לרכבת."

"אז זהו?" שאל תמוז בעצב. הטון המצווה שבקולו נעלם כליל. "אתה לא יודע מה אתה מפספס."

"אני לא רוצה לדעת," אמר מנדל.

הם המשיכו לעמוד זה מול זה בדממה במשך דקה, כמו שני זרים שעומדים מעל קבר של מכר משותף, עד ששלפוחית השתן של מנדל דרשה את זכויותיה, ומנדל מיהר אל תא השירותים של התחנה, ללא גינונים נוספים.

בדיעבד, היו סימנים רבים שהעידו כי משהו אינו כשורה בבריאותו של דוקטור ברוך. הוא החל מתעייף בפרקי זמן קצרים יותר, ואפילו עבודתו במעבדת הפטריות לוותה בנשימות מאומצות.

בבוקר האחרון של מנדל על ההר, הוא מצא את דוקטור ברוך שוכב על רצפת הבטון של חדר האוכל.

"אל תטרח," אמר דוקטור ברוך כשמנדל ניסה להקים אותו, "קריר ונעים לי כאן, תודה רבה."

הזקן התנשם בכבדות. "אני חושש שלא נספיק לעבוד הרבה היום, מנדל."

מנדל כיווץ את גבותיו. השאלה שרצה לשאול מהיום שהגיע להר המשיכה להטריד אותו, והוא ידע שלא יהיו לו הזדמנויות רבות נוספות לשאול.

"דוקטור ברוך, היה לי חבר בשם אוריאל. הוא מת לפני כמה חודשים. אני חושב שהוא ביקר כאן כשנה לפני מותו."

דוקטור ברוך סובב את ראשו לעבר מנדל, מבטו חד כתמיד. "זו הסיבה שבאת לכאן?" הוא שאל, "ביקשת להבין כיצד הביקור בהר הוביל למותו של אוריאל?"

"לא בדיוק," השיב מנדל בבלבול, "למיטב ידיעתי, אוריאל היה בסדר גמור כשעזב את ההר."

"זהו דפוס חוזר בהרעלות שמקורן בפטריות," דקלם דוקטור ברוך, "שהמורעל עשוי לחוש בהקלה מסוימת בסימפטומים. אבל הסימפטומים חוזרים, ובעוצמה רבה יותר."

"אתה טוען שאוריאל נחשף כאן למשהו?"

"מעולם לא הסתרתי את העובדה שהשהייה כאן מסוכנת. סיכונים נוירולוגיים מסוימים הם חלק בלתי נפרד מהעבודה כאן. העצמה של צבעים, עירוב חושים. אולי אפילו עיוותי זמן קלים. לפטריות ישנה נטייה לקשר אזורים שונים במוח בדרכים משונות ביותר."

דוקטור ברוך נאנח. "ועם השנים הבחנתי בהשפעות... אחרות, בעקבות חשיפה למקומות מסוימים כאן."

מנדל כיווץ את גבותיו. חשש חדש עלה בו. "יכול להיות שהמבקרים

נשאו את ה... גורמי סיכון האלו הלאה, אל מחוץ לשטח ההר?"

"אני מקווה שלא," אמר דוקטור ברוך. "ודעתי המקצועית היא שהפצה כזו תלויה בגורמים רבים מכדי שתתפשט בקלות כזו מחוץ להר. אבל – ואני מתבייש לומר זאת לך – אבל חלק ממני קיווה שאני טועה, ושהפטריות מצאו את דרכן החוצה." הוא הביט במנדל בעיניים מלאות תקווה. "העולם שלי, העולם שלפני ה...פטרת, היה עולם טוב יותר, עולם שקט יותר. אין לי ספק שגם אתה היית מעדיף אותו. אמנם כשלתי בניסיון ליצור תשתית אקולוגית שתשחזר אותו, אבל אני עדיין מאמין שזה אפשרי. אני עדיין מאמין שלפטריות שלי, אותן פטריות שהיו אמורות לשקם את האקולוגיה, פשוט נדרש יותר זמן משחשבתי להכות שורש ולהתחיל את פעולתן."

"וקיווית שהמבקרים שלך יישאו משהו מהנבגים שפיתחת הלאה, אל העולם החיצון?"

"תקוות שוטים, אני יודע," חייך דוקטור ברוך. "בכל השנים שאני כאן, לא ראיתי בטלסקופ שמץ של הוכחה לכך שזה נכון." הוא השתהה לרגע, מבטו משוטט בין החריצים הקטנים שברצפת הבטון, ואז אמר, "אם לא יצאת אל ההר בחיפוש אחר תשובות, ודאי הייתה לך סיבה טובה אחרת לבוא הנה?"

מנדל לא השיב.

"אולי קיווית שכמו בסיפור, אוריאל יופיע כאן לפתע, רוקד שיכור בחברת יצורים קסומים?" הרהר דוקטור ברוך. "ואולי חיפשת נקמה. אולי החלפת בין פטריות הרעל שבמעבדה לבין פטריות המזון כשלא הסתכלתי. ואולי –"

"דוקטור ברוך, אינני יודע לגמרי מדוע באתי לכאן," אמר מנדל בעייפות. "יצאתי להר בתחושה שיש לי חוב לשלם, כלפי עצמי וכלפי אוריאל. זה הכול. לא ציפיתי למצוא כאן דבר פרט לקריפטוקוקוס גאטי, ולא הקדשתי שום מחשבה לתרחיש שבו ההר לא יהיה נטוש."

דוקטור ברוך רטן קלות. "אתה מספר סיפורים גרוע מאוד, מנדל."

"אני באמת ובתמים מצטער שאתה גוסס," אמר מנדל, "ואני מקווה שלא השפעתי או האצתי את תהליך הגסיסה בדרך כלשהי."

דוקטור ברוך לא השיב. אצבעותיו ליטפו את רצפת הבטון, כאילו

ביקש לנחם את ביתו על נטישתו המתקרבת. לאחר דקות אחדות אצבעותיו החלו להיגרר על הרצפה ברפיון. תנועותיהן הפכו איטיות יותר, עד שפסקו כליל.

מנדל הצטער שלא שאל את דוקטור ברוך מה לעשות בגופתו. הוא מעולם לא היה אדם סנטימנטלי, אבל נטישת גופה נראתה לו כמעשה פסול. חוב גרר חוב, ועתה היה עליו לטפל בגופתו של הזקן לפני שיעזוב את ההר.

קבורה לא באה בחשבון, ידע מנדל. לא הייתה במנהרה אדמה חשופה, ומלבד זאת, הוא סבר שהזקן נקבר כבר מספיק פעמים בחייו. מנדל התיישב לצד הגופה והרהר במשך דקות ארוכות באפשרויות העומדות לפניו.

ואז הוא נזכר בגן הפטריות.

הוא רוקן את עגלת עציצי הפטריות והניח את גופתו של הרופא הזקן מעליה. הגופה הייתה כמעט חסרת משקל. לא הרבה יותר מעור ועצמות. הוא גלגל את העגלה אל מעבה ההר, רחוק ככל שהיה יכול. כשהדרך נעשתה קשה למעבר, הוא נטש את העגלה ונשא את הגופה על כתפיו. מנדל הצטער ששכח להביא עִמו את פנס הדינמו, אבל כעת כבר היה מסורבל מדי לחזור לחדרו. אגלי זיעה חדרו לעיניו, ומשקפיו החליקו שוב ושוב מאפו. הוא מעד פעמים רבות, ודוקטור ברוך נחבט בתכיפות כזו שמנדל החל להשתכנע שלכל דבר ועניין מעשיו הם התעללות בגופה.

"אם רק היית מגלה לי היכן המעברים הסודיים שלך," אמר מנדל, "היינו שנינו מרגישים עכשיו הרבה יותר טוב." קולו הדהד במעבר החשוך, מעביר במנדל רעד קל. הייתה לו תחושה שבהיעדר השגחת הזקן, הפכה הדממה האפלולית של המחילה למשהו פראי ומסוכן. הוא נמנע מלפצות את פיו פעם נוספת.

הוא הגיע לפתחה של מערת הפטריות מוקדם משציפה, ואימץ את האור הירוק והזרחני שהפיצו הפטריות במעגל בתחושת הקלה. הוא פסע בזהירות, נמנע מלדרוך בטעות על אחת מהפטריות הנדירות שדוקטור ברוך אסף בעמל כה רב במסעותיו, והניח את הגופה במרכזו של מעגל הפיות.

הוא התיישב לצד הגופה, מסדיר את נשימתו ומניח לגופו להתקרר מהמאמץ. הוא סקר את הפטריות הזרחניות שסביבו. הן צמחו כסיבים דקים וצפופים מתוך המצע שלהן, חלקן העליון, הכובע, היה החלק שבהק בירוק. מנדל התבונן זמן מה במצע העץ עליהן צמחו. היה משהו מוזר בצורתו, וכשאימץ את עיניו, הוא הבחין בעצמות כף יד בתוך החומר.

דוקטור ברוך לא הצליח לעזור לכל מי שמצא אותו, נזכר מנדל.

הוא ידע שדוקטור ברוך לא היה אדם אלים.

אולי חלקי הגופות שייכים לאנשים שבדיוק כמוהו, מצאו את מערת הפטריות, תהה מנדל. האם הם היו טיפשים דיים לאכול מהפטריות, בתקווה שהמקום הזה יעניק להם מהשראתו?

מנדל דמיין את אוריאל מוצא את המערה, יושב בדיוק כמוהו, עיניו עצומות, במרכז מעגל הפיות. הוא דמיין את החומר הלבן-אפרפר השוכן באדמה שתחת גופו, מכרסם ברקב וברפש בעודו מתפשט לכל עבר באיטיות של טורף סבלני.

מנדל חש כל זאת בממשות מבהילה. הוא מיהר לקום על רגליו ולצאת מהמעגל. זמן קצר אחר כך כבר עזב את המוצב, ללא השתהות נוספת.

מנדל פספס את הרכבת. הוא עמד בתחנה, בשלפוחית מרוקנת ובראש מלא במחשבות, בעוד הרכבת חולפת בתחנה וממשיכה בנסיעתה. הרכבת הבאה הגיעה כעבור רבע שעה. זו הייתה נסיעה ארוכה מהרגיל – השעה הייתה מאוחרת מהשעה שהיה מורגל לנסוע בה, והקרון שלו היה צפוף עד אפס מקום.

מנדל ירד בתחנה, והחל ללכת לכיוון הבניין שלו. שני עובדים שהכיר מהמשרד הסמוך עצרו אותו בלובי. הייתה שׂרֵפה, אמרו לו, והמעבדה שלו נשרפה כליל.

מנדל גילה שכוחות הכיבוי כבר סיימו את עבודתם. הם תיעדו את כל הגורמים האפשריים לשׂרֵפה, ושאבו את הפיח יחד עם כל החומרים הרעילים.

הוא סקר את ההרס. משולחן העבודה שלו, ועליו כל דגימות הפטריות, לא נותר הרבה פרט לשרידים מפוחמים. הוא התיישב על

שאריות הכיסא שלו, עוצם את עיניו ומחפש את ריח המייסיליום. אך הוא לא שמע דבר.

מועקה כבדה השתלטה עליו, דוחקת אותו מטה כמו נחשול של רפש מחניק. מוחו ניסה להדביק סיבה לתוצאה, לאתר את מקור הגל, אבל סיבות רבות מדי התרוצצו בראשו.

בגלל שהביא על עצמו את הפורענות הזו כשסירב לתמוו; בגלל שעתידו המקצועי מעורפל מאוד; בגלל שלינור לא דיברה איתו מזה כמה שבועות; בגלל שהוא עדיין מרגיש את חתימת גופה של חניאל על גופו.

המועקה הלכה וגברה, ומנדל עזב את הבניין.

קולו המרגיע של הכרוז נקטע על ידי מבזק עדכון בדבר שיבוש הנסיעה בקווים הקרובים לבניין המשרדים. מהשיחות הקולחות של הנוסעים מנדל למד שההצתה נגרמה על ידי עובד לשעבר של הבניין, שפוטר לפני שבועות אחדים.

הוא ירד בתחנה האחרונה, על קו החוף. הוא תהה אם הדבר ההוא שצומח מתחת לאדמה ירדוף אותו גם בתוך המים.

החתירה הותירה למנדל זמן רב להרהר. החיבור אמור להתבצע בשעות הקרובות, הוא נזכר.

אולי הדבר הנכון לעשות הוא להתחבר, חשב לעצמו.

זו הייתה מחשבה פראית, הוא ידע. רוח פורענות הרסנית, ובמידה מסוימת, ילדותית. אך בה בעת היה בעצם המחשבה משהו משחרר, אפילו מזכך.

הוא תהה מה אוריאל היה חושב.

"אולי תתחבר כאן," היה אוריאל מציע. "כאן, בקצה של כל הדברים. אולי אחרי שתתחבר, הם יראו את כל הפגמים שפיזרת והסתרת בתוך מכלים קטנים. אתה חושש שהם יתרוצצו בבהלה כמו נמלים שגילו נמלה נגועה בקן שלהן?" חיוך דק היה עולה על שפתיו של אוריאל. חיוך אדיש? אירוני? ואולי בכלל ציני? מנדל לא יכול לנחש.

מנדל קשר את הסירה למעגן המתכת. טורבינת הרוח היתמרה מעליו, מאיימת כתמיד, אך הטיפוס מעלה היה קצר משזכר.

בעיני רוחו התקדם אוריאל לעבר המעקה, מטה ראשו בסקרנות מטה. "אולי תעשה צער נוסף קדימה," הוא היה אומר. "צער אחד הוא כל מה שדרוש כדי להאט את הזמן, לפזר את הפיסות הקטנות שלך על כל המוחות הגדולים שמחוברים שם למעלה." אוריאל הישיר מבט אטום אל מנדל וגירד את לחיו. סיבים דקים וצפופים צמחו כפלומה עדינה מתוך עור פניו, מסתיימים בקנוקנות זעירות שבהקו בירוק זרחני. מנדל דמיין את אוריאל פוסע מבעד לסף. הוא דמיין את המחשבות של אוריאל מאיצות, את הזמן המאט ככל שהוא מתקרב אל פני המים.

"ראולי," היה אמר אוריאל, הרוח מבדרת את שיערו, "אי־שם, בקצה השני, הזמן אפילו נעצר כליל."

"חכה," אמר קול מוכר מאחורי גבו. בהילות הכתימה את הטון הרגוע והמקצועי הרגיל של לינור.

"לא תכננתי לקפוץ," אמר מנדל. הוא ניסה לומר זאת בקלילות, אבל הרעד שבקולו בגד בו.

"כמובן שלא," אמרה לינור. "אני מניחה שדוקטור ברוך היה מאוכזב לגלות שהאדם האחרון שהכיר אותו מת רק שנים מעטות אחריו."

"דוקטור ברוך?" מנדל הרים את עיניו בשאלה, אבל אלו הסגירו אותו מייד.

"ינוח על משכבו בשלום," הוסיפה לינור. היא התקדמה לעברו, אוחזת בחוזקה במעקה ביד אחת.

"איך ידעת שאני כאן?"

היא זקרה גבה. "אתה די צפוי, מנדל," אמרה, ואז הוסיפה באגביות, "שמעתי שהמעבדה שלך נשרפה."

"אני רוצה להשתתף בחיבור," אמר מנדל לפתע, מתעלם מדבריה.

"החיבור?" זו הייתה הפעם הראשונה שבה ראה את לינור מופתעת. אבל ההבנה בעיניה לא איחרה לבוא.

"אני מצטערת, מנדל," היא אמרה, "אבל בניגוד למה שתמוז אולי אמר לך, החיבור אינו קיים."

הוא הביט בה מבולבל.

"דאגנו שתמוז יקבל מידע כוזב," היא הסבירה. "בניגוד למה שתמוז חושב, אנחנו דווקא מקדישים לא מעט מחשבה לפסולת שאנחנו

זורקים. אנחנו מודעים לכך שאי־שם יש איש זבל שיושב באשפתות ומחפש סודות מלוכלכים מלמעלה, אז אנחנו מזינים אותו במה שהוא רוצה לשמוע."

"אהבת את השורה על קץ הברירות?" היא שאלה בחיוך. "אני כתבתי אותה. אני בטוחה שהיא הקציפה לו את החלב."

"אז אין שום חיבור?" שאל מנדל. הוא חש את רצף המחשבות שלו קורס שוב, והרפש עולה ומציף את המנגנונים שכיוונן מחדש רק לפני רגעים ספורים.

היא נדה בראשה. "מוחות זה עסק מסובך. וחוץ מזה, למרות כל הדיבורים על שיתוף ועל מטרה משותפת, אנשים הופכים לשמרנים אדוקים כשמתחילים לדבר איתם על שיתוף מחשבות. כולם מפחדים שיגנבו אותם." היא התיישבה לצִדו, והניחה את ראשה על כתפו. רעד חלף בגופו.

הנה היא שוב, חשב מנדל, התחושה הזו של הזיכוך.

"אולי ננסה ליצור את החיבור בעוד כמה עשרות שנים," אמרה לינור בעדינות, כמו כדי לנחם אותו. "כשהטכנולוגיה והאנשים יהיו מוכנים לכך."

הם ישבו כך זמן מה, ואז לינור הוסיפה, "לחבר נפש אל נפש זו באמת מטרה נעלה. אבל בינתיים אנחנו מעדיפים להתמקד בגוף."

רעד חלף במנדל. "למה את מתכוונת?" שאל.

"במובן מסוים, הרעיון דומה לעיקרון שמאחורי החיבור," היא הסבירה. "השתלה של רכיבים שמנטרים תהליכים בגוף. פעילות מטאבולית, הורמונלית, עצבית וכדומה. המטרה היא ליצור רשת של גופים שתיתן לנו תמונה סטטיסטית מדויקת יותר מכל שקיים היום. הרבה מחקרים רפואיים ממתינים להפעלת התכנית הזו."

"ומה המשתתפים מרוויחים משיתוף הפעולה?"

"בראש ובראשונה, ביטחון בריאותי," היא אמרה, ומנדל שמע בקולה את החזרות הרבות על נאומי המכירה. "המערכות שלנו יודעות לזהות סכנות בריאותיות הרבה לפני שהן מתפתחות למצב בלתי הפיך. אנחנו חוזים שתוחלת החיים של משתתפי הדור הראשון תעלה בכמעט עשרה אחוזים. הגרסאות הבאות יהיו... שאפתניות הרבה יותר."

"תמוז אמר שהבעתם עניין בי."

"אתה הדבר הכי קרוב שיש לנו לדוקטור ברוך," היא הסבירה, "אני חושבת שזה מדבר בעד עצמו."

"למה לא פניתם למקור?" שאל מנדל. "אני מתכוון, בזמן שהמקור עדיין היה בחיים."

לינור הדליקה סיגריה. "אין לנו מחלקה של אגדות אורבניות, מנדל," היא אמרה, מחפה על הסיגריה מפני הרוח. "ההערכה של האנליסטים אצלנו הייתה שאין בסיס לאגדה, או שלכל היותר מדובר בשרלטן."

היא נשפה נשיפה ארוכה ואפורה. "עד שהבנו שטעינו, כבר היה מאוחר מדי. אתה מבין, בלי הדאגה והטיפול של הזקן, הפטריות שלו צמחו פרא, אכלו אלה את אלה, ובסופו של דבר גוועו."

היא הישירה מבטה למנדל. "הפטריות שלו אכלו גם אותו, אתה יודע," חיוך חמוץ עלה בזווית פיה. "הן אכלו אותו מבפנים ומבחוץ. ואז פטריות אחרות אכלו את הראשונות, וכן הלאה." היא נאנחה.

"עד שהגענו לשם, לא נשאר ממנו שום דבר מלבד רפש שחור. בהתחלה זה די גרם לי להצטער שהתנדבתי ללכת לשם."

בעיניה הופיע שמץ של תוכחה. "אם רק מישהו לא היה מניח אותו בין הפטריות, אז אולי, אולי, היה לנו סיכוי לחלץ משהו. בכל אופן, עכשיו אתה איש חשוב למדי, מנדל."

"ואם אסרב להשתתף?"

היא משכה בכתפיה. "מי אמר שאתה לא כבר משתתף?"

מנדל חש מרוחק. הוא ידע שזה רגע חשוב, שעליו להיות קשוב למה שהיא אומרת, אבל מוחו העדיף להפליג למחוזות אחרים. הוא חשב על הפטריות שגדלו על גופו של דוקטור ברוך. הוא דמיין את הפטריות כמשות, הופכות לרפש מבחיל. הוא חשב על הכוכבים בשמי החרמון, ועל בעירת השמש. הוא תהה כיצד נראה היתוך של אטומי הליום.

"אפילו אם נניח שבאמת ביקרתי את הרופא ההוא," אמר מנדל, "חלון הזמן שבו יכולתי לשהות בחרמון הוא קצר למדי." חיוך חיוור עלה על שפתיו. "די תמים מצדכם לחשוב שלמדתי משהו חיוני בתקופה קצרה כל כך."

"מי יודע, אולי תפסת משהו." היא הרימה את עיניה, מביטה ישירות

אל תוך עיניו ומטה את ראשה קלות. המילים רפרפו, חסרות משקל, על לשונה. "תגיד, מנדל, כמה שנים חלפו מאז עזבת את אותו מוצב בהר?"

מנדל הפנה את מבטו ממנה מטה, אל הים, הרווי מדי בצבעו. "פחות משנדמה לך. אולי יותר משנדמה לי."

היא זרקה את הסיגריה מעבר למעקה. ידה חיפשה את ידו. "שיקרתי לך, מנדל," היא לחשה לו, אצבעותיה משתלבות באצבעותיו. "סיפרתי לך שהמימן שלי נגמר, וששום דבר אחר לא החליף אותו. אבל כשהייתי לבדי במערה ההיא, הרגשתי משהו. חי עמוק מתחת לפני השטח, ובפעם הראשונה מאז שהייתי ילדה, הרגשתי את אותה תחושה ראשונית של ריגוש. זה היה... מזכך, לדעת שהתחושה הזו עדיין קיימת."

"איך זה הרגיש?" הוא שאל, קולו מרוחק וחלול.

"כאילו משהו מתקדם לעברי, לאט, ממקום שנמצא מחוץ לשדה הראייה שלי."

"זו לא נשמעת כמו תחושה חיובית."

"זה הרגיש כאילו אני על סף תהום," היא אמרה, "כאילו שאם אלך צעד נוסף קדימה, יחולו עלי חוקי טבע שונים מאוד. זה יישמע מוזר אם אומר שרציתי להביא משהו מהתחושה הזו חזרה לעולם הקטן שלי?"

"אם לא נשאר דבר במנהרה ההיא בהר," הרהר מנדל, "מה גרם לתחושה ההיא?"

אנחה נפלטה מבין שפתיה. "אני לא יודעת, מנדל. אולי הייתה לי הארה. אולי שאפתי איזה נבג של פטרייה מחורבנת. מה שזה לא יהיה, לא הצלחתי לפענח את זה כאן."

היא קמה על רגליה. "לא סיפרתי את זה לאף אחד," היא אמרה. "אבל אני עוזבת את העבודה שלי."

"את עוזבת את למעלה?"

"למעלה?" גיחכה לינור. "אין למעלה, מנדל. למעלה זו אבחנה שרירותית שמזוהה עם קומץ אנשים. בדיחה פנימית שלקחה את עצמה יותר מדי ברצינות. לצרכי הדיון, שנינו נמצאים כרגע למעלה."

"אני לא מבין."

"זה לא חשוב. מה שאתה שצריך לדעת הוא שלמטה ממשי מאוד. כל מיני דברים שנשרו מכאן הגיעו למקומות אחרים, וחלקם, ככה שמעתי,

הצליחו להכות שורש בקרקעית," היא אמרה. "יש לי הרגשה שמה שאני מחפשת הגיע לשם. ואולי אפילו אצליח להביא משהו ממנו חזרה."

"אז זו פְּרֵדה, אני מניח."

לינור משכה בכתפיה. "אני לא חושבת שניפגש שוב בקרוב, אבל... מי יודע?" היא חייכה. "אולי יום אחד ניתקל סתם ככה אחד בשני באמצע הרחוב."

"אני תוהה..." היא המשיכה, מבטה פגש במבטו, והוא נלחם בדחף להשפיל את עיניו. "אם באמת ניפגש יום אחד במקרה, סתם ככה, האם תהיה מופתע לראות אותי?"

היה זה תורו של מנדל למשוך בכתפיו. "בהנחה שתמוז לא יהרוג אותי עד אז."

פניה הרצינו. "אני בטוחה שתמוז יקבל אותך חזרה לחיקו. אתה בחור חכם, מנדל. אין לי ספק שתוכל לשכנע אותו לחדש את הקשר." היא נשכה את שפתה. "אולי נשמעתי די מזלזלת מקודם, אבל אני מאמינה שעוד מוקדם לבכות את התמוז. יש סיבה לכך שכולם נזהרים ממנו כל כך. יש בו פוטנציאל, ואם תחליט לחבור אליו, אני מאחלת לך הצלחה."

לינור הפנתה את מבטה אל הים. "מנגד, אתה תמיד יכול לבקש עזרה מלמעלה. אבל כך או כך, אתה מוכרח להחליט, מנדל. אתה לא יכול להמשיך לשבת על הגדר ולהרהר. הגיע הזמן לבחור דרך."

הוא שמע אותה יורדת בסולם. הרעש הדהד זמן מה דרך המתכת, נלחם בנהימה החרישית של ניחוח הים, וגווע לבסוף בפרק זמן לא מוגדר.

היא טועה, חשב מנדל. בחירות מוחלטות הן נחלת העבר. מותרות של עולם מוגדר היטב. מוחו היה שקט מאוד. שאון העצב שנהר בו מקודם זיכך ושטף ממנו את כל המחיצות, את הרפש ואת הטרדות.

אי־שם, עמוק בלב השקט שהשתרר בין גל אחד למשנהו, שומע מנדל קול המהום יציב. קולו של מנוע.

איתי שלמקוביץ׳ הוא מהנדס מזון במקצועו וחובב ותיק של מדע בדיוני ופנטסיה. סיפוריו התפרסמו בעבר בכתבי העת ״חלומות באספמיה״ ו״בלי פאניקה״.

דְרוֹן של שבת

איתי שלמקוביץ׳

״...המבדיל בין קודש לחול״.

אליעזר לגם מכוס היין ונעמד. באצבעו הימנית הדליק את הממשק, ובעודו ממתין שיעלה ויסתנכרן הוא סידר את כלי ההבדלה במקומם. בשבוע רגיל, סנכרון של עשרים וחמש שעות נגמר מהר ולא נותן לו מספיק זמן לסיים את סידורי השבת, אבל חדרו הזמני במלון האורחים היה קטן, ועד שהסתיים הסנכרון כבר הספיק לשבת בנוחות על הכורסה הקטנה בחדר ולפתוח ברוגע את הממשק.

מעל כל ההתראות שדלקו בממשק בלטה אחת זוהרת ופועמת, בעוצמה שכמעט ומגיעה לאדום הבוהק שציין אירועי חדשות קריטיים, אבל כאלה שלא היו מספיק פיקוחנפש על מנת להפעיל את הממשק במהלך השבת. אליעזר מצמץ עליה והתרווח בעודו סוקר את התמונה שנפתחה. מרכז התמונה היה, כצפוי, צילום שלו מחייך בעודו מחזיק פיסת בשר קטנה על מזלג עץ, אבל עיניו נמשכו אל רקע התמונה, שבה ניתן היה לראות את כנפי תחנת הרוח של מונטיפיורי וישר מעליהן, בקצה הצילום, את הירח המלא. אליעזר המרוצה העלה את התמונה לרשת החברתית וצירף לה את הכותרת: ״הרחפנים של ׳דרון של שבת׳ קלטו עוד רגע מיוחד – אפיקומן תת״י״.

שאר ההתראות לא היו דחופות במיוחד, אחרי עוד פסח שקט. אליעזר חיפש את התלונה הרגילה של עזריה-חוזה על ליל סדר שלא נגמר (״השנה הרחפנים הביאו את הקרבן רק בארבע בבוקר! מתי כבר יכניסו לשירות את הרחפן הסילוני מהר הבית למנילה?״) והגיב בהשתתפות אוהדת, אבל צירף – כמו בכל שנה – את פסק ההלכה שמתיר לישון בין סוף הסדר הרשמי להגעת האפיקומן. ההזמנה לחגיגות ליל סדר

שני נראו מעניינות, תמיד מהנה לשמוע את חד גדיא עם אפקטים, אבל אליעזר החליט שהשנה הוא יוותר. מחר יום שישי וצריך לצאת מוקדם מירושלים.

בבוקר למחרת, אחרי שניצל היטב את אספקת הכמוקו-וניל החופשית של המלון, התכונן אליעזר לנסוע למסך הענק שבכותל המערבי ולצפות בהקרבת העומר, אבל ההתראות על דוחק ברחפת הקלה לכיוון העיר העתיקה שכנעו אותו שעדיף לצאת מוקדם מירושלים ולהתכונן בנחת לשבת אצל ההורים. הוא הזמין אוטומוני לפתח מלון מאה שערים וכיוון אותו הביתה.

בערך באמצע הדרך תפסה את עינו התראה חדשה על סרט שנשלח מדנה. הוא מצמץ על ההתראה והתרווח לאחור בזמן שהתחילה ההקרנה של מה שנראה כמו אולפן חדשות ובו לארי קינג מראיין כהן בבגדי שרד וגבר גלוי ראש בחליפת שלושה חלקים.

מרואיין גלוי ראש (הכיתוב בתחתית ההקרנה זיהה אותו כמר ברק, מארגון הגג האתאיסטי): "לפני חצי שנה דיברנו כאן על הפיאסקו של סוכות, והנה פסח מתקרב וגם הפעם לא מתכוונים לתת לנו להיכנס למקדש."

כהן ("לוי את לוי יחסי ציבור"): "זה כי שום דבר לא השתנה בחצי השנה האחרונה."

ברק: "אבל היו לנו הסכמות! בכתב! בחתימת משיח בן דוד – הנה –" הוא שלף קלף ופרס אותו מול המצלמה – "ישראל היא מלוכה ליברלית, ובה מוענק חופש דת ומצפון לכל אזרח'."

לארי קינג: "איפה כאן הבעיה?"

ברק: "לא נותנים לנו להיכנס לבית המקדש! זה לא חופש דת ומצפון!"

כהן: "נכון, ישראל היא מלוכה ליברלית, אבל בית המקדש הוא שטח ליהודים בלבד, בדיוק כפי שהר הבית הוא שטח למוסלמים בלבד!"

ברק הטיח בחוזקה את הקלף על השולחן ויישר מעט את משקפיו. "אבל אנחנו אזרחי ממלכת ישראל!"

כהן הישיר אליו מבט מעבר לשולחן, כשהוא מתעלם מהקלף המעוך

עליו. "אבל לא יהודים."

ברק: "תשמע את החוצפה הזאת! אני יהודי בדיוק כמו אבא שלי ואבא שלו לפניו, וכך היו גם כל בני המשפחה שלי שהנאצים והערבים הרגו כי הם יהודים!"

לארי קינג אסף את הקלף וגלגל אותו בחזרה, נותן לברק זמן להסדיר את נשימתו. "איפה אתה מתכנן להיות בפסח הקרוב?"

ברק: "בבית שלי בכרמל."

כהן: "קנית קרבן פסח?"

ברק: "לא, קרבנות זה שריד ברברי שלא היה צריך להחזיר —"

לארי קינג: "אני אעצור אותך כאן. בן כמה היית כשמשיח בן דוד הגיע, הקים אותנו לתחייה וייסד את ממלכת ישראל?"

ברק: "שלושים וחמש. למה זה קשור?"

לארי קינג: "אז אתה זוכר מה היה החוק הראשון שהוא חוקק, כשהוריד את בית המקדש במורד חוטר השמים, עוד לפני שהפך את בית המשפט העליון לסנהדרין?"

ברק גלגל את עיניו, כאילו התכונן לשאלה הזאת: "התיקון לחוק השבות."

כהן: "סעיף ארבע בי"ת! 'יהודי הוא מי שאוכל מקרבן פסח!' הוא נשען אחורה בהסבת ניצחון. "בטח אתה מתכוון לוותר על הקרבן גם בפסח שני ושלישי."

ברק: "זה שאני לא משתתף בטקס ברברי לא אומר שאסור לי —"

לארי קינג: "אתה מספיק חכם בשביל להכיר את הכללים. משיח בן דוד לא דורש ממך לשמור שבת בשביל להיות אזרח ממלכת ישראל, והשירות הציבורי לא דורש — למרות שההסתדרות תמיד מנסה להעלות את הנושא — בדיקת עורלה לפני קבלת דרגה. אבל רחבת בית המקדש שמעל הר הבית היא שטח ליהודים בטוהרה בלבד!"

כהן: "אתה יודע, רחמים, דלתו תמיד פתוחה לקבל שבים, אתה מוזמן לבוא לסדר אצלי..."

אליעזר הביט בחלון האוטומוני מבעד לתצוגה שכבתה. הוא ידע למה דנה שלחה לו את הריאיון הזה. הוא כבר ידבר בה הערב, באחותו הקטנה.

הכניסה לבאר גנים תמיד העלתה באליעזר זיכרונות טובים, עוד מהימים בהם היה משוטט בשדות שסביב. חצר ילדותו עדיין נמצאת שם, גם אם את השמים מסתירים היום המגדלים שכיסו את גוש פלשת באותה שלמת בטון ומלט שהוריו ברחו מגוש דן בגללה. לפחות מול הוריו יש בניינים חיים, הוא חשב בזמן שהרכב עצר מול השער. מול ההורים של גיטל-נועה בנו שיכון עצמות יבשות חסר הוד והדר. הוא הוציא את תיק השבת שלו מתא המטען ונכנס פנימה.

"עכשיו באים?" אמרה אמא. "עוד חצי שעה שבת. לפחות התקלחת בבית?"

"התקלחתי, התגלחתי, הבאתי מברשת שיניים חדשה לפסח ואת השוקולד שאת אוהבת," ענה אליעזר וליווה את התשובה בנשיקה.

"יופי. הסדינים שלך על המיטה."

"נו, אליטמבל, איך היה בליל הסדר הציבורי שלך?" קול גבוה השתחל לתוך השיחה ומשך את אליעזר הרחק מאמא.

"כיף גדול, דנה'לה. חבל שלא היית."

דנה הוציאה לאליעזר לשון מגולגלת. "שום עלייה לרגל לא מתחרה עם החרוסת של אבא."

"ושום צלי של אמא לא שווה את השקט לגבי —"

"מתי כבר תביא לנו בחורה נחמדה! אני לא נעשית צעירה יותר!" נשמע קולה של אמא מהמטבח.

"שיט." אליעזר ענה לעצמו ואחז ברקותיו.

"הצלחת להכניס את כל הכורך לפה הגדול שלך או שהיית צריך ללעוס פעמיים?"

אליעזר נשם עמוק. "אז הנושא עלה?"

"לא בליל הסדר, אבל חכה, עוד יש היום קידוש." אליעזר חשב שחבל שהחיוך הכי יפה של אחותו הקטנה יוצא רק במקרי שמחה לאיד. "טוב שהזהרת אותי."

"לא שזה יעזור לך, בכל מקרה אמא מצפה ממך למצוא בחורה מאמינה טובה שתביא לה נכדים עם פאות מסתלסלות, לא יעזור לה המוזרות האלו שלך."

"אלו לא המוזרות שלי, אני לא הולך לשם בשביל..." הוא השתתק לרגע במחשבה. "בגלל זה שלחת לי את הריאיון?"

"אם אתה מתכוון להכניס איזו מוזרה בתחפושת להיריון, כדאי שתדע מראש אילו צרות יהיו לילד שלכם. חוץ מהאף הארוך והשׂיער ליפה, זאת אומרת, את אלו הם יקבלו ממך בכל מקרה." החיוך של דנה המשיך לגדול.

"אני לא מתכוון להכניס אף אחת להירי-"

"אז אתה נשאר כאן לחול המועד?"

"לא. את יודעת מה התכניות שלי."

"אמא יודעת?" כמעט והיה אפשר לחשוב שהשאלה מגיעה מדאגה אמיתית.

"כשהתחלתי עם ה'מוזרים שלי', סיכמנו בשתיקה שהיא לא תשאל ואני לא אענה."

"אמא? בשתיקה?"

"את יודעת, שתיקה בשישים דציבל."

הקלישאה אומרת שהבית הוא היכן שהלב נמצא. אבל אליעזר תמיד חשב שהבית הוא היכן שיש לוחית מתכת עם השם שלך על כיסא בבית הכנסת וקינדל של שבת בתוך התא. יש דברים שהזיכרון מציף, כמו הנקודה מאחורי החצר שבה הוא שיחק עם זהבית ויאיר בזמן התפילות הארוכות והמשעממות, או הנוסח המאוד מסוים של ההלל עם אותו זיוף קבוע של המתפללים. אבל ישנם דברים שלא זוכרים, כמו הערֵמה הגדולה של עיתוני השבת שחיכו ליד הדלת, ממתינים שייקחו אותם הביתה. בדרך כלל אליעזר קורא את הכתבות המעניינות דרך הממשק לפני כניסת השבת, אבל עם יום שישי הלחוץ שהיה לו הוא לא הספיק. את עינו משכה הכותרת במוסף החג של מעריב: "ריאיון חגיגי עם מנכ"ל 'דרון של שבת', איצ'יקה קנזו: מטקסי המקויה בילדותה ועד לכיסא הכבוד בשמחת בית השואבה". הוא לקח איתו גיליון למקומו, והוציא אותו לעיון בזמן שהחזן החל לסלסל בשיר השירים, אבל עוד לפני שהפסיק לפתוח אותו פנה אליו ראש מהשורה שלפנים.

"היי אליעזר! הרבה זמן לא ראיתי אותך".

"-קורות בתינו ארזים..." קולו של בעל הקורא נשמע במקביל מהבמה.
"היי, בני. באתי לבקר את המשפחה לשבת."
"זה המעריב של היום? קראת איזה בלאגן עושים הסנהדרין האלו?"
"לא, עוד לא הגעתי לשם."
"-הנה זה בא מדלג על ההרים..."
"כבר שלוש שנים שהם בדיונים פה ובדיונים שם, ועדיין..."
"-הניצנים נראו בארץ..."
אליעזר ובני הפנו את מבטם אל בעל הקורא כאחד.
"הניצנים נראו בארץ עת הזמיר הגיע"
"הניצנים נראו בארץ עת הזמיר הגיע"
"...ועדיין הם לא החליטו לגבי ההוצאות להורג," סיים בני.
"אה, שמעתי על זה. הם אמורים להחליט איזה מהמות-יומתים יהיה הראשון שיתחילו לשפוט אנשים לפיו." עניינו של אליעזר התעורר, והוא החליט לעבור לשבת ליד בני כדי שיוכל לדבר איתו בלי להפריע לשאר המתפללים.
"כמה זמן לוקח לבחור בין כמה עִבֵּרות?"
"-כולם אחוזי חרב מלומדי מלחמה..."
"הם אף פעם לא יחליטו." אליעזר נשען אחורה וחיכה שההצהרה שלו תקלט.
"מה זה?" הטון של בני עלה לרגע באוקטבה.
"הם מושכים זמן בכוונה. תחשוב על זה, מה יקרה אם הם יחליטו איזו עִבֵּרה חשובה יותר ויתחילו לשפוט?"
"יהיו הוצאות להורג."
"בדיוק. כמה?"
"אוה, הרבה."
"מי יהיו הראשונים? רוצחים?"
"מה פתאום." בני עצר לרגע לחשוב. "בשביל להוציא להורג אתה צריך התראה בעדים. אם כבר יצליחו למצוא מישהו שהולך לרצוח, אז יעצרו אותו, לא ייתנו לו התראה בשביל שאחר כך יוכלו להעניש אותו."
"בדיוק. אז אתה יכול להוריד את כל המות-יומת בין אדם לחברו, היום בעולם המודרני זה מניעה ולא הענשה. אז מה נשאר?"

"-מצאוני השומרים הסובבים בעיר..."

"עבֵרות בין אדם למקום. חילול שבת בפרהסיה ובהתראה."

אליעזר חייך. "אתה באמת רוצה כאן גל של הוצאות להורג של אתאיסטים שיעשו דווקא?"

"אז משכב זכר." קולו של בני נשמע פחות בטוח.

"שמעת על קבוצת התמיכה לבעלי נטייה הפוכה שרבי כץ פתח בלשכה שלו בסנהדרין? לא יעבור."

"-אמרתי אעלה בתמר אחזה בסנסיניו..."

"בת כהן שזנתה?" ניסה בני.

"ומי תשפוך את העופרת? ראשת המטה הכללי? ענייני מוסר כאלו לא נחשבו עבֵרות כבר במאה העשרים."

"מכשפה לא תחיה?"

"הצחקת אותי. יחידת הדמוסים של בן-יוסף לא תאפשר לזה לקרות."

"אני מבין מה הנקודה שלך." בני השתתק לרגע. "אז מה יהיה, ימסמסו את הדיונים האלו לנצח?"

"לא יודע אם לנצח, אבל בטח איזה שבע שנים. או שבעים." אליעזר קם והתכוון לחזור למקומו. "אחר כך, יתמו חטאים מן הארץ, או שהכלב ימות, או שיבוא איזה נביא שקר טוב שיספק את כולם."

"-אמן."

"היה כיף לדבר איתך."

"גם כן. עד מתי אתה פה?"

"אני נוסע בבוקר. יש לי תכניות לחול המועד."

"טיול?"

"לא בדיוק."

"-שקט שיהיה שם! אתה הָרֵאֵתָ לדעת..."

"היי, אח, תראה את זה!" דנה נכנסה לחדר ברוח סערה, מנפנפת בגיליון מעריב שאליעזר לקח מבית הכנסת.

"אז אצלך זה היה? חיפשתי אותו, יש שם כתבה שרציתי לק-"

"תעזוב את הכתבות שלך. תראה מה הם מפרסמים שם!" דנה זרקה את העיתון על המיטה וקרסה לידו.

אליעזר לקח את העיתון והביט על המודעה שהייתה בעמוד שדנה השאירה פתוח.

החיים המודרניים מפחידים אותך?

את מתגעגעת לימים הטובים ההם, לפני ימות המשיח?

כשגברים היו גברים, נשים היו נשים, ואשליית החופש האישי התגלגלה ברחובות?

עמותת האתאיסטים הישראלית ומועדון הליברלים היהודים מציגים:

יריד החילונים 2050

יומיים פנטסטיים בחול המועד פסח

הזדמנות להוציא את החילוני שמסתתר בפנים ביום יום

הרצאות, פאנלים, תחרות תחפושות

הקרנה מיוחדת – "יומן שישי, המהדורה האבודה"

ולסיום – הקרנת קאלט פעילה של "מציצים"

"זה לא הכנס הזה של הכופרים שלך?"

"ששש, לא בקול רם." אליעזר הביט סביב לוודא שהדלת סגורה.

"סליחה, של ה'מוזרים' שלך. אתה לא חייב להתבייש שאתה הולך לחילוניאדה הזאת שלך, אפילו אבא חזר להזכיר את השם שלך במישברך. ואותו לא הזהרת מראש שיראיינו אותך בגופייה קצרה בחדשות רשות השידור."

"נו, טוב, כן. ברור שאני הולך, כל החברים שלי הולכים לשם." אליעזר משך בכתפיו.

"שמעתי שהשנה יעשו טקס הכנת והקפאת פיתות." החיוך המרושע של דנה הפציע שוב.

"אני יודע. אני מקווה שהשנה הקמח המזויף ייתן תוצאה טובה יותר מאשר הפעם ההיא שפתחו חנות בירה באמצע המתחם."

קרון הרכבת היה כמעט ריק בבוקר חול המועד, ללא אנשי העסקים שממלאים אותו בימי החול. אליעזר התרווח לו על מושב כפול, ולאחר שהרכבת התחילה לזוז הביט בתיקו ווידא שכל פריטי התחפושת שלו מוכנים – כיסוי ראש דמוי שיער חשוף, עגילי פירסינג נדבקים, אפילו

צ׳יזבורגר מזויף שקנה בשנה שעברה בדוכן היד השנייה והפך אותו למוקד תשומת הלב ביריד. הוא נכנס לשירותים ברכבת והחליף את הבגדים לתלבושת חילונית, חוזר למושבו לקול הצחקוק הנבוך של שתי נערות שלושה מושבים מאחוריו. הוא שקל לרגע האם לחבוש את תחפושת התפילין שלו, אבל החליט שתחפושת של חילוני תהיה משעשעת, אבל כופר עלול להיות מעוכב להצגת תעודות על ידי המשטרה, וזה עלול להתארך ולגרום לו להפסיד את אירוע הפתיחה. הוא חייך לנערות, איחל להן ״מועדים לשמחה״ וירד בתחנה.

רחובות תל אביב הריקים בדרך כלל היו כמעט שוממים בזמן הרגל, למעט כמה מצורעים אשר עמדו ליד שער הכניסה למושבת עזריאלי המתפוררת, מסלסלים בשפמם ומשמיעים מוזיקה בקולי קולות. אליעזר עבר למדרכה הרחוקה מהם, והתחיל בהליכה הקצרה אל מתחם אשכול הפיס (סבא פעם הסביר לו למה גיחך כל פעם שראה את שלט ההנצחה ״נתרם לתושבי משמרת תל אביב על ידי בית אבטליון״). הוקל לו כשראה את השלט הגדול המרחף מעל הכניסה למתחם, ״יריד החילונים 2050״. היריד היה המקום היחיד בארץ בו הוא ראה את השימוש בתאריך הלועזי בפרהסיה. אפילו בכנס מדעת בסוכות...

״היי, אליעזר, טוב שהגעת!״ הגיע צפצוף מאלחנן דרך הממשק הקולי.

״לא הייתי מפספס את זה. איפה אתה?״ ענה אליעזר.

״באוהל הכרטיסים. המדפסת שלהם שוב נתקעה.״

״אני הולך לכיוונך. מה אתה מצפה מטכנולוגיה עתיקה שכזאת? מאיפה הם בכלל משיגים נייר?״

״שמעתי שיש להם הקצבה ממשלתית מיוחדת ממשרד התרבות. מחלקת פולחנים אזוטריים לא אליליים. —כן, זה בן עמינדב גרינשפון. כן, הזמנתי מראש! לא! כל שנה אותן הבעיות!״ הזעם ניכר בקולו.

״מה הפעם?״ שאל אליעזר.

״הם שוב שמו את ההרצאה שלי מול ההקראה המומחזת של מדריך הטלוויזיה. זה כאילו שהם לא רוצים שיבוא קהל לשמוע על פרהסיית השבת בימי מנוע הבעירה הפנימית!״

״כל שנה אתה מתלונן וכל שנה אתה סולד-אאוט.״ אליעזר הכיר את

ההתפרצויות האסטרטגיות של אלחנן ולא התפלא כשקולו השלו חזר באמצע המשפט.

"וכל שנה יש יותר אנשים חדשים שצריך להסביר להם מראש מה זה דלק ואיך אפשר להגיע לעשרת אלפים חילולי שבת בשנייה."

"הנה אתה —" אליעזר בירך את אלחנן בברכה המסורתית של חיבוק צמוד. "לא ראיתי אותך פנים אל פנים מאז סוכות."

"כן, אירוע הזיכרון למחלת האיידס. היה כיף." אלחנן החזיר חיבוק ואז ניתק את הממשק. "אני חושב שזאת הפעם האחרונה שהם יעשו אותו בשיתוף מכון צומת. ההדגמה של הדרון האחרון כמעט ושרפה את האוהל."

"-שמע, אני צריך ללכת לאסוף את הכרטיסים שלי," קטע אותו אליעזר. "ניפגש לפני ההרצאה? תפנה לי כמה דקות?"

"איך אומרים אצלנו? סבבה. רק אל תשכח לשתות מדי פעם, אתה יודע איך הננואים שלך משתגעים כשאתה מתייבש."

"נתראה." אליעזר הלך לאוהל קניית הכרטיסים, משאיר את אלחנן לריב עם המתנדבת המסכנה שגילה מחצית משלו.

שעה לאחר מכן, אליעזר כבר סיים להסתובב בכל המתחם. על החולצה שלו נצצו סטיקרים הולוגרפיים של "יריד החילונים הוא שטח נקי מהטרדות מיניות" ו"עבור על תרי"ג מיד – שאל אותי כיצד" ו"מפלצת הספגטי המעופפת ציוותה על בולונז עם פרמזן" ואפילו סטיקר אחד של "אמונה זאת בחירה" שלקח עבור דנה, והוא עיין בערימת חוברות הקומיקס בדוכן כשמאחוריו בקע קול. "היי, זה נראה כמו הצ'יזבורגר שלי!"

"סליחה?" אליעזר הפנה את מבטו למקור הקול וראה גוש תלתלים.

"הצ'יזבורגר הזה שאתה מחזיק, הוא נראה בדיוק כמו הצעצוע שמסרתי שנה שעברה לדוכן יד־שנייה."

"שמה קניתי אותו."

"איזה קטע, זה בטח הצ'יזבורגר שלי. אני ורד."

"אליעזר." הוא הוריד את מבטו מהתלתלים לכיוון עיניה וחייך אליה. "אז מה אתה עושה ביריד?"

"אני הולך להרצאה 'משפינוזה עד לייבוביץ'."

"אה, אני הולכת למשחק תפקידים. 'פוליאמוריה'." היא נפנפה בכרטיסים בהתרגשות.

"סבבה. אולי ניפגש עוד פעם." הוא חייך שוב בזמן שפנתה והתרחקה ממנו ואז חזר לעלעל בגיליון "זבנג" בדוכן.

הפעם הבאה שבה אליעזר פגש את ורד הייתה בכניסה להרצאה של אלחנן.

"היי אתה!" קולה הגיע אליו בהפתעה לפני שזיהה את שפעת התלתלים. היא ליוותה את הקריאה בחיוך עליז והשתחלה בין העומדים עד שהגיעה אליו.

"היי את. נחמד לפגוש אותך." אליעזר החזיר לה חיוך.

"מה אתה עושה כאן?"

"זאת הרצאה של חבר שלי. אני רוצה לראות אם הוא הכניס את האנקדוטה ששלחתי לו."

"באמת?" ורד פערה עיניה. "אתה מפורסם!"

"לא באמת. סתם מישהו שמכיר מישהו." הוא הניד בראשו בביטול מעושה.

"ועכשיו אני מישהי שמכירה מישהו שמכיר מישהו."

"בתור מישהי שמכירה מישהו שמכיר מישהו, אני לא חושב שהכרנו באופן רשמי." אליעזר ניסה להסתיר את חיוכו מאחורי מבט רציני.

"אה, כן, סליחה. ורד בכר." ורד משכה למטה את חולצתה והבליטה את מחשופה. "חילונייה גאה."

"אליעזר בן משה." אליעזר הרים את פאתו כאילו הייתה כובע פדורה. "סבא שלי היה מסורתי."

"נחמד להכיר, אליעזר."

"גם אותך, ורד." אליעזר אזר אומץ ופנה אליה שוב. "אפשר להתחבר אלייך?"

בלי להסס שנייה מצמצה ורד פעמיים. "בוצע." עיניה הזדגגו לכמה שניות. "זאת אחותך? חמודה."

אליעזר החזיר לה זיגוג משלו. "זה הביקיני שלך? חמוד."

"היי, תיזהר מה אתה כותב שם!" קולה נשמע כועס אבל עיניה חייכו מעבר לו.

"נא להיכנס! אתם מפריעים לכולם!" נשמע קולו של הסדרן. ורד נעצה את מבטה באליעזר, ואז פרצה בצחוק. "בוא, הגיע הזמן לראות איזו אנקדוטה כבר יכולת לתרום לאלחנן בן עמינדב גרינשפון".

למחרת בבוקר הופיעה הודעה בממשק של אליעזר. "היי, מה אתה עושה?"

"מניח תפילין, כמובן." שלח חזרה.

"נכנס לדמות כבר מעכשיו, אה?" הוא יכול היה לדמיין את קולה מאחורי ההודעה, וחייך לעצמו.

"זה או זה או להניף לולב, ואת יודעת כמה האתרוגים קשים בעונה הזאת."

"אתה בא היום ליריד?"

"רק בערב. יש לי בצהריים מנגל עם המשפחה."

תגובתה של ורד השתהתה קלות.

"חבל. מאוד נהניתי אתמול, הייתי רוצה לשמוע את דעתך באירועים שיהיו היום." אליעזר חש את ליבו מדלג מעט בחזהו.

"עוד יש לך הזדמנות, אני מתכוון להגיע לאיזו הרצאה בערב ואז להקרנה הפעילה."

"אני אשמור לך כיסא."

"אני אביא את הצינור."

אליעזר ניתק את הממשק וסימן עיגול גדול וזוהר בלוח הזמנים.

"גברת בכר, אני חייב לומר שהרשמת אותי בבקיאותך בטקסטים של אורי זוהר." הוא הרים את הפאה במחוות כבוד ודשדש עוד שני צעדים קדימה בדרך ליציאה מן האולם.

"ואתה, מר בן משה, מגלם היטב את אלטמן הקטן על הבמה." אליעזר נעמד במקום פנוי ליד היציאה מאולם וורד נעצרה לידו.

"בקיצור, נהנית?" הוא שאל.

"מאוד נהניתי. חבל שהיריד נגמר."

"אל תדאגי, תמיד יש את סוכות. וחוץ מזה, חול המועד עוד לא נגמר."

"יש לך רעיון נוסף מה לעשות בחופש?" ניצוץ שובב נדלק בעיניה.

"האמת שכן. אני נוסע מחר בצהריים לסיני."

"לסיני? לא לירושלים?" שאלה בתמיהה קלה.

"הייתי בירושלים בפסח, קצת נמאס לי מהדוחק."

"אז אתה מעדיף ללכת לשירת הים ולגור באוהל במדבר באפריל במקום לגור באורחן באוויר הרים אביבי?"

"זאת חוויה מסוג אחר." הוא משך בכתפיו. "אם מגיעים מספיק מוקדם אפשר לתפוס זווית ראייה טובה לשחזור קריעת ים סוף."

"הבדואים לא מתלוננים על זה?"

"מסתבר שאם נותנים להם לאסוף את הדגים שלא הצליחו לברוח הם דווקא די מסכימים." משהו בחיוכה של ורד שליווה את כל השיחה נמוג.

"אבל בכל זאת, מדבר. חם."

"הזכרתי שיש מזגן באוהל?"

חיוכה חזר, רחב שבעתיים. "מתי אתה בא לאסוף אותי?"

"מאמי?" ההודעה ריחפה בין הסבון לשמפו. אליעזר שטף את הקצף מעיניו וענה.

"כן, מתוקה שלי?"

"אתה יודע איזה יום מחר, כן?"

"יום ירושלים," אמר אליעזר.

"חה-חה, מצחיק מאוד."

אליעזר לא חשב שהיא משועשעת, ומיד תיקן את עצמו. "מחר אנחנו חודשיים ביחד, כפרה שלי."

"אז רציתי לעשות משהו מיוחד..."

"כן..." מצמץ תשובה בחשש.

"להכיר לך את ההורים שלי."

"אה. טוב. אנחנו בשלב הזה."

"זה בסדר?"

"כן, כן. רק עדכנתי את הצוואה שלי."

"די, אל תתבדח על זה." שהות קלה של ורד, כאילו נשמה עמוק. "אני אאסוף אותך מחר בצהריים, יש לנו נסיעה קצת ארוכה."

"את לפחות הולכת להגיד לי לאיפה?"

"הפתעה."

אליעזר הושיט ידו אל ברז המקלחת. הצמרמורת שעברה בגבו היא רק עקב סגירת המים, נכון?

"הגענו," אמרה ורד, והחוותה בידה.

אליעזר יצא מהאוטומוני של ורד והרים את מבטו למעלה, אל חוטר השמים שהתנשא מעליו והסתיר את השמש.

"ההורים שלך... גרים למעלה?" תהה.

"כן."

"לא סיפרת לי את זה." הוא הוריד את מבטו אל ורד שהביטה בו בעיניים פעורות בתמימות.

"כן, לא ידעתי איך תגיב."

"גם אני עוד לא יודע. אני אחזור אליך בנושא הזה."

"נסעת פעם בחוטר השמים?" זה היה ניסיון שקוף לשנות את הנושא, אבל הוא הצטרף אליה.

"בבר מצווה שלי נסענו לטיול בלונהדיסני. אבל מהעלייה לשם אני זוכר רק שדנה ואני רבנו, אני אפילו לא זוכר על מה."

"אני אשתדל לא להסיח את דעתך יותר מדי עכשיו..." היא פנתה ממנו בהידוס קל, אבל אליעזר כבר החזיר את מבטו לשמים ולא שם לב.

אליעזר בא אחרי ורד לתחנת ההמתנה. לאחר שתי דקות נפתחה דלת הקרון ושניהם מיהרו לתפוס מושב ליד החלון.

"גוטן אבנד וברוכים הבאים לחוטר השמים!" התגשמה הקרנה באמצע הקרון. "איך הייסה אלברט אונד אני אהיה המדריך שלכם למהלך הנסיעה. אם תסתכלו לכיוון מערב —" נראה שאליעזר היה האדם היחיד בקרון שהפנה את מבטו בכיוון האצבע המושטת — "תוכלו לראות את הר הבית ועליו כיפת הזהב הנוצצת בשקיעה. עוד כשתי דקות הקרון יתרומם ותוכלו לראות את רחבת בית המקדש התלויה מאתיים מטר

מעליה, מחוברת לחוטר השמים וממוקמת ישירות מעל אבן השתייה.״

פרספקטיבה היא דבר מוזר. השידור הקבוע על הכותל המערבי תמיד מתמקד בכהנים ובקרבנות, אבל רק כשעוברים מעל בית המקדש אפשר להבין כמה מרשים הבניין שירד מהשמים ובו מתנהלת העבודה הזו.

״חוטר השמים הוא הפרויקט ההנדסי הראשון של משיח בן דוד, והפרויקט הנסי השני אחרי תחיית המתים. על גבי השטח שהתפנה בהר הזיתים המבוקע הוא בנה מעלית חלל, פעילה למרות שהתאוריה אומרת שהיא בקו רוחב צפוני מכדי שתהיה יציבה. במפעל הייצור בצדו השני של הכבל הוא בנה את בית המקדש השלישי, המפואר, הקדוש, והוריד אותו למקומו הנוכחי. הנהירה של חברות בין־לאומיות לשער החדש לחלל...״

״הוא עוד ממשיך ככה חצי שעה, עד שמגיעים לנמל החלל,״ קולה של ורד הסב את תשומת לבו של אליעזר מההרצאה. ״הנסיעה אחר כך למעגן סדום היא כבר בשקט.״

״מעגן סדום?״

ורד חייכה מול פניו המבולבלים של אליעזר. ״זה שם החיבה שלנו לסלע העיגון של המעלית. אתה יודע, המקום הכי רחוק שאפשר מירושלים הקדושה.״

״כן, בקשר לזה...״

ורד לקחה את ידו של אליעזר. ״כן?״

״סלע העיגון זאת הבירה הלא רשמית של החילונים.״

״כן.״ היא הטתה את גופה לכיוונו.

״וההורים שלך גרים שם.״

״כן.״ קצת יותר קרוב.

״אז את חילונית.״

״כן.״ ורד לקחה את ידו של אליעזר בידה והחלה ללטף אותה.

״ואת מספרת לי ככה.״

״ככה? אם אני זוכרת נכון, זה היה בערך המשפט הראשון שאמרתי לך כשנפגשנו — ׳אני חילונייה וגאה בזה׳״. ורד משכה את ידה בקוצר רוח.

״חשבתי שזה משחק תפקידים. אנחנו נפגשנו ביריד החילונים!״

"אל תאמין לכל מה שאומרים לך. אתה כועס?"

"קצת מופתע. כל מה שהיה בינינו עד עכשיו? כשאני כיביתי את הממשק בערב שבת?"

"העברתי אותו לשקט."

"וההורים שלך?"

"הכי חילונים שאפשר בלי לאבד את האזרחות. אה, אבל אל תדאג — כשהם מארחים כל האוכל כשר."

גוש הפחד שישב בבטנו של אליעזר מאז שמע שהוא הולך לפגוש את הוריה של ורד גדל עוד קצת.

"אז אליעזר, מה התכניות שלך לגבי הבת שלי?"

אליעזר נחנק באמצע הלגימה מקשית הכמוקפה והפנה את מבטו אל מעבר לשולחן, למקום מושבו של אבא בכר. "סליחה?"

"הבת שלי. אתה יודע, אני ואמא שלה גרנו ביחד חמש שנים לפני שהתחתנו, אבל אתם הצעירים היום חיים בקצב אחר. היא אומרת לי שאתם יוצאים כבר חודשיים, מתי אתה מתכוון להציע לה?"

עכשיו הגיע השיעול שאחרי החנק. "להציע... נישואים?"

"אל תגיד לי שאיש מהוגן כמוך הולך לחיות עם הילדה שלי בחטא. בטח יש לך מוניטין שצריך לשמור עליו." אליעזר לא היה יכול לקרוא את הבעת פניו של אבא של ורד בעוד חוט של אימה מתפתל במעלה שדרתו.

"פשוט, עברו רק חודשיים, עוד לא ממש חשבתי..."

"זה לא אתה שצריך לחשוב, אלו ההורמונים שלך. בשלב הזה הם כבר היו צריכים להזמין עבורך אולם."

"מוטי, תעזוב את הילד בשקט." אמא של ורד התפרצה אל השיחה, ואליעזר שוב הצליח לנשום לרגע.

"תודה, אמא." ההקלה על פניה של ורד הייתה גלויה.

"אל תודי לי כל כך מהר. תראי אותך, יוצאת עם מאמין. את בטח הולכת גם להיכנס מיד להיריון —"

"אמא! די!" אליעזר כמעט ונהנה מכך שוורד עשתה פרצוף של בת חמש.

"למה את לא יכולה לצאת עם מישהו מכאן? או אפילו מתל־אביב? מישהו שישכב איתך כבר בפגישה השלישית כמו כל ילד טוב?"

ורד הפנתה את מבטה בלי משים לאליעזר ופתאום פרח בלחייה סומק. "טוב, אם השיחה הזאת ממשיכה ככה אני לוקחת את הקרון הבא למטה." היא הניחה בהפגנתיות את המפית שבידה על השולחן.

"די, ורד, זה בסדר..."

"לא, אליעזר," היא פנתה אליו בקול גבוה ונרגש, "הם הבטיחו להתנהג יפה. זה היה התנאי."

"טוב, טוב, ורדוניקה." אמרה אמא. "את יכולה להתחתן מתי שבא לך. עכשיו מי רוצה גלידת סויה?"

"מאמי?"

"מאמי??"

"מאמי???"

אליעזר הסיט לבסוף את מבטו מחלון המעלית ופגש בעיניה של ורד.

"מאמי, אתה עדיין כועס?"

"לא כועס. חושב."

"למה? בגלל מה שאבא אמר או בגלל אמא?" ורד נעצה בו מבט מלא תקווה.

"בגלל הנושא של הנישואין."

"אתה לא אוהב אותי?"

"בטח שאוהב, עוגיית קוקוס שלי." אליעזר תפס בידה. "אבל נישואים אחרי חודשיים? שמעתי מההורים שלי את הסיפורים, איך פעם היו מחכים שנה ושנתיים לפני החתונה. וכבר הכנתי את עצמי לכמה חודשים טובים של שמירת נגיעה, אבל... את חילונית. את לא תחזיקי מעמד."

ורד משכה את עצמה אחורה וזקפה את גבה על המושב. "כמה מתנשא מצדך להחליט עבורי. אתה לא חושב שכשהתחלתי לצאת עם מאמין לקחתי בחשבון תקופת יובש? אתה יודע מה זה בשבילי חודשיים בלי נקניק על פיצה? אבל אתה בחור טוב. אתה קנית את הצ'יזבורגר שלי. אני מוכנה לחכות."

"ואז מה? פתאום תתחילי להיות מאמינה?"

"אני לא יודע-"

"אנשים לא מתחילים פתאום להאמין רק בגלל בן זוג!" קטע אותה אליעזר בקול גבוה. "לא אם הם נשארו חילוניים אחרי שהמשיח הגיע." קולו של אליעזר עלה יותר ממה שהתכוון.

"אולי כן. אני יכולה."

"או שחשבת שאני אפסיק להאמין ונחיה בחטא ביחד? זה לא יקרה."

"אז בוא נתחתן. יש הרבה זוגות מעורבים —"

"פשוט... תעזבי אותי בשקט."

"סליחה?" הקור בקולה של ורד התחרה בקור החלל שמחוץ לדפנות המעלית.

"תעזבי אותי בשקט. זה יותר מדי דברים חדשים בבת אחת, אני צריך לחשוב." אליעזר פנה לחלון והביט באופק הנפרס מתחתיהם.

"אז גם אני צריכה לחשוב. לחשוב אם אני בכלל צריכה להישאר עם מישהו שמתנהג ככה, בטח אם אני צריכה להתחתן איתו. גם ככה קשה לשמור על אורח החיים שלי עם כל הפיתויים הדתיים האלה מסביב."

"רעיון טוב. לכי תחשבי. תחזרי כשתחליטי מה את רוצה מהחיים שלך."

"שלום מר - - - אליעזר בן משה - - - . רצינו להזמין אותך ואת - - - ורד בכר - - - למסיבת י"ז בתמוז. המסיבה הכי גדולה של השנה בין פורים לתשעה באב. מצמץ אישור."

"שלום מר - - - אליעזר בן משה - - - . היית חסר במסיבה הקודמת. עכשיו מבצע מיוחד עבור - - - אליעזר - - - ו - - - ורד - - -, עד לא ידע במבצע מיוחד לתשעה באב, מסיבה של שלושה ימים ברצף, בלי חוסמי אלכוהול. מצמץ אישור."

"שלום מר - - - אליעזר בן משה - - - . מבצע מיוחד ליום הכיפורים — דרון של שבת יציג בפניך את אירועי היום בזמן אמת. כולל זוויות מלאות למראה כהן. מצמץ אישור."

•

"ארבעה ימים? הם לא הגזימו?" אליעזר מצמץ הודעה לאלחנן ברגע שראה את התוכנייה.

"חול המועד ארוך. הם גם מנסים שיתוף פעולה חדש עם האתאיסטים, אחרי שמכון צומת הסיר את החסות שלו, ושמעתי שהם גם מפרסמים אצל סוכני נסיעות באירופה בתור 'קפיצה קטנה מירושלים'. האנשים בהנהלה של מדעת חושבים שיש מספיק אנשים שיבואו לשמוע על מדע בלי נסים. לך תבין."

"אני רואה שאתה מרצה בכל מקרה, אלחנן."

"שלושה אירועים שלמים. אני עדיין לא מאמין כמה כרטיסים נמכרו להרצאה על אנטיביוטיקה."

כן, ארבעה ימים זה בהחלט יותר מדי, חשב אליעזר. בצהרי היום השלישי הוא כבר הרגיש תחושת עייפות ומיצוי, מעורבת בתסכול על כך ששכח להזמין כרטיסים לתפילת הגשם על הפרת. "אחרי המנחה אני חוזר הביתה," מלמל לעצמו ונכנס למניין.

"חזק וברוך!" אליעזר הפנה את ראשו ואמר לאחראי חזנות כשיצא מהסוכה, והתנגש במישהו מחוסר תשומת לב.

"אוי, סליחה, לא הסתכלתי..." אמר והפנה את ראשו.

"לא נורא, גם אני לא הייתי צריכה לקרוא בזמן הלי-"

"ורד?"

"אליעזר!"

"מה את עושה כאן?"

"אה, כאילו, כנס חילונים? יש משהו טוב יותר לעשות בחול המועד?"

"פשוט, לא ציפיתי..." משום מה הוא התעניין מאוד לפתע בחרטומי נעליו.

"מה, ציפית שאודיע לך ונקנה כרטיסים לאותם אירועים?"

"האמת שכן." הוא הרים את ראשו, נשם עמוק ואמר, "אני מתגעגע אלייך."

"אז היה לך זמן לחשוב?" הבעת הזעף על פניה של ורד התרככה לחיוך קל.

"האמת שכן. את עדיין חילונית?"

"רוצה להזמין אותי לבירה ולגלות?"
משהו קטן ניתר בתוך חזהו של אליעזר.

"אני לא מאמין שפגשת את בן דוד." אליעזר נופף בידו בביטול מעושה בעודו מביט בעניין בוורד מעבר לשולחן.

"טוב, זה היה במקרה," אמרה באגביות. "ביקרתי את ההורים לסוף שבוע, וספרתי כל שנייה עד שיחזירו את המעליות לפעולה במוצאי שבת, ואז מהקרונית הראשונה שהגיעה לתחנה יוצאת הפמליה שלו, ואחריה בן דוד בעצמו עם נציגים של הבנק העולמי."

"אני חושב שקראתי על הביקור הזה. 'וכאן נמצא סלע העיגון, בית החרושת בכבידה נמוכה ששומר על חוטר השמים...'"

"'גאה ומתוח, נס אלוהי שמימי שמיטיב את חייהן של שבעים אומות העולם!'" נחירת זלזול קלה נמלטה מתחת לחוטמה של ורד. "כן, הוא בהחלט יודע איך לדבר בפאתוס. אבל את מה שקרה אחר כך לא שידרו. אבא שלח לי את הצילומים ממצלמות האבטחה."

ורד קרצה אל אליעזר ובעיניו של אליעזר הופיע סרט, מוקרן על פניה של ורד, כמעט דו־ממדי. מהזווית בה הוא צולם היה אפשר לראות רק את הכיפה הטקסית של בן דוד, פונה אל ורד שנראתה מעט תשושה אך עדיין יפהפייה.

"...שבעים אומות העולם! (מחיאות כפיים מאחור). וכאן אנחנו יכולים לפגוש תושבת של סלע העיגון... רגע, לא תושבת. מבקרת. שלום רב, גברת בכר."

"שלום רב, כבודו." ורד הושיטה לבן דוד את ידה, והוא לחץ אותה בחוזקה וקירב אותה לפניו, נשם עמוק והמתין לפני שהמשיך בשיחה.

"חוזרת הביתה?"

"אה, כן. ביקרתי את ההורים לסוף שבוע."

"עם הרבה סרטים משפחתיים, אני מקווה."

"אה, בשבת? לא לא לא..."

"בטח שכן. זה מה שעושים במעגן סדום. מחללים שבת, אוכלים שיבוטי שפנים, כל ההתנהגויות של תקופת הגלות האחרונה. לא אכפת לי."

"אבל אלוהים —"

בן דוד חייך חיוך רחב, כזה שעבורו אנשים קפצו מקרונית בחלל. "לו כן אכפת, אבל אם עד עכשיו אתם לא מאמינים, זה ביניכם לבינה. במובן מסוים אני מקנא בכם, חילונים, יש לכם פוטנציאל כל כך גדול לתשובה." בן דוד הפנה לה את גבו, וחזר לאורחיו. "ועכשיו, אם נמשיך, תוכלו לראות את מספנות החלל שבהן מיטב כהנינו מתקינים את הינע 'ויהי מהיר מהאור'..."

"וככה זה נגמר," אמרה ורד כשפניה הופיעו שוב בשדה ראייתו של אליעזר. "בלי ברק מהמוליכים, בלי איסור כניסה לארץ, רק שלום ולהתראות."

"את נשמעת מאוכזבת." הוא אמר ולקח את ידה בידו מעבר לשולחן.

"אתה יודע, מגיל צעיר מרגילים אותך שאת מיוחדת. נבחרת לשאת מסורת של מאות שנים, להיות מיעוט קטן וצודק... וזהו. כלום. השמים לא נפלו והסקילה לא הגיעה. את טועה, אבל חיה ותן לחיות." ורד לא הרחיקה את ידו של אליעזר.

היא נאנחה. "אז חשבתי עלינו. אתה רוצה לתת לנו צ'אנס נוסף?"

אליעזר ניסה להישמע נונשלנטי. "מה, ביחד?"

"כן. אולי שני עולמות שונים כן יכולים להיפגש. כמו סטארטרק וטולקין. כמו פיצה וצליאקים. כמו... חילונית ומאמין." על פניה עלתה הבעה חולמנית, אבל עיניה ננעצו באליעזר בנחישות. היא ליקקה את שפתה העליונה.

"את יודעת שזה אומר לעשות שמחת תורה אצל ההורים שלי? הקפה שישית אף פעם לא נגמרת, כל האדמו"רים של לובביץ' מצטרפים אליה."

"כן, כן, אם הם יצליחו לעמוד בבן שלהם שיוצא עם חילונית, אני אצליח לעמוד בסעודת חג באמצע הגינה הפרטית שלהם. יש לי רק תנאי אחד."

לִבּו של אליעזר החסיר פעימה. "תנאי אחד? אה, מה הוא?"

ורד רכנה מעל השולחן, אפה הבוהק נעצר פחות מטפח מפניו של אליעזר. "אני רוצה שתנשק אותי עכשיו."

נמרוד איזנברג הוא מהנדס תוכנה בעברו ומנהל רכש בהווה. קורא ספרות ספקולטיבית מאז ומתמיד ובוגר סדנת הכתיבה של רוני גלבפיש. סיפוריו התפרסמו ב"הי֫ה יהיה" ובפרויקט הכתיבה של "מאורות". הוא כותב את בלוג ההומור הגיקי "הכותב המתוסכל". נמרוד נשוי למלכת יופי ולהם גמד וגמדה מרושעים. שלושתם יותר חכמים ממנו.

עלייתו של ישראמן

נמרוד איזנברג

"אולי על זומבים?"

אפרת הסתכלה עלַי במבט משועשע. "ואולי לא?"

"יש לך משהו נגד זומבים?"

"יש לי משהו נגדך."

"את גזענית."

"ואתה דפוק."

"נראה לי, מאמי," קמתי מהשולחן, "שלא עשיתי לך היכרות מעמיקה עם אפוקליפסת הזומבים שלי." ברקע נשמעה טלוויזיה ששידרה ג'ינגלים של בוקר שמפרסמים את הג'ינגלים של הערב. לפני שהפניתי את גבי לטלוויזיה, ראיתי את אורי עומד מולה, לוטש עיניים ומדקלם את הגי'נגל הנוכחי. הוא הכיר כבר את כולם.

"שבת בבוקר, ואני עדיין בלי קפה, דרך אגב," אמרה אפרת, מדגישה את ה"עדיין". "תזכיר לי למה התחתנו?"

"את רוצה לשמוע על מה הסיפור החדש שאני רוצה לשלוח או לא?" המועד האחרון להגשת הסיפורים התקרב במהירות. הקציבו בסך הכול שלושה חודשים לכתיבה והגשה של סיפורים לתחרות, ושרפתי חודש על סקיצות מטופשות. אחרי כמה סיפורים קצרים שפורסמו ובלוג אחד צולע, גיליתי שאני אוהב לכתוב, אבל גרוע בדד־ליינים.

"בוא ננסה," נאנחה אפרת.

"נניח שנושך אותך זומבי," פתחתי.

"זומבי? למה שינשוך אותי זומבי?"

"כי זה מה שהם עושים."

"הייתי מתחתנת עם זומבי, אם הוא היה מכין לי קפה בשבת בבוקר," אמרה אפרת, מעשית כתמיד, והרימה גבה אחת שנחה מעל עין כחולה.

"ואת מתחילה להפוך לאט-לאט לזומבי," התעלמתי.

"אני לא מסכימה."

"וכל מה שאת רוצה זה לאכול מוחות," אמרתי.

"הרצון שלי כרגע מתמצה בקפה." לפעמים אני חושב שאפרת אוהבת להגיד מילים שמתחילות בקו"ף.

"מאמי, זה מדע. אני לא מתווכח עם מדע."

"היא צודקת, אהבל," נשמע הקול המוכר מפינת הסלון, בכניסה לחדר העבודה. "גם לי ניפחת את המוח. איפה הקפה שלי, דרך אגב?"

קפאתי לרגע, אבל רק לרגע קטן. אני רואה אותו יותר ויותר לאחרונה, ויש לו עוד ועוד דרישות. תהיתי איך נראה המצמוץ שלי בעיני אפרת.

"הקיצר... בגלל שאת נכנסת לתהליך של זומביזם," המשכתי, "נוצרת מתיחות בינך ל... לבן הזוג שלך..."

"שלי אמור להיות שחור, זוכר?" קטע אותי הקול בשנית. "שלוש סוכר. וחם. ואל תתקמצן על האבקה, אני אוהב את זה בוצי."

"נו?" אמרה אפרת, "ומה נהיה אחר כך עם בן הזוג שלי?"

"הוא... הוא לא יודע מה לעשות איתך," ניסיתי להתגבר על הסחת הדעת, "והוא חושב על לפנות לרשויות, כי מסתבר שיש מכה של זומבים משוטטים, ו-"

"יא אללה איתך!" ישראמן צעד לכיוון המטבח, ידיו מתנופפות לצדדים וכתפיו מכופפות קדימה. פסיעותיו היו מהירות, עם מרווחים גדולים בין צעד אחד למשנהו. נעליו המשוריינות הוטחו ברצפת הפרקט ברעש נורא, והליכתו הגסה נשאה אותו היישר במסלול התנגשות חזיתית באפרת.

כשעבר ליד אפרת, ידו הימנית נבלעה בתוך ראשה וכתפה, מותירה אחריה שובל של אבק זהרורי תכלכל. החנקתי זעקת בהלה.

"הכול בסדר, מאמי?" שאלה אפרת. עכשיו גם גבתה השנייה הייתה מורמת.

"מ... מה? כן, הכול... הכול בסדר," מיהרתי להסדיר את נשימתי.

"חשבתי לרגע ש... ראיתי מהחלון שהשכן הולך לדפוק את האוטו בחניה, אבל לא קרה כלום."

"אוף, אין לי כוח אליו," נאנחה אפרת, "אני לא מבינה איך הוא קיבל רישיון." דפיקות הלב שלי נרגעו.

נמאס לי מישראמן. נמאס לי שהוא עושה את זה. בעבר, כשעוד לא עמדתי על טיבו, הייתי נכנס להיסטריה כשחשבתי שהוא הולך למחוץ את אורי בהשתוללויות שלו. כמו אותה פעם שבה אורי החליק אצבעותיו על הטאבלט שקיבל מסבא שלו, וישראמן נעמד מולו, רגלו חודרת לתוך ראשו, יוצאת דרך פניו העגולים והמושלמים ונבלעת בתוך צג הטאבלט שהיה מונח על הרצפה. פניו המרוכזים של אורי חגו מעל הצג הזוהר, שנבלע באבקה התכלכלה שנפלטה בכל פעם שישראמן נגע בעצמים מהעולם האמיתי.

אורי המשיך לצפות שוב ושוב באותה פרסומת עם מפלי מים. הוא מאוהב בלוגו של החברה, אבל בעיקר בזרמי המים הגועשים ובתנועתם האנכית. לפני חודש זה היה לוגו של אחד מערוצי הטלוויזיה בלוויין. הוא בכלל לא שם לב לישראמן, אבל אני כן. רק אני.

רק אני ראיתי אותו נכנס בגסות למטבח, מכניס ראשו לתוך ארון הקפה והסוכר, ממשיך לפזר את הזוהר התכלכל בכל פעם שהוא חדר לעצמים מוצקים.

"תגיד לי, מה עם הישראמן שלך?" שאלה לפתע אפרת.

הפניתי אליה את מבטי. יכולתי לשמוע את הסדקים נוצרים בחוליות הצוואר שלי כתוצאה מהתנועה המהירה. "מה... את מתכוונת ש..."

"הרבה זמן לא כתבת עליו, ובא לי לצחוק קצת," אמרה אפרת. "זה מה שחסר לי. ישראמן. וקפה. עדיין."

"לפחות יש מישהי אחת בבית עם שכל," אמר ישראמן. "באמת לא פרסמת עלי כלום בבלוג בזמן האחרון. אתה עצלן. אצלנו ביחידה קוראים לזה 'בית זונות'."

"אם אני כותב לבלוג, זה בא על חשבון טקסטים רציניים," אמרתי, עיניי רצות בין אפרת לישות שהשתלטה על המטבח. "אין לי זמן לשניהם."

"אז תנסה לנהל את הזמן שלך יותר טוב," אמרה אפרת, "אולי ככה

תצליח להתקדם קצת ברומאן שלך."

"תפסיק לזיין את השכל לכולם על הכישלונות שלך," אמר ישראמן, "אולי ככה תצליח להתקדם קצת ברומאן שלך. או, הנה זה."

הוא הוציא שקית אטומה וצנצנת שקופה מלאה בסוכר מהארון שמעל תנור האפייה. שתיהן זהרו בצבע תכלת, ולא היו שייכות לאיש מאיתנו. ישראמן הניח את השקית על השיש ופתח אותה בגסות. אבקה שחורה התפזרה על השיש והתערבבה עם האבק הזוהר. ספל קרמיקה פשוט, אף הוא תכלכל זוהר, הופיע בידו. אפרת לא הבחינה בישראמן ממלא את הספל במים מהברז ולאחר מכן מקרב את הספל לעיניו. שתי אלומות אור אדומות בקעו מאישוניו לתוך הכוס ותוך שניות העלה הספל אדי קפה שרק אני יכולתי להריח.

הוא הוציא מכיסו כפית, ומזג שלוש כפיות גדושות סוכר לספל. הוא ערבב היטב, תוך שהוא מפזר עוד ועוד חומר זוהר על השיש ועל רצפת המטבח.

"הא!" אמר בשביעות רצון. "גזייה זה לג'ובניקים."

לפעמים לא הייתי מצליח למצוא את דרכי בבית בין הררי האבקה הזוהרת שישראמן פיזר סביבו. האבקה הייתה זקוקה לכחצי שעה על מנת להתפוגג לגמרי, ועד אז נאלצתי להתמודד עם שאלות מאפרת שלא הבינה מדוע אני פוסע בחשש בסלון, או מועד כשלא הייתי יכול לראות את הרצפה אחרי השתוללות של ישראמן. מזל שהוא לא באמת קיים, אחרת לא היו נשארים אפילו קירות עומדים בבית שלנו.

דפנה סוף-סוף התעוררה וירדה במדרגות. "בוקר טוב!" אמרה בחיוך גדול של ילדה בת תשע שהתעוררה מאוחר ביום שבת.

"בוקר אור, מתוקה!" ענינו אפרת ואני ביחד.

"שלא תגמור לי את העוגיות ריבה," אמר ישראמן.

"רוצה עוגיות ריבה?" שאלה אפרת.

"נו מה אני, אוויר?!" התעצבן ישראמן.

"אני... אני אתן לה," מלמלתי.

"ותכין לי קפה, מאמי," אמרה אפרת. "עדיין."

"אני כבר לא צריך קפה, הכנתי לבד," אמר ישראמן ולאחר רגע הוסיף בלעג, "מאמי."

קמתי ונעמדתי בפתח המטבח. הוא ניצב מולי, גומע את הקפה שלו ברעש ומחייך. נשמתי עמוק ונכנסתי למטבח. עצמתי את עיניי כשחלפתי דרכו, מצפה ברעד לחבטת התנגשות שלא התרחשה. קשה לי יותר ויותר להתעלם ממנו.

הוצאתי מהמגרה שמעל הכיור את קופסת העוגיות, ושמתי בצלוחית שתי עוגיות עם מילוי ריבה. הכנסתי קפסולה למכונת האספרסו, וישראמן לא הסיר ממני את מבטו כל הזמן הזה.

אני לא זוכר מתי ישראמן הגיח לחיי בפעם הראשונה. הוא טפטף לאיטו דרך חור בלתי נראה לתוך רקמת המציאות שלי ואפילו לא טרח להציג עצמו בפנַי. ניסיתי להמשיך את חיי, תוך הטלת ספק מתמדת בשפיותי. גם כשהוא הופיע משום מקום ללא התראה מוקדמת. גם כשצעק עלַי. גם כשניסה לעזור לי. ואלו היו המקרים הגרועים ביותר.

"איך ישנת, מתוקה?" שאלה אפרת בזמן שנתתי לה את הקפה.

"בסדר," אמרה דפנה. "בוקר טוב, אורי!"

אורי לא הסתובב אליה. במקום זה הוא החל לדקלם פרסומת של קורנפלקס, שבה הופיע ארנב מצויר שמאחל לילדים בוקר טוב ומשכנע אותם לאכול דגנים שהיו מפוצצים בסוכר. הוא ביקש, כלומר התעקש, שנקנה לו את זה. תהיתי כמה זמן נחזיק עם המותג הזה, לפני שהוא ימצא משהו אחר להתמכר אליו. הפרסומת התחלפה בפרסומת לרכב גרמני חדש, ואורי החל לדקלם גם אותה. בפרסומת הופיעה לרגע מזרקת מים. למרות שראה את הפרסומת כמה עשרות פעמים, הוא עדיין התלהב ממנה כל פעם מחדש.

"תשאל אותה," אמר ישראמן.

התיישבתי מול אפרת, כיסיתי את האוזן עם היד ושפשפתי אותה בעדינות. לפעמים רעש החיכוך מצליח להשתיק אותו.

"אל תתעלם ממני, תשאל אותה כבר!" קרא ישראמן, ואני הרגשתי שהראש שלי מתחיל להתפוצץ.

"חמוד," הבטתי לעבר אורי, "אולי..." ועצרתי. לא, הרהרתי, אני לא הולך לבקש מהילד להגביר את הטלוויזיה רק כדי שלי יהיה נוח להתעלם מישראמן. זה העול שלי, לא שלו.

"אתה חרא קטן," סינן ישראמן. בזווית העין ראיתי אותו נעמד לידי.

הצללית שלו הוטלה על השולחן.

"יש משהו חדש בבית הספר, דפנה?" שאלה אפרת.

"או, תודה רבה באמת," אמר ישראמן, "בכל זאת יש כאן מישהי עם שכל." ידעתי את זה כבר.

דפנה החלה להתפתל באי־נוחות על הכיסא. "הכול... הכול בסדר."

"זה האבנר המזדיין הזה, אני אומר לך," אמר ישראמן. "רק תן לי אור ירוק, אני סוגר לך את העניין."

"דפנה, מה קרה?" אפרת עזבה את כוס הקפה ושילבה את שתי ידיה על רגלה. גבותיה היו שמוטות לצדדים. כשהיא הפנתה את פניה לדפנה, האור מהחלון השתקף ישירות בעיניה. אני יכול להסתכל עליה ככה במשך שעות.

"זה... אוף, לא משנה," מלמלה דפנה.

"דפנה, אני אמא שלך," אמרה אפרת.

"תאמין לי, האבנר הזה זה כלום בשבילי," המשיך ישראמן. "תן לי אישור מבצעי, אני עושה לך עבודה נקייה." לרגע חששתי שהאוזן שלי תתחיל לדמם. הוא היה רועש מתמיד.

"זה... שוב פעם אבנר," אמרה דפנה בקול שקט, "הוא עוד פעם לוקח לי את הקלמר בשיעור אומנות וצוחק עלַי."

"אתה רואה?!" קרא ישראמן, "תאמין לי, אצלנו ביחידה דברים כאלה לא עוברים בשתיקה. סיכול ממוקד אחד והאיום הזה נעלם. התחייבות אישית שלי."

קמתי בתנועה אחת מהירה, ולפתע הייתי מוקף בפירורים זוהרים. ישראמן היה ממש צמוד אלַי. לפעמים כשאני מתנגש בו הוא משתתק לרגע או נעלם. אבל רק לפעמים.

"ומה המורה אומרת?" שאלה אפרת בקול שקט.

"אוף, היא כבר לא מתייחסת אפילו!" אמרה דפנה.

"וזה עוד דבר שמעצבן אותי," אמר ישראמן. "תאמין לי, היה צריך לקמט את המורה הזו עוד בראשון לספטמבר, ושלא תגיד שלא אמרתי לך."

"מה זאת אומרת לא מתייחסת?" אמרה אפרת בקול עוד יותר שקט מקודם, "את קוראת לה והיא לא עושה כלום?"

"היא אומרת לו בהתחלה שיפסיק, אבל אחר כך הוא ממשיך שוב והיא לא עושה כלום," אמרה דפנה.

"תאמין לי, אני יודע מה עושים במקרים כאלה," אמר ישראמן, "אני עושה לך עבודה נקייה. תאונות קורות כל הזמן, אף אחד לא ישאל שאלות."

"די כבר!" קראתי. עיניה של אפרת ודפנה ננעצו בי כהרף עין. מבטו של אורי היה עדיין נעוץ בטלוויזיה. חלפו כמה שניות לפני ששבתי לדבר.

"די כבר עם זה," מלמלתי, "המורה הזאת ממש חוצפנית."

"אני אדבר איתה מחר, וזהו," אמרה אפרת בקול נמוך. "הכול יהיה בסדר."

"יא אללה איתכם," זעף ישראמן ופיזר עֵרמת אבק תכלכל כשגופו עבר בזעם דרך שולחן האוכל, ידו מנופפת בספל הקפה השחור בהפגנתיות. "גיבור־על מסתובב לכם בבית, ואתם בכלל לא מנצלים את הפוטנציאל שלו."

לגמתי מספל הקפה שלי. האבקה הזוהרת נשרה ממנו כשהרמתי אותו לעבר פי. "עוד משימות ליום ראשון הארור?" מלמלתי.

"כן, לדבר עם השכנים על החתימה על הסכם השיתוף," אמרה אפרת, "שוב."

"וואללה יופי," אמרתי במרירות. "מה איציק רוצה עכשיו?"

"להכניס סעיף שמחייב כל דייר בסמטה להחזיק פח זבל תקני ושמיש."

"בן זונה!" התעצבנתי. "מה עוד הוא רוצה מאיתנו? כליה?!"

"לא ליד הילדה!" כעסה אפרת.

"אבל תראי איך הם מעכבים את זה!" אמרתי. "אנחנו מסתובבים סביב הזנב שלנו כבר חודשיים."

"אני לא מוכנה שתקלל ככה ליד הילדים," אמרה אפרת. "דיברנו על זה אלף פעם."

"צודקת, רק לי מותר לקלל פה," אמר ישראמן. ולאחר רגע הוסיף, "השכן שלך באמת בן של זונה."

"ואם אתה חייב לקלל, אז למה עם הקללה הזאת?" המשיכה אפרת.

"זה ממש פוגעני, אתה יודע?"

"מצטער, התכוונתי 'חרא קטן'," אמר ישראמן.

"סליחה מאמי," אמרתי, "התכוונתי לומר חר-"

"זה לא משפר את המצב," קטעה אותי.

"אני..." התנשמתי וגירדתי את גשר אפי. "אני מצטער, מותק." ליטפתי את כף ידה.

אפרת ליטפה את ידי עם קצה אגודלה. "רוצה לספר לי מה הולך במשרד?"

"ניחשת, הא?" נאנחתי. "יש לי בראשון על הבוקר שיחת טלפון רצינית עם בית התוכנה של המערכת החדשה. לא בא לי. בכלל."

נשמעה שריקת אוויר כשישראמן נורה מפינת הסלון ונעמד לידי במהירות האור. הוא התכופף לעברי והצמיד אלַי את פניו. "עזוב אותך, אתה בכלל לא בכיוון!" אמר. "אין לך מושג איך להתנהל עם הפקידונים האלה. תן לי אור ירוק, אח שלי, אני סוגר לך את זה בשתי דקות."

"יהיה בסדר, מאמי," אמרה אפרת, ושלחה לעברי מבט הזדהות.

"מבטיחה?" חייכתי חיוך קטן.

אפרת ואני הבטנו זה בזו בשתיקה, ואז נאנחנו בו זמנית. שתינו בשקט מהספלים שלנו בזמן שישראמן לגם בקולניות את הקפה השחור. הוא פיזר עוד ועוד פירורים עם כל לגימה.

"יא אללה איתכם," מלמל לבסוף, "בשביל מה אני פה, לעזאזל?"

העפתי מבט לכיוון אורי. הוא החל לדקלם את התשדיר לאפליקציה לחיפוש משרות. לגמתי את הקפה בשקט בזמן שהוא איית את שם האפליקציה. הלוגו שלה הזכיר טיפת מים.

השמש שקעה כשיצאתי לזרוק את הזבל. צעדתי לאורך הסמטה שלנו, והספקתי לראות את מר-כובע-מצחייה זורק את עֵרמת הזבל הענקית שלו לתוך הפח שלנו, בפינת הזבל בקצה הסמטה. הם עברו הנה לא מזמן ולא ידעתי את שמו, אבל הוא תמיד חבש כובע מצחייה בצבע בז' עם פס בצבע ירוק קיא בכל פעם שראיתי אותו. נדירות היו הפעמים בהן לא קיבלתי בחילה מהכובע או מההתנהגות שלו.

הפחים של דיירי הסמטה היו מלאים עד גדותיהם, ושקיות קרועות

למחצה היו מוטלות על הרצפה המטונפת. שלושה חתולים החלו לרחרח את העֲרמות. ריח מסריח אפף את רצפת הבטון. מביתו של מר-כובע-מצחייה נשמעה עדיין המולת אורחים מהחצר האחורית. הוא שוב זרק אצלנו את הזבל שלו.

"הלו, מה זה?" קראתי אליו. הוא סובב אלַי את גבו ופנה בחזרה לכיוון הבית. "סליחה, שאלתי אותך משהו!" קראתי שוב בקול רם יותר. הוא המשיך להעמיד פנים שלא שמע.

"אדוני!" צעדתי קדימה וטפחתי על כתפו. הפעם הוא נעצר ונאלץ להסתובב אלַי בחוסר רצון מוחלט. "מה זה הזבל הזה? זה אמור להיות אצלך בפח, לא אצלנו."

"לא, זה בסדר," מלמל ופנה שוב בחזרה לשער הכניסה לביתו.

"מה בסדר?" התעצבנתי. "איזה בסדר? אתה זורק את הזבל שלך בפינת זבל שלנו. אין לך פח משלך?"

"מישהי מאצלכם אמרה לי שאפשר, הכול בסדר," מלמל בחצי פה, ובשני צעדים מהירים פתח את שער הכניסה לביתו ונעלם פנימה.

"איזה בן של..." סיננתי. נעמדתי מול השער ולחצתי על הזמזם. חיכיתי כמה שניות ולחצתי שוב. ושוב פעם. הרגשתי את הווריד הקבוע פועם בחוזקה ברקה שלי, כמו תוף אדיר ממדים, ואצבעותיי רעדו בעצבים.

"אתה מתעצבן סתם," נשמע לפתע קול מוכר. הפניתי את ראשי לאחור. דמות עם גלימה בצבע זית עמדה ליד עץ הפיקוס המכוער שניצב בסמוך לפינת הזבל.

"אנשים כאלה מבינים רק כוח," המשיך ישראמן. "תאמין לי שאני יודע להתנהל איתם יותר טוב ממך."

הסתובבתי בחטף לכיוון הסמטה, וחזרתי הביתה עם שפתיים קפוצות ותחושת כישלון. אי־השפיות שלי המשיכה להביט בי עד שפתחתי את הדלת ונכנסתי פנימה.

השעה הייתה אחת בצהריים והבטן שלי קרקרה מרעב, אבל בכל זאת התעקשתי לקיים את השיחה ההיא. התחרטתי אחרי דקה ועשרים ושבע שניות, על השעון.

"אני לא מבין מה הבעיה," קולו של צורי, המפתח שעבד על הפרויקט שלנו, נשמע מנומנם. השלווה בה הוא דיבר איתי הוציאה אותי מהכלים. לא משנה מה אמרתי לו או איך דיברתי אליו, תמיד נעניתי באותו קול מנומנם.

"הבעיה היא שביקשתי שהשאילתא תמצא את כל הפריטים המבוקשים, ותציג בדוח שקלול של העלויות שלהם ביחס לסך כל ערך העסקה," חזרתי בעייפות על ההסבר. "מה שאתה עשית סתם מציג את העלות של כל פריט בנפרד. סיכמנו שזו לא התוצאה הנכונה."

הקו השתתק לכמה שניות.

"איפה זה כתוב?" שאל הקול המנומנם של צורי.

עכשיו היה תורי להשתתק. "סליחה?" אמרתי לבסוף.

"איפה זה כתוב?"

"איפה מה כתוב?"

"הדרישה שאמרת עכשיו."

"אתה רציני?" ידי התהדקה על שפופרת הטלפון. "דיברנו על זה בכל אחת מהפגישות שהיו לנו."

"בסדר, אבל איפה זה כתוב?"

"מאיפה אני יודע איפה זה כתוב?" אגרפתי את היד השנייה, ולו רק כדי להפסיק את הרעד באצבעות. "אתה באמת הולך לבקש ממני לחפור בכל המיילים עם הבלה-בלה שלכם רק כדי למצוא איפה רשומה הדרישה הכי בסיסית לכל הפרויקט המזורגג הזה?!"

"אני לא יודע מה זה דרישה בסיסית, אני יודע שדברים צריכים להיות כתובים," חזר ואמר צורי בקולו המונוטוני. "אי־אפשר להניח שדברים ידועים. אם סיכמנו, אז זה צריך להיות כתוב." ולאחר רגע הוסיף, "חבל שלא ביקשת את זה מקודם."

הטחתי את האגרוף בשולחן. "אני ביקשתי, קיבינימט." חרקתי שיניים. "ביקשתי, ואז ביקשתי עוד פעם, ואז ביקשתי שוב, ובכל אחת מהגרסאות שהראיתם לי זה לא עבד."

"נו, באמת. אם זו לא דרישה שרשומה אצלנו, למה שזה יעבוד אי־פעם?"

היד שאחזה בשפופרת החלה לרעוד אף היא. תהיתי מה תהיה

התחושה של אצבעותיי סביב צווארו של צורי.

לאחר כמה שניות הוסיף הקול המנומנם, "טוב, עזוב, אני לא רוצה להתווכח. חבל על הזמן, הפרויקט הזה מתעכב מאוד. נעשה את זה ונדבר איתך כשזה יהיה מוכן. תנסה עד אז לחשוב על עוד דברים שאתה רוצה שיהיו, אוקיי?"

"או...קיי," מלמלתי במאמץ רב.

"זה באמת חשוב שנדע מראש," המשיך צורי. "אתה מבין למה אני מתכוון?"

ניתקתי את השיחה. בדרך נס, השפופרת לא התפרקה.

קניתי בחוץ פיתה עם פלאפל אבל זרקתי לפח חצי ממנה. לא היה לי תיאבון. הייתי בדרך חזרה למשרד כשהנייד צילצל. שיחה מאפרת.

"היי מאמי," אמרתי, "את האדם הידידותי הראשון שדיברתי איתו היום."

"יום גרוע?"

"מה פתאום 'יום גרוע'?" גיחכתי. "חצי יום גרוע, ולפנַי עוד חצי יום שמנסה להשוות. מה קורה?"

"הייתה לאורי עוד התפרצות הבוקר בכיתה," אמרה אפרת.

השתתקתי ונעצרתי באמצע הרחוב. לשמאלי היה ספסל מוזנח שפעם היה בצבע לבן. התיישבתי עליו.

"תמשיכי," מלמלתי בשקט.

"זה התחיל בזה שהוא לא אהב את הטעם של הזיתים החרוזים ששמתי לו בקופסת אוכל," אמרה אפרת, "אז מחר חייבים לשים לו את המותג הרגיל שלו. אחר כך הוא הגיע במצב לא שקט לשיעור ספורט, שיחק עם הילדים בכדורגל, אבל לא רצה להיפרד מהכדור. הם ניסו לחטוף לו מהיד ואז... בום."

"זאת כבר התפרצות שנייה בשבועיים האחרונים," אמרתי.

"שלישית," אמרה אפרת. "שלשום הוא התעצבן ששלחנו אותו עם פקק צהוב על בקבוק המים במקום פקק אדום."

נאנחתי. "מה אמרה הסייעת? והמחנכת?"

"מה הן כבר יגידו?"

"בקיצור, אין להן פתרון," הרמתי את הקול, "ומסתבר שגם לנו אין."

"אני אסביר לו שוב בערב," אמרה אפרת בקול רועד, "אבל עצבים לא יעזרו. אנחנו לא רוצים שיילחץ עוד יותר ממה שהוא עכשיו. הוא גם ככה מרגיש נורא אחרי כל זה."

נשענתי קדימה, מקרב את הראש לברכיים. עצמתי את עיניי ונשמתי עמוקות.

"טוב, נדבר על זה בערב," אמרתי בקול שקט. "אני אוהב אותך."

"גם אני אותך," אמרה אפרת וניתקה.

ישבתי על הספסל בדממה למשך כמה רגעים, מחזיק את הנייד ביד רועדת. על הרצפה ראיתי לפתע צל ארוך וצר, בדמותו של אדם גברתן גבוה במיוחד. הצללית נחתה באיטיות, וגלימתה התנופפה קלות. הדמות שילבה ידיים.

"הולך מקסים היום, במקרה שאתה שואל," אמרתי במרירות. "באמת כל הכבוד לך ולתפארת מדינת ישראל."

ישראמן לא ענה לי. הוא שילב ידיים ועמד זקוף.

"אם אתה כל כך רוצה להיראות שימושי," שאלתי בקול כבד, "איפה לעזאזל היית היום במקום לעזור לילד בבית הספר?"

הוא מצמץ בעצבנות, פתח את פיו לרגע ואז סגר. ישראמן הרפה את ידיו המשולבות, התנשם לרגע ואז ברח בחזרה לרקיע.

הסלון נראה מוזר כשאני נמצא בו לבד, בעיצומו של השקט הלילי. אם אני מפסיק להקליד לרגע, אני מצליח לשמוע את אפרת והילדים נושמים קלות במיטותיהם.

החלון הפינתי משקיף בדיוק לעבר פנס הרחוב שהאיר באור צהוב מכוער, אבל אני מעדיף לא להסתמך עליו. אני נוהג לשבת כשגבי מופנה למטבח, כשהאור החסכוני מאיר מאחורַי וצג המחשב הנייד מרצד מולי. בסלון אני אוהב להדליק שתי נורות קטנות שמפיצות אור רך ונעים לעין. ישבתי ליד שולחן האוכל העגול וכתבתי... או, ליתר דיוק, ניסיתי לכתוב. משהו. כל דבר. ואז נשמע מאחורַי הקול המוכר.

"נו, מה הולך?"

"תודה לאל, הכול חרא," נאנחתי.

"בוא׳נה, אי־אפשר להעביר איתך יום אחד בלי שתקטר לי," אמר ישראמן. "זה יותר מדי לבקש?"

"אני מת מעייפות, עבר עלַי יום מסריח... תודה רבה על העזרה בבית הספר, דרך אגב," הוספתי בציניות, "אני נרדם פה על הלפטופ, לא הספקתי שום דבר ממה שהייתי צריך להספיק בבית, אין מצב שאני מסיים בזמן את הטקסט שהבטחתי, אבל העיקר שאתה רוצה צומי."

"יאללה יאללה," רטן ישראמן ונופף בידו, "אפשר לחשוב שאתה בונה פה סוללת חץ."

היום הוא בא עם גלימה בצבע צהוב מזעזע, ומתחתיה טייטס עוד יותר מזעזע בצבעי כחול ותכלת. למרבה המזל לא היה עליו את לוגו ה"חי" הקבוע. לפעמים הוא בא בתלבושת הזו. לפעמים באחרות. עוד לא הצלחתי להבין את חוקיות התלבושות שלו, אבל אני חושב שזו נגזרת כלשהי של מדד הייאוש שלי.

לפעמים הוא עוטה גרסה מופרעת של מדי צה"ל, עם עיטורים מגוחכים על החזה וארבעה ארונות על כל כתף. כששאלתי אותו על משמעות העיטורים הוא אמר שזה סודי. כשציינתי שלא קיימת דרגה של ארבעה ארונות, הוא צחק עלַי ואמר שגם זה סודי. כשאמרתי לו שזה לא משנה כי הוא בכלל לא כאן אלא יציר דמיוני, הוא נתן לי כאפה שפיזרה עֲרֵמות של האבק הזוהר הכחלחל.

"אפשר להפריע רגע ל... זרם תודעה הזה ש׳ך?" אמר ישראמן.

"כבר הפרעת, אז מה זה משנה?" אמרתי, "ומה שאני כותב עכשיו נראה גרוע בכל מקרה."

"על מה אתה כותב?"

השתהיתי לרגע. לבסוף נשפתי החוצה את שארית האוויר שהיה כלוא בריאותיי, והנחתי את הראש על המקלדת. "זומבים, טוב? זומבים."

ישראמן קרב אלַי, נעמד מאחורַי ונשען על השולחן.

"וואללה," אמר אחרי כמה שניות של שתיקה, "באמת נראה כמו סיפור זין."

הרמתי את הראש. מסתבר שהנחתי אותו על המקש התחתון השמאלי ביותר במקלדת. קיללתי וסגרתי את הלפטופ בתנועה אחת מהירה.

"אתה לא יודע להתמיד, זו הבעיה שלך," המשיך ישראמן. "אצלנו

ביחידה עצלנות כזו לא הייתה עוברת בשתיקה.״

ניסיתי להחניק צחוק מריר. ״ביחידה, הא? אפילו עליך אני לא מצליח לכתוב סיפור נורמלי, אבל העיקר שאתה כותב לעצמך אוטוביוגרפיה פיקטיבית.״

כהרף עין הוא נצמד אלַי, כולו רושף זעם. הוא עושה את זה לפעמים. אני מסיט לרגע את מבטי, והוא מופיע במקום אחר. אני מסובב את הראש לרגע, והוא נעלם. ואז חוזר כמה ימים לאחר מכן, מטיח בי את גידופיו, ואז נעלם שוב. וחוזר אחר כך.

אני צריך נוירולוג.

״למי קראת פיקטיבי, תגיד לי?״ המילים נורו מפיו במהירות ובטון נמוך. ״תכף אתה באמת תצטרך נוירולוג.״

״זה בדיוק מה שאמרתי לעצמי לפני רגע,״ עניתי בשלווה. ״זה ממש מדהים שאתה יודע מה קורה בראש שלי. כאילו אנחנו אותו אדם.״

״יודע מה? לך לעזאזל.״ הרוק הדמיוני של ישראמן הרטיב את פני בכל הברה. ״אתה לא יודע להעריך שום עצה טובה שאתה מקבל, בגלל זה אתה נשאר מאחור עם סיפורים קצרים לא גמורים כשכולם מסביבך מוציאים רומאנים.״

״קודם, זה לא כולם אלא כולן,״ עניתי בטון מונוטוני. ״והסיבה שהן מצליחות להוציא רומאנים נובעת בעיקר מהעובדה שהן לא צריכות לנהל שיחות עם גיבורי־על דמיוניים שאפילו לא מצליחים לעבוד כקונספט.״

״לא מצליח לעבוד כקונספט?!״ גובה קולו של ישראמן עלה בכל בכל הברה. ״דמיוני? מי אתה בכלל שתקרא ככה לגיבור ישראל?!״

לטשתי עיניים בבחור הגברתן, עטוי התלבושת הבלתי אפשרית, ולבסוף פרצתי בצחוק. הנחתי את המרפק על השולחן, ראשי שעון על כף ידי והמשכתי לצחוק, כל גופי מתכווץ ורפה לסירוגין, עד שנרגעתי בהדרגה. עברו כמה דקות עד שנרגעתי לחלוטין.

״אתה תיאלץ לסלוח לי,״ אמרתי, ״קשה לי להתאפק כשאתה עומד מולי עם התחפושת הזו ואומר ׳גיבור ישראל׳.״

״תגיד תודה שאני לא מקמט אותך במקום,״ סינן ישראמן. ״יש לך גיבור־על בבית, ובמקום לשלוח אותו לנקות את החרא בחיים שלך

אתה משתין עליו בקשת.״

״מצִדי תעשה מה שבא לך. אחרי השבועות האחרונים אני זורם עם הכול,״ אמרתי ופתחתי את הלפטופ. ״בין הילדה בבית הספר, לשכן המנוול, לפרויקט בעבודה שלא רוצה להסתיים, לאפרת שמודאגת מהכול, ובוא לא נשכח שאורי עדיין לא מצליח לספר לי מה הוא למד בכיתה היום, למרות שחצי משכורת הולכת לצבא של שרלטנים שמזיינים לי את השכל על מה הוא יודע ולא יודע בלי שהם מכירים אותו בכלל... תאמין לי, כל דבר יהיה שיפור.״

נשמתי נשימה עמוקה והוספתי, ״והסיפור זומבים הזה מחורבן עד מוות. יותר גרוע מעכשיו כבר לא יהיה.״

הגלימה המכוערת התנפנפה למרות שלא נשבה שום רוח בחדר. שפתיו של ישראמן היו קפוצות, מבטו ננעץ בי. לפתע הוא צמצם את עיניו ופיו החל להתעקל באיטיות, עד שקיבל צורה של חיוך מדאיג. עיניו נפערו מחדש והוא החל להנהן בראשו בדממה.

״סגרנו עניין,״ אמר ישראמן. הוא קפץ ועף דרך התקרה. מהמקום בו חדר לתקרה הותזו אינסוף גרגרי אבק תכלכל וזוהר.

מצמצתי לעבר החלל הריק. ״יופי, סוף-סוף קצת שקט.״

נענעתי את ראשי והנחתי את אצבעותיי על מקשי המקלדת. המסך ריצד מולי, ולמשך כמה דקות שררה בינינו שתיקה מביכה. לבסוף נאנחתי ולחצתי על כפתור הכיבוי.

לעזאזל, עוד זמן כתיבה שהלך לאיבוד.

יצאתי בבוקר בחיפזון מהבית. כשסגרתי מאחוַרי את דלת הכניסה, הספקתי לראות את איציק, השכן הצמוד אלינו, נכנס לרכבו שחנה בדיוק בקצה הסמטה המשותפת. מיהרתי לחמוק לכיוון הרכב שלי שחנה בשטח המקורה, והתפללתי לכל ישות עליונה שיכולתי לחשוב עליה שלא ישים לב אלַי ושלא ניאלץ לקיים שיחה על רקע מוסכמות נימוס אוניברסליות מטופשות.

הסכם השיתוף על הקרקע עליה בנויים הבתים שלנו התעכב כבר לפחות חודשיים כי המנוול לא היה מוכן לחתום. אפילו עורך הדין היה על סף כניעה, אחרי שאיציק החל להוסיף סעיפים שונים ומשונים. כבר

לא יכולתי להסתכל על הפרצוף הזחוח שלו בלי לקבל בחילה. סירבתי לקבל את האפשרות להחליף איתו ולו מילה אחת. חמקתי בהצלחה והנעתי את הרכב.

הגעתי למשרד בתשע וחצי אחרי עוד פקק לא צפוי. התיישבתי ליד השולחן, עצמתי עיניים ונשמתי נשימה עמוקה. הרמתי את שפופרת הטלפון, ספרתי עד חמש וחייגתי לבית התוכנה.

במקום צליל חיוג נשמעה הקלטה אוטומטית שבישרה לי שהקו אינו מחובר. מוזר. כנראה חייגתי מספר שגוי. הוצאתי את הנייד, דפדפתי באפליקציית אנשי הקשר, ולחצתי על ה-SEND. שוב הודעה אוטומטית.

"לעזאזל," סיננתי וניתקתי את השיחה.

נזכרתי שבעבר שמרתי את הנייד של צורי למקרים דחופים. מצאתי אותו ברשימת אנשי הקשר וחייגתי. המתנתי למענה בזמן שצליל החיוג נשמע פעם אחר פעם. כנראה שהוא רוצה לדבר איתי עוד פחות ממה שאני רוצה לדבר איתו, הרהרתי. היה לי קשה להאשים אותו, הפרויקט הזה הפך לסיוט עבור כל המעורבים, ושנינו היינו בתווך.

"הלו," נשמע לפתע קולו של צורי, מחזיר אותי לקרקע המציאות.

"צורי, מה קורה?" שאלתי, "אני לא מצליח לתפוס אתכם במשרד."

"אה, כן..." מלמל בקול רועד.

"צורי, הכול בסדר?" משונה, הוא לא נשמע כמו עצמו.

"אה... זה קצת מורכב," מלמל צורי, "יש לנו משבר קטן בשרתים."

"מש... משבר?" לעזאזל, מה עוד יהיה השבוע?

"כלומר... לא משבר," אמר צורי בקול רועד. "יותר כמו... תקלה קטנה. זה קצת מורכב."

"תק-" התחלתי לענות ואז עצרתי. אלוהים אדירים. "שיט, צורי, תגיד לי שהפרויקט לא הלך קיבינימט."

"תראה..." אמר צורי, "זה מורכב."

"המורכבויות האלה מתחילות להימאס עלַי, אתה יודע?" סיננתי, "כבר שנה וחצי עובדים על החרא הזה, שזה שנה ושלושה חודשים יותר מדי, והתשובה הכי טובה שאתה יכול לתת לי זה 'מורכב'?"

"תקשיב שנייה," אמר צורי, "זה הכול בר תיקון..."

"בקיצר, הכול הלך," קטעתי אותו. "מה קרה בכלל?"

"לא, לא בדיוק," אמר צורי, "הפרויקט שלכם דווקא בסדר. זה... כל השאר."

"שזה אומר... ?" אמרתי לאחר השתהות של כמה שניות.

"שאנחנו לא יכולים לעשות כלום לפני שאנחנו משקמים את הכול."

"משקמים?!" זעקתי, "על מה אתה מדבר?"

"זה קצת, ובכן..." אמר צורי באיטיות, "מורכב."

"תסביר לי."

"ובכן, זה..."

"תסביר לי בלי להגיד את המילה שמתחילה במ"ם," אמרתי בעצבים. צורי השתתק ויכולתי לשמוע אותו מתנשף מהצד השני.

"זה נראה לנו בהתחלה כמו סוס טרויאני," אמר צורי באיטיות אחרי שתיקה של כמה שניות, "אבל חומרת הנזק גדולה מכל מה שאנחנו מכירים. בדרך כלל סוסים טרויאנים מצפינים את כל המידע בשרת ונועלים אותו, ואחר כך דורשים כופר כדי לשחרר, אבל כאן מישהו פשוט מחק הכול. כמעט הכול, ליתר דיוק. דווקא בפרויקט שלכם הוא לא נגע."

תודה לאל על חסדים קטנים.

"וכמה זמן ייקח לכם לשחזר מהגיבוי ולחזור לשגרה?" שאלתי, ואז הוספתי בתקווה קלושה, "חצי יום?"

"זה..." אמר צורי בחשש, "ובכן... נראה שמישהו מחק גם את הגיבוי. למעשה... את כל הגיבויים."

הרגשתי כאילו מישהו הכניס יד לסרעפת שלי ותלש אותה החוצה.

"מחקו לכם את הגיבויים?" לחשתי, "מה זה אומר מבחינתי?"

"תראה, זה קצת מור- אני מתכוון ש..." הוא מיהר לתקן את עצמו, "ובכן... יש לנו קצת עבודה לא פשוטה בנושא."

"תקשיב לי טוב, צורי," סיננתי בעוד ידי הפנויה מנסה לתלוש שערות מהפדחת, "אין לי עוד זמן לבזבז על עיכובים בפרויקט הזה. מבחינתי תשלח לחוות שרתים את הטכנאי הכי טוב שלכם שייעשה לו החייאה."

"זה בדיוק מה שעשינו," אמר צורי בזהירות, "אבל..."

"מה? מה, לעזאזל?!"

צורי ענה לי לאחר שתיקה של כמה שניות. "ברגע שהוא התחיל לפרק את הברזלים של השרת, הוא חטף שוק חשמלי משום מקום ואיבד את ההכרה."

"אתה עושה ממני צחוק?" בקצב הזה כבר לא יישארו לי שיערות. "איפה הדביל הזה עכשיו?"

"בתרדמת," אמר צורי, "מקווים שהוא יֵצא מזה."

למשך כמה שניות פתחתי וסגרתי את פי לסירוגין. "ב... תרדמת?"

ענן תכלכל וזוהר הופיע בפינת החדר ומתוכו הגיח ישראמן, לבוש בטייטס עם מגן דוד מפלצתי על החזה וגורמטים על הידיים. היו לו דרגות של נגד על הכתפיים, וחיוך גדול נסוך על פניו. "נו, איך אני?"

לטשתי בו עיניים לפני שפלטתי, "שיט."

"תראה, אנחנו..." גמגם צורי, "נעשה מה ש... אפשר. אוקיי?"

"אין... אין בעיה, צורי," גמגמתי בתשובה. "תעדכן אותי לגבי שלומו של הטכנאי..." והשיחה נותקה לפני שהספקתי לסיים.

הנחתי את השפופרת בחזרה על הטלפון. "תסביר לי לאט מה הלך פה הרגע."

"הבטחתי לך שאני מטפל בזה, לא?" אמר בהתלהבות, "תראה לי עוד אחד שעושה עבודה כזו. עבודה נקייה, אח'שלי!"

"אתה... עשית את ה..."

"אתה לא תאמין, אבל למחוק להם את השרת היה החלק הקל," המשיך ישראמן, "אני רוצה לראות עוד גיבור־על שיודע לעשות לבן־אדם 'זץ' כירורגי כזה. אין, תאמין לי, אין!"

"אתה..." מלמלתי בשארית כוחותיי, "לא, לא, אין מצב שהצלחת בכלל..."

"הופה, תראה מה השעה!" הוא הציץ בשעון מוזהב, נוצץ וצעקני שהופיע לפתע על מפרק כף ידו. "אני צריך להיות בעוד כמה מקומות היום, זה מבצע מתגלגל." וכהרף עין, הוא קפץ דרך התקרה ונעלם.

לא, זה לא יכול להיות, הרהרתי. ישראמן הוא הרי... על איזה "מבצע מתגלגל" הוא מדבר?

המבצע המתגלגל של ישראמן גרם בדיעבד ליום ארוך במיוחד במשרד.

הגעתי הביתה לקראת תשע בערב, קצת אחרי שאפרת השכיבה את דפנה ואורי לישון ואז צנחה על הספה בסלון. היא נרדמה כמעט מיד והתעוררה כשסגרתי אחרַי את הדלת.

"היי מאמי," מלמלה בקול רך ופיהקה. "שחררו אותך סופסוף?"

התיישבתי לידה על הספה וחיבקתי אותה. תמיד אהבתי לעטוף אותה, לפעמים גם כשנרדמה, ולהביט בה בשנתה.

"כנגד כל הסיכויים," אמרתי. "מי היה מאמין. היה משהו מעניין היום?"

"אורי עוד פעם דרש מהמורה לבטל את השיעור ולשחרר את כולם הביתה," מלמלה אפרת מבעד לעיניים עצומות למחצה.

"מה את אומרת?" אמרתי, "יש מצב שהוא רוצה לבוא לעשות את זה גם במשרד?"

"אה, ואחר כך הוא היה מהופנט מצינור מים עם חור, שהתיז מים על הגינה ליד מגרש הטניס," אמרה אפרת. "אתה לא תאמין, דרך אגב, אבל נראה לי שאורי פשוט לא סובל את בית הספר."

"די, נו, אין מצב, לא יכול להיות," אמרתי בקול מונוטוני. "חושבת שהוא יסכים להתחלף איתי?"

"כבר בדקנו את האופציות האחרות, אם שכחת," אמרה אפרת, "והגענו למסקנה שלהחליף מסגרת לילד זה תהליך לא פשוט."

"ולמקרה שאת שכחת, גבירתי הצעירה," הצהרתי, תוך כדי הנפת אגרוף וזקיפת האצבע המורה, "הרשי לי להזכיר לך שדווקא בדקתי היטב ומצאתי דרך נפלאה לוודא שאורי יחליף מסגרת."

"באמת?" אמרה אפרת ופיהקה. "כן, זכור לי פתרון נפלא ששולי הבלוג צרים מהכילו, אך עם זאת לא נראה לי ש..."

"לשרוף את בית הספר זו עדיין הדרך הפרקטית ביותר," אמרתי לה.

"כן, לגמרי," אמרה אפרת בחיוך וכרכה את זרועותיה סביב צווארי. "הישראמן שלך היה מת על זה."

"אה," מלמלתי, "בואי נשאיר אותו מחוץ לכל הענ-" ונקטעתי על ידי שפתיה של אפרת. תודה לאל על חסדים קטנים.

החסד הלילי הקטן נעלם ללא עקבות כאשר דפיקות רמות הרעידו את

הדלת. מוזר, הרהרתי, אני לא זוכר שהשעון צלצל בכלל. פקחתי עיניים וניסיתי להילחם ברעש בעזרת מצמוץ. זה לא כל כך עזר. הדפיקות נשמעו שוב, והפעם אפרת התעוררה. השעון הדיגיטלי שהיה על השידה הראה את הנורא מכל: חמש וחצי. בבוקר.

"אלוהים, מי זה בשעה כזאת?" סיננה אפרת וכיסתה את האוזניים בידיה.

"אני קם," מלמלתי, "אני קם, אני ק-" הדופק הסדרתי הכה שוב, והפעם התלוותה לדפיקות קריאת השכמה.

"הלו!" נשמע קולו של איציק. "זה השכן!"

לעזאזל. לבשתי טרנינג והשתרכתי לעבר המסדרון והמדרגות לקומת הכניסה. ובעוד אני מדדה, תהיתי מדוע איציק חושב שעוד אנשים שותפים לנטייה שלו להתעורר בחמש. וממתי יש בכלל שעה כזו "חמש בבוקר". ולמה אי־אפשר לבטל אותה. ואם יש אנשים שמתעקשים לקום בשעה הזו, למה אי־אפשר פשוט לכלוא אותם. ולמ-

"אתה תשלם על זה ביוקר, הבנת אותי?" נבח עלַי איציק כשפתחתי את הדלת.

"הא?" מלמלתי.

"אני לא יודע איפה גדלת ומאיפה באת," אמר איציק, "אבל תאמין לי שתתחרט על זה."

"חמש וחצי בבוקר, איציק," אמרתי תוך כדי פיהוק, "הדבר היחיד שאני מתחרט עליו זה שהתעוררתי."

"אתה לא מבין שאנשים יכולים למות מהדברים האלה?" איציק הרים את קולו, "אם אתה חושב ככה להכריח אותי לחתום על ההסכם, אין לך מושג עם מי יש לך עסק, בצבא אני נלחמתי ב-"

רק אז שמתי לב לזרועו של איציק המצביעה לכיוון החניה שלו. צעדתי קדימה אל מחוץ לבית והבטתי שמאלה, לעבר הבית שלו ושל אשתו שחלק איתנו קיר משותף. בחניה שלו, בקצה הסמטה ללא מוצא, חנה הג'יפ שלו שנקנה בחודש שעבר. או ליתר דיוק, מה שנשאר ממנו.

חציו השמאלי של הרכב היה מעוך ומעוות, כמו גוש חמאה שנמס בתנור. במקום בו הייתה אמורה להיות הפינה השמאלית האחורית של הרכב, רבץ גוש מתכת חסר צורה. יכולתי לראות בקלות היכן מסתיים

הפגוש, אשר שליש ממנו היה חסר, את השילדה הצבועה בצבע יסוד, ואף את תמונת החתך של ריפוד הכיסאות, שנוצרה כאשר חלק מהריפוד הצטרף לגוש חסר הצורה מחוץ לרכב. אלוהים אדירים.

איציק לא התרשם במיוחד מההלם שלי, והנאום שלו נמשך בזמן שבחנתי את רכבו מקרוב.

"...עשרה קילומטר עם החבר שלי על הגב, הבנת אותי? לא המצרים ולא פת"ח ולא אף אחד אחר כופפו אותי, ובטח לא אתה."

"וואללה," מלמלתי, ואז חדרה למוחי משמעות המילה האחרונה שלו. סובבתי אליו את הראש בתנועה חדה. "אני?"

"לא, אני," הוא ענה לי. אה, אז ככה הוא רוצה לדבר אלַי?

"איציק, אני לא עובד אצלך ואל תדבר אלַי ככה," הנמכתי את הטון, "ואם ככה אתה מדבר בדרך כלל לאנשים, אני בטוח שתוכל להוסיף עוד עשרים איש לפחות לרשימת החשודים שלך, אוקיי? עכשיו עוף ממני."

הסתובבתי בהפגנתיות ונכנסתי בחזרה הביתה. יכולתי לשמוע את צעדיו של איציק המובס החוזר לביתו, אבל לא בזה התעניינתי. עצמתי את עיניי ופיהקתי.

רעש מוכר נשמע בחלל הסלון, שהזכיר טפיחה על כרית רכה מלווה באבק תכלכל וזוהר. "זה היה אתה?" מלמלתי.

"משימה זה משימה, אח שלי," אמר ישראמן. "אמרתי לך שאני סוגר לך את העניין או לא אמרתי?" הפעם הוא הופיע לבוש בגלימה בצבעי הדגל, שהתנוססה מעל תלבושת צמודה בצבע חאקי. הוא חגר חגורת מתכת שהורכבה מחוליות כסופות בצורה מגן דוד. אבזם החגורה היה גורמט "חי" מוזהב.

"כמה פעמים אני צריך לומר שאין לך אור ירוק ושלא תסגור לי פינות?" חפנתי את ראשי בידיי. "וחוץ מזה, לא יכולת למצוא פתרון שלא שיגרום לפוץ הזה לדפוק לי בדלת בחמש וחצי בבוקר?"

"כשעושים חביתה, שוברים פוצים," פסק ישראמן.

"אלוהים אדירים," סיננתי, "מה עשית לו בכלל?"

"אני משתין חומצה פלואורואנטימונית," אמר ישראמן בגאווה. "אין לך מושג איך הפיפי שלי הציל אותנו באיראן."

"לך לעזאזל, אתה והפיפי שלך." גירדתי את הראש בעצבנות.

"למה מה עוד יכולתי לעשות?" זעף ישראמן. "אתה מדבר כאילו לא עשיתי פעולה מידתית."

"אני לא חושב שהמילה הזו..." אמרתי ולקחתי שאיפה עמוקה, "... אומרת מה שאתה חושב שהיא אומרת."

"זה זיבולי מוח מה שאתה אומר עכשיו, כי בדקתי במילון."

"לא יכולת ללכת ואולי..." תהיתי לרגע האם אפרת תשים לב לחור בקיר בצורה של הגולגולת שלי, "לא יודע, לעשות משהו שבני אדם נורמלים עושים?"

"כמו מה?" נבח ישראמן.

"אנא עארף, כמו לקטוף את הפרי מהענפים של העץ שלנו שצומחים לשטח שלו. אני יודע שזה היה מעצבן אותו, כי הוא כל הזמן גונב משם."

ישראמן בהה בי למשך כמה שניות. "השתגעת? כבר שנים שלא גזמת את הענפים. אתה רוצה שאני אשרט?"

"בוא נדבר רגע על שריטות," סיננתי.

"מאמי!" נשמע לפתע קולה המנומנם למחצה של אפרת, "מי זה היה?"

"איציק," מלמלתי, "איציק וייסורי איוב." התחלתי לפסוע במעלה המדרגות.

"מה, זהו?" זעף ישראמן, "איפה התודה?!"

עצרתי באמצע הדרך והפניתי אליו מבט. העיניים שלי לא הפסיקו למצמץ. "ת... תודה... ? על מה תוד-"

"בכיף ש'ך, גבר!" אמר ישראמן והחיוך הרחב שב לפניו. "יאללה, הלכתי לטפל במשאית."

ובאומרו את המשפט האחרון, צעד ישראמן דרך דלת הכניסה ויצא החוצה.

"משאית?" מלמלתי ושלחתי יד לגרד את העורף. לפתע שמעתי מהרחוב צפצוף מוכר של כלי רכב גדול שמעיר אותנו שלוש פעמים בשבוע, ולאחר מכן את רעש דחסן האשפה.

שיט.

פתחתי את דלת הכניסה, ברחתי החוצה וטרקתי אותה אחַרַי בחטף.

רצתי לקצה הסמטה, בנקודת ההצטלבות עם הרחוב הסובב אותנו. ליד הצומת שכנה פינת הזבל. הפחים המתינו בסבלנות לבואה של המשאית. אבל איפה המשאית? ואיפה ישראמן, לעזאזל?

רעש דחסן האשפה נשמע שוב. עמדתי ביציאה מהסמטה שלנו ויכולתי לשמוע את רעש המשאית המחדשת את נסיעתה. התקדמתי בהליכה מהירה לעבר הנקודה בה התעקל הרחוב, עד שראיתי את המשאית אשר נסעה באין מפריע.

המשאית התקדמה לעבר העיקול, וזכרתי שבדרך כלל היא נהגה להאט לקראתו. מסלול המשאית היה פנוי לגמרי וללא הפרעות. פלטתי אנחת רווחה, עד שראיתי גלימה בצבעי כחול ולבן מתנופפת מאחוריה.

המשאית המשיכה בהתקדמותה לעבר העיקול, ועברה מרחק מה לפני שהבנתי כי היא מתקדמת במהירות רבה מדי. היא החלה לצפור בפראות.

זינקתי לעבר פינת הזבל, והצלחתי להימלט ממסלול הפגיעה ברגע האחרון. הספקתי לראות את פניו של נהג המשאית המבועת, אשר המשיך ללחוץ על הצופר בהיסטריה. כשהמשאית עברה אותי הצלחתי לראות את ישראמן מחייך חיוך זחוח, בעודו דוחף במעופו את המשאית במהירות רבה יותר ויותר.

רגע לפני שהיא עפה מדרך האבנים ההולנדיות, סובב נהג המשאית את ההגה בתנועה חדה שמאלה. חלקה האחורי של המשאית נזרק ימינה, וישראמן מיהר להיצמד אליה שוב במעופו ולנעוץ בה את זרועותיו.

"לא! לא, תפסיק!" זעקתי, אך היה טיפשי מצידי להניח שיקשיב. הוא לא הרפה מהמשאית והמשיך לדחוף את חלקה האחורי במהירות, אל עבר גדר הלבנים שעמדה בחזית ביתו של מר-כובע-מצחייה. המשאית ניפצה את האבן, והמשיכה בתנועתה הסיבובית עמוק אל תוך החצר. לפתע עזב ישראמן את חלקה העליון של המשאית, ובמהירות הבזק תפס בכוח את חלקה התחתון, ממש מעל הגלגל האחורי, והיא התהפכה על צִדה.

עמדתי מול זירת ההרס, חופן את ראשי הרועד. ישראמן זינק על המשאית ההפוכה, מפזר סביבו את אותו אבק תכלכל של פורענות. הוא סקר את מה שנשאר מהחצר, וחיוך גדול היה נסוך על פניו. לפתע הרים

את ראשו ומבטו ננעץ בי. חיוכו התרחב, הוא הניף ידו המאוגרפת וזקף אגודל כלפי מעלה.

"אמרתי לך שאני אסגור לך את העניין, או לא אמרתי?" קרא לעברי. הוא קיפל לרגע את רגליו, ואז קפץ והתעופף מעלה-מעלה, עד שהפך לנקודה תכלכלה שנעלמה לחלוטין מבעד לעננים.

ואז העולם השתתק.

אני זוכר את קולו של איציק שנעמד מאחורַי והחל למלמל על נהגי משאיות שיכורים שממלאים את הכבישים בארץ, וכמה כולם כאן כמו חיות. אני זוכר את ניידת המשטרה שהגיעה לשם תוך זמן קצר, ואת האמבולנס שהגיע רגע אחריה. אני לא כל כך זוכר מה אמרתי לשוטרים, אבל זה לא שינה הרבה. אני חושב שאמרתי את המילים "איבוד שליטה" ו"עקומה מסוכנת" וזה הספיק להם. היה להם ממש קשה להימלט מאיציק, שסיפר להם על הנהגים המשוגעים שנוסעים ברחוב שלנו.

מר-כובע-מצחייה ומשפחתו לא נפגעו. המשאית נשארה בתחומי החצר ולא פגעה בבית עצמו, למרות שהייתה מאוד קרובה לכך. ניסיתי לומר לעצמי שישראמן רצה רק להפחיד אותו, אבל אז הבנתי את חוסר התכלית בנסיונות לתרץ את ההתנהגות שלו. זו הייתה נסיעה ממש כיפית לעבודה באותו בוקר.

"איך זה יכול להיות, איך זה יכול להיות...?" קולי הרועד מילא את הרכב.

לא הצלחתי למחוק מזיכרוני את המבט בעיני ישראמן כשניצב גאה מעל המשאית ההפוכה. כולו היה חדור מטרה, שחצן, אטום... ומוכן לעשות עבורי את את כל מה שאני משתוקק לעשות אך נרתע. ישראמן היה מוכן לעשות עבורי את הבלתי נתפס, גם אם מעולם לא ביקשתי את זאת ממנו. או ליתר דיוק, במיוחד אם מעולם לא ביקשתי ממנו.

"איך זה יכול להיות, איך זה יכול להיות...?"

הגעתי לעבודה ומיהרתי להסתגר במשרד שלי. כשהתקשרתי למשרד מהדרך הספקתי למלמל משהו על תאונת דרכים קשה סמוך לבית, ועל המשטרה שעיכבה אותי לצורך מתן עדות. למרבה הפלא זה לא היה שקר. נתקעתי בעגלת הציוד של עובדת הניקיון של הקומה, אך הייתי

כל כך מוטרד ששכחתי לקלל. המנקה החביבה שאלה אותי אם הכול בסדר. שיקרתי לה וחמקתי למשרד.

"איך זה יכול להיות, איך זה יכול להיות... ?" מלמלתי לעצמי שוב ושוב. אבל הוא כן היה אמיתי. משהו היה חייב להיות אמיתי. משהו שיכול להשמיד מאגרי מידע של חברת הייטק שלמה, להפוך רכב יוקרתי לערֵמת גרוטאות וגם, לעזאזל, להפוך משאית אשפה לתוך חצר ביתו של אדם הנהנה להיפטר מהזבל שלו במקומות שלא שייכים לו.

הכנסתי את היד לכיס האחורי ומתוך הארנק הוצאתי את פיסת הנייר המקומטת, איתה הסתובבתי כבר כמה חודשים. זו לא הפעם הראשונה שאני מוציא אותה מהכיס ומתבונן בשם ובמספר הטלפון שרשומים שם. מצאתי את הפסיכיאטר הזה במאגר אינטרנטי של מומחים לבריאות הנפש. היו עליו לא מעט המלצות, אם כי לא הייתי בטוח שהוא האיש המתאים לטפל במפלצת הדמיונית הפרטית שלי.

"אל תדאג גבר, אין לך מה לדאוג," נשמע לפתע קולו של ישראמן. הענן התכלכל עטף את דלת הכניסה למשרד. "היי, מה אתה מחזיק שם?"

"כלום," מלמלתי. קימטתי את פיסת הנייר והכנסתי אותה במהירות לכיס, ולאחר מכן התיישבתי מול המחשב. הנחתי יד רועדת על השולחן והישרתי אליו מבט.

"בא'נה, חלאס עם ההיסטריה. אתה לא מבין שאין להם אקדח מעשן?" הוא אמר בשחצנות. "מה הם יעשו? ייקחו ממני דגימת שתן? אף אחד לא יכול להוכיח שום דבר, וגם זה רק אם למישהו יהיה מספיק שכל לשים לב אליך. זה הכול תאונות, למה שמישהו יחשוב שהן לא? תאמין לי, אחי, אנחנו מסודרים, סמוך על—"

גיחכתי במרירות. "אנחנו ממש לא מסודרים," אמרתי בקול צרוד והתרוממתי באטיות מהכיסא. "אתה הולך להפסיק עם זה, הבנת?"

ישראמן לטש בי עיניים והרים גבה. הדממה שהשתררה במשרד נחתכה על ידי צחוקו הלגלגני.

"בא'נה, אתה חיוור," הוא משך את ההברה האחרונה באיטיות מכוונת וטון צורמני. "אתה לחוץ מדי, גבר. שב, שתה מים, תירג-"

הטחתי אגרופים בשולחן. "אני לא רוצה להירגע, לעזאזל!"

חיוכו של ישראמן קפא על פניו, ומשהו בעיניו השתנה. לפתע נפתחה הדלת וראשה של המנקה החביבה הציץ מבעד לצווארו, לחלוטין לא מודעת לאבק הזוהר שהקיף אותה. "הכול בסדר?" מלמלה במבטא רוסי כבד, טבול במבוכה, "שמעתי שנשבר משהו..."

"נפל לי משהו, זה הכול," עניתי במהירות. "הכול בסדר."

"אה, חשבתי שיש פה עוד מישהו," מלמלה. היא שוב החליקה את ראשה דרך ישראמן, הפעם בכיוון ההפוך. בדממה שהשתררה אפשר היה לשמוע את האבק הדמיוני נוחת על הרצפה.

"וואללה יופי," אמר ישראמן באִטיות. "יש לך עוד משהו לומר לי?"

לא הספקתי לענות לו. צלצול הטלפון הנייד שלי חרך את האוויר, וידי נשלחה אליו מבלי משים. לחצתי על הסימן הירוק שהופיע על הצג, ושמעתי את קולה של אפרת.

דקות ספורות לאחר מכן כבר הייתי בחזרה ברכב, נוסע כמו מטורף לחדר המיון של בית החולים שהיה בקרבת בית הספר של דפנה.

כעבור ארבעה ימים ישבתי על כורסת הבד הישנה בחדר של דפנה. השעון שלי הראה אחת־עשרה בלילה. קנינו את הכורסה מעט אחרי שדפנה נולדה כדי שנוכל לתפוס תנומה מדי פעם בזמן שאנחנו מנסים להרדים אותה. כמעט עשר שנים עברו מאז, ולא הרבה השתנה.

אפרת הצליחה להרדים את אורי בקושי רב באותו לילה, אחרי שהוא צרח את שמה של דפנה ללא הפסקה. "תי-אי, יש פצע! אוי ואבוי, פצע!" צרח שוב ושוב על אפרת, בעודו מצביע על אחותו. צעקתי עליו שייגע לפני שיחליק וייפצע באמבטיה, ואז אפרת אמרה לי שאתרחק ממנו כי אני רק מרע את המצב. הוא מעט נרגע בימים הבאים.

הם רדפו אחרי הילדה בהפסקה. היא ניסתה לברוח אך לא הצליחה. הם תפסו אותה והפילו אותה ליד מסלעת חצר בית הספר. היא נפלה על קצה מחודד של סלע גדול ונפצעה במרפק. זה לא הספיק להם, אז הם בעטו בה.

אפרת התייצבה בחדר המיון, מייד לאחר שהמחנכת התקשרה אליה. אחרי שסיימו לחבוש את הילדה אמרה לנו האחות התורנית את המילה "אשפוז", ואני התחלתי להרים טלפונים לכל מי שרק יכולתי לחשוב

עליו: ועד ההורים, המחנכת, היועצת, המנהלת ואחראית בתי הספר היסודיים מטעם העירייה. רציתי לחנוק את כולם.

בסוף הסכימו לשחרר אותנו באותו יום בלי לאשפז. חזרנו הביתה עייפים, חבולים ומובסים.

דפנה ישנה במיטתה, עיניה נעצמות באיטיות בזמן שאני מקריא לה בפעם המאה סיפור על ילד הסובל מהתעללות יום-יומית מצד בן דודו הבריון, המגלה יום אחד שהוא קוסם שאפילו הקוסם האכזר והנורא ביותר בעולם לא יכול להביסו.

בזמן שהקראתי לה, דמות גברתנית עטוית גלימה ריחפה ממש מאחורי גבי, נחתה בדממה על הרצפה והטילה צל כבד על הקיר. למרות החושך שהטילה, עדיין הצלחתי לקרוא את המילים בספר האהוב ביותר על דפנה.

דפנה נרדמה ממש לפני שהילד נכנס לרציף הרכבת המכושף אך עדיין המשכתי להקריא, לפחות עד הרגע בו הילד הבודד פגש חברים חדשים. אני אוהב את הקטע הזה.

לאחר מכן השתתקתי וסגרתי את הספר. השקפתי על דפנה הישנה. קמתי רק לרגע מהכורסה כדי לסדר את השמיכה שלה ולכסות אותה מחדש, וחזרתי לשבת, משעין את סנטרי על היד.

"אני הולכת לישון," שמעתי ברקע את קולה המרוסק של אפרת, "אתה בא?"

"כבר בא, מאמי," מלמלתי בקול חרישי.

הוא המשיך לעמוד מאחורַי בדממה, כלב ציד המחכה להוראות. גלימתו התנפנפה ברוח שאינה קיימת. שמעתי באוזני רוחי את קולה של אחת האימהות ששאלה אותנו מה דפנה אמרה לבן שלה לפני שהוא הרביץ לה, כי אולי זה יכול להסביר איך הסיטואציה התדרדרה.

"ההדרים 35," אמרתי. היו לי כמה ימים לחפש את דף הקשר שהלך לי לאיבוד אי־אז בתחילת השנה. "זו הכתובת של אבנר. ירון אריאל גר בירדן 17, ויוסי רביב..." עצמתי לרגע את עיניי והשתתקתי לכמה שניות. "...הם באלונים 4," אמרתי לבסוף.

הצל האימתני שהיה מאחורַי הנהן קלות בראשו, וריחף בחזרה לכיוון התקרה כמות שבא.

קמתי מהכורסה, צעדתי לכיוון חדר השינה שלנו ונרדמתי חבוק עם אפרת.

השעון המעורר צלצל בשש וחצי והשתקתי אותו מייד. התכוננתי להתהפך לכיוון ההפוך ולאחר שוב למשרד... ואז נזכרתי בליל אמש. זינקתי מהמיטה כנשוך נחש.

מה הוא עשה להם?

"מה קרה?" מלמלה אפרת, רדומה למחצה, "שוב כיבית אותו לגמרי במקום לכוון את הנודניק?"

"הלוואי," אמרתי בקול רועד.

"מ... מה אמרת?" פקחה אפרת את עיניה.

"לא... לא חשוב," מלמלתי, "אני ער עכשיו."

מה הוא עשה להם, לעזאזל?

שטפתי פנים, צחצחתי שיניים והערתי את הילדים. החלפנו לדפנה את התחבושת בפלסטר גדול, והלבשנו אותה ואת אורי. לבסוף הצלחנו לצאת מהבית מעט אחרי הזמן ולקחת אותם לבית הספר.

מה גרמתי לו לעשות להם? מה עוללתי? או שאולי לא עוללתי דבר, ובכל זאת ישראמן הוא יציר דמיוני? אבל אם כן, אז את מי שלחתי אתמול בלילה לשחר לטרף אחרי ילדים בני תשע?

המחשבות לא הפסיקו להתרוצץ במוחי בדרך לבית הספר. בכניסה התפצלנו – אפרת לקחה את אורי לכיתה שלו, ואני את דפנה. צעדנו לשם באיטיות, כשיש מאיתנו לא באמת רצה להגיע לשם. כשעמדנו מול דלת הכיתה הסגורה, שאלה דפנה במבוכה אם אנחנו לא אמורים להיכנס.

"כן, בטח, מתוקה..." אמרתי בחשש, ופתחתי את הדלת. כשלושים זוגות עיניים של ילדים ומחנכת ננעצו בנו ברגע שנכנסנו. דממה השתררה בכיתה בזמן שליוויתי אותה למקומה. לאחר שדפנה התיישבה, נשקתי אותה במצחה וחיבקתי אותה, ולאחר מכן פניתי ללכת, ואז קפאתי לרגע.

כיסא ריק בפינה ליד החלון, עוד אחד בשורה שלפניו, ועוד אחד בשורה האחרונה בטור האמצעי. שלושה מקומות ריקים.

המחנכת ניגשה אלַי. "אפשר לדבר איתך בחוץ לרגע?" לחשה.

יצאתי איתה החוצה. ברכיי רעדו.

"תראה, אבא של דפנה..."

"אלעד."

"אלעד, כן, כמובן... איך היא מרגישה?"

"כמו שמרגישה כל ילדה שעושים לה מארב," אמרתי.

היא הסיטה ממני את מבטה ושתקה למספר שניות. "כן, כן... בוודאי. תראה," היא סידרה את משקפיה, "אני רוצה שתדע שבית הספר רואה את העניין בחומרה ולא נעבור על זה לסדר היום. אנחנו בהחלט מתכוונים ל-"

"אני מבין ש..." קטעתי אותה ואז השתתקתי. היא עמדה מולי בדממה והמתינה. "אני מבין ש... הילדים שהרביצו לה לא באו היום כי השעיתם אותם?" בבקשה תגידי לי שכן, אלוהים אדירים.

"אנחנו לא יכולים להשעות בשלב זה בלי בירור," ענתה לי והשפילה את מבטה לרצפה, "אבל כרגע נראה שהם העדיפו לא לבוא היום בכל מקרה."

"למה את חושבת ככה?"

היא פנתה בחזרה לדלת הכיתה ואחזה בידית.

"כל ההורים שלהם הודיעו היום למזכירות שהם לא מרגישים טוב," אמרה בשקט. "אני מצטערת, אבל אני צריכה לחזור לכיתה. נהיה בקשר ו... אני מצטערת." היא לחצה על הידית, פתחה את הדלת, נכנסה לכיתה וסגרה אותה אחריה.

ישבתי ברכב, בחניון הצמוד לבית הספר, לאחר שהבאתי לשם את דפנה, ונישקתי את אפרת לשלום.

לא הצלחתי לגרום לרגלי ללחוץ על דוושת הגז ולצאת לכיוון העבודה. היו לי בנייד כמה שיחות שלא נענו מבית התוכנה, אבל לא התחשק לי לשמוע על עוד טכנאים שנכנסו לתרדמת באשמת הפה הגדול שלי.

אחרי חצי שעה של בהייה חסרת מעש בהגה ואינספור מחשבות טורדניות שהתרוצצו במוחי, הוא הופיע. הוא היה מאוד מרוצה מעצמו.

"נו?" צהל ישראמן. "רואה מה זה? ישראמן בשטח, כולם במתח!"

"וואללה."

"תאמין לי, אין מצב שהם מתקרבים אליה שוב. וזה רק שלב אל"ף, אח'שלי."

סובבתי אליו את הראש בתנועה חדה. "שלב אל"ף?"

"נראה לך שביקור של דמות בלתי נראית באמצע הלילה יספיק? עם החומר שמאכלס את הכיתה הזו? הצחקת את ישראמן."

אני הולך לגיהינום.

"האבנר הזה יודע לצרוח, אתה יודע? חוץ מזה, שיגידו תודה שלא טלטלתי יותר חזק," אמר ישראמן. "מבחינתי ילד קקה זו פצצה מתקתקת. יודע מה יהיה בשלב בי"ת?"

"כלום."

"איזה כלום ואיזה נעליים. אני הולך לארוב להם ב-"

"כלום," אמרתי שוב, "לא יהיה כלום, כי אתה לא הולך לעשות כלום. הבנת אותי?"

"בוא'נה, אף פעם לא התחברתי להומור הזה של החנונים," אמר ישראמן. "זה רפרנס לבאפי הזאת ש'ך?"

"אין. רפרנס." סיננתי. "מה כל כך מסובך להבין? תפסיק עם החרא הזה לפני שתהרוס לי את החיים לגמרי."

שני גברים ברכב אחד לא גדול במיוחד, בחניון ריק מאדם, והאוויר בתווך סמיך כאילו היה מוצק.

"להרוס לך את החיים," אמר ישראמן בקול מונוטוני והבעת פנים שהפכה ברגע אחד לקיר. "אז זה מה שעשיתי, הבנתי. תודה רבה."

"אתה אשכרה הולך לשבת מולי ולשחק את הקרבן?"

"תגיד, אתה לא מתבייש?" אמר ישראמן. "הבן־אדם עוזב הכנות לפעולה חשובה בדמשק כדי לעזור לחבר..."

"אתה קורא לזה לעזור?"

"משקיע, מתכנן, מתרוצץ, עושה מעל ומעבר..."

"מעל ומעבר זו דרך מעניינת להגדיר את זה."

"וכל זה למרות שהבן־אדם צריך להיות בפעולה מאוד חשובה בדמשק..."

"ברור, דמשק."

"ועדיין הוא מוצא זמן לעשות בשביל החבר שלו את הדברים הכי קטנים ובנאליים..."

"אתה תקפת ילדים בני תשע!" צרחתי. "יש לך מושג כמה זה מפלצתי?"

הוא צמצם את עיניו וצמרמורת עברה בגווי.

"אני תקפתי?" אמר בקול שהזכיר לי יותר מכל נחש ארסי. "אני רק עושה מה שאומרים לי."

"אנ-" המילים נתקעו בגרוני והטחתי אגרוף בהגה. "מתי אמרתי לך לעשות את כל זה, לעזאזל?"

"ממתי אתה צריך להגיד לי דברים?" שאל ישראמן. "תאמין לי שאני מכיר אותך טוב-טוב. תסתכל לי בעיניים ותגיד לי שלא בא לך לחנוק את הילדים האלה בעצמך, או שלא שמחת שמישהו סתם את הפה לסנוב ההוא מהבית תוכנה המסריח. תיכף תגיד לי שאתה שמח שהשכן הזבל ההוא לא נקבר מתחת למשאית."

"את כל זה אתה עשית," מלמלתי בקול חנוק. "לא הייתי קשור לאף אחד מהדברים האלה."

"וואללה? אני?" אמר ישראמן. "איזה קטע, הייתי בטוח שאני איזו הזיה של סכיזופרן."

קפצתי שפתיים וסובבתי את הראש הצידה.

"מה קרה, אין לך מה להגיד?" נהם ישראמן. "מזה אתה מפחד, הא? או שאשכרה שחררת מפלצת שאתה לא יכול לשלוט בה, או שאתה פסיכי ששומע קולות. היית נותן לאחד כמוך בכלל להתקרב לאפרת?"

סובבתי את הראש בחזרה אליו בתנועה חדה. "תשתוק," סיננתי.

ישראמן גיחך. "עזוב אפרת, מה היית עושה אם איזה פסיכי היה מתקרב לדפנה ואורי?"

"סתום. את. הפה."

"אם מישהו היה רואה אותך עכשיו, הוא היה קורא למשטרה," אמר ישראמן. "למה אתה חושב שאתה יותר טוב ממני?"

"אתה קורא לעצמך גיבור על?" אמרתי בקול רועד, "אפילו לילד שלי אתה לא יכול לעזור."

הוא השתתק למשך כמה שניות, נושם בכבדות וקופץ את שפתיו. לרגע אחד הוא לא נראה כמו קריקטורה של חייל מהסיירת, אלא כמו ילד שנקרעה לו התחפושת של פורים וגרמה לו להבין כמה מגוחך הוא נראה בה. לפתע הוא התרומם ממושב הנוסע, ועף דרך תקרת הרכב.

החניון הצמוד לפארק היה עמוס מהרגיל. אחרי שיטוט של רבע שעה מצאנו חניה בין שתי מכוניות שבעליהן חנו ברשלנות. דפנה ואורי הביעו מחאה נמרצת על המיקום, מזג האוויר, התאריך, השעה ומיקום כדור הארץ. אפרת רצתה להרוג אותם, ולאחר מכן רצתה להרוג אותי אחרי שאמרתי שגם אני רוצה להרוג אותם.

עזרתי לאפרת ולילדים לצאת מהרכב, ואז נכנסתי בחזרה לתא הנהג והחניתי אותו בעדינות. רגע לפני שהוצאתי את המפתח קפאתי. הגברתי את הרדיו.

"...לפנות בוקר בדמשק. דובר צה"ל התיר לפרסום את הידיעה אודות הפעולה שבוצעה הלילה, אך סירב למסור לפי שעה פרטים נוספים על יעדי המבצע. מקורות זרים דיווחו על שימוש באמצעי לחימה מיוחדים על ידי חיל האוויר, אולם דובר צה"ל סירב להגיב."

פעולה חשובה בדמשק. הוא חזר על זה כמה פעמים. לעזאזל, איך הוא...

"אתה בא, או שאתה מייבש אותנו בחוץ?" התעצבנה אפרת.

"שיט..." מלמלתי על קו התפר בין בושה למבוכה. "סליחה, היה משהו ברדיו."

"זה כל כך לא מתאים עכשיו," רטנה אפרת. "בוא נמצא מקום לשבת, אחרי זה תקשיב למה שאתה רוצה." לקחנו את התיקים והילדים והתחלנו לצעוד מהחניון לכיוון הכניסה לפארק.

"יאללה," לבשתי ארשת פנים של מדריך בצופים, "בואו, ילדים!"

"אני לא אוצה!" אמר אורי, חוזר על מה שאמר בזמן הנסיעה. אפרת נאבקה כהוגן בניסיונותיו העיקשים לעזוב לה את היד. הילקוט המשוכלל של אפרת, זה שגדול יותר מבפנים, היה על גבי והכיל מספיק ציוד גם לפיקניק וגם למסע הישרדות בקונגו. ביד ימין החזקתי תיק קטן נוסף עם בגדי החלפה של הילדים, וביד שמאל את הצידנית.

"אמא, תגידי לו! הוא מעצבן!" צעקה דפנה. אפרת החזיקה בה בידה הפנויה. התחרטנו על הפיקניק הזה בערך מהרגע בו יצאנו מהבית ומחלקת התלונות נפתחה.

"יאללה, בואו נזוז כבר," מלמלתי תחת השמש הקופחת, "שנספיק לתפוס כאן מקום. עמוס פה היום בטירוף."

"דפנה, תתחילי להתנהג!" אמרה אפרת. "אלוהים, אתם פשוט בלתי נסבלים."

"כן, הם בשיא שלהם היום," אמרתי. "לא היה מזיק איזה סיוע אווירי לאסון הטבע הזה."

"כן, איפה הישראמן הזה שלך כשצריך אותו?"

עבר חודש מאז הפעם האחרונה שראיתי אותו, כאשר קפץ ונעלם מבעד לגג הרכב שלי. חודש בו לא נרשמה בבית מילה גסה או תקרית אלימה. להקלתי, לא חשתי בחסרונו.

"התייאש גם הוא מהצרחות." חייכתי בחצי פה. "במיוחד מהעקשנות של אורי."

"אוף, הוא כל כך עקשן בזמן האחרון," מלמלה אפרת בזמן שגררה אחריה את הילדים. "אפילו איציק התקפל וחתם בסוף."

גיחכתי. "רק איציק? מתי בפעם האחרונה היה בפח שלנו זבל של מישהו אחר?" לשכנים סוף-סוף נמאס מההתנהגות של מר-כובע-מצחייה, ושלחו לו מכתב מעורך דין. פתחנו בקבוק יין אחרי שקנה פח אשפה חדש ונוצץ, במקום זה שנהרס כשהמשאית התהפכה.

"אוף, אימא!" קראה דפנה, "אני עייפה!"

"גם אנחנו עייפים, תרחמו עלינו קצת," מלמלתי.

"די, אין לי כוח," זעפה אפרת. "בחופש אתה לוקח אותה למשרד."

"ומה בדיוק אני אעשה אית-"

"מאיפה אני יודעת?!" אמרה אפרת. "מצִדי שתריב במקומך על התוכנה החדשה שלכם."

"תתפלאי, אבל אני פחות רב אתם בזמן האחרון," אמרתי. לא חשתי גאווה גדולה במיוחד, בלשון המעטה, מאז תקרית הטכנאי. להקלתי הוא התעורר אחרי יומיים בלי נזקים לטווח ארוך, ומאז השתמר מאזן אימה: צורי השתדל כמיטב יכולתו להשלים את הפרויקט, ואני לא

שלחתי אחריהם ישות על טבעית שאי־אפשר לשלוט בה.

עברנו את שער הכניסה לפארק, וכר הדשא עמוס המבקרים נפרש מולנו. ניסיתי לחפש פינה ירוקה בה נוכל להתמקם, אך הפארק היה מלא עד אפס מקום, לפחות באזור הקרוב לשער הכניסה. שבילי ההליכה הסלולים היו עמוסים בילדים על קורקינטים ואופניים, שבחרו לנסוע עליהם ולא על המגרש המיועד לכך במרכז הפארק, סמוך לאגם המלאכותי ומזרקת הנוי.

"בואו נמשיך הלאה," רטנתי, "אולי נמצא מקום פנוי בהמשך, אחרי הגבעה."

"אני או-צה לה-זוה לאוטו!" צעק אורי.

"גם אני רוצה לחזור לאוטו," אמרה אפרת, נאבקת באורי המנסה להשתחרר מאחיזתה, "ולהשאיר את כולכם כאן."

"לא! אני באה איתך!" קבעה דפנה נחרצות.

"אלוהים דפנה, אולי די כבר?" אמרה אפרת. "את לא הפסקת להתלונן מהרגע שיצאנו מהבית, ואת אפילו לא שאלת אם אנחנו צריכים עזרה."

דפנה פלטה את נהמת ה"אוף" שלה, ובינתיים הצלחנו להתקדם עוד כמה מטרים על השביל לעבר הגבעה. כשהגענו לפסגה נפרש לפנינו צֶדו האחר של הפארק. כרי הדשא שלו כוסו אף הם במבקרים רבים, ללא פיסת דשא אחת פנויה.

"לעזאזל," מלמלתי. נעצרנו ליד הספסל היחיד שהיה פנוי.

"טוב, נראה לי שהכי עדיף שתשבו כאן," אמרתי, "ואני אנסה לאתר לנו מקום שנוכל לפרוש בו מחצלת. איפה שמנו אותה בכלל?"

"היא בתיק של..." אמרה אפרת, והתנשמה בפתאומיות. "איפה אורי?!"

עמדתי לשאול בעצבים האם היא צוחקת, כשראיתי שאורי נעלם. "שיט!" הסתובבתי בחטף לעבר ההמון שאיכלס את הפארק. עיניי התרוצצו, מנסות לשווא לאתר אותו בין שלל הילדים הלא מוכרים שהקיפו אותנו. הסתובבתי על צירי סיבוב מלא, שלחתי יד לראשי ותפסתי קווצת שׂיער אקראית. "מתי הוא הספיק להיעלם בכלל?!"

"הוא בטח ניצל את אחת ההזדמנויות כשדפנה המשיכה לנדנד לי," אמרה אפרת, "דפנה, כמה פעמים אמרתי לך להפסיק עם התלונות?!"

"אב... אבל..." מלמלה דפנה ופרצה בבכי. אפרת נשכה את שפתה ומיהרה לחבק אותה.

עמדנו שלושתנו ליד הספסל, מוקפים באנשים שאיש מהם לא היה ילד קופצני עם חיוך מקסים, שלא מצליח לנהל שיחה בלי לצטט פרסומות או לבקש שאבא ידפיס לו לוגואים שראה בטלוויזיה. חפנתי את ראשי בידיי, נועץ ציפורניים בגולגולת.

"תישארי עם דפנה כאן." זרקתי את הילקוט על הרצפה. "אני הולך לחפש אותו." התרחקתי בצעדים מהירים בלי לחכות לתשובה. אני חושב שהיא צעקה אחרַי משהו, אבל התרחקתי מהר מדי מכדי לשמוע.

פילסתי את דרכי בין המבקרים. ריח גוף, לחות ורעש אפפו אותי מכל כיוון. "אורי!" התחלתי לצעוק. "אורי, איפה אתה?!" אבל רעש ההמון היה חזק ממני.

הגברתי את קצב הליכתי. ההליכה הפכה לריצה, הריצה לשעטה. בחפזוני נתקלתי באישה מבוגרת לבושה שמלה פרחונית, לאחר שהבטתי לאחור במקום לכיוון אליו דהרתי. היא צעקה בבהלה, ולאחר מכן החלה לגדף אותי נמרצות. הייתי מבוהל מדי מכדי להתנצל או לקלל בחזרה.

"אורי!" קולי הלך והצטרד. לאחר כל צעקה פניתי לכיוון המנוגד וצעקתי שוב, ראשי מופנה לכיוון אחר וחוזר חלילה. הצעקות שלי משכו את תשומת ליבם של עוד ועוד עוברי אורח.

"ילד קטן, בן שבע!" זעקתי. "שיער שחור קצר, חולצה אדומה, קוראים לו אורי, ראיתם?"

הם הסתכלו עלי במבוכה והנידו ראשם לשלילה. מבעד לתשובתם המנומסת והקרירה זיהיתי את מבטי הביקורת הארסיים המופנים להורה שלא השגיח על ילדו במקום הומה אדם.

פניתי שוב לכיוון מנוגד, ולפתע ראיתי אותו מולי. לא הייתה לו גלימה הפעם, אך חליפתו הייתה בצבע הזית המוכר. פניו היו חסרי הבעה ועיניו ננעצו בי בשתיקה רועמת. ידיו שמוטות לצִדי גופו, ולא נתונות בשילוב הידיים המתריס המוכר. לרגע העולם עצר סביבנו. שנינו היינו כלואים בבועה משל עצמנו, מנותקים מהמולת הפארק. אף אחד מהאנשים שסבבו אותנו לא הפר את שלוות המרחב הזה, השמור רק

לשנינו.

"אורי," התנשמתי בקול חנוק, "אולי ראית את..." לא הצלחתי להשלים את המשפט.

פניו לבשו הבעת חמלה. עיניו הצטמצמו לרגע והוא סקר אותי. "מה הוא אוהב?"

"מ... מה?" ריאותיי היו מרוקנות מאוויר, וניסיתי לשווא למלאן מחדש.

"הילד," קולו היה צרוד ומונוטוני, "מה הוא אוהב לעשות?"

"אורי..." ליבי פעם כאילו הייתי בעיצומה של ריצת מרתון. "הוא נעלם, אני צריך..."

"מה הוא אוהב לעשות?" שאל שוב.

"נו, מה זו השאלה הזאת? אתה מכיר אותו, לעזאזל!" אני לא יכול להתעסק בזה עכשיו, אלוהים אדירים.

"גם אתה מכיר אותו." מבטו היוקד ננעץ בי. "מה הוא אוהב לעשות?"

"הוא..." ואז קפאתי. נשאתי את מבטי להמשך השביל המתפתל הלאה, אל מרכז הפארק. הבטתי על ישראמן שוב והוא הנהן קלות בראשו. ואז התחלתי לרוץ.

רגליי נשאו אותי לאורך השביל במהירות הולכת וגוברת. שוב ושוב חמקתי מהתנגשות עם עוברי אורח ברגע האחרון. הרגשתי כאילו כוח נסתר דוחף אותי בעדינות ברגע האחרון, שנייה אחת לפני ההתנגשות, ואז דוחף אותי שוב בכיוון הריצה, הלאה לכיוון המגרש. אפרת הציעה שאנעל נעלי ספורט לפני שיצאנו מהבית, אך אני העדפתי בכל זאת לנעול כפכפים. הרגשתי את משטח האספלט הקשה בכל רקיעה, וחששתי שכפכף יתפרק לי באמצע הריצה. אבל לא יכולתי להפסיק.

השביל הסלול הוביל אותי למגרש אספלט, עליו נסעו במעגלים ילדים על סקייטבורדים ואופניים. נעמדתי בכניסה, והתכופפתי לרגע. השענתי את ידיי על ברכיי בזמן שניסיתי להסדיר את נשימתי. לרגע שכחתי לאן להמשיך, אך לאחר כמה נשיפות נזכרתי. חידשתי את ריצתי, ועקפתי את המגרש. האגם המלאכותי ניצב לפנַי. שביל האספלט התחבר לטיילת שהקיפה אותו. הטיילת הוליכה אותי למזרקה, שעמדה במרכזה של בְּרֵכה מוגבהת בצמוד לאגם.

אורי עמד לידה. הוא צחק ונופף בידיו בכל פעם שנורה ממנה סילון מים.

כמובן, הרהרתי. האובססיה שלו למים זורמים. הפרסומת עם המפל. בהזדמנות הראשונה שלא שמנו לב, הוא ברח לכאן במהירות שיא. יש לו מערכת ניווט מושלמת בראש, הוא יודע בדיוק איך להגיע מכל מקום לכל מקום.

לפתע הוא הפסיק לנפנף בידיו. הוא נעמד בצמוד לברֵכה, והניח את רגלו על שפתה. הוא נעזר בידיו, הרים את עצמו ועד מהירה נעמד על השפה בתנוחת קפיצה.

"אורי!" הגעתי אליו בריצה פראית. תפסתי אותו והורדתי אותו מהשוליים בחזרה לרצפה.

"לא!" צרח עלַי. "אני אוצה למים! אני אוצה למים! תו-איד!" הוא החל להרביץ לי בידיו והגביר את צרחותיו.

"אורי, חמוד," נאלצתי להגביר את אחיזתי בו על מנת שלא יחמוק וינסה להיכנס שוב למים וייפצע מהקרקעית, "אורי, די, די... זה כואב לאבא."

"תו-איד!" הבכי שלו גבר, והרגשתי איך הוא אט-אט חומק מאחיזתי. הייתי מותש מהריצה והחום הכבד. גופו התפתל והוא ניסה שוב ושוב לתלוש עצמו ממני כדי להיכנס לברֵכה הארורה.

שקט השתרר כשהשמש הפסיקה להכות בנו והסתתרה מאחורי צל. אורי הפסיק להכות בי רגע לפני שידי נשמטה מגבו.

"יש-אמן! זה יש-אמן!" צעק אורי.

"מה?" תחושת ההקלה שמילאה אותי לפני רגע נעלמה מיד. "מ... מה אמרת, חמוד?"

אורי הצביע בזרוע קטנה ונחושה, ישרה כסרגל המדויק ביותר, לעבר השמים. "או-שם! תי-אה! זה-או!"

הרמתי את ראשי. ישראמן ריחף באוויר, כעשרים מטרים מעל ראשנו. הוא הסתיר את השמש והטיל עלינו את צִלו. על פניו הייתה הבעת שביעות רצון. הוא חייך אלַי חיוך קטן שהתרחב בהדרגה. ישראמן הושיט את זרועו קדימה, זקף אגודל מתוך אגרופו והנהן.

ידי עזבה לרגע את אורי כדי למחות את הדמעה שהצטברה לי בזווית

העין, למרות הצל של ישראמן שהסתיר את סנוורה של השמש.

ואז ישראמן נסק מעלה, מגלה את השמש מחדש. הרמתי את ידי למעלה על מנת להצל עלינו וכיווצתי עיניים. הוא המשיך במעופו עד שהפך לנקודה זעירה בלב הרקיע, ולבסוף נעלם בזמן שאורי המשיך לקרוא לו שישוב.

הסלון עדיין נראה מוזר כשאני נמצא בו לבד, אפילו אם אפרת עדיין ערה למעלה אחרי שהרדימה את הילדים.

ניסיתי להמשיך לכתוב את הסיפור שעבדתי עליו, אך ללא הצלחה. מחשבותיי התרוצצו ללא שליטה. כתבתי, ואז מחקתי וכתבתי מחדש את אותה פסקה כמה פעמים, עד שהגעתי למסקנה שאולי יש פסקאות שלא נועדו להיכתב. אולי אפילו סיפורים שלמים.

אור בצבע תכלת הופיע לפתע מאחוַרי, ומתוכו הגיחה צללית מוכרת. גם הפעם הוא לא וויתר על הגלימה. ניסיתי להעמיד פנים שאני מתעלם והמשכתי להקליד על המחשב, אך נקישות אצבעותיי על המקלדת פחתו אט-אט, עד שלבסוף נותר שקט מעיק. בהיתי במסך מעבד התמלילים בעיניים מותשות.

"כמה זמן?" אמרתי לבסוף.

"אני לא לגמרי בטוח," נשמע קולו מאחוַרי. לראשונה זיהיתי בקולו נימה של חוסר ביטחון.

"אז תהיה בטוח." אין שום סיבה שמישהו אחר יצטרך להתמודד עם השדים שלי. "כמה זמן הוא רואה אותך?"

"נראה לך שיש לי מושג?" אמר. "אני אפילו לא בטוח כמה זמן אתה רואה אותי."

"איזו מין תשובה זאת?" הפניתי אליו את מבטי בזעם.

"זה... מורכב," ישראמן הפנה את מבטו הצִדה, "ולא באתי בשביל זה, באתי בשביל..."

"לא מעניין אותי בשביל מה באת," התעקשתי, "תענה לי, לעזאזל."

"יא אללה, כמה שאתה כפייתי." הוא גירד את ראשו.

"בטח שאני כפייתי!" קמתי מהכיסא ונעמדתי מולו. היה מוזר לראות אותו ניצב מולי כילד נזוף, שנמנע מלהישיר אלַי מבט. "אתה

העול שלי, הבנת? לא של אף אחד אחר בבית הזה, בטח לא של ילד בן שבע שבקושי מדבר.״

״אני לא יודע, אוקיי?״ הוא סוף-סוף הסתכל לי בעיניים. ״אני לא יודע איך זה עובד. יש כאלה שרואים אותנו, יש כאלה שלא. אולי זה קשור למוח, אולי למשהו אחר. מתי שהוא הוא התחיל לשים לב אלַי, אין לי מושג מתי.״

אחת המילים שאמר חלחלה לפתע למוחי. ״׳אותנו׳? יש... יש עוד כמוך?״

״אמרתי לך שאתה כפייתי.״ הוא נאנח.

התיישבתי על הכיסא, מנסה לתפוס את המשמעות של מה שישראמן סיפר לי. יש עוד כמו ישראמן. עוד אנשים רואים אותם. גם אורי.

״אני ראיתי אותך משתולל לידו עשרות פעמים,״ התכופפתי קדימה וחפנתי את ראשי בידיי, ״והוא לא ציין. לא הגיב לך, אפילו לא לשנייה.״

״כמה פעמים קראת לו והוא לא ענה לך?״ ענה ישראמן חדות.

גיחכתי. כן, גם זה קורה לא מעט.

״תגיד לי את האמת,״ אמרתי בשקט, ״זה בגלל ש... שהוא...״

״אולי,״ מלמל ישראמן, ״יכול להיות, אבל זה לא אומר כלום. למה אתה שואל?״

״כי יש מחקרים שטוענים שזה גנטי,״ אמרתי כל מילה באִטיות ובעיניים עצומות, ״ואני חושב שהוא קיבל ממני קצת יותר מצבע העיניים.״

״נסחפת, גבר.״ הוא הניח ידו על כתפי.

״אין לנו חזיונות נפרדים,״ המשכתי, ״יש לנו את אותו חיזיון... וזה אתה. שנינו רואים אותך.״

״אולי...״ פתח ישראמן והשתהה לרגע. ״אולי זה לא קשור לילד. אולי אני אמור... לעזור לכם?״

השתררה שתיקה לכמה שניות. לפתע עלתה מתוך גרוני יללה חנוקה שטיפסה במעלה קנה הנשימה שלי, פרצה החוצה דרך הלוע עד שמצאתי עצמי צוחק ללא שליטה. ישראמן הביט בי במבוכה.

״אני חושב... שעזרת לי מספיק לאחרונה.״ התאמצתי לשזור מילים לתוך פרץ הצחוק. ״באמת, בוא נרגיע בזמן הקרוב עם העניין של

העזרה, אוקיי?״

״לך קיבינימט, בסדר?״ רטן ישראמן. ״כולה באתי עכשיו כדי לשאול מה שלומכם, אני לא צריך לאכול את החרא הזה שלך.״

ניסיתי לענות לו, אבל התשובה שלי טבעה בצחוק פרוע.

״לעזאזל איתך,״ זעף ישראמן. ״גיבור־על מסתובב לך בבית, ואתה בכלל לא מנצל את ה-״

״פוטנציאל שלו, נכון.״ הצחוק שלי שכך ואחריו שררה שתיקה בחדר לכמה דקות.

״לא אמרתי לך תודה על הפארק,״ אמרתי.

״על לא דבר.״ שמעתי את ההפתעה בקולו.

שוב שתיקה מביכה.

״תגיד,״ המשכתי בחשש, ״הוא מדבר איתך?״

הוא השתהה לפני שענה. ״לפעמים.״

״ואתה עונה לו?״

״משתדל שלא,״ אמר ישראמן. ״חשבתי שלא תאהב את הרעיון.״

״אז תענה לו.״

הוא הביט בי כאילו סטרתי לו. ״סליחה?״

״אני חושב שאתה צריך לענות לו.״ נשמתי נשימה עמוקה. ״הקלינאית תקשורת אמרה שזה חשוב לענות לו, כדי לעודד אותו להמשיך ליצור שיחה עם אנשים.״

״אני לא איש.״

״יא אללה,״ חייכתי, ״כמה שאתה כפייתי.״

הוא חייך ועמד לענות לי, כשלפתע נשמע רעש צורם של מוזיקה גרועה מהחלון, מלווה בקולו של אדם שאינו מסוגל להוציא תו אחד נכון מגרונו.

״לעזאזל,״ זעפתי וסגרתי את החלון. עדיין אפשר היה לשמוע את הרעש הנורא.

״אלוהים, מה זה?!״ אפרת ירדה במדרגות, תופסת את ראשה בין שתי ידיה. ״איזו חוצפה. הם עוד יעירו את הילדים.״

״אין להם אלוהים,״ אמרתי בייאוש, ולאחר עוד רגע הוספתי, ״וגם לא שמיעה מוזיקלית.״

״הייתי קוראת למשטרה, אבל שנינו יודעים שהם לא יגיעו,״ אמרה

אפרת, "לא בשביל זה."

"עזבי, אני יכול ללכ-" התחלתי לענות, וראיתי את הניצוץ המוכר בעיניו של ישראמן. חיוך קטן הופיע על פניו, ואז גדל ונמתח מקצה אחד של פיו לקצהו האחר. הוא החווה בראשו לעבר החלון.

"יודעת משהו, מאמי?" אמרתי, מנסה לשווא להסתיר את החיוך, "יש לי הרגשה שהם יסיימו עוד רגע."

"סחתיין עליך, גבר," צהל ישראמן, "אתה לא תצטער!"

"נראה לך?" זעפה אפרת.

"כן, מאמי," אמרתי ברוגע, "יש מצב שזו תהיה הופעה קצרה הלילה."

"חזרנו, אח'שלי!" אמר ישראמן וריחף מעל הקרקע, "אנחנו צוות לענייאאאאא..." והתנדף דרך התקרה.

"חבל שאין לי את יכולת ההכחשה שלך," אמרה אפרת.

"ברור שאין לך." חייכתי. "בגלל זה התחתנת עם גבר שיש לו נפש של אומן."

"מה אתה אומר." אפרת פיהקה. "חשבתי שהתחתנתי עם דביל שיש לו נפש של דביל. מאיפה אתה כל כך בטוח לגבי הקריוקי?"

הרעש הצורם נפסק לפתע, באותו זמן שאחד האורות שהציפו את הרחוב כבה. מישהו הולך לקבל מחר חשבון מפלצתי מהחשמלאי. אפרת הביטה בי בעיניים קרועות לרווחה.

"נפש של... ?" אמרתי והצמדתי את כף היד לאוזן בתנועה תאטרלית.

"אתה עולה למעלה לישון, או שאתה נשאר לכתוב למרות שאתה הולך לעבוד מחר?"

"לכתוב."

"אז אתה עדיין דביל." אפרת הוציאה לי לשון. "לילה טוב, מתוק." היא עלתה בחזרה למעלה בצעדים עייפים וזהירים.

נותרתי לבדי מול הלפטופ. מחקתי את הפתיחה קצת לפני שישראמן הגיע, ושוב נותרתי מול מסך ריק. נשמתי עמוק, ופלטתי את האוויר בנשיפה ארוכה ואיטית. רעיון חדש עלה במוחי.